

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny“ 57.454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST
IV, Bástya-utca 13

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakkikkek, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. sz. rendeletével („Belügyi Közlöny“ 1933. 53. sz 768. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV, Bástya-utca 13 — Telefon 84-794

Tűzoltótestületek a lapot tagdíj fejében kapják

Bajtársak! Olvasóink!

A magyar tűzoltóság kedvező kilátásokkal tekint az új esztendő elé és bizalommal várja az anyagilag kellően megalapozott új tűzrendészeti kormányrendelet kiadását. A rendelet életbelépése bizonyára valóra váltja a hozzáfűzött reményeket és meghozza az áldásos eredményt: *a magyar tűzrendészet példátlan fejlődését.*

A „Tűzrendészeti Közlöny“ mint a múltban, az új évben is lankadatlan erővel igyekszik a tűzrendészet és tűzoltás ügyét előbbre vinni.

A betű ólomkatonáival száll síkra a tűzoltói intézmény s minden testület érdekében kiveszi a részét ebben a munkában oktatással, szakvéleménnyel, tanáccsal. Tudatában vagyunk annak, hogy a mai nehéz viszonyok között munkánk csak úgy lehet eredményes, ha a közös cél érdekében minden szövetség, testület és tűzoltó támogatását magunk mögött érezzük.

A „Tűzrendészeti Közlöny“ szerkesztősége bizalommal fordul hozzátok, kérve, hogy a tűzrendészettel kapcsolatos eseményekről, testületi mozgalmakról, tűzoltási és tűztechnikai kérdésekről minél gyorsabban és kimerítőbben értesítetek, mert lapunk színvonalát csak így emelhetjük, az ország tűzoltótársadalmát pedig csak így szolgálhatjuk kellően.

Lapunk előállítási költségei oly mérhetetlen terhet jelentenek az Országos Szövetség költségvetésében, hogy annak csökkentésére minden eszközzel törekednünk kell. Felkérjük minden bajtársunkat és jóakarónkat, hogy törekedjenek lapunk részére új előfizetőket gyűjteni és felkérni a községükben, városukban lévő ipartelepeket, gyárat hirdetéseiknek a „Tűzrendészeti Közlöny“ben való elhelyezésére.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapját, a „Tűzrendészeti Közlöny“t minden tagtestületének díjmentesen küldi, ha évi tagdíját befizette. A lap zavartalan megküldése érdekében is felkérjük tehát a Testületeket, hogy tagdíjukat folyó hó végéig feltétlenül fizessék be.

Minden magyar tűzoltónak boldog új évet, szebb jövőt!

Emlékek

A tűzoltólaktanya őrszobájában vigan duzuzsolt a tűz. Künn vastag zuzmara lepte el a fákat. Esteledett. A tűzoltók a félig homályos szobában körülülték a kályhát s elgondolkodva, csendben hallgatták a tűz muzsikáját s nézegették a kályhaajtón kiszűrődő fényjátékát... emlékeztek! Ki tudja, milyen borzalmas éjjeli tüzek nehéz, fáradságos munkáját pergette le lelki szemek előtt az ember kifürkészhetetlen, csodálatos emlékezés-tudása. Az őrszoba közelében levő templom toronyórája hatot ütött. Az érc bűgő hangja bejárta a kis szoba minden zugát s mintha megtörte volna az emlékezés varázsát, mert János, a legfiatalabb tűzoltó, ki még csak három éve szolgálja ezt a nehéz, de nemes mesterséget, imígy törte meg a csendet: „Mihály bácsi, meséljen valamit a régi időkől.“ Mihály volt ugyanis a legöregebb tagja a tűzoltóságnak, ő már 35 éves tűzoltói szolgálatra tekintett vissza, de még mindig becsülettel tett eleget nehéz hivatásának s büszkén viselte a tűzoltó-zubbonyt, amelyről — mint ő mesélte — volt parancsnoka azt mondotta, hogy ezt az egyenruhát az Uristennek csak kiválasztott férfiai viselhetik! Ő volt szóval az „öreg csont“, a tűzoltók Nesztora s mint aki a legnagyobb multra tekintett vissza, mint aki a harmincöt esztendő alatt legtöbb jó, vig, kellemes, nehéz, viharos és szomorú napot, eseményt látott, hallott, élt át; mint aki a közel négy évtized alatt a legtöbbet tapasztalt; mint aki a fiatalabb korosztályú tűzoltók mindegyikének tanítómestere volt, a tűzoltás nemes és nehéz mesterségében; ő volt az, aki a pihenőórák alatt egy-egy szép vagy borzalmas emlék elbeszélésével szórakoztatta, oktatta, buzdította a fiatalabb bajtársait.

Ilyen előzmények után eszmélt János, a legfiatalabb, akinek a legkevesebb emlék élt lelkében, arra, hogy Mihály bá' meséljen valamit, hadd teljék jobban az idő. Igen szépen tudta ő elmondani azokat az érdekes eseményeket, azokat a szép napokat, amelyek elmúltak s vissza soha nem jönnek...

Mihály elővette kis rövidszárú pipáját, ami azt jelentette, hogy a felszólításnak hajlandó eleget tenni. Ő ugyanis mesélni csak pipaszó mellett tudott; olyan folyékonyan jött a szó a szájából pipaszó mellett, mintha csak a levegőbe eregetett füstgomolyakból olvasta volna ki azokat az érdekes, felejthetetlen, szép eseményeket. Rágyujtván tehát, megsodorta dús, keményállású bajuszát s miközben társai körülötte bizonyos várakozó kíváncsisággal elhelyezkedtek, a nála már megszokott természetes egyszerűséggel így kezdte beszédét:

„Hát tudjátok fiúk, most, hogy fehér lett a határ, oszt' hogy a toronyóra is ütött, eszembe jutott a karácsony, meg azok a szép ünnepek, amelyeket a Székely parancsnok úr rendezett. Mert, tudjátok, mint már mondtam nektek, szigorú, de finom egy ember volt a parancsnok úr. Megkövetelte, hogy amit parancsolt, egy szálíg mögtegyük, de oszt' meg is jutalmazott érte. Úgy szeretett az minket, mint a fiait, mi meg őtet, mint az apánkat. Egy család vótunk mi akkor, mert az ő nagy szíve, meg a rettentő kötelességtudása összeraktartott bennünket. Igaz, hogy borzasztóan

mégis tévedett, oszt' valami hitvány került közénk, azt egy-kettő kipenderítette. De hát jó is vót ez így, nem irigykedtünk egymásra, mindenkinek muszáj vót megtenni a kötelességét, a nehéz meg a könnyű szolgálatot, úgy, ahogy rágyútt, nem vót válogatás, egyek vótunk. Igaz, hogy a tiszt urak is előljártak mindebben, meg tudtak is, no meg nem is rösteltek minket is tanítani. Úgy éltünk, akár egy nagy család, mint a házi áldás mondja: szeretetbe, meg békességbe“.

„Hát, tudjátok, mint már mondtam nektek, a parancsnok úr igen szeretett minket, oszt' nagy kedve tellett benne, ha tanúságot is tehetett róla. Különösen szerette a jókat megdicsérni, a szorgalmas embereket megjutalmazni. Az ő áldott, jóra való lelke mindegy talált ki valami módot, hogy nekünk örömszömböt csináljon, hogy osztán ezzel megint ösze-szebb hozzon bennünket. Így találta ki egy szer azt is, hogy karácsonyfa-ünnepélyt rendez. Úgy volt az, hogy egyszer, úgy december derekán, összehívta a tiszteket, meg az őrsparancsnokokat, oszt' megmondta nekik, hogy a szép karácsonyi ünnepet nekünk is meg kell tartani, hát ki-ki gondolkodjon rajta, oszt' három nap mulva megint összejövünk, oszt' akkor mindenki elmondja, amit gondolt. Mert, tudjátok, azt ő mindég így csinálta, ha valami új dolog jutott az eszébe. Azt akarta mindég, hogy a tiszték is, meg az őrsparancsnokok is gondolkodjanak, mert azt mondták, hogy több fej többet tud, több szem többet lát. Oszt' igaza is vót, mert megtanultunk mi is gondolkodni.“

„Hát mikor aztán három nap mulva összejöttünk, oszt' ki-ki elmondta a véleményét, a parancsnok úr kimondta a szentenciát, hogy ezentúl minden évben meg fogjuk ünnepelni a testületbe' a Szent Karácsonyt, még pedig úgy, mondták, hogy ne zavarjuk senkinek otthon az ő családi karácsonyi ünnepeit, hát mindig december 23-án fogjuk tartani a mienket az őrszobán. Hát oszt' úgy is lett. Kiadta a parancsnok úr a rendelkezéseket mindenkinek az ő teendőjire, de megparancsolt, hogy ne szóljanak a tűzoltóknak semmit róla, hadd legyen meglepetés az idén. Jobban fognak örülni a fiúk, mondták. Ugyis vót, örült ott öregje, fiatalja mind.“

János kinyitotta a száját, mintha mondani akarna valamit, nyilván azt, hogy hogyan lehetett azt titokban tartani, mikor az ilyeneknek mindjárt híre megy, de Mihály leintette, mondván: „Ne szólj bele.“ Azután megigazította a dohányt a pipájában, sodort egyet-kettőt a bajuszán, s így folytatta tovább:

„A legénység 23-án délután 3 órára lett berendelve. A karácsonyfa a tiszt szobában lett fölállítva. Három óra öt perckor jött a parancsnok úr a plebános úrral, meg a polgármester úrral. Mert, tudjátok, ő mindig 5 perccel a kitűzött idő után jött meg, s akkor már mindenkinek ott kellett lenni, mert aki nem vót ott, annak már régen rossz vót. Hát mikor beléptek, én Vigyázzt kiáltok, oszt' jelentem, hogy mind egvütt vagyunk, a tiszt urak is benn vannak a szobában. Jó van fiam, nihezi mondták, ő mert mindég ezt

...vagy másikon, oszt megkérdezte tőle így, hogy: mi baj van, Pali, mért vagy olyan halovány, tán beteg vótál? Vagy hogy: mért vagy fiam olyan szomorú, talán valami baj van odahaza? Mert ismert az mindnyájunkat úgy, mint anya a gyerekit, oszt mindjárt észrevette, ha valakinek nem vót rendbe a szénája.

Most azonban nem szólt semmit, hanem oda fordult a plebános és polgármester urakhoz és betessékelte őket a tisztí szobába. Kis idő múlva megszólalt a csengő és én, a kiadott parancs szerint, akkor bevezettem a tűzoltókat a tisztí szobába, ahol a fényes karácsonyfa állott, a gyertyák már megváltak gyújtva rajta, jobbról mellette állt a parancsnok úr, meg az alparancsnok úr, balra pedig a plebános úr, meg a polgármester úr, a hátuk megett meg a tiszt urak félkaréjban.

Mikor mi is elhelyezkedtünk velük szembe, persze csak úgy állva, szorosan egymás mellett, mert kissé szűk volt a hely, a plebános úr úgy köszöntött, hogy: Dícsértessék az Úr Jézus Krisztus, mink meg rámondtuk, hogy: Mindörökké ámen.

Ezután a plebános úr egy szép imádságot mondott, amejbe kérte az Úr Jézust, hogy segítsen meg minket a mi munkánkban. Úgy valahogy mondta, hogy miután az Úr Jézus tanította azt, hogy: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat, ... hát így minket, kik az ő tanítását követjük, segéljen meg, hogy neki dicsőséget szerezzünk. Nagyon szép imádság vót.

Ahogy a plebános úr befejezte, mindjárt utána megszólalt a parancsnok úr. Úgy kezdte, hogy: Nagyságos polgármester úr, főtisztelendő plebános úr, kedves bajtársak! A jó Isten legyen velünk, ezt mindég előre mondta, ha hozzánk beszélt, oszt mindég azzal fejezte be a beszédjét, hogy: Béke legyen velünk! Azután a szép karácsonyi ünnepekről beszélt, meg a bajtársi összetartásról. Nagyon szépen beszélt, mindég a szívünkhöz szólt, sokszor meg is könnyeztük ...

De mit papolok én itt annyit. János! nézd csak meg, ott a szekrényfiókban vannak azok az újságok, ott van az is, amelybe az újság megírta ezt a szép ünnepélyt, olvasd csak fel."

János felgyújtotta a villanyt, a parancsot teljesítendő, s míg az újságot kereste, mely csend honolt a szobában. Társai szótlánul nézték a füstkarikákat, melyek sűrű egymásután szálltak a levegőbe Mihály bá' bajusza alól, ... mindenkin meglátszott, hogy lelke elszállt s ott jár azon a nevezetes karácsonyestén, melynek szelleme itt van most közöttük, meglepte őket, átjárta minden idegszálukat, s jóleső bizsergésben tartja fogva lelküket az emlékezés szép varázsa ...

János ezen felkiáltása: megvan! szakította

reibe a csendet, s ő leuiven az asztal mellé, kiterítette maga elé a helyi lap már sárguló példányát s megköszörülve torkát, a következő hírt olvasta ki a lapból:

„A tűzoltók karácsonyi ünnepélye. Az egész környéken ismeretes derék tűzoltóink ügyessége, gyorsasága és szakképzettsége. Ennek oka az, hogy mindig akadt a vezetőségben egy-egy lelkes ember, aki a testületnek élt, annak mozgó lelke volt és sem időt, sem fáradságot nem sajnált a tagok képzésére és a testület színvonalának emelésére. Ezen lelkes emberek között is kiválik Székely István jelenlegi parancsnok, aki az utóbbi 7 éven át ügyis mint titkár, s ügyis mint parancsnok, lelkének minden idealizmusával igyekezett a testület színvonalát még magasabbra emelni és a testület tagjai között az igazi bajtársi szeretetet fokozni. Ideális lelkületének igen szép tanujelét adta az általa gyűjtött jutalmazási alap létesítésével, melynek első jövedelmét folyó hó 23-án szép ünnepség keretében osztotta szét a mit sem sejtő tagok nagy meglepetésére. A hívó kürt szavára összegyülekezett tűzoltókat lelket fölemelő szép beszédben üdvözölte a parancsnok. Beszédében a karácsonyi szent ünnepre, mint a szeretet és béke ünnepére hivatkozva, szeretetre, békére és embertársaink iránt való önfeláldozó munkásságra buzdította a tagokat, majd kijelentette, hogy a tagok buzgóságának emelése végett jutalmazási alapot létesített, melynek első jövedelmét akarja az ünnepély keretében kiosztani. Viharos éljenzéssel fogadták a parancsnok lelkes szavait, mely után Baráth Béla szakaszparancsnok előterjesztése alapján kiki a tanúsított szorgalma és buzgósága arányában kapta meg jutalmát, sőt a hat legszorgalmasabb tűzoltó még könyvet is kapott. Egyben az egyik beteg bajtárs segélyezésére a parancsnok 20 koronát utalványozott a segélyezési alapból. Radványi polgármester buzdító beszéde után Csányi Mihály őrparancsnok a legénység nevében mondott köszönetet a parancsnok jóságáért s tett ígéretet a kitartó becsületes munkára, mire a tűzoltók lelkes éljenzése közben véget ért a szép ünnepély."

János elhallgatott s nyomban utána — a történet valódiságának igazolására — megszólalt az estéli harangszó, s Mihály bá' rámondta, hogy: Úgy vót! ...

A harangszó komoly, de bús hangja betöltötte a kis szobát, s a tűzoltók maguk elé merengve még sokáig csendben, szótlánul üldögéltek, mintha félték volna megtörni a multnak eléjük tárult szép emlékét ...

1933 december 7.

Ká...n.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség S E G É L Y Z Ö P É N Z T Á R A B A, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult esetben azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

Két templomi tűz és annak tanulságai

Írta: Papp Ferenc

Mult év december havában két templomi tüzeset jutott a tudomásomra. Az egyik a világhíres szegedi fogadalmi templomban volt december hó 8-án, a másik pedig a csorvási katolikus templomban december hó 25-én. Mind a kettő ünnepnapon, oly időben, amikor a hívők serege már zsúfolásig megtöltötte a templomot. És abban is egyezik mind a két templomi tűz egymással, hogy mindkét esetben az erős hideg következtében szükségessé vált fűtés okozta a tüzesetet.

Különös isteni gondviselés következtében és mindkét tűznél a jelenvolt hivatalos személyek körültekintő gondossága, megfontolt és higgadt eljárása következtében a templomi tüzeset nem követelt emberáldozatot, sőt még csak pánik sem jelentkezett. Vagy helyesebb sorrendet alkalmazva, így kell mondanunk: a templomi tüzesetek mindegyikénél az éppen jelenvolt és közreműködött funkcionáriusok lélekjelenléte megakadályozta azt, hogy pánik jelentkezhessen, így emberáldozat vagy sebesülés egyik esetben sem fordult elő.

Lássuk először a két tüzeset pontos lefolyását. 1933. évi december hó 8-án, Mária szeplőtelen fogantatásának ünnepén délelőtt a tízórás nagymisére készültek a szegedi fogadalmi templomban. Lent gyülekezett a hívők sokasága a templom hajójában, fent a kóruson pedig gyülekeztek a kórus tagjai. Antos Kálmán, a templom orgonaművésze, hogy némileg is enyhítse a teljesen fűtetlen templom barátságtalan hidegét, amelyben az ujjak megmerevedése miatt szinte lehetetlen lett volna játszani az orgonán, bekapcsolta az erre a célra beszerzett villamos hőszugárzó kályhát, melyet az orgona játékasztala előtti padra helyezett el úgy, hogy annak kisugárzó melege éppen a játékasztal felé sugározván, némileg melengesse játék közben az ujjait. Ennek megtörténte után felnyitotta az orgona játékasztalának a fedelét, vagyis pontosan úgy cselekedett, mint eddig máskor is. A sugárzó villamos kályha körülbelül 60—65 cm nyire állott a játékasztal billentyűzetétől. Ekkor dolga akadt és pár percre bement a szomszédos kótzsobába. Alig távozott azonban, a villamos sugárzó kályha hője, anélkül, hogy feldőlés, közelebb helyezés, vagy bármi más ok miatt is közelebb jutott volna a billentyűzethez, felgyújtotta az orgonának celluloidból készített billentyűbevonatát, mely egyszerre meglehetősen nagy lánggal fellángolva égett. A tűz már a borító celluloidlapok hirtelen ellobbanása után áthaladt a celluloid alatt levő puha fából készült billentyűzetre is, úgy, hogy körülbelül 1/2 cm vastagságban ennek széleit is megszenesítette. Könnyű elképzelni, hogy csak pár pernyi késedelem kellett volna ahhoz, hogy lángbaboruljon a játékasztal, majd az ezzel szinte szerves összefüggésben álló és vele mintegy összeépített hatalmas orgonának alig kevesebb mint egy vagonnyi száraz, gyalult fenyőfát kitevő egész faépítménye és megsemmisüljön a 250.000 pengőre biztosított orgona, mely tudvalevően nagyszámban az egész világon a második legnagyobb

templom hajóját zsúfolásig megtöltő hívők seregében, miként sikerült volna baj nélkül ezeknek a menekülése oly körülmények között, hogy éppen a nagy hidegre tekintettel a sok be-, illetőleg kijárat közül csak egyetlen ajtónak fél szárnya volt nyitva és a többinek a kinyitása csak erős vasalásoknak lehúzása és kulccsal elzárt ajtók kinyitása útján lett volna lehetséges, — azt könnyű elképzelni. Erre azonban nem került sor.

A tűz keletkezésének idejében a kóruson volt Halmos Károly dr. egyetemi főmérnök, aki nyomban, amikor a celluloidlapokat fellángolni látta, előbb pusztá kézzel csapdosni kezdte a billentyűzetet, majd hamarosan előkerítvén egy pokrócot, annak a játékasztalra való rádobásával sikerült neki a tűz további terjedését megakadályozni. Intézkedés történt ugyan egyidejűleg a tűzoltóság értesítéséről is, mely szokott gyorsasággal a tűznél termett, de ekkorra már munkája nem akadt. És hogy a templomi ájtatosságot ne zavarja, nyomban a tűz eloltásának megállapítása után elvonult. Úgy, hogy a templomi hívek leg többje csak másnap az újságokból értesült a fogadalmi templombeli orgonatűzről.

A másik, a csorvási templomi tüzeset egész véletlen folytán jutott a tudomásomra. És ez a tüzeset talán csendben meghúzódik a többi tüzesetek szürke statisztikai számsorozatában, ha véletlen körülmény: egy hivatásos tűzoltóm ottani esküvése, melyen mint nász nagy szerepeltem, Csorváásra nem szólít és ott az esketési szertartás előtt fel nem hívja a figyelmemet erre a tüzesetre az anyakönyvi teendőkkal megbízott segédjegyző, aki egyben az ottani önkéntes tűzoltóságnak is parancsnoka. Pedig ez a tüzeset az alább kifejtendők szerint különösen érdemes arra, hogy vele külön foglalkozzunk, mert tanulságai alkalmasak lehetnek arra, hogy sok hasonló tüzesetnek elejét vegyük.

Mint említettem, ez a tüzeset december hó 25-én, karácsony első napjának déli órájában a nagymise alatt keletkezett és azt a sekrestyés éppen abban a percben vette észre, amikor a plébános miséjében a szentség felmutatásáig jutott. Nyomban, még mise közben figyelmeztette is a tűzre a misét szolgáltató dr. Zahoray József plébánost, aki a misét gyorsabb tempóban ugyan, de végig befejezte és annak befejezése után is csak arra gondolt, hogy a híveket a templomból kiterelje és azok közül csak a misén jelenvolt tűzoltóparancsnokot és négy, személy szerint ismert önkéntes tűzoltót tartsa vissza, akik segítséget kérvén, nyomban hozzá is láttak a tűz eloltásához. A tűzről így a hívek serege itt sem szerzett tudomást a mise alatt. Így volt itt is elérhető, hogy a templomot zsúfolásig megtöltő ájtatos hívek, akiknek a figyelmét egészen lekötötte a templomi szertartás, észre se vegyék az ekkor már ropogva égő tüzet és minden baj nélkül, csendben távozva hagyják el a templomot.

A tűz itt abból keletkezett, hogy az eredetileg fűtésre be nem rendezett templomba, amelynek így kéménye sem volt, utólag két

minden előzetes engedély vagy utólagos szemle nélkül. Az átalakítási, illetve kéményhúzási munkálatokat egy Szász Mihály nevű ottani kisebb kőműves és ácsiparos végezte, még pedig úgy, hogy a templom belsejében a kéményt úgy állította elő, hogy a templom falát kivájta és a kivájt fal belső részét élére állított téglá, de inkább csak cseréplapok oda-helyezése után ismét símára elvakolta. Ez még valahogy rendben is lett volna, mert itt a kémény nem érintett semmi faszervezetet, ellenben, ahogy a fal ily módon való vésésével a templomi mennyezetgerenda és ezzel összeépített tetőszerkezeti gerenda közelébe jutott, ott már beérte azzal, hogy malterral odavetett apró cserépdarabocskákkal szigetelte csupán a kémény füstjariatát. Így csak természetes, hogy a karácsony éjszakai nagyon hideg időben az éjféλι misére és másnap az egésznapι templomi ájtatosságokhoz végzett erős tüzelés következtében ennek a meg nem felelő szigeteltségnek következtében a rosszul szigetelt farészeknek meg kellett gyuladniuk. A körülbelül 1 □ méternyi területre elterjedt tüzet a tűzoltóság oltotta el. Másnap reggelre azonban a tűzoltók újabb tüzet találtak. Ez alkalommal ugyane mellett a kémény mellett a templomfalban levő és a templom mennyezetét tartó gerendát találtak teljesen tüzes, parázsló állapotban, mely a kibontáskor természetesen fel is lángolt. Ez a gerenda annyira megégett, hogy el kellett vágni és mivel tartógerenda volt, a tartását vesztett mennyezetet fel kellett kötözni és támasztani. A templomban még egy, ugyanez a mester által készített kémény is van, amelynek ezúttal semmi baja sem támadt. A helybeli csendőrörsparancsnokság a kéményeket építő kőműves ellen megtette a feljelentést, melynek a sorsa előre ismeretesen felmentés lesz, mert félév elmúlt s így az építésügyi vizsgálás már elévült. *A másik kémény megvizsgálása iránt a tűzoltóság a tudomásom és hozzámm juttatott adatok szerint nem intézkedett.*

Ellenben panaszolja a község tűzoltóparancsnoka, és pedig teljes joggal azt, hogy ő már hat éve parancsnok a községben, de még egyetlen esetben sem közölt vele a hatóság egyetlen egy építkezést sem. Lakhatási engedély kiadásához soha meg nem hívták.

A két tüzeset ismertetése után lássuk annak tanulságait is. A nyilvános épületek tűzrendszete ügyében utóbbi időben határozottan sok haladást lehet megállapítani. Az ököritói katasztrófa után megmozdult közvélemény, a solti katasztrófa stb. cselekvésre készítették a tűzrendészeti hatóságokat. Azt azonban hiába hangoztatta mindeddig a tűzrendészeti világ, hogy nemcsak a szórakozni, a bálba, hangversenyre, színházba és moziba egybegyűlő tömeget veszélyezteti a tűz és nemcsak itt okozhat a pánik kiszámíthatatlan bajokat, hanem a templomlátogatással kapcsolatosan is kell, hogy meg legyenek a szükséges tűzbiztonsági óvintézkedések és legfőképpen a templomok építése körül is kell, hogy érvényesüljenek azok a szabályok, amelyek a nagyobb közönségnek egyidőben való befogadására szolgáló más helyiségekkel kapcsolatban immár köztudatba mentek és amelyeknek az alkalmazása ott már a legtöbb esetben megtörténik.

Nézzük, miket láthatunk templomainknál

bol szőzto melk elhaladnunk nem lehet.

Alig van templomunk, amelynek ajtaja kifelé nyílik. Alig van templomunk, amelynek kijárata arányban állana annak befogadóképességével és ha mégis van, ezeket a kizárólag bejáratokat a legtöbb esetben, különösen téli időben, a hideg beáramlásának elkerülése, huzat elkerülése stb., sokszor a perselyek elhelyezése miatt való egyirányú kizárás biztosítása okából zárva tartják.

Nincs egyetlen templomunk sem, amelynek befogadóképessége csak meg is volna állapítva, nem beszélve arról, hogy annak beirtása mostani felfogásaink szerint még lehetetlennek is tűnik és kegyeletsértő cselekedetnek minősítenék. De ha ez, tegyük fel, elfogadható volna is, éppen ez a körülmény, hogy ettől, vagyis a megengedhető befogadóképességnél nagyobb számú közönség beirtásától eltekintünk, ez teszi viszont kötelességünkkel, hogy kétszeresen vigyázzunk arra, hogy baj esetén ily nagy tömegnek gyors távozása biztosítva legyen és mindaz, ami tüzet okozhat, minden oly körülmény, mely pánik előidézésére vezethet, a templomokban elkerültssek.

A magyarországi templomok legtöbbje eredetileg nem épült úgy, hogy fűthető legyen, csak utólagosan gondoltak immár mindinkább több templomban arra, hogy fűtés által mérsékeljék a templomok levegőjét és ezáltal lehetővé tegyék, hogy érzékenyebb, megfázástól féltő emberek is eljuthassanak a templomba. És határozottan meg lehet állapítani, hogy ez a gondoskodás fokozta a hívek téli templomba járását, tehát a hitéletben való elmélyülést, így vallási szempontból helyes és követendő példaként igyekezzenek az egyes egyházközségek templomaik fűtését biztosítani.

De ki tudná megmondani, hogy hány olyan módon megépített fűtési berendezés van ma az országban, mint a csorvási katolikus templomban? És ha itt isteni gondviselés, higgadtság és egyéb szerencsés körülmények folytán sikerült is elkerülni azt, ami oly könnyen bekövetkezhetett volna, hogy a hívek karácsony szent ünnepeén taposták volna egymást agyon a templomban, — ki meri azt állítani, hogy ez hasonló eset ismétlődésénél nem következik-e be?

Eddig, ha a templomok tűzrendészetére vonatkozólag bárhol kezdő lépést akartak tenni, az volt a válasz, hogy hol hallottunk templomi tüzesetekről? Ha pedig ilyen nem fordult még elő, minek akkor az a túlzott óvatosság, mely különben is a legtöbb esetben ellenkezőnek a vallásos élet elmélyülésére, a templomi látogatások fejlesztésére vonatkozó törekvésével a papságnak. Hisz a templom éppen arra épült, hogy azt minél többen látogassák.

Most azután talán éppen az isteni gondviselés egy hónapban két templomi tüzesetet is mutatott, egyelőre súlyosabb következmények nélkül. És ha bárki is elhaladhat ezek mellett a tüzesetek mellett gondolkodás és következtetés nélkül, nekünk tűzoltóknak ezt megtenni semmiesetre sem szabad.

Lássunk isteni ujjmutatást, lássunk kezdeményezésre biztató kettős felhívást ebben a kettős templomi tüzesetben. Az egyik ily fel-

hívás szóljon a tűzoltóparancsnok bajtársakhoz, hogy vizsgálják meg ennek a cikknek elolvasása után községük templomait, nincs-e abban is ilyen utólagosan beállított kályha vagy fűtőszervezet, amely szabálytalanul épített kéménye vagy tűzveszélyes elhelyezése által (hőellenző hiánya, padlóra helyezett szigetelőlemez hiánya folytán stb.) a csorvásihoz hasonló, de annál veszélyesebb tüzesetet okozhat? S ha igen, úgy keresse meg a módját annak, hogy ezt a tűzveszélyes állapotot

megszüntesse, ami talán most, a csorvási példára való hivatkozás útján, sikerülni is fog. A másik figyelmeztetés pedig szóljon a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez, hogy erre a két templomi tüzesetre hivatkozással tegyen a magyar királyi belügyminiszter úrhoz előterjesztést a templomok tűzrendészetének általános felülvizsgálása és a fentebb említett egyéb körülmények, különösen a község gyors eltávozásának biztosítása érdekében. Mind a kettőt addig, amíg nem késő.

Kórházak tűzrendészete

Írta: Dévényi (Démusz) Endre

„A kórház nem tűzveszélyes üzem!”

Ennek a hangzatos, de korántsem igaz mondanak — amelyet még szakemberek is hangoztatnak — a megdöntésére szabad legyen elmondanom az alábbiakat.

A kórház tűzveszélyes! Mert embertömeg befogadására van építve; mert a benne lefolyó élet ezernyi lehetőséget produkál tűz keletkezésére; mert oly anyagok vannak a kórházban tárolva, amelyek a tűzveszélyes anyagok kategóriájába sorozhatók; mert az esetleg elveszhető emberi élet pótolhatatlan és végül, mert a kórház tűzbiztonságának és tűzrendészetének a figyelmen kívül hagyásával kiszámíthatatlan következmények súlya nehezedik reánk.

A kórházban keletkezhet tüzeset éppen úgy, mint bárhol másutt, ahol emberek élnek. S nemcsak a régi tűzveszélyes építkezésű kórházakban keletkezhet tüzeset, hanem a modern kor tűzrendészetének megfelelően épített s berendezett kórházakban is.

Hogy a felsorolt érvelések helytállóbbakká váljanak, néhány kórháztüzet ismertetek.

A mohácsi kórháztűz 1856-ban.

Az 1856. év március havának 7-én este 7—8 óra közt tűz ütött ki Mohács városának „legrendezettebb részén, az u. n. németvárosban, mely a hirtelen orkánná vált szélben mondhatlan sebességgel rohant tetőről a másíkra, mindaddig míg mindkét soron a már ugyanis végső, cserépfedelű házak dühös rohamának ellentállván, mintegy mondják a nézőnek: mérd hozzám a veszedelem nagyságát.

A 30—40 földig égett lakóházak s több melléképületek közt, mellyek felváltva vagyonszak, vagy szegények összes birtokai voltak, — különösen fájdalmasan hat ránk a városi kórház leégése, mellyből a nyomorult betegek mankókon biczegve, vagy csuszva, s ki, hogy tudta, mentette életét. De két végkép tehetetlen egynél közül egyik az épületben égett szénné, míg a másik a lángok közül a sikra hurcoltatván, mindenektől feledve fagyott halálra a dermesztő éjtszakán” — ezt írja a Jókai Mór által szerkesztett Vasárnapi Ujság 1856. évfolyama.

A római Szentlélek-kórház égése.

Az 1922. év május havának 17-én a római Szentlélek-kórház pinchelyiségében levő mosókonyhában tűz keletkezett. Egy rőzsecsomó gyulladt meg s ettől a szennyes ruhák, majd rövid idő múlva lángban állott a földszint, később az emelet is. „A földszintről a betegeket ki tudták menteni, de miután a fá-

emeletről már nem, így több, mint 30 beteg lelte halálát a tűzben!”

A clevelandi kórháztűz.

1929-et írtak már. Május 17-én a clevelandi kórházban a fűtőtesthez közel helyezett, Röntgen-felvételekhez szükséges film a hőhatás következtében meggyulladt. Robbanás keletkezett. Az átható sűrű füst elterjengett mindenfelé, s a kórházban tartózkodók közül 124 áldozatot követelt a tűz. „Az elpusztultak legnagyobb része megfulladt, égési sebekben csak néhány ember halt meg a 124 áldozat közül!” — írja dr. vitéz Roncsik Jenő a Megelőző Tűzrendészet című könyvében!

Pánik a városban.

A makói Szent István-közkórház kertjében az őszi avart összegyűjtötték a kórházi alkalmazottak 1932. év őszén s azt, hogy ne dísztelenkedjen ott, meggyújtották a trágyadomb mellett. Az avarégéstől meggyulladt a trágya is. Az így keletkezett hatalmas füstoszlopra figyelmes lett a toronyőr s a tüzet lejelezte a tűzörségnek.

Az őrség teljes készenléttel kivonult. Természetesen azonban komoly munkája nem akadt.

Annál komolyabb munkát végzett azonban a kórház, amely alig győzte a telefonfelhívásokat megválaszolni, s a tömegesen odaérkezőket s a kórházban tartózkodókat felvilágosítani és megnyugtadni.

A város főteréről a kórház felé hullámzó, rohanó néptömeg nyugtalansága még hosszú ideig tartott a tűzoltóság visszavonulása után is.

A hozzátartozók minden eshetőséggel számolva, mindent előkészítettek övéiknek megmentésére.

A vigyázatlanság pánikot idézett elő a komoly, nyugalmas alföldi városban, szerencsére azonban áldozatot nem követelt a fejesztettség.

Pánik a kórházban.

Egyik szülészeti klinikán ismeretlen tettes elkiáltotta: „Tűz van! Meneküljünk!”

A kiáltás nyomán leírhatatlan rémület fakadt. Mindenki mentette életét s rohant ki az épületből.

A kisgyermeket éppen fürösztötték az ápolónők, midőn a kiáltás hozzájuk is eljutott. Ösztönös sietségükben nem feledkeztek el az újszülöttről s azokat a fürdőből meztelenül kikapkodták s kifutottak velük a tö-

A munka újra kezdődött. De ekkorra az újszülötteket már senki sem tudta, hogy melyik hová való, melyik anyának gyermeke, mert a nagy fejvesztettségben senki sem gondolt arra, hogy a ruhákat is ráadja a gyermekekre, hogy ezáltal biztosabb lehessen a gyermekek egymástól való megkülönböztetése.

Mekkora fájdalom, milyen vigasztalhatatlan szomorúság emészthette az ott fekvő, sokat szenvedett, pánikot átélt anyák szívét, midőn nem tudhatták, hogy a melljük helyezett gyermek saját vérük-e?

Még egy kórháztűz.

1933 júliusában Uzumsa turkesztáni város kínai kórházában ismeretlen okból tűz keletkezett. 38 beteg elégett, 200 ember megsebesült.

A felsorolt eseteket mind az ezerszínű élet produkálta. Nincsenek beállítva mondvánálta a hatáskeltés és hangulatkeltés fókuszába. Reális életviszonyok közt teremődtek s mentek végbe. Szükséges tehát, hogy bennünket, tűzoltókat arra készítsenek, hogy tanulságképen levonjuk a konzekvenciákat és az elkövetkezendő időkben a lehetőségek keretei közt tegyük lehetetlenné az ily esetek megismétlődését.

A tűzoltóság intézkedése a kórházakkal kapcsolatban — véleményem szerint — az alábbiakban körvonalazható:

A kórházi alkalmazottakat ki kell képezni a tűzoltóismeretekre. Tűzoltói kiképzésük oly széleskörű legyen, hogy magában foglalja mindazoknak az anyagoknak és körülményeknek a tűzrendészetét, amelyekkel a kórházakban, mint adottságokkal, számolni kell. Hogy ezek az adottságok milyen természetűek, illetve hogy milyen óvintézkedéseket kívánnak meg, az részletesen leírandó a kórházak számára nélkülözhetetlenül szükséges „*Kórházi Tűzrendészeti Rendtartás*”-ban, amelynek paragrafusai közé össze kell gyűjteni a kórházi tüzeseteknél leglényegesebb tevékenységek leírását.

A leglényegesebb tevékenység három fő, szokásszerű csoportba foglalható:

- a) megelőző tűzrendészet,
- b) tűzjelzés,
- c) tűzoltás-mentés.

A megelőző tűzrendészet irányelvei azonosak az ált. megelőző tűzrendészet irányelveivel.

A tűzjelzés és a tűzoltás-mentés kórházakban egészen speciális. Ha csak az általános tűzjelzési szabályokat tartanók itt is szem előtt és figyelmen kívül hagynók azt, hogy a kórházakban beteg: beszámítható képességükben korlátolt emberek tartózkodnak, akkor hiábavaló lenne minden gondolat, amelyet a kórházak tűzrendészete érdekében kiagyalunk.

A kórházak elektromos vagy emberi erővel hajtott jelző (csengő) berendezését kell lehetőleg felhasználni, előre megállapított különleges jelek begyakorlásával, tűzjelzésre. Külön tűzjelző költséges, de a betegek beteges fantáziáját is ingerelheti s ezért csak ritkán praktikus. Viszont a legkedvezetlenebb tűzjelzési mód: az emberi kiáltás értéke nagyon problematikus. Képzelnék csak el, mily tragikus kö-

A másik igen fontos teendő a tűzoltás-mentés. Egyidőben, szétválaszthatatlanul hajtandók végre s éppen ezért csak begyakorlás, megtanulás után hajthatjuk végre kielégítően. A mentés oly komoly, felelősségteljes, hihetetlenül nehéz és kiszámíthatatlan feladat, hogy azt, ha az előre szabályozva nincs, amidőn konkrét tüzesettel állunk szemben, végrehajtani nem tudjuk.

Ha egyszerű tüzeseteknél is taktikai érzék kell az oltási és mentési munkálatok végrehajtásához, akkor mennyivel nagyobb és bölcsebb előrelátást igényel egy kórháztűz taktikai megoldása? Itt másképen kell menteni minden osztályt, minden beteget. És bár jól lehet, hogy a mentést, ha csak lehet, kizárólag a kórházi ápolószemélyzet hajtja végre, mégis a tűzoltóságoké a felelősségteljes kötelesség, hogy a mentés megszervezését, begyakorlását kiszorgalmazza. De nemcsak a kórházi alkalmazottakat, de a tűzoltókat is ki kell a különös mentési módokra képezni, mert előfordulhat, hogy a tűzoltókat is polgári ruhákba kell öltöztetni a mentéshez. Ennek különösen azért van nagy fontossága, hogy a mentés előre megállapított rendszer szerint történjék; mert ha nem a rendszernek megfelelően végzik a mentést, előfordulhat, hogy a sebészetről a betegeket átviszlik például a fertőzöttek, vagy a bőrbetegek pavillonjába, ahol újabb, talán az előbbinél is nagyobb pánik keletkezik a betegségtől való irtózás miatt. Ezt megakadályozni már nem is tűzoltói, de annál sokkal szürkébb emberi kötelesség.

Gondoskodni kell továbbá a kórházi tűzrendészeti rendtartásban arról is, hogy nagyobb tűz esetén, vagy gáztámadás, vagy háború esetén, amidőn az egész kórház emberállományát menteni kell, kik által, hogyan és hová történjék a mentés. Itt természetesen a helyet illetően elsősorban a középületek s csak különleges helyzetben jönnek a magánházak beszámítás alá.

Az elmondottak a kórházak tűzrendészeteinek csak a kontúrjai; de talán mégis igazolták, hogy a „kórház tűzveszélyes” épület s éppen ezért a kórházak tűzrendészetét minden községben, minden városban ki kell építeni, meg kell szervezni és gondoskodni kell a legszükségesebb tűzvédelmi felszerelések beszerzéséről, a kórházi alkalmazottak kiképzéséről s mindezek által pedig arról, hogy szenvedő, szomorú, testi és lelki fájdalmakban sínylődő embertársaink lázálmos élete a kórházakban veszélyben ne forogjon.

A tűzoltó élete nem biztos!

Gondoskodjon idejében a családjáról és szerezzon örök otthont!

Kezdőtőke nélkül is hozzásegítjük ahhoz, hogy

családi házat építhessen, vásárolhasson,

A hosszulejártatú BIB építkezési kölcsönt bármelyik takarékos tűzoltó megkaphatja. Érdeklődjön még ma:

**BUDAPESTI INGATLAN BANK R.T.
»TAKARÉKHÁZ« OTTHONT ALAPÍTÓ R.T.**

egyesített központi irodájában
Budapest VII, Rákóczi út 10.

Egységes követelmények a kismotorfecskendőkkel szemben

Írta: **Rehák Tamás**

Míg a kézifecskendők kivitelezése műszaki és tűzoltói szempontból is évtizedek — sőt egyes vonatkozásokban mondhatjuk, hogy évszázadok — óta nyugvópontra jutott, addig utódja: a motorfecskendőnél még mindig el kell készülnie további haladásra, fejlődésre, — habár annak legcélszerűbb és bennünket legjobban érdeklő alakja: a hordozható kismotorfecskendőépítés a műszaki tökéletesség oly magas fokát érte el, hogy a kisebb önkéntes tűzoltóságok is nyugodtan beszerezhetik.

Így állván a dolog, vessük fel a kérdést: nem szükséges-e a motorfecskendőépítés egységesítése (normalizálása), ha nem is minden vonatkozásban, de legalább — figyelemmel a hazai viszonyokra — a tűzoltói célszerűség szempontjából?

Erre a kérdésre azt felelhetjük, hogy: a motorfecskendőnél — a dolog természeténél fogva — még nem célszerű (és belátható időn belül nem is lesz) a kézifecskendőhöz hasonlatos — részletekbe menő és lényegbe vágó — egységesítés és annak hatósági úton való szabályozása.

Ez azonban még nem jelenti azt, hogy ne volnának oly egységes gyakorlatot igénylő szempontok, amelyeket az előállító gyáraknak lehetőleg nem volna szabad figyelmen kívül hagyni, illetve csak oly esetben, amikor az eltérést nagyon nyomós szerkezeti és gyártási okok teszik szükségessé.

Anélkül, hogy a felsorolás teljességére tartanék igényt — tapasztalataim alapján —, a kismotorfecskendőépítés mai állása szerint a következő vezérlő szempontokat és egységes követelményeket tartanám célszerűnek (annak hangsúlyozása mellett, hogy az ismeretesnek feltételezett és legcélszerűbb és legjobban bevált kismotorfecskendőről szöveg):

1. A kismotorfecskendő — legyen az akár négy kerékre, vagy célszerűbben kétkerékű targoncára kézi húzásra, lófogatra, autó után akasztásra számítva — könnyen és gyorsan leszerelhető legyen, lehetőleg anélkül, hogy e célból útban levő szerelvényeket (mint pl. szívótömlő, nyomótömlő-motolla stb.) kelljen eltávolítani.

2. Az aggregát ne csak a targoncáról, illetve kocsiszerkezetről leszerelve legyen üzembe helyezhető, hanem lemozdonyozás nélkül is, amikor a kocsiszerkezetet is könnyen és biztosan rögzíteni kell tudni.

Szükséges ez pl. magaskávájú és el nem távolítható keretű kutaknál, hogy a szívótömlő lehetőleg meg ne törjön és légszákképződés elkerülhető legyen.

3. A leemelhető aggregátot rugalmas talpra kell szerelni, amely azt sérülés, durva lehelyezés, leejtés esetén védi.

4. A szívótömlők lehetőleg ugyanúgy nyerezjenek elhelyezést, mint a kézifecskendőknél.

A 2 méternél hosszabb darabok, a szívótömlők erős töréssel, köralakban való elhelyezése nem vált be.

5. A hordozható aggregát súlya ne haladja meg a két tűzoltó által nem bírható tértől

ságra — hordozható súlyt (kb. 150—160 kg, de célszerűen kevesebb legyen).

6. A motorfecskendőt úgy kell megépíteni, hogy azt egy tűzoltó könnyen és biztosan indítani (üzembehelyezni) és üzemközben — helyváltoztatások nélkül — egy oldalon kezelni tudja.

7. A motort, fecskendőszerkezetet lehetőleg úgy kell szerkeszteni, hogy úgy az indításkor, de később is minél kevesebb fogást, mozdulatot kelljen végezni és ahol lehet, a műveletek automatikusan végeztesse el.

8. A súlycsökkentésre való törekvéssel magyarázott filigrán és komplikált szerelvényeket, oly szerkezeti részeket, amelyeket nemcsak a motorkezelő szakember, hanem a tűzoltó is használ, lehetőleg kerülni kell.

9. A motort és fecskendőt úgy kell építeni, illetve a szerelvényeket rögzíteni, hogy a motor rossz, rázós úton, magárahagyva is kifogástalanul működjön (pl. gázállító-kar rögzíthető legyen stb.).

10. A motor és fecskendőszerkezet közé tengelykapcsoló építendő be, hogy a motort a fecskendő nélkül is járathatni lehessen.

Kivételt képeznek a követelmény alól az egész kis, egyszerű, olcsó kivitelű aggregátok.

11. A motornak lehetőleg körforgó, tisztavízű hűtése legyen.

Kivételt képeznek az egyszerű és olcsó aggregátok. (Újabban a léghűtéses aggregátok is erősen terjednek.)

12. Benzín-, olajtartályon, feltöltő nyíláson, csapokon megfelelő szembeötlő felirások legyenek.

13. Kétütemű és kevert üzemanyaggal működő motoroknál a helyes keverési arányt és olajminiséget is fel kell tüntetni a feltöltő nyílásnál és a tartaléktartályon.

14. A fecskendő (turbina) légszivattyúja üzemképtelensége esetén a fecskendőfeltöltéssel könnyen és gyorsan indítható legyen.

15. A motor és általában az egész aggregát eső, tömlőből óvhatatlanul ráömlő víz ellen érzéketlen és védett legyen. (Pl. olajfeltöltő nyílás szerkezete e szempont figyelembevételével képzendő ki stb.)

16. Az aggregátban magán legyen bevált világítási berendezés, lámpa.

Itt ugyanis éjjel a világítás elengedhetetlen, míg a kézifecskendőnél ez kevésbé fontos.

17. Megfelelő, komoly szerszámkészlet legyen a fecskendővel. (Pl. a turbinát annak segítségével szétszerelni és összerakni lehessen.)

18. A turbina tömítésének ellenőrizhetése végett a szívócsonkhoz áttéti darabot is kell, mint szabványos alkatrészt szállítani. (Hogy a turbinát víznyomás alá lehessen venni.)

19. Motorfecskendőhöz elzárható és állítható sugárcső kívánatos. Szakaszos lövőke esetén már 8 mm-től kezdődjék.

Önként értetődik és felesleges hangsúlyoznom, hogy fentiekől független, de mégis a legfőbb követelmény:

a motor, a turbina, a légszivattyú egyszerű, robusztus, elpusztíthatatlan, könnyen kezelhető üzembehelyezésre alkalmas legyen.

Szaklapjainkat forgatva, feltűnt, hogy egyik lapunk igen gyakran közöl telepengedélyezésrel kapcsolatos tűzrendészeti kikötéseket, nyilván azon célzattal, hogy azok mintaképpen felhasználhatók legyenek. Nem kétlem, hogy igen sokan örömmel üdvözölték ezen közleményeket és, sajnos, fel is használták, nem törődve azzal, vagy nem tudva azt, hogy nem lehet és nem szabad még az azonos iparvagy üzletágak telepeit ugyanazon kaptafára húzni tűzrendészeti szempontból.

Tűzrendészeti kikötések megtételéhez szükséges ismerni az idevonatkozó rendeleteket, jogszokásokat, ismerni kell a különböző ipartelegeket stb., az ott feldolgozásra kerülő anyagokat, azok természetét és a gyártási menetet. Ezen ismeretek hiányát mintakollekcióval pótolni nem lehet. Ha valaki ilyen minták alapján dolgozik, kikötései még véletlenül sem fognak az adott körülményeknek megfelelni.

Az említett kikötések (minták) általánosságban és főleg két szempontból esnek kifogás alá. Először nem adnak felvilágosítást a helyi viszonyokról: környezet, közvetlen szomszédság, megközelítési lehetőség, a telep nagysága, épületek nagysága és építési mód, vízszervezési lehetőségek stb.; másodsor: vannak a kikötésnek egyes pontjai, melyek semmiképpen sem mondhatók helyesnek.

Fentiek megvilágítására tűzrendészeti vonatkozású részleteket közlök két malom és két fatelepre vonatkozó telepengedélyből.

A) Malom.

a) 1. Az egyes helyiségek egymástól tűzálló falakkal, illetőleg automatikusan záródó vasajtókkal választandók el.

b) 1. A malomhelyiségeket egymástól elválasztó vaspléhajtók önműködően csukódó szerkezettel látandók el.

ad 1. Vaspléhajtó közelebbi megjelölés nélkül nem nevezhető tűzbiztosnak, sőt a vasajtó sem, különösen, ha az ajtótok fából készül. A vasajtó tűzbiztos, ha legalább 2 mm-es kánclemezből készül, vaskerettel, átlós mezeivel. Elhúzóerő elkerülése céljából ajánlatos az ajtó vaskeretvázát, mindkét oldalát vaslemezzel borítani. A toknak szögvasból kell készülnie.

a) 2. A koptatóhoz mágneskészülék szerelendő.

b) 2. — Nem lett előírva. —

a) 3. Gépházból a malomba és onnan vissza a gépházba jelzőkészülék szerelendő.

b) 3. — Nem lett előírva. —

ad 3. Nemcsak tűzvédelmi, hanem munkásvédelmi szempontból is fontos a gépház és géptermekek közötti kölcsönös összeköttetés, illetőleg érintkezési lehetőség. Tűz esetén először a gépeket (közlőműveket) kell leállítani — de azonnal. E célra legalkalmasabb egy megbízhatóan szerelt csengő, vagy telefonberendezés. Arra alapítani, hogy valamelyik munkás majd átszalad a gépházba, nem lehet, mert vagy mindenki átszalad a gépházba, otthagya a tüzet, illetőleg baleset-

test, vagy senki sem megy át, úgy gondolkodva, hogy valaki bizonyára átment már. Ha munkások egyike kap megbízatást az ilyen esetek azonnali jelentésére, az sem ki-elégítő, mert tapasztalat szerint pont akkor nincs jelen, mikor szükség van rá.

a) 4. Az összes villamosvezetékek Bergmann-csőbe helyezendők.

b) 4. Amennyiben a villanyfelszerelés házilag készülne, a szerelés a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet erre vonatkozó rendelkezései szigorúan betartandók.

ad 4. Mindkét kikötés helytelen. Ahhoz, hogy egy villamosberendezés a tűzrendészeti követelményeknek megfelelően, szükséges, hogy a vezetékek az üzem veszélyességi fokának megfelelő módon legyen elkészítve, de ez egymagában nem elegendő. A helyes eljárás lett volna: az elektromosberendezésre vonatkozó különleges kikötéseket tételesen felsorolni és hozzáfűzni: „egyébként: a Magyar Elektrotechnikai Egyesület biztonsági szabványai szerint“. Az idézett szabvány 1929 augusztus 15-én lépett életbe, tehát a b) esetben hivatkozott M. M. É. által kiadott rendelkezés már nem érvényes. Ennél sokkal súlyosabb hiba is csúszott be a b) alatti kikötésbe. A kikötés megengedi egyrészt, hogy a villamosberendezést házilag elvégezhessék, másrészt, ha nem házilag készül a szerelés, akkor lehet akárhogy szerelni, nem kell semmit betartani. Idézett biztonsági szabványok mindenkor és mindenki által betartandók, kivételt tenni — különösen ilyen tűzveszélyes üzemnél — nem szabad. Egyébként villamosberendezést csak megfelelő jogosítvánnyal bíró cég létesíthet.

a) 5. A földszinten minden helyiségben egy-egy darab, összesen 5 darab, az emeleten pedig 2 darab önműködő tűzoltókészülék helyezendő el.

b) 5. A malom földszinti bejárata mellett és az emeleten könnyen hozzáférhető helyen egy-egy hordó víz és a hordók felett szegre akasztva két-két bádog vízveder helyezendő el. A hordók víze havonként egyszer friss vízzel cserélendő fel.

ad 5. Elvben mindkét változat helyes. Kifogásolható az a) esetről, hogy az előírt kézi tűzoltókészülékeknel (és nem önműködő tűzoltókészülék, mert az más) nem iratott elő, mivel legyenek azok töltve, mert, mint ismeretes, vannak: vízzel, habbal, vegyi szerrel, porral és szénsavhóval töltő ilyen készülékek. Helyes lett volna pontosan előírni, ezek hova helyezendők el.

a) 6. A malomtelepen egy darab egységes csavarmenetű tűzifecskendő tartandó készenlétben.

b) 6. A padlásürben elhelyezett tartányokból táplálendő tűzcsapok és kender-tömlők üveglappal ellátott deszkaburkolatban helyezendők el.

ad 6. Az a) esetről előírt fecskendőnél nincs előírva a tömlőhossz. Nem említi a

vízforrást és így feltételezhető, hogy rendelkezésre áll egy vagy több, a malomépülettől elegendő távolságban levő és minden évszakban a szerekkel könnyen megközelíthető elég bővizű vízforrás.

A b) alatti eset valószínűleg vízszegény helyen épült malomra vonatkozik, legalább erre vall a padláson elhelyezett víztartó. Ez az elgondolás helytelen. Szóbanforgó esetben a várható víznyomás körülbelül fél légkör, ami édeskevés, komoly tűz esetén a padláson tárolt vízre komolyan számítani nem lehet és az ott tárolható vízmennyiség sem elegendő. Az ilyen kikötés a teleptulajdonosnak csak kiadást jelent anélkül, hogy abból valami haszna volna. Az egyetlen célravezető előírás ilyen esetben: több oldalról könnyen megközelíthető földalatti víztároló, melyben állandóan annyi víz van, mely a várható legnagyobb tűz leküzdéséhez elegendő.

B) Fatelep.

Ismét két esetet állítok egymással szembe. Itt főleg a tűztávlatokon van a hangsúly és azért csak az ezekre vonatkozó kikötéseket közlöm.

a) Itt kilenc szám és annak egészszámú többszörösei dominálnak: a farakások között 9 m távolság, a lakóépület és farakások között szintén 9 m távolság tartandó be. A keményfarakások hossza 27 m, a puhafarakások hossza 18 m lehet. A faszín a lakóépülettől 9 m távolságra építendő és tűzfalal kettéválasztandó.

b) Az éghető anyagok az idegen tulajdonban lévő lakóházaktól és épületektől 20 m-re, a folyamodó tulajdonában lévő lakóháztól és irodahelyiségtől pedig legalább 10 m távolságra helyezendők el. A teleprészek központi vonalain legalább 4 m széles burkolt kocsút szabadon hagyandó. A farakások 4 m-nél sem mélyebbek, sem magasabbak nem lehetnek, azonkívül minden 8 m hosszúságban legalább 2 m széles tér hagyandó a rakatok között. A hat darab fedett felszerben elhelyezett faanyagok is az előbbi pontban előírt rendelkezések szerint tárolandók.

ad a) A méreteknél szereplő 9-es szám, a méretek helytelenek. Nem egészen érthető, hogy miért kellett a faszínt kettéválasztani? Milyen hosszú a szín?

ad b) A tűztávlatok helyesek. A szomszédos telkeken emelt épületektől mért 20 m távolság esetleg csökkenthető lett volna. A környezet pontos ismerete nélkül erre határozott választ adni nem lehet. A 8 m-es rakathossz túlszigorú. Megengedhető hossz: fenyőfánál 15 m, keményfánál 20 m.

C) Mechanikai asztalosműhely.

A kikötésekből csak két pontot ismertetek annak bizonyítására, hogy a meg gondolatlan kikötés — bármilyen jóhiszemű legyen is az — költségen kívül bajt is okoz és az ilyen „minták“ közlése, illetve lemásolás kiindulópont lehet a tűzrendészeti és iparfelügyeleti hatóságok közötti összeütközésnek.

1. „A famegmunkáló szalagfűrész engedélyezem azzal, hogy a meghajtásra szolgáló motor fölé épített favázás burkolat vagy tűzmentes anyagból állítandó elő, vagy pedig legalább a belső felületén nádazással és vakolással tűzmentesítendő.“ Ez a kikötés majdnem

a szóbanforgó elektromotor teljesen zárt kivitelű, akkor minden burkolás felesleges, ha pedig nyitott típus, akkor maradt volna az eljáró tűzrendészeti szakközeg a tűzbiztos (és nem „tűzmentes“) burkolatnál. A közölt kikötés egyenesen tűzveszélyes, mert: a burkolóláda állandóan ki van téve ütéseknek, rázkódásoknak és ezért a vakolat lassan, de biztosan lehull. A vakolat pora bekerül a csapágyazásba, a tengely berágódik. Hosszabb, rövidebb idő múlva a berágódás oly mérvet ölthet, hogy a motort lefékezi, az nagyon felmelegszik és egy szép napon lánggra gyúl és belekap a csupasz nádazásba. Ettől eltekintve sem ajánlatos egy nyitott motort teljesen beburkolni, mert a hűtési viszonyok így lényegesen rosszabbak és már ebből kifolyólag is nagyon felmelegedhet a motor. Sokkal észszerűbb ilyen esetekben teljesen zárt motort előírni, azt nem kell külön burkolni és ez megfelelően van méretezve.

2. „A világítótestek sűrű dróthálóba helyezendők el.“ Tűzrendészeti és munkásvédelmi elv, hogy minden helyiséget úgy kell megvilágítani, hogy az ott folyó munka akadálytalanul elvégezhető legyen. Nem kétséges, hogy az előírt drótháló sérti ezt az elvet, anélkül, hogy bármi előnye volna. A sűrű drótháló nagy mértékben csökkenti a világítást és kényszeríti az ott foglalkoztatott munkásokat, hogy a tilalom ellenére is, gyufával vagy gyertyával pótolják a gyatra világítást. Hogy ez milyen veszélyeket rejt magában, arról talán felesleges beszélni.

Az ilyen sűrűszövésű drótháló, miután vékony drótból készül, ütések ellen nem véd, könnyen behorpad és az izzólámpa eltörik. Helyesebb lett volna védőkosarat vagy védőburát („kettős bura“ helytelen kifejezés), vagy mindkettőt (de csak ha indokolt!) előírni.

Fentiekből világosan látható, hogy nem lehet és nem szabad az előírásmintát szegről leakasztva bármely esetre alkalmazni még akkor sem, ha az alapul vett minta az eredeti esetben helyes volt. Sokkal célravezetőbb, ha szakkönyveinkhez fordulunk tanácsért.

1532/1933.

Felhívás

az összes tagtestületekhez, a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelő urakhoz.

Folyó évi október hó 21-én tartott elnökségi ülésünkön jelentés tétetett arról, hogy a m. kir. kereskedelmi miniszter úr által a kéményseprési díjak megállapítása és kültelki kémények seprése tárgyában kiadott 20.300/1933. K. M. számú rendeletet a közigazgatási hatóságok különféle képen értelmezik.

Idézet 20.300/1933. K. M. számú rendelet a Tűzrendészeti Közlöny folyó évi májusi számában (76. lapon) megjelent. Felkérjük összes tagtestületeinket és a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelő urakat, hogy ezen rendeletet vegyék nyilvántartásba és ha annak szellemétől eltérő értelmezést tapasztalának, jelentsék azt azonnal központi irodánknak (Budapest, IV. ker., Bástyá-utca 13. szám).

Budapest, 1933 november 7.

Gróf Széchenyi József s. k.,

elnök.

Dr. Marinovich Imre s. k.,
m. kir. h. államtitkár,

Nagy Sándor s. k.,
m. kir. kormánytanácsos.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Elnöksége elhatározta, hogy az önkéntes tűzoltótisztek továbbképzése érdekében kizárólag hivatásos tűzoltótiszt-oklevéllel nem rendelkező önkéntes tűzoltótisztek részére pályakérdéseket tűz ki s a beérkezett pályamunkákat díjazza is, és pedig az I. díjat nyert pályamunkát 30 P, a II. díjat 20 P, a III. díjat 10 P pályadíjjal.

Első alkalommal három pályakérdést tűz ki, és pedig tűzoltói műszaki, taktikai és tűzrendészeti jogi kérdések megoldására. Felhívja az elnökség az ország összes önkéntes tűzoltótisztjeit, hogy az alább felsorolt három pályakérdésre pályázataikat idegen kézzel írva a MOTSz címére 1934 február 1 napjáig adják be. A pályázathoz a pályázó neve lezárt borítékban csatolandó. Az I. díjat nyert pályamunkát a Tűzrendészeti Közlöny is közölni fogja. A pályamunkák felett a szövetség elnöksége által kiküldendő bizottság javaslata alapján az elnökség dönt. A pályázati határidő után beérkezett pályamunkákat az elnökség bírálata alá nem fogja bocsátani.

I. Műszaki kérdés.

Az önkéntes szakasparancsnok jelenti a parancsnoknak: Parancsnok úr! Tisztelettel jelentem, hogy a házi vízvezeték csőrepedése folytán előtört pincelakásból a víz kiszivattyúzása végett a hydrofor fecskendővel kivonultunk. A víz színét a fecskendőtől csak 6 méter távolságra tudjuk megközelíteni, a fecskendőt a pincébe levinni nem tudjuk és méltóztatik tudni, hogy a fecskendő hengere, dugattyúi, szelepei már kopottak és nem tudjuk vele a vizet felvételni. A dugattyú bőrgallérja már jobban nem dagad meg, a szelepekkel és a hengerekkel nem tudunk mit csinálni. Bosszantó a dolog, mert a víz csaknem eléri a hengereket, de a fecskendő a vizet már felkapni képtelen, a szívótömlők jók és jól össze vannak csavarva és jól vannak tömítve.

Mit csináljunk, hogy szégyenben ne maradjunk?

II. Taktikai kérdés.

A községben csak tartalék áramfejlesztőtelep van, egyébként a szomszéd városból kapja az áramot és a telep a tűz kitérésekor üzemen kívül van, illetve csak mint transzformátor-állomás működik. Egy állandó gépésze van. Az olajkapcsoló gyulladt ki, tőle meggyulladtak a villamosvezetékek. A telepen van vízzel oltó, porral oltó, tetra-gázzal oltó kézi tűzoltókészülék, az elsőből 6, a másik kettőből 2—2 darab. A tűzoltóság két kézfecskendővel és vizeslajttal vonult ki. Miként történik az oltás?

Oltásközben az egyik tűzoltó a segédkező gépészt a fojtó füstben a földön találja, valószínűleg magasfeszültségű áram sújtotta, teljesen élettelennek látszik. Mit lehet és mit kell tenni vele?

III. Tűzrendészeti jogi kérdés.

Szabad-e minden további nélkül, váratlan alkalommal, nappal, esetleg éjjel, a faluban szokásos módon (harangkongatás, jelzőzászló, lámpakitűzés, kürtösök stb.) tűzi riadót és gyakorlatot rendezni? Van-e erre írott jogszabály? Be kell-e a hatóságnak előre jelenteni, ha igen, akkor kinek? Lehet-e középületen és magánházon előzetes értesítés és engedély nélkül gyakorlatot tartani s igénybe lehet-e erre a célra a házak udvarán levő kutak vizét venni? Ha megjelenik a vármegyei vagy járási tűzrendészeti felügyelő, vagy a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség kiküldöttje, elrendelhetnek-e azok tűzi riadót?

Budapest, 1933 december 10.

Elnökség

A „Tűzrendészeti Közlöny“ ajánlása

A m. kir. belügyminiszter úr 163.891/1933. számú rendeletével (Belügyi Közlöny, 1933. évi 53. szám, 786. oldal) a „Tűzrendészeti Közlöny“-t ismételten ajánlja a vármegyék, a városok, a községek, törvényhatósági tűzoltószövetségek figyelmébe.

„A belügyminiszter tűzrendészeti szakközege, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny“ cím alatt havonként megjelenő szaklapot ad ki, melynek a tűzrendészet és a tűzoltói intézmény időszerű kérdéseivel behatóan foglalkozó közleményeiből értékes tanulságok vonhatók le. Ma, amikor a nemzeti vagyont fokozottabb mértékben kell védeni a tűz pusztításától, a lapban megjelenő közlemények igen alkalmasak e fontos cél elérésének előmozdítására. Éppen ezért a belügyminiszter a „Tűzrendészeti Közlöny“-t ezúton ismételten ajánlja a tűzrendészet és a tűzoltói intézmény iránt érdeklődők, a törvényhatósági Tűzoltószövetségek és a közigazgatási önkormányzati testületek figyelmébe. A lap ára évi hat pengő, melyet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség (Budapest, IV, Bástya-utca 13) részére az 57.454. számú csekk számlára kell befizetni. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a kötelekébe tartozó tűzoltótestületek részére a szaklapot külön előfizetés nélkül küldi meg.“

M. kir. Belügyminiszter.

Szám: 164.430/1933. IX/a.

HIRDETMENY.

A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamra felvétel.

A m. kir. belügyminiszter úr 164.430/1933. B. M. szám alatt — a feltételeknek megfelelő kellő számú hallgató jelentkezése esetére — a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam V. évfolyamának Budapesten 1934. évi március hó 1-től, hat hónapon át megtartását engedélyezte.

A tanfolyamra elsősorban azokat veszik fel, akik már ezidőszertig hivatásos tűzoltótiszt, illetőleg tűzrendészeti felügyelői állásban vannak, illetőleg ez utóbbi teendőket látják el és akiket felettes hatóságuk küld ki a tanfolyamra; azután azokat, akiket valamelyik hatóság kíván tűzoltótisztté, illetőleg tűzrendészeti felügyelővé kiképeztetni; végül azokat, akiknek főiskolai végzettségük van, illetőleg a hadseregben, mint tisztek szolgálnak. A hallgatók a tanfolyam tartalma alatt iskolai fegyelem alatt állanak és rendszeres tűzoltói szolgálatot is teljesítenek.

A hallgatók a gyakorlati ismeretek ((gyakorlati szolgálat) egy részét az arra kijelölt vidéki városokban sajátítják el.

A tanfolyammal kapcsolatban fizetendő díjak a következők:

a) felvételi díj	30 P,
b) tandíj	200 „
c) vizsgadíj	85 „

A felvételi díjat a kérvény benyújtása alkalmával, a tandíjat a tanfolyam első napján, a vizsgadíjat a vizsga napjáig kell befizetni a tanfolyam pénztárába, a tanfolyam parancsnokságánál kapható ++ 47 számú postatakarékpénztári befizetési lapon.

A tanfolyam parancsnoksága felhívja mindazokat, akik a tanfolyamot elvégezni óhajtják, hogy 2 (kettő) pengős okmánybélyeggel ellátott és a 254/300/1928. B. M. számú rendelet 9. §-ában felsorolt okmányokkal, valamint a felvételi díj befizetését igazoló befizetési lapszelvényvel felszerelt kérvényüket legkésőbb 1934. évi február hó 27-ig a tanfolyam parancsnokságához (Budapest, VIII., Kun-utca 2. sz.) nyújtsák be.

Budapest, 1934. január hó 13-án.

Magyar Országos Tűzoltó-tisztképző Tanfolyam Parancsnoksága.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1933. december hó 4., 5. és 6-án.

Az elnöki széket Széchenyi József gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Marinovich dr. ügyvezető alelnök bejelenti, hogy az Országos Szövetség ellen Antalffy né Femes B. Mária és társa Cser Károly által indított perben a bíróság felperest keresetével elutasította.

Néhaj Breuer Szilárd síremlékén levő feliratok elkészítésének költségeire az elnökség 50 P-t utalványozott.

Marinovich dr. ügyvezető alelnök bejelenti, hogy a belügyminisztérium véleményezésre leküldte Nagykanizsa város polgármesterének azon előterjesztését, amelyben kerületi tűzoltó-tanfolyam tartására kér engedélyt. Elnökség a tanfolyam tartását csak a hivatásos tűzoltóparancsnoki állás megszervezése esetén véleményezte, azzal, hogy a meg tartandó tanfolyam parancsnoka a hivatásos tűzoltóparancsnok legyen.

Vitéz Roncsik Jenő dr. előadó jelenti, hogy a „Tűzrendészeti kormányrendelet”-tervezetet minden előadónak megküldte, az előadók hozzászólásai beérkeztek, javasolja, hogy a tervezetet az elnökség pontról-pontra tárgyalja le.

A tervezet I—X. fejezetének letárgyalása után elnök az ülést 20 óra 20 perckor berekesztette, majd december hó 5-én 9 órakor megnyitotta.

Napirend előtt Lukács Zoltán dr., a hivatalos lap szerkesztője bejelenti, hogy karácsonyra kettős lapszámot akar adni. Elnökség a javaslatot elfogadta.

Ezután elnökség folytatólagosan tárgyalta a tervezetet.

Elnök az ülést 19 óra 15 perckor berekesztette és december hó 6-án 10 órakor megnyitotta.

Elnök napirend előtt megemlékezett a Kormányzó Úr Ófőméltóságának névnapjáról. Életére és munkájára Isten áldását kérte.

Marinovich dr. ügyvezető alelnök bejelenti, hogy a belügyminisztériumtól érkezett leirat szerint a tűzrendészeti felügyelet további fejlesztése, valamint a szétszórta tűzrendészeti rendelkezések egységbe foglalása tárgyában december hó 11-én értekezletet tart s az értekezletre az Országos Szövetség kiküldötteinek megjelenését kéri.

Elnökség elhatározta 10.000 darab kérdőív és 4000 katonai beszerzését adatgyűjtés céljára.

Papp Ferenc előadó által előterjesztett versenyszabályzatot az elnökség elfogadta s annak 1000 példányban való kinyomatását elrendelte.

Erdély előadó az alapszabályok módosításának elkészítésére egyévi halasztást kért azzal, hogy a közigazgatás átszervezése esetén három hónap alatt elkészíti. Elnökség a halasztást megadta.

Tagdíjhátraléki kimutatás

Az 1933. évi és régebbi tagdíjhátralékok

	Pengő
1. Alsóvadász	16
2. Onga	8
3. Bács-Bodrog vm. t. sz.	240
4. Bihar vm. t. szöv.	9
5. Battonya	32
6. Mezőhegyes	16
7. Almáskamarás	16
7. Elek	48
9. Medgyesbodzás	32
10. Nagykamarás	16
11. Földeák	24
12. Királyhegyes	8
13. Nagybánhegyes	24
14. Reformátuskövcsháza	8
15. Csanádalberti	8
16. Kiszombor	24
17. Újszentiván	8
18. Makó önk.	100
19. Csongrád	28
20. Kiskundorozsma	120
21. Kistelek	32
22. Szentés	52
23. Szegvár	32
24. Moson vm. t. szöv.	96
25. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm. t. szöv.	237
26. Somogy vm. t. szöv.	439
27. Szabolcs vm. t. szöv.	60
28. Szatmár, Ugocsa, Bereg vm. t. szöv.	18
29. Zala vm. t. szöv.	68

Budapest, 1934. január 10-én.

Dr. Marinovich Imre

m. kir. h. államtitkár,
és ü. v. alelnök.

Nagy Sándor

m. kir. kormánytanácsos,
főtisztár.

Útmutatás

a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző-pénztára ügyeiben való mikénti eljárásra.

A m. kir. belügyminiszter úrnak 230.000/1925. B. M. sz. körrendeletének 11. §-a kimondja, hogy: „A község (város) az önkéntes és köteles tűzoltóság tagjait baleset ellen biztosítani köteles. A biztosítás a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélypénztára útján történik.”

A hivatásos (fizetett) tűzoltók a törvény értelmében az Országos Társadalombiztosító Intézetnél biztosítandók, de ezenfelül tagjai lehetnek a Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség segélyzőpénztárának is.

A Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség segélyzőpénztárának tagja lehet tehát minden tűzoltóság, mely egyben tagja közvetlenül vagyilletékes törvényhatósági (vármegyei) szövetsége útján a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek. A segélyzőpénztári tagság minden év január 1-ével megújítandó azáltal, hogy a tagok névsora beküldetik és a fejenként jelenleg 20 fillérben megállapított tagdíj az 57.453. csekszámra egyidejűleg befizetetik. Névsor nélküli tagdíj avagy tagdíj névsor nélkül a belépést nem teszi megtörtétté, tehát nem adja meg a segélyezésre való igényjogosultságot sem. Minthogy pedig a tagsághoz szükséges kellék a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség tagsága is, leghelyesebben jár el a község, ha egyidejűleg befizeti tagdíját az illetékes Vármegyei Tűzoltó Szövetséghez vagy ha Vármegyei Tűzoltó Szövetség ott nincs, úgy közvetlenül a Magyar Országos Tűz-

szerint a következő:

1—100	4 pengő
101—300	8 pengő
301—700	16 pengő
701—1500	24 pengő
1501—2500	32 pengő
2501—4000	40 pengő
4001—6000	48 pengő
6001—9000	56 pengő
9001—12000	64 pengő
12001—15000	72 pengő
15001—20000	80 pengő
Budapest	100 pengő

Példa: Egy 450 házzal bíró község biztosítani kívánja 30 főnyi tűzoltóságát, akkor: 1. beküldi a 30 nevet tartalmazó névsort, melyhez nyomtatványúrlap a Tűzoltó Szövetség irodájától (Budapest, IV, Bástya-utca 13. sz.) kérhető; 2. beküld az 57.453. csekkszámra a segélyzöpnéztár címére 6 pengőt; 3. és az illetékes Vármegyei Tűzoltó Szövetségnek tagdíj fejében 16 pengőt.

Ha vármegyei szövetség ott nincs, illetve nem működik, akkor az évi tagdíj a Magyar Országos Tűzoltó Szövetséghez közvetlenül küldendő be 23.297. csekkszámra.

Évközben kilépett tűzoltók helyére ugyanannyi újonnan felvett tag jelenthető be díjtalanul, akik az év végéig elődeik jogait élvezik.

Az Országos Szövetség Segélyzöpnéztára nem tévesztendő össze a Társadalombiztosító Intézettel, mert segélyzöpnéztárunk nem ad sem betegsegélyt, orvosi díjat, gyógyszerköltséget, sem ruha- vagy csizmamegtérítést, hanem *csak* az igazolt munkaképtelenség tartamára *napi 2 pengő segélyt*, ha e munkaképtelenség orvosilag igazoltan a tűzoltói szolgálat folyamánya.

Ha tehát valamelyik bejelentett tag a tűzoltói szolgálatban és ennek folyományaként megbetegedik vagy megsérül és munkaképtelen lesz, akkor az eljárás a következő:

1. az eset megtörténte után a lehető legrövidebb idő alatt beküldendő a segélyzöpnéztárhoz a tűzoltóparancsnokság (község) által egy esetbejelentés, mely leírja, hogy N. N. tag, X napon előfordult tüznél megsérült (beteg lett), miként történt a sérülés, miben áll az és előreláthatólag meddig tart a munkaképtelenség?

2. ha a munkaképtelenség véget ért, beküldendő a kezelőorvos zárójelentése, melyben közli a sérülés (betegség) mibenlétét és lefolyását, valamint a munkaképtelenségi napok számát.

Mindkét beadvány bélyegmentes.

Hosszabb (120 napon felüli) munkaképtelenséggel járó eset avagy haláleset elbírálása a segélyzöpnéztár alapszabályai szerint végeztetik. Egyébként minden egyes eset a segélyzöpnéztár ellenőrzőorvosának véleményezés végett adatik ki és a segélyösszeg mindenkor ennek alapján állapítatik meg.

Elkésve bejelentett esetek, illetve az eset elbírálását lehetetlenné tevő bejelentési késedelmek a segélyezési jogigény elvesztését vonják maguk után.

Nem fogadható el oly belépés sem, mely valamely baleset után és ennek segélyezése érdekében utólag küldetik be.

Minden e tárgyban felmerülő kérdésben egyébként az Országos Szövetség irodája készséggel ad felvilágosítást.

Budapest, 1933. december 8-án.

Marinovich Imre dr.,

m. kir. h. államtitkár,
ú. v. alelnök.

Nagy Sándor,

m. kir. kormánytanácsos,
főtitkár.

HÍRLEK

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknak adományozta: Dr. Bicskey Géza parancsnok (Tápiószele önk.), Csendes Péter alparancsnok (Gáva önk.), Csordás Imre törzsrparancsnok (Pestszenterzsébet önk.).

Géczy László országos tanfolyamot végzett okleveles tűzoltótiszt, Rákospalota megyei város képviselőtestülete hivatásos segéd tisztté választotta meg.

Tóth Sándor, a derecskei Önkéntes Tűzoltó-Testület alparancsnoka, december hó 9-én elhunyt. Egy lelkes, igazi tűzoltó bajtárs dőlt ki a harcosok soraiból, aki hosszú éveken át úgy anyagilag, mint erkölcsileg és munkájával szolgálta testületét. Temetésén tűzoltó bajtársai teljes számban megjelentek és fájdalomteljes szívvel kísérték utolsó útjára. — Tisztelet és béke emlékére!

Chikány Sámuel, a kosdi Önkéntes Tűzoltó-Testület áldozatkész elnöke december hó 7-én elhalálozott. — Aldás emlékére!

Meghívó. Tisztelettel értesítjük, hogy folyó hó 27-én, szombaton este félhét órakor folytatja szövetségünk főtitkára, Kállay Imre ny. tűzoltófőtiszt úr a budapesti hivatásos tűzoltóság fejlődésének történetéről szóló felolvasását „*Megelőző tűzrendészeti tevékenység*” címen a központi tűzoltólak-tanyában (VIII, Kun-u. 2), mely összejövetelünkre van szerencsénk minden érdeklődő bajtársat ezúton is meghívni. Kérjük, szíveskedjenek a jelzett időpontban minél számosabban megjelenni.

Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége.

Az elnökség.

A Putnoki Önkéntes Tűzoltó-Testület parancsnokának kitüntetése. Bensőséges ünnepség keretében adta át folyó hó 3-án délután 4 órakor Lukács Endre járási főszolgabíró Gööz Bertalan tűzoltóparancsnoknak a Kormányzó Úr. Öfömléltósága által adományozott V. osztályú érdemkeresztet. A város képviselőtestülete ez alkalommal díszközgyűlést tartott, amelyen Lukács Endre főszolgabíró elnökölt. A díszközgyűlés megnyitása után az elnök meleg szeretettel üdvözölte a megjelenteket, majd kifejtette azt, hogy igaz örömmel tesz eleget ezen kedves kötelességének részint azért, mert olyan férfiút ért e magas kitüntetés, aki arra mindenben rászolgált, részint azért, mert a mai rossz gazdasági viszonyok között legalább a képviselőtestület előtt olyan tárgy is szerepel, mely nem csak a községi ügyek ezer baja és gondjával kapcsolatos. Leles éljenzés közben adta át Gööz Bertalannak a kitüntetést, majd Juhász László gömör-tornai ref. egyházmegye esperese a város és a képviselőtestület nevében üdvözölte a kitüntetettet. Üdvözlőbeszédében kifejtette az ünnepelt életének főbb irányelveit, törhetetlen hazafiságtól buzogó cselekedeteit, tiszta, igaz keresztény erőnyeit és őt, mint a kötelességtudás mintaképét állította követendő például. Majd Szlabej János tűzoltóparancsnok az Önkéntes Tűzoltó-Testület nevében mondott rövid, de szívhez szóló szavakat és egyben átadta a tűzoltótestület által vásárolt értékes emléktárgyat.

Gööz Bertalan tűzoltóparancsnok mélyen megtisztult és köszönte meg e magas kitüntetést és ígéretet tett arra, hogy a még hátralévő éveiben is

mindig az igaz és becsületes kötelességteljesítésnek harcosa marad.

Elnöklő főszolgabíró a képviselőtestületi közgyűlést ezután berendezte és a képviselőtestület tagjai, valamint a jelen volt nagyszámú közönség, a Himnusz elénekzése után, megilletődött hangulatban oszlott szét.

Pest vármegye Tűzoltó-Szövetsége december hó 16-án tartotta rendes őszi közgyűlését Erdélyi Lóránd dr. alispán elnökletével, a vármegyecház közgyűlési termében.

Boross Imre titkár lemondásával megüresedett titkári állásra Balás Vilmos dr. vármegyei aljegyzőt választották meg. Elnök meleg szavakkal emlékezett meg a távozó titkár érdemeiről, aki a legnehezebb időkben 15 éven át páratlan szorgalommal és szakértelemmel látta el a titkári teendőket.

A titkári jelentésből kitűnt, hogy a vármegye tűzrendészeti állapota, a súlyos gazdasági helyzet dacára, örvendetes fejlődést mutat, mely jórészt a vármegyei szövetség által Kalocsán és Gödöllőn ingyenesen rendezett tanfolyamoknak és az alapos tűzrendészeti felügyeletnek tudható be.

A titkári jelentéshez hozzászóló Marinovich Imre dr., az Országos Szövetség ügyvezető alnöke elismerőleg nyilatkozott a szövetség munkájáról, majd ismertette az új tűzrendészeti kormányrendelet-tervezet jelentőségét.

Lukács Zoltán dr. vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy a biztosítótársaságok tűzrendészeti célokra való megadóztatása tárgyában felterjesztéssel fordul a vármegyei törvényhatóságokhoz.

Breuer Szilárd síremlékére 50 pengőt, néhai Dósa István volt járási tűzrendészeti felügyelő hátramaradtjai részére 250 pengőt utalványozott a közgyűlés.

A Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség december hó 18-án tartotta évi rendes közgyűlését Debrecenben, a tagtestületek élénk érdeklődése mellett. Dr. vitéz Roncsik Jenő vármegyei tűzrendészeti felügyelő betérjesztette jelentését, amely szerint az 1933. évben a szövetség, Debrecen város hivatásos tűzoltófőparancsnokával, két kerületi tűzoltótanfolyamot tartott, összesen 112 hallgatóval. Rendezett a szövetség két járási versenyt, Hajdúszoboszlón és Hajduböszörményben. Szolgálati érem 88 darab lett kiosztva. A testületek a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett is derekasan megállták helyüket és példát mutattak a községek és városok lakosságának az önfeláldozó, önzetlen munkára. A közgyűlés a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet mondott.

A tisztikart a közgyűlés az 1934—1936. évekre a következőképpen választotta meg: Elnök: Rásó István alispán; alelnök: Erdős Lajos, a hajdúszoboszlói Önkéntes Tűzoltó-Testület parancsnoka; titkár: dr. Nagy Sándor vármegyei aljegyző; pénztáros: Jakobényi József debreceni hivatásos tűzoltótiszt; ellenőr: Simon Pál kabai főjegyző, önk. parancsnok; választmányi tagok: Kiss József földesi földbirtokos, tb. parancsnok, Stima Gyula hajdudorogi és Bánk István egyeki tanítók, önk. parancsnokok. Számvizsgáló bizottság az 1934. évre Kovács István Máv. műhelyi parancsnok, Tokay István ig. tanító, józsai parancsnok és Biró Imre községi tisztviselő, hajdúszovátai alparancsnok.

Elhatározta a közgyűlés, hogy az 1934. évben ismét két kerületi tűzoltótanfolyamot és két járási tűzoltóversenyt rendez.

A vármegye alispánja kinevezte három évre

csik Jenő debreceni hivatásos tűzoltófőparancsnokot, a központi járás tűzrendészeti felügyelőjévé Rehák Tamás debreceni hivatásos parancsnokot és a püspökladányi járás tűzrendészeti felügyelőjévé Hruska Lajos takarékpénztári igazgatót, a püspökladányi ö. t. t. parancsnokát.

A tiszainokai önkéntes tűzoltótestület december hó 3-án ünnepelte 25 éves fennállását. Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, s ezután a templom előtt a 10 éve érdemesen szolgáló tűzoltók részére átadattak az Országos Tűzoltószövetség által adományozott szolgálati érmek Petneházy István járási főszolgabíró által. A tűzoltók díszmenetben elvonultak a megjelentek előtt, ezután díszközgyűlés volt, Papp Zoltán főjegyző mint elnök ismertette az egyesület történetét, utána az Olvasókörben ebéd volt, melyen 150-en vettek részt. Vidékről a következők jelentek meg: dr. Erdősi-Harrach Tivadar kormányfőtanácsos, országgyűlési képviselő, a testületnek díszelnöke és neje, Petneházy István főszolgabíró, Nagy Gyula szolgabíró, székelyi Haraszthy Károly földbirtokos, Nagyrévéről: vitéz Molnár Gyula főjegyző, ö. t. elnök, Lengyel János postamester, ö. t. parancsnok.

A petőhenyei önkéntes tűzoltóegyesület negyedszázados jubileuma. Meleg és bensőséges ünnepet ült december hó 17-én délután két órakor Petőhenye község önkéntes tűzoltósága azon alkalomból, hogy az egyesület ezidén töltötte be fennállásának és működésének huszonötödik esztendőjét. Az ünnepség jubileumi díszközgyűlés keretében folyt le a petőhenyei iskola nagytermében, ahová a mostan működő csapat tagjain kívül megjöttek a bajtársi szeretettel meghívott alapítótágok, az első tisztikar és az első működő csapat életben levő tagjai, Petőhenye község előljárósága, a képviselőtestület, a leventeegyesület tagjai és más vendégek. A Himnusz dallamai után Gaál Károly járási tűzrendészeti felügyelőnek a „Tűz és gázvédelem mai állásáról“ tartott előadása vezette be a korszerű díszgyűlést. Egy leányka a „Tűz van! Tűz!“ című tűzoltóverset szavalta el, a petőhenyei iskola énekkara pedig pedig a „Csak magyarok legyünk“ című dalt adta elő. Majd Csötörtök Lajos ny. isk. igazgató, az egyesület alapító elnöke és díszelnöke ismertette történelmi összefoglalásban a XIX. század végén nagy lendülettel megindult magyar egyesületi mozgalmakat, az egyesületi élet fontosságát és nemzetnevelő erejét, kiemelve a tűzoltóegyletek különlegesen magasztos hivatását, egyben vázolta a petőhenyei önkéntes tűzoltóegylet 1908-ban történt megalakulásának körülményeit. Gaál Károly parancsnok az egylet 25 éves történetét ismertette azon erkölcsi és anyagi áldozatok méltatásával, melyeket az egyesület első tagjai tettek a tűzoltói intézmény nemes és eredményes szolgálatában. Meleg szeretettel emlékezett meg az egyesület elhunytjairól, különösen arról a négy hősi halott bajtársról, kik a világháború vérzivatarából költöztek az égi honba. A huszonöt esztendő becsülettel töltött, példát adó munkája irányt mutat a jövő felé. Takács József elnök zárószavai után egy aprólevele „Tűzoltóinkhoz“ című kedves költeménnyel köszöntötte a jelenlevő veterán és aktív tűzoltógárdát, majd a „Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország“ énekkari akkordjai után a „Magyar Hiszekegy“ közös elimádkozásával véget ért a szépemlékű ünnepély.

Felelős szerkesztő és kiadó: Lukács Zoltán dr.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún várm. tűzrendészeti felülvizsgáló

SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II. (I/II.), III., VII.	750 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése	1— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr.: Megelőző tűzrendészet, I. rész	2— P
Megelőző tűzrendészet, II. Alkalmazott rész	2— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai	2— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai	1— P
Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, további intézkedésig féláron, füzve 10 P, kötve	12— P
Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról	160 P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10— P

SZABÁLYZATOK:

Tűzoltógyakorlati szabályzat	2— P
A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata	—30 P
Szolgálati szabályzat	120 P
Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata	—50 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal	4— P
Éremszabályzat	—60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet	—40 P
254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról	—40 P

Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyam-
parancsnokság útján 50%-os kedvezménnyel rendelhetők meg.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk, a megrendelés alkalmával a beküldendő pénzüsségeket szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva, a következő számokra előre befizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyező-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 57.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése feltüntetendő.

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása	150 P
Petróczy István ny. repülőezredes: Veszélyben minden magyar város	150 P
Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, kötve	8— P
Tíz példány rendelése esetén 6— P, füzve	550 P

SZÍNEMŰ:

Techlár Ernő: Credo...!	2— P
-----------------------------------	------

KÖNYV:

Markusovszky Béla: A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség története	—50 P
Ortutay József: Néhai József főherceg élete	3— P

NYOMTATVÁNYOK:

Alapszabály önkéntes tűzoltótestületek részére (darabonkint)	—40 P
Díszokmányürlap	2— P
(Egyszerűbb 1— P.)	
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonkint)	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonkint)	—40 P
Bőrburkolatban (darabonkint)	—80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2—, X. éves 3—, XV. éves 6—, XX. éves 7—, XXV. éves 11—, XXX. éves 12—, XXXV. éves 15—, XL. éves 16— P.

Éremszalag —70 P, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása 1— P

Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Világító KERÉKPÁROK VARRÓGÉPEK ALKATRÉSZEK Diadal Áruház	ÉKSZEREK ZSEB- ÉS FALIÓRÁK ALPACCA EVŐESZKÖZÖK Svájci Óraház
BUDAPEST VII, THÖKÖLY-ÚT 26. SZ. TEL. 404-38	
Mekgönyvített fizetési feltételek mellett részletre is SAJÁT JAVÍTÓMŰHELYEK	

HASZNÁLT grammofón LEMEZT	vesz és cserél ROZGONYI ÉS RÉVAI IV, Kossuth Lajos-utca 5
--	--

**A TŰZOLTÓSÁGOT
TÁMOGATJA
HA HIRDET A
TŰZRENDÉSZETI
KÖZLÖNY-BEN**

Nyers, csersavval impregnált és BELÜL MÉZGÁZOTT TŰZOLTÓ KENDERTÖMLŐKET	gyárt és forgalomba hoz : LINUM TAUSSIG Lenfonó- és Szövőipar Rt, Budapest V, JÓZSEF-TÉR 8 Gyárak : Budapest—Kelenföld és Győr Magyar anyag — Magyar munka !
---	---

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST X. KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

FECSEKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkezet, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.T.

BUDAPEST I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98 SZÁM.

Központi iroda és gyári telefon: 59:0:01. Alapítva: 1896.

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolókat, vízfordó- és öntöző-lajtokat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók

SELTENHOFER FRIGYES FIAI M. KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK*Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket, a legmodernebb szempontok figyelembevételével, garanciával a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.*

LEGELSŐ MAGYAR TŰZOLTÓSZER-, KŰT-, SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR, HARANG-, FÉM- ÉS VASÖNTŐDÉJE

SOPRON

Alapítva 1816-ban

MORZSÁNYI J.

BUDAPEST, IV, Eskü-út 5. szám

Gyárt: tűzoltó- és sporttermeket, zászlókat, zászlószegeket, mindennemű jelyényeket, felirati zománctablákat, gumibélyegzőket

Alapítva 1870

WALSER FERENCZ

Budapest VI, Lomb-utca 34-36.

Telefon: 91:3:46.

**Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde.****FELTEN ÉS GUILLEAUME RT., BUDAPEST, I.**

A budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: **BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT**

Kívánt méretekben és nyomásig

LEVÉLCÍM: 113. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. — TELEFON: 58:8:80.

Hazai gyártmány!**MINDEN
KAPHATÓ****A PÁRISI
NAGYÁRUHÁZ-BAN****„TOTAL“
a tűzoltókészülékek
királya!**

Folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be: nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, sz. sz., éther, petróleum, kátrány égését, továbbá a karbid- és a villamos-tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

LIGETI ÉS BIRÓ

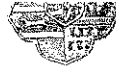
BUDAPEST V, VÍGSZÍNHÁZ-UTCA 5. TEL. 27:7:99.

MINIMAXa legjobb magyar gyártmányú **kézi tűzoltókészülék**. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX R.T. BUDAPEST**

GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 23:7:31

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57.454. számú csekkzármájára lehet beküldeni. Csekküriap minden postahivataltban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST

IV, Bástya-utca 13

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny” 1933. 53. sz. 768. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV, Bástya-utca 13. — Telefon: 84-7-94

Tűzoltótötestületek a lapot tagdíj fejében kapják

Állami tűzkárbiztosítás

Bethlen István gróf volt m. kir. miniszterelnök, országgyűlési képviselő f. évi január hó 28-án Debrecenben elmondott nagy beszédében többek között a gazdaadósságok fedezésére szükséges anyagi forrást a tűzkárbiztosítás állami kezelésbe vételével javasolja megteremteni.

Bennünket, tűzoltókat azért érdekel a kérdés, mert az állami tűzkárbiztosítás megvalósítása esetén a fent említett célon felül, — ennek keretében — kétségtelenül megoldást nyerne végre a tűzrendészet rendszeres anyagi támogatásának ügye is. A javaslat keresztülvitele folytán nyugvópontra jutna a tűzrendészetnek ezen égető kérdése, melynek megvalósításáért már hat évtizeden át folytatott szemlalom-harcot a magyar tűzoltóság, — de hiába, mert a biztosító társulatok ellenállásán ez a törekvés mindig meghiúsult.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, megalakulása óta tisztában volt azzal, hogy a tűzrendészet korszerű fejlesztését csak megfelelő anyagi eszközök birtokában tudja megvalósítani, mert a tűzoltószerkezetek beszerzése, tűzoltóságok felszerelése, a tűzoltók kiképzése, a rendszeres tűzrendészeti felügyelet, stb. olyan tekintélyes összegeket emésztnek fel, amelyeket a társadalom csökkenő áldozatkészsége, a községek sovány háztartása — lévén a tűzrendészet községi feladat — se a békében, de annál inkább napjainkban nem képes fedezni kellő mértékben.

Kezdetől fogva a 3 évenként tartott országos nagygyűlések visszatérő tárgysorozati pontja volt ennek az alapnak mikénti megvalósítása. Ezt az alapot az elhangzott javaslatok 1. a MOTSZ. által felállítandó tűzkárbiztosító társaság jövedelméből, vagy 2. a tűzkárbiztosító intézetek megadóztatásából, vagy 3. az állami kötelező tűzkárbiztosító intézmény megvalósításával, illetve ennek jövedelméből való részletetés útján kívánták megteremteni.

1. Az első javaslat végrehajtásának előmunkálatai 1875-ben annyira haladtak, hogy az alapításhoz szükséges tőkét sikerült előteremteni. Az alakuló társaság „Angol-Magyar biztosító”

néven szándékozott cégét bejelenteni. Elnöke Klapka György, igazgatósági tagjai pedig egytől-egyig előkelő közéleti személyek lettek volna. A biztosító jövedelmének 8%-át ajánlotta fel a tűzoltóság céljaira.

A már-már sikerrel kecsegtető remény azonban hirtelen szerte foszlott, mert a kezdetben rendelkezésre bocsátott tőkét az illetők, — rejtelmes erők behatása folytán — az utolsó percben visszavonták. Néhai Markusovszky Béla bátyánk erről jegyezte meg, hogy „ez volt a biztosító társaságoknak első, — az ő szempontjukból sikerült — sakkhúzása”.

2. A tűzkárbiztosító társulatok megadóztatására irányuló törekvés éppen olyan régi keletű. Az első nagygyűlésen Nagy Ferenc temesvári parancsnok, a második Lindner Gusztáv dr. temesvári parancsnok, majd Rösch Frigyes soproni parancsnok vetette fel a kérdést, nem lenne-e helyes a biztosító intézeteket a tűzoltóságok segélyezésére kötelezni, mert „nem szenved kétséget, hogy a tűzkárbiztosító társulatok erkölcsi kötelessége a tűzoltó testületek anyagi támogatására fennáll és indokolt is”. — A nagygyűlés által felterjesztett javaslatot azonban a kormány akkoriban elutasította.

Az ismételt visszautasítás azonban nem csüggesztette el a tűzoltóságot, hanem a kérdés ébren tartásával állandóan küzdött kitűzött céljának megvalósításáért és ezuttal — szentül hisszük — nem hiába. Bölcs kormányzatunk belátta, hogy a készülő új tűzrendészeti kormányrendeletet csak megfelelő anyagi alátámasztással lehet teljes mértékben végrehajtani. Ma már a belügyminisztérium folytat tárgyalást a pénzügyminisztérium illetékes osztályával, a biztosító társulatok hozzájárulásának mértékéről.

Természetesen a biztosító intézetek lapjaikban, így a „Biztosítási Közlöny” múlt év november 23-iki számában azt igyekeznek kimutatni, hogy a 6—10%-os hozzájárulás alapjaiban rengetné meg intézményüket (szegény biztosítók), holott vitéz Roncsik Jenő dr.-nak lapunk decemberi számában megjelent cikke a felhozott ada-

tokat hitelt érdemlően sorra cáfolta. Azonban, ha netán valaki a tűzbiztosítási üzlet jövedelmezőségének kérdésében vitéz Roncsik dr-t — mint tűzoltót — elfogultsággal vádolná, úgy joggal hivatkozhatunk Bethlen István gróf debreceni beszédére. A nemes gróf nem tűzoltó, de mint beszédéből következtethető, aligha lehet lekötelezettje a biztosítóknak sem, tehát a kérdésben pártatlan. Mint komoly államférfiúról, Magyarország — legnehezebb 10 évében — volt miniszterelnökéről még sem tételezhetik fel a biztosítók, hogy beszédében felelőtlenül tegyen kijelentéseket minden előzetes tanulmány és az adatok kellő ismerete nélkül. Ha Bethlen István gróf az állami tűzkárbiztosítás jövedelméből a gazdaadósságok fedezésére számít, akkor mégis csak bajos elképzelni, hogy a biztosító intézetek ne bírnának el 6%-os hozzájárulást a tűzrendszet költségeinek fedezésére. Ausztria és még jónéhány állam mintájára. Ha ott keresztül vihető, nálunk se lehet akadály.

Érthetetlennek és szokatlannak tartjuk azonban a „Biztosítási és Közgazdasági Lapok“ januári számában, „Kell-e tűzoltási járulék“ cím alatt megjelent cikk tartalmát, mely minden meggyőző érv és adat helyett, szaklapokban eddig nem használt hangnemben, — minden szakértelem nélkül — bírálja azt a tűzoltóságot, mely több mint 60 esztendő önzetlen, emberbaráti, önfeláldozó munkájával osztatlan megbecsülést szerzett a „magyar tűzoltó“ névnek és csak úgy mellékesen említjük, hogy tevékenységével ezen idő alatt sok-sok millió pengőt takarított meg a biztosító társulatoknak. Ilyen átlátszóan rosszakaratú bírálattal, mely csupán a pénzeszsák szemszögéből ítéli a dolgokat és állítja, hogy ott, ahol nincs tűzoltóság, kevesebb a tűzkár, — nem szállunk vitézbe, mert komolytalan dolgokra nem vállalkozunk, de meg azért sem, mert hál' Istennek a magyar tűzoltóságnak nincs szüksége védelemre, mindenkor megállotta helyét becsülettel.

Vitézbe nem szállunk, de kötelességünknek tartjuk felvilágosítani a cikkírókat arról, hogy mért rendeznek majálisokat és táncmulatságokat a tűzoltók. Ugyanis ezt mint egyik főbünt kárhoztatja a cikk. Azért, mert hazánkban 60 év óta majd 90%-ban önkéntes tűzoltóság látja el a tűz elleni védelmet és a hozzá szükséges felszerelést legnagyobb részben társadalmi úton gyűjtésből, (melyekben a biztosítók neve fehér holló) vagy mulatságok jövedelméből szerezte meg. (A pusztá kézzel való tűzoltást, bár a technika hatalmas fejlődésnek indult, még eddig nem találták fel.) Amikor tehát a tűzoltók mulatságot rendeznek nem a saját, hanem a közönség szórakoztatása a cél, hogy szívesebben, mintegy ellenszolgáltatás fejében áldozzanak a tűzoltói felszerelések alapjára. Sajnos, a nehéz gazdasági viszonyok folytán ez a jövedelmi forrás állandóan csökkenőben van. Illő tehát, hogy 60 év után — azok, akiknek a tűzoltóság működéséből legnagyobb hasznuk van, — a biztosító társulatok vegyék le ezt a terhet a társadalom válláról és áldozzanak jövedelmükből csak 6%-ot a tűzoltóság korszerű felszerelésére. Számításukat úgyis megtalálják a kifizetendő kárösszegek csökkenésében és mi tűzoltók, ime, a nyilvánosság előtt előre is megfogadjuk, hogy akkor tűzoltó mulatságot többé nem tartunk, — soha.

3. Az állami tűzkárbiztosítás kérdésével először a III. nagygyűlésen Rösch Frigyes soproni parancsnok foglalkozott. Braunschweig nagy-

télyes összegeket fordítottak az állami tűzkárbiztosítás jövedelméből a tűzoltóságok felszerelésére — kívánta meghonosítani nálunk is az állami kötelező tűzkárbiztosítást. A biztosítási kényszer kérdésén azonban meghiusult a dolog, mert annak „jogosultságát korunk nemzetgazdasági politikája elítéli“. Braunschweig nagyhercegségben, — ahol nem vették túlságosan szívükre a közgazdaságtan intelmeit — már akkor 330.000 főnyi lakó mellett a tűzrendszet költségeire 700.000 márkát költöttek. Hol állana ma tűzoltóságunk, ha a lélekszám arányában mi is megkapjuk a támogatást? Ugyanez lett a sorsa a további nagygyűlések hasonló javaslatainak. De nemcsak a tűzoltóságok, hanem Baross Gábor is foglalkozott az állami tűzkárbiztosítás megvalósításának kérdésével. Wekerle Sándor első pénzügyministersége idején Jungbert Mihály dolgozott ki egy javaslatot az államisításáról, melynek érdekében maga boldogult József főherceg is eljárta a kormánynál. A javaslatot elvben elfogadták, azonban később a bürokrácia útvesztőjében elvesztett. A Községi Jegyzők Országos Egyesülete 1913-ban intézett kérvényt az országgyűléshez a tűzbiztosítás államosítása érdekében, — eredménytelenül.

Bethlen István gróf fent említett beszédében szintén hivatkozott egy székely alispánra, aki vármegyéjében már a béke boldog éveiben megvalósította a kölcsönös biztosítást. Valóban, Maros-Toros vármegye 1904-ben 553. kgy. sz. alatt szabályrendeletet alkotott „Maros-Torda vármegye kölcsönös tűzbiztosításáról“, melyet a belügyminiszter 119.788/1904. sz. alatt jóvá is hagyott, de csak azért, mert a belépés nem volt kötelező. Később a vármegye az örökös harcokat megunva, szabályrendeletét beszüntette s annak alapján kötött biztosítási üzleteit egy biztosító intézetnek 10.000 koronáért eladta.

Somogy vármegye tűzrendészeti felügyelője, Szabados Imre 1914-ben „Somogy vármegye községeinek kötelező önbiztosításáról“ szabályrendelet tervezetét készítette. A tervezet elkészítése előtt részben személyesen Olaszország, Németország és Ausztria egyes nagyobb városain lefolytatott tanulmányok, másrészt a hasonló külföldi már létező intézményektől beérkezett törvény és rendeletanyag leszűrt tanulsaigaival állította össze hazai viszonyainknak megfelelő tervezetét, melyet annakidején lapunk hasábjain is közöltünk. Szabados tudatában volt annak, hogy nagy fába vágta fejszéjét és hogy „ezen szabályrendelet rettenetes kenyérmezei harcot fog felidézni“. Sajnos, ezt a harcot nem vívhatta meg, mert 1914. május 25-én elhunyt; munkája pedig a világháború nagy árnyékában feledésbe merült.

Az állami tűzkárbiztosítás ügye Bethlen István gróf debreceni beszédével ismét időszerű lett és kétségtelen, hogy a tűzoltóság ebben a formában remélhetné a legtöbb támogatást. De ez volna a legigazságosabb is, mert itt érvényesül leginkább az egyenlő teherviselés elve.

Hogy a fent vázolt módozatok közül melyiket választják az illetékes tényezők az a tűzoltóság szempontjából közömbös. Megfelelő mérlegelés után böles kormányzatunk bizonyára megtalálja erre a legcélravezetőbb utat. Csak a biztosító társulatok szempontjából nem közömbös, hogy 6%-ot vagy 100%-ot nélkülöznek jövedelmükből. A tűzoltóság csak élni akar és teljesíteni nemzeti vagyónvédő munkáját, melyet anyagi eszközök hiányában nem képes tovább

Írta: Biró Áron

okl. tűzoltótiszt, Debrecen sz. kir. város tűzoltótiszt-gyakornoka

Papp Ferenc Szeged sz. kir. város tűzoltó-főparancsnoka a „Tűzrendészeti Közlöny“ f. évi januári számában írott cikkében a szegedi Fogadalmi templom és a csorvási római kat. templom tüzesetéről számol be. Cikkében felhívja a figyelmet a templomaink tűzbiztonságára. A magam részéről még ezen figyelmeztetéshez csak annyit akarok hozzáfűzni, midőn az időrendben második — egyébként harmadik — templomi tüzesetről számolok be, hogy a templomok tűzrendészetének megalkotása s azok tűzrendészeti felülvizsgálata nem késhet s azoknak késniök nem szabad, annál is inkább, mert a mai gazdasági viszonyok mellett nem engedhető meg az, hogy a köz a templomégésekkel kapcsolatban nagy károkat szenvedjen s amit Papp főparancsnok úr is említ, nem szabad megtörténnie annak, hogy imádság közben magyar ember életét veszítse más emberek gondatlan-ságai vagy hanyagságai miatt.

Önkéntes tűzoltóparancsnok bajtársaim, kik kis faluk tűzrendészetét kezelitek s kiknek — hála a Mindenhatónak s az emberi gondoskodásnak — nagy tüzek nem igen juthatnak, — gondolatok-e valamikor is arra, hogy mit is lehetne és mit tudnátok csinálni akkor, ha kis falutokban a harang, mely tüzeiteket szokta jelezni, elcsukló bongással adná tudtokra: „Az Isten háza ég!“

1933. évi december 24-én este Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóságánál én teljesítettem ügyeletes tiszti szolgálatot. Este 8 óra 45 perckor élesen csengett bele a riasztó csengő a karácsony szent estébe. Karácsonyfátüze gondoltam, azonban megdermedve vettem tudomásul a telefonügyeleti szolgálatot teljesítő altiszt jelentését, mely szóról-szóra így hangzott: „Ég az Árpád-téri templom belseje.“

vitéz Juhász Sándor 810. sz. m. kir. államrendőr főtörzsörmeister, kinek felállítási helye az Árpád-téren van a 05. számú tűzjelző telefonon, ezekkel a szavakkal jelezte a tüzesetet. Természetesen nem tudván azt, hogy a templom belsejének mely részén keletkezett a tűz, gondolatom az orgona fújtatóját hajtó villamosmotorra terelődött, mint tűzkeletkezési lehetőségre s megdöbentett az a gondolat, hogyha ég az orgona, akkor feljuthat a tűz a toronyba is. Ezen gondolat alapján rendeltem el három őrség kivonulását két autófecskendővel és egy autótólólétrával.

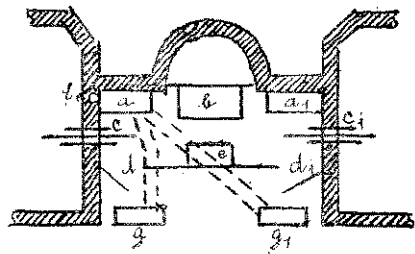
Amikor a Csapó-utcáról az Árpád-térre az 1. sz. autófecskendővel kikanyarodtam, láttam, hogy a torony kivilágított óráin kívül teljesen sötét, tehát a tűz a toronyba nem juthatott fel és hogy rövidzárlat sem lehet. Amint a templomhoz megérkeztem, a tüzet jelző rendőr azonnal jelentette, hogy a szószék melletti lelkészi pad ég. A templom ajtója megérkezésünk pillanatában már nyitva volt s mire bementem a templomba, ott a helybeli Csokonai színház két díszletező munkása már javában döntögette ki az Úr asztalát és az e körül lévő kerítést, hogy a tűz azokra s azokról a padokra tovább ne terjedhesen. Az 1. autófecskendőről egy sugár szerelését, a 2. autófecskendő készenlétbe helyezését és az autótólólétra bevonulását rendeltem el.

Az Árpád-téri református templom szószékének jobboldalán elhelyezett lelkészi pad teljes lánggal égett. Természetesen a lángok pár másodperc alatt el voltak oltva s hozzáfoghatunk a tűz keletkezési okának megállapításához.

A templomnak légfűtése van s a kályha az alagsorban éppen azon pad alatt van elhelyezve, melyik pad tüzet fogott és megégett. Így a helyszíni rövid vizsgálat után megállapításunk az volt, hogy valószínűleg az ünnepekre való tekintettel erősebb fűtés történt s ennek következtében melegeedett fel a betonalapzat és a kémény fala annyira, hogy a pad gyulladási hőfokára felmelegedve, meggyulladhatott.

Természetesen bevonulásunk előtt úgy a templomban szolgálatot teljesítő lelkész úrnak, mint a harangozónak meghagytam, hogy a további intézkedés megtörténteig jó lesz a templom fűtését beszüntetni. Megjegyezni kívánom azonban azt a körülményt, hogy a tüzeset alatt a kályhában tűz nem volt s abban még parazsat sem találtunk.

Hogy a dolgot könnyebben megérthetővé tegyem és a hosszadalmas leírást kerüljem, szükségesnek tartottam az alábbi kis vázlatot:

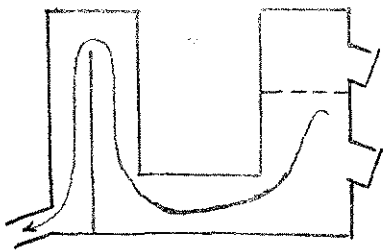
a és a 1-el jeleztem a szószék két oldalán levő lelkészi padokat, b-vel a szószéket, c és c 1-el a kijáratú ajtókat, d és d 1-el az Úr asztalát elzáró kerítésen lévő ajtókat, e-vel az Úr asztalát, f-el a kéményt, g és g 1-el a melegvezető csatorna szemét. Az a-val jelzett pad alatt van az alagsorban elhelyezve egy Calorifel-rendszerű koksztűtésű kályha. A g és g 1-el jelzett, s a hívek padjai előtt elhelyezett csatorna szemén jön ki a meleg levegő. A csatorna irányát szaggatott vonallal jeleztem. A kályhához a hideg levegő a templom hátsó részén induló csatornán keresztül jut, természetesen a meleg levegő csatorna alatt.

Az ünnepek elmúltával a városi tűzrendészeti hatóság tűzvizsgálatot tartott, melyen a tűzkeletkezési okát pontosan megállapítani nem tudtuk, tekintettel arra, hogy az alagsorban elhelyezett kályhát — annak beépítése miatt megvizsgálni nem tudtuk.

A bizottság ezután úgy határozott, hogy tűzelési szakértők, s a kályhát építő gépészmérnök bevonásával egy új szemle fog tartatni.

A második és a fent említett urak bevonásával tartott tűzvizsgálaton aztán fény derült a rejtélyre. A meleg vezető csatornán keresztül bebújtunk a kályhához s azt alaposan megvizsgáltuk és megállapítást nyert az, hogy ezen Calorifel-rendszerű kályhából égési termékek, tehát korom stb. csak a legminimálisabb menny-

nyiségben jut a kéménybe. A kályha formája az alábbi kis vázlaton látható:

Látszik, hogy ez a megállapításunk megfelel a valóságnak, mert a koksztüzelés amúgy is igen csekély égési termékei a kályha töréseim át tényleg csak nagyon minimális mennyiségben juthatnak ki a kéménybe. A meleg vezető csatornán való átbujás alkalmával meg lett állapítva az, amint a vázlaton is látható, hogy a csatornának törése van és a csatorna mennyezete sem símán emelkedik felfelé, hanem éles töréssel van szűkítve. Már mostan ezen törések folytán a melegvezető csatornában légörvények keletkeznek, mely légörvényeknek — amint később látni fogjuk — szerepe van a tűz keletkezésénél is.

Ezek után a kémény huzatának nagyságát akartuk megállapítani. A harangozó ugyan nagyon hangoztatta, hogy a kályhának s ennek természetes következményeként a kéménynek is igen jó huzata van, de a bizottság a kémény falán két nyílást bontatott és pedig egyiket azon a helyen, hol a tüzeset alkalmával a fal igen meleg volt, míg a másikat e fölött kb. 1½ méterrel. Az alsó nyílásba egy darabka papírt dugtunk meggyújtva, melyet a kémény nagyságának megfelelő huzat ki kellett volna kapjon. Ez nem történt meg, ellenben a felső nyíláson a füst és a pernye bejött a templomba, minek folyamánként megállapított az, hogy a kémény felül valamilyen uton-módon, de el van dugulva. Ennek megállapítása végett felmentünk a kéményhez, hol meg lett állapítva az a szomorú körülmény, hogy a kéményt nem lehet megközelíteni és pedig két okból: 1. a templom mennyezete íves, tehát a főfalaknál lefelé hajlik, s a kéményseprő részére készült kibuvólyuk, híd hiányában meg nem közelíthető. 2. A kibuvóly kijutott kéményseprő nem tudja a kéményt megközelíteni, mert nincs kéményseprő járda. Így aztán alulról megállapítottuk azt, hogy a kupakkal ellátott kéménytoldó nem engedi azt meg, hogy a kéménybe — annak nagy átmérete folytán — olyan idegen alany kerüljön, mely a kéményt eldugja, de meg lett azonban állapítva az, hogy a kéménytoldó úgy össze van horpadva, hogy minden valószínűség szerint a kéménytoldó horpadásai zárják el a kémény nyílását. Megállapítást nyert az a körülmény is, hogy a kályha tüzelőterében 600 C. hőség is keletkezhetik.

Végeredményként aztán meg lett állapítva, hogy a templom építéskor beépített kályha által termelt igen magas fokú hőmennyiség meg nem engedett nagyságú része a melegvezető csatornában keletkezett légörvények folytán a kéményen keresztül távozott el, minek következtében a vasbádogból készült kéménytoldó — kitéve az idő viszontagságainak is — elégett, úgyhogy azon horpadások és behajlások keletkeztek. Ennek megtörténte után a fentebb említett mennyezet és a magas falak hő- és lényeg-

resztül — téglák közt — a túlságos meleg folytán kihullott vakolat helyén — igyekezett kijutni, s természetesen a száraz tölgyfából készült és lakkal fényesített padot a száraz desztilláció folytán lánggra lobbantotta. Természetes, ehhez a körülményhez hozzá járult az is, hogy a hidegre és az ünnepekre való tekintettel a templomban erősebb és huzamosabb fűtés is volt.

Ezen érdekes tűz keletkezési ok is természetesen emberi gondatlanság következménye. A kéményseprő, kinek kötelessége lett volna a templom kéményének takarítása, — elmulasztotta — pedig módjában lett volna — jelenteni, azt, hogy a kémény takarítását nem tudja elvégezni, mert az megközelíthetetlen, s így a hatóság a hiány kiküszöbölésére nem intézkedhetett. Akkor, amikor a templom épült, még nem voltak új épület átvételi szemlék, hol ezen hiány természetesen meg lett volna állapítva és minden körülmények között ki is küszöböltetett volna. Viszont így, ha a kéményt megközelíteni nem tudta, nem is állapíthatta meg, hogy a kémény el van dugulva. Természetesen ezen hiányok kiküszöbölésére a hatóság az intézkedést azonnal megtette.

A helyi lapok mint érdekességet említették meg, hogy a templom éppen húsz éves volt a tűz alkalmával. Ezzel csak azt akarom igazolni, hogy mennyire tévednek azok, akik azt mondják, hogy így volt a templom már húsz éve, tehát baj már nem történhetik.

És mi történt volna akkor, ha a rendőr a hideg és szeles karácsonyestében valahol egy szélről védett helyen gondolkozik, hogy vajjon a gyerekek örülnek-e a Jézuska ajándékainak, s nem veszi észre a tüzet? Még 10 perc és ma a debreceni Árpád-téri templom teljesen kiégve, — ha nem romokban volna.

És mi történik akkor, ha a korácsony-első ünnepén, amikor a hívők a templomot zsúfolásig megtöltötték — üt ki a tűz? Pánik! Emberhalál! Az Úr asztalától a szent jegyek felvétele közben, ártatlan lelkek jutottak volna meg nem érdemelt halálhoz!

Szükség van a templomok tűzrendészeti felülvizsgálatára. Imé a harmadik jel. Kell, hogy az illetékeseknél ez megértésre találjon és a templomok tűzrendészeti felülvizsgálata nem késlel!

Utalok újlag a Papp főparancsnok úr cikkére:

Addig, amíg nem késő!

A tűzoltó élete nem biztos!

Gondoskodjon idejében családjáról szerezzen örök otthont!

Kezdőtőke nélkül is hozzásegítjük ahhoz, hogy

családi házat építhessen, vásárolhasson.

A hosszulejratú BIB építkezési kölcsönt bármelyik takarékos tűzoltó megkaphatja. Érdeklődjön még ma:

RUDAPESTI INGATLAN BANK RT.
„TAKARÉKHÁZ” OTTHON ALAPÍTÓ RT.
egyesített központi irodájában
Budapest, VII. Rákóczi-út 10

A mai időkben, amikor a gépek elterjedése oly nagy arányokat öltött, különösebb gondot kell fordítanunk a tűz pusztítása ellen. Mindenütt, úgy a tűzoltóságoknál, mint általában a vállalatoknál, a lassú régi lovasrendszert a géperőre berendezett üzemek lüktető élete váltja fel. Ezzel időben és anyagban óriási előnyt nyernek és takarítanak meg.

Ma már mind sűrűbben hallunk olyan tűzesetről, amelynek személy- vagy teherautó, avagy autóbusz esett mártalékvá. Bizony ez utóbbi esetben, megfelelő számú és nagyságú kijárat hiányában, az utasoknak még az élete sincs biztonságban.

Az összes gépjárművek tűzveszélyesek, mivel az üzemi anyaguk tűzveszélyes. Ezért a vezetőknek mindezzel tisztában kell lenni és adandó alkalommal nem szabad megijedni, hanem a helyzetet rögtön átlátva, megtenni a szükséges intézkedéseket. A személyautóknál, de mindazoknál a kocsiknál, amelyek sokat vagy huzamosabb időn át vannak üzemben, igen célszerű kézi tűzoltókészüléket készenlétben tartani, avagy önműködő készüléket a motorházba beszereltetni.

A kézi tűzoltókészüléket (extinktort) a karosszérián megfelelő helyen kell felrögzíteni, úgyhogy az kéznél legyen s onnan egy rántással levehető legyen. Különösen autóbuszoknál van nagy fontossága ennek. Jegyezzük meg jól, kis tüzet könnyen lehet eloltani, de az elhatalmasodott tüzet már nehezebb megfékezni. Tehát abban a pillanatban, amikor az autón észrevettük a veszélyt, előkapva a kis kézi tűzoltókészüléket, pár pillanat alatt lehet végezni vele. Ha csak pár percet késünk, már a legtöbb esetben vagy teljesen elég, vagy olyan nagy kárt okoz, amit kiheverni nehéz. Ezért ajánlatos a gépjárműnek kézi oltóeszközzel való felszerelése, amely mellett megfelelő biztonságban lehetünk.

Általában autótűzek milyen okokból keletkezhetnek?

Elsősorban az üzemanyaggal kapcsolatos tüzeseteket említhetjük. Könnyen tüzeset keletkezhetik a benzintartály kilyukadásával, nemkülönben a benzincső eltörése vagy megrepedése folytán. Ezért a tartályforrasztásoknál már eleve keményforrasztásokat szoktak alkalmazni, hogy a kilyukadást, illetve repedést lehetőleg elkerülhessük. A benzinelvezetőcső vörösrézből készüljön.

Az olaj veszélyessége autóknál főleg abban áll, hogy lerakódik az alul levő bádogtartányon és benzinmaradvánnyal keveredve, egy keletkező karburátortűznél szintén lángra kap s ettől szinte pár pillanat alatt az egész gépház lángokban áll. Az ilyen autótűzeket, de általában az ásványolaj termékeinek tüzeit, vízzel oltani majdnem a lehetetlenséggel határos, különösen, ha el akarjuk kerülni a vízkárt. Vannak erre a célra már kitűnő eszközeink, amelyekkel szebbnél-szebb eredményeket érhetünk el. Vízzel azért sem olthatunk ily esetben, mert a felmelegedett gépalakrészek (hengerfal) hideg víz érintkezésével megrepednek és tönkremennek. Míg az előbbi esetben motorunkat egy kisebb hibával megmenthetjük, addig az utóbbi esetben az a sokat emlegetett vízkár adódik s

a víz következtében helyrehozhatatlan kárt tehetünk motorunkban.

A hibás gyújtás következtében vagy rövidzárlat folytán is keletkezik tüzeset. Sőt kábelszakadás következtében keletkezett szikra is lángralobbanthatja az alul összegyűlt, ki nem takarított benzin- és olajmaradványokat. Tehát igen fontos a vezetékek állapota is.

A felmelegedett fékberendezés is lehet tüzeset okozója, sőt maga az egész felmelegedett motor is okozhat tüzet. Ez éppen napjainkban történt egy autóversenyen, amely egy kanyarodóban felborulva, egy pillanat alatt felrobbant. Ebben az esetben a benzinnel a forró motorra való csepegtése folytán állott be a szörnyű katasztrófa, amely a vezető életét is kioltotta.

A legtöbbször azonban a karburátortűz fordul elő. Robbanásszerű visszacsapódást hallunk s máris tüzet fogott a karburátor. Ilyen esetekben az öreg autósok a motort szabadon járatták, csak a benzincsapot zárják el. A gázosítóból lassan kifogy a benzin s a motor magától leáll. Természetes, ha idejében cselekedjük ezt és nincs a közelében olaj- vagy benzinmaradvány, ami a tüzet táplálhatná (tisztán tartott gépházak). A karburátortüzet a hengerekben levő keverék robbanásának a visszacsapódása okozza. A visszacsapódás viszont akkor állhat be, ha valamelyik szívószelep nem zár tökéletesen, bár a szelepek már eleve hőkitágulásra vannak szerkesztve, azonban más technikai okokból is előállhat a tökéletlen zárás. (Valamely csavar meglazulása, olaj-szénlerakódás stb.) Sokszor a szeleprugó makacsodik, mivel a sok összenyomás és kitágulás következtében elfárad vagy a szelepszár fennakad. Nem megfelelő olajozás! Tehát a karburátortűz sokféle módon bekövetkezhetik. Vigyáznunk kell, hogy tűz az úszóházra át ne terjedjen, ami a legtöbb esetben megtörténik. Azonnal az eloltáshoz kell fogunk.

Eddig szó volt arról, miképpen és miáltal keletkezhetik tűz az autón, most tehát az ellene való védekezésről, a tökéletes oltásáról kell beszélnünk.

Mivel az égő ásványolajtermékeket vízzel oltani — egyes különleges esetektől eltekintve — nem lehet, ezért a kémia labirintusából kellett egy olyan szert kihalászni, amely minden nagyobb erőmegfeszítés nélkül megbírkózik e félelmetes ellenséggel — a tűzzel.

Eleinte porral, újabban vegyi oltóanyaggal sikerült ez.

A poroltók közül a Filax nevű önműködő készüléket használják általában. A készülék rézbádogból van készítve, az alján egy membrán-lemezzel ellátva. A készülék hátsó részén egy rézcső áll ki, amelynek végén egy gyutacs van, innen pedig három-négy felé gyújtófejekkel felszerelt gyújtózsínorok ágaznak szét. Ez az egész készülék a gépházban van megfelelő helyre felerősítve. Ha mostan — tegyük fel — a karburátorban tűz következtében nagyobb hőfejlődés állna be a normálisnál, az érzékeny gyújtófejek azonnal meggyújtják a gyújtózsínort és így a gyújtózsínoron át a tűz a gyutacsba kerül. A gyutacsban robbanás áll elő, a robbanás nyomása a membránt kilöki és a ké-

szülék tartalmát kifújja az égő részre. A készülék szódabikarbóna- (kettedszénsavasnátron-) töltése egy-egy keletkező tűz továbbterjedésének, illetőleg kifejlődésének megakadályozására éppen elegendő. Az oltóhatása abban áll tulajdonképpen, hogy a kettedszénsavasnátron egy része a meleg következtében szabad szén-savvá alakul s ennek az a tulajdonsága, hogy az oxigént elzárja a tüztől. A másik része az égő anyag pórusaiba behatolva (szilárd anyagnál), odatapad, megakadályozza a további gázképződést s ezzel éri el az oltóhatást. Elvileg hasonló módon dolgozik az autó-totál nevű kézi tűzoltó-készülék is, csak hogy ezt nem a motorházba kell felszerelni és nem önműködő. Hozzáférhető helyre helyezzük el. Ha szükség van rá, kézbe vesszük, a szelepet nyitjuk s a készülék egyik, kis tartányban elhelyezett folyékony szénsav-nak szabad utat engedve, az erősen ráfújja a port az égő tárgyra. Ugyancsak nagyszerűen beváltak a vegyi folyadékokkal működő kézi tűzoltóeszközök is. Ezek a legtöbb esetben tetra-

klór- és metilbromidvegyületekkel dolgoznak. Mint ilyen készülék, a Hedag-Poleo kézi tűzoltó-készülék néven ismeretes. Metilbromiddal működik. A nyomás a folyadék belső párolgása következtében adódik. E folyadék, mielőtt tüzhöz ér, gázzá alakul, ezek a füsttermékek nehezebbek lévén a levegőnél, körülfogják az égő objektumot s elzárják attól az oxigént. A készülék kezelőjének azonban vigyázni kell arra, hogy használatban a fejlődött gázokat be ne lehelje, mert azok az egészségre ártalmasak (foszgén). Ez az egy hátránya ennek a készüléknek.

Hasonló elven működnek a többi készülékek is (Hedag, Guwy).

Ezekből a készülékekből a megfelelő kéznél tartva és az előbb nagyjából említett fontosabb követelmények megtartása esetén tűzbiztonsági szempontból a gépjármű vezetője biztos tudattal tehet meg bármily nagy és fárasztó utat, nem kell tartani a tűzveszélytől és a kocsit vagy saját élete teljes pusztulásától.

Debrecen város tűzrendészetének vázlatos története

Írta: vitéz Roncsik Jenő dr

A régi városok réme: a tűzvész, Debrecen sem kímélte meg pusztításaitól. Évszázadokon keresztül vissza-visza tért, mint félelmetes, rémes jelenség s utána ezrek és ezrek lettek hajléktalanokká, földönfutókká. Ha ismerjük a város régi viszonyait, a tűz e hatalmas pusztításain nem is lehet csodálkoznunk. A város kinézése olyan volt, mint egy nagy falu, városias jellege egyáltalán nem volt, az itt járt Prinxnner német utazó leírásából tudjuk meg (1693), hogy a város alacsony házai majd a földbe süllyednek és a templom körül levők kivételével mind náddal vannak fedve. Kreckwitz György is megjegyzi 1686-ban megjelent munkájában, hogy Debrecenek rosszak a házai és igen kevés vize van.

A városi tanács 1699-ben Krompachi Holló Zsigmond királyi biztos kérésére összeíratta a város telkeit és házait s ebből az összeírásból kitűnt, hogy a városban elhagyott ház hely volt 164, nagyobb téglapépület mindössze 17, kisebb téglapépület mindössze 15, részben fa, részben téglapépület 27, nagyobb faépület 104, kisebb faépület 324, dűledező épület 242. A vidékről a török és a tatárpusztítások elől igen sokan bemenekültek a városba, akik egy telken 3—4 kunyhót is építettek, ilyen volt 248, de a menekültek hazatérvén, a kunyhók nagy részét lerombolták.

Townson Róbert 1793-ban járt Debrecenben, útleírásában említi, hogy a város házai csekély kivétellel földszintesek, náddal fedettek és tűzfalakkal fordulnak az uccára, nincs a városban sem víz, sem építőanyag.

Annak, hogy Debrecen kinézése nem volt városias, két oka volt, első sorban az, hogy a házak építéséhez helyben nem állott rendelkezésre semmiféle kőanyag, azt legközelebb Tokajban, vagy Nagyváradon lehetett beszerezni s onnan kellett szekéren Debrecenbe szállítani, ami az építkezést nagyban megdrágította, az itt készített téglák pedig részint a hozzávaló földanyag rossz minősége, részint pedig a

ság inkább vályogból, sárból és fából építette házait évszázadokon keresztül, — a másodíkok pedig: a félelem volt.

A lakosság nem mert építkezni, nem mert állandóbb és tartósabb lakóházat építeni abban a tudatban és hitben, hogy úgyszólván elpusztítja a gyakran kitörő tűzvész, vagy ha az nem, akkor a várost minduntalan meglátogató és sarcoló ellenség, — mert ellenség volt akkor a török, ellenség a császári had, ellenség a kuruc épen úgy, mint a labanc, mert akármilyen katonai csapat, vagy horda kereste fel a várost, attól mindtől tartani kellett, hogy sarcolni, rabolni, fosztogatni és gyújtogatni fog.

Az építkezés fogyatékoságainak, fából készült, nádal és szalmával fedett házaknak, fakéményeknek, karóból és csutkákból készült kerítéseknek, a városban majdnem minden udvarban feltalálható széna és szalma kazlaknak, a csutkával fedett ólaknak az a tulajdonságuk, hogy szél esetén a kitört tűznek tápot adván, azt hihetetlen gyorsasággal terjesztették tovább, néhány negyedóra, sokszor percek alatt egész utcasorok és városrészek állottak lángokban. Az igazság kedvéért meg kell azonban jegyezni, hogy ez nemcsak Debrecenben volt így, hanem minden alföldi városban és községben és sajnos, hogy még sok helyen mindég nem nagyon változtak az állapotok.

A Debrecen városában előfordult hatalmas tűzvészek okait első sorban tehát az építkezés mikéntjében, másodsorban a vízhiányban és harmadsorban az oltáshoz szükséges eszközök és felszerelések hiányában, illetve csekély számában kell keresnünk. A vízhiányon segíteni nem lehetett. A házaknál levő kápitányvíz komoly tűz esetén számításba sem jött, a kutak vize a meleg nyári időkben kiapadt, olyan folyóvíz pedig, amelynek vize tűzoltásra a városban felhasználható lett volna, nem volt.

A város tűzrendészetének történetére és fejlődésére vonatkozó adatok legnagyobb részét a város jegyzőkönyveiből merítettem, amely-

kat, rendeleteket, polgári perek és bűnügyek tárgyalásait, az ítéleteket s a város közigazgatási folyó ügyeit részletesen, vagy csak pár szóval aszerint, amint az ügyet a város nótáriusa fontosnak, vagy kevésbé fontosnak tartott.

Eleinte nem sok adat van a tűzrendszetre, csak szórványosan található egy-két intézkedés, később, — a XVII. században is csak a város őriztetéséről való gondoskodást és a dohányzás szigorú eltiltását tekintették a legfontosabb tűzrendészeti teendőnek. E korból tehát csak e két tárgyra tudok részletesebben kiterjeszkedni.

A városi jegyzőkönyvekben az első, tűzzel kapcsolatos intézkedést 1548 augusztus 7-éről találtam, amikor a város bírója Szabó Simonnak minden javát, örökségét és a fejét is letiltotta az általa támasztott tűz folytán előállott kár fejében ezer forintig más hitelezők előtt, 1553 december 26-ról pedig meg van írva, hogy Erzsébet asszony, Vadas János felesége magának tulajdonítsa a háza megégése folytán előállott kárát, miután a tűz nála keletkezett, a szomszédai kárát pedig, Kerekes János tanuvallomása szerint, — már kielégítette. Ebből a jegyzőkönyvi feljegyzésből az tűnik ki, hogy a tűz okozója ebben az időben a kárt tartozott megtéríteni. Később idevonatkozólag már szigorúbb intézkedések voltak.

Az első megelőző tűzrendészeti intézkedést 1556 május 12-én jegyzi fel a nótárius, amikor a Nemes Magistratus eltiltotta egy forint büntetés terhe alatt a puskanak az uccán való kilövését, ugyancsak egy forint büntetés terhe alatt tilos volt az istállóba lámpás, nélküli gyertyával bemenni. Kötelezte a tanács a háztulajdonosokat, hogy a házuk előtt dézsában vizet tartsanak, — erre az uccakapitányok ügyeltek fel. — Ha valamelyik gazda tüzet támasztott vigyázatlanságból s azt maga eloltotta, csak 15 napra tették tömlőcbe, ha pedig csak a szomszédai segítségével tudta eloltani a tüzet, még tíz forint büntetést is kellett fizetnie s végre, ha a tűz a szomszédoknak is kárt okozott, a tüzet támasztó már a fejével játszott.

1564 szeptember 4-én óriási tűzvész pusztított a városban, amikor leégett a Szent András temploma is a toronnyal együtt, amelynek tetején ott volt a kakas. Érdekesen említi meg a jegyzőkönyv a torony tetején volt bádogkakas elpusztulását: „És a kakas, amely sok év óta hőségben, hidegben, szélben és viharban, éjjel és nappal, álmatlanul és étlen-szomjan állt a torony csúcsán s örködött mindenféle, nem bírta tovább a lángok perzselését kiállani s a város ily rettenetes romlásán elkeseredve, kegyetlen fájdalomában elnémult s a torony tetejéről leugorva, kitört nyakkal zuhant a földre. Saját életének sem kedvezett, hú lelkét kilehelte és életét így végezte be szánalomra méltóan.“

1629 április 12-én eltiltották az éjszakai időben való sütést, főzést, mosást és minden más egyéb, tűzzel való foglalkozást.

1639 március hó 16-án a Nagy Csapó utcán keletkezett tűz folytán öt ember háza és egyéb épülete égett meg, a tűz valószínűsíthető oka az volt, hogy egy katona éjjel az istállóban gyertya mellett foglalatzkodott a lovával s a gyertyától meggyulladt a széna. Március 17-én kimondotta a tanács, hogy: „ennek utána a mezei katonák nappal vigyék véghez a lovak körül

tyát ki ne adjon, hogy általuk tűz ne támadjon. Ha pedig ennek utána tűz támadna, senki 12 forint büntetés alatt vízfordó edény és egyéb eszközök nélkül oda ne menjen, hanem edények legyen!“ — Ebből a rendelkezésből az tűnik ki, hogy minden lakosnak el kellett magát látni vízfordó edénnyel, az egyéb eszközök pedig létrek, horgok és bontó eszközök lehettek.

1666 április 17-én eltiltották a város belső területén a puskából való lövést, valamint éjszaka a lámpás nélkül való járást, 1669 november 2-án pedig a kufároknek kis boltokban való tüzelést.

A város lakosságának tűz esetén való viselkedése kitűnik a városi tanácsnak Holló Zsigmond királyi biztos kérdésére adott feleletéből, amely 1699 január hó 1-én a következőket tartalmazza: „Tűz esetén a harangok félrevertnek, a tűz iránya a toronyból nappal zászló, éjjel pedig vörös lámpás kitételével jelöltetik meg, a város lakosai ilyenkor tüzoltó szerekekkel és más eszközökkel összefutnak, a kapitányok és tüzházigazdák a vízfordószekerekkel sietnek a tűzhöz s a lakosok összes erejükkel segédkeznek a tűz oltásában. A tanács tagjai lóra ülven szokták a város lakosait a tűzhöz való sietésre és a szorgalmas tüzoltási munkára ösztönözni.“ Ez év március 27-én rendelte el a tanács, hogy horgok és lajtorják csináltassanak és közönséges helyeken tartassanak. Ezek a felszerelések azonban az 1700. évek elején, mikor a német hadak a város lakosait gyakran elűzték, jórészt megsemmisültek, azokat a rabló németek elpusztították s csak az 1714. év óta pótolhatta újakkal a tanács.

1721 március 16-án újra elrendelték, hogy minden ember kapitányvizet tartson nagy edényekben a házában s ha tűz támad, vízi edénnyel és egyéb oltó szerekekkel, — melyek között már valószínűleg ott volt a kézi vizipuska is, — menjen a tűzhöz.

Arra, hogy az okszerű építkezéssel a tűz tovaterjedésének a legtöbb esetben gátat lehet vetni, csak nagyon későn fordított figyelmet a tanács, csak 1699 április 20-án mondotta ki, hogy: „a rossz kémények, kemencék lerontassanak, a ganaj garádgtyák elhányattassanak“, mint a tüzek egy részének okozói, illetve továbbterjesztői.

Az 1703 június 17-iki rendelet szerint az esküdteknek és utca-kapitányoknak fel kellett járni a várost és feljegyezni, hogy hol van a tűz támadására való „alkalmatosság“. És le kellett égni 400 háznak, míg a tanács meghozta 1719 augusztus 5-én a következő határozatot: „A gazos és tüzfészek házak, istállók és ólak, kiváltképen a szoros és káros helyeken, elhányattassanak és elhordassanak a városon kívül, ha tűz támad, inkább megakaszthatni.“ Ennek a rendeletnek a végrehajtása az esküdtekre bízott. Ezzel kapcsolatban elrendelte a tanács, a rendetlen utcák és telkek szabályozását is a nagy tűzvész után.

A rendelet azonban csak addig maradt rendelet, míg az 1719. évi nagy tűzvész emléke el nem halványodott a város polgárainak az emlékezetében, — ez pedig rövid néhány év alatt bekövetkezett, — s azután ismét tele lett a város apró, tűzveszélyes tyúk és disznó ólakkal, isállókkal, kunyhókkal.

A város lakosai istenfélő, jó reformátusok voltak, tűzvészek idején és különösen a tűz-

vészek után buzgón imádkoztak az Istenhez, hogy bosszúálló kezét vegye le a városról s e célból *böjtöket is rendelt el a tanács*: „Istennek kemény csapása rajtunk lévén, tetszett egyező értelemről Istennek kedvét keresnünk s böjtöléssel Istenhez megtérnünk s csütörtökön hetenként ünnepet szentelnünk“ (1679 ápr. 17). „Az Istent complacálni kell, böjtöt kell hirdetni, pünkösdig minden csütörtököt meg kell illeni“ (1681 május 8).

Több ízben előfordult, hogy míg a város népe a templomban tartózkodott s otthon csak a gyermekek és tehetetlen aggok maradtak, valószínűleg *gyujtogatás* folytán, kigyulladt a város, amiért is: „a tűztől való félelem miatt az Isteni szolgálat az utcákon peragáltatott“ (1699 máj. 3) úgyszintén 1704 január 22-én, amikor a hamis gyujtogató ember miatt: „az isteni szolgálat a templomokban nem lehetett, hanem a Nagytemplom előtt, az ötvösök töltesin, a Csapó és Várad utcai filagóriáknál“, valamint 1719 augusztus 5-én, amikor elhatározta a tanács, hogy: „Istentisztelet legyen holnap az Nagytemplomon kívül mellette, a Piac töltesin, Czegléd és Csapó utcákban is. Kitül Isten őrizzen már tovább kegyelmesen, ha tűz támad is, jobban ráérkezhetik a város népe. Sok eláradott büneinkért az Istennek méltán rajtunk fellobbant haragjának engesztelésére minden hónapnak egyik napját hármass templombéli isteni tisztelettel és böjtöléssel megüljük.“

A *puskaporkészítés*, — ha nem vigyáztak eléggé, — eléggé veszedelmes foglalkozás volt s a város vezetősége mégis eltúrta, hogy a puskaporkészítők, az ú. n. portörök a város belterületén üzzék mesterségüket, mindaddig, míg 1669 május 11-én a Péterfia utcán egy portöröknek két kölyü pora fel nem robbant, megsebesítvén az ott dolgozó munkásokat. Miután a portörő-karám a többi házaktól messze volt és a robbanásra az emberek is öszeszaladtak, a keletkezett tüzet el tudták fojtani úgy, hogy az erőt nem vehetett.

A városi tanács az esetből kifolyólag kimondotta, hogy ezután soha, senkinek sem engedje meg a város belső területén a puskapor készítést, hanem csak a városon kívül, távol a szalmás kertektől és a város árkától. Elrendelte továbbá, hogy a városban levő portörő karámokat le kell rombolni, a határozat végrehajtására azonnal kiküldte Kubak Péter, Királysághi János, Hodosi János, Kondorosi János, Czeglédi István és Sziogyártó Miklós uraimékat, akik aztán jelentették, hogy az utcákbeli városi néppel a dolgot egy, vagy két óra alatt véghez vitték.“

A portörök nem nyugodtak meg a határozatban, mivel a városon kívül a „*tolvajok és talpasok*“ miatt nem volt barátságos tartózkodni, még életük is veszedelemben forgott és kérték, hogy engedessék meg nekik mesterségüknek újra a város belterületén való gyakorlása. A tanács meghányva-veve a dolgot, engedte a kérésnek és kimondotta, hogy azok a karámok, melyek alkalmas helyen, nagy, tágas telkes és sűrű fák között voltak, újra felépíthetők, akiknek a portörő karámja azonban szoros és alkalmatlan helyen volt, azok keressenek maguknak tágas és alkalmas helyet a városban. (1680 máj. 05)

Tisztázzuk a fogalmakat

A Vármegyei Tűzoltó Közlöny múlt év decemberi számában „*A motorfeeskendő télen*“ címen közlemény jelent meg Kónya Imre kecskeméti tűzoltóparancsnok érdemes bajtárs tollából.

A közleményben — többek között — a következőket írja:

„*A nagy hideg különösen a karburátort veszélyezteti, mivel a hideg miatt a karburátorban a benzin nem robban. Ezt leginkább az, által akadályozhatjuk meg, hogy a szünetelésre kényszerült időben a motort sűrűn megindítjuk és fél percig üresen járattuk.*“ (!?)

Továbbmenőleg azt írja:

„*A lelkiismeretes motorfeeskendő-kezelő a motornak különösen a nagy hidegben való megindítását nem egyedül a vastkos szakkönyvek tanulmányozásával, hanem gyakorlat útján, szorgos „megkurbálás“-sal szerzi meg.*“

Abban mindenestre igaza van érdemes és gyakorlatilag képzett bajtársunknak, hogy a szakkönyvekből egyoldalúan szerzett tudás csak féltudás, amely gyakorlat nélkül elégtelen . . . mert örök érvényű a régi közmondás: „*Gyakorlat teszi a mestert!*“

Am az is igaz és éppen érdemes bajtársunk írása bizonyítja, hogy a megváltozott idők megváltozott követelményekkel lépnek fel az élet minden ágában, így velünk, tűzoltókkal szemben is . . . A fejlődő élet hozta magával, hogy ma már a tűzoltónak *nem elég* a tűz színhelyén megszerzett *gyakorlati tudás*, hanem *azzal párosulni kell az elméleti ismereteknek.*

Aminthogy az országos tűzoltótisztképző tanfolyamot végzett és tűzoltótiszt oklevéllel büszkélkedő fiatal tűzoltótiszt is még csak egyoldalulag — főként elméletileg — képzett és csak akkor válik kész tűzoltótiszté, ha egy pár évet arra alkalmas tűzoltóságnál tényleg szolgál, — azonképen sohasem mondható szakképzett és minden tekintetben alkalmas tűzoltótisztnek az, aki csak egyoldalulag — alapos elméleti előképzettség nélkül — kizárólag gyakorlati tűzoltótiszt ismeretekre támaszkodhatik.

Azt viszont merész volna állítani, hogy az elméleti szakképzettség megszerzésének egyedüli módja az iskola, vagy a mi esetünkben a tűzoltótisztképző tanfolyam 6 hónapja alatt előadott anyag. — Nem! — ugyanez megszerzhető, ha nehezebben is — önképzés útján. A fontos csak az erős akarat és szorgalom . . .

Mindezek csak azért kíváncsítottak a nyilvánosság elé, hogy az említett közlemény egyébként helyes célkitűzését nehogy félreértsék olyként, hogy: mit nekünk elmélet, szakkönyv . . ., — fő csak a gyakorlat, — továbbmenőleg, a bajtársak a megfelelő tanulságot levonhassák, mert különben elkerülhetetlen az, hogy komoly szaklapba a szakszerű kritikát kihívó és helyesbítést követelő ily kitételek a jövőben is bekerüljenek:

„*A nagy hideg különösen a karburátort veszélyezteti, mivel a hideg miatt a karburátorban a benzin nem robban . . .*“ (!?)

Köztudomású ugyanis, hogy a karburátorban (vagy magyarul gázosító, még helyesebben porlasztó) a *benzin nem robban!* Isten ments! A porlasztó nem egyéb, mint egy benzintartó edény, amelyben a benzint — megfelelő uszóberendezés és általa szabályozott — rendszerint

személyiség, mint szeméremes szeszélyes (alkalmilag, mint szeméremes szeszélyes) hajszárvékony fuvókacsó (düzni) segítségével parányi cseppekbe szétporlasztva kerül — a porlasztócsövön át — magába a motorhengerbe, illetve robbanó terébe; a porlasztást pedig a motor erős szívóhatása folytán előálló légáramlat végzi. A benzint tehát a karburátorban nem robban, hanem a hengerekben, de ott is olyankor, amikor a karburátortól már gondosan el van zárva, (amikor a beömlő, vagy szívószelep már zárva van). Amikor a benzint a karburátorban robban, az már nagy hiba és csak komoly üzemzavarra vezethető vissza (pl. fennakadt szívószelep). Az említett közlemény ezzel ellenkezőt állító kitétele tehát nyilvánvalóan téves és alkalmas arra, hogy a bajtársak helytelen fogalmakat alkossanak maguknak a motorfecskeknél alkalmazott motorok működését illetően . . . Helytelen elméleti elgondolás viszont baj, üzemzavar esetén helytelen gyakorlati beavatkozást von maga után; a következők tehát: fejnélküli kapkodás, melléfogás . . .

Már pedig a szaklapnak ugyebár nem ez a célja . . . ? r. t.

Tűzoltókat érdekli,

hogyan az elmúlt 1933. évben a tűzoltóságoknak kiosztottak 5 autófecskeket, 33 kismotorfecskeket, 6 autószerkocsit, nagymennyiségű tömlőt, egyéni és csapatfelszerelést. Ezenkívül hozzájárultak 20 szertár, 1 mászótorony építéséhez, vizgyűjtők létesítéséhez, továbbá újonnan alakuló tűzoltó-testületeket segítettek stb. mintegy fél millió pengő értékben.

hogyan hol van ez az Eldorádó? — Sajnos, nem nálunk, hanem a „szegény agyongyőrtört“ Ausztriában, illetve annak is csak egyik tartományában Steierben, amely legfeljebb akkora, mint egyik nagyobb vármegyénk.

hogyan miből teremtették elő ezt az összeget és mindazt, amit ezen felül a tűzrendészeti felügyelet, tűzoltói kiképzés és ügyvezetés felemészt? Mindez a tűzoltó alapból nyert fedezetet, mely a biztosító társaságok 10%-os megadóztatásából származik.

hogyan a számtalan külföldi példa ellenére mért húzódoznak a biztosítóink hasonló áldozattól? Erre bajosan tudnánk megfelelni, valamint a következő kérdésre sem.

hogyan hírharsonájukban miért támadják a tűzoltóságot méltatlanul és miért nevezik „rögeszmének“ a tűzoltóságoknak a biztosító társulatok megadóztatására irányuló törekvését, amellyel fokozottabb mértékben kívánja megvédeni a tűz pusztításától a nemzeti vagyont.

hogyan mikor látják be végre a biztosító társulatok a tűzoltóság támogatásának szükségét, aminek végeredményben csak hasznát látják a tűzkárok szükségszerű csökkenésével.

hogyan eddigi feladatköre kibővült. Míg eddig csak az elemek pusztítása ellen küzdött, legnagyobb részben önzetlenül minden ellenszolgáltatás nélkül, a jövőben — úgy látják — harcolni kell a kicsinyesség, szűklátókör, rosszakarát és ázsiai sötétség ellen is.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten 1934 február hó 3-án.

Az elnöki széket Széchenyi József gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Főtthkár bejelenti, hogy a legutóbbi ülés határozatából kifolyólag az elnökség üdvözlő iratot intézett József kir. herceghez. Öfenségtől érkezett válaszlát felolvasta. Elnökség a levélnek a hivatalos lapban való közlését határozta el.

Főtthkár bemutatja Eger, Makó és Szeged városok tűzoltóságainak 1933. évi működéséről szóló jelentéseket.

Főtthkár bejelenti, hogy Budapest székesfőváros IV. kerületi előljárósága folyó évi január hó 12-én az Országos Tűzoltó-Szövetség ügy- és vagyonkezelését felülvizsgálta, mindent rendben talált.

Főtthkár bejelenti, hogy a kormány felügyelete és támogatása mellett újjászervezett „Magyar Vöröskereszt Egylet“ országos szervezkedése kapcsán február hó 5-én Kaposvárott tartja zászlóbontását. — Elnökség vitéz Magyar kaposvári tűzoltóparancsnokot bízta meg, hogy az ünnepélyen a somogyvármegyei tűzoltóság képviselőjében jelenjen meg.

A Nemzetközi Tűzoltó-Szövetség műszaki tanácsa átiratban közölte, hogy a múlt évben elhunyt Wattermez parancsnoknak síremléket öhajjt állítani. A tervhez és költségekhez való hozzájárulását kérte az Orsz. Szövetségnek. — Elnökség a tervhez örömmel hozzájárul, anyagi támogatást azonban fedezet hiányában nem nyújthat.

Sturm István főv. tűzoltófőtiszt azzal a kéréssel fordult az elnökséghez, hogy néhai Breuer Szilárd síremléke után még fennálló 49 p 70 f költség kifizetését vállalja, mert a síremlék felállításával a családnak tetemes kiadásai voltak. — Elnökség a fenti költség kiegyenlítését magára vállalta.

vitéz Roncsik Jenő dr előadó bejelenti, hogy a folyó évben Debrecenben két kerületi tanfolyamot rendez; május 6—20-ig és május 23-ától június hó 6-ig terjedő időben.

vitéz Roncsik dr előadó jelenti, hogy az állás-talan diplomás ifjak elhelyezése érdekében országos mozgalom indult. Kéri az elnökséget, hogy az állásnélküli tűzoltótisztek elhelyezkedésének érdekében a szükséges lépéseket tegye meg. — Elnökség utasította az irodát az előterjesztés megtételére.

Főtthkár bejelenti, hogy Barabás István Vas vármegye Tűzoltó-Szövetségének tb. elnöke, a tűzoltóintézménynek évtizedeken keresztül lelkes munkása Breuer Szilárd emlékének áldozva, tűzoltóindulót szerzett. Az induló 100 példányát díjmentesen bocsátotta a Szövetség rendelkezésére. — Elnökség a szerzőnek nemes áldozatkészségéért köszönetet mondott.

Lukács dr szerkesztő bejelenti, hogy a belügyminisztérium a „Tűzrendészeti Közlöny“-t ez évben is beszerzésre ajánlotta az önkormányzati hatóságok számára.

Papp Ferenc előadó bejelenti, hogy a versenyszabályzatot nyomdára előkészítette. Elnökség elhatározta, hogy a szabályzatot a „Tűzrendészeti Közlöny“-ben való megjelenés után 1000 példányban kinyomatja.

Papp Ferenc előadó a „Tűzrendészeti Közlöny“-ben is ismertetett két templomtűzre való hivatkozással javasolja, hogy az elnökség tegyen előterjesztést a belügyminisztériumhoz a templomok

tűzrendészetének felülvizsgálása és különösen a közönség gyors eltávozásának biztosítása tárgyában. Elnökség utasította az irodát a felterjesztés elkészítésére.

Elnökség a főváros területére érkező vidéki tűzoltó-autóknak a városi adó fizetésének kötelezettsége alól való felmentése érdekében felterjesztéssel fordult a székesfőváros polgármesteréhez. Beérkezett válasz szerint a polgármesternek nem áll módjában a vidéki tűzoltó-autók részére városi vámmentes közlekedést engedélyezni.

Vác megyei város és tűzoltóparancsnoksága együttes kérelmére elnökség elhatározta, hogy legközelebbi országos választmányi közgyűlését Vácon tartja folyó évi szeptember hó 8. és 9-én. E napokon tartja a váci önkéntes tűzoltótestület 60 éves jubileumát, Pest vármegye Tűzoltó Szövetsége pedig vármegyei versenyt rendez, melyen első ízben nyer alkalmazást az új versenyszabályzat.

A szállás takarmány üzletszerű raktározására vonatkozólag a belügyminisztériumhoz intézett felterjesztésre az a válasz érkezett, hogy a 150.041—1930. K. M. sz. rendelet feleslegessé teszi külön rendelet kiadását.

Elnökség elhatározta, hogy Kontz Endre dr. miniszteri tanácsost a közelmúltban tartott esküvője alkalmából átiratban üdvözli.

Papp Ferenc előadó bejelenti, hogy „Tűzrendészeti Közigazgatás“ c. könyvének kiegészítésére pótfüzetet készít, amelyben a könyv kiadása óta megjelent rendeleteket is tárgyalja. Elnökség a bejelentést tudomásul vette azzal, hogy a névleges kiadói tisztelet vállalja és a könyv íróját erkölcsi támogatásban részesíti.

Ifj. Tolvaj Sándor rakamazi asztalossegéd arra kérte az elnökséget, hogy helyezze el valamely hivatásos tűzoltóságnál, amelynek ellenében az alkalmazó tűzoltóságnak átengedi találmányát, egy „magasból mentő készüléket.“ — Elnökség értesítette az illetőt, hogy a hivatásos tűzoltókat az illetékes polgármester alkalmazza és így nincs módjában elhelyezni.

Bucsi Sándor töki tűzoltó tűzoltójelvényvel díszített cigarettatárcát küldött az elnök úr ömlétségének, egyben kérte az elnökséget, hogy annak terjesztésénél legyen segítségére. A doboz ára 4 P. — Elnökség értesítette az illetőt, hogy semmiféle áru terjesztésével nem foglalkozhat. Elnök úr a részére küldött dobozt elfogadta, annak árát továbbításra az iroda átvette.

Főtisztár bemutatja a tagdíjhátralékosok jegyzékét. — Elnökség elrendelte a hátralékok sürgetését.

A „Tűzrendészeti Közlöny“-ben hirdett pályamunkára a kitűzött határidőig 57 pályázat érkezett. Elnökség a pályázatok bírálatára vitéz Roncsik Jenő dr. elnökléte mellett Lukács Zoltán dr., Petheő János és Rosta Géza elnökségi előadókat küldte ki azzal, hogy a legközelebbi elnökségi ülésen tegyenek jelentést az eredményről. A pályadíjak odaítélését az elnökség magának tartotta fenn.

Lukács Zoltán dr. bemutatja a „Biztosítási és Közgazdasági Lapok“ január 15. számában „Kell-e tűzoltási járulék?“ cím alatt Somogyi Zoltán dr. tollából megjelent tűzoltóságot támadó cikket. A

felolvasott cikk az elnökség felháborodását váltotta ki. Felkérte Marinovich Imre dr. ügyvezető elnök, hogy a tűzoltótársadalmat ért méltatlan támadásért a lehető elégtételt szerezze meg.

Erdély Ernő jelenti, hogy a Nemzetközi Tűzoltó-Szövetség f. év június hó 22—28-ig terjedő időben Párizsban közgyűlést tart. Kéri az elnökséget, hogy a Nemzetközi Tűzoltó-Szövetséget az 1936-ban tartandó közgyűlésre hívja meg Budapestre, járjon el a belügyminiszter úrnál, hogy az engedélyt a meghívásra adja meg s a külügyminisztérium útján meghívásukat a Párizsban székelő elnökséghez továbbítsa, eszközöljön ki a székesfőváros polgármesterénél elvi nyilatkozatot arra vonatkozólag, hogy a Budapesten tartandó nemzetközi kongresszust anyagi támogatásban részesíti. Továbbá kéri az elnökséget, hogy a folyó évi nemzetközi kongresszuson magát legalább két kiküldöttel képviseltesse és járjon el a belügyminiszter úrnál, hogy a kormány képvisletéről is gondoskodják és a következő kongresszusra, Budapestre való meghívást élő szóval juttassa kifejezésre. — Elnökség az indítványt elfogadta.

Erdély Ernő előadó jelenti, hogy egyes társadalmi testületek számára a kereskedelemügyi minisztérium az 1934. évre kedvezményes áru vasúti bérletjegyeket engedélyezett. Indítványozza, tegyen az elnökség lépéseket, hogy elnökségünk előadói is részesüljenek ilyen kedvezményben. Elnökség utasította az irodát a felterjesztés elkészítésére.

Erdély Ernő előadó javaslatára elnökség felkérte Teasdale alelnököt, hogy a németországi fiber és az Ausztriában használatos alumíniumsacokot a fővárosi tűzoltóságnál próbáltassa ki.

Teasdale alelnök bejelenti, hogy a belügyminiszter úr az V-ik Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam megtartását elrendelte. A tanfolyamot szabályszerűen meghirdette, ezideig öt tanfolyamhallgató jelentkezett. A tanfolyam keretében a gáz- és légvédelmi oktatás is helyet kap. Jelenti továbbá, hogy f. évi szeptember hóban a hivatásos tűzoltótestek részére négyhetes gáz- és légvédelmi tanfolyamot szervez. Hozzászóló vitéz Roncsik dr. előadó javaslatára elnökség elhatározta, hogy felterjesztéssel fordul a belügyminiszter úrhoz, hogy a gáz- és légvédelmi tanfolyamra a törvényhatóságok és nagyobb városok figyelmét hívja fel, egyben azt is közölje, hogy kívánatosnak tartja a tűzoltóparancsnokoknak a tanfolyamon való részvételét.

Elnökség elutasította Kabdebó Bélának a „Tűzrendészeti Közlöny“ részére való hirdetés-szerző ajánlatát.

Lukács dr. szerkesztő bejelenti, hogy a „Tűzrendészeti Közlöny“ nyomdai előállítási költségét Egyetemi nyomda felemelte. Javaslatára az elnökség a Távirati Iroda nyomdájának ajánlatát fogadta el azzal, hogy az Egyetemi nyomdánál lévő adréma-lemezeket megvásárolja.

Erdély Ernő előadó indítványt tesz az egyenruha és rangjelzés megváltoztatására. Elnökség az ügy tárgyalására és javaslatételre felkérte Erdély Ernő, László István, Hirling Gyula és Rosta Géza elnökségi előadókat.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést berekesztette.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség S E G É L Y Z Ő P É N Z T Á R Á B A, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Segélyzőpénztárának elnökségi ülése

Budapesten, 1934 február hó 3-án

Az elnöki széket *Széchenyi József* gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Titkár a múlt ülés óta segélyben részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette. Segélyben részesültek: *Opre Mihály* tűzoltó (Nyírbétek) 6 P, *Skerlecz József* önk. tűzoltó (Komárom) 28 P, *Till János* tűzoltó (Bonyhád) 40 P, *Steib József* tűzoltó (Bonyhád) 16 P, *Kiss János* tűzoltó (Karmacs) 74 P, *Papp Elek* tűzoltó (Mezőberény) 36 P, *Furi János* tűzoltó (Monor) 16 P, *Rác Sándor* tűzoltó (Ivácsa) 100 P, *Spreitzenbert József* tűzoltó (Fertőrákos) 48 P, *Fekete Miklós* tűzoltó szkp. (Törökcszentmiklós) 14 P, *Lukács Pál* tűzoltóparancsnok (Ispánk) 28 P, *Szabó Imre* tűzoltó (Tiszasas) 28 P, *Orbán Zsigmond* tűzoltó (Körmenád) 18 P.

Titkár jelenti, hogy *Nagy Károly* bamai tűzoltó 1933 december 11-én tűzoltás közben megfázott, ebből kifolyólag — a beérkezett jelentés szerint — munkaképtelenné lett. Nevezett az orvoshoz a tüzeset után csak a 14. nap fordult. A testület *Nagy Károly* tűzoltó megbetegedését segélyzőpénztárunknak 1934 január 11-én jelentette, vagyis 28 nap múltán. — Miután minden kétséget kizárólag megállapítható, hogy a betegség késedelmesen, vagyis alapszabályellenesen lett bejelentve, az alapszabályok 14. §-ában foglaltakra való hivatkozással, elnökség a segélyiránti kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

Titkár bejelenti, hogy *Földi István* somlyószőlősi tűzoltóparancsnok — a beérkezett jelentés szerint — 1933 október 25-én tűzoltás közben egy égő ház padlásáról leugrott és a beküldött orvosi jelentés szerint, azóta pajzsmirigymagyobbodás és hörghurut következtében munkaképtelen. Ellenőrző szakorvosunk szerint, legrás következtében egyik megbetegedés sem fejlődhetett ki. — Az elnökség szakorvosi vélemény alapján a segélyiránti kérelmet teljesíthetőnek nem találja.

Titkár jelenti, hogy *Nyesta János* mezőkövesdi önk. tűzoltó 1933 szeptember 11-én tűzoltás alkalmával megsérült. A testület parancsnoksága a sérülést szeptember 27-én bejelentette. A bejelentést nem vehettük tudomásul, mert a mezőkövesdi önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága tűzoltóinak névjegyzékét a baleset keletkezéséig nem küldte be. Erről a parancsnokságot levélben értesítettük. Válaszul a parancsnokság 1933 október 25-én 3/1933. szám alatt kelt levelében arról értesített, hogy értesítésünket megnyugvással nem veheti, mert azt csupán a segélykifizetése alóli kibúvásnak tekinti. Kéri, hogy a befizetett segélyzőpénztári tagdíjakat küldjük vissza. — Az elnökség megállapította, hogy az iroda helyesen járt el, mert alapszabályaink előírása szerint, a balesetbiztosítás csakis akkor tekinthető megkötöttnek, ha a tagdíjjal együtt a biztosított tagok névjegyzéke is beérkezik. Az elnökség a mezőkövesdi tűzoltótestület parancsnokságának eljárása felett rosszallását fejezi ki. Elrendelte, hogy az 1933. évben befizetett segélyzőpénztári tagdíj, abban az esetben, ha a testület a folyó évben a tagok névjegyzékét betérjeszti, a folyó évre könyveltessék el.

Titkár jelenti, hogy a körmenadi önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága arról értesített, hogy *Káldy Ferenc* szakaszparancsnok csapatával 1933 szeptember 30-án a Szentgotthárdon rendezett éjjeli

gotthárd állomáshoz közeledve — hogy a vonatból gyorsabban kiszállhasson —, a magukkal vitt egyesületi zászló rúdját a vasúti kocsi ablakán kidugta. A zászlórúd beleütött az állomási szemaforoszlopba, a kocsiban levő vége *Káldi* szakaszparancsnokot annyira szájon ütötte, hogy amiatt 25 napig munkaképtelenné vált. — Az alapszabályok 18. §-a szerint az a tag, aki sérülését saját gondatlanságával vagy könnyelműségével okozta, segélyre igényt nem tarthat.

Titkár jelenti, hogy *Pirog István* felsőszilvágyi tűzoltóparancsnok 1933 december 11-én tüzeset alkalmával a fecskendő nyomása közben magát megerőltette. A tüzeset után 15 nap múlva ment orvoshoz, amikor megállapítást nyert, hogy idegyulladás van. A testület parancsnoksága a betegséget 1934 január 3-án jelentette. Ellenőrző szakorvos véleménye szerint, a megerőltetéstől származó ideg- vagy izomgyulladás a megerőltetés után közvetlenül vagy egy-két napon belül teljes mértékben kifejlődik és amennyiben a beteg orvosi kezelésben részesül, fokozatos gyógyuló tendenciát mutat. — Az elnökség az alapszabályok 18. §-ában előírtak szerint, a segélyiránti kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

Titkár jelenti, hogy *Horváth Antal* gyarmati tűzoltóparancsnok 1933 június 13-án tűzoltás alkalmával hasfali sérvet kapott. A balesetet a testület parancsnoksága 1933 december 21-én, azaz 188 nap múlva jelentette. — Az alapszabályok 14. §-a szerint a megtörtént baleseteket 20 napon belül kell bejelenteni, a keletkezéstől 188 nap múlva bejelentett balesetet az elnökség tudomásul nem veheti. A segélyiránti kérelmet elutasítja.

Marinovich Imre dr ügyvezető alelnök felolvassa a debreceni nagyerdőn létesítendő üdülőtelepre vonatkozó elnökségi előterjesztést, hogy az ügy — miután az üdülőtelep létesítése anyagi eszközök híján kivihetetlen és fenntartása is ugyanez okból lehetetlen — a napirendről vétessék le, egyben pedig *Roncsik Jenő* dr előadónak az az indítványa, hogy a segélyzőpénztár pénzkészletéből 12.000 pengő kiharóssítsák és az üdülőtelep céljaira külön letétként lekötessék, ugyancsak tétessék félre, miután ilymódon az tárgytalanná vált. *Roncsik Jenő* dr megdöbbenéssel veszi tudomásul az előterjesztést, óvást emel az érdemleges határozathozatal ellen, egyben bejelenti, hogy neki módjában van az üdülőtelep terveinek díjtalan elkészíttetése, kéri tehát, hogy a tervek bemutatásáig a határozathozatal függesztessék fel. — Az elnökség — jóllehet az írásbeli előterjesztés alaposágát elismeri — *Roncsik* dr előadó kérelmét méltányolva, ez ügyben az érdemleges határozathozatalt függőben tartja mindaddig, míg a tervek beérkeznek.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

Vásárlásnál hivatkozzék a Tűzrendészeti Közlönyre

VÁRMEGYEI TÜZOLTÓSZÖVETSÉGEK HÍREI

Előadás a székesfővárosi tűzoltóság fejlődéséről

A budapesti Tűzoltótörségek Szövetsége a fővárosi tűzoltóaktanyában e hó 27-én Tesdale Ottó tűzoltófőparancsnok elnökletével tartotta idei első felolvasó ülését, amelyen Kállay Imre ny. szföv. tűzoltófőtiszt szövetségi főtitkár „A fővárosi tűzoltóságnak megelőző tűzrendészeti tevékenység” címen tartott igen érdekes előadást. Elsőben ismertetett 17. és 18. századból való rendeleteket, amelyek a gyakori tűzesetek kitörésének elhárítására szolgáltak. A tulajdonképpeni igazi tűzrendészeti tevékenységet attól az időtől lehet számítani, amikor Pest szabad királyi városban 1870 február 1. a hivatásos tűzoltóság szolgálatba lépett. Pest-Buda városok egyesítése alkalmával indult meg a főváros rendezése és beépítési munkája, az új tűzoltóság tűzrendészeti kezdeményezési munkája a tűzbiztos építkezés követelményeivel vette kezdetét. 1873-ban készült az első építési szabályzat, 1894-ben a közmunkák tanácsával egyetemben megalkották a végleges Építésügyi szabályzatot, ezekben már nyomát találjuk a főv. tűzoltóság tűzrendészeti követelményeinek. Több példával rámutatott, hogy fővárosunk, tűzbiztos építkezés tekintetében világszerte a legelső helyen áll. A megelőző tűzrendészeti lélekszerinti munkáját a kerületi előjáróságokkal egyetemben a fővárosi tűzoltó-főparancsnokság szolgáltatta és szolgálja ma is, az évről évre fokozódó munkásságával, sok-sok évi gyakorlati tapasztalatokkal, tűzvizsgálatokkal, telepengedélyezési és tűzrendészeti eljárásaival, folytonos ellenőrzésekkel és szakszerű vélemények adásával. A tűzrendészet zsenje korában erősen kellett a hatóságoknak és a tűzoltóságnak küzdeni, egyrészt, mivel a hatóságok előtt is ismeretlen volt az új szolgálati ág, a felek idegenkedtek a vizsgálatoktól, félték az esetleges költségektől, féltették üzleti titkaikat és hogy üzemzavart okoznak az előírásokkal. A közönség sehogyan sem tudott megbarátkozni a hatóságnak az élet- és tűzbiztonság érdekében kifejtett tevékenységével. A fővárosi hatóságnak a tűzoltósággal együtt a legsúlyosabb időszaka az 1890-es és 1900-as évtizedek voltak, amikor az újfajta építkezések, a technika újításai, új ipartelepek, a vegyipar megindult.

A tisztikarnak máról holnapra foglalkoznia kellett áruismével, ipartechnológiával, iparchémiával, építészeti, gépészeti és elektrotechnikai ismeretekkel. Tanulmányoznia kellett a tűz keletkezési okokat, milyen védekezési eszközöket állítsunk útjába, hogy a kitörését s annak továbbterjedését megakadályozzuk, ezzel kapcsolatban tanulmányozni kellett az építési terveket, az építési anyagokat, stb. Meg kellett ismerkednünk a gőzkazánokkal, motorokkal, a robbanás technikájával és a gyulladási fokkal, az öngyulladás és gyújtogatás technikájával. Állandóan figyelemmel kellett kísérnünk az iparban, színházakban, az üzemekkel fellépő ujdonságokat, figyelni kellett a tűzveszélyes anyagokkal dolgozó és gyártó helyeket. Kállay előadásának második részében részletezve ismertette a közönséges dörzsgyufáktól kezdve, a faggyú-

malmokat, a híres fatelepeket, régi és újfajta petroleumgyárakat, a benzinrobbanási és a vegytisztítók katasztrofális eseteit, rámutatott a budapesti modern színházakra, itt megemlítette, hogy *Seserbovszki* Szaniszló, ki európai hírnévű színházi szakember volt, a m. kir. Opera és a többi budapesti színházak az ő irányításával lettek berendezve a legmodernebb tűz- és életbiztonsági felszereléssel. 1904-ben Budapesten lezajlott nemzetközi tűzoltókongresszus alkalmával az ittjárt külföldi előkelőségek a m. kir. Operát amikor meglátogatták, legnagyobb csodálatuknak és elragadtatásuknak adták kifejezést. Ismertette még a mozi, a drogériák, a vegyipar, a celluloid, áruházak stb. Előadásában egy sorozatos visszapillantás volt a múltba, hogyan indultak meg a felsorolt iparcikkek, anyagok, a tűzveszélyes folyadékok, ipartelepek, gyárak, színházak, mulatóhelyek, stb. Hogyan kellett vigyázni a régi tűzrendészeti eljárásoknál, hogy az élet- és tűzbiztonsági követelményeknek elég legyen téve, azért szigorúan szem előtt kellett tartani azt is, nehogy az újonnan meginduló ipar, színházkultusz, kereskedelem szenvedjen a hatóság túlzott követeléseitől. Előadását azzal fejezte be, hogy a régi tisztikar ezzel a négy évtizedes munkásságával úgy a fővárosi, valamint az egész tűzoltóságnak egy egészen új, speciális irányt teremtett. A tűzoltóintézménynek tekintélyt szerzett és a fővárosi nagyközönség megbecsülését vívta ki. Nagy örökséget hagyott hátra a fiatal generációnak, a vidéki tűzoltóságnak azzal a sok-sok éven át megalapozott és bevált gyakorlati tapasztalataik nyomán megírt szakkönyveik és szakcikkek, azoknak a tűzrendészeti határozatokban lefektetett sok adataik visszahagyásával.

Preventív intézkedéseivel megelőzte az európai nagy városok tűzoltóságait, mert büszkeséggel vallhatjuk, hogy mi, budapestiek, jobban állunk megelőző tűzrendészet dolgában, mint bármelyik külföldi hivatásos tűzoltóság. Lelki megnyugvással kijelenthetjük, hogy a budapesti tűzoltóság jogos önérzettel, emelt fővel foglalhatja el helyét a nagy nemzetek idősebb tűzoltóságainak sorában.

A Komárom—Esztergom vármegyei tűzoltószövetség január 27-én tartotta meg ezidei első választmányi ülését Esztergomban a Szövetség otthonában. *Reviczky* Elemér szövetségi elnök megható szavakkal emlékezett meg *Kobek* Kornél ny. államtitkárnak, a Szövetség első elnökének elhúnytáról, s indítványára elhatározta a választmány, hogy a lelkes bajtárs tűzoltó érdemeit jegyzőkönyvileg fogja megörökíteni. A bejelentések és folyó ügyek elintézése után behatóan foglalkozott a választmány a Szövetség 25 éves jubiláris közgyűlésével s a vármegyei tűzrendészeti felügyelő ezirányban tett kimerítő javaslatát teljes egészében elfogadva elhatározta, hogy a Szövetség fennállásának 25 éves évfordulója alkalmából, június 29-én — Péter Pál napján — *Dorog* községben jubiláris díszközgyűlést fog tartani, amelyre az országos tűzoltószövetség elnökségét is meghívja. A választmány a díszközgyűlés előkészítő munkálatainak elvégzésére egy tisztagú rendezőbizottságot választott, amelynek elnökéül *Reviczky* Elemér

lésen bemutató gyakorlatot, június 3-án a gesztesi és június 10-én a tatai járásban járási tűzoltóversenyt rendez, amelyen az átdolgozott új versenyszabályzatot gyakorlati alkalmazásban fogja kipróbálni.

Ugyancsak elhatározta a választmány, hogy a folyó évben Esztergomban egyhetes járási tanfolyamot rendez.

Az ülés végén Tülesch Alfréd bányafelügyelő, a tatai járás tűzrendészeti felügyelője, tatabányai tűzoltóparancsnok tartott igen értékes és tanulságos előadást a tűzoltók legveszedelmesebb gázáról, a szénmonoxidról.

*A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség
Elnökségének.*

Budapest.

A Magyar Tűzoltószövetségben tömörült kilencvenötezer magyar tűzoltó nevében, házasságom negyvenedik évfordulója alkalmából, a szövetség által kifejezett szeretetteljes megemlékezés mélyen meghatott.

Hálás szívvel köszönjük mind a ketten eme kedves megnyilatkozást és őszinte ragaszkodással üdvözljük az önfeláldozó, emberbarátságtól áthatottan, a vagyonsbiztonság fölött örökös, derék 95.000 magyar tűzoltót. A Magyarok Istene áldja meg mindnyájukat.

Budapest, 1933, december 10.

*József, s. k.
kír. herceg.*

RENDELETEK

164.430/1933. IX/a. szám. M. kir. belügyminiszter

HIRDETMÉNY

*A Magyar Országos Tűzoltótisztképző
tanfolyamra felvétel*

A m. kir. belügyminiszter úr 164.430/1933. B. M. szám alatt — a feltételeknek megfelelő kellő számú hallgató jelentkezése esetére — a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam V. évfolyamának Budapesten 1934. évi március hó 1-étől, hat hónapon át, megtartását engedélyezte.

A tanfolyamra elsősorban azokat veszik fel, akik már ezidőszert hivatásos tűzoltótiszt, illetőleg tűzrendészeti felügyelői állásban vannak, illetőleg az utóbbi teendőket látják el és akiket felettes hatóságuk küld ki a tanfolyamra; azután azokat, akiket valamelyik hatóság kíván tűzoltótisztté, illetőleg tűzrendészeti felügyelővé kiképeztetni; végül azokat, akiknek főiskolai végzettségük van, illetőleg a hadseregben, mint tisztek szolgálnak. A hallgatók a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak és rendszeres tűzoltói szolgálatot is teljesítenek.

A hallgatók a gyakorlati ismeretek (gyakornoki szolgálat) egy részét az arra kijelölt vidéki városokban sajátítják el.

A tanfolyamra kapcsoltan fizetendő díjak a következők:

a) felvételi díj	30 P
b) tandíj	200 P
c) vizsgadíj	85 P

A felvételi díjat a kérvény benyújtása alkalmával, a tandíjat a tanfolyam első napján, a vizsgadíjat a vizsga napjáig kell befizetni a tanfolyam pénztárába, a tanfolyam parancsnokságánál kapható ++ 47. számú postatakarékpénztári befizetési lapon.

A tanfolyam parancsnoksága felhívja mindazokat, akik a tanfolyamot elvégezni óhajtják, hogy 2 (kettő) pengős okmánybélyeggel ellátott és a 254/300/1928. B. M. számú rendelet 9. §-ában felsorolt okmányokkal, valamint a felvételi díj befizetését igazoló befizetési lapszelvénnyel felszerelt kérvényüket legkésőbb 1934. évi február hó 27-éig a tanfolyam parancsnokságához (Budapest, VIII, Kun-utca 2. sz.) nyújtsák be.

*Magyar Országos Tűzoltótisztképző
Tanfolyam Parancsnoksága*

A m. kir. belügyminiszter 161.002/1933. B. M. sz. körrendelete a hordozható tűzifecskendőkhez használatos benzinmotorok hazai gyártása tárgyában.
(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

A hordozható tűzifecskendők meghajtására alkalmas könnyű benzinmotorokat a múltban külföldről voltunk kénytelenek beszerezni, mert ilyeneket hazai iparunk nem gyártott. Újabban azonban a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr értesítése szerint, ilyen motorok gyártására (Budapest, I, Horthy Miklós-út 31) rendezkedett be. A Mátrai Antal és Társa rt. már több tűzifecskendőt szállított le magyar motorral és ezek a gyakorlatban jól beváltak.

Egyik-másik hazai tűzoltófelszerelési gyár azonban még mindig külföldi gyártmányú benzinmotor felhasználásával gyártja fecskendőit.

Tekintettel arra, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr értesítése szerint a közeljövőben több város és község, illetőleg ezek tűzoltótestületei szándékoznak motoros fecskendőket beszerezni és mivel a tűzoltófecskendőknek hazai gyártmányú benzinmotorokkal való felszerelése a hazai tűzoltó-szer-ípar fellendítésére kiválóan alkalmasnak látszik, felhívom Alispán (Polgármester) urat, hogy a jövőben a hatósága alá tartozó törvényhatósági városi és községi, illetőleg ezek önkéntes tűzoltótestületeit utasítsa, illetve szigorúan ellenőrizze, hogy ily motoros tűzifecskendőnek beszerzése esetén a megrendelésben a motor hazai származását kifejezetten kössék ki.

Budapesten, 1933. évi szeptember hó 19-én.

A miniszter rendeletéből:

*Csatáry dr sk.,
miniszteri osztályfőnök*

Parancsnok Úr!

Elméleti oktatásnál használja a
„TŰZRENDESZET”
füzeteit, I—VII. Ára 750 P.
Részletes árjegyzék a 31. oldalon

H Í R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszéremet újabban a következőknek adományozta: Sámson Ferenc parancsnok (Császártöltés, önk.), Ocskó Dezső őrmester (Kiskörös, önk.).

Miniszteri elismerés. A m. kir. belügyminiszter Habrányi Béla, a kúnszentmártoni önkéntes tűzoltótöredék parancsnokának és Magyar Sámuel, a tiszaföldvári önkéntes tűzoltótöredék alparancsnokának a tűzoltói intézmény érdekében több mint négy évtizeden át kifejtett fáradhatatlan és eredménydús működésükért elismerését fejezte ki.

Névmagyarosítás. Benda László, szombathelyi elemi iskolai igazgató, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi előadója a m. kir. belügyminiszter 5.312/1934. sz. engedélyével régi családi nevét Bendefy-re változtatta.

Tűzoltói díszérem adományozásának hatálytalanítása. A m. kir. belügyminiszter 159.681/1933. B. M. sz. határozatával Stelczer Mátás dr, a mosonmegyei tűzoltó szövetség társelnökének a kir. díszéremet adományozta. Ezt az adományozást hatálytalanította.

A m. kir. belügyminiszter a 127.288/1932. B. M. sz. határozatával Czvach Józsefnek, az isaszegi önkéntes tűzoltótöredék tiszteletbeli parancsnokának a kir. díszéremet adományozta. Ezt a határozatot kettős adományozás folytán hatálytalanította.

Bécsi tanulmányutat szervezett és vezetett a községi tűzoltóparancsnokság 1934 január hó 4., 5. és 6. napján. A kiránduláson az Önkéntes Tűzoltó-Testület 21, a hivatásos tűzoltóság négy szolgálatmentes tagja vett részt. Úgy gondoljuk, első eset ez Magyarországon, amikor önkéntes testület látogatta meg a nagyhírű bécsi tűzoltóságot. A mariahilfi őrségen, a csoport szállásán — megérkezéskor — igen bensőséges és szíves fogadtatás volt az első kellemes meglepetés. Wagner branddirektor nevében és képviselőként Stanzig oberbrat és Plakovecz rat üdvözölte a magyar csoportot bajtársias, keresetlen meleg szavakkal. Másnap a bécsi tűzoltóság által rendelkezésre bocsátott két autókáron az őrségeket, majd harmadnap az „Am Hof-i központot és múzeumot tekintette meg a látogató csoport. Az „Am Hof-i központban Wagner branddirektor a legszívélyesebb bajtársi szóval üdvözölte a magyar látogatókat, majd személyesen mutatta be tűzoltóinknak az őrséget és a bécsi tűzoltóság néhány házilag készített, igen tanulságos oktató filmjét. Wagner branddirektor urat, a bajtársiasságot és vendégbarátságot messze túlhaladó szíves vendéglátásért legmelegebb köszönet illeti. Stanzig oberbrat és Plakovecz rat urak úgy hivatalos minőségükben, mint kedves egyéniségükben is a legkellemesebb emlékei a községi tűzoltóságnak. Ilyen és hasonló tanulmányutak nagyban hozzájárulnának hazai tűzoltóságaink színvonalának emeléséhez s ezért nagyobb városaink tűzoltóságainál üdvös volna a bécsi tűzoltósághoz hasonlóan az ily tanulmányúton levő csapatok fogadására alkalmas lehetőségeket szem előtt tartani s amennyiben lehetséges, meghonosítani.

Kerületi tűzoltó tanfolyamok. Debrecen város hivatásos tűzoltóparancsnoksága, mely eddig kilenc tanfolyamon 445 önkéntes tűzoltótisztet képezett ki ebben az évben, immár kerületi tűzoltó

mok díja személyenként 100 P, amelyben benne van elsőrangú étteremben étlapszerinti étkezés (reggeli, ebéd három tál étel, vacsora két tál étel), a tankönyvek ára s az elszállásolás. Akik egyenruhát akarnak kölcsönözni a tanfolyam tartamára, 4 pengő kölcsönzési díj ellenében kaphatnak. Egy-egy tanfolyamon legfeljebb 50 hallgató vehet részt. Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál Debrecen sz. kir. város tűzoltóparancsnoksága.

Pest vármegye Tűzoltó-Szövetsége, mint a múlt évben, az idén is két tanfolyamot rendez. Vácon és Pestszenterzsébeten. A váci tanfolyam június második felében, az iskolai év bezárást követő napon, a pestszenterzsébeti augusztus hó 21-én veszi kezdetét. A tanfolyamokra a vármegyei szövetség tagtestületei díjmentesen, a szomszédos törvényhatóságok területéről 50 pengő térítési díj ellenében küldhetnek ki hallgatókat.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület parancsnoksága téli oktatás keretében rendkívül érdekes szakelőadásokat rendez kiváló szakemberek előadásában. Az előadásokat vasárnaponként délelőtt fél tíz órai kezdettel a központi tűzoltó-laktanyában (VIII., Kun-utca 2.) lévő tanteremben (I. em.) tartják, részben gyakorlati bemutatásokkal kísérve. Az előadások sorrendje: 1934 február 18-án: Tűzoltási taktika, Sturm István szf. t. főtit. február hó 25-én: Malmok üzeme, tűzrendszete és tűzoltása. Präger Jenő mérnök, a Gizella malom üzemvezetője. Március 4-én: Faárugyarak, fatelepek tűzrendszete és tűzoltása. Benedek Mihály dr szf. t. főtit. Március 11-én: Textilgyárak üzeme és tűzrendszete. Kemény Lajos képfestőgyáros, m. kir. kormányfőtanácsos. Március 18-án: Vegyészeti gyárak tűzrendszete, Szalay Lajos dr vegyész mérnök, bp. önk. par. Április 8-án: Autógarázsok és benzinüzemek tűzrendszete, Szilvay Kornél szf. t. főtit. Április 15-én: Gyári tűzoltóságok szervezése és működése, Vágó Zoltán bp. önk. szkp. Április 22-én: A tűzrendszet jogrendszere, Marinovich Imre dr ny. h. államt. Április 29-én: Vegyi oltókészülékek működésének bemutatása és a központi tűzoltó-laktanya megtekintése, Szilvay Kornél szf. t. főtit.

Tűzoltó szerzők. Január 6-án került Bonyhádon bemutatásra Knábel Vilmos (szövegíró) és Duzs Samu (zeneszerző) egyfelvonásos tűzoltó-operettje: „Találka a tűzoltó őrszobán“ címmel. Az operett Bonyhád legnagyobb termében, a Protestáns Körben óriási sikert ért el s a szerzőket ismételtlen hívták a lámpák elé. Megemlítjük, hogy Knábel Vilmos tűzr. felügyelő a bonyhádi önk. tűzoltóegylet parancsnoka, Duzs Samu pedig szekszárdi hivatásos parancsnok. Már második éve játsszák Knábel Vilmos „Mebukott a nő tűzoltóság“ című egyfelvonásos bohózatát is szerte az országban, melyet most nyomtatásban követ majd nevezett egyfelvonásos operett.

A bányai Önkéntes Tűzoltó-Testület műkedvelő gárdája folyó évi január hó 6-án jólsikerült előadás keretében adta elő Petőfi Sándor költeménye után írt „János vitéz“ című dalművet. Az előadás betanításáért Krémer József igazgatótanító, a rendezésért Szűcs Kálmán jegyző érdemel dicséretet. Sok tapssal jutalmazták a kiváló műkedvelői együttest, melynek lelkes munkája a szép erkölcsi sikeren felül a tűzoltók felszerelési alapját is gyarapította.

SZAKKÖNYVEK:

- A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. 7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).
- I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése 1.— P
- II. Vitéz Roncsik Jenő dr:
Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . 2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész 2.— P
- III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai 2.— P
- VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai 1.— P
- Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60 P
- Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye 10.— P

SZABÁLYZATOK:

- Tűzoltógyakorlati szabályzat 2.— P
A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata —.30 P
Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata —.50 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal 4.— P
Éremszabályzat —.60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

- 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet —.40 P
254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról —.40 P

Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyamparancsnokság útján 50%-os kedvezménnyel rendelhetők meg.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel a beküldendő pénzüsszegeket szíveskedjék előre befizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyző-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése fel-

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

- Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása 1.50 P
Petróczy István ny. repülővezetési 1.50 P
Veszélyben minden magyar város
Rehák Tamás: Mótoros fecskendők és szerek, kötve 8.— P
Tíz példány rendelése esetén 6.— P,
füzve 5.50 P

SZÍNEMŰ ÉS ZENEMŰ:

- Techlár Ernő: Credo 2.— P
Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólámra) 1.— P

KÖNYV:

- Ortutay József: Néhai József főherceg élete 3.— P
Markusovszky Béla: A Magyar Ország Tűzoltó-Szövetség története —.50 P

NYOMTATVÁNYOK:

- Alapszabály önkéntes tűzoltótestületek részére (darabonként) —.40 P
Díszokmányürlap 2.— P
(Egyszerűbb 1.— P)
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként) —.02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonbunkolatban (darabonként) —.40 P
Bőrbunkolatban (darabonként) —.80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

- V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —.70, igazolványlap —.30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . 1.— P

Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsek útján előre küldendő be.

semmit sem küldhetünk, a megrendelés alkalmával a beküldendő pénzüsszegeket szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva, a következő számadatokra előre befizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyző-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése fel-

Világhírű **kerékpárok** | **Ékszer**
varrógépek | **zseb- és faliórák**
alkatrészek | **alpaca evőeszközök**
DIADAL ÁRUHAZ | **Svájci óraház**
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40 4-38
Megkönyvített fizetési feltételek mellett részletre is
SAJÁT JAVITÓMŰHELYEK

HASZNÁLT ves és cserél
grammofon ROZGONYI és RÉVAI
LEMEZT IV., Kossuth Lajos-u. 5

A
TŰZOLTÓSÁGOT
TÁMOGATJA

ha hirdeti a

TŰZRENDÉSZETI
KÖZLÖNY-ben

Magyar anyag! Magyar munka!
Gyárt és forgalomba hoz:

TŰZOLTÓ KENDERTÖMLŐKET

BELÜL MÉZGÁZOTT
LINUM-TAUSSIG BUDAPEST V, JÓZSEF-TÉR 8
Lenfonó- és Szövőipar R.-T. Gyárak: Budapest, Kelenföld és Győr

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

FECSEKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.

Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkekről kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01.

Gyárt: kézi és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolákat, vízhordó- és öntözéslajtokat, szorpkocsikat.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket, a legmodernebb szempontok figyelembevételével, garanciával a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

LEGELSŐ MAGYAR TŰZOLTÓSZER-, KÚT-, SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR, HARANG-, FÉM- ÉS VASÖNTÖDÉJE

Seltenhofer Frigyes Fiai

ALAPITVA 1816. ÉVBEN

m. kir. udvari szállítók • SOPRON • m. kir. udvari szállítók

MORZSANYI J.BUDAPEST
ESKÜ-ÚT 5. SZ.

Gyárt: tűzoltó- és sportérméket,

zászlókat, zászlószeg-
eket, mindennemű jelvé-
nyeket, felirati zománc-
táblákat, gumí-
bélyegzőket

Alapítva 1870

**WALSER
FERENCZ**Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémöntöde.**FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT
kivánt méreteken és nyomásig.

LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

Hazai
gyártmány!**Minden
kapható**

a

**Párisi
Nagyáruház**-ban**„TOTAL“**
a tűzoltókészülékek
királya

Folyékony szénsavval működik és száraz porral és ezért télen nem fagy be; nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint benzín, szesz, éther, petróleum, kátrány égését, továbbá a karbid- és a villamos-tüzeket, utóbbiis teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készpénzzel szolgál a magyarországi lerakat.

LIGETI ÉS BIRÓ

BUDAPEST, V, VIGSZÍNHÁZ-UTCA 5. TEL. 27-7-99

MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Ném hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RT, BUDAPEST

GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZ.: 23-7-31

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII. PIÁKA UTCA 10. SZÁM

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57.454. számú csekkszámjára lehet beküldeni. Csekküriap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST
IV, Bástya-utca 13

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny” 1933. 53. sz. 768. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV, Bástya-utca 13. — Telefon: 84-7-94

Tűzoltótestületek a lapot tagdíj fejében kapják

Tallózás

Irta: Lukács Zoltán dr

A magyar tűzoltóság talán soha nem vívott nehezebb küzdelmet, mint az utolsó évtizedben, — fennmaradásáért. A háború és forradalmak alatt szétszóródott tűzoltóság újjászervezése, felszerelése és tűzoltószerekkel való ellátása szempontjából oly fontos 1925. évi 230.000 B. M. számú rendelet hatékony kisugárzása évről-évre, napról-napra csökken, főleg az anyagi eszközök hiányában.

A községek és városok súlyos nehézségekkel küzdő háztartása nem bírja el, már-már a legszükségesebb tűzoltószerek és felszerelések beszerzését sem. És mégis az önkéntes tűzoltóság, melynek válságát már annyian beharangozták, működését a közelmúltban rosszindulattal bírálták, emberfeletti erőfeszítéssel küzd nemcsak fennmaradásáért, hanem fejlődéséért is. Mint a nemzeti javak őrzője, tudatában van annak, hogy a tűzoltóság kebelében való önkéntes tömörülés, a közös célokban való egyesülés szerves alkotórésze annak az egységnek, melynek megvalósítása nemzeti követelmény és előfeltétele a boldogabb jövőnek.

Községi és városi tűzoltótestületek évi jelentéséből csendülnek ki ezek a gondolatok, mint hamuban szunnyadó parázs, szerényen meghúzódva az ezernyi panasz, az anyagi, sőt gyakran erkölcsi támogatás teljes hiányának szomorú feltárása mellett. A szunnyadó reménynek egyetlen tápláléka ma már az új tűzrendészeti kormányrendelet mielőbbi megjelenésében vett rendületlen hite a magyar tűzoltóságnak. Ez a rendelet azonban csak akkor hozhatja meg az igazi eredményt, ha megfelelő anyagi alátámasztást nyer és létrehozza a régóta szorgalmazott „tűzoltó alapot”. A közelmúltban ismerttettem, hogy Ausztria egyik kis tartományában 33 kismotorfecskendőt szereztek be a múlt évben, nem beszélve az egyéb felszerelésekről. Nálunk ez idő alatt alig tizedrészét szerezték be, — de

az egész országban. A biztosító társulatok hozzájárulását ennek az alapnak megteremtéséhez nem csak saját jól felfogott érdekük, hanem sokat hangoztatott hazafias érzésük is kell, hogy diktálja. Aki gyorsan segít, kétszer ad. Itt a huszonegyedik óra!

Amilyen szomorú, hogy a múlt évi beszámolóinkban a tűzoltószerek beszerzése, kiegészítése, szertárak építése, fehér holló számba vehető, viszont örömmel állapítjuk meg, — a nehéz viszonyokat figyelembe véve, — hogy a tűzrendészet terén általánosságban nagyobb visszafejlődés még nem tapasztalható. A tűzoltóság utolsó erejét megfeszítve, igyekezett fokozottabb mértékben ellátni a megelőző tűzrendészeti szolgálatot, bár a súlyos gazdasági helyzet a tűzrendészeti elrendelések körül is a legnagyobb kíméletet kívánta. A megelőző tűzrendészeti szolgálat áldásos eredményeit fényesen igazolja a tüzesetek és tűzkárok csökkenése.

A múlt évben rendezett számos kerületi tűzoltó szaktanfolyamról kikerült, alaposan képzett tűzoltótisztek munkája szerte az országban érezteti hatását. A vármegyei szövetségek kisebb-nagyobb anyagi áldozattal járultak hozzá a tanfolyamok létesítéséhez, hogy a tűzoltótisztek korszerű kiképzését biztosítsák. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség féláron bocsátotta rendelkezésre a szükséges szakkönyveket, továbbá a szakképzés fontosságát tartotta szem előtt akkor is, mikor tagtestületei számára tagdíj fejében juttatja a Tűzrendészeti Közlönyt, hogy bajtársaink a szakcikkeken okulva, bővítsék ismereteiket. Ugyancsak a továbbképzés serkentésére tűzött ki pályakérdéseket lapunk hasábjain, kizárólag önkéntes tűzoltótisztek részére 30, 20 és 10 pengős pályadíjjal. A beérkezett pályamunkák tanulmányozása most van folyamatban, de annyi már is megállapítható, hogy a pályázat nagy érdeklődést keltett és a

A zagvaréki tűzoltószertár

beérkezett 57 pályamunka komoly előtanulmányok alapján készült. A pályamunkák jelíges leveleinek felbontása és végleges odaítélése az országos választmány hatáskörébe tartozik, így a pályázat eredményét szeptemberben a váci választmányi közgyűlésen hozzák nyilvánosságra, illetve a pályadíjakat akkor osztják ki. Kétségtelen, hogy a pályadíjak odaítélése, valamint az önkéntes tűzoltók egyenruházatának módosítása, nemkülönben a Pest vármegyei tűzoltószövetség által ugyanakkor az új versenyszabályzat szerint rendezett vármegyei tűzoltóverseny nagyban fogja fokozni az érdeklődést a választmányi közgyűlés iránt.

Áttérve a „fehér hollókra“, mert ilyen is akad, örömmel mutatom be Zagvarékas községnek a közelmúltban készült tűzoltószertárát, mely nemcsak külsőleg tetszetős, hanem célszerű komoly épület, mely évtizedekig megállja a helyét. A szertár betonpadozattal és minden szerhez külön kijáratral van ellátva; középen nyert elhelyezést az órszoba Becsületére válnék bármely nagyközségnek.

A kiskúnhalasi önkéntes tűzoltótestület is hozzájutott végre a régen óhajtott új szertárhoz, mely vidéki viszonylatban most már elsőrangúnak mondható. Hogy a mai viszonyok között mennyi fejtörés, mennyi számítás kellett ahhoz, hogy a rendelkezésre álló csekély anyagiakból a szertárt előteremtsek, azt csak a lelkes vezetőség tudná elmondani. Az épület inségmunka keretében készült. A testület parancsnoksága a viszonyok kényszerítő hatása alatt nem térhetett ki a gyűjtési akció megindítása elől sem, mely váratlanul szép eredménnyel járt. Rövid két nap alatt 330 pengő gyűlt össze, ami fokmérője annak a megbecsülésnek, melyben ennek a nemes városnak közönsége a tűzoltótestületet mindenkor részesíti.

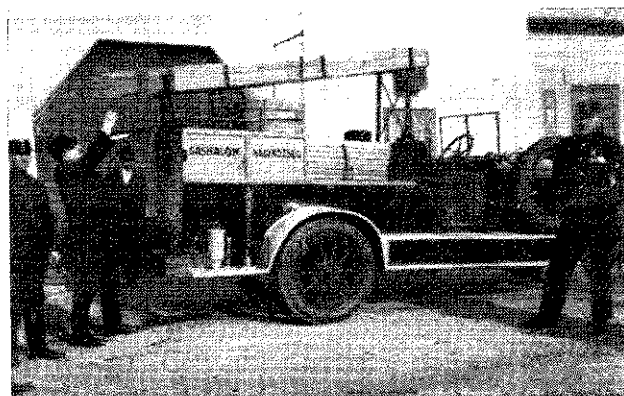
Sashalom község tűzoltósága számára is meghozta az elmúlt év a várvavárt autószerkocsit. A dolog előzményéhez tartozik, hogy Sashalmon földműves lakosság nem lévén, lovak alig találhatók, jóformán csak néhány fuvaros rendelkezik lófogattal, még a község sem tart lovakat. Így aztán az a múlt századba beillő

hogy azt kifogva, szereit — sokszor nagy késéssel — a tűz színhelyére szállítsa. A taktikai szempontból legértékesebb percek, esetleg negyedórák elvesztésén kívül elképzelhető, hogy mennyi kellemetlenséggel, zaklatással járt ez a tevékenység.

Ez indította a testület parancsnokát, Alapfy István rendőrtanácsost, hogy a képviselőtestületnek egy autó beszerzését javasolja. Felajánlva, hogy a testület a kocsit házilag átalakítja, a község csak a kocsit és a felépítmény anyagát vegye meg. A képviselőtestület meg is szavazott a kocsit költségeire 1300 pengőt az 1933. évi költségvetés terhére.

A képviselőtestület ezen határozata az egyik helyi lapban közöltetvén, tudomást szerzett arról a budapesti Király-garázs egyik társ tulajdonosa, aki sashalmi lakos és ajánlatot tett a testületnek, hogy a kocsit egy birtokában levő 40 lóerős nagy Mercedes-kocsiból a megszavazott 1300 pengőért elkészíti és határidőre szállítja. A kocsit be is mutatta s annak alvázat, motorát s egyéb alkatrészeit szétszedett állapotban a testületünkben levő motorszakértők, gépkocsivezetők alaposan megvizsgálván, kifogástalannak és céljainknak megfelelőnek találták.

Igy a parancsnokság meg gondolás tárgyává tette azt, hogy a házilag való elkészítés a bajtársak egyéb elfoglaltsága folytán sokkal több időt venne igénybe és talán mégsem lenne végül olyan tökéletes, mint a gyári munka, — elfogadta az ajánlatot, amihez a községi előjáróság

is hozzájárult. Megkötöttük a szerződést és a váci tűzoltóság kocsijának mintájára, a múlt év nyarára elkészült. Természetesen a bajtársaknak még elég dolguk akadt azután is a kocsival: az egész hajtószerkezetet, motorházat alaposan át kellett tisztítani, a meglévő aggregát-fecskendőt beszerelni, a sugárcsőveket, szívókosarat, osztóvillát, kézi oltókat a megfelelő helyekre felerősíteni stb.

Maga a kocsi egyébként, mint említettem, négyhengeres, 40 lóerős, a legnagyobb emelkedést könnyűszerrel veszi; tengelytávolsága 3.20 m, teljes hossza 4.90 m, a kocsivezetővel

együtt egyelőre csak a szállításra van képes. Az oldalt levő padok felnyithatók, az alattuk lévő szekrényben a bontó- és egyéb eszközök, a hátsó zárt szekrényben a 400 percliteres Mátrai-féle aggregát-fecskendő, a szekrény tetején a nyomótömlők, a négy darab szívótömlő pedig az ülőpadok alatti lépcsőszekrényben vannak elhelyezve. Fent létraállvány, amely hátul beillesztő csigakerékszerkezettel van ellátva. Egyelőre, sajnos, csak egy angol dugólétrakészlet van rajta elhelyezve, mert nagyobb méretű létránk még nincs, de a folyó év beszerzési tervébe az is fel van véve.

Az önkéntes tűzoltóság egyenruházatának módosítása

Írta Erdély Ernő

Huszonöt évvel ezelőtt a szatmárnémeti nagygyűlésen állapítottuk meg utoljára az önkéntes, köteles és magántűzoltóságok egyenruházatát, amelyet azóta itt-ott kisebb eltéréssel, az egész ország tűzoltósága hord. Szinte évről évre készülnek javaslatok a módosításra, több helyen önkényesen keresztül is vezetik ezt, ami a tűzoltóság egységes külső megjelenését károsan befolyásolja. Különösen nagy hullámot vert fel a hivatásos tűzoltók legutóbbi egyenruha változtatása, amely sok helyen az önkéntes tűzoltóságok egy részét és ezeknek átvételére indította. Meg kell állapítanom, hogy a miniszteri rendeletek kétféle tűzoltói egyenruhát ismernek. Az önkéntes, köteles és vállalati tűzoltókat, amelyet egységesen az országos tűzoltószövetség a belügyminiszter úr jóváhagyásával állapít meg s ezt a ruházatot 1908. évben szatmárnémetiben tartott nagygyűlés szabta meg s ettől semmiféle eltérésnek helye nincs. Másik a hivatásos tűzoltóságoké, amelyet a fenntartó hatóság állapít meg, itt tehát azt az egységet, amit az önkénteseknél megkívánhatunk, keresztülvinni nem lehet, azért, mert a törvényhatóságok sok megkeresésünk dacára más és más ruházat viselését engedélyezték. A hivatásos tűzoltóságok legnagyobb része a fővárosi tűzoltóság egyenruházati szabályzata szerint öltözködik s ha ezt az egész vonalon keresztülvihetjük — ily irányú előterjesztést tettünk is a belügyminisztériumnak —, akkor itt is megközelítjük az egységet.

Az önkéntes tűzoltóságok negyedszázaddal ezelőtt megállapított ruházata revízióra szorul. Különösen a galléron elhelyezett zsinórzás, lehajtott gallér, a rangjelzés esetleges karon való elhelyezése, a különféle sisakok, szolgálati öv és az oldalfegyver megváltoztatása van napirenden.

Előterjesztésemre legutóbb szövetségünk elnöksége elhatározta, hogy a szeptemberben Vácott tartandó országos választmányi közgyűlésen az egyenruházati szabályzat megváltoztatását napirendre tűzi és a javaslat elkészítésével engem bízott meg. Jól tudom, hogy a legnagyobb vita e kérdés körül fog megindulni s ezért úgy akarom a tervezetet elkészíteni, hogy az közmegnyugvást keltsen s minden törekvést, amely a megállapítandótól való eltérést céloz, megszüntessünk. A módosításnál két szempontot kell figyelembe vennünk, elsősorban azt, hogy a ma használatban lévő egyenruhák minél kisebb átalakítással továbbra is felhasználhatók legyenek, másodsorban, hogy az eddig felhangzott panaszokat lehetőleg orvosoljuk. Én két módo-

sítást tartok szükségesnek. Az egyik a sisakon, a másik a zsinórzáson. A sisaknál javasolom, hogy a hatféle sisak rangjelzés helyett csak kétféle sisak maradjon, tisztői és tűzoltói. Tisztői sisakul a megállapított parancsnokit, tűzoltói sisakul pedig a megállapított tűzoltóit javasolom elfogadni. Rangjelzésül a sisak oldalán lévő babérleveleket nemcsak a tisztői, hanem a tűzoltói sisakoknál is alkalmaznám. Indokolom azzal, hogy az önkéntes testületeknél rendszerint a szakaszparancsnokokból lesz alparancsnok, esetleg parancsnok s a mai érvényben lévő sisakkülömbőséget ilyen előléptetésnél alkalmazni nagyon nehéz. Nagy költséggel jár szakaszparancsnoki sisakból akár a csak alparancsnoki, de még nehezebb parancsnoki sisakot készíteni. Viszont az előző parancsnok sisakját az új nem mindig tudja használni, különböző fejnagyság miatt. A babérlevelekben kifejezett rangjelzés azonban könnyen helyezhető el.

Másik módosításom az, hogy amint a szatmárnémeti gyűlés a nyári zsubbonyokra kimondotta, úgy az arany, mint a piros zsinórokat töröljük el.

A lehajtott gallért a magam részéről nem tudom véleményezni, mert ez feltétlenül szükségessé teszi külön állandó nyakszegély, fehér-gallér hordását, amit az önkéntes tűzoltóságoknál az egész vonalon keresztülvinni nem tudunk.

Ugyancsak nem kívánom az oldalfegyver megváltoztatását sem, mert sem a kard behozatal, sem a rőzsekés általánossá tétele nem gyakorlati és nem is olyan kifejező, mint a mai balta.

Felkérem bajtársaimat, hogy az egyenruházati szabályzat megváltoztatását parancsnoksági üléseik, esetleg közgyűléseik napirendjére tűzni szíveskedjenek s erre vonatkozó javaslatukat hozzám augusztus elejéig küldjék meg, hogy minden irányú óhaj figyelembevételével készülhessen el a szabályzat. A váci országos választmányi közgyűlés csak akkor tud elfogadható határozatot hozni, ha minden óhaj eljut hozzánk. A kérdés nagy fontosságára való hivatkozással hiszem azt, hogy mindenütt foglalkozni óhajtanak a felvetett gondolattal s kellő időben megkapom az új tervezetet. Hangsúlyozni kívánom, hogy nemcsak a testületek, szövetségek, hanem magánosok javaslataival is foglalkozni kívánok s nyugvópontra szeretném vinni ezt a kérdést. Azokat, akik a mai egyenruházat változtatlan fenntartását kívánják, ugyancsak arra kérem, hogy ezirányú javaslataikat is szíveskedjenek hozzám megküldeni.

A makói ortodox hitközség sátorosházának tetőtüze

Írta Dévényi Endre tűzoltóparancsnok

A makói hiv. tűzoltóság állami telefonján (félautomata telefonrendszer van Makón) a Tóth és Tsa gőzmalomból ismeretlen egyén jelezte, hogy a Vásárhelyi-u. 13. sz. épületben tűz van. A hiv. tűzoltóság 5 fővel, egy mozdonyfecskendővel és a szerkocsival 2 perc alatt kivonult és 2 óra 38 perckor érkezett meg a laktanyától 2 km távolságra lévő házhoz.

A Vásárhelyi-u. 15. sz. a. ház udvarán bővízü kút volt. Ebből szerzett vízzel, 1 sugárral, kb. 100 m tömlőn át sikerült a tűznek hátrát szabni, majd azt teljesen eloltani.

Maga a tűz eloltása egyszerű volt, s csak az épület tetőszerkezetének különleges volta az, amit e cikk keretében ismerten kívánok.

A zsidóság őszi hálaünnep: a sátoros ünnep, amely egy hétig tart. Ily alkalommal szokásos a sátorban lakás, továbbá a sátrak virágokkal, lombokkal való teleaggatása.

Az épület, ahol a fentemlített tüzeset történt, ilyen célokát szolgáló, sátrat helyettesítő épület, amelyet „sátorosháznak“ neveznek.

A makói orthodox sátorosház 10 m hosszú, 4,5 m széles, téglafalú, cseréptetejű épület. Az épületet tűzfal osztotta 2 részre, amely azonban ajtónyílással volt áttörve. A faajtó zsanérai elrozsdásodtak, az ajtó tokjából kiesett s azt, miután közlekedési akadály volt, félredobták. Ez tette lehetővé, hogy a tűz, amely az épület elején keletkezett, átlegelt a padlás másik részébe, s aztán itt is tetőtűzzé fajult.

Az épület elején a tetőzet fa és deszka alkatrészei elszenesedve bár, mégis megmaradtak, ami bizonyítja, hogy a bádogtető levegőt nem engedvén át a padlástérbe, a tűz rombolását megakadályozza. Természetesen megakadályozza egyben a tűz megtámadását is.

Ugyanis a tető fedőanyaga, bár cserép volt, az épület elején, a tetőzet mindkét oldalán, nem cserép, hanem bádog fedte a tetőt. A tető bádogrésze, 5×4 m nagyságban a gerincig nyúlt. Ezt a tetőrészt a gerinctől elfelé, egy csigaszerkezettel ki lehetett nyitni, úgy, hogy az épület szobájából közvetlenül az égboltot lehetett látni, ha a tetőt kinyitották.

A szobának mennyezete nincs. A mennyezetet helyettesítendő hossz- és keresztirányban nagy négyszögletes kilátó lyukakat képező lécek futnak, amelyekre nádszalakat fektetnek s amelyen átlátszik az égbolt csillagos hímzésű, kék palástja.

Ily adottságok mellett és hozzátevé azt, hogy az épület hátsó padlásán nagyobbmennyiségű nád volt felhalmozva, érthető a tűz rendkívül gyors tovaterjedése s a tűzoltóság munkájának nem egészen kielégítő eredménye.

A tűz oltását nagy mértékben akadályozta az a körülmény, hogy a tetőszerkezet különlegességét nem ismertük, továbbá, hogy miután a tűz a tető első részében keletkezett, az első szoba mennyezetét pótló lécek a náddal egyidejűleg elégték, illetve a vastagabbak elszenesedtek, úgy, hogy azokra rálépni a csővezetőknek nem lehetett.

Az épület tetőzetének végét sikerült megmenteni, azonban mire tudomásomra hozták azt, hogy a bádogtető alatt lappangó, a mennyezetet bádogtetővel pótló lécek által megakadályozott tűz, amely a tetőzet elején keletkezett, átlegelt a padlás másik részébe, s aztán itt is tetőtűzzé fajult.

kinyitásával, akkorára már a csigaszerkezet felvonókötellei régen elégték, s az egész szerkezet, amely a szelemen-gerendába volt beerősítve, leszakadt.

Nem maradt más hátra, mint 2 készlet angol dugólétrát szerelgetni, azon át a tetőre jutva, a „tetőajtó“ egyik szárnyát kinyitni. Így, a sugár védelme mellett, sikerült a padlás e részét is tökéletesen eloltani. Természetes azonban, hogy a bádog „tetőajtó-szárny“ kinyitása, — amelynek belső deszkázása elválva, a tetőn maradt, — nem volt könnyű, miután a hőség következtében az egész lánggá vált s a tetőgerinchez közelfekvő részén pedig folyékonyá alakult. Balták, lapátok, csákyák segítségével azonban sikerült a bádogajtót zsanérjaiból kiszakítva, a földre dobni, anélkül, hogy valaki is a legkisebb sérülést is szenvedett volna tűzoltóim közül.

A tűzoltás befejezése után a tűzoltóság 3 óra 45 perckor vonult be a laktanyába.

A tűz keletkezésének oka: rövidzárlat volt. A kár: 733 P, amelyből 500 P biztosítás útján megtérült.

Levél a szerkesztőhöz

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Előttöm fekszik Közlönyünk februári száma. Megdöbbenéssel olvasom, hogy akadt a huszadik században olyan honfitársunk, aki a magyar tűzoltót abban a munkájában bírálja, ami előtte szent kötelesség.

Vajjon az illető úr nem tudja, hogy hány száz és ezer jó bajtárs áldozta életét és egészségét e nemes cél szolgálatában? Vagy nem éppen ezek a megvetett hősök akadályozták-e meg, hogy nem ürült ki az illetők pénztára? De hagyjuk ezt, lássuk a valóságot, hogy miért kell majális?

Én, mint a nagy tűzoltótábor egy kis őrsének parancsnoka, felvilágosítom honfitársamat, hogy miért kell nekünk majálisokat rendezni. Községünk derék előljárósága és polgársága évekket ezelőtt támogatta ezen intézményt, mert volt miből. De most már kell mulatságot rendeznünk, és ha kíváncsi rá valaki, megnézheti, mennyi ebből nem is a jövedelem, de még a bevétel is. És nekünk ebből a szerény jövedelemből kell karban tartani szerelvényünket, de meddig tudjuk! És ha nem tudjuk, mi lesz akkor?

Ők azt hiszik, sebjaj, a magyar tűzoltó megállja a helyét, ha fizetünk, ha nem. Ez igaz. Mi, ahogy eddig, úgy ezután is, teljesítjük, amit zászlóinkra írtunk. Ha pénzt nem is adnak, de annyit megérdemel az a hivatásos és önkéntes sereg, hogy levett kalappal, ne pedig csúfolódva menjenek el mellette azok, akikért talán legtöbbet tettünk.*

Bajtársi tisztelettel:

Blassits József

Bozsóki Önk. T. E. parancsnoka
(Vas vármegye)

Köztudomású, hogy a kiadásra kerülő — és nehezen várt — új tűzrendészeti kormányrendelet, esetleg erre vonatkozó törvényes felhatalmazás előmunkálatai során a törvényhatóságoknak is alkalmuk nyílt véleményüket nyilvánítani. A törvényhatóságok egyöntetűen megállapították, hogy a *tűzrendészet további kiépítése halaszthatatlan közérdek*, de másrészt az *anyagok biztosítása nélkül érdemleges lépést a kiadandó rendelet nem jelentene*. Évtizedek óta hangoztatott általános kívánságot tettek magukévá ezzel a törvényhatóságok, amikor kívánják és követelik, hogy a költségek előteremtéséhez a *biztosító társaságok bevonassanak*.

E kérdés körül aztán pro és kontra érvek kerültek szőnyegre. Lapunk is megfelelő megvilágításban tárgyalta a fontos kérdést.

Bizton reméljük, hogy ezúttal a legfőbb fórumok is megtalálják a helyes utat és módot.

Ehhez az elvi harchoz szolgáljon további adatként a „*Feuerpolizei*“ német tűzoltó szaklap legutóbbi számában megjelent az a hír, hogy a *hamburgi tűzbiztosító intézet* elhatározta, hogy a kötelező biztosítás alá eső épületek után az 1934. évre *biztosítási díjat nem szed*. Tehát az 1934. év szabad év lesz. Ezzel magasabb állami és közérdeket vél szolgálni, mert így akar a biztosító is — nem szavakkal, hanem tettekkel — hozzájárulni az általános adócsökkentési, munkaalkalomszerzési és épülettulajdonosok támogatására vonatkozó törekvéshez.

Természetesen, ennek megértéséhez tudnunk kell azt, hogy *Németországban az épületek tűzbiztosítása nyilvánosjogú, azaz lényegében állami tűzkárbiztosítóknak tekinthető intézetek kezében van*. (Az épület tűzbiztosítások nyolctizedrészét bonyolítják le.)

E közcélú biztosítótársaságok Németországban keletkezésük és történelmi fejlődésüknek megfelelőleg decentralizálva működnek (Landesbrandversicherungsanstalten, Feuerkassen, provinzielle Feuersozietäten, Feuerversicherungsanstalten, Brandkassen, städt. Feuersozietäten név alatt). Számuk jelenleg 40. Üzletpolitikájukat egységesen állapítják meg.

E biztosítótársaságok az 1932. évben — tűzkárok után — 106 millió márkát fizettek ki, a náluk *biztosított érték* pedig 177 milliárd márkát tett ki. Emellett évente körülbelül 12—15 millió márkát bocsátanak a közületek rendelkezésére közcélokra, főként *megelőző tűzrendészeti célokra*.

Ne feledjük emellett, hogy a szorosan vett tűzkárok utáni kármegtérítésen, a megelőző tűzrendészeti kiadásokon túlmenően e társaságok az utolsó három év alatt körülbelül 70 millió márkát bocsátottak az államhatalom és közüle-

tek rendelkezésére a munkanélküliség leküzdése céljaira.

A német nyilvános jogú (nem egészen állami) biztosítótársaságok célja természetesen nem a *nyerészkedés*, mint a magánbiztosítóknál (nálunk csak ilyenek működnek), mert a biztosítási díjakat mindig csak a tényleges szükségletnek megfelelően állapítják meg és az üzletvitelhez szükséges *tartalékok képzésén túlmenő bevételeiket visszaadják a gazdasági életnek (pótlékok és kölcsönök épületek hiányosságainak javítására, amivel természetesen az azok tűzbiztonsága is emelkedik, tűzhelyek átépítése és javítása, villamosvezetékek és berendezések korszerű átépítése, tűzoltói célokra szolgáló víztartók javítása, létesítése, tűzvédelmi berendezések, vízvezetékek létesítése, meglévő vízvezetékekhez való bekapcsolás stb.)*

A német viszonyokhoz hasonlóak a szomszédos svájciak.

*

Lapunk legutóbbi számában *Lukács Zoltán* dr ismertette főbb vonásokban azt a küzdelmet, melyet a tűzoltóságok évtizedek óta folytattak azért, hogy a biztosítótársulatok jövedelmükből bizonyos mértékben járuljanak hozzá a tűzrendészet költségeihez.

Vitéz Roncsik Jenő dr decemberi cikkében változta a szomszédos ausztriai viszonyokat, rámutatott arra, hogy legújabban még Jugoszláviában is bevonatnak a biztosítótársaságok a tűzrendészet költségeinek részbeni fedezésére.

Erdély Ernő korábbi közleményében kellő megvilágításba helyezte ezzel szemben a hazai tűzbiztosítás kérdését, sebezhető pontjait...

Akkor tehát, amikor most már nemcsak mi tűzoltók kérjük és szorgalmazzuk az egyedüli méltányos és igazságos és általános közérdeket érintő megoldásként azt, hogy a korszerű tűzrendészet fejlesztéshez, a tűzoltóságok szervezéséhez, felszereléséhez, a mentői intézmények további kiépítéséhez a hazai magánbiztosító társaságok is hozzájáruljanak (de nem alamizsnával), hanem a törvényhatóságok is ismételten, egyöntetűen felemelik súlyos szavukat, hisszük és reméljük, hogy a legfelsőbb fórum is ezt az egyedül lehetséges utat választja intézményünk fejlesztésére és biztos alapokra való állítására.

Hiszük ezt annál inkább, mert a legfelsőbb fórumok is tudják azt, hogy a tűzoltóságok és mentői intézmények szervezetségüknél, fegyelmezetségüknél, megfelelő műszaki felszerelésüknél és felkészültségüknél fogva nemcsak szigorú értelemben vett tűzbiztonsági és életbiztonsági, közegészségügyi szolgálatokat teljesítenek, hanem magasabb államérdekekből is fontos szerep vár rájuk...

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség S E G É L Y Z Ö P É N Z T Á R Á B A, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A rádió tűzveszélyéről

Írta: Szolnoki Sándor okl. tűzoltótiszt.

Manapság már azt mondhatjuk, minden házhoz be van szerelve a rádió vevőkészülék. Mint minden készülék, a kellő elővigyázatosság és a szakszerű kezelés nélkül sok baj és veszedelem okozójává válhat. Első pillanatban, ha rá gondolnak a rádióra, azt mondják, hogy nem is olyan veszélyes. Tulajdonképpen csak az áramütés veszélye fenyegeti kezelőjét. Igen, ez is és még más is! Bennünket azonban az az eset érdekel, amikor tüzeset keletkezésének veszélye forog fenn. Elsősorban a rövidzárlatról kell beszélnem.

Rövidzárlat nem ritkán válik tüzeset okozójává, ami kisebb-nagyobb kárt okoz, sőt emberéletet is követel.

Rövidzárlat és ebből tüzeset hogyan keletkezhetik?

Elsősorban vegyük a leggyakoribbat, azt, amikor a hálózati-vevőt a hálózati vezetéktől kisebb-nagyobb távolságra akarják elvinni. Igen ám, de akkor vezetékre volna szükség. Fogja ilyenkor a derék amatőr és vesz a kamrából egy csomó csengőzsinórt, elhasznált villanyzsinórt (mivel más nincs kéznél) és megcsinálja a kivezetést a nyárikonyhába, kertbe, vagy lugasba. Ilyen esetekben aztán, ha a két toldott, rossz szigetelésű vezeték szál egymáshoz ér, rövidzárlat keletkezik. Ennek sok oka lehet: először is csak úgy hevenyészve van a két szál felerősítve, azután közel ereszcatornához vagy valami fémtárgyhoz (szeg, stb.) van húzva s így azután a legcsekélyebb mozdulásra összeérhet, amiáltal a még meglévő, le nem foszlott szigetelés megég, de ugyanakkor meggyulladásra a közelébe eső gyúlékony anyag, vagy az üszkös szigetelő darabkák aláhullanak s ezáltal válnak tüzeset okozójává.

Tehát elsősorban is kerüljük lehetőleg a készülék ide-oda való vonszolását, rakosgatását, azután, ha ez már lehetséges, úgy egy állandó kivezetést csináljunk konnektorba végződve, amely szilárdan legyen felerősítve. A kivezetés a konnektorig jó szigetelésű, gumizott vezeték legyen, lehetőleg a szabványos méret szerinti vastagságú. Ha már szakszerűen akarunk szerelni ilyen ki- és elvezetések bármilyen célra, úgy ajánlatos a Magyar Elektrotechnikai Egyesület és a Magyar Mérnök és Építész Egylet által megállapított és kiadott „Erős áramú villamosberendezések biztonsági szabályzata” című kis füzetet beszerezni. Ez lenne a legideálisabb elgondolás, azonban ha ily felszereléssel nem rendelkezünk, nem kell kétségbe esnünk. Valószínű van egy-két darab szigetelőcsiga, amire úgy szerelve fel, hogy semmivel érintkezése ne legyen és megfelelően kihúzva is elkerülhetjük az esetleg gondatlan szerelésből eredő kellemetlenségeket.

Általában rövidzárlat sokféleképpen történhetik. Azokat az eseteket külön-külön itt felsorolni hosszadalmas lenne. Inkább talán az ellene való védekezésről egy pár szót.

A legbiztosabb védekezés a biztosíték közbektatása. Igen ajánlatos lenne, ha az amatőrök, minden olyan alkalommal, amikor valamilyen kísérletet végeznek nagyobb feszültséggel, akkor közbektatnának egy, esetleg két biz-

keletkező tüzeset. A rövidzárlat előidézőjének kikutatására kiszállott vizsgálóbizottságnak rendszerint csak annyit hoznak tudomására, hogy rövidzárlatból keletkezett a tüzeset, de az előidézőjéről és hogy miként történt, arról hallgatnak s így a bizottság van hivatva annak a megállapítására — ami a legtöbb esetben sikerül is, — hogy ki és mi által keletkezett a rövidzárlat. Tehát munkaközben egy kis figyelemmel ennek a veszedelemnek az árnyékát is elháríthatjuk fejünk felől.

Igen gyakori még az is, amikor hibás vagy éppen rossz banándugókat használunk. Ez azonban kevésbé veszélyes, mivel az itt előálló rövidzárlatnál a legtöbb esetben kiég a lámpa. Kerülni kell és mindenáron ki kell küszöbölni az ilyen hibákat. Ezt elérhetjük úgy is, hogy a banándugók szorítócsavarának belső részéből lereszelünk egy-két millimétert, vagy éppen annyit, amennyi szükséges. Vagy pedig egy teljesen új banándugót veszünk, lehetőleg törekedjünk arra, hogy azokból szerezzük be a szükségeseket, amelyeknél nem a bakellithengerbe van beágyazva a csavarzat, hanem a kúposan kiképzett fémrészbe van ferdén elhelyezve. Ez a banándugó kiválóan alkalmas a nagy feszültséggel dolgozó gépeknél használatra s így nemcsak a rövidzárlat, hanem az áramütés veszélyét is kiküszöböljük.

Az antenna tűzveszélye.

Nyári időben igen könnyen veszedelmet, tüzesetet okoz a villámcsapás. Tudvalevőleg a villám mindig a kimagasló helyeket keresi és oda üt be. Hogy a villám kicsoda és hogyan keletkezik, erről itt nem akarok beszélni, elég, ha azt tudjuk, hogy egy óriási szikra, melynek feszültsége többmillió voltra is felmegy. Ennek elvezetésére, illetve levezetésére villámhárítót szerelnek fel. Mivel az antenna ezt a célt is szolgálja, ezért különösképpen kell a helyes és a szabályos szerelésére törekednünk, mert a jól földelt antenna villámhárítóként működik. Kevés eset fordult még elő, hogy a villám a vevőkészülék antennájába ütött, azonban annál veszedelmesebb, mert minden készülék bent szobában van elhelyezve s ha a villám oda bevezetődik, akkor óriási rombolást és feltétlen tüzesetet okoz. Ezt a veszedelmet igen könnyen elháríthatjuk, ha már a felszerelésnél óvatosan és meggondoltan járunk el. Tudvalevőleg a villám az egyenes útát „kedveli” és így az antenna megépítésénél törekednünk kell a törésmentes levezetésre. Tehát éles kanyarulatokat, töréseket — még ha nehézségekbe ütközik is — kerülni kell és a lehető legegyszerűbben kell a földre a levezetést megcsinálni. A vezeték vastagsága is fontos szerepet játszik, túl vékony vezeték használatát kerülni kell. A vezeték alsó részét jó mélyre — lehetőleg a talajvízig — kell elhelyezni és egy vörösréz lemezzel összeszerelni keményforrasztás útján. A puha forrasztás nem sokat ér, mert az első alaklommal felolvadhat. A kötések jó erősek és megbízhatók legyenek. Az antennának fához, ereszcatornához, vagy más fémtárgyhoz közel való szerelése sem megbízható. Az antenna-késcsapcsolót ne nélkülözzük,

vatar keletkezhetik, ami veszélyt hozhat magával. Már sokkal biztosabb az automatikus vilámlámpa, helyesebben automatikus antennaföldelő szerkezet. Lényege, hogy már kis feszültségnél létre jön benne a kiegyenlítő szikra, illetve kisülés. A vezetést mindenütt porcellán vagy üvegcsigákon vezessük. Falba vagy fába-vert szegre rácsavarni a vezetéket, azt úgy használni nem szabad. Ablakon való keresztül-vezetésre legajánlatosabb, ha egy 5—10 mm átmérőjű lyukat fúrunk s abba egy üveg vagy porcellán csövet dugunk s ezen vezetjük keresztül a szigetelt vezetéket. Az így megszerelt antennával bizonyára nem lesz semmi bajunk és tűzbiztonság szempontjából is megfelelőnek fog bizonyulni.

Igen fontos és tűzveszély szempontjából nagy elővigyázatot igényel a minden amatőr házában megtalálható acetonos üvegedény. Ez igen veszedelmes folyadék, könnyen gyúlad és igen alacsony hőfok (56) mellett már forr. Tehát ennek használatánál elsősorban kíváncsitos lenne a dohányzást abbahagyni és óvni attól, hogy nyílt tűz vagy láng közelébe ne jusson. Fordult már elő olyan eset is, hogy az acetonos üvegedény felbörült, a kiömlő aceton lánggal érintkezve tüzet okozott. Igen ügyesen és minden kiadás nélkül kikerülhetjük ezt a veszélyt, oly módon, hogy fogunk egy kis deszkalapot, amelynek egy-két cm a vastagsága: az acetonos üveget ráhelyezzük a közepére, ceruzával körülrajzoljuk, kivágjuk azt a részt és az üveget beléhelyezzük a vágott részbe. Így elkerüljük azt, hogy az üveg feldőljön. Ugyanezt egy üres dobozzal is megcsinálhatjuk.

Van még egy másik anyag is, amelyik szintén sűrűn fordul meg az amatőrök kezében és erre is különösebb gond fordítandó. Ez a celluloid. A celluloid, mint tudjuk, az erősen robbanó lőgyapot vagy kollódiumgyapot és az ezen anyagok robbanékonyságát leszállító kámför keveréke. Maga a celluloid is robbanó, ha 160 fokon felül felmelegszik, vagy ha kemény tárggyal ütjük. Máskülönben rendkívül lobbanékony. Igen vigyáznunk kell, hogy kályha közelébe ne kerüljön. Dohányzást, nyílt tűz, vagy láng használatát (forrasztást) lehetőleg mellőzzük ennek közelében, mert igen könnyen tűzveszély származhatik gondatlanságunkból, amit egy kis figyelemmel elkerülhetünk. Ezzel kapcsolatban nem hagyhatom szó nélkül azt sem, amikor gépeikbe celluloid tekercestestet építenek be a derék amatőrök. Ezt nem cselekszik helyesen, különösen azoknál a gépeknél, amelyeknél nagyobb melegedés fordul elő (hálózati gépek). Inkább használjunk bordáshengert, vagy ebonit, trolit stb. anyagból készült tekercestestet.

Vásárlásnál hivatkozzék a Tűzrendészeti Közlönyre

szó-doboz segítségével lehet ezt a veszedelmet valamennyire kiküszöbölnünk. Leghelyesebb ilyen készülékbe celluloid tekercestestet nem tenni.

Nagyjában elmondottam minden olyan lehetőséget, amely azt mondhatjuk mindennap előfordulhat s ezek ellen való védekezésről is szóltam. Most egy igen érdekes dolgot említék, amelynek árnyéka a jövőbe élesen bevágódik, ugyanis a rövidhullámokról kívánok egy pár szóval említést tenni. Itt azonban tűzbiztonsági szempontból meghatározott óvintézkedéseket nem lehet tenni, mert hiszen az egész rádiótechnika gyerekcipőben jár még, különösképpen a rövidhullámmal való kitérletezés. Ennek ellenére már is különös dolgokat fedeztek fel a rövid hullámok alkalmazásánál, amely igen figyelemreméltó a mi szempontunkból és katonai célok szempontjából. Ugyanis több kísérletet végeztek már rövidhullámú adók alkalmazásánál különféle szempontok figyelembevételével és azt az érdekes dolgot észlelték, hogy a működő adó környékén és közelébe eső fémrészekben áram indukálódik, amely azt képes erősen felmelegíteni. Ez rendszerint csak akkor áll be, ha a fémrészek hossza megfelel a kibocsájtott hullámhossz bizonyos hányadának.

A rövidhullámú, 75 m-en aluli adók működése közben — különösen hajókon — nem szabad benzint tárolni, olajjal bánni, vagy löszert nyitva tartani éles gyakorlatozásnál stb., mert a rövidebb fémrészek között állandó rezonancia és keletkező szikrák óriási veszedelmet és tűzveszélyt rejthetnek magukban.

Ezeknek fejlődésében, előretörésében óriási jelentőségű események rejtőznek és ki tudja hány emberélet csirája fog elveszni benne?

Reméljük azonban, hogy mint mindennek ennek is meg fogják találni az ellenszerét s nevetve fog elébe nézni a jövő fia, amitől a jelen emberének a háta is borzong!

Tűzoltókat érdekli,

- hogy az új tűzrendészeti kormányrendelet tervezete jelenleg az igazságügyminisztériumban van. A rendelet kiadása egy-két hónapon belül várható.
- hogy a „Tűzrendészeti Közlöny“-ben kiírt pályamunkára 57 pályázatot nyújtottak be.
- hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség felkeresésére a fővárosi tűzoltóság a fiber és alumínium sisakok használhatóságára vonatkozólag kísérleteket folytat.
- hogy a március 5-én megnyílt Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamnak 21 hallgatója van.
- hogy a váci országos választmányi közgyűlés (szeptember hó) rendezésének helyi előmunkálatai már megkezdődtek.
- hogy a váci országos választmányi közgyűlés napirendjén szerepel az önkéntes tűzoltóság kényelmetlen egyenruházatának módosítása is.
- hogy az új versenyszabályzatot az elnökség f. hó 10-iki ülésén elfogadta. Az új szabályzat már nyomdában van, néhány nap múlva beszerezhető.

Debrecen város tűzrendészetének vázlatos története

Írta: vitéz Roncsik Jenő dr

A tanács engedékenysége nek meg is lett a természetes következménye. 1682 március 13-án este, takarodó harangvonáskor a Szent Anna utcában egy ház, melyben portörő lakott, a puskaportól meggyulladt és leégett. Ekkor azonban már a tanács is belátta, hogy a szigorú rendszabályoktól, ha csak a várost tüzi romlásba nem akarja kergetni, nem lehet eltérni a puskaportörőknek április 6-án visszovonhatatlanul megtiltotta, hogy a városban portörőjenek s csak a város árkaik kívül engedte meg azt olyan helyen, ahonnan a városra semmi veszedelem sem származhatott az esetleges robbanásokból. Ettől kezdve nem is volt semmi baj a puskaportörőkkel.

A tavaszi száraz és szeles időkben, a tüztől való félelem miatt, vagy ha híre jött, hogy más városokban, falvakban gyújtogatók járnak, a tanács elrendelte a város őriztetését és a tornyokba külön vigyázókat állított.

A város jegyzőkönyveiben különböző időkben vannak feljegyzések, hogy a házak ereszeiben szalma- és szőcsesutakokat, a város árkában, istállóknak, ólakban és más, a tűz terjedésére kedvező helyeken „tüztámasztó“ eszközöket találtak, mint pl. kilyukasztott boros csuporban csepűt és szenet, lencsepűből készült eszközt eleven szénrel, tűz ágra hasogatott papírt, „bűdös kőbe“ mártva csepűmadzaggal megkötve, kanócsokat szénába, szalmába dugva, rongyba takart szenet, különböző csóvákat s csak az őrzők éberségén múlt, hogy gonosz gyújtogatók céljaikat nem minden alkalommal tudták elérni.

Nem is ok nélkül félt a város tanácsa a gyújtogatóktól, akik évszázadokon át nem egyszer juttatták koldusbotra a városnak amúgy is minden oldalról sarcolt és sanyargatott népét. Valószínű, hogy gyújtogatásból keletkezett az 1564 szeptember 4, 6 és 8. napjain dühöngött tűzvész, amely a Péterfia, Hatvan, Mester és Csapó utcákat pusztította el a Szent András templommal (ma Nagytemplom) együtt, valamint az 1719 július 17-iki tűzvész, amikor 400 ház és 10 templom pusztult el.

Az 1656 április 2-iki tűzvész, mint azt a tanács által lefolytatott vizsgálat megállapította, amikor a Kis- és Nagy-, Csapó-, Burgondia-, Szappanos- és Olajos-utcák lettek a tűz martalékává, sőt a tűz még a város árkaik is kicsapott, az ottani majorságokat és asztagckat is elpusztította, gyújtogatásból eredt. A tetteseket, Apáthy Annát, Dobos Katát, Székelyhídi Erzsókot, Czokor Dorkát, valamint a felbujtó Miskolczy Bercz Mártont halálra ítélte a tanács: „szekérre kötöztetvén, tüzes fogóval mentül szörnyebben megfogdostassanak, annak utána, mint égetők, kik másokat is tüzzel rontottak maguk is tűz által emésztessenek és vesszenek el tűzben. Bercz Márton pedig nyárson süttesék meg.“

1681 május 1-én Szabó Gergelyné, mint oldó-kötő, varázsló és jóvendő boszorkányt máglyahalálra ítélte a tanács. Május 6-án a Varga-utcában tűz támadván a Varga, Várad, Boldogfalva, Liba és Szent Miklós utca és az Ispotály, földig égtek. A szorgos inquisitio rövidesen kiderítette, hogy a megégetett boszorkány

a várost, hogyha már az ő feleségét megégették, megsiratja ezt Debrecen városának még a gyermeke is s megátkozta a várost, hogy sülyedjen el, mint Sodoma és Gomorra, — a tűz alkalmával a városban szerte járkált s ő általa ment végbe a tüzi romlás, — mindezekért június 7-én „torturára vonatott és élete hóhér által elfogyott“.

Nemes János hirtelen haragú ember volt, valami csekélységen felbosszankodván, tehetetlen dühében felgyújtotta a saját házát, amiért a „törvényfához kivetvén mások rettentő példájára feje vétetett s teste tűzbe hanyattatván megégettetett. (1682 január 3.) Ugyancsak fejevételre és testük megégettetésére ítéltettek gyújtogatásért Diószegi Sára, Kopasz Péter, Orosz Mária és Széplaki István (1723 okt. 4.) valamint Kuczik Szabó Márton és anyja Susáné. (1738 dec. 20).

Különösen sok tüztámasztó eszközt találtak a városban az 1720. év nyarán, amikor egyik tűz a másikat érte, de egyszerre 3—4 háznál több nem égett le. Ekkor írja a nótárius a városi jegyzőkönyvbe: „Felséges Mindenható Isten, fedezd fel a minket nyugtalanító, károsítani szándékozó gonosz embereket, vess horgot orrukra, dorgáld meg és zabolázd meg őket!“

Nemcsak a gyújtogatást, hanem még a tüzzel való fenyegetést is büntette az erkölcsök felett szigorúan őrködő tanács. Kiss Mihályt, mert káromkodott és tüzzel fenyegetőzött, a hóhér kővel verte agyon (1677 aug. 9). Később enyhült a büntetés, amennyiben Medgyesi Erzsók és Juhász Péter ezekért a bűncselekményekért már csak hóhér által verettek meg keményen. (1719 márc. 27, 1724 dec. 2).

A városnak az őriztetése többféleképpen történt, vagy a tanács fogadott és fogadtatott fel őrzőket meghatározott fizetéssel, akik a tüzre vigyáztak, vagy pedig az utcák és tizedek gondoskodtak az őrzők kiállításáról a tanács utasításai szerint. Az őrzők kötelessége volt a számukra kijelölt utcák folytonos cirkálása, a tüzre, dohánykerülő, kapitányvizre való vigyázás, a munkakerülő, csavargó gyanús idegen emberek bíró elé állítása, akikről feltehető volt, hogy gyújtogatási szándékuk van. (1619 ápr. 12). Az ilyen gyanús embereket a házakba is

A tűzoltó élete nem biztos!

**Gondoskodjon idejében
családjáról
szerezzen örök otthont!**

Kezdőtöke nélkül is hozzásegítjük ahhoz,
hogy

családi házat építhessen, vásárolhasson.

A hosszúlejárattú BIB építkezési kölcsönt
bármelyik takarékos tűzoltó megkaphatja.
Érdeklődjön még ma:

RUDAPESTI INGATLAN BANK RT.
„TAKARÉKHÁZ“ OTTHON ALAPÍTÓ RT.
egyesített központi irodájában
Budapest, VII, Rákóczi-út 10

minden gazda felelős volt a házába befogadott idegen emberért, akiknek a városba való jövetelét ellenőrzés gyakorlása végett, be kellett jelenteni az utca kapitányoknak. (1666 ápr. 17., 1674 szept. 8).

A tőzházgazdáknak hetenként kétszer is fel kellett járni az utcákat, s megvizsgálni, hogy a házakban laknak-e idegenek (1696 jan. 15). Az ellenőrzés könnyebb gyakorolhatása végett koldulni is csak azok mehettek, akiknek erre engedélyük volt. A kodusokat könnyen látható és feltűnő jellel jelölték meg. (1720 jún. 2).

Az őrzést maguk a tanácsbeli emberek is gyakorolták, minden éjjel kettő-kettő hat-hat katonával (1672 ápr. 30), a várost felosztották szakaszokra s az egyes szakaszokat az esküdtbírák „patrollirozták.” (1719 aug. 4).

Aszerint, hogy volt-e közelesen a városban nagyobb tűz, vagy hogy milyen mérvű volt a tűztől való rettegés, volt különböző az őrzők száma. Volt utcánként két-két ember (1699 márc. 27), majd utcánként egy-egy tized (1699 máj. 3), akik kevésnek bizonyulván, a számuk szaporították. 1703 április 9-én már tizedenként négy-négy puskás ember rendeltetett őrzésre, 1707 április 10-én minden tizedből három-három lovas és hat-hat hites őrző. Az őrzők e nagy számát igazolják a nehéz háborús idők, amikor Debrecen annyiszor elpusztították és olyan sok sanyargatásnak volt kitéve.

Az 1723 április 11-iki tanácsülésre jött meg a híre, hogy Belgrád, Eszék, Vác, Komárom városai és Buda város minden valószínűség szerint gyújtogatásból kifolyólag leégtek. Azonnal elrendelte a tanács, hogy minden utcában hat-hat őrző állíttassék fel, a város kapuira a jövőmenők igazoltatására négy-négy, akiknek egy-egy deákjuk is legyen, az őrzők azonban csak civisek, — polgárok — és helybeli lakosok lehetnek. A városházánál is éjjelenként két-két esküdt tartson felváltva szolgálatot, sőt szeptember 26-án még a naponként változó jelszó kiadását is elrendelték, hogy: „a régi jeladás felvetődjék és minden este kiadódván, takarodó vonás után minden embert reá kérdezzenek, aki nem tudja előmondani, megfogattassék és árestumba tétessék.”

1743-ban maga a helytartó tanács is felhívta a város figyelmét arra, hogy Komáromban gyújtogatók jártak, tehát tegye meg ellenük a szükséges óvintézkedéseket, amire március 10-én elhatározta a tanács, hogy a város kerítését kijavíttatja, hogy ott senki se járhasson ki és be, hanem a kapukon, összeíratta a város lakosait, eltiltotta az idegen emberek befogadását tömlőc, nyakvas és számkivetés büntetés terhe alatt, kötelességévé tette mindenkinek, hogy a tűzre és az aféle gyújtogatókra vigyázzon, kiállította az utcákra az őrzőket, a tornyokba pedig a rendkívüli vigyázókat.

(Folytatása következik.)

Parancsnok Úr!

Elméleti oktatásnál használja a
„TŰZRENDÉSZET”
füzeteit, I—VII. Ára 750 P.
Részletes árjegyzék a 47. oldalon

Templomaink tűzrendészele

Írta *Biró Áron* okl. tűzoltótiszt
Debrecen sz. kir. város tűzoltótiszt-gyakornoka

Már két ízben hangzott el a „Tűzrendészeti Közlöny” hasábjain templomi tüzesetekkel kapcsolatosan kiáltó szó, hogy templomaink tűzbiztosakká legyenek téve, illetve, hogy a templomba járó közönség tűz vagy tűzilárma esetén a templomból ki tudjon jutni anélkül, hogy valami komoly baleset történék. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége, Papp Ferenc tűzoltó főparancsnok, elnökségi előadó azon javaslatát, hogy az elnökség tegyen előterjesztést a templomok tűzrendészetének felülvizsgálatára és különösen a közönség gyors eltávozásának biztosítására, — magáévá tette és elhatározta, hogy az előterjesztést a belügyminiszter úrhoz megteszi és utasította az irodát, hogy a felterjesztést készítse el. Tehát már annyira jutottunk, hogy a templomaink tűzrendészetére vonatkozó, illetve azok tűzbiztossá tétele érdekében az iroda által készített előterjesztés el fog jutni a belügyminisztériumba. Azonban éppen a felhozott s Tűzrendészeti Közlönyben is ismertetett, majdnem egyidőben történt három templomi tüzeset annyira sürgősnek mutatja az intézkedések megtételét, hogy nem igen lehet arra várni, amíg a rendelet a belügyminisztériumban készen lesz, mivel annak precíz kidolgozására huzamosabb idő szükségeltetik, hanem addig is minden város és község tűzoltóparancsnokának kötelessége a városában vagy községében levő templomot megvizsgálni és a tűzrendészeti szempontból teendő legsürgősebb intézkedéseket megtenni.

Szükségesnek tartom az alább közölt intézkedések sürgős megtételét, annál is inkább, mert az egyházak rendszerint a tavasz alkalmával szokták a templomaikat renováltatni s a renoválás alkalmával igen könnyen és olcsóbban lehetne foganatosítani olyan intézkedéseket, melyek esetleg később az egyház nagyobb anyagi megterhelését jelentenék. Ezért szükséges az, hogy a tűzoltóparancsnokok a tavaszi renoválási munkálatok megkezdése alkalmával már kész tervvel és esetleg az elsőfokú tűzrendészeti hatóság kész intézkedésével lépjenek az egyházak vezetői elé a templom tűzbiztossá tétele érdekében.

Ennek alapján lássuk tehát azokat a tűzrendészeti hiányokat és tűzkeletkezési lehetőségeket, melyek általánosságban majdnem minden templomunkban előfordulnak.

A múlt évben történt három templomi tüzeset keletkezését, illetve annak okát láttuk, megállapíthatjuk azt, hogy igen nagy mértékben tűzveszélyes a templomokban a fűtés, és pedig azért, mert templomaink rendszerint mind a régebbi időben épültek, amikor még nem gondoltak azok fűtésére. Most azonban a legtöbb templomban fűtést alkalmaznak, minek következtében utólag építik a kéményt a templomra. Így fordulhat aztán olyan eset is elő, mint Csorváson, hogy a kémények faszerkezete mellett, vagy pedig úgy épültek, hogy a faszerkezetek a kéménybe vannak benne, attól elválasztva vagy egyáltalán nincsenek, vagy csak úgy, hogy

igen rövid ideig vannak szigetelve, mert a szigetelő anyag a huzamosabb fűtés következtében a faszerkezetről leválk. (Pl a gerenda csak be van vakolva.)

Azonban vannak helyek, ahol sokkal kényelmesebben van megoldva a fűtés, mint a fentebb említettek. Ugyanis nem építenek pótlólag kéményt, hanem egyszerűen vagy a templom ablakán, vagy olyan helyen, ahol a templom falának áttörése kényelmesebb — faszerkezeteknél —, egyszerűen kidugják a kályha füstcsövét. Így aztán a füstcsőből kipattanó szikrák éppen pontosan a templom eresze alá jutnak s azt igen könnyen felgyújtják. Szokták azonban ezeket a füstcsöveket szikrafogóval is ellátni. Ez mindaddig az ideig, amíg a szikrafogó áll, megfelel. Azonban jöhet egy szél, amely a könnyen felállított cső egy részét ledönti és így a szikrafogó nem működve, a befűtés alkalmával megvan a tetőtűz. Azonban még az az eset is előfordulhat, amikor a cső elég, mert hiszen az csak vasbádognál van, s így a szikrák a repedéseken keresztül juthatnak ki a templom eresze alá.

A második tűzkeletkezési lehetőség a világításnál van. A legtöbb vidéki templomban a villanyvilágítás nem az előírásnak megfelelően van felszerelve. Ennek következtében aztán rövidzárlat keletkezhetik, melynek következménye az, hogy a vezeték egy bizonyos részén végigég. Természetesen ez mint tüzeset nem igen jöhet számításba, mert hiszen a vezeték elégvén, az érintkezés megszűnik és a tűznek végevan azonnal, abban az esetben, ha a vezeték nem könnyen gyúló anyagra, vagy annak közelében van elhelyezve. Azonban — különösen a templomokban — a könnyebb szerelhetőség szempontjából a villamosvezeték a faalkatrészekre van szerelve s hogy a vezeték ne látszódjon, terítőkkal, díszítésekkel el van takarva. Ez még azt is előidézi, hogy a vezeték romlását, mely rövidzárlatra ad alkalmat, nem lehet észrevenni s egy kis vezetékégés helyett egy komoly belső templomi tűz keletkezik. Nem is beszélék azokról a templomokról, ahol petróleum-, benzin- vagy acetilén- stb. világítás van. Ilyen helyeken a világítótest vagy nincsen jól felerősítve a mennyezetre, vagy pedig annyira lelóg, hogy az könnyen leüthető. Vitéz Roncsik Jenő dr, Debrecen sz. kir. város tűzoltóféparancsnoka a „Megelőző tűzrendészet“ II. részében leír egy olyan templomi tüzesetet, amikor egy leeső és felrobbant olajlámpától keletkezett tüzesetnél 2000 ember pusztult el a templomban. Ez a tüzeset Santiagóban (Chile), 1864-ben volt.

A következő tűzkeletkezési ok a templomokban elhelyezett gyertya. Az oltárokon az isteni tisztelet alatt égnek a gyertyák. Az oltárok fel vannak díszítve és pedig rendszerint paraffinból, papírból és vászomból készített művirágokkal és rojtos hímzett terítőkkal. Már most az istentisztelet alatt ki- és bejárók az ajtó nyitogatásával léghuzatot idéznek elő, mely a gyertya lángját a díszítések felé, vagy pedig a díszítéseket a gyertya lángja fölé hajtja. Továbbá tűzkeletkezési ok a híveknek a templomban égő gyertyával való megjelenése. Igen érdekes eset van megemlítve ugyancsak vitéz Roncsik Jenő dr. Debrecen sz. kir. város tűzoltóféparancsnoka

13. oldalon. Ugyanis Costesti bukovinai községben 1930 április 18-án a hívek égő gyertyával a kezükben jelentek meg a templomban. A templom díszítve volt a fentebb említett anyagokból készült koszorúkkal. Az egyik gyertyától egy ilyen koszorú tüzet fogott. A templom fából volt építve és a kijáratok igen kisméretűek voltak, úgyhogy a rohamosan terjedő tűzvész következtében 114-en a romok alatt letek halálukat.

Tűzkeletkezési ok lehet az is, hogy a gyerekek a toronyba mennek fel, hogy szüleik tudta nélkül dohányozhassanak.

Ezekon kívül még igen sok templomi tűz keletkezésére okot adható alkalom van, melyeket nem céloz megemlíteni azért, mert hiszen azok védekezése ellen már az intézkedések olyan nagymérvűek volnának, melyek igen tetemes költséget okoznának s azoknak megszüntetésére úgyis intézkedés fog történni, s céloz csak az, hogy egyelőre olyan intézkedések történjenek meg, melyek a gyakoribb és könnyebb lehetőségű templomi tüzesetek keletkezését zárják ki, illetve ha már megtörténnének, akkor a templomban lévők könnyű megmenekülését célozzák.

(Folytatjuk)

FELHÍVÁS

a „Tűzrendészet Közlöny“ előfizetőihez a folyó évi előfizetői díjak beküldése tárgyában

A Tűzrendészet Közlöny, mint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja, a magyar-tűzoltó-szaksajtónak legrégebb közege, mely mellett, hogy az ország tűzoltótársadalmának érdekeit szolgálja, a hivatalos közleményeken kívül a tűzoltó-intézmény fejlődésének is szócsöve. Amidőn *multévi előfizetőinket az előfizetés megújítására felkérjük*, egyben figyelmüket arra a körülményre is felhívjuk, hogy az évi 6 pengő előfizetési díjnak az 57.454. számú postatakarékpénztári csekkszámára befizetési lap útján való beküldését mennél előbb eszközölni szíveskedjenek, mert különben a lap küldését kénytelenek leszünk beszüntetni.

A Tűzrendészet Közlöny-ta m. kir. Belügy-minisztérium 163.891/1933. B. M. sz. rendeletével (Belügyi Közlöny 1933. évf. 53. sz. 768. old.) ajánlotta előfizetésre a vármegyék, városok és községek számára.

Aki csak teheti, tartsa fenn előfizetését, mert csak így áll módunkban a súlyos nehézségekkel küszködő testületeknek tagdíj fejében küldeni lapunkat.

A kiadóhivatal

**Az új
versenyszabályzat
megjelent**

kerületi tűzoltótanfolyamok bejelentése iránt

Hivatkozással a 230.000/1925. B. M. sz. tűzrendészeti kormányrendelet 17. §-ra és a 254.300/1928. B. M. sz. tanfolyamrendelet 17. §-ra felkérjük a kerületi tűzoltótanfolyam-rendező törvényhatóságokat, hogy ebbeli szándékukat a tanfolyam helyének és idejének pontos megjelölésével legkésőbb folyó évi március 31-ig a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségéhez (Budapest IV, Bástya-utca 13) bejelenteni szíveskedjék.

Budapest, 1934 március 10. *Az elnökség*

H Í R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet a következőknek adományozta: *Mátrai* Antal alelnök, *Kemény* Lajos parancsnok (Bpesti Testületek Szöv.), *Áfrány* Dezső örparancsnok (bpesti, önk.), *Unterweger* János szertáros (Ráckeve, önk.), *Németh* Gábor parancsnok, *Papp* József kürtös (Alcsut, önk.), *Kovács* Sándor alparancsnok (Szigetvár, önk.).

Rosenfeld Emil, a Gyöngyösi Önkéntes Tűzoltótestület parancsnoka, tb. vm. tűzrendészeti felügyelő, február hó 23-án, életének 70. évében elhunyt. Temetésén tűzoltóbajtársai teljes számban megjelentek és fájdalomteljes szívvel kísérték utolsó útjára. Emiékét kegyelettel őrizzük!

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület ezévi rendes közgyűlését folyó hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a Kun-utcai központi tűzoltólaktányában lévő hivatalos helyiségében a következő tárgysorozattal: 1. A közgyűlési jegyző megválasztása. 2. Két rendes és két póttagból álló jegyzőkönyvhitelítő bizottság megválasztása. 3. A parancsnokság évi jelentése. 4. A számvizsgáló-bizottság jelentése és ennek alapján a lezárt számadások előterjesztése, jóváhagyása és a felmentvény megadása. 5. Az évi költségelőirányzat megállapítása. 6. Indítványok, melyek azonban a közgyűlés előtt 8 nappal a parancsnoksághoz írásban benyújtandók. 7. A szolgálatvezetői tisztség betöltése.

A bécsi forradalom eseményeinek hatása alatt átszervezték a bécsi tűzoltóságot is. Ismeretes, hogy a florisdorfi őrség vezetőjét, Weissel mérnök tűzoltótisztet a véstörvényszék halálra ítélte, mert tűzoltóival az állami karhatalomra lövetett. Wagner főparancsnok, bár távbeszélőn utasította Weisselt a fegyverek kiadására, kénytelen volt nyugdíjazását kérni. Főparancsnokká König főtanácsost, helyettes főparancsnokká Stanzig főtanácsost nevezték ki, mindkettő régi, kiváló tűzoltótiszt. Az új vezetőség első intézkedése a bizalmi rendszer megszüntetése volt, további törekvésük pedig arra irányul, hogy a régi szigorú fegyelmet — ami nélkül a komoly tűzoltói működés el sem képzelhető — ismét helyreállítsák.

Az V. Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam megnyitása. A budapesti központi tűzoltólaktanya tantermében folyó évi március hó 5-én délelőtt 10 órakor nyitotta meg a m. kir. belügyminiszter képviselőjében *Kontz* Endre dr. miniszteri tanácsos az V. országos tűzoltótisztképző tanfolyamot. *Ausch* Rezső főtiszt, mint a tanfolyam megbízott parancsnoka, jelentést tett a belügyminiszter képviselőjének a tanfolyam szabályszerű meghirdetéséről, rendezéséről, a hallgatók létszámáról és fel-

adóról. A miniszteri tanács a tanfolyam hallgatóihoz intézett lelkés szavaival méltatta e tanfolyam elvégzésének horderejét, annak sok fáradsággal járó terheit s egyben kitartó szorgalomra buzdította a nehéz feladatra vállalkozókat. Végül a belügyminiszter nevében köszönetét tolmácsolta Budapest székesfővárosnak, hogy értékes, erkölcsi és anyagi hozzájárulásával a tanfolyam megtartását lehetővé tette. Ezután *Némethy* Károly dr. székesfővárosi tanácsnok és *Marinovich* Imre dr. orsz. szövetségi ügyvezető alelnök intéztek buzdító szavakat a hallgatókhoz. A tanfolyam megnyitásán megjelent *Széchenyi* József gróf országos elnök, valamint az előadói kar teljes számban.

A tanfolyam hallgatóinak névsora: *Andréka* Bertalan, Piszke, műszaki tisztviselő; *Breuer* Tibor, Budapest, főiskolai hallg.; *Benczur* József, Miskolc, tb. főszolgabíró, vm. tűzr. fel.; *Barecsay* László, Budapest, főiskolai hallg.; v. *Csaba* László, Makó, joghallgató; ifj. *Györffy* Tihamér, Újpest, tűz. gyak.; *Greskovits* Lajos, Tokaj, községi mérnök; *Glós* Károly, Miskolc, gazdálkodó; *Gáspár* István, Székesfehérvár, építészmérnök; *Hudra* Imre, Kaposvár, hiv. tűz. gyak.; *Halász* Béla, Szeged, magántisztviselő; *Illés* Loránd, Budapest, érettségi; *Klement* Gyula, Szeged, hiv. tűz. gyak.; *Marinovich* Endre, Budapest, joghallgató; *Neubauer* Alajos, Szeged, hiv. tűz. gyak.; *Nagy* Lajos, Nagykőrös, számvevőségi díjnok; *Petheő* Béla, Pestszenterzsébet, városi tisztv.; *Rózsa* Bertalan, Kaposvár, mérnök; *Sántha* József, Eger, gépészmérnök; *Szél* Elemér, Szombathely, járási felügyelő; *Vaskó* Kálmán, Székesfehérvár, rendőrségi számtanácsos.

Szeged sz. kir. város tűzoltóságának életében, mint múltévi jelentéséből kitűnik, az 1933. év sem hozott semmi változást. A Szeged városát különösen érintő lehetetlen gazdasági viszonyok miatt egyelőre fejlesztésére gondolni sem lehet, sőt a mostoha viszonyok még a fenntartás tekintetében is oly parancsokat szabnak, amelyek már már a visszafejlődés megindulásával fenyegetnek.

1928. évben a várost környező faluszerű alakulatok tűzoltóságainak kiépítésére, működésképesé tételére és felszerelésekkel való ellátásra kitűzött fejlesztés csak az első két évben sikerült a somogyi telepi és röszei tűzoltó-laktanya megépítésével, de már az utóbbit sem sikerült kellően felszerelni, így itt a tűzoltóság működése meg sem indulhatott. A város hatósága már két év óta teljesen megvonta az önkéntes tűzoltótestületek segélyét, minek következtében a röszei, szentmihálytelki testületek már csak névleg működnek. A szegedi, somogyi telepi és kecskéstelepi önkéntes testületek még működnek, ha azonban nem jön valami segítség, ezek is felemészthetik csekély tartalékjukat és működésüket beszüntetik.

A tűzoltóság létszámában változás nem volt. A múlt évben díjtalan gyakornoki minőségben felvett két okleveles tűzoltótiszt részére az év folyamán megüresedett két tűzoltói állás javadalmi folyósítottak. Nagy gondot fordított a tűzoltóság a megelőző tűzrendészeti szolgálatra, melynek értékes eredményét a tüzesetek számának csökkenése megdönthetetlenül igazolja. A kémények és tüzelések körüli szabálytalanságok száma a múlt évben 779.

A rendes évi gyárvizsgálatokat, a celluloid és töltényárúsítással foglalkozó üzletek megvizsgálását úgy a város belterületén, mint a külterületen, megtartották. Felülvizsgáltak 332 gyárat, illetve ipartelepét.

Előfordult tüzesetek száma a belterületen 51, a külterületen 84. Belterületi tűzkárok összege 47.755 pengő. Belterületi tüzeseteknél a biztosítási összeg 9.336.165 pengő. A külterületi tűzkárok összege 50.219 pengő. A külterületi tüzeseteknél a biztosítási összeg 204.727 pengő.

A mentői szolgálatot 1928. év június hó 10-e óta változatlanul a Vármegyei és Városok Országos Mentőegyesülete szegedi fiókkállomása látja el.

A műszaki mentést a városi tűzoltóság végzi. Ily célból 16 esetben vonult ki a tűzoltóság műszaki felszerelésével. A városhoz tartozó külterületeken előfordult nagyobb tüzesetekhez segélynyújtásra hat esetben vonult ki a tűzoltóság különítménye. A légénység szakszerű elméleti és gyakorlati kiképzése céljából volt 390 gyakorlat, egy gyári és egy színházi és három bemutató gyakorlat. Elméleti előadást tartottak a tisztek, 377, a főparancsnok 10 esetben. Vallásos és hazafias előadást két esetben.

A Szegedi Tűzoltótestületek Szövetsége 1933. évben megtartotta a III-ik kerületi tűzoltótanfolyamot 18 hallgatóval. A szegedi kir. kath. tanítóképző intézet IV. éves növendékek részére ez évben is tartottak kerületi tanfolyamot 32 hallgató részvételével.

A tűzoltóság költségeire 113.262 pengőt fordítottak.

Makó megyei város területén 1933. évben 46 tüzeset volt, amelyből belterületre 33, külterületre 13 esik. A tűz által okozott kár összege 8.495 pengő, amiből biztosítás útján megtérült 6.879 pengő. Abszolút tűzkár 1616 pengő.

A tűzhöz vonuló szerek által befutott útvonal hossza 149 km.

A felszerelésben lényeges változás nem történt. Az őszi szemlék során felmérték a kutakat.

Nyilvános előadásokon tiszti ügyeletet 81, tűzoltóügyeletet 62 esetben foganatosítottak. A feljelentésre tartott szemlék száma 121.

A tűzoltóság egy parancsnokból, tíz tűzoltóból áll. Kiképzés céljából ez évben 121 gyakorlatot tartottak. Július hó 3-tól július hó 16-ig megtartott kerületi tanfolyamon 30 hallgató vett részt.

Tűzoltóparancsnoki értekezlet. A kiskőrösi járás tűzoltóparancsnokai Kováts Gyula járási tűzr. felügyelő elnökletével febr. hó 11-én Csengőd községben értekezletet tartottak, ahol a tűzoltóságokat érintő fontos ügyeket tárgyaltak. Az értekezleten az összes parancsnokokon kívül megjelentek: Safáry Endre járási főszolgabíró, Váry Albert dr. országgyűlési képviselő, Deseő Sándor járási testnevelési vezető, Benedek János dr. szolgabíró, Varga Sándor, Font Henrik és Kasztovszki Dezső főjegyzők és több tűzoltótiszt. Az értekezlet kiemelkedőbb pontját a tűzrendészeti törvény hiányának tárgyalása képezte, mert a kialakult vélemény szerint a tűzoltóságok működésének nagy hátrányára szolgál, hogy a tűzrendészeti csupán kormányrendeletekkel van szabályozva s tűzrendészeti törvény egyáltalában nincs alkotva. Az értekezlet úgy határozott, hogy kiküld egy szűkebbkörű bizottságot, amely hivatva lesz ezen hiányt memorandum foglalta előkészíteni, melyet illetékes helyen be fognak nyújtani.

Rákoscscaba, Rákosliget és Rákoskeresztúr községek tűzoltótestületeinek közösen tartott altiszti tanfolyama, mely 1933 november hó 2-án vette kezdetét, a febr. hó 25-én megtartott záróvizsgával befejezést nyert.

A tanfolyam parancsnoka Ájer András rákos-

1. Tűzoltóságok szervezete (2 óra), előadó: Mátyássy Ferenc rákoscsabai tűzoltó szakasparancsnok. — 2. Tűzoltóságok jogrendszere (2 óra), előadó: Bartók János rákoskeresztúri tűzoltóparancsnok. — 3. Megelőző tűzrendészet (4 óra), előadó: v. Keresztúri István rákosligeti tűzoltóparancsnok. — 4. Szeret. műk. zavarok (2 óra), v. Keresztúri István rákosligeti tűzoltóparancsnok. — 5. Tűzjelzés (2 óra), előadó Munkácsy László rákoscsabai tűzoltó alparancsnok. — 6. Vízszerezés (2 óra), előadó: Munkácsy László rákoscsabai tűzoltóalparancsnok. — 7. Szolg. ügykezelés (4), előadó: Munkácsy László rákoscsabai tűzoltóalparancsnok. — 8. Tűzoltószerkek gondozása (3 óra), előadó Zappert Károly rákosligeti tűzoltóparancsnok. — 9. Építészet (4 óra), előadó Zappert Károly rákosligeti tűzoltóparancsnok. — 10. Elektromosság (2 óra), előadó Szendy Vilmos polg. isk. tanár. — 11. Mászó, mentő, bontó eszk. (2 óra), előadó: k. Nagy László rákoscsabai tűzoltóalparancsnok. — 12. Tűzoltó taktika (8 óra), előadó: k. Nagy László rákoscsabai tűzoltóparancsnok. — 13. Kocsi és mozd. fecskendők (4 óra), előadó Fejér Mihály rákosligeti tűzoltóalparancsnok. — 14. Tömlőkezelés (2 óra), előadó: Fejér Mihály rákosligeti tűzoltóalparancsnok. — 15. Motoros fecskendők (4 óra), előadó: f. Szobonya Zoltán okl. gépészmérnök. — 16. Különl. oltóeszközök (2 óra), előadó: Ájer András rákoscsabai tűzoltóparancsnok. — 17. Gyártelepek tűzberendez. (2 óra), előadó: Ájer András rákoscsabai tűzoltóparancsnok. — 18. Gázvédelem (4 óra), előadó: Ájer András rákoscsabai tűzoltóparancsnok. — 19. Első segélynyújtás (2 óra), előadó: Koleszár György dr. orvos. — 20. Budapesti Közp. Tűzoltóság megtekintése és bemutató (3 óra), előadó: Budapesti közp. tűzoltóság.

A záróvizsga nemes Petheő János, Lukács Zoltán dr. vármegyei tűzrendészeti felügyelők és Harnisch György t. b. várm. járási tűzrendészeti felügyelőkből alakult — vizsgabizottság előtt nagyon szép eredménnyel folyt le.

A tanfolyam 37 hallgatóval indult és a vizsgát 17 hallgató tette le.

A tanfolyamhoz szükséges bemutató eszközöket a Várm. Tűzrendészeti Felügyelőség, valamint a Budapesti Tűzoltó Főparancsnokság, Köhler tűzoltószergyáros és Rákoshegy Tűzoltóparancsnoksága bocsátotta rendelkezésre. A tantermet a rákoscsabai Állami Elemi Iskola igazgatója, Nagy Miklós igazgató engedte át.

Eger megyei város hivatásos tűzoltóságának létszáma 1 parancsnok (Ruzsin Ferenc) 4 altiszt, 5 tűzoltó és egy kocsi. A lakotanya, légénységi háló, parancsnoki lakás szűk, bővítésre szorul. A felszerelések és szerek rendkívül hiányosak, az autószer motorja oly gyenge, hogy emelkedésnél még az autó önsúlyát sem képes megfelelően hűzni. A városban lévő 41, egy emeletnél magasabb építményhez a tűzoltóságnak nincs tolólétrája. Ugyanis az 1924. évben tartott önkéntes díszgyakorlaton a Mátrai-féle 22 méteres tolólétra összetört és máig se pótolták. A tűzoltóságnak legalább 1500 m magasnyomású tömlőre volna szüksége, de csak 550 m van. A tűzjelzést többnyire az állami távbeszélő vonalon fut be, bár toronyőri szolgálat is van, melyet az egri Főkapitány két konvenció cselédje lát el 24—24 órás szolgálattal. Ez a szolgálat egyrészt annak rendkívül hosszú tartama miatt, másrészt mivel a tűzoltóság főgyakorlati jogkörén kívül áll — min-

között váltakozó vízvezetékek van lefektetve, azonban a külterületen nincs vízvezeték; ide a tűzoltóság saját lajtjaival szállítja a szükséges oltóvizet. Az elmúlt évben 53 elméleti előadáson felül 182 rend és testnevelési, 192 szergyakorlatot tartottak. Ezenfelül a parancsnok részt vett a közigazgatási tanfolyam hallgatóinak kiképzésénél 12 gyakorlati és 1 elméleti órával. Az önkéntes testület tagjainak 4 elméleti és 16 gyakorlati órát tartott. A város területén tüzéshez 37, műszaki mentéshez 10 esetben vonult a tűzoltóság. A tűzárkok összege 16.260.— P, amiből 13.620.— P biztosítás útján megtérült. Vidéki tüzésnél 2 esetben nyújtott segítséget a tűzoltóság. A tűzoltóság költségvetési előirányzata 36.323 pengőre rúgott, de ennek jelentős része nem lett felhasználva.

Kecskemét th. város területén 1933. évben 69 tüzeset volt, amelyből a város belterületére 22, külterületére 47 tűzkár esik.

A 69 tüzeset folytán károsult 69 egyén, kik közül biztosítva volt 46, nem volt biztosítva 23 egyén.

A becslés szerinti összes kár értéke 75.432 pengő, melyből biztosítva volt 191.665 pengő értékű tárgy.

Tüzeset folytán beállott haláleset egy fordult elő.

A tűzoltóság felszerelésében lényeges változás, beszerzés nem történt.

Az előfordult tüzeseteknél 11 elsőrendű és 5 másodrendű ázott kút vizét, azonkívül 8 esetben a locsolóautókat 35 tartány vízszolgáltatással vették igénybe.

Szergyakorlatot 227, elméleti oktatást 61 esetben tartottak.

A gyorsfelkészülődés, illetve a kivonulási munkarend gyakorlása céljából befogási gyakorlatot tartottak 47 esetben és a készenlétben álló őrség nappal 5, éjjel 2 esetben lett riasztva.

Telepengedélyezésnél és egyéb helyszíni szemléken a parancsnokság 49 esetben működött közre és mint a városi hatóság tűzrendészeti szakközege adott műszaki véleményt.

A parancsnoksági iktatókönyvbe 821 ügydarab jegyeztetett be, amelyből hét ügydarab nem nyert elintéztést.

Felhívás a győri kerületi tűzoltószaktanfolyam látogatására. Győr szab. kir. város a magy. kir. belügyminiszter úr 230.000—1925. számú rendeletének 17. §-a és a 254.300—1928. sz. rendelete alapján *Győrött, 1934 június 10-től június 23-ig kerületi tűzoltószaktanfolyamot tart.*

A belügyminiszter úr 254.300—1928. sz. rendeletének 27. §-a szerint *önkéntes, vállalati, és köteles tűzoltóság parancsnoka vagy tisztje csak az lehet, aki ilyen kerületi tűzoltószaktanfolyamot sikerrel elvégzett.* A fenti rendelet 17. §-a szerint a szükséghez képest lehetőleg *minden községnek*, amelyben legalább két kiképzett tűzoltóvezető nincs, *legalább egy hallgatót kell kiküldenie*, akinek tandíját, úti- és ellátási költségét a községi költségvetés keretében kell fedezni.

A győri kerületi tűzoltószaktanfolyamra a *jelentkezés határideje* folyó évi május hó 30. Csak testileg alkalmas, az előadások megértéséhez kellő szellemi képzettséggel rendelkező, büntetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható jelentkezők vehetők fel. A hallgatók legkisebb létszáma 25, legnagyobb 50. A tanfolyam tandíja 40 pengő, amelyért a hallgatók díjtalan elszállásolását, tankönyveket és a szükséges felszerelést kapják. Akik

35 pengőt tartoznak fizetni (tehát összesen 75 P-t), amelyért bőséges reggelit, ebédet (3 tál étel) és vacsorát (húsétel) kapnak kenyérral.

A jelentkezéshez mellékelni kell a 40 pengő tandíj megküldését igazoló bejelentést. A felvételtől legkésőbb június 2-ig értesítjük a jelentkezőket. A felvett hallgatók a befizetett tandíjat abban az esetben sem kapják vissza, ha a tanfolyamon nem vennének részt, míg az étkezési díjat mindazoknak visszafizetjük, akik azt nem vették igénybe.

A tanfolyamot záróvizsga fejezi be, ennek sikeres elvégzéséről a *hallgatók a 254.300—1928. B. M. rendelet 26. §-ában előírt országos érvényű bizonyítványt kapnak*, amely önkéntes, gyári és köteles tűzoltóságok parancsnoki és tisztii állásainak ellátására képesít.

A felvett hallgatók június 10-én délután 15—21 óra között tartoznak a győri tűzoltólaktanyában jelentkezni felszerelés céljából. A hallgatók a lakatnyában teljesen tiszta katonai ágyat kapnak, szalmazsákkal, fejbánkossal, lepedőkkel és pokróccal. *Lehetőleg mindenki hozzon magával kék-fehércsikos nyári zubbonyt, vászonnadrágot, sisakot és övet*, balta nélkül, akiknek nincs, azoknak a tanfolyam tartamára a parancsnokság ad. Nadrágot nem adhatnak.

A tanfolyamon a magyar kir. belügyminiszter úr rendeletei és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tanfolyamszabályzata alapján járunk el. Látogatási bizonyítványt csak azok kapnak, akik a tanfolyamot lelkiismeretesen végighallgatják és az előadottakról az elméleti és gyakorlati vizsgálaton sikerrel beszámolnak. A záróvizsgán a m. kir. belügyminisztérium, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség és a szomszédos vármegyék képviselői lesznek jelen.

A győri kerületi tűzoltószaktanfolyam parancsnoksága

A Törökszentmiklósi Önkéntes Tűzoltótestület február hó 25-én tartotta évi rendes és tisztújító közgyűlését, melyen a működő tagokon kívül igen szép számban vettek részt a testület alapító és pártoló tagjai és más érdeklődők is. Megjelent a közgyűlésen *Szűcs István* ö. t. b. főparancsnok, akit *Orosz András* elnök és *B. Kiss Márton* parancsnok meleg szeretettel üdvözölték. A közgyűlést *Orosz András* főjegyző, a testület elnöke, a Hiszekegy elmondása után magas szárnyalású beszéddel nyitotta meg. Visszapillantást vetett az elmúlt év eseményeire és örömmel állapította meg, hogy a testület minden egyes tagja, mint a hazafias és nemzeti eszmék becsületes és bátor munkása, mindenkor és mindenben a legnagyobb mértékben tettek eleget önként vállalt kötelezettségüknek. Elismerését fejezi ki önzetlen és ügybuzgó munkálkodásukért *B. Kiss Márton* főparancsnok és *Timár Lajos* helyettes parancsnoknak, valamint *Fekete Miklós* és *Kovács Dezső* szakaszparancsnokoknak. *Orosz András* elnöki megnyitójában hálásan emlékszik meg *Muhoray Károly* dr. járási főszolgabíróról, aki mindenkor a legmesszebbmenő támogatásban részesíti a testületet. Ezután *B. Kiss Márton* parancsnok olvasta fel az elmúlt év eseményeit felölelő parancsnoki beszámolóját. Részletesen foglalkozott a tűzoltóság által az 1933. évben végzett eredményes munkáról, majd szeretettel emlékezett meg tisztársai és bajtársairól, akik önként vállalt kötelezettségüket mindenkor a legnagyobb odaadással teljesítették. Beszámolójában háláját fejezi ki *Muhoray Károly* dr. j. főszolgabíró és *Orosz András* főjegyzőnek, továbbá a községi előljárásának a testület iránti megértő támogatásukért. Ifj. *Gonda István* a pénztár és a számvizsgálóbizottság jelentését terjesztette a közgyűlés elé,

amiket egyhangulag elfogadtak. Ezek után *Fekete Miklós* szolgálatvezető szakaszparancsnok a testület által tartott gyakorlatok, iskolák, őrsegek, kivonulások, továbbá az előfordult tüzesetekről tett részletes jelentést a közgyűlésnek. A közgyűlés tárgysorozatának következő pontja a tisztújítás volt, melynek során *Gulyás Flórián* dr. korelnök elnöklete alatt egyhangú lelkesedéssel ismét *Orosz András* főjegyzőt választották meg a testület elnökének, akit ez alkalomból *Gulyás Flórián* dr. meleg szeretettel üdvözölt. Ugyancsak egyhangulag választották meg a tisztikar többi tagjait is. Alelnök lett *Gulyás Flórián* dr., parancsnok *B. Kiss Márton*, alparancsnok *Timár Lajos*, pénztárnok ifj. *Gonda István*, titkár *Butyka Béla*. A választás megejtése után *Timár Lajos* h. parancsnok a tűzoltótestület 1892-ben alkotott alapszabályainak módosítására tett javaslatot és annak, az azóta megjelent tűzrendészeti szabályrendeletek figyelembe vétele mellett, a mai idők követelményeinek megfelelően való megszerkesztésére, az elnökség és parancsnokságból álló bizottság kiküldését kérte. Ezzel egyidejűleg *Timár Lajos* h. parancsnok bejelentette a közgyűlésnek, hogy a törökszentmiklósi önkéntes tűzoltóság a következő 1935-ik évben fennállásának hatvanadik évfolyamába lép s kérte, hogy ez alkalomból egy jubileumi közgyűlés keretében ünnepeljék meg ezt a nevezetes dátumot és egyúttal rendezzen a testület egy nagyobb szabású, esetleg kerületi tűzoltóversenyt. A közgyűlés mindkét javaslatot magáévá tette. Végül *Muhoray Károly* dr. járási főszolgabíró lelkesítő beszédet intézett a tűzoltótestület tagjaihoz, megállapítja, hogy a törökszentmiklósi önkéntes tűzoltótestület fegyelmezett önzetlen munkálkodásával követésre méltó példás köteleességteljesítésével nagymértékben veszi ki a részét a mai idők nemzetépítő munkájában. Elismerését fejezi ki a testület vezetőségének és minden egyes tagjának s további működésükre a jó Isten áldását kéri.

A Pécsváradi Önkéntes Tűzoltó-Testület eddig még sohasem tapasztalt általános nagy érdeklődés mellett tartotta meg 35. évi rendes közgyűlését február hó 18-án. *Forró (Fischer) János* parancsnok, *Habich Ádám* ö. t. elnök megnyitó szavai után parancsnoki jelentését terjesztette elő, melyből kitént, hogy a múlt év folyamán a testület 28 gyakorlati napon 61 órát foglalkozott a tűzoltók gyakorlati kiképzésével. Ezenkívül négy díszkivonulás volt egyházi és nemzeti ünnepek alkalmával. Résztvett a testület a járási versenyen, ahol a II. díjat és a megyei versenyen, melyen díszoklevelet nyert. A tél folyamán megkezdte a még most is tartó elméleti oktatást, melynek előadói *Forró János* parancsnok, *Madár Mihály* alparancsnok, *Wagner József*, *Lerch János*, *Fülöp Péter*, *Karl Antal* és *Paidek Pál* szakaszparancsnokok voltak. A záróvizsgát megelőzően *Horváth Iván* városi főmérnök, főparancsnok kiltásba helyezte a testületnek, hogy a villamossággal kapcsolatos tűzoltói teendőkről egy külön háromórás előadást fog március folyamán tartani. Tüzesethez egyizben kellett kivonulni, mely kivonulás gyors és eredményes volt. Majd a tisztikar a következőkben választotta meg: *Habich Ádám* főjegyző, elnök, *Storch János* alelnök, *Forró János* parancsnok, *Madár Mihály* alparancsnok, *Wagner József*, *Paidek Pál*, *Lerch János* szakaszparancsnok. Majd *Forró János* parancsnok indítványozta, hogy a 35. évforduló emlékére a testület vegyen és avasson zászlót, melyet a közgyűlésmagáévá tett és a zászló beszerzésére a parancsnokságot utasította. A zászlószentelési ünnepségek folyó évi augusztus 20. és 21-én a Pécsváradon tartandó járási tűzoltóver-

letárgyalása után az elnökség köszönetét és elismerését fejezte ki a tűzoltótiszteknek a fáradtságot nem ismerő önzetlen munkájukért és kérte őket, hogy ezen szorgalmukat a jövőben is tartsák meg. Meg kell ugyanis említeni, hogy a tisztikar egyrésze a környéki: Zengővárkonyi és Nagypalli tűzoltóság kiképzését is vállalta és teljesíti. Az augusztusi versenyek már az orsz. szövetség által kidolgozott új versenyszabályzat szerint lesznek lefolytatva.

A Hajdusámsoni Önkéntes Tűzoltó-Testület folyó évi február hó 24-én és 25-én anyagiakban és erkölcsiekben igen szépen sikerült műsoros előadást rendezett. Színre került *Laskay István* helybeli önkéntes parancsnok „Minek a tűzoltó” című népszínműve. Az előadás betanításáért és megrendezéséért *Laskay István* parancsnok érdemel dicséretet, *Berecz István* tűzoltó bajtárssal egyetemben. Szünni nem akaró tapssal jutalmazták a minden tekintetben kifogástalan működvelő együttest, melynek lelkes munkája a szép erkölcsi sikeren felül a tűzoltótestület pénztárát is jelentős összeggel gyarapította.

Kiskunhalas megyei város önkéntes tűzoltóságának jelentése évről-évre örvendetes fejlődésről számol be. Harmincéves működésének méltó emlékeztetője az elmúlt év folyamán emelt tűzoltószertár, melynek létesítését, illetve részbeni átalakítását az tette szükségessé, hogy a motoros szerek alkalmas, télen fűthető szertárban nyerjenek elhelyezést. Az építkezés során megfelelőbb elhelyezést kapott a szolgálatot teljesítő legénység és méltó otthonhoz jutott a parancsnokság is. A múlt évben nyert befejezést a város tűzrendészeti viszonyaira vonatkozó összeírás hatalmas munkája. Ezek szerint a lakás céljaira szolgáló épületek 52%-a még mindig tűzveszélyes anyaggal van borítva. Taktikai szempontból megszámlálták a padlás feljárásokat; 3079 háznak 4254 padlás feljárata van, ami azt jelenti hogy 1175 épület padlásteret vész esetén két oldalról is megközelíthető. Az összeírt és felmért 2615 kutat tűzoltói szempontból öt csoportba osztották és megállapítást nyert, hogy tűzoltás céljára ezek 40%-a alig jöhet számításba. Ezeket felül házi vízvezetékek tartányában és vízgyűjtőmedencékben mintegy 5000 hl víz van szétosztva a városban. Az önkéntes testület fizetett tűzoltósággal karöltve 295 esetben adott őrseget, ebből 143 színház, 95 mozi, 17 cirkusz és 40 egyéb ügyeletre. Gyakorlatot tartott az önkéntes tűzoltóság 32, a fizetett tűzoltóság 98 esetben, melyek közül 10 összegyakorlat volt. Elméleti oktatást 64 órában, riasztást 16 alkalommal tartottak. Kilenc esetben vonult ki az őrseg tűzhöz, jelentősebb anyagi kár nem esett. A testületet *Dobó Kálmán* parancsnok, *Kathona Mihály* dr. elnökségi előadó és *Hadházy László* alparancsnok mintaszerűen vezetik és irányítják.

Szerkesztői üzenetek

Dévényi, Makó. Mindkettő jó, ha szépen ki van dolgozva. Sok szerencsét a szigorlathoz. — **Szolnoki, Gyula.** Cikket megkaptam, közölni fogom. — **Kiss, Budapest.** Langfelder nyilatkozatát félremagyarázta. Bármily célú egyesület (legyen az tűzoltó is) sportalsztyála természetesen, hogy nem bírhat olyan önkormányzattal, mint egy önálló sportegyesület. — **Sugár L., Budapest.** Beigért cikket várom. — **Tóth Z., Saigótarján.** Semmi hír. — **Rehák, Debrecen.** Beküldött cikket közlöm, várom a „Napsugár” lövökét. — **Bíró, Debrecen.** Rövidesen közlöm. — **Puskás, Szolnok.** Múlt évi jelentést és a beigért cikket várom.

Felelős szerkesztő és kiadó: Lukács Zoltán dr.,

SZAKKÖNYVEK:

- A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. 7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).
- I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése 1.— P
- II. Vitéz Roncsik Jenő dr:
Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . 2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész 2.— P
- III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai 2.— P
- VII. Köhler: A feckendő és tartozékaik és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai 1.— P
- Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60 P
- Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye 10.— P

SZABÁLYZATOK:

- Tűzoltógyakorlati szabályzat 2.— P
- A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata —.30 P
- Új tűzoltóverseny-szabályzat —.60 P
- Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal 4.— P
- Éremszabályzat —.60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

- 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet —.40 P
- 254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról —.40 P

Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyam-parancsnokság útján 50%-os kedvezménnyel rendelhetőek meg.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel a beküldendő pénzüsségeket szíveskedjék előre befizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyező-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése feltüntetendő

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

- Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása 1.50 P
- Petróczy István ny. repülőezredes:
Veszélyben minden magyar város 1.50 P
- Rehák Tamás: Mótoros feckendők és szerek, kötve 8.— P
Tíz példány rendelése esetén 6.— P,
fűzve 5.50 P

SZÍNEMŰ ÉS ZENEMŰ:

- Techlár Ernő: Credo 2.— P
- Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólámra) 1.— P

KÖNYV:

- Ortutay József: Néhai József főherceg élete 3.— P
- Markusovszky Béla: A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség története —.50 P

NYOMTATVÁNYOK:

- Alapszabály önkéntes tűzoltótestületek részére (darabonként) —.40 P
- Díszokmányürlap 2.— P
(Egyszerűbb 1.— P)
- Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként) —.02 P
- Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonként) —.40 P
- Bőrburkolatban (darabonként) —.80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

- V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —.70, igazolványlap —.30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . 1.— P

Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Világhírű kerékpárok varrógépek alkatrészek	Ékszeres zseb- és faliórák alpacca evőeszközök
DIADAL ÁRUHÁZ	Svájci óraház
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40-4-38	
Meggönyvített fizetési feltételek mellett részletre is SAJÁT JAVITÓMŰHELYEK	

HASZNÁLT grammofon LEMEZT	vesz és cserél ROZGONYI és RÉVAI IV., Kossuth Lajos-u. 5
--	--

A TŰZOLTÓSÁGOT TÁMOGATJA
ha hirdeti a
TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY-ben

Magyar anyag! Magyar munka! Gyárt és forgalomba hoz:	BELÜL MÉZGÁZOTT KENDERTÖMLŐKET LINUM-TAUSSIG BUDAPEST V, JÓZSEF-TÉR 8 Lenfő- és Szővőipar R.-T. Gyárak: Budapest, Kelenföld és Győr
---	--

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.

Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkeket raktárról kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01.

Gyárt: kézi és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolákat, vízfordó- és öntöző-lajtokat, szerkocsikat.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szerkeket, a legmodernebb szempontok figyelembevételével, garanciával a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

Seltenhofer Frigyes Fiai

m. kir. udvari szállítók

• SOPRON •

m. kir. udvari szállítók

LEGELSŐ MAGYAR TŰZOLTÓSZER-, KŰT-, SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR-, HARANG-, FÉM- ÉS VASÖNTÖDÉJE

ALAPITVA 1816. ÉVBEN

MORZSANYI J.BUDAPEST
ESKÜ-ÚT 5. SZ.

Gyárt: tűzoltó- és sportérméket,

zászlókat, zászlószegeket, mindennemű jelvényeket, felirati zománctáblákat, gumi-bélyegzőket

Alapítva 1870

**WALSER
FERENCZ**Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46**Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémöntöde.****FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓ TÖMLŐT
kivánt méretekben és nyomásig.

LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

**Hazai
gyártmány****Minden
kapható**

a

**Párisi
Nagyáruház**-ban**„TOTAL“**
a tűzoltókészülékek
királya

Folyékony széneavval működik és száraz porral és ezért télen nem fagy be; nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint benzín, szesz, éther, petróleum, kátrány égését, továbbá a karbid- és a villamos-tűzeket, utóbbiit teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készleddel szolgál a magyarországi lerakat:

LIGETI ÉS BIRÓ

BUDAPEST, V, VIGSZÍNHÁZ-UTCA 5. TEL. 27-7-99

MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RT, BUDAPEST
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZ.: 23-7-31**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST VIII. BLAHA LUIZA-TÉR 1-3

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57.454. számú csekk számlájára lehet befizetni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
IV, Bástya-utca 13

Előfizetési ára egész évre 6 pengő
A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny” 1933. 53. sz. 768. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:
Budapest, IV, Bástya-utca 13. — Telefon: 84-7-94

Tűzoltótestületek a lapot tagdíj fejében kapják

„Tűzoltó-Alap” létesül

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség évtizedek óta szomorúan tapasztalja, hogy az ország tűzrendészete nem fejlődik olyan mértékben, amint azt a mai fejlett technika megkívánná és különösen a vidéki tűzoltóságok megfelelő felszerelés hiányában nem bírják felvenni a harcot a tűz pusztításával szemben. Ezt a megállapítást ismételten tudomására hozta az illetékes hatóságoknak, azonban az ország megcsönkítése és az azt követő gazdasági válság folytán nehéz helyzetbe került államháztartás nem bírta előteremteni a tűzoltóságok újjászervezésének és megfelelő tűzoltószerekkel való ellátásának költségeit, viszont olyan alap, amelyből a hiányokat pótolták volna, nem állott az állam rendelkezésére.

Az elmúlt év fordulópontot jelentett ebben a kérdésben. Az Országos Tűzoltó-Szövetség legutóbbi előterjesztésére bölcs kormányzatunk belátta, hogy az ország tűzrendészetének átszervezése most már nem halasztható tovább és sürgős intézkedést igényel. Hogy az illetékes körök milyen nagy súlyt helyeznek a tűzrendészet fejlesztésére, arra mi sem világít jobban, mint a miniszterelnökséghez közelálló és rendszerint jólétesült „Nemzeti Figyelő” c. lapban a közelmúltban megjelent következő cikk:

„Sok oldalról hibáztatjuk azt, hogy Magyarországon a tűzrendészet kérdésének mindmáig nincs egységes, áttekinthető szabályozása. Tizenöt különböző, kivétel nélkül még a múlt századból reánk maradt törvény több mint száz paragrafusa és harminckét idevonatkozó kormányrendelet mellett jogszabályokat alkotnak a vármegyék, a törvényhatósági joggal felruházott városok és tűzrendészeti szabályrendeleteket létesítenek a megyei városok képviselőtestületei is.

Nagyobb baj még ennél is, hogy hivatásos tűzoltóság ezidőszerint csak a törvényhatósági joggal felruházott és néhány kevésszámú, nagyobb megyei városban és községben van. A községek túlnyomórésztében önkéntes, vagy még gyakrabban köteles községi tűzoltóságot találunk. A felszerelés — eltekintve a tényleg nagy városoktól — sajnos, *nagyon elmaradt a modern technika követelményeitől*. És mind ennek a bajnak igen egyszerű a magyarázata: a községek pénzhíánya, szegénysége.

Elismeréssel kell ezért fogadnunk a m. kir. belügyminisztériummal egyetemben létrejött elhatározását, mely szerint a kormány elérkezettnek látja az időt, hogy mindezeket a bajokat és hiányokat intézményes rendezéssel orvosolja. Az új szabályozás lényegileg háromirányú munkát involvál. Az egyik az egységes, a mai kor viszonyait szemmel tartó új tűzrendészeti törvény alkotása. A második a modern tűzoltósági szervezet országos kiépítése, a létező szervek modern felszerelése és kiegészítése, valamint nem utolsósorban, megfelelő intézkedések annak érdekében, hogy a tűzoltóság szakképzett vezetőikkel, parancsnokokkal láttassék el ország-szerte. A harmadik, és éppen a mai viszonyok mellett legnehezebb feladat, a mindezekhez szükséges anyagi fedezet megteremtése. És az utóbbiba kapcsolódik bele a minap oly nagy port felvert elgondolás, mely szerint sor kerülne Magyarországon a tűzbiztosítás államosítására.

Értesülésünk szerint, ez az utóbbi hír a kormány intencióinak téves értelmezéséből ered. A Blaha Sándor államtitkár elnöklete alatt, az összes érdekeltek bevonásával, a minap tartott értekezlet teljesen tisztázta ezt a helyzetet. A tárgyalás alatt álló elgondolás intenciója csak arra irányul, hogy a biztosító társaságokra a

tűzbiztosítási ágazat díjbevétele alapján tűzoltósági járulékot vessenek ki, melynek összege a díjbevételek 10 százalékát nem haladhatja meg. Ezt a járulékot a biztosító társaságok rónák le. Az ily módon az országos tűzvédelmi alap javára befolyó összeg meghaladná az évi kétmillió pengőt. A további tárgyalások során felvetődött az az eszme, hogy a kormány a kivetendő járulék százalékát az évi díjbevétel 6—7 százalékára csökkentse. A legvitatottabb kérdés mégis az maradt, szabad-e a biztosító társaságoknak az általuk lerovandó járulék összegét egészben vagy részben a biztosítottakra áthárítaniok.

Mindezekben a kérdésekben a tárgyalások egyelőre még folynak és az érdekeltek mindkét oldalról szinte naponta vetnek fel új elgondolásokat. Ezek sorába tartozik az is, hogy kötelezővé kell tenni országszerte az épületek tűzbiztosítását. Ez az intézkedés oly nagymértékben terjesztené ki a tűzbiztosítással foglalkozó intézetek üzletkörét, hogy a várható fokozott bevételek elegendő alapot nyújtanának a tűzoltósági járulék közvetlen lerovására, helyesebben kiküszöbölnek annak szükségességét, hogy a kormány az új illetéknek akár csak részben való áthárítását is engedélyezze.

Egy további tervezet az életbiztosítás terén mutatkozó külföldi példákra hivatkozik. *Helyesnek tartanak azt, ha a kormány ennek mintájára Nemzeti Viszontbiztosító Intézetet állítana fel a tűzkárágazat számára.* A tűzkárbiztosítással foglalkozó magánvállalatok ezzel egyidőben kötelezendők volnának arra, hogy az általuk kötött üzleteket egészben vagy részben ennél a nemzeti intézetnél nyújtsák be viszontbiztosításra. Úgy vélik, hogy ennek a viszontbiztosító intézménynek haszna elegendő fedezetet nyújtana az országos tűzoltóalap kellő dotálására, illetve arra, hogy az egész országot modern tűzoltósági felszereléssel lássák el.

Ha a biztosító társaságok jelenlegi évi 20—22 millió pengőt kitevő tűzkár-díjbevételekből ezentúl minden évben akár 10, akár 7 százalékot a tűzoltó-alapra fizetnek be, úgy ezzel érezhető mértékben járulnak hozzá új munkakalmak teremtéséhez. A tűzoltóság modern felszerelése igen sokoldalú feladat. Tudnunk kell azt, hogy vidéken ma igen sok helyen a tűzoltáshoz szükséges vízmennyiség biztosítása sincsen megoldva. Sor kerülne tehát kellő méretű és mélysegű kutak létesítésére. Ahol patak vagy csermely van, duzzasztókat kell építeni. Hiányzik a legtöbb helyen a megfelelő szertár is. Mindezek előteremtése munkát és foglalkozást jelentene az egész magyar vidéken. Nagyméretű megbízásokat várhat a magyar gyáripár is, amelynek köréből érdekeltek ebben a kérdésben a vas- és gépgyárakon kívül különböző szerszám- és faárugyarak, a ruggyantagyarak, sőt a textilipar egyes ágazatai is.

Szociális szempontból is van tehát jelentősége annak, hogy a kormány tervezete mihamarabb megvalósuljon. E tekintetben a kilátásokat kedvezően ítélik meg. Valószínű, hogy az érdekeltek rövidesen meg fognak egyezni egy hármastagozású tervezetben, mely szerint először csak egy bizonyos százaléku tűzoltósági járulékot állapítanak meg, *lehetőleg oly módon, hogy azt egyedül a biztosító társaságok viseljék.* A következő lépés az épületek kötelező tűzkárbiztosításának kimondása lenne, mely viszont kellő kárpótlást nyújtana a biztosító társaságoknak. A fejlődés harmadik fokozatára tartozna azután a Nemzeti Viszontbiztosító Intézet esetleges létesítése, melynek életrehívásával kapcsolatban sor kerülhetne az eddig az időpontig már országosan kiépített tűzoltóság állandó ellátására nélkülözhetetlen „tűzoltó-alap“ dotálásának új elrendezésére“.

Természetesen a biztosítási intézetek közel-lábbal kapálóznak és tiltakoznak megterhelésük ellen. Nemcsak szaklapjaiban, hanem a napisajtó hasábjain is méltánytalanok és igazságtalanok tünteti fel a hozzájárulást, melyet a terv szerint a biztosítóra áthárítani nem lehet. Felvetik az eszmét, hogy a biztosítókon kívül azoknak az anyagi hozzájárulását és igénybe kell venni, akik javakkal bírnak, de a biztosítást nem veszik igénybe, mert a tűzoltóságok fenntartása ezeknek is érdekében áll.

A magyar városok kongresszusa Gyöngyös városának előterjesztésére elhatározta, hogy erélyes akciót indít a biztosító-kartell ellen, hogy a biztosítási díjak felemelését megakadályozzák. A „Biztosítási Közlöny“ február 23-á száma kétségbe vonja a városok követelésének jogosságát és felsorakoztatott érveiben többek között ezt írja: „Itt újból említenünk kell az országos tűzoltói járulék küszöbön álló rendezését, amelynél megint csak a biztosítókat veszik igénybe, mégpedig nagyrészt a városok vagyónának védelme érdekében“. Ebből nyilván kitűnik, hogy a biztosítók már sokat engedtek eredeti merev magatartásukból és bizonyosra veszik a hozzájárulás tényét, csupán annak mértékét igyekeznek lefaragni.

Ha visszapillantunk arra az évtizedes küzdelemre, melyet az Országos Tűzoltó-Szövetség és a „Tűzrendészeti Közlöny“ folytatott a tűzoltó-alap létesítésének érdekében, úgy látjuk, hogy soha nem állottunk közelebb annak megvalósításához. Az alap létesítése már nem „rög-eszme“, hanem illetékes hatóságok által kitűzött cél, melynek szükségét a biztosító intézetek is belátják.

A magyar tűzoltóság tudatában van annak, hogy bölcs kormányzatunk megtalálja ebben a kérdésben is a legcélravezetőbb utat és a várva-várt új tűzrendészeti kormányrendelet keretében testet ölt végre a „Tűzoltó-Alap“.

Szerkesztő

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség S E G É L Y Z Ö P É N Z T Á R Á B A, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a

békében és háborúban

Irta: Aujezsky László dr. m. k. kísérletügyi adjunktus.

I.

Mi az elektronfém?

Az „elektron“ szóval egyre gyakrabban találkozunk a tudományos és a gyakorlati életben; de még korántsem oly sűrűn, mint amilyen fontossága ennek a kifejezésnek néhány éven belül (ha a jelek nem csalnak), a nagyvárosok tűzvédelme terén ki fog alakulni. Mindenesetre nem lesz felesleges, ha ennek a fogalomnak a jelentését és a vele kapcsolatos életbevágó tűzvédelmi és nemzétvédelmi kérdések pillanatnyi állását egy rövid közleményben összefoglaljuk.

Mindjárt bevezetésképpen meg kell jegyeznünk, hogy az „elektron“ szónak ma kétféle, egymástól merőben különböző, de az emberiség jövőjével kapcsolatos kérdésekben egyaránt rendkívül fontos jelentése van. A kétféle jelentés közül bennünket csak az egyik fog érdekelni.

Elektronnak nevezik ugyanis az elektromosság előforduló legkisebb mennyiségét is, amelynek nagyságát a modern fizika meglehetősen pontosan meg tudta határozni. Közelebbről a negatív elektromosság elemi adagját hívják így, míg a pozitív elektromosságnak csak néhány héttel ezelőtt felfedezett elemi építőegységét „pozitron“-nak nevezték el. Az ilyen értelemben vett elektronnak azóta van különösen nagy jelentősége, mióta vizsgálni tudjuk az egyes vegyi elemek atomjait és az anyagok eltérő sajátságait az atomjaikban elhelyezett elektronok segítségével sikerül megmagyarázni. Sokszor hallunk elektronokról a rádiókészülékek elterjedése óta is, mert azok egyik fontos alkotórésze az elektronkibocsátó cső.

Nyomatékosan ki kell emelnünk, hogy a tűzrendszeti és haditechnikai kérdésekben oly nagy szerepet játszó *elektronfémnek*, amellyel az alábbiakban foglalkozni kívánunk, nincsen semmi bensőbb kapcsolata az elektronnak most kifejtett fogalmához, csupán annyi, hogy (elég sajnálatos módon) véletlenül ugyanazt a nevet adták neki, amelyet a negatív elektromosság elemi egysége is visel.

Lássuk tehát először is: Mi tulajdonképpen az az elektronfém, amelynek az iparban már ma is, az emberiség történetében pedig a jövőben oly igen jelentékeny szerep jut? Elektronfémnek egy könnyű fémötvözetet neveznek, amelyet első ízben egy német vegyi gyár állított elő még a világháború kitörése előtt. Az elektronfém 60% alumínium és 40% magnézium összeötvözéséből készül.

Miben állnak ennek az ötvözetnek a különleges tulajdonságai? Először is nagy figyelmet érdemel rendkívüli könnyüisége.* Mivel az alumínium maga is igen könnyű, magnézium pedig a legkönnyebb fémek közé tartozik, amelyeket egyáltalában ismerünk, azért ötvözetük, az elektronfém, szintén igen könnyű anyagok sorába számít. Mechanikai tulajdonságai mégis olyan jók, hogy sok esetben a többszörösen nagyobb

* Félreértések elkerülésére megjegyezzük, hogy alumíniumnak és magnéziumnak van egy már régebben ismert ötvöze is, az u. n. magnalium. De ebben csak 8–10% magnézium van, azért ez még korántsem annyira könnyű anyag, mint a 40%-os magnéziumtartalmú elektronfém.

súlyú vas és acél helyett lehet felhasználni. Ezért az elektronfém egyik legfontosabb alkalmazási területe (békeidőben) a közlekedési ipar körében található. Igen sok nagy automobilgyár alkalmazza bizonyos alkotórészek előállítására az elektronfémeket. A német és amerikai léghajóépítők, kivált pedig a repülőgépgyárak szintén bőven használják ezt az ötvözetet, mert ebben a munkakörben különleges fontossága van a súlymegtakarításnak.* Sok más iparágban is hasznos szolgálatot tesz ez az anyag. Csak olyan célokra és olyan alkalmakkor nem szabad az elektronfémeket semmi körülmények közt sem felhasználni, amikor a készíthető tárgy, vagy alkatrész erősebben felmelegedhetik, vagy erősen felmelegedő tárgyak közelébe juthat. Az ötvözetnek ugyanis igen alacsony az olvadási pontja, és ha ezt elérte, akkor súlyos bonyodalmak állnak elő, amelyekkel a későbbiekben bőven kell majd foglalkoznunk.

II.

Az elektronfém tűzoltói jelentősége békében

Az ötvözetek egyik érdekes tulajdonsága, hogy nagyrésztük már alacsonyabb hőmérsékleten is megolvad, mint az őket alkotó kiinduló anyag. Bárha a magnézium csak 650 C. fokon, az alumínium pedig csak 660 C. fokon olvad meg, ha magában van, azért ötvözetük, az elektronfém, már 625 C-nál kezd olvadni. Meg kell azonban jegyezni, hogy nincs szigorúan meghatározott olvadási pontja, mert *Rumpf* szerint vannak esetek, amikor csak 650 C-nál kezdődik meg az olvadása. De még így is figyelmet érdemel, hogy az ötvözet olvadása 10 fokkal alacsonyabb hőmérsékleten indul meg, mint a kiinduló anyagául szolgáló alumíniumé.**

Am ha az elektronfémekkel ezen a hőmérsékleten nem történnek egyéb, mint hogy megolvad, akkor ebből még csak annyi következnek, hogy erősen felmelegedő alkatrészek készítésére alkalmatlan; egyéb veszedelem azonban nem származna tőle. *Fontos sajátsága azonban az elektronfémnek, hogy megolvadás közben égni kezd, és egése folyamán óriási hőmennyiségeket termel.* Az égő elektronfém azonnal fehérrizzóvá lesz és a legnagyobb mértékű tűzveszedelmet jelententi egész környezete számára.

Mivel az iparban az elektronfémeket, mint nagyszilárdságú és mégis nagyon csekély súlyú anyagot, kiterjedten használják és egyes üzemekben elég tekintélyes mennyiségeket dolgoznak fel belőle és tartanak raktáron, azért az elektronfémek ez a tűzveszedelmes tulajdonsága már ma is figyelmet érdemel megelőző tűzrendszeti és tűzoltói szempontokból.

* *Piccard* újfajta sztratoszféra-ballonjának gondolatja is elektronfémekből készül.

** Az érdekesség kedvéért megjegyezzük, hogy az ötvözetek birodalmában még kirívóbb esetek is vannak arra, hogy a megolvadás mélyen a kiinduló anyagok olvadáspontjának megfelelő hőmérséklet alatt jelentkeznek. Leghíresebb példa erre az u. n. *Wood-féle ötvözet*, amely bismuthból, kadmiumból, ólomból és ónból készül. Ezek közül az ón a legalacsonyabb olvadáspontú: 231 C-nál olvad. De maga az ötvözet már *hatvan C-nál* kezd olvadni! E tulajdonsága miatt alkalmazható a *Wood-féle ötvözet* biztonsági hőszabályozó és önműködő tűzjelző berendezések céljaira.

Ez a jelentősége azonban, mint azonnal látni fogjuk, a jövőben még rohamosan növekedni fog.

Az elektronfém veszedelmes gyulladási esetei gyakran olyankor fordulnak elő, amikor hegesztő munkák alkalmával a fém 600 C. fölé melegedik fel.*

Még gyakoribb eset azonban, hogy egy már meglévő tüzeset terjed át olyan helyiségekre, amelyekben elektronfém-ből való tárgyak, vagy feldolgozásra váró elektronfém-mennyiségek vannak felhalmozva. Ennek az anyagnak az alacsony gyulladási hőmérséklete és az égése közben keletkező óriási hőmennyiségek azután igen kedvezőtlen fordulatot adhatnak egy önmagában véve esetleg igen jelentéktelen tüzesetnek. Súlyos körülményként esik itt latba, hogy az égő elektronfém-et vízzel oltani nem lehet, a szárított eljárások pedig ilyen arányú hőtermelés jelenlétében nem sok sikerrel kecsegtetnek, miután az energikus hőfejlődés a tüzet a legrövidebb idő alatt nyílt tűzzé szokta fejleszteni.

Veszedelmet jelent végül az is, hogy az elektronfém *öngyuló anyag is*, nevezetesen akkor, ha törmelékait fémforgácsok alakjában halmozzák fel. A német vegyipar történetében emlékeztető esemény marad az 1917 november 20-iki nagy griesheimi tűzvész (Majna-Frankfurt mellett), amely éppen annak a vegyi gyárnak nagy részét pusztította el, ahol az elektronfém-et közel két évtizeddel korábban felfedezték és azóta nagy mennyiségben előállították. A Griesheim-Elektrongyár tüzesete katonai szempontból is súlyos esemény volt, mert az elektronfém öngyulásából keletkezett tűz teljesen elpusztította a gyárat azt az osztályát is, amelyben fontos robbantóanyagokat (trinitrotoluolt) állítottak elő. A német hadsereg hosszú hónapokon át nélkülözni volt kénytelen ennek az üzemnek a termelését, amíg a gyárat újjá tudták építeni.

Az elektronfém alacsony hőmérsékletén való gyulladása és az égése közben fejlődő óriási hőmennyiségek azonban nemcsak békében teszik ezt az anyagot tűzoltói szempontból igen figyelemreméltóvá, hanem egyúttal átvezetnek az elektronnak haditechnikai téren való alkalmazásához, amely a jövő háborújában minden valószínűség szerint igen előkelő szerepet fog betölteni.

III.

Az elektronfém szerepe a jövő háború gyújtóbombatámadásaiban.

Az említett két veszedelmes tulajdonság rendkívül alkalmassá teszi az elektronfém-et arra, hogy gyújtóbombák készüljenek belőle, még pedig olyan gyújtóbombák, mint a gyújtóbombáknak régebben használt alakjai.

Tűzoltói körök előtt bőven ismeretes, hogy a tűz már régen szerepel a hadviselés eszközei között és hogy különösen a világháború folyamán nagyon sok olyan kísérlet történt, hogy megfelelő gyújtóbombák alkalmazásával a tüzet is fokozottabb mértékben használják fel a háború pusztítói eszközei sorában.

De ismeretes egyúttal az is, hogy a világháború folyamán ez a sokfajta és sokféle elven alapuló gyújtóbomba nem ért el valami sok sikert, vagy legalább is az elért sikerek háttér-

ben maradtak azok mellett a sokkal tetemesebb haditechnikai eredmények mellett, amelyeket más támadási eszközök (pl. a tűzérés, a kémiai fegyver, vagy a robbanóbomba) fel tudtak mutatni. Ennek folytán végeredményben az a vélemény alakult ki a világháború folyamán, hogy a gyújtóbombát nem lehet olyan sikerrel alkalmazni, mint a bombák többi alakjait, a gázbombát, vagy a repeszhatású bombát.

Változik azonban a gyújtóbombák hatásosságára és veszedelmességére vonatkozó véleményünk, ha figyelembe vesszük azokat a lehetőségeket, amelyeket az elektronfém bevezetése és gyújtóbombák céljaira való felhasználása időközben megnyitott.

Az elektronfém-et, mint említettük, már a háború kitörésekor ismerték, de szerencsére akkor még nem használták fel gyújtóbombák készítésére. Csak a világháború vége felé szerkesztették Németországban az első elektronbombákat, de ezek a hadműveletekben már nem kerültek alkalmazásra. Ha alkalmazták volna azokat, akkor valószínűleg rögtön kiderült volna, hogy a gyújtóbomba is (megfelelő anyagok felhasználása mellett) éppen olyan veszedelmes haditechnikai eszközzé válhat, mint a bombák többi alakjai, amelyek már a világháború folyamán megmutatták hatásosságukat.

Az elektronfém bevezetése azért jelentett *korszakos újítást* a gyújtóbombák történetében, mert segítségével az eddig legfélelmetesebbnek vallott *thermittöltésű bomba* hatását meg lehetett sokszorozni.

A világháború végén használt u. n. thermitbombák olyan anyaggal voltak töltve, amely meggyulladásakor igen magas hőmérsékletet fejlesztett; de ha nem esett gyulékony környezetbe (ami a légi járművekről leejtett bombák elég nagy százalékánál megtörténik), akkor mégis hatástalan maradt.*

A lényeges újítás már most az volt ezen a téren, hogy a régi thermittöltést megtartották, ellenben a töltetet elektronfém-ből készült bombaburokba zárták el.

Ebből az a lényeges különbség származott, hogy a thermittöltés elége közben *maga a bombaburkolat is* tüzet fogott és égése közben a fent említett rendkívül nagyarányú hőfejlődést indította meg. *Az elektronbombánál tehát nemcsak a bomba töltete, hanem maga az egész hatalmas bombatest is mint égő és rendkívül energikus hőtermelő anyag szerepel*, aminek következtében sokkal hatalmasabb és veszedelmesebb gyújtóhatására kell elkészülve lennünk.

Tévedés volna ezek szerint azt gondolni, mintha az elektronbomba teljesen háttérbe szorította volna a thermitet, mint haditechnikai tűzkeltő anyagot. A valóság az, hogy az elektronbomba is thermittel van töltve, de ennek a thermittöltetnek a hatása a régi értelemben vett

* Az u. n. thermit vasoxypornak és alumíniumpornak a keverékéből állt; de egyes hadviselő államok még más anyagokat (főleg fémek sóit és oxidjait) is hozzáadtak ehhez a keverékhez. A thermit csak elég magas hőmérsékleten gyullad, de ha egyszer égni kezd, akkor óriási hőtermelés közben 2000—3000 C-ra melegedik fel és pillanatok alatt szétfolyik, úgy hogy a tüzet minden irányban terjeszteni tudja, ha a környezetben felgyújtásra alkalmas anyagokat talál. A hirtelen és nagyarányú hőfejlődés egyik legnagyobb veszélye, hogy az a közvetlen gyújtóhatás mellett épületek falain rövidesen nyílásokat szakít, a tüzet nyílt tűzzé teszi, ezáltal a tűz bőséges oxigénellátását biztosítja. és így annak

* „Brandgefahr bei Schweissung von Elektron-

thermit-bombával szemben megsokszorozódik azáltal, hogy a bomba burkolata elektronfém-ből készül, vagyis olyan anyagból, amely a töltet elégeése közben maga is égő és rendkívül hatalmas arányokban hőt termelő közeget fog jeleníteni.

Mivel az elektronfalú bomba egész tömegében gyújtóanyag lett, azért nagy hatást lehetett elérni olyan kis súlyú bombaegységekkel is, aminők régen (amikor a bomba fala nem éghető fém-ből készült és így haszontalan, „holt teher“ számba ment a bombavetés szempontjából) hatástalanok lettek volna. Másrészt az elektronfém-ből készült bombahüvely még egyforma méretek mellett is jóval könnyebb volt, mint a sokkal nagyobb fajsúlyú régi bombaburkolatok.

E körülmények összejátszása folytán az igen erőteljes hatású elektrongyújtóbombának olyan kicsiny a súlya, amiről a régebbi haditechnikusok álmodni sem mertek volna. A német elektronbomba nagy veszedelmessége mellett mindössze 1 kg súlyú volt. Mivel ma már vannak repülőgépeink, amelyek tízezer kg hasznos súlyt tudnak magukkal vinni, azért az elektronbombából egyetlen óriás gép tízezer darabot szállíthat, egy nagyobb repülőgépra pedig több százézer darabot.

Ha ezekután nagyon pesszimiztikusan ítéljük is meg a bombák leesési helyeit, a tűzkeletkezés szempontjából is világos, hogy egy elektronbomba-támadás alkalmával az egyidejű tüzesetek nagy tömege fog az illető városban keletkezni. Hiszen, ha csak minden ötvenedik bomba okozna komoly tüzesetet, a támadás folyamán legalább is néhány száz egyidejű nagytűz keletkezne ugyanabban a városban.

Ilyen körülmények közt nem láthatunk túlzást abban, amikor *Rumpf* königsbergi tűzoltótiszt, a gyújtóbombák kérdésének egyik legavatottabb ismerője, azt írja az elektronbomba bevezetéséről,* hogy ez végtelenül messze kiható esemény volt a gyújtóbombák történetében, mert a tökéletlen és kéteshatású régi thermitbombák helyébe korszerű és kíméletlen hatású új bombatípust állított.

Éppen az elektronfémtestű és thermit-töltetű bombák nagy hatásossága alapján kezd kialakulni a haditechnikusok körében az a vélemény, hogy a gyújtóbomba a jövő háborújában már nem lesz olyan alárendelt jelentőségű harci eszköz, mint a világháborúban volt, hanem a gázbombával és a repeszhatású bombával egyenlő értékű fegyverré fog emelkedni.

Ennek a tényállásnak azonban van egy nagyon megszívlelendő következménye. Ha a jövő háborújában a gyújtóbomba éppoly súlyos veszedelem lesz, mint a gázzal töltött és a repeszhatású bomba, akkor a nagyvárosok védelmének nem szabad egyedül csak a gázok ellen való védekezésre és a repeszhatás elöl való menekülésre szorítkoznia, hanem a tüzek elfojtására is kellő mértékben kell felkészülnie. Egy gyújtóbombatámadás a tűzoltóságot olyan óriási feladatok elé állíthatja, amely sokszorosan meg fogja haladni a békeidőben megszokott (pl. időjárási események folytán beálló tömeges tüzesetek alkalmával felmerülő) igénybevételt.

A tűzoltóság csak akkor felelhet meg ezeknek a követelményeknek, ha ilyen események bekövetkezésére idejekorán felkészül.

Templomaink tűzrendészete

Írta: Bíró Áron okl. tűzoltótiszt

2.

Általában a templomi tüzesetek — hála Istennek — igen ritkák és rendszerint nem nagymérvűek. Azonban nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a templomban, amikor az tele van hívekkel, nem is annyira a tűz a veszélyes, hanem a tűz vagy tűzilárma következtében keletkező pánik. Erre igen érdekes példa volt Debrecenben, 1884-ben. Az esetet a „Debreceni Ellenőr“ című napilap közölte 1884 szeptember 29-iki számában. A cikket érdekességénél fogva, teljes egészében az alábbiakban közlöm:

„Baleset az izr. imaházban. Az orth. izr. egyházközség Szent Anna-utcai imaháza tegnap este csaknem nagy szerencsétlenség színhelye lett. A „jam ki pur“ engesztelő ünnep előestéje alkalmából a hívek ájtatoságra gyűltek össze. A nem nagyterjedelmű és szűk bejáratú templom, mint mindig ez ünnepen, úgy ma is, csaknem zsúfolásig volt, sőt a női karzaton ember ember hátán szorongott. A templom oly túl tömött volt, hogy azt sem egészségi, sem biztonsági szempontból nem volna szabad megengedni, mert a legcsekélyebb veszély, a legnagyobb veszedelmet idézheti elő, amint az tegnap is bebizonyult. Nyolc óra tájban egy férfi egyik gázcsőből véletlenségből kiütötte az úgynevezett „brennert“, — ilyen eset gyakran szokott előfordulni, ott, ahol gázzal világítanak, — a láng egyenes irányban felcsapódik, de veszély nem foroghat fenn, mert egy csavarintással a gázt el lehet zárni. Itt sem történt volna semmi baj, csakhogy a hosszúnapi ünnepén tűzzel babrálni nem szabad, a hivatalosok kifutott az udvarra, s az ott őrségre kirendelt tűzoltót bekiáltotta. A tűzoltó hirtelen zavarba jött, beszaladt a templomba s azt hívén, hogy valami nagy baj van, mert hiszen őt csakis akkor szólíthatják, ha tűz van — meggondolatlanul a sípjába fűjt. A tűzjelre a karzaton posztirozott tűzoltók viszhangoztatták a sípjelt, erre „tűz van!“ kiáltás hangzott fel és a következő pillanatban már leírhatatlan lárma és zsivaly keletkezett. Egy perc múlva már a templomnak olyan képe lett, amilyet csak a legnagyobb vész színhelyén lehet látni. A férfiak a földszinten hamar tisztában voltak a helyzettel s meglehetősen nyugodtan maradtak volna, ha nejeik, s nő családtagjaik felletti aggodás szintén a kijárat felé rohanni nem kényszerítette volna őket. A női karzatnak egyetlen kijárata van, az is éppen olyan, amilyen a pincében szokott lenni a lejárát, meredek és a rendes időben is a legnagyobb elővigyázatra van szükség, hogy a lemenő hanyat-homlok le ne bukják. Képzeltető, hogy most a tűzjelre, az óriási lármában mily fejet vesztve rohan mindenki az egyetlen nyílás felé. A lépcsőt szegény asszonyok, akiknek már a templom belsejében nem jutott hely, tartották elfoglalva s ezek is gátjában voltak a menekülni akaróknak. Egyik a másik ruhájára taposott, lökdösték egymást, kifelé, lefelé, folytonos jajveszékelés, ordítozás és segélykiáltás között. Egy asszony bukfeneczeve bukott le a lépcsőn, a másik utána s nemsokára a nép összetorlódott, a menekülés lehetetlen lett s a veszély ezerszeres alakban tűnt fel nagyobbnak, irtózatossabbnak, s az Isten házában a segélykiáltás kétségbeesztő visszhangja töltötte be a levegőt. Ehhez járult még a fájdalomnak az a rettenetes jajveszékelése, amikkel a

* *Rumpf*: Brandbomben, Berlin, 1932.

tolongásban szerencsétlenül jártak ijesztették meg a férfiakat, kik a női karzat felé futottak s ott teljesen megtöltötték a folyosót. A szerencsétlenül jártak közt volt egy nő, aki legurulva a meredek lépcsőn, a karját kitörte, egy másik eszméletét veszítve, mint egy halott rogyott össze, mire a környezet kétségbeesése még irtózatossabb lett. A zűrzavar, zaj, lárma, jajkiáltás a legborzasztóbb vést sejtette volna, — beletelt egy félóra, amíg a nyugalom, rend helyreállott s a félbe szakadt isteni tiszteletet folytatni lehetett. A női karzat azonban most már csak félig telt meg, a nők egyrésze félt visszamenni, másrésze meg valósággal betegnek érezte magát a kiállott izgatottság és ijedség után. Helyesen tenné a rendőrség, ha az orth. izraelita templomot biztonsági szempontból szigorú vizsgálat tárgyává tenné, mert mi azt hisszük, hogy az a templom éppenséggel nem felel meg az igényeknek és követelményeknek."

Tehát láthatjuk azt, hogy a legcsekélyebb tüzeset, vagy csak maga a tűzilárma is milyen rettenetes veszéllyel jár egy olyan helyen, ahol embertömegek vannak.

Lássuk tehát ezek után azt, hogy mit is kellene és mit is lehetne a templomainknál csinálni, hogy komolyabb vész elő ne fordulhasson.

Nézzük a fűtést. Abban az esetben, ha a templom már kéménnyel együtt épült, akkor a javítások alkalmával szigorúan nézzük meg és vizsgáljuk felül azt, hogy a kémény teljesen rendben legyen, ne legyenek a kéményhez faszervezetek 15 cm-nél közelebb. Melyek ennél közelebb vannak, azokat ki kell váltani, vagy bádogborítást kell alkalmazni a faszervezetre. Továbbá — és erre igen nagyon kell vigyázni — a kéménybe épített gerendákat, vagy más faszervezetet minden körülmények között ki kell váltani. Kidugott füstcsövet semmi esetre se engedjük meg. Még akkor sem, ha az nem a templomból, hanem a sekrestyéből volna kidugva. Igen előnyös a templom tetőzetének kiálló faszervezetét impregnálni, vagy minden évben híg mésszel egyszer bemeszteni. A toronyban esetleg elhelyezett toronyőri, vagy harangozói szobában csak akkor engedjük meg a fűtést, ha az tűzbiztosan el van választva a torony többi részétől s akkor is csak tűzbiztosan épített kéménybe. A templomban lévő kályhákat védő burkolattal, vagy ráccsal kell körülvenni, s azokat mindig tűzbiztos alapra kell helyezni. (Kő, vashádor stb.)

A világítás. A templomban lévő világításra fordítsunk igen nagy gondot. Benzin, petróleum, acetilén világítást lehetőleg ne tűrjünk meg. A villanyvilágítás vezetékeit helyezzük biztonsági csövekbe (Bergmann) s minden olyan templomban, hol esti istentiszteletet is tartanak, mellék-(accumulator) világítást is alkalmaztassunk. Általában ügyelni kell arra, hogy az összes vezetékek és égőtestek szerelése a Magyar Elektrotechnikai Egyesület szabványai szerint történjenek. Ha nem villamos, hanem más nyílt világítás van, szigorúan vigyázzunk arra, hogy a világítótestek jó erősen legyenek felfüggesztve, azok könnyen elérhetők ne legyenek és a világítótestek közelébe könnyen gyúló anyag ne kerüljön. Ez különben a villanyvilágításra is vonatkozik. A világítást — ha villanyvilágítás is —

A templomot lehetőleg ne díszítsük úgy, hogy paraffin stb.-ből készült, vagy más könnyen gyúló anyagokból álló díszletek lógjanak, vagy ha lógnak, olyan magasságban, hogy azok a hívőknél lévő égő gyertyáktól, vagy pedig a harangozónál lévő gyertyagyújtásra szolgáló készüléktől meg ne gyuladhasson. Minden esetre, legcélszerűbb az, ha ezeket a díszítéseket nem alkalmazzuk. Az oltáron, ha gyertyák vannak, azok közelében semmi gyúlékony anyagot ne tűrjünk meg, illetőleg vigyázzunk arra, hogy azok a gyertyáktól kellő távolságra legyenek. A gyertyatartók minden körülmények között olyanok legyenek, hogy azok fel ne borulhassanak.

Az istentiszteletek alatt a toronyba gyerekeket fel ne engedjük s a toronyajtót az istentisztelet alatt állandóan zárva kell tartani. A torony és a templom közti ajtót igen célszerű önműködően záródó vasajtóra átalakítani.

Legutoljára hagytam a kijáratokat. Minden, nyilvános előadások céljaira szolgáló vagy nagyobb embertömeg befogadását célzó helyiségeknek meg van szabva a kijáratok mennyisége és nagysága. Meg kell szabni ezt a templomoknál is. Célszerű az, hogy a kisebb vidéki templomoknál — eltekintve a szokásban lévő egy ajtótól, legalább három kijáratot kell készíteni, és pedig úgy, hogy a kijáratokból a templom három oldalára essen egy-egy. Az ajtók szélességét úgy kell megállapítani, hogy minden 150 személyre legalább egy méter széles ajtó essen, de az ajtó 1.80 méternél ne legyen keskenyebb. Az ajtóknak minden körülmények között kifelé nyílnaknak kell lenniük. A padsorok között az utaknak a kijáratokhoz egyenesen kell vezetniük s a padok le legyenek rögzítve. A kijáratoknál küszöböt alkalmazni nem szabad. A férőhelyek megállapításánál számítani kell nemcsak a padokban lévő férőhelyeket, hanem az utakon állható egyéneket is. A kijáratok mennyiségét és nagyságát ezek figyelembevételével kell kiszámítani.

A karzatokról való lejárát lehetőleg a szabadba nyíljon, de minden körülmények között világos és olyan legyen, hogy azon a lejárás életveszéllyel ne járjon. A lejárátok is úgy legyenek méretezve, hogy a karzaton elférő hívek minden körülmények között, tumultus nélkül le tudjanak jutni. Ha olyan széles lejárát nem volna készíthető, akkor két lejárát készítése szükséges. Tekintettel kell lenni arra, hogy a karzatokon rendszerint iskolásgyerekeket szoktak elhelyezni.

A templom ablakaira rácsot alkalmazni semmi körülmények között sem szabad. Ha az ablakok olyan magasan vannak elhelyezve, hogy azt könnyen elérni nem lehet, egymással szemközti levő ablakokra olyan készülék készítenendő, mely könnyen megtalálható és amellyel az ablak könnyen kinyitható, hogy tüzeset esetén a templom a füsttől könnyen kiszellőztethető legyen.

Természetesen ahhoz, hogy egy templom teljesen tűzbiztos legyen, igen sok körülmény szükséges. Azonban ezeket az apróságokat, melyeket említettem, szükséges megszívlelni, addig is, amíg a felsőbb hatóság megfelelő módot és alkalmat talál templomaink tűzbiztossá tételében, amnél is inkább, mert templomainkban olyan értékek — festmények, szobrok, faragású padók, díszítések, kegyeszerék — vannak elhelyezve, melyeknek megsem-

Minden gazdasági és foglalkozási ágnek, háztartásnak megvannak a maga évszakhoz kötött különleges kötelességei, melyek teljesítése vagy nem teljesítése erősen befolyásolja az év mérlegét. A tűzoltóságnak, mint erkölcsi testületnek, különösen vigyázni kell erre a mérlegre, mert a mérleg egyenlege nem az anyagi tőke növekedését mutatja, mint a nyereszkezésre alakult vállalatoknál — pl. a biztosítóknál stb, hanem az erkölcsi tőke növekedését vagy csökkenését, ez pedig lelkiismereti kérdés és éppen ezért fokozott gondossággal kell ügyelni a mérleg alakulását befolyásoló körülményekre nemcsak a számadóknak, hanem *mindenkinek*. Aki ezt nem teszi, hanem a tűzoltóságot hátba támadja, munkáját lebecsüli és hamis jelszavakon lovagolva, a magyar tűzoltók évtizedek fáradságos munkájának gyümölcsét, az *erkölcsi* tőkét megsemmisíteni igyekszik, annak nincs lelkiismerete.

A tavaszi munkatervet röviden a következőkben foglalhatjuk össze: pótolni és helyrehozni mindazt, amit a zord téli időjárás megrongált, pótolni a hideg időjárás következtében elmulasztottakat és végül előkészülni, hogy az egyes termelési ágak — különösen a mezőgazdaság — egész évi munkájának gyümölcsét megóvhassuk a tűztől.

Egész természetes, hogy először saját portánkon kell körülnézni. Régi tapasztalat, hogy a szertár kapuival van a legtöbb baj. Rösszul zárnak, nem tömítenek és a szél telehordja a szertárt porral. A szerek nem tarthatók tisztán, a mozgó alkatrészek közé kerülő homokszemek nemcsak üzembizavart, hanem a szerek időelőtti elpusztulását is eredményezhetik. Télen a szertár kapui elé fagyott sár megnehezíti a kapuk kinyitását és ezt a kapuszárnyak sarokvasalása sínyli meg. Ennek elkerülésére a szertár előtti járdát vagy udvarrészt építsük ferdére, hogy a víz, sár ne álljon meg a szertár előtt. A tetőről lecsorgó eső és hófélfogása céljából ereszcatornát a tetőre! A vízárók áthidalásokat (áttereseket) főleg teherbírás szempontjából megvizsgálni. Ilyen kis átteres megjavítása nem okoz különösebb költséget, de ha egy szer alatt leszakad, igen súlyos következményei lehetnek: a szer keréktörés következtében fekke marad, és ha feldül, a rajta ülők — még ha idejében le is ugrálnak — kéz és lábtörés nélkül alig ússzák meg a balesetet. A szerek és tömlők kipróbálásánál, különösen a nedvesség és fagy okozta károokra legyenek figyelemmel. Fecskendők és benzínmotorok gondosan megvizsgálandók, hogy a téli fagy nem-e okozott bennük repedést. (Ezt különben minden kivonulás után meg kell tenni.) Festett fémrészek a kopás helyén rozsdától gondosan megtisztítandók és előbb miniummal (ólompor) majd a megfelelő színű olajfestékkel átfestendő, majd lakkozandó. Faalkatrészek festés ill. lakkozás előtt alaposan kiszáritandók, mert a kívülről átfestett nedves fa elkorhad. Létrákat átlakkozás előtt teherpróbának kell alávetni és az esetleg mutatkozó repedéseket (ha nem súlyos természetűek) gondosan meg kell enyvezni. Mentőkötelek és mászóövek teherbíróképességéről meg kell győződni. Amennyiben ezek a tél folyamán fűtetlen helyiségben tároltattak, próba előtt kiszáritandók. Kendertöm-

lők kiszáritása és tisztítása télen nagy gondot okoz. Fűtetlen szertárakban tartott tömlők nyirkosak lesznek és egyes szálak korhadni kezdenek. Ezért a tömlőket vegyük nyomáspróba alá, tisztítsuk meg gondosan — de ne gyökérkefével! — és gondos kiszáritás után rakjuk őket vissza a szerekre, raktárba stb. Közben ne feledkezzünk meg a csavarpárok gondos vizsgálatáról. Kender és faanyagot ne szárítsunk napon, mert a kender törékenyebb válik, a fa pedig összeropedezik. Legalkalmasabb a naptól védett huzatos hely, pl. mászóház, mászófal vagy más toronyszerű épület. Ahol ilyen nincs, két magas fa között kifeszített kötélre csigák segítségével is felhúzhatók a tömlők. Ez esetben kerüljük az erős déli napsütést és csak a korai reggeli és késő délutáni órákban szárítsunk tömlőket. Létrák szárítása fentiek alapján önként adódik. Legénységi szobákra stb. az általános és közismert laktanyarend intézkedéseit alkalmazzuk. A padlásról távolítsunk el minden gyúlékony és tűzveszélyes anyagot, főképen pedig arra ügyeljünk, hogy a szertár padlásterét szalastakarmányraktárul ne használják, mert ez azután igazán nem oda való. A tavaszi mászóházi gyakorlatok megkezdése előtt vizsgáltsunk meg — lehetőleg érdektelen szakemberrel — a mászóházat, hogy az esetleges baleseteknek elejét vegyük és ha mégis bekövetkezne ilyesmi — a mászóház rozoga állapotából kifolyólag — fedve legyen.

A vízforrásokkal kapcsolatos tennivalók annyira fontosak, hogy emlékeztetőül minden testületnek oda kellene írni előjegyzési naptára minden lapjára ezt a szót: „víz“. Nem vitás, hogy a legjobban felszerelt tűzoltóság is tehetetlenül áll a helyszínen, ha nincs elegendő víz, az sem vitás, hogy a víz sohasem elegendő. A vízkataszter nagyon hasznos és üdvös valami, de ez ne legyen cél, hanem csak eszköz. Ha a vízforrások összeállításánál csak az a cél lebeg szemünk előtt, hogy minél több vizet mutassunk — saját magunk megnyugtatóására — ne is fogjunk hozzá. A papírforma mindig és mindenütt csődöt mond. A vízforrásokat állandóan olyan állapotban kell tartani, hogy azokat ne csak a helyi-, hanem segítségül érkező idegen tűzoltóságok is könnyen megtalálhassák és különleges használati utasítás nélkül is hasznosítani tudják. Ezekkel kapcsolatban mit tegyünk tehát? Vegyük először a kutakat. Az igénybe venni szándékolt kutak kávjában készíttessünk a rendelkezésre álló szerek szívócsonkjának magasságában egy akkora nyílást, melyen a szívókosár befér — a szívótömlő leeresztése céljából. A kutakhoz vezető út a telkeken szabad legyen. A kút minősége (I., II. vagy III. oszt. stb.) a ház falán feltűnő módon jelzendő. Ezen jelzések szükséghez képest, de legalább minden tavasszal átfestendő. Kötelezni kell (az I. fokú tűzr. hatóság útján) azokat a telektulajdonosokat, kiknek telkén nyilvántartott vízforrás van, hogy tűz esetén figyelmeztessék az előttük elvunuló fecskendőket (lajtákat) telkükön található vízforrásra. Ez különösen fontos a helyi viszonyokkal kevésbé ismerős környékbeli tűzoltóságok miatt. Az artézi kutakon jelöljük meg azok vízszolgáltató képességét. Ez akkor bir nagy fontossággal, ha a kút szívócsonkkal van felszerelve. Ez esetben nem szabad a kútra na-

gyobb teljesítményű fecskendőt szerelnünk, mint annak vízszolgáltató képessége, a kút eltömődik és egy jó vízforrással szegényebbek lettünk. Ha a kút előtt vízgyűjtő medence van, ez az eset nem fordulhat elő, mert a medencéből több vizet úgysem tudunk kiszivtatni, mint amennyi a kútból utána folyik. Igaz, hogy utóbbi esetben elvesztettük a kút nyomását. Egyébb vízforrások lehetnek természetesen és mesterségesek. Előbbiekhez tartoznak: az úsztatók, kenderáztatók, fürdő- és úszodamedencék és egyéb mezőgazdasági ill. ipari víztárolók. Első dolgunk legyen tavasszal az ezekhez vezető út létesítése vagy kijavítása. Mindég két útról gondoskodjunk: egy oda és egy elvezető útról, melyeket táblákkal jelölünk meg, hogy a torzsalkodást elkerüljük. Gondoskodjunk a partrész megfelelő megtámasztásáról, nehogy a part a szerrel vagy lajtal a vízbe dőljön. A part és vízszin között ne legyen nagy a szintkülönbség. Folyóvizeknél természetesen tekintettel kell lenni az áradás okozta vízmagasság különbségekre is. Az ilyen vízforrásoknál ajánlatos egy állandó szívócsövet szerelni. Így legalább fecskendővel való vízszállítás esetén a szerelés gyorsabban megy és a szívóvezeték tömítetlenségétől sem kell annyira tartani. Fogás kérdés, milyen legyen a szívócső felső végén a menet? Elsősorban azon fecskendőnk szívótömlő-csavarmenetére kell gondolnunk, amellyel adott esetben a víz mellé állni szándékozunk. Ha a többi fecskendők szívótömlőátmérője más, gondoskodni kell egy-egy áttéti darabról. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy a környékbeli testületek szívótömlőinek átmérője esetleg más. A szívócső alsó végére szívókosár szerelendő lábszeleppel (turbófecskendők miatt!). A lábszelep víztelepítőemelyűvel is fel legyen szerelve. A szűrőkosár legalább 20 cm-nyire álljon a fenék felett, nehogy a szívás az iszapot felkavarja és beszívja. A tavaszi munkálatok közé tartozik a mesterséges víztárolók kitakarítása is. Az iszap nemcsak a dugattyús fecskendőkben okoz üzembetűtést, hanem a medence befogadóképességét is csökkenti. A szívócsövet nem ajánlatos közvetlenül a víztartóba eresztetni, mert a vízben úszkáló növények, apró állatok hullái eltömik a szívókosár líkacsait, sőt azokon át a fecskendőbe jutva, ott üzembetűtést okozhatnak. A szívócső részére tanácsos egy kb. 1 m² keresztmetszetű aknát készíteni, közvetlenül a víztartó partja mellett, mely egy szűrőn keresztül összeköttetésben áll a medencével (úsztató, áztató, tó stb.). A szűrő egy fakeretből áll, mely többszörösen és sűrűn be van fonva vékony fűzfagallyakkal. Ha két ilyen szűrőkeret befogadására alkalmas függőleges vezeték készültünk, melyek egymásmögött lennének elhelyezve, akkor, ha az egyik keret eltömődik, ennek háta mögé egy tiszta szűrőkeretet betölva az első kihúzható anélkül, hogy az aknába szűrőretnen víz tódulna. A szűrő alapos lekefézés után újra használható. Ezeket a szűrőket ajánlatos tavasszal vagy nyár elején új fonással ellátni.

A kisebb folyók és patakok duzzasztóit, vízgyűjtőgödöröket, a tavaszi esőzések beállta előtt hozzuk rendbe. Ahol ezek valamely nagyobb vízgyűjtőmedencét táplálnak, hozzassuk rendbe az összekötőcsatornát és zsilipet. Ugyanez áll az esővízgyűjtő medencékre is.

A melegebb időkkel kezdődő munkálatok

veszélyt rejtnek magukban, különösen ott, ahol a belső területre való behordás engedélyezve van. Kísérjük az ilyen házakat figyelemmel, annál is inkább, mert: „fedetlen és be nem épített konyhák használata tilos“.

A mezőgazdasági termények védelméért folytatandó harcot már most el kell kezdeni, bár a közös szérük kijelöléséig még 2 hónap áll rendelkezésre. Igen célszerű már most elkezdni a tárgyalásokat, úgy az érdekeltekkel mint a hatóságokkal, mert ha mindegyük fél megy a maga útján és csak az utolsó percben ülnek össze, jó megoldást találni nem lehet. A gazdákat általában két szempont vezeti. Az egyik a hatalmi kérdés, a másik a kényelem, de ezeket nagyon ügyesen eltudják titkolni és mindenféle egyéb ürügyet hoznak fel, hogy az idevonatkozó rendeletek végrehajthatók ne legyenek. A tárgyalásoknál ezt a két szempontot nem szabad figyelmen kívül hagyni. Nem mondom, hogy ezeket respektálni kell, de el kell velük hitetni, hogy ők akarják így, vagy legalábbis valahogy. Az utolsó 3 esztendő katasztrófális tüzesetű megfelelő megvilágításban előadva, talán — legalább egyes helyeken — megtöri a gazdák ellenállását. Ha az előzetes tárgyalások folyamán sikerül az érdekeltekkel megegyezni, a cséplésig kényelmesen meglehet tenni mindazon tűzvédelmi intézkedéseket, melyeket az idevonatkozó rendeletek előírnak.

Fent elmondottakkal nincs ugyan kimerítve a tavaszi tennivalók tömege, de a nememlítették a felsoroltakból önként adódnak.

Tűzoltókat érdekli,

- hogy Romániában is hozzá mertek már nyúlni a biztosító társaságokhoz és városi szabályrendeletek állapítják meg azt a százalékot, amellyel a tűzoltóság és tűzrendészet költségeihez a beszédett díjak után hozzá kell járulni, amely összegeket a biztosítottakra nem lehet áthárítani. Kezünkbe jutott Arad város hivatalos lapja, abból vettük ezt az adatot. Itt a lakosság fizet még különadót is, akinek évi jövedelme 80.000 leinél nem nagyobb, évi 20 leit, 80.000—150.000 leig terjedő jövedelem mellett évi 100 leit és azon felüli jövedelemnél évi 250 leit.
- hogy mikor ér már el eredményt az Országos Tűzoltó-Szövetség a biztosító intézetek megadóztatása terén, mikor lesz már eredménye a hatvan év óta folyton felszínen tartott és mindig elgáncsolt jogos követelésnek?
- hogy a hazai biztosító intézetek sem tartják már „rögeszmének“ tűzoltói alap létesítését, sőt maguk javasolnak lapjaikban bizonyos módokat az alap megteremtésére.
- hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége folyó hó 21-én délután 2 órakor ülést tart.

~ Újrendszerű lövőeszközökről ~

Irta: *Rehák Tamás* tűzoltóparancsnok

Az élet, a tudomány fejlődésével lépten-nyomon előfordul, hogy addig megdönthetetlennek hitt elméletet, gyakorlatot, szabályt újabb elmélet, vagy maga a gyakorlati élet — részben vagy egészben — megdönti, vagy legalább is annak helyességét kétségbe vonja, vitatja . . .

E közismert megállapítás helytálló voltának egyik érdekes — és bennünket, tűzoltókat is érdeklő — példája: az *artézi kútak újabb elmélete*.

Mint ismeretes, a legújabb időkig az volt a feltevés, hogy az artézi kút (felszökő, önmagától felszálló, kifolyó víz) működése a *közlekedő edények törvényén* alapszik. (Lásd: Erdély Ernő Vízszerezés füzetét.) Ezzel szemben újabban a geológusok és a szakértők tévesnek minősítik ezt az elméletet és azt állítják, hogy az artézi kútaknál a víz előtörése a *föld mélyében lévő földgáz nyomásának a következménye*. Ezt újabb kutatásokkal és tapasztalatokkal, többek között azzal is igazolni óhajtják, hogy az artézi kútaknál csaknem kivétel nélkül földgáz is jelentkezik kisebb vagy nagyobb mértékben.

Most azonban nem ezzel, hanem tűzoltói téren közelebb eső kérdéssel szándékozom foglalkozni és pedig a *kötött- vagy szórtsugár helyessége* kérdésével, amely van annyira érdekes és tanulságos, hogy érdemes róla elmélkedni.

Úgy tudtuk és tudjuk, hogy a tűzoltásra csak a *kötöttsugár alkalmas*, míg a szórtsugár a múlt és csak a múlt idők taktikájában játszott — de ott is csak alárendelt — szerepet, főként a védelemnél, amikor a még nem égő rész benedvesítéséről volt szó, vagy kazaltűznél „lefektetésre”. Ezt az álláspontot szögezi le egyébként Erdély Ernő is, Taktika című ismeretes munkájában.

Ezzel szemben, a közelmúltban nem kisebb nagyságok, mint a magdeburgi tűzoltóság főparancsnoka: *Stein*, valamint a párisi katonai tűzoltóezred parancsnoka: *Pouderoux* vonták — bizonyos mértékig — kétségbe a kötött sugár egyedül üdvözítő voltát, amire a külföldi szakirodalomban igen érdekes pro és kontra szakvita indult meg, ezzel kapcsolatban újabb sugár- és lövőke szerkezetek látnak napvilágot és próbáltatnak ki a tűzoltóságok által.

Ismeretes, hogy az eddigi — általánosan elfogadott — felfogás szerint az *oltósugár oltóképessége, oltóereje a kifecskendezett vízmeny-*

nyiségtől és attól a nyomástól függ, amellyel a víz a sugárcsővet elhagyja. Ezt tudományosan így is kifejezhetjük: *Oltóképesség = vízmennyiség × nyomás (súly × sebesség)*.

Az elméleti megfontolás és a gyakorlati tapasztalat alapján figyelembe kell venni azt is, hogy: *kétszerakkora vízmennyiség kétszeres nyomás (sebesség) pedig négyszeres teljesítő-képességet ad (fordított arány)*.

Pl. ha egy kézifecskendővel 160 liter vizet 4 légkör nyomással fecskendezek ki, ugyanezt az oltóhatást elérhetem úgy is, hogy csak 40 l. vizet, de 8 légkör nyomással fecskendezek a tűzre.

Vagy más példa: 400 l. × 6 légkörös sugár (16 mm lövőke) oltóhatása azonos 100 l. × 12 légkörös (7 mm lövőke) sugáréval. (Lásd: Franz Ickinger: Welcher Mundstückdurchmesser? Feuerpolizei, 1933. évf. 4. szám.)

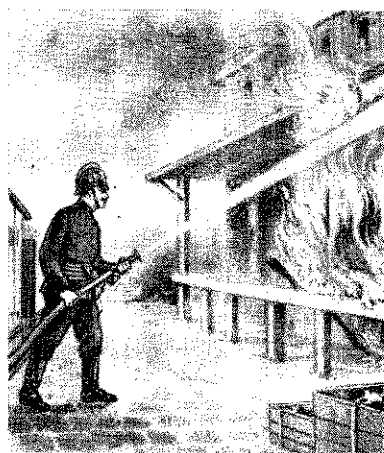
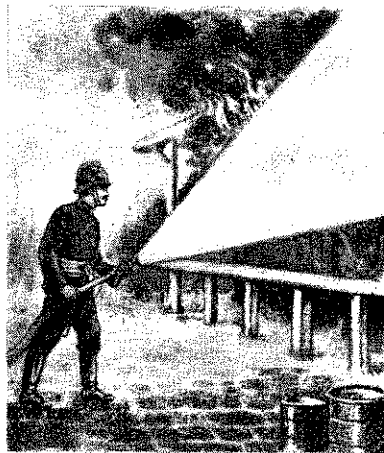
Tanulság ebből: *inkább kevesebb vizet, de nagyobb nyomással fecskendezzünk a tűzre, mint sok vizet, de gyenge nyomással*.

Gyenge ütőerejű sugárnak legtöbbször a túl bő lövőke az oka. Segítség módja lesz tehát: szűkebb lövőke használata. (Nagyobb nyomású és vízbőségű sugár elérésének vannak ugyan más módjai is, mint: kapcsolt tömlővonal, sorba vagy párhuzamosan kapcsolt fecskendők, bővebb méretű nyomótömlő stb., de ezekről most ne beszéljünk.)

A sugár oltóképességére és hatásfokára fenntebb elmondottak szempontjából azonban csak a zárt, kötött sugár szolgál alapul.

Ezzel szemben *Stein magdeburgi tűzoltófőparancsnok* a német tűzoltómérnökök naggyűlése alkalmával tartott — vetítőképekkel kísért — előadásában *kétségbe vonja fenti tétel helyességét* és azt állítja, hogy az általa szerkesztett szabályozható, egyetemes lövőkével előállított vagy porlasztott sugárral eddig nem is álmodott(?) oltási eredmények érhetők el.

Szerinte a szórólövőke alkalmazásánál a tűzoltás főként a keletkező vízgőz oltóhatása útján történik és a szórtsugár amellelt — talán a kötöttsugárnál is fokozottabb mértékben — a levegő oxigénjét is elzárja az égő tárgytól, vagy anyagtól, továbbmenőleg a hőelvonás is fokozottabb, ami a szórólövőke különleges szerkezete folytán előállított nagy oltóvíz felületben leli

„Napsugár” szabályozható lövőke

magyarozatát. (Lásd: Feuerpolizei 1932. évi 12. számában megjelent közleményt: „27. Tagung des Reichsvereins Deutscher Feuerwehr-Ingenieure“.)

Hasonlóan nyilatkozik egy interjú kapcsán Poudroux ezredes, a párizsi tűzoltóság volt parancsnoka is, aki az oltási technika új állomását látja abban, amikor az eddig alkalmazott — néha bizony korlátlan vízmennyiségű — kötött sugár helyett a szétszórt, felhígított, porlasztott — természetesen kisebb tömegű — vízszugárral történik az oltás és mégis egyenlő oltóhatást vár; amikor tehát kisebb erővel, kevesebb vízmennyiséggel nagyobb felületet lehet elárasztani, ami természetszerűleg kevesebb rombolással és kisebb vízkárral jár. (Lásd: Pesti Hírlap 1933. évi márc. 7-iki számát.)

Stein tűzoltófőparancsnok, valamint Weinreich okl. mérnök tűzoltótiszt azon az állásponton van, (lásd: Dipl. Ing. Weinreich: Strahlrohr-Düsen, Feuerpolizei, 1933. évi 5. számát) hogy a szórtsugárnak nemcsak a végleges leoltási és takarítási munkálatoknál van jelentősége — mint eddig hitték — hanem a szórt sugár vízkévéje különleges és még nagyméretű tüzeknél is eredményes hatást fejt ki. (E különleges alkalmazhatóságot mindenesetre csak a Stein szerkesztette „Napsugár“ lövőkétől várja!?)

Szerintük a kötöttsugárnak csak ott van igazi jelentősége, amikor a tüzet — a kisugárzó nagy hő miatt — a sugárcsővel megközelíteni lehetetlen, pl. fatelep égésnél, amikor tehát a messzehordó kötöttsugár általában és szerintük sem nélkülözhető; az egyéb tüzeknél azonban — főként zárt helyiségekben, tetőtüzeknél, mezőgazdasági tüzek oltásánál stb. — a szórtsugár eddig nem is sejtett oltóhatással hasznosítható. Kísérleteik alkalmával — többek között — nyílt lánggal égő Röntgen-filmek, nagyfelületű szabad olajtüzek pillanatok alatt voltak oltathatók. Így pl. 1400 kg és 70 m² felületen égett gépolaj egy szórt sugárral pillanatok alatt lett eloltva.

A kísérletek, valamint egyes német tűzoltóságoknál történt kipróbálás eredményeként Weinreich mérnöktűzoltótiszt azon állítást kockáztatja meg, hogy a tűzoltásnál eddig általánosan használt kötöttsugár a jövőben csak egyes különleges esetekben lesz szükséges és célszerű, míg a tüzesetek nagyrésze az újabb szórtsugárt előállító lövőkével lesz célszerűen oltható.

Stanzig mérnök, tűzoltótiszt a bécsi tűzoltóság parancsnoka (König — a bécsi forradalom után eltávolított Wagner helyébe került — főparancsnok helyettese) élesen szembe fordul azzal az állítással, mintha elhibázott

volna a tűzoltóságok eddigi gyakorlata, amely szerint a sugár oltóhatása annak energiájától függ (vízmennyiség \times nyomás) és amely gyakorlat a kötöttsugárt veszi alapul és irányadóul. Érdekes cikkében (Ing. Stanzig: Strahlrohr-Düsen. Feuerpolizei, 1933. évf. 3. szám) hangsúlyozza azt, hogy nagyméretű tüzeknél az erőteljes, kötöttsugár nem nélkülözhető, mint eddig, úgy ezután sem.

A különbség a két felfogás között az, hogy Stanzig szerint a tűzoltásnál főszerepe a kötöttsugárnak van és lesz, a szórt sugár pedig csak különleges esetekben és célokra — szerinte is — alkalmas, míg Stein tűzoltófőparancsnok és társai a főszerepet a szórt sugárnak szánják.

Az elmondottakkal arra akartam rámutatni, hogy a szórt sugárnak egyes szakemberek az eddiginél is nagyobb jelentőséget, alkalmazhatási lehetőséget tulajdonítanak és jósolnak.

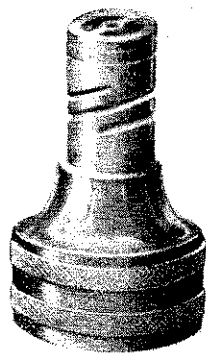
Egyelőre nem tartom feladatommak, hogy e — mindenesetre nagyon jelentős és érdekes szakkérdésben — saját szerény véleményemet nyilvánítsam, annál inkább sem, mert a Steinféle szórólövőke alapos kísérleti és tüzeknél való gyakorlati kipróbálására még nem nyílt alkalom. Céлом ezúttal csak az lehetett, hogy a kérdésre felhívjam a szakkörök és bajtársak figyelmét és célszerű volna, ha tapasztalataikat saját önálló kísérleteik eredményeként hoznák köz tudomásra.

Azt azonban mindenesetre és máris le kell szögezmem, hogy a szórtsugár előttünk semmi esetre sem új dolog. Minden tűzoltóság és minden képzett csővezető élt is vele, ha szűkebb mértékben is, mint újabban propagálva lesz. Az is kétségtelen, hogy fokozottabb és újabb szerepet nyer a szórtsugár, tehát a szórólövőke a polgári lég- és gázvédelemben is, mert köztudomású, hogy a mérges hargázok lekötésének és ártalmatlanná tételének egyik gyakorlatban is célszerű módja a vízszugár és ebből a szempontból elsősorban és főként csak a szórtsugár jön tekintetbe. A szórtsugarat egyébként már eddig is alkalmazták a tűzoltóságok zárt helyeken a fojtó füst és ártalmas ipari és egyéb gázok lecsapására, lekötésére, közömbösítésére, (pl. ammoniak-gáz lekötésére).

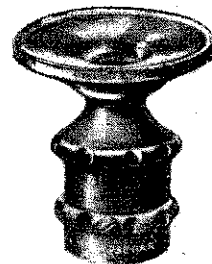
A szórtsugár előállítására tehát a múltban is szükségük volt a tűzoltóságoknak. Ennek következtében számtalan lövészerkezet lett eddig is szabadalmaztatva, amelyek a célt többé-kevésbé sikerülten (inkább kevésbé) oldják meg. Legtöbbjénél a sugár szórását bonyolultabb fogaskerék- vagy a fényképezőgép lencséknél alkalmazott zárakhoz hasonló szétnyíló és csukódó szerkezetek, vagy a vízszugárhoz közelebb-távolabb hozott tüskék (amerikai sugárszóró

Összeszerelve

Szétszedett állapotban

stb.) hozzák létre. Ismeretes a magyar *Lukács-féle sugárcső*, amely lényegében szakaszos lövőkékből, elzárócsapból és a csővezetőt védő vízfátyol előállítására szolgáló szerkezetből áll.

Azt is tudja minden képzett csővezető, hogy szűkség esetén különleges lövőke nélkül is előállíthat *szórtsugarat és pedig hüvelykujjának a lövőke elé való helyezését*, amikor is kisebb vagy nagyobb szögben bonthatja meg a kötött-sugarat és állíthat elő szórtsugarat. Ehhez azonban meglehetősen gyakorlat kell, amit feleslegessé tesz egy megfelelően szerkesztett és szórtsugar előállítására is berendezett lövőke.

E lövőke azonban *csak akkor felel meg a követelményeknek, ha egyaránt alkalmas a teljes lezárásra, különböző méretű lövőkék beállítására, amelyek kifogástalan kötöttsugarat szolgáltatnak és ugyanaz a lövőkeszerkezet egyszerű fogással és pillanatok alatt különböző szögben szóródó vízszögár képzésére is felhasználható.*

A *Stein-féle szabályozható szórólövőkéröl* (melyet Magyarországon a *Ligeti és Biró* cég, Budapest, V, Vigszínház-utca 5. „Napsugár”-lövőke név alatt hoz forgalomba és amely hazai gyártmányt képez) lapunk múlt évi novemberi számában „Hírek” rovatban emlékezett meg.

A „Napsugár”-lövőke elvileg hasonlít az ismeretes *Knaust-féle* elzárható és szabályozható lövőkéhez. A szórtsugarat azáltal hozza létre, hogy a lövőke forgatásával a kúpos vízelosztó tárcsát a lövőke kifolyó nyílásához közelebb vagy távolabb hozza és ezáltal a sugarat tetszés szerint kisebb vagy nagyobb szögben — 0-tól 160 fokig — szórja.

A lövőkefelsőrész másfélszeri teljes körülforratása mindössze 8—10 másodpercet vesz igénybe, ami azáltal lehetséges, mert a felsőrészt a körülforratásnál nem menet, hanem csigavonalban haladó — magas emelkedésű — horony, illetve ebben elhelyezett acélgolyó vezeti.

A Napsugár-lövőke bronzból készül, súlya 1.45—1.55 kg, hossza összecsavarva 150, teljesen kicsavarva 162 mm. A lövőkefelsőrész peremátmérője 90 mm. Az elforgatható felsőrésznek legfeljebb 12 mm útat kell megtennie, melynek keretén belül a lövőke az összes sugárképző határokra beszabályozható.

További műszaki részletekre nem térek ki, mert a közölt ábrákon tisztán látható a Napsugár-lövőke egyszerű szerkezete és használhatósága akár kötöttsugar, akár szórtsugar formájában.

Itt említem meg, hogy a Rosenbauer osztrák cég is szerkesztett egy szórtsugar képzésre alkalmas lövőkét, amelynek lényege az eddigi *Knaust* néven ismert elzárható és szabályozható lövőkének oly kiképzése, amely szórt sugarat is előállít. A lövőke szabadalomra van bejelentve és annak ismertetésére még visszatérek.

**Az új
versenyszabályzat
megjelent**

Ára 60 fillér

SZÖVETSEGI UGYEK

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése

Budapesten, 1934 március hó 10-én

Az elnöki széket *Széchenyi József* gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Vitéz *Magyar Károly* kaposvári hivatásos parancsnok levélben jelentette, hogy kapott megbízatásához híven, megjelent a Magyar Vöröskereszt-Egylet február 5-én, Kaposvárott tartott zászlóbontó díszközgyűlésén a somogyvármegyei tűzoltóság képviselőjében.

Kontz Endre dr miniszteri tanácsost házasságkötése alkalmából az elnökség átiratban üdvözölte. Az üdvözlést *Kontz* dr miniszteri tanácsos meleghangú levélben köszönte meg és biztosította az elnökséget, hogy a magyar tűzoltóintézményt mindenkor meleg bajtársi szeretettel fogja támogatni.

Elnökség a Békésvármegyei Tűzoltó-Szövetség és Kiskúnhalmas Önkéntes Tűzoltótestületének múltévi jelentését tudomásul vette.

Főtitkár javaslatára elnökség elhatározta, hogy a tűzrendészeti összeíráshoz szükséges nyilvántartási lapok nyomdai előállításával a szombathelyi *Kereskedelmi és Hírlapnyomda Rt.*-ot bizza meg.

Főtitkár jelenti, hogy a legutóbbi elnökségi ülés határozatából kifolyólag a m. kir. kereskedelemügyi minisztériumhoz felterjesztést intézett, hogy az Országos Frontharcos-Szövetség tagjainak adott kedvezményes vasúti bérletjegyekhez hasonló jegyeket engedélyezzen az Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének tagjai és a tűzrendészeti felügyelők részére. A kereskedelemügyi minisztérium leirata megérkezett, mely szerint a fennálló rendelkezések értelmében a kérelem nem teljesíthető. Elnökség a bejelentést sajnálattal vette tudomásul és elhatározta, hogy adandó alkalommal újabb felterjesztéssel fordul a minisztériumhoz.

A „Balatoni Szövetség” felkérte az elnökséget, hogy a rendezendő balatoni ünnepségek sorozatában *Keszthelyen*, elnökségi vagy választmányi ülést tartson. Elnökség másirányú elfoglaltsága miatt a kérelmet nem teljesítheti.

Az Országos Szövetség székházának emeleti lakását bérlő *Vass István* dr lakbémérséklés iránt beadott kérelmét az elnökség teljesíthetőnek nem találta.

Lukács Zoltán dr szerkesztő javasolja az Országos Szövetség könyvtárának rendezését, a könyvek megfelelő elhelyezését és megbízható jegyzék készítését. Javasolja továbbá, hogy az elnökség évről évre gondoskodjon költségvetésében a könyvtár kiegészítésére szükséges kiadásokról. Ezenkívül gondoskodik az elnökség a már kiadott összes tűzrendészeti vonatkozású törvény, rendelet, döntvény teljes szövegben való összegyűjtéséről és annak mindenkori pótlásáról. Elnökség az indítványt elfogadta. A könyvtár rendezését *Rosta Géza* elnökségi előadó vállalta.

Ertsy Zoltán és *Hajnal Ferenc* budapesti lakosok hirdetésszerző ajánlatát a Tűzrendészeti Közlöny részére, elnökség nem fogadta el.

Kathona Mihály dr előadó jelenti, hogy folyó évi február hó 11-én *Jánoshalma* községben pusztított tűz után kiszállt, válósággal elszomorító az az állapot, ami a 18.000 lakossal bíró igen jómódú községben uralkodik. Kevés a tűzoltószert, kevés a tömlő, ami van, az is alig használható, mert a felszerelések kezelésére nem fordítanak gondot. A tűzjelzés kérése sincsen kellően rendezve. Az önkéntes tűzoltó-

ság a hatóság részéről nem sok megértésre talál és alig részesül valamelyes támogatásban. Elnökség elhatározta, hogy átiratban megkeresi a vármegye alispánját és felhívja figyelmét a tűzrendészeti felügyelet és a tűzoltóságok szervezésének sürgős szükségére.

Elnökség a szombathelyi közigazgatási tanfolyam hallgatói részére igényelt szakkönyveknek 50%-os kedvezményrel való kiadását elrendelte.

Marinovich Imre dr. ügyvezető alelnök bejelenti, hogy Vas vármegye területén hősihalált haltak szoborleplezési ünnepélyét Vas vármegye szeptember hó 1-ére és 2-ára tűzte ki, melyen a belügyminiszter személyesen megjelenik. Felkéri az elnökséget, hogy képviseltetéséről gondoskodjon. — Elnökség a képviseltetésről annakidején gondoskodik, *Széchenyi József* gróf, országos elnök megjelenését kilátásba helyezte.

Papp Ferenc előadó által bemutatott módosított versenyszabályzatot az elnökség némi változtatással elfogadta és elrendelte annak 2000 példányban való kinyomtatását a legelőnyösebb ajánlatot tevő szegedi „Árpád” nyomdában. Utasította továbbá az íródt, hogy a szükséges osztályozó lapokat is készíttesse el.

Vitéz *Roncsik* Jenő dr. előadó jelenti, hogy a „Tűzrendészeti Közlöny” 1933. évi decemberi számában közölt „Pályázati hirdetmény”-re összesen 57 pályamunka érkezett be. A kiküldött bizottság javasolja a 356., 303., 297., 225., 215., 214., 198., 159. és 115. szám alatt iktatott pályamunkáknak a pályázatból való kizárását, mivel ezek a pályázók nem jeligés levéllel, hanem vagy saját név alatt vagy pedig az állás teljes körülírásával, tehát nem titkosan pályáztak.

A műszaki kérdés megoldásánál az I. díjat a 356., a II. díjat a 338., a III. díjat a 277. szám alatt iktatott pályamunkáknak kéri odaítélni. Dícséretre javasolja a 340., 343., 302., 358. és 254. szám alatt iktatott pályamunkákat.

A taktikai kérdés megoldásánál az I. díjat a 355., a II. díjat a 338., a III. díjat a 332. szám alatt iktatott pályamunkának kéri odaítélni. Dícséretre ajánlja a 302., 279., 274. és 167. szám alatt iktatott pályamunkákat.

A tűzrendészeti jogikérdést egy pályázó sem oldotta meg tökéletesen, ezért csupán a III. díjnak kiadását javasolja a 217. szám alatt iktatott pályamunka részére. A 340., 335., 336., 337. és 334. számú pályamunkákat dícséretre ajánlja. — Egyidejűleg betérjeszti elfogadás és a hivatalos lapban való közlés végett a bírálóbizottság által helyesnek talált megoldást.

Bejelentést az elnökség tudomásul vette. Mint-hogy a jeligés levelek felbontása, illetve a pályadíjak odaítélése a választmány hatáskörébe tartozik, a bizottság jelentését elnökség a szeptemberben tartandó váci országos választmányi közgyűlés elé terjeszti végleges döntésre.

Főtítkárral bejelenti, hogy a szegedi tűzoltótestületek szövetsége június hó 2—15-éig Szegeden. Pest vármegye Tűzoltó Szövetsége az iskolai év bezárását követő napon Vácott, augusztus hó 21-étől Pestszent-erzsébeten, Győr sz. kir. város június hó 10—23-áig Győrött rendeznek kerületi tűzoltó szaktanfolyamot.

A tótkomlói önkéntes testület közbenjárásra kérte fel az országos szövetség elnökségét, hogy ha testületük működvelő előadást vagy mulatságot rendez, mentesítsék a rendőrhatalósági engedéllyel járó magas díjazás alól. A testületnek egyéb jövedelme nincsen, ebből tartják fenn magukat. A közeljövőben megjelenő új tűzrendészeti kormányrendelettel ez a kérdés is rendezést nyert. Elnökség elhatározta,

jában volna, szíveskedjék a testület kérelmét teljesíteni.

Főtítkárral bejelenti, hogy a sárvári önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága több tagja részére kért királyi díszérmet. A kimutatásban olyanok is szerepelnek, akik a testületnek ténylegesen nem működő tagjai s a rang rovatában olyan címek vannak feltüntetve, amelyeket a tűzoltóságokra vonatkozó szervezési szabályzat nem ismer. — Elnökség az előterjesztést visszaküldte azzal, hogy királyi díszéremre igényt csak azok tarthatnak, akik valamely tűzoltó- vagy mentőtestületben mint ténylegesen működő tagok 25 éven át különösen értékes és hasznos tevékenységet fejtettek ki.

Papp Ferenc előadó felhívja az elnökség figyelmét Szeged város polgármesterének 3836/1934. sz. határozatára, mely kimondja, hogy a városi tűzoltók az OTI-hoz való bejelentés kötelezettsége alá nem esnek. — Elnökség megállapítja, hogy a Budapesti kir. Ítéletábla Társadalombiztosítási Jogegységi tanácsának 5. számú határozata csakis állami alkalmazottakra vonatkoznak, a városi hivatásos tűzoltók tehát ennek joghatálya alá nem tartoznak.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztárának elnökségi ülése

Budapesten, 1934 március hó 10-én

Az elnöki széket *Széchenyi József* gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy títkárral a múlt ülés óta segélyben részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette.

Segélyben részesültek: *Szabó* Mihály tűzoltó (Dunavecse) 70 P, *Krausz* Ádám tűzoltó (Kübekháza) 30 P, *Lugosi* (Léber) Ferenc tűzoltó (Veszprém) 18 P, *Kalmár* Sándor tűzoltó (Derecske) 90 P, *Stenger* János tűzoltó (Csolnok) 20 P.

Elnökség a bejelentéseket jóváhagyólag tudomásul vette.

Falussy títkárral bejelenti, hogy a felsőlőszolcai tűzoltótestület jelentése szerint *Kércsi* László kötelezett tűzoltó 1933. évi december hó 12-én tűzoltás közben a fecskendő megemelte, amitől állítólag lágyéksérvet kapott. Ellenőrző szakorvos véleménye szerint ezen betegség egy már régebben fennálló alkati megbetegedésnek következménye. — Elnökség az alapszabályok 18. §-ának a) pontja alatt előírtakra való hivatkozással a segély iránti kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

A tűzoltó élete nem biztos!

**Gondoskodjon idejében
családjáról
szerezzen örök otthont!**

Közdőtöke nélkül is hozzásegítjük ahhoz, hogy

családi házat építhessen, vásárolhasson.

A hosszulejártatú BIB építkezési kölcsönt bármelyik takarékos tűzoltó megkaphatja. Érdeklődjön még ma:

**RUDAPESTI INGATLAN BANK RT.
„TAKARÉKHÁZ” OTTHONT ALAPÍTÓ RT.
egyesített központi irodájában**

Kitüntetés. A kormányzó úr öfömlétsége legfelsőbb elhatározásával *Mischler Kornél* és *Müller Ignác* váci önkéntes tűzoltó testületi tb. parancsnok, illetve alparancsnok részére buzgó szolgálataik elismerésül az V. osztályú Magyar Érdemkeresztet adományozta. A kitüntetést Pestvármegye főispánja ünnepi formák között nyújtotta át a két érdemes tűzoltótiszt bajtársunknak.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltótestület f. évi március hó 25-én, vasárnap délelőtt tartotta ezévi rendes közgyűlését a Testület tanácstermében, *Szalay Lajos* dr parancsnok elnöklété alatt.

A testület parancsnokságán és a működő csapat tagjain kívül megjelentek *Ausch Rezső* főtiszt, a tűzoltóparancsnokság, *Marinovich Imre* dr ny. h. államtitkár a MOTSz és *Kállay Imre* ny. főtiszt, főtitkár a BTTSz képviselőjében.

A közgyűlés határozatképességének megállapítása után *Szalay Lajos* dr parancsnok üdvözölte a vendégeket, majd visszapillantást vetve a testület múltévi működésére, elismeréssel emlékezett meg munkatársainak a parancsnokság tagjainak és a működő csapat tagjainak támogató együttműködéséről.

Az elnöki megnyitó után *Ausch Rezső* főtiszt átadta *Afrány Dezső* örparancsnoknak a főpolgármester megbízásából a 25 éves kir. díszérmét, meleg szavak kíséretében és egyben a tűzoltóparancsnokság nevében üdvözölte a jubilánst és a testületet, melynek munkájáról elismeréssel nyilatkozott és legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba a jövőre nézve is.

Marinovich Imre dr ügyv. alelnök a MOTSz elnöksége részéről üdvözölte lelkes szavakkal a testületet és annak szolgálati érdemmel kitüntetett tagjait, akiket további kitartásra és hazafias szellemben való munkálkodásra buzdított.

Kállay Imre főtitkár a BTTSz elnöksége nevében járult hozzá az üdvözlésekhez, beszédében a régi idők közgyűlései között tett összehasonlítást és örömmel állapította meg, hogy a régi egyenetlenségek és széthúzás helyett ismét a békebeli bajtársias szellem és dolgozni akarás lett úrrá a testületben, melynek minden tagja a multat feledve, kivézi részét a munkából. Lelkes szavakkal üdvözölte a testületet és Isten áldását kérte munkájára.

Az évi jelentés előterjesztése és elfogadása után a számvizsgálóbizottság jelentéseire került sor, melynek kapcsán az 1933. évi zárószámadás elfogadtatott és a közgyűlés megadta a felmentvényt a számvizsgálóknak és a parancsnokságnak.

Ugyancsak elfogadásra talált az 1934. évi költségeloirányzat is, valamint a parancsnokságnak a pénzkezelésre és az alapszabályok kiegészítésére, nemkülönben az elnöki tisztség betöltésére vonatkozó indítványai. Egyik működő tag részéről benyújtott hazafias és szociális célú indítvány végrehajtásával a parancsnokság bízott meg.

Az évközben megüresedett szolgálattelvi tisztséget a közgyűlés egyhangúlag *Csik Béla* szakasparancsnokkal töltötte be.

A szokásos jutalmazások alkalmával pénzjutalomban részesültek *Hodicska Tibor* és *Kuszi Rudolf* mászók, valamint *Rác Károly* szivattyús.

Dicsérorokiratot kaptak: *Kovács Gyula*, *Afrány Dezső*, *Blazsek András*, *Schuster György*, *Rauschán László* őrp., *Váradí Jenő* és *Bán János* őrv.

Közgyűlés előtti szóbeli dicséretben részesültek: *Boskovitz M.*, *Skulda Aladár*, *Staubach Vilmos*

Tibor, *Kuszi Rudolf* őrv., *Burka Kálmán* és *Rác Károly* szivattyús.

Csővezetővé *Breuer Vilmos* és *Antal József* őrv. nevezettek ki.

Szolgálati érmet kaptak: *Wessely Ferenc* csöv. 40 éves, *Gangl Vince* csöv. 30 éves, *Mahner Antal* csöv. 15 éves, *Horváth György* őrp. 10, *Mahner Imre*, *Deák L.*, *Szimrok L.* és *Rác K.* 5—5 éves szolgálataik után.

A Budapesti Tűzoltótestületek Szövetsége f. é. március hó 17-én választmányi ülést tartott *Teusdale Ottó* h. főparancsnok elnökletével.

Elnök napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Virágh József* ny. gizellamaalmi főüzemvezetőnek, a választmány volt tagjának elhunytáról, akinek emlékét indítványára az ülés jegyzőkönyvében örökítették meg.

A legutóbbi (1933 szept. 30-i) választmányi ülés óta történt szövetségi események, mint a *Breuer-síremlék teleplezési ünnepélye*, *Verseghy Ferenc* választmányi tag, *Kónya Imre* kecskeméti parancsnok és *Kállay Imre* főtitkár felolvasásainak és a vízművek telepén tartott tanulmányi kirándulásnak beszámolója után, a választmány új pártoló tagok felvételéhez járult hozzá, majd tudomásul vette néhány pártoló tag önként történt kilépését és az elnök javaslatára több megszünt és tagdíjat nem fizető pártolótag törlését mondotta ki határozatilag.

Főtitkár beszámolt a Pestvármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűléséről és a kordonátlépő igazolványokról, titkár pedig jelentést tett különböző adminisztratív ügyekről.

A választmányi ülés után *Poscher Frigyes* mérnök felolvasást tartott az elektromos áramfejlesztő telepek tűzvédelméről és elektromos tüzek oltásáról, mely előadást a szépszámú hallgatóság mindvégig nagy figyelemmel hallgatta végig. Az előadás után érdekes szakvíva alakult ki, melyhez az elnökön kívül *Szilvay Kornél* főtiszt, *Szalay Lajos* dr budapesti önk. parancsnok, *Kiss István* újpesti phóbusvillamostelepi parancsnok és *Rosta Géza* választm. tag szóltak hozzá.

A felolvasást *Poscher Frigyes* mérnök — alapos előkészítés és valóban dicséretes ügybuzgalommal történt összeállítás után — március 24-én folytatta, amikor is előadását vetített képekkel kísérte a hallgatóság élénk tetszése mellett.

Meghívó

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye Tűzoltó-Szövetsége f. évi április hó 28-án (szombaton) 11 órakor tartja rendes tavaszi közgyűlését, ezt megelőzőleg pedig választmányi ülését a Vármegyeiháza kistermében. Ezen közgyűlésre, illetve választmányi ülésre a tagokat tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az 1933. évi jelentés előterjesztése és tárgyalása.
2. Az 1933. évi zárószámadás tárgyalása.
3. Kerületi tanfolyamok rendezése.
4. Vármegyei tűzoltóverseny, járási tűzoltóversenyeknek rendezése.
5. Esetleges indítványok tárgyalása, amelyek a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az elnökséghez nyújtandók be.

Budapest, 1934. évi április hó 3-án.

dr. **Balás** s. k. dr. **Erdélyi** s. k. **Petheő** s. k.
titkár. alispán, elnök. üv. alelnök.

A Hajdúnánási Önk. Tűzoltó- és Mentőegyesület, mely ez évben készül megünnepelni ötvenéves jubilumát, házi altsztképző tanfolyamot tartott a testület parancsnokának, *Paulini Béli*nek és a tisztikarnak, mint előadónak bevonásával. A tanfolyamon 17 fiatal önk. tűzoltó vett részt és az elméleti és gyakorlati kiképzés 70 órát vett igénybe. A tanfolyam vizsgája március 18-án volt, amelyen a város képviselőjében megjelent *Pénzes Mihály* dr. polgármester is, aki a mai nehéz viszonyok között is a lehetőségig támogatja a város tűzoltótestületét, úgyszintén ott volt *Nagy Imre* dr. városi főjegyző is. A vizsgán a vármegyei tűzoltószövetséget és a debreceni hiv. tűzoltóságot *Rehák Tamás* j. tűzr. felügyelő, hiv. parancsnok képviselte és a szép eredményért elismerését tolmácsolta.

A testület legfőbb gondja most egy autóalváz beszerzése volna, szerkocsi céljaira, miután már évek előtt beszerzett egy Mátrai-féle hordozható kismotorfecskenőt. E célra eddig 800 pengőt gyűjtött össze.

Autószert vásárolt Solt község. Az egykor aranykulcsos város ismét jó példát mutatott a vidéki tűzoltóságoknak. Ezernégy száz pengő befektetéssel egy Chevrolet-teherautót vásárolt, mely egyelőre a mozdonyfecskenő-szerelvényt lesz hivatott a tűz színhelyére szállítani, később pedig — amint az anyagi viszonyok lehetővé teszik — egy Agregat kis motorfecskenőt szándékozik vásárolni, mely azután végleges elhelyezést nyer a célirányosan átalakítandó és most megvásárolt autón. A modernizálás útjára lépett solti tűzoltóságot mi is bajtársi szeretettel köszöntjük és ezúttal is őszinte elismeréssel kell megemlékeznünk a község képviselőtestületének nemes áldozatkészségéről, nemkülönben a testület elnökéről, *Heller Ferenc* vezetőjegyzőről és *Szabó Lajos* parancsnokról, mint akik odaadó és lelkes munkásságukkal lehetővé tették a tökéletesedés útján megtett nagy lépést.

A Kalocsai Önkéntes Tűzoltó-Testület 1933. évi működéséről a következőkben számol be:

Tüzesetek száma 5 volt, kéményégetéshez 140, színházórséghez 77, hangversenyhez 2, táncmulatsághoz 8, cirkuszhoz 19, sporthoz 2 ízben adtunk órséget.

Szérüskert ellenőrzését egy esetben, berakodási engedélyezési ügyet 2 esetben, benzinkutakat, benzinkutarakat 4 esetben ellenőriztünk.

Utcaöntözést 190 esetben, 2218 megtett kilométer úton végeztünk. Mentőkivonulást 207 esetben volt 3654 megtett kilométeres úton. Gyakorlatot 8 esetben, hivatásos tűzoltókkal 92 esetben, elméleti oktatást 11 esetben, hivatásos tűzoltóknak 23 esetben tartottunk.

Mulatságot két ízben rendeztünk. Járás versenyeken képviseltettük magunkat Kiskőrösön. Solton, Uszódon s résztvettünk a géderiaki tűzoltóság megalakulási ünnepélyén is.

Vármegyei tűzr. felügyelői szemle két ízben volt, alispáni látogatáskor egy ízben.

Sziren riasztót egy ízben alkalmaztunk teljes megalapozásra.

Választmányi ülést egyszer, parancsnoksági ülést négyszer tartottunk.

A Testület megalakulása óta a mai napig 22014 éjjeli órséget tartottunk.

A Testület jelenleg 10 hivatásos és 51 önkéntes tűzoltóból áll.

A Testület által vásárolt autóalvázat a fizetett tűzoltók derekas munkával autószerkocsivá alakították át.

Pestvármegye Tűzoltó-Szövetsége által Kaloocsán jún. 26-tól júl. 9-ig rendezett kerületi tűzoltószaktanfolyamon a testület parancsnoka és alparancsnoka, mint előadók működtek.

Kiskunfélegyháza megyei város területén 1933. évben 48 tüzeset volt, amelyből a város belterületére 16, a külterületére 32 tűzkár esik. A 48 tüzeset folytán megkárosult 48 egyén, kik közül biztosítva volt 39, nem volt biztosítva 9 károsult. A becslés szerinti összes kár értéke 15177 P 60 fillér, amely biztosítva volt általánosságban 269573 P 50 fillérre. Az elégett, de meg nem térített, illetve nem biztosított kárérték pedig 5882 P. A vízszerezés autóval és lajtokkal hordeva a városháza tornyában elhelyezett 15 köbméteres tartályból és ártézi kutak mellett levő gyűjtő medencékből. Szergyakorlat 147, elméleti oktatás 53 esetben tartott. Telep és egyéb helyszíni szemléken a parancsnokság 28 esetben működött közre. Malomvizsgáló pület és tűzifaraktaozás, tűzveszélyes anyagok ellenőrzése, tűzkárnapló vezetése, tüzeset és tűzkár statisztikai adatok havonkénti összegyűjtése és felküldése. a hatósági ártatlansági bizonyítványok kiállítása, személyi ügyek elintézése stb. képezte a parancsnokság munkáját. A parancsnoksági iktatókönyvbe 243 ügydarab jegyeztetett be. Súlyosabb fegyelmi ügy nem fordult elő, csak szabadnap elvonással büntetve 5 egyén. összesen 24 szabadnap vonatott el. Színpadi, cirkuszi ügyelet 90, gépkisérlet, géppróba s egyéb ügyeket 29 esetben; cséplésnél az összerakodóban (felsőszalmáskert) 5 egész nap tartott. A megelőző tűzrendészetnek ezen szigorú végrehajtása és a kémények rendszeres ellenőrzésének eredménye, hogy a városban levő 3353 jórészt nádfedelű házaknál sokkal kevesebb tűz volt mint a kisebb számú tanyák között, ahol sem megelőző tűzrendészet, sem a kémények ellenőrzése nem voltak. A tűzoltóság fenntartása az elmúlt (1933) évben a következő kiadásokat vonta maga után: személyi illetmények 27.770.—P, ruházat 1300.— P, fűtés, világítás 932.— P, szerelvények pótlása 1375.70 P, Két pár tűziló tartás 4356.— P. Összesen 35.733.70 P.

Vitéz Roncsik Jenő dr: Debrecen város tűzrendészetének vázlatos története c. folytatásos közleményt anyagtorlódás miatt legközelebbi számunkban folytatjuk.

Eladó a Kispesti Önk. Tűzoltótestületnél, Kispest, egy darab magasmedencéjű egységes kocsifecskenő, központi ércszelepes szerkezettel, 100 mm hengerbősséggel és egy darab lófogatú mentőkocsi, teljesen jó állapotban, fertőző betegek szállítására is alkalmas.

Szerkesztői üzenetek

Ifj. Csicsók István Mecsekszabolcs: Az egyenruha módosítás kérdéséhez beküldött hozzászólását átadtuk az ügy előadójának, Erdély Ernő főparancsnoknak. — **Önkéntes Tűzoltó-Testület.** Alsóvadász és Kispest: A lapot megindítjuk, hiányzó számokat pótoltuk. — **Dévényi E. Makó:** Levélben válaszolok.

Felelős szerkesztő és kiadó: Lukács Zoltán dr.,
Pest-Pilis-Solt-Kiskun várm. tűzrendészeti felügyelője

Parancsnok Úr!

Elméleti oktatásnál használja a
„**TÜZRENDESZET**”
füzeteit, I—VII. Ára 750 P.
Részletes árjegyzék a 63. oldalon

SZAKKÖNYVEK:

- A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. 7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).
- I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése 1.— P
- II. Vitéz Roncsik Jenő dr:
Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . 2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész 2.— P
- III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai 2.— P
- VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószeres ki próbálása, gondozása és működési zavarai. 1.— P
- Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60 P
- Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye 10.— P

SZABÁLYZATOK:

- Tűzoltógyakorlati szabályzat 2.— P
- A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata —.30 P
- Új tűzoltóverseny-szabályzat —.60 P
- Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal 4.— P
- Éremszabályzat —.60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

- 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet —.40 P
- 254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról . . . —.40 P
- Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyam-parancsnokság útján 50%-os kedvezménnyel rendelhetők meg.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel a beküldendő pénzüsségeket szíveskedjék megfizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyező-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése fel tüntetendő

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

- Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása . . . 1.50 P
- Petróczy István ny. repülőezredes:
Veszélyben minden magyar város . . . 1.50 P
- Rehák Tamás: Mótoros fecskendők és szerek, kötve 8.— P
- Tíz példány rendelése esetén 6.— P, füzve 5.50 P

SZÍNEMŰ ÉS ZENEMŰ:

- Techlár Ernő: Credo 2.— P
- Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólámra) 1.— P

KÖNYV:

- Ortutay József: Néhai József főherceg élete 3.— P
- Markusovszky Béla: A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség története —.50 P

NYOMTATVÁNYOK:

- Alapszabály önkéntes tűzoltótörszervezetek részére (darabonként) —.40 P
- Díszokmányúrlap 2.— P
(Egyszerűbb 1.— P)
- Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként) —.02 P
- Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonként) —.40 P
- Bőrburkolatban (darabonként) —.80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

- V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.
- Éremszalag —.70, igazolványlap —.30 P.

- Királyi díszérem kicsinyített mása . . 1.— P
- Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Világírás kerékpárok | Ékszeres
varrógépek | zseb- és faliórák
alkatrészek | alpacca evőeszközök

Diadal Áruház | Svájci óraház

BUDAPEST, VII., THÜKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40-4-88

Megkönnyített fizetési feltételek mellett részletre is
SAJÁT JAVITÓMŰHELYEK

HASZNÁLT vesz és cserél
grammofon ROZGONYI és RÉVAI
LEMEZT IV., Kossuth Lajos-u. 5

A
TŰZOLTÓSÁGOT
TÁMOGATJA

ha hirdeti a

TŰZRENDESZETI
KÖZLÖNY-ben

Magyar anyag! Magyar munka!
Gyárt és forgalomba hoz: **BELÜL MÉZGÁZOTT**
TŰZOLTÓ KENDERTÖMLŐKET
LINUM-TAUSSIG BUDAPEST V, JÓZSEF-TÉR 8
Lenfonó- és Szövőipar R.-T. Gyárak: Budapest, Kelenföld és Győr

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS
TÜZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRAGYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-
fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és
szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.Mindenemű
tűzoltófelszerelési cikkeket
raktárról kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01.

Gyárt: kézi és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolákat, vízfordó- és öntöző-lajtákat, szerkoosikat.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket,
a legmodernebb szempontok figyelembevételével,
garanciával a legkedvezőbb
fizetési feltételek mellettLEGELSŐ MAGYAR TÜZOLTÓSZER-, KÚT-,
SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR-, HARANG-, FÉM-
ÉS VASÖNTÖDÉJE
ALAPÍTVÁ 1816. ÉVBEN**Seltenhofer Frigyes Fiai**

m. kir. udvari szállítók

• SOPRON •

m. kir. udvari szállítók

MORZSÁNYI J.BUDAPEST
ESKÜ-ÚT 5. SZ.Gyárt: tűzoltó- és
sportterméket,zászlókat, zászlószeg-
eket, mindenemű jelvé-
nyeket, felirati zomán-
cát, gumi-
bélyegzőket

Alapítva 1870

**WALSER
FERENCZ**Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémöntöde.**FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TÜZOLTÓ TÖMLŐT
kivánt méreteken és nyomásig.

LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

Hazai
gyártmány!**Minden
kapható**

a

**Párisi
Nagyáruház-ban****„TOTAL“**
a tűzoltókészülékek
királyaFolyékony szénásvával
működik és száraz porral
és ezért télen nem fagy
be; nyáron nem párolog
el; sikeresen olt minden-
féle tüzet, tehát a veszé-
lyes folyékony anyagok, mint benzín, szesz, éter, petróleum, kátrány égését, továbbá a karbid- és a villamos-tűzeket, utóbbi esetben veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel kézzel szolgál a magyarországi lerakat:**LIGETI ÉS BIRÓ**

BUDAPEST, V, VIGSZÍNHÁZ-UTCA 5. TEL. 27-7-99

MINIMAXa legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utáztatokkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX RT, BUDAPEST**
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZ.: 23-7-31**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST VIII. BLAHA LUIZA-TÉR 1-3

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57.454. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST
IV, Bástya-utca 13

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny” 1933. 53. sz. 768. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV, Bástya-utca 13. — Telefon: 84-7-94

Tűzoltótötestületek a lapot tagdíj fejében kapják

A hivatásos tűzoltótisztí képeítés kérdése

Irta: Lukács Zoltán dr

Minden intézmény jövője elsősorban irányítóinak munkájától függ, vezetőinek képzettségén, rátermettségén és hivatottságán áll vagy bukik, fejlődik vagy sorvad.

Az ország tűzrendészetét is csak akkor lehet megfelelő színvonalra emelni, ha a rendelkezésre álló tűzoltótisztí gárda szakértelmével, képzettségével és tudásával nemcsak önmagának, hanem a tűzoltóintézménynek is tekintélyt tud szerezni. Régen kinőttünk már azokból a keretkből, amikor elég volt a tűzoltóság vezetéséhez a szerekeknek, felszereléseknek, gyakorlati szabályoknak ismerete, amikor két-három hét alatt oly bő ismereteket szerezhettek a tanfolyamon a kötelességét lelkiismeretesen végző hallgató, hogy rábízhatták nyugodtan bármelyik vidéki testület vezetését.

Hazánkban a rendszeres tűzoltótisztíképzés a Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület által 1890-ben tartott első országos tűzoltó-szaktanfolyammal indult meg, majd 1903-tól a belügyminisztérium rendeletére a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség vette át a tanfolyamok szervezését és irányítását. Az utolsó ilyen (XXI.) tanfolyamot 1922-ben Budapesten rendezte a szövetség. Ezek a tanfolyamok elsősorban az önkéntes és kötelezett tűzoltótisztí gárda nevelését célozták.

A hivatásos tűzoltóságoknál 1925. év előtt az úgynevezett tűzoltótisztí-gyakornoki kiképzés volt szokásos, mely a tűzoltó-legénységi és tisztí szolgálat elsajátítását — úgyszólván — csak tapasztalati úton tette lehetővé. A különböző helyeken, különbözően meghatározott ideig tűzoltótisztí-gyakornoki szolgálatot teljesített jelölt azután a szövetség által kiküldött bizottság előtt vizsgázhatott és siker esetén elnyerhette a MOTSz által kiadott tűzoltótisztí oklevelet. Ezek az oklevelek azonban, mint tűzoltótisztí képe-

tés hivatalosan elismerve, jogszabályban lefektetve, soha nem voltak.

És bár a városok rendszerint az ilyen oklevelek birtokában lévő alkalmazták hivatásos tűzoltótisztínek, vagy megkívánták, hogy legalább utólag szerezzék meg, de számos esetet tudnánk felsorolni, mikor ezek mellőzésével minden szakképzettség, sőt gyakran a legesekélyebb iskolai képzettség nélküli egyént alkalmazták. Ezen nyilvánvalóan méltánytalan eljárások ellen az érdekeltek — a képeítés szabályozásának hiányában — még csak jogorvoslattal sem élhettek. Ilyen tapasztalatok után szüksége mutatkozott, hogy a képeítés kérdése véglegesen, jogszabályban rendeztessék. A hivatásos tűzoltótisztí képeítést az 1925. évi 230.000 B. M. sz. rendelet 14. §-a szabályozta és ezzel úgy látszott, hogy ez a kérdés végre nyugvópontra jutott.

Azonban egyes törvényhatóságok ezen rendeletnek a már alkalmazásban volt tűzoltótisztítekre s azok hiányzó képzettségének megszerzése alóli felmentésre vonatkozó rendelkezéseit különbözőképen magyarázták, ami természetesen bizonytalanságot teremtett az érdekeltek körében. Előfordult az is, hogy pályázati hirdetményekben egyes magasabb tűzoltótisztí állásra csupán érettségi, egyes alacsonyabb tisztí állásra pedig gépészmérnöki képeítést kívántak meg anélkül, hogy tűzoltótisztí szakképeítést előírtak volna.

Ennek a bizonytalan helyzetnek következménye volt, hogy a közelmúltban, egyik megyei városban történt tűzoltóőparancsnoki választásból kifolyólag az érdekeltek panasszal fordultak a m. kir. közigazgatási bírósághoz, melynek ítélete ilyen vitás ügyekben döntvény jellegével bír, tehát általános érvényű és a jövőre nézve, zsinórmértékül szolgál.

A közigazgatási bíróság elvi jelentőségű ítélete tiszta helyzetet teremtett a tűzoltótisztí

képesítés kérdésében, miért is közérdeket vélünk szolgálni akkor, mikor a hivatásos tűzoltótisztek legszélesebb körét érdeklő 801/1934. sz. Közigazgatási bírósági ítélet indokolását név és hely megjelölése nélkül közöljük.

„X. megyei városhál üresedésbe jött tűzoltófőparancsnoki állásra a vármegye alispánja által közzétett pályázati hirdetmény folytán, J. Gy., a városhál szolgálatban álló tűzoltóparancsnok és J. J., okl. gépészmérnök pályáztak, s a város képviselőtestülete a szóbanlévő állásra — 17 szótöbbséggel — J. Gy.-t választotta meg.

Ezt a választást M. A. dr és Cs. A. városi képviselők külön-külön fellebbezéssel támadták meg és a választás eredményének hatálytalanságával J. J.-t megválasztott tűzoltófőparancsnokká kijelenteni kérték azon az alapon, hogy a két pályázó közül egyedül J. J. bírt az álláshoz megkívánt törvényes képesítéssel, ilyenmel pedig J. Gy. nem rendelkező, sem jelölhető, sem megválasztható törvényes alapon nem volt.

A vármegye törvényhatósági kisgyűlése a fellebbezéseknek helyet adott s a város képviselő testületének határozatát megváltoztatva, J. J.-t a tűzoltófőparancsnoki állásra megválasztottnak mondotta ki.

A kisgyűlés határozata ellen három panasz adatott be, nevezetesen a város képviselőtestülete által adott felhatalmazás alapján a város közönsége nevében a polgármester, J. Gy. megválasztott tűzoltófőparancsnok és T. K. törvényhatósági kisgyűlési tag részéről, akik egyértelműen azt kérik, hogy a bíróság a kisgyűlés határozatát helyezze hatályon kívül és a J. Gy.-nak megválasztását emelje érvényre.

A bíróság az X megyei város közönsége által elhatározott és a polgármester által beadott panaszt — érdemi bírálat nélkül — visszautasította az alábbi okokból:

Az 1896. évi XXVI. tc. 89. §-a értelmében a közigazgatási bíróság előtt érvényesíthető panasz kétféle: magán- és hatósági panasz.

Hatósági panasz a felhívott törvényszakasz 2. pontja szerint a közigazgatási hatóságok hatáskörének és az állami (kincstári) közérdek védelmére az ott megjelölt hatósági személyek által érvényesíthető, a törvény által tett felsorolásból azonban a községek és megyei városok képviselőtestülete hiányzik.

Vizsont a magánpanasz, a hozott határozatok által okozott bármely sérelem orvoslása céljából, minden érdekeltet ideértve, a jogi személyeket és hatóságokat is megilleti ugyan, azonban a hatóságokat (közelebről a képviselőtestületet) nyilvánvalóan csak olyan ügyekben, amelyekben mint magánfél (pl. vagyoni jogi alany) van érdekelve.

A közigazgatási folyamatban eljárni hivatott fokozatos hatósági szervek azonban egymás határozatai ellen panaszjogorvoslattal nem élhetnek, mert a hatóságként eljáró szervek nem magánérdekeltséggel bíró ügyfelek.

Ezért a bíróság az X város részéről emelt panaszt visszautasította s a szóbanlévő választás ügyét csupán a másik két panasz folytán vette érdemi bírálás alá.

A panaszok sorsát eldöntő vitás kérdés az, hogy:

1. J. Gy. birtokában van-e a tűzoltófőparancsnoki állásra előírt képesítésnek;

2. ilyen törvényes képesítés hiányában mégis, mint már alkalmazásban lévő tisztviselő (tűzoltóparancsnok) jelölhető és megválasztható

A magyar királyi belügyminiszter 230.000. 1925. B. M. számú rendeletének 14. §-a a hivatásos tűzoltótiszt vagy más parancsnoki állás betöltéséhez — általában — legalább a középiskolai (vagy ezzel egyenrangú egyéb iskolai) végzettségen kívül az országos tűzoltótiszt tanfolyam elvégzésének és a tűzoltótiszt képesítő vizsga sikeres letételének igazolását a törvényhatósági joggal felruházott városok tűzoltófőparancsnoki állásra nézve pedig, az imént előírt feltételeken kívül, a főiskolai végzettséget kívánja meg.

J. Gy.-nek középiskolai végzettsége nincs, a tűzoltótiszt képesítő vizsgát sem tette le és így a miniszteri rendelettel előírt képesítéssel nem rendelkezik.

Igaz, hogy a ren dele 14. §-ának harmadik bekezdése értelmében „a már alkalmazásban levő tűzoltótisztek és altisztek a hiányzó képzettség megszerzésére rendszerint nem kötelezhetők s a belügyminiszter — méltánylást érdemlő esetekben — az iskolai képzettség igazolása alól felmentést adhat“.

Ezekre a kivételes rendelkezésekre azonban a panaszosok sikerrel nem hivatkozhatnak.

Mert a már alkalmazásban levő tűzoltótiszteknek (altiszteknek) adott az a kedvezmény, hogy a képzettség utólagos megszerzésére „rendszerint“ nem kötelezhetők: csak a már viselt állás megtarthatása szempontjából bír jelentőség-gel, de olyan tág értelmezést, hogy a már alkalmazásban álló tűzoltótiszt illetve altiszt az előírt képzettség hiányában a magasabb tűzoltóparancsnoki illetve tűzoltótiszt állásra is alkalmazható lenne — meg nem tőr.

A magasabb állásra, de a kezdő állásra való alkalmaztatásnak is a lehetőségét a szóbanlévő rendelkezésnek az a második része adja meg, amely a belügyminisztert felhatalmazza, hogy az iskolai képzettség igazolása alól felmentést adhat, de nem hatalmazza fel a minisztert arra, hogy a tanfolyam elvégzésének és a képesítő vizsga letételének igazolása alól is felmentést adhasson.

A tűzrendészetről alkotott ez a speciális jogszabály tehát a panaszosok álláspontját nem támogatja, el is tekintve attól, hogy a magyar királyi belügyminiszter J. Gy.-tól az iskolai képzettség igazolása alól való felmentést kifejezetten meg is tagadta.

A bíróság szükségesnek látja rámutatni az 1929:XXX. tc. 67. §-ának 1. bekezdésében foglalt arra a rendelkezésre is, hogy szerint a közigazgatási tisztviselők részére a 65. §-ban általában megállapított elméleti képesítés sem állásuk megtartása, sem további előrehaladásuk végett nem kívánható meg azoktól, akik a jelen törvény hatályba lépte idejében a közigazgatási szolgálat *fogalmazási szakában* az 1883:I. tc. alapján követelhető elméleti képzettség birtokában tényleg alkalmazásban vannak, vagy a törvény hatályba lépte előtt alkalmazásban voltak.

A törvénynek ez a különleges rendelkezése azonban kifejezetten a *fogalmazási szakban* alkalmazottakra vonatkozik s így kiterjeszthető magyarázatot nem nyerhet és különben is csak azoknak szerzett jogait kívánta biztosítani, akik állásukhoz annak idején az 1883:I. tc. által megkívánt elméleti képzettség igazolása mellett jutottak.

Az 1883:I. tc. a tűzoltótisztek elméleti vagy gyakorlati képesítése felől rendelkezést egyál-

szükségessé vált második tüzoltótisztii állást mint *műszaki tiszti* állást szervezte meg, amennyiben az 1912:LVIII. tc. mellékletét alkotó illetménytáblázat tüzoltótisztekről említést nem tesz, erre a műszaki (tüzoltótisztii) állásra pedig J. Gy.-t, az addig altisztii létszámba tartozó tüzoltóórparancsnokot választotta meg, az általa 1914 óta betöltött műszaki tiszti állás pedig az 1923. évben szerveztetett át tüzoltóparancsnoki állásra.

Ezek szerint, még ha egyáltalában szó lehetne is arról, hogy J. Gy.-nak megválasztását, a törvényes képesítési kellék szempontjából, jóllehet nem a fogalmazási szakban alkalmaztatott, mégis az 1929:XXX. tc. 67. §-a 1. bekezdésének idézett rendelkezése szerint kellett elbírálni, a törvényben biztosított kedvezményt öt nyilvánvalóan csak akkor illetné meg, ha már a műszaki tiszti állásba is az 1883:I. tc. alapján követelhető elméleti képzettség birtokába jutott.

Ez azonban meg nem állapítható, mert jóllehet, sem az 1883:I. tc., sem az 1914. évben érvényben volt törvényes jogszabályok (1912. évi LVIII. tc. helyhatósági szabályrendelet) a tüzoltóparancsnoki álláshoz szükséges képesítést elő nem írták, mégis az X városnál szervezett *műszaki tiszti* állás, amely tüzoltóparancsnoki állásra szerveztetett át, még ha a legkisebb elméleti képesítést igénylő kezelői állással egyjelentőségűnek minősítették is, akkor is az állás betöltéséhez — az 1883:I. tc. 19. §-a értelmében — a középiskola vagy polgári iskola négy osztályának szabályszerű elvégzése kívántatott meg, amely elméleti képesítéssel pedig a panaszos — nem vitásan — nem rendelkezett.

De nem bírt a panaszos a városszervezési szabályrendelet által előírt képesítéssel sem, amennyiben a szabályrendelet 76. §-ának f) pontja az iktatóra, kiadóra, végrehajtókra és irnokokra, valamint a *többi pont alatt fel nem soroltakra* nézve szintén a négy közép- vagy polgári iskolai osztály elvégzését kívánta meg.

Tekintettel tehát egyrészt arra, hogy J. Gy. nincs birtokában a tüzoltótisztii (parancsnoki) állásra nézve előírt képesítésnek, másrészt arra, hogy sem a speciális jogszabály (230.000—925. B. M. sz. rendelet), sem az 1929:XXX. tc. rendelkezései nem vezethetnek annak megállapításához, hogy a nevezett ama tény következménye, hogy már 1914. év óta tüzoltótisztii állást töltött be, a szükséges képesítés igazolása alól fel volna mentve és így a főparancsnoki állásra is megválasztható volna; a törvényhatósági kisgyűlés határozatának a rendelkezését, amellyel J. Gy. megválasztásának hatálytalanítása mellett az egyedül jelölhető J. J.-t megválasztottnak jelentette ki, törvényesnek kellett elismerni.

Ezért a bíróság a panaszoknak helyt nem adhatott.

**Az új
versenyszabályzat
megjelent**

Ára 60 fillér

Irta Prohászka Lipót okl. tüzoltótiszt

A verseny a legénység kiképzésének fokmérője és így érthető, hogy a testületek minden igyekezete odairányul, hogy a versenyeken legalább helyezést érjenek el. A balsiker okát a legkülönbözőbb módon indokolják a helyzetlen csapatok, sőt nem ritkán a versenybírósgot vádolják részrehajlással.

A versenyre készülő csapatok edzését és a versenyeket figyelve, a balsiker okait négy csoportba oszthatjuk: hiányos vagy helytelen kiképzés, „agyonképzés“ és végül az idegen környezet. Ez utóbbi a szabadtéri sportnál is nagy szerepet játszik, eléggé ismerik, de annál kevésbé méltányolják.

A kiképzés sorrendjére és mikéntjére az egységes gyakorlati szabályzat, valamint az új versenyszabályzat részletes utasítást ad, tehát az abban foglaltakat nem ismétlem, csupán körülményekre akarok rámutatni, melyek figyelmen kívül hagyása a versenyeredményt nagyban befolyásolják, bár ezek igen gyakran lényegtelen apróságoknak tetszenek.

A gyakorlatok színhelyéül választott hely talaja legyen sík, kemény föld. Csúszós talajon bizonytalan a mozgás. Tömlőfektetésnél az egyes szerelős számok a tömlővégek (apacsavar) kivívésénél — ami futva történik — nem tudnak a kellő helyen és kellő pillanatban megállni. Ennek természetsszerű következményei: a csővezető (s. csöv.) nem tud a következő tömlő elejénél megállni, karjaival a levegőbe kapkod, a nyomóoldali szám pedig segítségül elkapja a karját és közben elejti saját tömlőjének apacsavarát és a nagy zavarban a csővezető az anyacsavart kapja fel és ezzel fut tovább. A talaj okozta bizonytalan járás és jogosan kifogásolható szabálytalan mozdulatok annyira beidegződnek, hogy ezeket egyszerre, különösen idegen környezetben a nagy napon, levetni nem lehet és bármilyen ideális legyen is a versenyterep, a csapat bizonytalanul fog mozogni, a nyomótömlők szerelése körül előforduló szabálytalan mozdulatok eredménye lepontozás. A felesleges mozdulatok idővesztéséget is jelentenek, ami külön hibapontot jelent. Hasonló eset fordulhat elő a mozdonyfecskenő szerelésénél. A mozdonyfecskenő két sarkantyúja kemény, síkos talajon megkapaszkodni nem tud, lefektetésnél tehát megcsúszik és a lemozdonyított fecskenő elejénél álló szerelő számokat is magával rántja. Ennek elkerülése céljából különböző fogásokat szokás alkalmazni, melyek célravezetők ugyan, de ellenkeznek a szabályzattal (pl. egy ötödik szerelős szám a fecskenő végében). Versenyeket ilyen talajon úgy sem rendeznek, tehát felesleges a csapatot az előkészítésnél ilyesmire rászoktatni. Régi, tapasztalt tüzoltó könnyebben alkalmazkodik és hamarabb találja fel magát, míg egy újone nem tud eltérni attól, amit először tanult, még ha a verseny előtt figyelmeztetjük is. Legfeljebb azt érzjük el, hogy bizonytalan lesz és még nagyobb hibákat ejt.

A szerelős számok fel- és elvonulásánál tapasztalható, hogy az egyes szerelős számok között túlnagy a térköz, a csapat szinte szétesik. Ennek oka a hepe-hupás talajon tartott rendgyakorlat, ahol a tüzoltók egymásnak ütődnek, egymást kilölik a sorból. Ezt elkerülendő, a térközöket a

szokottnál nagyobbra veszik és ezt megszokják. Ilyen nagy térközzel (mely állandóan változik!) menetelő sor v. szakasz igazodása sem kifogástalan. Az általános benyomás nem a legjobb lesz, következmény: egy újabb pont.

A kiképzés alapját tudvalevőleg a rendgyakorlatok képezik. A rendgyakorlatok körül elkövetett hibák következményei a szergyakorlatoknál is mutatkoznak. Addig tehát ne kezdjünk a szergyakorlatokhoz, míg a csapat nincs teljesen a vezénylő „kezeben“, *bárta* legyen is a vezénylő. Az a csapat, amely csak egyik vagy másik tiszt vezényszavára dolgozik kifogástalanul, nincs jól fegyelmezve. Tagadhatatlan, hogy sok függ a vezénylőtől, annak képességétől, fellépésétől és erélyétől, éppen ezért versenyre készülő csapatok elé ne állítsunk olyan vezénylőt, aki még maga is bizonytalan a szerelésben. Főleg pedig ne cserélgesstük a vezénylőt. Ha a létszám megengedi, egyidejűleg több csapatot képezzünk és készítsünk elő a versenyre és ezekből állítsunk össze egy csapatot a versenyre, de még a verseny előtt néhány héttel, hogy össze szokjanak, de a többi csapatokkal is kell folytatni az előkészítést, hogy legyen tartalékunk. A verseny csapat összeállításánál csakis a rátermettség legyen az irányadó és minden más szempont, mellékkörülmény kerülendő. Létra-szerelős számok összeválogatásánál ügyeljünk az egyes szerelős számok testmagasságára. Nem kelt jó benyomást, ha az egymásmellett haladó létraszámok közül az egyik a vállán, a másik sisakja taráján viszi a kihúzás létrát.

Az olyan versenyszámoknál, melyeknél a szerelési idő is mérik, nem egyszer előfordult, hogy az iskolaszerelésnél első helyen végzett csapat lemaradt, mert sokáig tartott a szerelés. Ez, bár tény, mégis különösen hangzik, mert képtelenségnek tűnik, hogy egy jól kiképzett csapat ugyanazon versenyen ennyire ellentétes eredményeket érjen el. Ez a helytelen és túlzásba vitt előkészítés következménye. Az iskolaszerelés mozdulatai, főleg fordulatai, a rendgyakorlatok fordulataival teljesen egyezők. Ezek iskolaszerelésnél és bemutatásoknál, különösen különleges szerek bemutatásánál hatásosan érvényesülnek, azonban gyorsszerelésnél ezen szögletes, mondhatnám, szertartásos mozdulatok tompítandók, támadásnál pedig — mikoris a szerelős számoknak fürgén kell mozogniuk — egyenesen kerülendők.

Az egységes gyakorlati szabályzat is kifejezésre juttatja, hogy a gyorsszerelésnél „a gyorsaság és a gyakorlatiasság a fő“, tehát elvben nem tiltja el a gyorsítást célzó észszerű egyszerűsítéseket és arról sem hallottam, hogy tárgyilagos versenybírák oly irányú egyszerűsítéseket kifogásoltak volna. A támadási gyakorlatoknál pedig a szerelésre vonatkozó szabályokat röviden így lehetne összefoglalni: a szerelés az egységes gyakorlati szabályzat *szellemében*, a leggyorsabban végzendő. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a szívó- és nyomóoldali számok összegabalyodhatnak.

Az előkészítő gyakorlatok során a támadási gyakorlatoknál ne próbálkozzunk a rendelkezésre álló erőket meghaladó feladatok megoldásával annál kevésbé, mert versenyeken nem szokták a vezénylőket olyan feladatok elé állítani, melyek községi viszonylatban nem fordulnak elő.

Az új versenyszabályzat szerint a támadási verseny két részre oszlik: 1. a vezénylők verse-

méleti megoldásából áll, 2. a csapatok versenyére, amelynél a vezénylők versenyén megoldott és a versenybírók által egységes alakra helyezett támadási megoldásnak a vezénylő és a csapat által történt végrehajtása képezi az elbírálás alapját. A támadási verseny súlypontja ezek szerint a vezénylők vállain nyugszik, ezért kívánatos, hogy a versenyt megelőzőleg a versenyző a taktikai könyveket átböngéssze és néhány próba feladatot megoldjon.

A gyakorlatoknál használt fecskendők nem ritkán csak „voltak“ egységesek, már t. i., amikor a gyár szállította azokat, sőt igen gyakran már „saját terv“ szerint készültek. Kisebbségek nem zavarnak, mert a versenyző csapatoknak joguk van-e a szerelés megkezdése előtt a szereket megtekintetni és így a kisebb eltéréseket szemrevételezve a szerelésnél meglepetés nem érheti a csapatot. De ha az otthoni saját fecskendőkön csak a nyomócsontok egységes, egyéb semmi, akkor baj van a versenyen, a szerelés ideges kapkodásból fog állani.

A gyakorlatoknál használt nyomótömlők hossza — takarékosági szempontokból — alig több 5 m-nél és a csavarpárok össze vannak verve úgy, hogy azokat teljesen összezsavarni nem lehet. A csapat megszokja a *könnyű* és *rövid* tömlőtekercsekkel a szerelést. A versenyen azonban 15 m-es tömlőtekercsekkel kell szerelni, ami ismét újabb bajok kútforrása. A tömlőtekercs nehezebb a megszokottnál és a szerelős számok nem vesznek elég nagy lendületet a kigurításhoz, a tekerés a félúton megáll és még a tömlőszárak visszarántása sem viszi tovább. A szerelős számok nem becsülik fel helyesen a távol-ságot, a már összezsavart tömlővonalat ki kell vinni majdnem kétszeres hosszra, hogy az egyenes legyen, ami szintén hiba. Az összevert csavarpárok következménye, hogy a szerelők megszokják, hogy a csavarpárokon legfeljebb egy teljes fordulatot lehet zsavarni és meg sem próbálják a teljes összezsavarást, ami a versenybírák figyelmét nem szokta kikerülni. A szívótömlőknel az összezsavarás is igen gyakran hiba, gyakran azért, mert az anyacsavarba homok vagy kavics kerül, ami tudvalevőleg szintén hiba.

Végül néhány szót az idegen környezet okozta elfogódottság elkerüléséről. Minden csapat idegen környezetbe kerülve, többé-kevésbé elfogódott lesz, ehhez járul még a nézőközönség és versenybírák jelenléte. Ennek leküzdésére a következő módszert ajánlom: terepszemlét kell tartani azon községben, hol a verseny lebonyolításra kerül és szemügyre venni mindazon helyeket, melyek verseny szempontjából számításba jöhetnek, esetleg sikerül pontosan meg tudni a verseny színhelyét. Erre kiválasztunk saját körzetünkben egy hasonló helyet és a már jól begyakorolt csapattal ott folytatjuk a gyakorlatokat. Közvetlenül a verseny előtt nyilvános bemutatót is tarthatunk, hogy szoktassuk a csapatot a közönséghez. Azt azonban kerüljük, hogy a versenyen résztvenni szándékozó idegen csapatok erről tudomást szerezzenek és a bemutatón mint nézőközönség, résztvegyenek. Az tapasztalati tény, hogy idegen csapatok munkájánál könnyebben meglátjuk a hibákat és ezen tapasztalatokat saját csapatunknál hasznosíthatjuk. A versenyelőkészületeknek pedig nem az a célja, hogy más csapatokat oktassunk és saját csapatunk fáradsága árán vigyük el előlünk a

Az aldebrői és verpeléti tűzvész

Írta: *Ruzsin Ferenc* egri hiv. tűzoltóparancsnok

1934. évi április hó 23-án délelőtt 11 órakor Aldebrő, Hevesmegyei (egri járás) nagyközség főútján kigyulladt a 418/1 helyrajzi szám alatt fekvő, Lipkovic Mátvás és Birgenstock János közös telkén fekvő istálló. A tűz az istálló belsejében keletkezett, valószínűleg eldobott gyufa, vagy égő cigarettától. Amikor a házbéliek a tüzet észrevették, az istálló teljesen lángban állott, s tüzet fogott annak tetőzete is. Értesítették futár útján a 7—800 méter távolságban lévő községházán lakó Lieszkovszky Ernő községi főjegyzőt, aki azonnal intézkedett a harangkongatás útján való tűzriadóról s más ember hiányában, maga látott hozzá — két községi tisztviselő segítségével — az ugyancsak a községházán elhelyezett két (100 m³) kocsifeckendő kivontatásához. Nagy volt a veszély, mert a vidéken orkányszerű szélvihar dühöngött és mert a község minden tehetősebb lakosa az 5 km távolságban lévő Verpeléten volt vásáron, a többiek pedig a határban dolgoztak.

A helybeli tűzoltóság megérkeztekor már lángban állottak a csatolt helyrajzon 419/1 és 416/1 számmal jelzett épületek és azok mellék-helyiségei.

A tűzoltóság egyik fecskendőjét a 419/1 és az attól délre fekvő, még nem égő nádfődeles ház előtt az utcán szerelte s miután sugarával a még nem égő házat lelocsolta s megszállotta, a sugarat az égő épületre irányította.

A másik gépet a 414/1 helyrajzi sz. ház előtt szerelték s sugarával észak felől támadták meg a tüzet, hogy azt elvághassák.

Közben értesítették a szomszédos községek és Eger város tűzoltóságát és kérték segítségüket.

Egymásután érkeztek meg: Tótfalu (2 km) 1 fecskendő, 8 emberrel; Kompolt (5 km) 1 fecskendő, 8 emberrel; Verpelét (5 km) 1 fecskendő, 10 emberrel; Kál (6 km) 1 fecskendő, 10 emberrel; Kápolna (4 km) 1 fecskendő, 6 emberrel; Eger (20 km) 2 fecskendő, 15 emberrel; Vécs (10 km) 1 fecskendő, 6 emberrel.

A legelőször megérkezett tótfalusi tűzoltóság érkezésekor már a 413/1. sz. ház is égett s a közben 24 főre szaporodott helyi tűzoltósággal karöltve, minden igyekeztük arra irányult, hogy egyrészt a tüzet északi rányban megállíthassák, másrészt az dél felé ne terjeszkedhessen, mert utóbbi esetben a mintegy 400 m-re fekvő templomig; a szorosan egymás mellé épült és többnyire zsupos tetejű házak pusztulása nehezen lett volna megakadályozható. A hatalmas viharban a tűz megállítása a közben már megérkezett többi tűzoltóság segítségével végül a 408/1. sz. cserepes háznál sikerült, a tüzet lokalizálták. Ezután már csak a zsarátnokok leoltásán és a takarítási munkán szorgoskodtak a tűzoltók. Az aldebrői tűzoltóság egy fecskendővel éjjel 2 óráig a helyszínen maradt.

Leégett összesen: 5 ház (ebből 3 kettős épület, két tulajdonossal), az összes mellék-helyiségekkel, takarmánynéművel, udvari szérűk és kazlakkal és 1 melléképülettel. Elpusztultak az összes ingóságok is.

Beégett: 1 tehén, 1 borjú, 5 sertés és kb. 100 drb baromfi.

Részletezés: Leégett 8 lakóház, 5 udvaron, 5 tetővel. 9000 P értékben. 6 drb magtár-kamra 2000 P értékben, 9 drb istálló és félszer: 6500 P

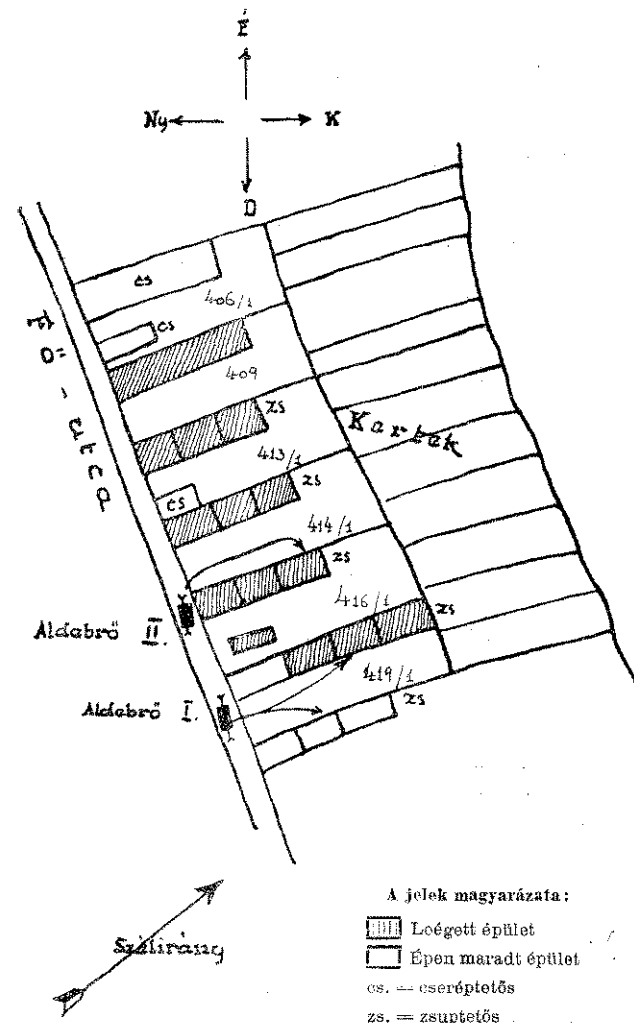
értékben, 7 drb ól 700 P értékben; összesen 18200 P. Ebből biztosítva: 5320 P.

Háziállatok: 600 P értékben, bútor: 500 P, szemestermény: 00 P, szállastakarmány: 500 P, mezőgazdasági gépek és eszközök: 1500 P, fakészlet: 600 P, gyümölcsfák: 800 P. Összesen: 5200 P. Együtt az épületekkel az összes tűzkár: 23.400 P, amelyből csupán 5320 P van biztosítva.

A tűz kétségtelenül bebizonyított oka: gondatlanság.

A tűz alkalmával könnyebb természetű sérülést szenvedett: 4 férfi. Az épületek biztosítva voltak: a Fonciere, Kisbirtokosok, Turul, Adria, Magyar Hollandi és Hazai biztosító intézeteknél.

Vízet a Tarna patakából lajtok útján nyerte a tűzoltóság. Eleinte kevés, később bőséges víz állott rendelkezésre.

Első támadásnál:

(Aldebrő 2 fecskendővel) égett a 419/1 és 413/1 épület. I. gép 1 sugár védte a 419/1-től délre fekvő zsupos házat, majd azt lelocsolva és megszállva, a 419/1 támadására ment át. II. gép 1 sugárral védte a tűz alatt fekvő 414/1 zsupos házat, majd támadta a 416/1-et.

Megemlítésre méltó körülmény, hogy a 419/1. helyrajzi számú épülettől északkeletre, tehát a szél irányában fekvő és 200 m távolságban lévő, közbeültetett gyümölcsfákkal határolt (lombdús fák) két drb. takarmánnyal megrakott pajta is felgyult a röptűztől, oly nagy volt a szél ereje.

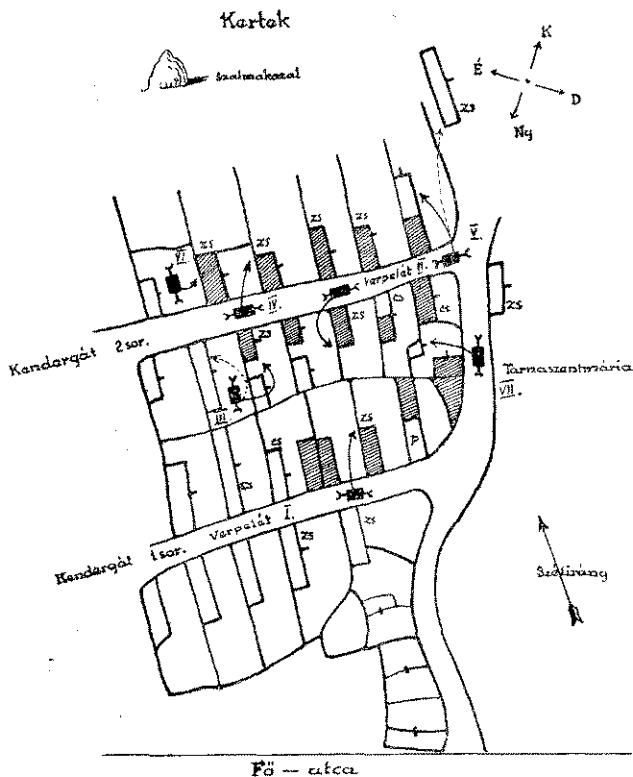
Az Aldebrőn kiütött tűz izgalmai még le sem csillapodtak, amikor az alig 5 km-re fekvő Verpeléten, — ahol ez időben országos vásárt tartottak — a lakosság tűzilármája és harang-

kongatás jelezte, hogy a nagyközségben tűz ütött ki. A verpeléti tűzoltóság egy fecskendővel még Aldebrón volt s így az ottonmaradt része 2 fecskendővel 2 óra 15 perckor érkezett a tűz színhelyére, ahol a hatalmas szélviharban kiütött tüztől már 4—5 ház állott lángban. A tűzoltóságot Fecske László főjegyző vezette, aki ottás közben meg is sérült.

A csatolt helyszínrajz szerinti 365. sz. ház udvarán lévő, mintegy 10 szekér mennyiségnyi szalma gyult fel ismeretlen okból. A házbeltiek még a zsúpfedeles házuk padlásáról lehordták a zsákokban lévő gabonát, de már ekkor ez a ház is égett (365).

A hatalmas szélviharban a házak pillantok alatt gyultak fel és szemtanuk szerint még 25—30 méteres lángcsóvák is kicsaptak a szél irányába.

Az első gép leszerelése a Kendergát-utca 1. sorában 365. sz. ház előtt történt s a sugarat a 364. sz. ház udvarára vezették, ahonnan a tűz terjedésének északi irányban akartak határt szabni.

Fecskendők elhelyezése:

- I. } Verpelét
- II. } Verpelét máv
- III. } Verpelét máv
- IV. } Eger
- V. } Eger
- VI. Kismána
- VII. Tarnaszentmária

A jelek magyarázata:

- Leégett épület
- Épen maradt épület
- cs. = cserépfödés
- zs. = zsúpfödés
- p. = palafödés

Első támadásnál:

(Verpelét 2 fecskendő) a 364 sz. ház udvaráról védte a 364-est és támadta a 365-öst. Másik gép a kendergát 2 sorba szerelve védte a 359, 360-ast. Később Verpelét I. a 363 sz. cserépes ház udvarára áthelyezve sugarát, védte a 363-ast és támadta a 363 udvari égő pajtát

A másik gépet a Kendergát-utca 2. sorában a tüzzel szemben helyezték el s a Kendergát 2. soron próbálták a tüzet a szél irányában elvágni, ami azonban, mivel ekkor már mintegy 10 ház égett, nem sikerült.

Közben segítségül kérték a szomszéd községek és Eger tűzoltóságát.

Eger több segítséget nem nyújthatott, így az Aldebrón lévő 2 — már akkor szükségtelen — gépét és embereit dirigálta Verpelétre, ahová az egyes tűzoltóságok segítsége a következő sorrendben érkezett: Tarnaszentmária 1 fecskendő, 6 ember, 2 óra 20 p; Eger 2 fecskendő, 15 ember, 2 óra 25 p-kor. 2 óra 30 perckor: Feldebrő 1 fecskendő 20 ember; a többiek sorrendben: Verpelét (Aldebrón segítő csapata 1 fecskendő, 10 ember). Kompolt: 1 fecskendő, 9 ember; Kál: 1 fecskendő, 15 ember; Kápolma: 1 fecskendő, 16 ember; Kápolna érseki uradalom: 1 fecskendő, 15 ember; Kismána: 1 fecskendő, 12 ember; Domoszló: 1 fecskendő, 10 ember; Feldebrő állami uradalom: 2 lajt, 6 ember; Recsk: 1 fecskendő, 10 ember; Recsk ércbányai tűzoltóság: 1 fecskendő, 14 ember; Egerszalók: 1 fecskendő, 9 ember; Vács: 1 fecskendő, 8 ember; Tófalu: 1 fecskendő, 8 ember; Aldebró: 1 fecskendő, 6 ember; Sirok: 1 fecskendő, 7 ember; Verpelét MÁV 1 fecskendő, 3 ember. A tűznél megjelent összesen: 19 község, illetve intézmény 21 fecskendő és 208 tűzoltóval.

A szélirány északkeleti, később inkább északi volt. A szélirány egyfoként a nagy tűznél kedvező volt, mert a Kendergát 2. sor után mintegy 150 m szélességben gyümölcsfákkal beültetett kertek voltak s az aztáni városrész ujonnan épült cserépetős házaikkal bír s ott takarmányberakás sem történt. Ha a szél megfordul, a fél község veszélybe kerülhetett volna, mert a Kendergát sor (1 sor) északkeleti oldalával (égő oldal) szemben lévő oldalon s azok mögött sűrűen épített, többnyire szalmatetes házak vannak. A kendergát 1 sor: 8 méter széles, a 2 sor pedig 13.4 m, de a dél felé valamivel (1.5 m.-rel) keskenyebb.

A tüzet este 6 órára lokalizálták, ekkor már a szél is legyengült, a verpeléti tűzoltóság azonban egész éjjel, másnap reggel 7 óráig dolgozott a zsarátékok oltásán és a takarítási munkán.

Az egész oltás folyamán elegendő víz állott rendelkezésre, amit a tűzoltóság lajtok útján részben a Tarna-patakából, részben belső kutakból nyert.

A tűz egyfoként a község egyik legveszélyesebb belterületi pontján keletkezett, növelte a veszélyt a nagy szél és a zsúpostetű házak nagy száma. Viszont megkönnyítette a helyzetet, hogy vásár lévén a községben, mindenki otthon tartózkodott s így elegendő ember állt az oltásnál (nyomólegénység) rendelkezésre.

A tűz színhelye és az első támadás a csatolt helyszínrajzon van feltüntetve.

Leégett összesen 13 ház, ebből 12 lakóház, egy istálló az összes melléképítményekkel, pajták és takarmánykazlakkal. Elpusztult minden ingóság. Valamennyi ház (egy cserepes kivétel) nádfödeles, illetve zsúpfödeles volt.

Az összes kár 38.208 P, ebből ingatlan (ház, istálló, félszer, gépszín stb.) 20.090 P. Ingóságok (bútor, ruhanemű, szemes gabona, takarmány, mezőgazdasági gépek, falkészlet, ipari eszközök, élelmiszer, gyümölcsfák) 18.118 P.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton

pengő.

A biztosítások az Első Keresztény, a Gazdák, a Fonciere és a Hazai biztosító intézeteknél vannak kötve.

Minden elismerésre méltó az a bajtársiaság, amitől indítatva, még a 25—30 km távolságra levő kisközségek nehéz viszonyok között levő tűzoltóságai is — fáradságot nem kímélve — siettek bajbajutott embertársaik segítségére.

Ugyancsak elismerést érdemel a két község vezetőjegyzője és tűzoltóparancsnoka, Fecske László (Verpelét) és Lieszkovszky Ernő (Aldebrő), akik a rendkívüli körülmények között is biztos nyugalommal intézték a vezényletet és gyors intézkedésekkel megmentették községeiket a pusztulástól.

E nagy tüzek alkalmával kitűnt, mennyire helytállóak a tűzveszélyes tetőzeteknek megszüntetésére vonatkozó intézkedések. A leégett házak mind nád-, illetve zsúpfedelesek voltak, mindkét községben. Verpeléten leégett ugyan egy cserépfödeles épület is, de ez úgy be volt ékelve a tűz fészkebe és annyira a szél irányában fektült, hogy megmentése nem sikerült. A tűz feltartóztatása mindkét helyen cserépfödélű háznál sikerült, és a közbeeső cseréptető házat is sikerült megmenteni.

A verpeléti tűznél a csendőri nyomozás szerint a tűz a 365. sz. ház udvarán keletkezett, ahol a szalmakazal gyúlt fel. A csendőrség nyomozása szerint a házban kalácsot sütöttek, az erős tüzelés folytán egy kipattanó szikra repült a szalmakazalra, amelyből az felgyulladt. A csendőrség megállapítását főképpen arra bázisozza, hogy a szemtanúk szerint legelőször a kazal teteje égett.

Az én véleményem szerint — bár a tűz a fenti okból is származhatott — valószínűbb az, hogy gyermekek játékból keletkezett. A házigazda szerint a tűz a kazal déli sarkán, lent keletkezett. Én is így vélelmezem. A tűz a kazalnak déli sarkán a szomszédház falánál keletkezhetett az ott játszó (több gyermek volt az udvaron) gyermekek játékból. A nagy szélben a megfelelő szélirány mellett a láng gyorsan a kazal tetejébe kaphatott, ezt már látták a szomszédok is.

A ház ugyanis, amelyben sütöttek, belső kemencével bír, amelynek huzata a szabad kéményhez vezető sipok miatt lecsökken és a még gyújtó szikrák itt megsemmisülnek. De ha szikra csapódott volna is ki, annak az uralkodó szélirány mellett, a másik (helyrajzon 364. sz.) szomszédnál kellett volna gyújtani. Nem valószínűsíthető, hogy a kipattanó szikra az erős

eső szalmakazalra sodródott volna.

Megemlítésre érdemes, hogy a Kál községi tűzoltóság egybehívása és felszerelése után — mielőtt Aldebrőre indultak volna — Kál községben is kigyulladt egy takarmányos pajta, amit a készenlétkben álló tűzoltóság azonnal eloltott. Ha nincs teljes készenlétkben a tűzoltóság, nincs kizárva, hogy Aldebrő vagy Verpelét sorát Kál sem kerülje el.

Heves megyének ezen a napon három községére szállt rá a vörös kakas.

A sorozatos tüzek miatt az egyes községek lakosain páni félelem vett erőt, mindenfelé — így Egerben is — olyan hírek keltek szárnyra, hogy gyújtogatók járják a falvakat, s egyesek szerint Parádon, Kompolton, Pétervásáron (mind hevesmegyei községek) is tűz keletkezett. Szerencsére ezek nem bizonyultak valóznak. Még meg nem erősített hírek szerint, a megye északi fekvésű községeiben felkészültek a gyújtogatók fogadására is és a késő éjszakába benyúló permanens szolgálatot tartottak.

Tűzoltókat érdekli,

- hogy az új tűzrendészeti kormányrendelet-tervezetet az igazságügyminisztériumból átküldték a belügyminisztériumba. A rendelet kiadása júliusra remélhető, a kérelemnyomtatványokkal egyidejűleg.
- hogy a hivatásos tűzoltótisztai képzés kérdésében felmerült vitákban a m. kir. közigazgatási bíróság elvi jelentőségű döntvénye tiszta helyzetet teremtett. Vezércikkünkben részletesen tárgyaljuk a kérdést.
- hogy a hivatásos tűzoltók és tiszték egyetemes egyenruházata és rangjelzése ügyében a MOTSZ elnöksége javaslattal fordul a belügyminiszterhez.
- hogy Pest vármegye szeptember hó 9-én Vácott vármegyei tűzoltóversenyt rendez, amely már az új versenyszabályzat szerint kerül lebonyolításra.
- hogy csonkult országunk északi vármegyéje, csonka Abauj és legdélibb vármegyéje, csonka Bács vármegye tűzoltószövetségeiket megalakították és áldásos működésüket megkezdték. Reméljük, hogy ezúttal mindkét vármegye megtalálta azt a vezetőt, akinek sikerül új alapokra fektetni az eddig gyengén álló tűzrendészet ügyét.

Mezőgazdaságban előforduló kazal-, szálas takarmány-, alom-, istálló-, nád- és szalimatetőtüzek oltására legalkalmasabb az oly nagy határokban szabályozható

„NAPSUGÁR”- LÖVŐKE

Egyedül egy nap — Aldebrő, Verpelét, Szil és Sigárdi uradalom tüzesetei is azt bizonyítják, hogy a „Napsugár”-lövőkét egy tűzoltószertár sem nélkülözheti **Októbertig terjedő részlejtetésre is szállítjuk**

Ismertetőt és árajánlatot készséggel küld:

LIGETI ÉS BIRÓ, BUDAPEST, V, VIGSZINHÁZ-U. 5

Debrecen város tűzrendészetének vázlatos története

Írta: vitéz Roncsik Jenő dr

(Folytatás)

A debreceni vásárok híresek voltak az egész világon, a városon ezrekre menő idegen ember fordult meg, közöttük igen sok gyanus is, ilyenkor az őrzők számát megszorította a tanács (1720 augusztus 4.), ha aztán hosszabb időn keresztül, a szeles és száraz idők ellenére sem fordult elő tüzeset, a nemes magistratus azt gondolván, hogy az őrzők már nem is szükségesek, egyszerűen elbocsátotta őket. (1699 jún. 28.)

A pénzért felfogadott őrzők fizetése nagyon különböző volt. Egyszer fele fizetésüket az adóba tudták be, felét pedig az utca fizette, amelyik kiállította (1674 szept. 8.), később havonta három forintot és két pozsonyi véka búzát kaptak (1720 jún. 2.), majd csak havi 3 forintot (1723 szept. 26.) s ezt is leszállították két forintra (1724 szept. 10.)

Szüret alkalmával, amikor a szüret előre meghatározott napján az egész város népe kivonult a szőlőkbe, a városi tanács még külön őrzőket fogadott fel, sőt a tanács tagjai közül is a városban kellett maradni a névszerint kijelölteknek.

Sokszor előfordult, hogy az őrzők nemcsak másokra és a tűzre nem vigyáztak, hanem magukra sem, mint 1714 január 13-án, amikor este 9—10 óra között vigyázatlanságuk miatt a város tömlőce kigyulladt, a teteje leégett, a rabokat úgy az alsó, mint a felső tömlőcből már csak félholtan tudták kimenteni.

Az őrzőkön kívül a tornyokba és a filegóriákba is fogadtak fel *vigyázókat*, emellett azonban a harangozóknak is kötelességük volt a tűzre való vigyázás és ha azt észrevették, a harang félreverése.

A városi tanács nemcsak a város őriztetéséről gondoskodott, hanem a várost környező *erdőket* is igyekezett megvédeni a tűz pusztításai ellen, mert a város lakosai innen kapták az építkezési faanyagot. Védte a tanács a mezőket is. Eltiltotta úgy a pásztoroknak, mint más embereknek a mezők meggyújtását: mert ha az erdőbe megy a tűz, a gyújtogató tulajdon keze vágattatik le érte (1638 márc. 21.).

1642 február 13-án újra kimondotta, hogy sem vadászok, sem pásztorok, sem városi, sem kívül való emberek 12 forint büntetés terhe alatt a Nagyerdőn, Apafáján, Cserén és Fancsikán tüzet csinálni ne merészeljenek, mert ha a tűz elszalad s megégnek az erdők: fejek esik el érte, akik miatt az történendők.

A tavaszi szeles és száraz időkben, éppen úgy, mint a városban, az erdőkben is őrzők vigyáztak a tűzbiztonságra.

1702 május hó 22-én tartott tanácsülésben a fiscus kérte, hogy Sándor András és Sándor Mihály keze, kik a Cserét felgyújtván, nagy kárt tettek, vágassák le, a tanács azonban megkegyelmezett nekik, így ítélvén: vasba verettesenek és esztendeig vasban dolgozzanak.

Csatos Mihály a bányai erdőt gyújtotta fel szántszándékkal s ott felbecsülhetetlen kárt tett. Ítélet: firól-fira való jobbágya legyen a nemes városnak. (1716 márc. 30.)

Kupay György, mert a fancsikai erdőt felgyújtotta, már enyhébb büntetést kapott, csak

gyöt és társait pedig megfuratozták deresen (1918 máj. 14.)

Sok tüzesetet okozott a *pipázás*, a *gondatlan dohányzás* is, amiért azt évtizedeken keresztül, leginkább pénzbüntetés terhe alatt, eltiltotta a tanács. Az első tilalom 1665 április 2-ről való, amikor a városi tanács, hogy a dohányzás kárt, romlást ne okozzon, szerezzen a városban, 12 forint büntetés terhe alatt eltiltja s: akit rajta érnek, irremissibiliter exigáltatik.

Hasonló dohányzási tilalmak vannak 1665 április 17-ről, 1668 március 17-ről, amikor a tanács a dohány árulását is eltiltotta, 1681 május 8-ról, amikor kimondta, hogy: a városban található dohány harmadnap alatt a városból ki- viendő és semmiképen a boltokban árulni meg nem engedtetik, sub amissione rerum.

Úgy látszik, a *hentesek* nagy dohányosok lehettek, mert 1683 március 4-én kimondotta a tanács, hogy: valakik a hentesek közül az *dohányszíváson* kapattatnak, azon esztendőben mesterségüktől priváltassanak. Ez év március 22-én eltiltotta a tanács a pipák és pipaszárak árulását is és kimondotta, hogy minden dohányzáshoz való eszközt a városból 15 nap alatt ki kell vinni, mert különben: megégettetik s akinél találtatik, másképen is megbüntettetik. Ezt a határozatot nemcsak a piacon tették közhírré, hanem még házanként is.

1696 január 15-én 48 pénz büntetés és falóra ültetés terhe alatt tiltották el újra a dohányzást, 1697 február 20-iki határozat szerint, aki dohányt árul, 12 forinttal és dohányának megégettetésével, aki pedig szívja, vagy ha csak pipa is találtatik nála, nyakvással büntettetik.

Hiába volt a pénzbüntetés, hiába a nyakvasbatétel, hiába a falóra ültetés, a dohányzás szenvedélye mind jobban és jobban elterjedt s annak semmiféle rendszabály és büntetés gátat nem vehetett. Belátta ezt a város tanácsa is és 1700 szeptember 18-án már az idegenek által a városba hozott és lefoglalt dohányt visszaadta nekik azzal, hogy soha többet a városba be ne hozzák, majd a büntetéseket is alacsonyabba szabta, így 1701 október 8-án már csak bírságot helyezett kilátásba a tilalom ellen vétőknel, 1715 október 31-én a bírság nagyságát szolgálval szemben egy forintban, gazdával szemben két forintban szabja meg.

A fazekas céhnek igen jó kereseti forrását képezte a mindenütt keresett és híressé vált *debreceni pipa* készítése, amiért is 1703 május 13-án a városi tanács a fazekasok szegény özvegyeinek megengedte a pipacsinálást, azonban olyan kikötéssel, hogy a városon belül egyet se adjanak el, hanem: összveséggel a külsőnek adják.

1720 június 17-én a darabontokat bízza meg a dohányzók megbírságolásával a tanács s hogy a darabontok minél szigorúbban teljesítsék megbízásukat, a bírság egyharmad részét nekik juttatja. 1724 szeptember 17-én már csak a dohányosok összeírását rendelték el s az 1733 március 6-án kelt „*Gyuladásokról való statutumok*”-ban már meg is engedték, hogy a város polgárai dohányozzanak s csak az utcán, udvaron, istállóban vagy az aféle veszedelmes helyeken, száraz

lóny 1924. évi 3-ik számában teljes szöveggel megjelent, Debrecen városának eddig az első ismeretes és rendszerbe foglalt tűzrendészeti szabályrendelete, rendelkezik a dohányzás szabályozásán kívül a városban való lövöldözésről, a tüzes pernye kiöntéséről, a tüzelő helyek rendben tartásáról, vigyázók kiállításáról, ezzel kapcsolatosan a kapitányvízről, az utcák kútjairól, a céheknek a tűz oltásában való részvételéről, a diáktűzoltókról és a szabályrendelet rendelkezései ellen vétőkről.

A *kollégiumi diáktűzoltóság* már az 1657. év előtt részt vett a városban keletkezett tüzesetek eloltásában, amint az az 1657. évi iskolai törvényekből következik. Az 1704. évi iskolai törvény a református kollégium diákságának tűzoltói tevékenységét régi és nagyon dícséretreméltó szokásnak nevezi s elrendeli, hogy a diákok a tűz eloltása után kötelesek azonnal visszatérni a kollégiumba, megtiltja, hogy házról-házra csatangoljanak, mert aki a tilalmat megszegi, az 25 dénár büntetést fizet. A csatangolást nem kell rossz értelemben venni, a tilalom csak azt akarta megakadályozni, hogy a diákok a város polgárai által a tüzesetek eloltása után felajánlott étel- és italneműeket elfogyasszák.

Az 1733. évi *statutumok* a diáktűzoltókról a következőképpen rendelkeznek: Minthogy a kollégiumbeli ifjúság mindenkor ekkedüglen, még életének veszedelmével is a tűz oltásában dícséretes szorgalmatosságot mutatott, ezután is *tőlük* hasonló industria reméltetik, szerzetesenek mentül előbb a város költségén ötven bórvedrek és a vízipuskák százra szaporíttassanak, melyek ad proportionem kamaránként osztassanak fel, hogy minden kamara (diákok lakása a kollégiumban) a magáéru számot adhasson. melyekkel a tűzhöz concurrálni és az ott lévő előjárók directiója szerint az oltásban segíteni fognak.

Hogy miképpen alkalmazta a városi tanács az 1733. évi *statutumokat* a bűnösökkel szemben, az kitűnik az u. n. *Protocollum nigrum*-okból, amely jegyzőkönyvek az 1727—1760. évekig terjedő időből a bűnügyi tárgyalásokat és ítéleteket tartalmazzák. Nézzünk ezekből egy néhányat:

1738 május 19. Németh Mihály és felesége a várost felgyújtással fenyegették: hogy a város veszedelmebe ne essék, örökös számkivetésbe küldettek.

1741 március 25. Sajtos Jánosné a Megyaszai boltjában a tüzet gondatlanságból fazékban hagyta, zsákkal fedte be, a zsák meggyulladt, ha észre nem vették volna mások, nagy gyulladás esett volna, hogy mások is tanuljanak és a tüzre jobban vigyázzanak, nyakvasba és 12 korbácsra ítéltetett.

1741 május 6. Farkas György Titkos István szállását pipával felgyújtotta. Miután nem tudja a kárt megfizetni: menjen vissza a tömlőbe, addig dolgozzék vasban, amíg a kártételt le nem szolgálja.

1742 március 10. Nagy István és társai az istálló végénél a kutyának tüzes taplót vetettek, a gaz már füstölgött is. Pálcával és korbáccsal verettetnek meg a dolmányon által.

1744 május 30. Szoboszlai György, tilalom ellenére kovácsműhelyben tüzelt és dolgozott, a kémény ki is gyúlt, egy heti árestommal büntetett.

1745 április 12. Horvát Mihály és Nagy István harangozók csapszékben ittak, táncoltak,

nem vette észre a kitört tüzet, a piacról kiáltoztak fel hozzá az emberek, hogy üsse félre a harangot. Két első 40, a harmadik 24 pálcára ítéltetett.

1745 július 31. Kovács Andrásné, miután megintetett, hogy a háza nem arra való, hogy lakjon benne s mégis fogadott bele lakókat, 18 korbácsütésre ítéltetett, a városból kitiltatott, a háza pedig levonatott.

1746 december 24. Borsos Mihály csapszékben tüzes teremttével szitkozódott, 18 pálcát ütést kapott, ugyanezért 1747 március 4-én Kőrödi István cigány már 30 pálcát ütést érdemelt ki.

1748 február 5. Kolozsvári János kéményseprő a tömlőc kéményét kiséperte ugyan, de egy hétre rá kigyulladt. Szóval intetett meg.

1749 április 3. Kovács János a pipájából a tüzet egy zsák tollba ejtette, a toll meggyulladt, a zsák is megégett, vigyázatlanságáért 18 pálcával megverettetett.

1751 január 18. Tóth Andrásné alamizsnás koldus a tüzes pernyét kiöntötte az Ispotály kapuján, nem öntözte meg vízzel, a szél a kántor házáig vitte, mások tapodták el, 15 korbácsütésre ítéltetett, az ispotályból kiküldetett, tovább nem élhet az alamizsnával.

1755 április 9. Gacs Mihály, malomban dohányzott s miután csak néhányat szippantott a mécsnél, hat pálcát ütés árán megszabadult.

1755 május 1. Tót László strázsza, éjjel 11 órakor az utcán dohányzott, 24 pálcát ütést kapott s a városból, mint nem idevalót, kitiltották.

1756 június 5. Ujvári János, mert a gyomra fájt, az udvaron dohányzott, harmadnapig maradjon árestumban.

1758 augusztus 12. Berkovics József és Hersch munkácsi zsidó kereskedők este égve hagyták a gyertyát a sátorban, a láda már meggyulladt, amelyen volt. Azzal védekeztek, hogy pénteken este a szokásaik szerint a gyertyát eloltani nem szabad, különben is, mikor a hajdú megütötte a ládát, akkor esett ki a gyertya a dinnyehéjből s csak akkor gyulladt meg a láda. A strázsamester igazolta, mint tanu, hogy a sátorban volt 5 kereskedő mindegyike aludt, egy sem vigyázott közülük s a láda nem a hajdú vigyázatlanságából gyulladt meg. Ítélet: mind-egyiknek 24 pálcát adjanak, a többit is fogják meg, aki ott volt.

1760 december 6. Kovács György civis Szabó Máté tűzoltódiákot, aki a tűznél segédkezett, vasvillával fejbe ütötte minden ok nélkül, a diákok megfogták és átadták Török György hajdunak, hogy kísérje a városházára, de ő elbocsátotta. A tanács, miután a város nagyon sokat köszönhetett a tűzoltó diákoknak, akik a legönzetlenebbül védték a várost és a város lakosait tüzesetek alkalmával, szigorú ítéletet hozott. Kovács György civis uram megverettetett 40 pálcával, meg kellett fizetnie a gyógykezelési költséget és 25 forint sérelemdíjat a diáknak. Török György hajdu 36 pálcát kapott és a hajduságból elcsapták. (Folytatása következik)

Parancsnok Úr!

Elméleti oktatásnál használja a
„TÜZRENDESZET”
füzeteit, I—VII. Ára 750 P
Részletes árjegyzék a 79. oldalon

VÁRMEGYEI TŰZOLTÓSZÖVETSÉGEK HÍREI

Pestvármegye Tűzoltó-Szövetsége f. évi áprilisi hó 28-án tartotta rendes tavaszi közgyűlést a vármegyeháza kistermében. Napirend előtt Ney Géza vármegyei főjegyző, elnök üdvözölte a székesfővárosi tűzoltóság képviselőit megjelent Ausch Rezső h. főparancsnokot és Sturm István tűzoltófőtisztet, valamint Kállay Imrét, a Budapesti Tűzoltótestületek Szövetségének fővármegye tűzrendészeti állapotáról betérjesztett titkárát. A Szövetség 1933. évi működéséről és a titkári jelentés megemlékezett arról a páratlanul nehéz helyzetről, amely — a végtelenül súlyos gazdasági helyzet, a községi és városi háztartások siralmas állapota folytán — élet-halál küzdelem felelőségteljes kötelessége elé állította a tűzoltótestületeket. A testületek életképességét mutatja, hogy a feltornyosuló akadályok ellenére Pestvármegyében az utolsó két év folyamán 14 autószerkocsit helyeztek üzembe.

A tűzoltótisztképzés előmozdítására a Szövetség két ingyenes kerületi tűzoltó szaktanfolyamot rendezett, Kalocsa, illetve Gödöllő székhellyel, mely tanfolyamok keretében 76 hallgató nyert képeztést.

A testületi kiképzés fejlesztésére Kiskőrösön, Rákosligetén, Solton, Dunakeszin, Monoron, Uszódon és Pomázon tartottak járási versenyeket. Díszes záróünnepélyt rendeztek a csepeli Weisz Mannfréd gyári, pestszenterzsébeti, vasadi, keceli, rákoshegyi, dunapataji, csillaghegyi, pomázi, géderlaki, váci, kispesti, szentendrei tűzoltótestületek.

Az első továbbképző tiszti tanfolyam 13 hallgatója közül 6 pestmegyei végzett eredményesen bebizonyítva, hogy Pestvármegye tűzoltóságának vezetői fokozott mértékben tesznek eleget azon kötelességüknek, melyet önként, a haza és felebaráti szeretettől áthatva, magukra vállaltak. Az elmúlt évi zárszámadásának, valamint a kerületi szaktanfolyam számadásának ismertetése után a közgyűlés a felelős számadónak a felmentvényt megadta.

Vita nélkül fogadta el a közgyűlés a járási versenyekre vonatkozó javaslatokat, s azok időpontjának kitűzését az elnökségre bízta. A vármegyei tűzoltóversenyt szeptember hó 9-re Vácra tűzte ki, az országos választmányi közgyűlés időpontjára.

Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a f. évben Vácon június hó 17—30-ig és Pestszent-erzsébeten augusztus hó 21—szeptember hó 4-ig rendez kerületi tűzoltótanfolyamot.

Lukács Zoltán dr. vm. tűzrendészeti felügyelő javaslatára a közgyűlés kimondotta, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség új versenyszabályzatához alkalmazkodni kíván, ezért 1928. évi áprilisi hó 28-án hozott határozatát módosítja és kismotorfecskenő verseny csoportra a Mátrai-féle selyemzászlót, a mozdonyfecskenő verseny csoportra pedig az „Agorasztó” benzomotorfecskenőt tűzi ki, mint vándordíjat. Az ügyvezető alelnököt megbízta, hogy a költségvetésben versenydíjak címén előirányzott összegből vásároljon hasznos csapatfelszerelési tárgyat és a kocsifecskenő verseny csoportra azt tűzze ki versenydíjként a vármegyei tűzoltóversenyre.

Végül Hajós Emil j. tűzrendészeti felügyelő javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy a mozgófényképszínházak körül tapasztalt rend-

SZÖVETSÉGI ÜGYEK

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1934 áprilisi hó 21-én

Az elnöki széket Széchenyi József gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Főttitkár ismerteti Vasvármegye Tűzoltó-Szövetségének jelentését, mely szerint február 18-tól március 4-ig terjedő időben járási tűzoltótiszti továbbképző tanfolyamot tartott Sárváron, 73 hallgató részvételével. A tanfolyam nemcsak a rendes tűzoltói tárgyakra, hanem a gázvédelem és célövészet oktatására is kiterjedt.

Az Orosházi Önkéntes Tűzoltótestület meghívására az elnökség elhatározta, hogy a testület 60 éves jubileumi ünnepére július hó 8-án, képviselőtében az ügyvezető alelnököt és Démusz Lajos elnökségi előadót küldi ki.

Főttitkár bemutatja a Szeged Somogyi telep Önkéntes Tűzoltótestületének, a Hajdúvármegyei, valamint a Szegedi Tűzoltótestületek Szövetségének beküldött évi jelentését.

Marinovich dr. ügyvezető alelnök bejelenti, hogy aszékesfővárosi XI. kerületi előljáróság átiratban hívta fel az országos szövetséget, hogy a Fehérvári út 15 számú ingatlanán lévő árnyékszék vízöblítéssel rendszerűvé alakítsa át. Elnökség megbízta az irodát a szükséges intézkedések megtételére.

Főttitkár bejelenti, hogy az Országos Szövetség felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, melyben a törvényhatóságú városok tűzoltófőparancsnokai részére a VI. fizetési osztály megnyitását kérte. A felterjesztésre az a válasz érkezett, hogy a városok háztartásának ezidő szerinti súlyos helyzetére tekintettel a kérelem nem teljesíthető.

Vitéz Roncsik dr. előadó jelentést tesz az egri hivatásos és önkéntes tűzoltóság között fennálló áldatlan állapotokról. Elnökség felkérte Hirling Gyula és vitéz Roncsik Jenő dr. előadókat, hogy a helyszínen szerzett tapasztalataikról tegyenek jelentést a legközelebbi elnökségi ülésen.

A m. kir. légügyi hivatal átiratában közölte, hogy a légiforgalom időjárási biztonságának emelésére szükségesnek mutatkozik — elsősorban a Dunántúlon — olyan vészjelző hálózat kiépítése, amely a légiforgalmi időjelző szolgálat központját hirtelen fellépő viharról, vagy zivatarról távbeszélőn értesítené. Felkéri az Országos Szövetséget, hogy ezen fontos szolgálat ellátása érdekében engedélyezze tagtestületének a szolgálat elvállalását, akiket azután kellő útbaigazítással fog ellátni. — Elnökség a Légügyi Hivatal felkérésének örömmel tesz eleget és az érdekelt tagtestületeket felhívja az értesítőszolgálat elvállalására, mely hazafias kötelesség.

Lukács dr. szerkesztő bejelenti, hogy Pápai Manó és Mankbreiter Miksa a „Tűzrendészeti Közlöny” részére hirdetések szerzésére ajánlkoznak. Elnökség a felajánlott szolgálatot elvi okokból nem veszi igénybe.

Főttitkár bejelenti, hogy a június hó végén tartandó Nemzetközi Tűzoltókongresszus tárgyalni fogja az 1936. évi kongresszusnak Budapestre történő meghívását. A hivatalos képviseltekre való kiküldés céljából ügyvezető alelnök eljárt a bel-

rendelkezésre.

Főtátrkár bejelenti, hogy Csanád-Arad-Torontál vármegyék Tűzoltó-Szövetsége első évi rendes közgyűlésén felvett jegyzőkönyv egyik példányát felterjesztette.

Főtátrkár jelenti, hogy Bihar vármegye főispánja Berettyóújfaluban f. évi április hó 29-én ünnepélyes keretek között nyújtja át három érdeemes biharmegyei tűzoltónak a belügyminiszter úr elismerő oklevelét. A vármegyei szövetség az ünnepélyre az Országos Szövetség elnökségét meghívta. Elnökség vitéz Roncsik Jenő dr előadót kérte fel képviselőtére.

Marinovich dr ügyvezető alelnök bejelenti, hogy Vas vármegye alispánja f. évi szeptember hó 2-án, Szombathelyen tartandó „Tűzoltó hősi emlék“ ünnepélyes felavatására az elnökséget meghívta. Bendefy előadó ismertette az ünnepély sorrendjét. Elnökség elhatározta, hogy az ünnepélyen képviselteti magát.

Főtátrkár előterjesztésére az elnökség hozzájárult 1000 db bőrbevonatú és 1000 db vászonbevonatú tűzoltó igazolványtok beszerzéséhez.

Bejelentés érkezett, hogy Csanád, Arad, Torontál vármegyék július hóban Makón, Nógrád és Hont vármegyék 2 tanfolyamot Salgótarjamban, Veszprém vármegyei szövetség május 7—20-ig Veszprémben kerületi szaktanfolyamot óhajtanak rendezni. Elnökség szükségesnek tartja felhívni a rendezőket, hogy az előadók névsorát, a részletes órarendet és a tanfolyam céljaira rendelkezésre álló szerek számáról és azok állapotáról részletes jelentést küldjenek.

Rosta Géza előadó bejelenti, hogy nyert megbízása alapján az Országos Szövetség könyvtárát rendezte. Szükségesnek tartja a könyvtárszekrények megjavítását, könyvek bekötését és egyes könyvek beszerzését. Rosta előterjesztését az elnökség elfogadta, fáradozásáért köszönetet mondott.

Papp Ferenc előadó bejelenti, hogy a kereskedelemügyi minisztérium elkészítette az új kéményseprési szabályrendelet tervezetét, legnagyobb részét az Országos Szövetség javaslata alapján. Néhány héttel ezelőtt egy újabb szabályrendelet tervezet látott napvilágot, melyből éppen azok a rendelkezések hiányoznak, amelyek a tűzbiztonság érdekében a legfontosabbak. Elnökség elhatározta, hogy felterjesztést intéz a belügyminisztériumhoz annak eldöntése végett, hogy a kéményseprőipart olyannak tekinti-e, amelyhez a tűzrendészetnek köze van? Elnökség egyidejűleg felkérte Papp előadót, hogy az újabb javaslathoz a tűzbiztonság következményére való figyelemmel készítsen tervezetet.

Vitéz Roncsik dr előadó bejelenti, hogy a mártészalkai kir. járásbíróság Juhász György kántorjánosi önkéntes tűzoltóparancsnoktól megtagadta a csendőrség által hatósági közeg elleni erőszak vétsége miatt tett feljelentés ügyében a bűnvádi eljárás megindítását, azzal az indokolással, hogy a tűzoltóparancsnok, akit szolgálata közben ért a sérelem, nem hatósági közeg. Elnökség elhatározta, hogy megkeresi a debreceni kir. táblát a sérelem orvoslására, hogy a sértett tűzoltóparancsnok megkapja a jogos védelmet.

Papp előadó ismerteti, hogy a 230.000. B. M. sz. rendelet értelmében a városok hivatásos tűzoltóságának tagjai a város által megállapított egyenruhát hordják, s így a tűzoltótisztek a legkülönbözőbb színű és szabású egyenruhát viselik. Indítványozza, hogy a hivatásos tűzoltóságok egységes egyenruházatának kérdése tűzessék ki a legköze-

szítésével Teasdale alelnököt, vitéz Roncsik dr és vitéz Kiss dr előadókat bízta meg.

Főtátrkár bejelenti, hogy az új versenyszabályzat 2000 példányban elkészült és 60 fillérért kapható az Országos Szövetség irodájában. Elnökség a szabályzat elkészítése érdekében kifejtett munkásságáért Papp Ferenc előadónak jegyzőkönyvi köszönetet mondott.

Papp előadó rámutat arra, hogy az új versenyszabályzat szerint kis motorfecskendővel is versenyeznek, gondoskodni kell tehát arról, hogy egységes gyakorlati szabályzat készíttessék. Tervezetét beterjeszti. Elnökség a tervezet sokszorosítását elrendelte azzal, hogy azt minden városi tűzoltóparancsnoknak megküldi hozzászólás és áttanulmányozásra.

Kathona Mihály dr előadó előterjesztésére elnökség felhatalmazást adott, hogy a Breuer sír-emlék ügyében Antalffy né és társa által a szövetség ellen indított peres ügyben egységes eljárást tegyen folyamatba az elnökség.

Vitéz Roncsik dr előadó ismertette Fejérváry Ervinnek, a „Biztosítási Közlöny“ főszerkesztőjének megküldött tervezetét, melyben az épületek tűzkár elleni biztosítását kötelezőnek kéri kimondani és e célból törvényhozási intézkedést javasol. Elnökség elhatározta, hogy a javaslatot támogatja s ez ügyben a kereskedelemügyi miniszter úrhoz felterjesztést intéz, hogy a közgazdasági helyzet javulásával tegye a kérdést megfontolás tárgyává.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Segélyzőpénztárának elnökségi ülése Budapesten, 1934 április hó 21-én

Az elnöki széket Széchenyi József gróf országos elnök foglalta el, aiki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy titkár a múlt ülés óta segélyben részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette.

Segélyben részesültek: Medveczki Aladár tűzoltó (Taktakenéz) 60 P, Dobrosi Károly tűzoltó (Mezőkeresztes) 40 P, Káldi József parancsnok (Körmend) 50 P, Doktor József tűzoltó (Nádasd) 92 P, Takács Károly parancsnok (Amarcs) 32 P, Papp Antal tűzoltó (Sorokújfalu) 28 P, Szabó Ágoston parancsnok (Karcag) 20 P, Józsa Sándor hiv. tűzoltó (Karcag) 10 P, Kollár Imre tűzoltó (Somogyecsurgó) 20 P, Tóth András tűzoltó (Nagykálló) 16 P, Palló András tűzoltó (Tiszalök) 18 P, Solymosi Gábor tűzoltó (Tiszalök) 14 P, Vargyas József tűzoltó (Sopron) 16 P.

Elnökség a bejelentéseket jóváhagyólag tudomásul vette.

Titkár bejelenti, hogy Rád község körjegyzőjének 1933. évi szeptember hó 6-iki jelentése szerint Krencsik Mihály tűzoltó gyakorlatozás közben megsérült. Elsőnek beküldött orvosi bizonyítvány szerint nevezett tűzoltó idült gyomorhurutban szenved, mely a balesettel összefüggésben nincsen. A később beküldött orvosi bizonyítvány szerint fentnevezett tűzoltó 29 napig gyomorsülyedés és gyomorfalpetyhűdés miatt volt munkaképtelen. Mivel kétségtelen, hogy ezen betegségek nem baleset következtében jöttek létre, hanem belső, alkati megbetegedés folytán, ezért ellenőrző szakorvos a segély iránti kérelmet az alapszabályok 18. §-a a) pontjára hivatkozással, teljesíthetőnek nem találja. Szakorvosi vélemény meghallgatása után elnökség a segélyiránti kérelmet teljesíthetőnek nem tartja.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

FELHÍVÁS

a „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetőihez a folyó évi előfizetői díjak beküldése tárgyában

A Tűzrendészeti Közlöny, mint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja, a magyar-tűzoltó-szaksajtónak legrégebb közege, mely mellett, hogy az ország tűzoltótársadalmának érdekeit szolgálja, a hivatalos közleményeken kívül a tűzoltó-intézmény fejlődésének is szócsöve. Amidőn multévi előfizetőinket az előfizetés megújítására felkérjük, egyben figyelmüket arra a körülményre is felhívjuk, hogy az évi 6 pengő előfizetési díjnak az 57.454. számú postatakarékpénztári csekkszámára befizetési lap útján való beküldését mennél előbb eszközölni szíveskedjenek, mert különben a lap küldését kénytelenek leszünk beszüntetni.

A Tűzrendészeti Közlönyt a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. sz. rendeletével (Belügyi Közlöny 1933. évf. 53. sz., 768. old.) ajánlotta előfizetésre a vármegyék, városok, községek számára.

Aki csak teheti, tartsa fenn előfizetését, mert csak így áll módunkban a súlyos nehézségekkel küszködő testületeknek tagdíj fejében küldeni lapunkat.

A kiadóhivatal

HÍREK

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet a következőknek adományozta: Lázár Lajos járási tűzrend. felügyelő (Orosháza), Kollár János rajv. (Gyöngyös hiv.), Vencel Géza őrparancsnok (Diósgyőr-Vasgyár) vitéz Boronyai István szkv., Gyalog István őrmester (Bpest hiv.).

Jancsó Kázmér Jász-Nagy-Kún-Szonok vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek 40 évi buzgó közszolgálatának elismeréséül a Kormányzó úr öfö-méltósága a IV. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

Goldschmidt József csákvári jár. tűzrendészeti felügyelőnek nyugalomba vonulása alkalmából, sok éven át kifejtett buzgó munkássága elismeréséül a Kormányzó úr az V. osztályú Magyar Érdemkeresztet adományozta.

Pirnitzer Manó szekszárdi lakos, kereskedőnek az önkéntes tűzoltóság megalakításánál kifejtett eredményes közreműködéséért és a tűzoltóság iránt tanúsított áldozatkészségéért a m. kir. belügyminiszter elismerését nyilvánította.

Névmagyarosítások. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy *Démusz* Lajos békésvármegyei tűzrendészeti felügyelő családi nevét „*Dévényi*“-re, *Karner* Béla budafoki hiv. tűzoltóparancsnok családi nevét „*Karnay*“-ra, *Stear* Sándor rákospalotai hiv. tűzoltóparancsnok családi nevét „*Sándorffy*“-ra, *Malustyik* Elemér kántortanító, a mélykúti önkéntes testület parancsnoka családi nevét „*Mélykúti*“-ra, *Janza* László nagykovácsi hiv. tűzoltótiszt családi nevét „*Csaba*“-ra változtassa.

Kerületi tűzoltószaktanfolyamok a f. évben: Nógrád-Verőcén június hó 3—16-ig, Győrött június hó 10—23-ig, Vácott június hó 17—30-ig, Szegeden július hó 2—15-ig, Salgótarjánban július 3—16-ig, Nyiregyházán július hó 17—30-ig, Pestszenterzsébeten augusztus hó 21—szeptember hó 4-ig.

A debreceni kerületi tűzoltótanfolyam záróvizsgáját f. hó 10-én tartották meg ünnepélyes külsőségek között Debrecenben, melynek keretében 52 önkéntes tűzoltó tett vizsgát.

tanácsnok jelent meg, míg az Országos Tűzoltó-Szövetséget vitéz Zombory József sátoraljaujhelyi tűzoltófóparancsnok képviselte. Ott láttuk Lukács Zoltán dr pestvármegyei tűzrendészeti felügyelőt, Fazekas József dr abaujvármegyei tűzrendészeti felügyelőt, Bojtor István biharvármegyei tűzrendészeti felügyelőt, vitéz László Árpád nyiregyházai tűzoltófóparancsnokot, Thóbiás Gyula dr abaujvármegyei járási tűzrendészeti felügyelőt, Nagy Sándor dr aljegyzőt pedig Hajdú vm. képviselőt.

Az elméleti vizsgálaton a legváltozatosabb témakörből szakszerű kérdésekről a legteljesebb megelégedés mellett feleltek a jelöltek, majd a gyakorlati vizsgálat folyt le, ahol a tűzrendészeti feladatkörön felül a mentés és gáztámadás elleni védekezés és segítségnyújtás voltak a főbb pontjai a vizsgának. A jelöltek, akik jóformán az ország minden részéből jöttek el a ma már egyre nagyobb hírnévre szert tett debreceni tűzoltóparancsnokság tanfolyamára, kivétel nélkül megállották a helyüket és eredményesen tették le a vizsgát.

A vizsga végén vitéz Zombory József, az országos szövetség kiküldöttje, magasszárnyalású beszédben méltatta a tanfolyamon résztvevő önkéntes tűzoltók nagy áldozatát és a tanfolyam oktatóinak, élén vitéz Roncsik Jenő dr érdemeit a tanfolyamok szervezése és kiváló kiképzése körül.

Vizsga után ünnepi külsőségek között adták át a debreceni tűzoltóknak, köztük Rehák Tamás parancsnoknak a 15, 10, illetve 5 esztendőszolgálati kitüntető érmeiket, akikhez ugyancsak vitéz Zombory József intézett szép beszédet.

A vizsga keretében melegen ünnepelték Dere-kassy István dr mentőőrvost 69-ik születésnapja alkalmából és éppen most volt 49 esztendeje, hogy először vonult ki Dere-kassy István a pesti mentőkkel első szolgálatátételre.

A Kevermesi Önkéntes Tűzoltótestület 1934. évi június hó 29-én ünnepli 30 éves fennállásának jubileumát, mely alkalommal tűzoltónapot rendez. Fél 11 órakor a Kevermesi Önkéntes Tűzoltótestület házi tanfolyamának záróvizsgálója a Horthy Miklós úti áll. el. népiskola nagytermében. Fél 12 órakor ugyanott a fennállásának 30 éves évfordulóját ünneplő Kevermesi Önkéntes Tűzoltótestület díszközgyűlése. Fél 1 órakor közös ebéd a községi nagyvendéglőben. Délután 2 órakor tűzoltóverseny a leventepályán: felvonulás, Szózat, ötös kocsifecskendőszerelés: 1. iskola, 2. gyors, kilences kocsifecskendőszerelés: 1. iskola, 2. gyors, támadási gyakorlat, díjkiosztás, elvonulás.

A Rákosszentmihályi Önkéntes Tűzoltótestület 1934 április 29-én tartott közgyűlése egyhangulag

**TŰZOLTÓK
figyelmébe!**

Parancsnok Úr!

Tűzoltó sapkák

Legénységi sapka: előírással fazonban, fekete melton anyagból és bőrutánzatú lakkernyővel, sárgaréz felvénnyel felszerelve P 2.60

Ugyanaz: finomabb kivitelben, fekete posztóból, valódi bőrkernyővel, igen jó minőség P 3.40

Tiszti sapka: a legénységi sapka minőségében, de tiszti szírevel P 5.40

Ugyanaz: de luxus kivitelben, finom kangaron vagy kreppből és selyembéléssel P 6.60

Sapkajelvények: legénységi, sárgarézből P 1.16

Zubbony-gombok: tiszti sapkára, aranyhímzésű P 1.70

sárgaréz vagy nikkelezett, darabja P 1.10

A sapkarendelésnél a kívánt fejbőségek (centiméterekben) közzelendők

Nettó, szabott árak! Postai megrendelések azzonnal, gondosan és lelkiismeretesen, de bárkinél is csak utánvétel teljesítettek!

MÜLLER L. K. ÉS TÁRSA Alapítótott

parancsnoknak: Klier Antal alparancsnokot, szertárosnak: vitéz Nagy Szabó Sándor levente h. főoktatót, segéd-tisztnek Havas Sándor jegyzőgyakornokot.

Az új parancsnok bajtársaival együtt nagy igyekezettel dolgozik azon, hogy a testület jóhírűve fokozódjék és hogy a község lakosságának bizalmát megnyerje.

Kerületi verseny. Békés vm. tűzoltószövetsége az orosházi önkéntes tűzoltótestület 60 éves fennállásának 1934 július 8-án tartandó ünnepsége alkalmával Orosházán kerületi versenyt rendez. A versenyen részt vehetnek Bihár, Csanád, Csongrád és Békés vármegye járási és megyei versenyen első vagy második díjat nyert csapatai. Benevezni június 25-ig lehet. A versenyre jelentkezni Békés vármegye tűzoltó szövetségénél az új verseny szabályzat II. mintájú nyomtatványán kell. A verseny tárgya: kocsis-és mozdonyfecske, valamint létra gyorsszerelés, végül taktikai támadás. A versenyre vonatkozólag bővebb felvilágosítás Békés vármegye tűzoltó szövetségétől nyerhető.

Az Alagi Önkéntes Tűzoltótestület f. évi április hó 8-án tartotta évi rendes tisztújító közgyűlését.

A közgyűlés a múlt évben megüresedett parancsnoki tisztségre egyhangú lelkesedéssel Bakos Sándor el. isk. igazgatót választotta meg. Ugyanekkor választotta meg a Testület Ulreich Nándort a pénztárosi és Vitályos Lászlót a segéd-tiszt-titkári tisztségekre.

A Testület érdekében kifejtett közhasznú, fáradságátlan munkásságának és támogatásának elismerésül a közgyűlés Ruthart János alparancsnokot és Fischer Samut tiszteletbeli parancsnokká, Bilesch Endre szakaszparancsnokot tb. alparancsnokká és Sift Ede szertárost tb. szakaszparancsnokká választotta meg.

Hesp Edvin lelépő pénztáros és Windisch Géza dr. lelépő titkár évi jelentése után a közgyűlés Rihó András tűzmesternek a testületi tagdíjak összegyűjtésének fáradságos, de igen eredményes munkájáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg.

A választmány és a számvizsgáló bizottság megválasztása után Závodszy Géza elnök nyújtotta át Molnár Gyula díszelnöknek és Ruthart János alp. tb. parancsnoknak a 30 éves, továbbá Szviatovszky Imre rajvezetőnek és Sift Sándor örvezetőnek az 5 éves szolgálati emlékérmeket és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség okleveleit.

A Testület működését illetőleg álljon itt a titkári beszámoló néhány adata:

A téli hónapok alatt tartott elméleti előadások száma 12, ezeken összesen 135-en vettek részt. A nyári hónapokban 39 gyakorlat volt, 358 résztvevővel. Tűzorséget 16 esetben adtunk (37 fő). Ezenkívül a Testület számos esetben vonult ki, ill. díszorséget adott nemzeti ünnepeken, egyházi ünnepségeken stb. A Testület az év folyamán résztvett a váci járási tűzoltóversenyen, melyen a mozdonyfecske-szerelésben az első díjat és a vándordíjat nyerte meg. Tüzeset nem fordult elő. A Testület működő tagjainak száma 23.

Önkéntes Tűzoltó-Testület alakult Mátyásföldön. Nehéz volt a létrehozása, mert az arra alkalmas egyének sokáig nem jelentkeztek kellő számban a tűzoltó szolgálatra. Végül is azonban Alapfy István rendőrtanácsos, a sashalmi tűzoltóság parancsnoka és Ábrahám József tűzoltó segéd-tiszt együttes fáradozásának sikerült húsz főnyi tűzoltó csapatot összetehozni. A csapat elméleti kiképzése már három hét óta folyik minden szerdán este 8—10 óra

anapirnato, hogy az új tűzoltók hétről-hétre fokozódó érdeklődéssel hallgatják Alapfy István parancsnok és Ábrahám József tűzoltó segéd-tiszt előadásait. Kuharik Ferenc községi orvos testi alkalmasság szempontjából is megvizsgálta és alkalmasnak találta az új tűzoltókat. Az állandó jó idők beálltával megkezdődik a gyakorlati kiképzés.

Váry Gyula községi bíró és Márton Imre főjegyző szeretettel karolták fel az új alakulást és igyekeznek lehetővé tenni, hogy a csapat rövidesen legalább nyári egyenruhával el legyen látva és a gyakorlatokat abban végezhessek.

A mátyásföldi önkéntes tűzoltó- és mentőegyesület alakuló közgyűlése április hó 8-án folyt le a Morvay-vendéglő nagytermében. Képviselve volt a község, a nyaralótulajdonosok, az újmátyásföldiek egyesülete, a frontarcosok csoportja, a tennisz klub, amelyeknek képviselői az alakulás után nyomban bejelentették az alapító tagok sorába való belépésüket.

Alapfy István nyitotta meg a közgyűlést, ismertette az önkéntes tűzoltótestületek kötelező megalakítását elrendelő törvényes rendelkezéseket s miután a megjelentek egyhangulag kifejezték óhajtasukat az egyesület megalakítására vonatkozólag, kérte a közgyűlést, válassza meg az egyesület elnökét. A közgyűlés egyhangú felkiáltással Frigyer Ferencet választotta meg elnökül.

Frigyer Ferenc megköszönte a bizalmat és ígéretet tett, hogy minden tőle telhetőt elkövet az egyesület felvirágoztatása érdekében. Üdvözölte a megjelenteket, a községet, a társadalmi egyesületek képviselőit, helyi sajtót, az érdeklődőket és különösen Alapfy István és Ábrahám József urakat, akiknek érdemül tudja be, hogy az alakuló közgyűlésen húsz önkéntes tűzoltó már jelen is van. Felkéri Alapfy Istvánt, ismertesse az alapszabályt.

Alapfy István bemutatja az országos tűzoltószövetség alapszabály formáját, amibe csak a helyi vonatkozású szövegrészt kell beiktatni. Olvassa az ezeket vonatkozó részt és javaslatára a közgyűlés egyhangulag elhatározza, hogy a pántoló tagok évi díja négy pengő, ami negyedéves részletekben is fizethető. Az alapító tagsági díj meggyven pengő, ami egy év alatt részletekben fizethető.

Az alapszabály elfogadása után a titkár megválasztását ejtette meg a közgyűlés egyhangú felkiáltással. Elnök Frigyer Ferenc, parancsnok Alapfy István, titkár Ábrahám József, pénztáros Patakfalvy Károly, ellenőr Juhász Sándor, orvos dr. Kuharik Ferenc, ügyész dr. Bauer István lett.

Ezután a község üdvözlését Márton Imre főjegyző tolmácsolta és messzemenő támogatását kilátásba helyezte. Zachariás László bejelentette, hogy az Újmátyásföldiek Egyesülete az alapító tagok sorába lép. Dr. Bauer István a nyaralótulajdonosok egyesülete, Sikorszky Titusz a tennisz klub támogatását helyezte kilátásba.

Frigyer Ferenc a tűzoltó-egyesületet megalakultnak jelentette ki, az alapszabályt a belügyminisztériumhoz felterjeszti, megköszöni a kilátásba helyezett támogatást és az alakuló közgyűlést a Himnusz eléneklése után, berekesztette.

Ezután a tagsági iverk aláírása következett. Az aláírók sorát Frigyer Ferenc száz pengős alapító jegyzése nyitotta meg.

A „Tűzrendészeti Közlöny“ melegen köszönti a legfiatalabb tűzoltó-testületet!

A Szegei Tűzoltótestületek Szövetsége a 230.000—1925. B. M. sz. rendelet 17. §-a és a 254.300—1928. B. M. sz. rendelet alapján Szegeden, 1934 július hó 2-től, július hó 15-ig, kerületi tűzoltó szaktanfolyamot rendez oly céllal, hogy a

vármegyék, városok, községek és vállalatok részére a tűzoltóságok szervezésére, irányítására, kiképzésére és vezetésére alkalmas egyének képeztesenek ki. E tanfolyamon alkalmas kiküldöttek útján való részvételre a vármegyék, városok, községek hatóságait, testületeket stb. ezennel felhívja.

A 254.300—1928. B. M. sz. rendelet 27. §-a szerint önkéntes, kötelezett és vállalati tűzoltóságok parancsnoka, vagy tisztje csak az lehet, aki a kerületi tűzoltótanfolyamot sikerrel elvégezte. Ilyen tanfolyamra a fenti rendelet 17. §-a szerint minden községnek, amelyben a tűzoltóságnak legalább két kiképzett tisztje nincsen, legalább egy hallgatót kell kiküldeni.

A tanfolyamra csak 20 évet betöltött és 42 évet meg nem haladott korú, testileg és szellemileg teljesen alkalmas, büntetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható jelentkező vehető fel.

Jelentkezési határidő 1934. június hó 20.

A szegedi kerületi tűzoltó szaktanfolyam díja 90 pengő, mely összegben a tandíj, az összes tankönyvek és a teljes élelmezés költségei is benfoglaltnak. Annak, aki az élelmezést igénybe nem veszi, az erre eső költséget visszafizetjük.

Jelentkezni írásban vagy személyesen a Szegedi Tűzoltótestületek Szövetsége elnökségénél (Szeged, Tűzoltólaktanya) kell. Ez alkalommal be kell mutatni a születési anyakönyvi kivonatot, erkölcsi bizonyítványt, orvosi bizonyítványt és iskolai bizonyítványt vagy azok másolatát és be kell fizetni 90 pengő tan- és ellátási díjat vagy be kell küldeni ennek feladását igazoló postai bevételt.

A felvételtől a hallgatók a Szövetség elnökségétől legkésőbb június hó 26-ig értesítést kapnak. A fel nem vett hallgatók okmányait és a befizetett tan- és ellátási díjat visszakapják. Akik azonban felvétettek, azok a befizetett tandíj visszafizetésére még abban az esetben sem tarthatnak igényt, ha a tanfolyamon nem vesznek részt.

A tanfolyamra felvett hallgatók július hó 1-én d. u. 15—20 óra között tartoznak a tűzoltólaktanyában jelentkezni, kötelesek szabályszerű legénységi nyári egyenruhát, sisakot és övet magukkal hozni és annak viselése a tanfolyam ideje alatt kötelező.

A tanfolyamot záróvizsga fejezi be, ennek sikeres elvégzéséről a hallgatók a 254.300—1928. B. M. rendelet 26. §-ban előírt országos érvényű „Bizonyítvány“-t kapnak.

Felhívás a váci és pestszenterzsébeti kerületi tűzoltó tanfolyamok látogatására. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tűzoltó szövetsége a m. kir. belügyminiszter úr 230.000—1925. és 254.300—1928. sz. rendeletei alapján, Vácra folyó évi június hó 17-től július hó 1-ig és Pestszenterzsébeten folyó évi augusztus hó 21-től szeptember 3-ig kerületi tűzoltó szaktanfolyamot rendez.

Tekintettel arra, hogy az 1928. évi 254.300/B. M. számú rendelet 27. §-a értelmében a tűzoltóság tisztje és parancsnoka csak az lehet, aki legalább kerületi tűzoltó szaktanfolyamot végzett, a f. évi tanfolyamra elsősorban a községekben működő azon tűzoltó testületek parancsnokait hívom be, akik még tanfolyamot nem végeztek, illetve akik túljelentkezés folytán hely hiányában a múlt évben rendezett tanfolyamokra felvételt nem nyerhettek.

Felhívom tehát az 5686—1934. kig. számú rendeletben (Vármegyei Hivatalos Lap f. évi 65-ik oldal) megnevezett községek előljáróságait, hogy a tanfolyamok egyikére a fenti B. M. rendelet 22. §-ára való figyelemmel egy-egy hallgatót küldjenek ki.

Felhívom a megyei városok polgármestereit, hogy a város területén lévő városi (vállalati) tűzoltó-

ságok fenntartóit a fentiekre figyelmeztessék, hogy a kerületi tanfolyamot nem végzett parancsnokokat a tanfolyamokra küldjék ki.

Felhívom a községi előljáróságokat (polgármestereket), hogy a kiküldött hallgatók nevét, foglalkozását, iskolai végzettségét és egyéb személyi adatait annak feltüntetésével, hogy a kiküldendő egyén melyik tanfolyamra óhajt felvételt nyerni, f. évi június hó 1-ig jelentsék be.

Az 5686—934. kig. számú rendeletben fel nem sorolt községek és városok, amennyiben hely rendelkezésre áll, fenti módon szintén küldhetnek ki hallgatókat. A tanfolyam a Vármegyei Tűzoltószövetség kötelékébe tartozó testületek tagjai részére teljesen díjmentes, a hallgatók elszállásolásáról és élelmezéséről a tanfolyam parancsnoksága gondoskodik, melynek költségeit a vm. Tűzoltószövetség viseli.

A szomszédos törvényhatóságok területéről is jelentkezhetnek hallgatók, ezek azonban a jelentkezéssel egyidejűleg élelmezési és elszállásolási költség címén 50 pengő térítési összeget tartoznak befizetni a Pestvármegyei Tűzoltó-Szövetség 35.272 csekkzámlájára.

Kívánatos, hogy a kiküldő község (város) a kiküldött hallgató részére kívánság esetén anyagi veszteségének némi kárpótlása címén a látogatási bizonyítvány felmutatása után lehetőleg 20 pengő térítési összeget fizessen ki.

A tanfolyam utolsó napján a vármegyei Tűzoltószövetség elnöksége és a hatóság kiküldöttei jelenlétben megtartott záróvizsga után a végzett hallgatók országos érvényű „Bizonyítvány“-t kapnak. A tanfolyamra felvett hallgatókat a községi előljáróság (polgármester) útján egyenként fogom behívni.

Életmentő tűzoltó. Folyó évi április hó 17-én, kedden délután 4 és 5 óra között Szabolcs bányatelepen az orvosi rendelő és a D. G. T. élelmitár közötti útvonal közepén két, 2—3 évesnek látszó gyermek játszadozva haladt. Ugyan ezen az úton a rendelő felől két ló vágató sebességgel egy teherkocsival, robogott. A kocsis meglátva az egyébként néptelen úttest kanyarulatában a két gyermeket, fékezett, hogy a gyermekeket el ne gázolja. A lovak azonban már nem bírtak megállni, kerülmi sem lehetett. Ekkor a magyarszéki országúton felharsant egy autó szirénája, mire az élelmitárban lévő vásárló közönség és a kereskedő segédek egy része, abban a hitben, hogy megérkezett a „Rádió propaganda autó“, a kijáráshoz és az ablakokhoz rohant. A lovak már ekkor csaknem a gyermekeken gázoltak. Egy férfi Oh! és egy asszony velőtrázó sikolya hallatszik! a többiek is hátborzongva nézik az elkerülhetetlennek hitt s már-már bekövetkezett borzalmas kettős gyermek katasztrófát. Most az élelmitárból távozó beteg Gerner őrparancsnok meglátta a gyermekeket a katasztrófára érett helyzetben és a szemtanuk, (kik közül hárman az esetről felvett jegyzőkönyvet aláírták) bemondása szerint villámgyorsan a kocsni előtt, a gyermekeknel temett, azokat ruhájuknál fogva a kocsni rúdja alól kiemelte. Sem a gyermekeknek, sem a bátor tűzoltónak, nem történt komoly baja. Gerner őrparancsnok fejét a kocsni rúdja egy kicsit horzsolta.

Szerkesztői üzenetek

Szerkesztői üzenetek: Butujás dr. Csillaghegy: A járási felügyelőnek már előzőleg elmondtam a megoldást. Levelét az illetékes vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek adtam át. — Jarmatzky, Uj-őrparancsnok fejét a kocsni rúdja egy kicsit horzsolta.

Felelős szerkesztő és kiadó: Lukács Zoltán dr., Pest-Pilis-Solt-Kiskun várm. tűzrendészeti felügyelője

SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII.	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai	1.— P
Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról	1.60 P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

SZABÁLYZATOK:

Tűzoltógyakorlati szabályzat	2.— P
A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata	—30 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat	—60 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal	4.— P
Éremszabályzat	—60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet	—40 P
254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról	—40 P
Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyamparancsnokság útján 50%-os kedvezménnyel rendelhetők meg.	

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása	1.50 P
Petróczy István ny. repülőezredes: Veszélyben minden magyar város	1.50 P
Rehák Tamás: Mótoros fecskendők és szerek, kötve	8.— P
Tíz példány rendelése esetén 6.— P, fűzve	5.50 P

SZINMŰ ÉS ZENEMŰ:

Techlár Ernő: Credo	2.— P
Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólámra)	1.— P

KÖNYV:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete	3.— P
Markusovszky Béla: A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség története	—50 P

NYOMTATVÁNYOK:

Alapszabály önkéntes tűzoltótestületek részére (darabonként)	—40 P
Díszokmányürlap (Egyszerűbb 1.— P)	2.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként)	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonként)	—40 P
Bórburkolatban (darabonként)	—80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —70, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . 1.— P

Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk, a megrendelés alkalmával a beküldendő pénzüsszegeket szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva, a következő számokra előre befizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyező-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése feltüntetendő

Világhírű kerékpárok varrógépek alkatrészek	Ékszeres- zseb- és faliórák alpacca evőeszközök
Diadal Áruház	Svájci óraház
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40 4-38	
Megkönyvített fizetési feltételek mellett részletre is	
SAJÁT JAVÍTÓMŰHELYEK	

HASZNÁLT	vesz és cserél
grammofon	ROZGONYI és RÉVAI
LEMEZT	IV., Kossuth Lajos-u. 5

A
TŰZOLTÓSÁGOT
TÁMOGATJA
ha hirdeti a
TŰZRENDÉSZETI
KÖZLÖNY-ben

Magyar anyag! Magyar munka!	BELÜL MÉZGÁZOTT
Gyárt és forgalomba hoz:	KENDERTÖMLŐKET
TŰZOLTÓ	LINUM-TAUSSIG BUDAPEST V, JÓZSEF-TÉR 8
Lenfonó- és Szövőipar R.-T.	Gyárak: Budapest, Kelenföld és Győr

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

**FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS
TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA**

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.Mindennemű
tűzoltófelszerelési c kkek
raktárról kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01.

Gyárt: kézi és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolákat, vízfordó- és öntöző-lajtákat, szerkooskat.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket,
a legmodernebb szempontok figyelembévételeivel,
garanciával a legkedvezőbb
fizetési feltételek mellett**Seltenhofer Frigyes Fiai**LEGELSŐ MAGYAR TŰZOLTÓSZER-, KŰT-,
SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR-, HARANG-, FÉM-
ÉS VAS ÖNTŐDÉJE
ALAPITVA 1816. ÉVBEN

m. kir. udvari szállítók

• SOPRON •

m. kir. udvari szállítók

MORZSÁNYI J.BUDAPEST
ESKÜ-ÚT 5. SZ.Gyárt: tűzoltó- és
sportterméket,zászlókat, zászlószége-
ket, mindennemű jelvé-
nyeket, felirati zománc-
táblákat, gumi-
bélyegzőket

Alapítva 1870

**WALSER
FERENCZ**Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémöntöde.**FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓ TÖMLŐT
kivánt méretekben és nyomásig.

LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

Hazai
gyártmány!**Minden
kapható**

a

**Párisi
Nagyáruház**-ban**„TOTAL“**
a tűzoltókészülékek
királyaFolyékony szénsszával
működik és száraz porthal
és ezért télen nem fagy
be; nyáron nem párolog
el; sikeresen olt minden-
féle tüzet, tehát a veszé-
lyes folyékony anyagok, mint benzín, szesz, éther, petróleum, kátrány égését, továbbá a karbid- és a villamos-tüzet, utóbbi esetben veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készleettel szolgál a magyarországi lerakat:**LIGETI ÉS BIRÓ**

BUDAPEST, V, VIGSZÍNHÁZ-UTCA 5. TEL. 27-7-99

MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZ.: 23-7-31**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57.454. számú csekkszámjára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST
IV, Bástya-utca 13

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny” 1933. 53. sz. 768. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:
Budapest, IV, Bástya-utca 13. — Telefon: 84-7-94

Tűzoltótestületek a lapot tagdíj fejében kapják

Az országos választmány közgyűlését folyó évi szeptember hó 8 és 9-én tartja Vácon, amiről a tagfesztületeket ezúton is értesítjük

Elnökség

A tűzoltók és mentők együttműködése

Írta: Lukács Zoltán dr

A napilapok részletesen beszámoltak arról a borzalmas szerencsétlenségről, mely a közelmúltban Nógrádkálló községben történt.

Mladoneczky János kútásó arra vállalkozott, hogy egy rendkívül mély, beiszaposodott kútát kitérít és használható állapotba hoz. Elhelyezkedett a kötélhurok ülésébe és társai óvatosan engedték le. Alig ért a kútakna félig, amikor a csigánál dolgozók rémülten vették észre, hogy a kötél nem feszül. A kútban felgyülemlett mérges gáztól eszméletét veszítve, Mladoneckyt lezuhant a mélységbe. Bár a kút gazdája 80 pengőt ígért annak, aki a szerencsétlenül járt kútásót felhossa, senki sem vállalkozott, hanem a község házára rohantak segítségért.

Zorkóczy Béla főjegyző nyomban érintkezésbe lépett telefonon a balassagyarmati mentőkkel, tűzoltókkal, de ezek nem vállalkoztak, mert nincs gázálcuk. A balassagyarmati honvédség azt válaszolta, hogy gázálcuk ugyan van, de kiképzett embert nem küldhetnek. A főjegyző elismerésre méltó buzgósággal a salgótarjáni bányához fordult, ahonnan tudatták, hogy mentőcsapatot csak 2000 pengő előzetes lefizetése után indíthatnak útnak. Ezek után a főjegyző a fővárosi mentőket kereste meg, majd ezek tanácsára, összeköttetésbe került a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületének budapesti központjával, ahol magukévá tették az ügyet és körtelefon útján érdeklődtek, hogy melyik állomás vállalkozik a kétségtelenül életveszélyes munkára. Először a csepeli állomásnak kellett volna kimenni, de az állomásvezető pár perc múlva jelentette a központnak, hogy erre a

kockázatos útra mégsem vállalkozik s egyben telefonált Kispesztnek, hajlandó lenne-e helyette kimenni?

A telefonüzenetet Szalai Miklós igazgató vette át, aki habozás nélkül felhívta a központot, hogy igenis, a kispesti állomás azonnal indul a helyszínre. Szalai percekkel belül érintkezésbe lépett az éppen szabadnapos Zankó Antal városi hivatásos tűzoltóparancsnokkal, aki készséggel vállalta a mentés műszaki irányítását.

Már esteledett, amikor Haeffler Dénes mentőorvossal és Dénes János önkéntes tűzoltóval a mentőcsapat a helyszínre érkezett. Zankó parancsnok azonnal hozzáfogott a lebecsátkozás előkészítéséhez, míg a végrehajtás nehéz munkáját Haeffler, a bátor mentőorvos vállalta. Sajnos, a szerencsétlen kútásón, aki reggel óta a kútban hevert, már nem lehetett segíteni — halott volt.

A vármegyék és városok mentőegyesülete a tűzoltóság közreműködéséért Molnár József dr.-hoz, Kispeszt megyei város polgármesteréhez a következő elismerő sorokat intézte:

„Igen tisztelt Polgármester Úr!

Tudomásunkra jutott, hogy Polgármester úr egy Kállón kútba fúrt ottani lakos megmentése érdekében Zankó Antal járási tűzrendészeti felügyelő, tűzoltóparancsnok urat megfelelő segédszeméllyel és felszereléssel az ottani mentőegyesület kirendeltségének támogatására, rendelkezésre bocsátani szíves volt.

A mentési akció — fájdalom — csak fél-sikerrel járt, mert a kútba esett már holtan volt felszínre hozható, de ez a körülmény sem Polgármester úr a mentésügy katonái önzetlen és késedelem nélküli támogatásában nyilvánuló szolgálattéttségének értékéből sem a tűzoltó személyzet szakképzett működésének érdemességéből mit sem von le.

Fogadja Polgármester úr a kötelességteljesítés átlagát messze túlhaladó, emberbaráti szeretettől áthatott intézkedéseért, egyesületünk legmelegebb köszönetének és nagyrabecsülésünk őszinte nyilvánulását; kérjük egyben köszönetünket Zankó Antal tűzoltóparancsnok úrnak is tudomására hozni.

*Kiváló tisztelettel
Olvashatatlan aláírás
főtthár*

Eddig a történet, mely nem azért kíváncsított a tollunkra, hogy a mentés munkájában oroszlánrészt kifejtő két derék tűzoltóbajtársunkat kidícsérjük, hiszen a tűzoltó munkájában mindenki ki van téve életveszélynek akár tűznél, akár műszaki mentésnél dolgozik; lapunk terjedelme szűk volna azok egyenkénti felsorolására.

Célunk azonban felhívni az illetékes hatóságok figyelmét arra a tarthatatlan állapotra, hogy egy község aránylag könnyű műszaki mentéshez kora reggeltől folytatott számtalan telefon hívás után csak az esti órákban kapjon segítséget, akkor se határozott parancsra, hanem önkéntes vállalkozás folytán, tisztán emberbaráti szeretettől indítva. Szinte borzalmas elképzelni, hogy mi történt volna akkor, ha a kispesti mentőegyesület igazgatója nem veszi kezébe a segítség szervezését és nem fordul a kispesti tűzoltósághoz, ahol mentéshez szükséges gázálcot, felszerelést és hozzáértő személyzetet rendelkezésre bocsátottak, hanem közönyösen jelenti, hogy gázálc és felszerelés hiányában, nem vállalkozhat a feladatra. Meddig maradt volna kútban a szerencsétlenül járt hullája és meddig lett volna feldúlva a község nyugalma? Nem intő példa volt-e ez a jövőre, hogy a tapasztalatokon okulva, hasonló vagy esetleg még súlyosabb eseteknek a jövőben elejét vegyük?

Mélyére tekintve a dolognak, kétségtelenül megállapítható, hogy a hiba 1. szervezeti és 2. anyagi okokra vezethető vissza.

A székesfőváros kivételével a Vármegyék és Városok Mentőegyesületének megalakulása (1926) előtt a mentőszolgálatot az egész országban úgyszólván kizárólag a tűzoltóság látta el. A mentés ügyének gondozása a magyar országos tűzoltó-szövetség alapszabályaiban is kitűzött cél, melyet számos tűzoltótestület nemcsak a szolgálat ellátásával, hanem mint „tűzoltó és mentőegyesület” címében is kifejezésre juttatott. Évekkel ezelőtt a mentésügy kiváló ismerője, néhai Balogh Dezső dr., a fővárosi tűzoltóság orvosa az országos tűzoltó-szövetség felkérésére tervezetet dolgozott ki a mentés országos rendezése és ellátása tárgyában. A tervezetben kifejezésre juttatta, hogy a mentés szervezése csakis a hivatásos és önkéntes tűzoltóságok bevonásával képzelhető el célszerűen, amint az számos külföldi országban is jól bevált. Ennek a felfogásnak adtak kifejezést az országos mentőegyesület alakulása idején a „Tűzrendészeti Közlöny” hasábjain vitázó Bonczák János és

hák Tamás és számos szakírónk, amikor a tűzoltók és mentők közös szervezetét, vállvetett munkáját sürgették.

És most bizonyos távlatból szemlélve mindkét szervezet fejlődését és bizonyos mértékig azonos szükségleteit, tárgyilagosan megállapítható, hogy a figyelő jelző és készenléti szolgálat közös ellátása, a már kiépített tűzoltóságok kereteinek (szertár, laktanya, jelzőberendezés, javító műhely, műszaki felszerelés, legénység stb.) felhasználása, (miként az számos városban már is megvalósult), a központi irányítás egységesítése (közös iroda, berendezés, telefon, fűtés, világítás, személyzet), az egyesületek közös központi ellenőrzése és még sokat tudnánk felsorolni, egészben véve a dologi és személyi kiadások olyan mérvű megtakarítását eredményezné, melynek csekély hányadából bőven fedezhetőek volnának azok a műszaki felszerelések, amelyeket fenti esetben is a felsorolt tűzoltók és mentők nélkülöztek.

Körzeti mentőállomások és körzeti tűzoltóságok kiépítése el sem képzelhető másként gazdaságosan, mint közös működéssel. A jelentékenyebb tűzhöz kivonuló mentők szállíthatnák együtt a kismotorfeckendőt, tömlőt és szerelőlegénységet. Végül említtem bár, de egyik nagy előnye volna a tűzoltók és mentők közös működésének, hogy a községekben eddig oly nagyon nélkülözött, magasabb képzettségű tűzoltóparancsnoki kérdés az orvosok bekapcsolódásával, magától megoldódna.

A közös működésből származó, itt csak nagyvonalakban felsorolt előnyök — ellenkező szemszögből tekintve — tisztán rávilágítanak egyúttal a külön működő tűzoltó- és mentőszervezet hátrányaira és hibáira is, amikor széttagoltsága folytán, ezeket az előnyöket nélkülözni kénytelen.

De eltekintve az előnyöktől, a most előfordult szomorú eset világosan rámutat arra, hogy a gyakorlati élet megköveteli a két intézmény szorosabb együttműködését és szervezete összekapcsolását, mert a mentés szüksége rendszerint hirtelen bekövetkezett balesetknél fordul elő, ahol a műszaki vagy orvosi felszerelés és szakember egyformán nélkülözhetetlen, sőt szükséges, hogy egymást kiegészítsék.

Az országos tűzoltó-szövetség annak idején kifejtette álláspontját, hogy a mentőintézményt csak a tűzoltóság kebelén belül lehet és szabad szervezni, mely cél elérésére országos szervezet felajánlotta. Külön országos mentőegyesület szervezését elhibázottnak jelentette ki s abban semmi tisztséget — bár felajánlották — nem vállalt. Azóta beigazolódott, hogy szövetségünk előkelően elzárkózó politikája, mellyel a testvér-intézmény közötti kapcsolatot teljesen megszakította, — nem hozott sikert és annak mindkét szervezet csak káros hatását tapasztalhatta.

A nógrádkállói szomorú eset tanulságai komolyan mutatják a szükségét annak, hogy az eddigi elzárkózást feladva, a tűzoltó- és mentőszervezet kezdje meg a tárgyalásokat a szorosabb kapcsolat felvételére. Ma már mindkét intézménynek közös legfőbb hatósága a m. kir. belügyminiszter, aki a fent vázolt előnyök tudatában, valószínűleg nemcsak örömmel fogadná a közeledés hírét, hanem bizonyára elősegítené a közelebbi kapcsolat megteremtését a két intézmény célszerű fejlődése és a takarékoság szem-

A tudomány előrehaladtával a tűzoltóintézménynek is előre kell haladnia. Ez áll különösen a vezénylő tisztekre, mert ma már nem elegendő, hogy a tűzzel mint lángtünneménnyel álljunk szemben, hanem a tűzzel, mint hőhatással járó oxidációs folyamat által keletkezett mérges, a szervezetre ártalmas gázok hatásával is tisztában kell lennünk. A vezénylő tisztnek, kinek parancsára az emberbaráti szeretetből önként vállalkozó, vagy családját fenntartani akaró hivatásos tűzoltó behatol a veszélyes helyre, hogy munkájával megvédje másnak a vagyonát, tisztában kell lennie mindazon veszélyekkel, amelyek akár észrevehetőleg, akár pedig orvul megtámadják kötelességének teljesítésében. Ezen elgondolás alapján vetem papírra minden tűzesetnél előforduló, egyik mérgesgáz ismertetését, abban a reményben, hogy bajtársaim alkalmadtán a leírtaknak hasznát fogják venni.

Az összes tűzgázok között a szénmonoxyd a legveszélyesebb gáz. A veszélyessége abban rejlik, hogy alattomosan, orvul támadja meg az embert, sokszor olyan tünetekkel, melyek félrevezetik az egyszerű tűzoltót, sőt a vezénylő tisztet is. Bevezetésül csak egyik jellemző mérgezési tünetét említem, melyet majdnem minden tűzesetnél megfigyelhetünk, ha ismerjük e gáz mérgező hatását. Tapasztalhatták kedves bajtársaim már többször, hogy komoly tűzesetnél egyik-másik tűzoltó bátran, vakmerően belerohan a tűzbe. A vezénylőnek határozott parancsal kell az illetőt visszatartani. A laikus szemlélő bátorságot, önfeláldozást lát e szép viselkedésben, sajnos, igen gyakran már egy mérgezési tünettől állunk azonban szemben. Hasonlít ezen mérgezés az alkoholmérgezéshez, melyet akár mindennap is megfigyelhetünk, amikor is sok ember egy-két pohár bor után alaptermészetével össze nem egyeztethető módon cselekszik.

A szénmonoxyd színtelen, szagtalan, íz nélküli gáz. Vegyjele „C O“. Molekulasúlya 28. Sűrűsége a levegőre, mint egységre vonatkoztatva, 0.968. 1 m³ súlya 0°C 760 mm Hg. oszlopnomás mellett 1.250 kg. Keletkezik mindenütt, hol tűzjelenséggel állunk szemben, különösen pedig akkor, ha a tűznek kevés oxigén áll rendelkezésre. Ezen keletkezés elsődleges. Másodlagosan is keletkezik, amikor a tűz égésterméké a szénsav (CO₂) parázson vagy lángon keresztül haladva redukálódik szénmonoxyddá. Az így keletkezett szénmonoxyd a tűzoltóra veszedelmesebb, mert eltekintve a zárt tüzeiktől, minden nyitott tűznél ilyen előfordulással kell számolnunk.

Miután a szénmonoxyd sűrűsége majdnem egyforma a levegővel, egyenletesen elosztva fordul elő benne. Meleg állapotban könnyebb a levegőnél, s így zárt tüzeknél a magasabb, tehát a menyezet alatt foglal helyet. Nyílt tüzeknél a többi füstgázokkal együtt áramlik.

A szénmonoxyd mérgező hatása az emberi szervezetre abban nyilvánul, hogy a vérnek hámoglobinját átalakítja szénoxydhämoglobinná. Az átalakítás igen vehemensen és gyorsan történik, amennyiben Claude Bernard francia vegyész megállapítása szerint, a vér hámoglobinjának 250-szer nagyobb a vegyrokonsága a szénmonoxydhoz, mint az oxygenhez. A megállapításból adódik és válik érthetővé az a ta-

pasztalat, hogy már igen kis mennyiségben is igen mérgező hatású, amennyiben a belehelt levegőből a vér először a szénmonoxydot veszi fel s csak azután az életet tápláló oxygent s így csökkenti, illetve, ha a vér erősen telítődik, lehetlenné teszi az oxygen felvételét.

Dr. Haldane fiziológus tanárnak 1895-ben közölt adatai szerint, a szénmonoxyd mérgező hatása az emberi szervezetre az alábbi; ha a levegőben 0.05% szénmonoxyd van jelen, akkor az ember veszély nélkül tartózkodhat benne. 0.1% szénmonoxyd tartalom mellett a vér egyformán telítődik szénmonoxyddal és oxygenel. Az ilyen keverékben rövidebb ideig (kb. 50—60 perc) való tartózkodás után a vér lassan kiktűszöbőli a szénmonoxydot améllkül, hogy az ember észrevenné. Hosszabb tartózkodás után (kb. 80—100 perc) a vér lassan telítődik, eléri az 50% telítődöttséget, az ember elveszti szabad akaratát, a végtagok felmondják a szolgálatot, hallucinációk, víziók támadnak, az eszméletlenség azonban még nem áll be, csak akkor, ha a vér telítődöttsége eléri a 60%-ot, amikor is hirtelen beáll a teljes eszméletlenség, melyet rövidesen a halál követ. 0.2% szénmonoxydot tartalmazó levegő keverékében a fenti mérgezési tünetek fél annyi idő alatt állanak be, 0.3% mellett egyharmad idő alatt, míg 1—2% mellett már percek alatt, sőt egyénektől függően egy-két erős lélekzet után.

Tudva azt, hogy az ember kb. 5 l. vére kb. 1.1 l. szénmonoxydot képes felvenni, hogy 60%-ig telítődjék, tudva továbbá azt, hogy egy ember nyugalmi állapotban kb. 5.5—6.6 liter levegőt lehel be, kiszámítható az az idő, amely alatt az eszméletlenség bekövetkezhet. Föltételezve 0.1% szénmonoxydot a levegőben, akkor a percenkénti szénmonoxyd felvétel kb. 0.00396 liter, mely mennyiség négy óra harminc perc alatt képes az ember vérére 60%-ig telíteni. Ha a szénmonoxyd tartalom 0.2%, akkor csak fél időre, hapedig 0.3%, akkor egyharmad időre, vagyis 0.2% mellett két óra harminchat percre, 0.3% mellett egy óra kilencetized percre van szükség, hogy a vér az 1.1 liter szénmonoxydot felvegye és vele 60%-ig telítődjék.

Az így kiszámított idők azonban teoretikusak, mert a tűzoltó nagy tudómunkát kifejtő foglalkozást űz, amikor a levegő fogyasztása, a nyugalmi állapotban levő emberhez képest megháromszorosodik s így reális értéket csak akkor kapunk, ha a fenti kiszámított időket legalább hárommal elosztjuk. Eszerint 0.1% szénmonoxyd mellett egy óra harminkét perc, 0.2% mellett negyvenhat perc, 0.3% mellett negyvenhat perc, 0.3% mellett huszonhárom perc volna az az idő, amikor az eszméletlenség valószínűleg beáll. Ezek az idők, nagyjában megfelelnek a tapasztalatnak, azonban mint teljesen biztos, reális értékeket még nem szabad elfogadni, mert az ember individualizmusa sokszor megcáfolja a kiszámított időket, különösen akkor, ha oly egyént ért a mérgezés, ki már egyszer meg volt mérgezve.

Dr. Haldane nemcsak embereken figyelte meg a szénmonoxyd mérgező hatását, hanem kanári madarakon és egereken is. Megfigyelése szerint 0.4% szénmonoxydot tartalmazó levegőben az egér egy perc harminc másodperc alatt kezdett mérgeződni, három perc alatt pedig be-

állt az eszméletlenség. Ebből azt a következtetést vonták le, hogy az egerek sokkal érzékenyebbek a szénmonoxyddal szemben.

Az ő kezdeményezésére és tanácsára, az angol bányamentőállomások egész egér és kanári-madár tenyészeteket rendeztek be, honnan alkalomadtán magukkal vittek megfelelő számú egereket vagy kanáriakat a bányatüzekhez. Addig, míg az egerek vagy kanárik meg nem mérgeződtek, a bányatüzzel küzdő bányászok biztonságban érezték magukat, amint az egerek vagy kanárik megmérgeződtek, felszerelték magukat a megfelelő bányamentő készülékekkel és csak azokban folytatták a munkát. Az egerek és kanárik gázindikáló képességét nem csak a bányamentőállomások használták fel bányatüzek alkalmával, hanem azok a tűzoltóságok is, kiknek többször kellett zárt tüzekhez kivonulni és különösen azok, kiknek nagy szénraktárakban keletkező öngyulladásos széntüzeket kellett eloltaniok.

Körülbelül húsz éven keresztül dr. Haldane megfigyelései és kísérletei voltak a mérvadók, melyek, ha részben el is térnek a későbbi megfigyelésektől, alapvetőek.

1924-ben az USA Bureau of Mines laboratóriumaiban folytak alapos tudományos kísérletek a szénmonoxyddal az emberi és állati szervezetre gyakorolt hatásáról. A kísérletek teljesen igazolták Claude Bernard megállapítását a vérnek nagy vegyrokonságát a szénmonoxydhoz, a hámoglobinnak átalakítását szénoxyd-hämoglobinná, sőt nagyon megközelítették dr. Haldane megállapításait, hogy a szénmonoxyd már század, tized, sőt ezrelékekben is képes mérgező hatását kifejteni. Teljes bizonyossággal sikerült kimutatniok, hogy a hámoglobinnak szénoxyd-hämoglobinná való átalakulása következtében a vér elveszti oxygen felvevő képességét s így élettanilag tulajdonképpen nincs különbség szénmonoxyddal telt és oxygen hiányos levegő között.

Az alábbi táblázat mutatja, hogy bizonyos százaléku szénmonoxyddal kevert levegő mennyire képes a hámoglobint átalakítani szénoxyd-hämoglobinná és ezáltal hány százalékkal csökken a vér oxygen felvevő képessége, ami élettanilag teljesen egyenértékü a harmadik rovatban feltüntetett oxygenhiányos levegő összetételével.

CO % a levegőben	Hány %-át képes átalakítani a hámoglobinnak szénoxyd-hämoglobinná	Élettanilag egyenértékü levegő összetétele	
		oxygen %	nitrogen %
0'025	20'0	17'0	83'0
0'050	33'3	14'0	86'0
0'1	50'0	10'5	89'5
0'2	66'7	7'0	93'0
0'3	75'0	5'3	94'7

A táblázat világosan mutatja, hogy pl. 0.1% szénmonoxydot tartalmazó levegő a vér hámoglobinját 50%-ig képes átalakítani szénoxyd-hämoglobinná, ami ugyan azt a hatást éri el a szervezetben, mintha a levegő összetétele 10.5% oxygenből és 89.5% nitrogénből állana.

Az USA Bureau of Mines nemcsak emberen, hanem állatokon is elvégezte kísérleteit. A kísérletek eredményei részben elütnek dr. Haldane megállapításaitól, mert teljes pozitívitással megállapították, hogy pl. a kanári madarak

határán túl is s így komoly esetekben a kanári madarakra, mint időelőtt biztosan indikáló egyedekre számítani nem lehet.

A sok kísérlet közül az egyikhez 12 darab kanári madarat és 6 darab egereket vettek, melyeket 0.2% szénmonoxydot tartalmazó levegőben helyeztek el. A kanári madarak közül 5 darab már két perc, három darab három perc, 4 darab pedig négytől hat perc alatt, az egerek közül 2 darab hat perc, 3 darab tizenkét perc, egy darab pedig negyven perc alatt ajult el.

A kísérletileg megállapított időegységek tehát világosan bizonyítják, hogy a kanári madarakat és egereket, mint a szénmonoxydot, már igen kis mennyiségben jelző állatokat, komoly esetekben teljes biztonsággal felhasználni nem lehet. A vezénylő tisztnek, különösen zárt tüzeknél, tisztában kell lennie, hogy a behatolásnál milyen mérgezett levegővel áll szemben és így szükségé van olyan készülékre, amelyek segítségével gyorsan, pontosan a szénmonoxyd mennyiségét meghatározhatja. Különösen bányatüzeknél fontos ez, mert enélkül nyugodtan a behatolást elvégezni nem is lehet. Tekintve a szénmonoxyd különleges vegyi viselkedését az abszorbeáló anyagokkal szemben, a kérdést igen nehéz volt megoldani. Először Audibert francia bányakapitányának sikerült, a francia bányák kísérleti állomásán, egy kézi készüléket szerkeszteni és megcsinálni, melynek segítségével a helyszínen tized, sőt század pontossággal a szénmonoxyd azonnal meghatározható. Audibert készülékhez hasonlóan a német Degea gyár is forgalomba hozott egy szénmonoxyd meghatározó készüléket, mellyel, ha nem is olyan pontossággal, de kielégítő eredménnyel a szénmonoxyd szintén azonnal a tűz színhelyén meghatározható. (A készülék pontos leírásától és vegyi működésétől jelen helyen eltekintenek).

El sem tudok ma már képzelni modern tűzoltóságot, melynek zárt tüzek eloltását is el kell végezni, ilyen készülék nélkül. Kedves bajtársainknak is melegen ajánlom, mert nélkülök esetleg olyan helyre parancsolhatják a tűzoltót, ahol reá a biztos mérgezés, sőt a halál is várhat.

Mint már az előbbieken is említettem, a szénmonoxyd a legveszedelmesebb gáz. Veszedelmessége abban nyilvánul, hogy alattomosan mérgez, a mérgezés tünetei azonnal észre nem vehetők. Az említett rossz tulajdonsága, hogy majdnem egyforma súlyú a levegővel, képessé teszi, hogy a levegőben egyenletesen elosztva foglaljon helyet s így akár állva, vagy hason csúszva, hatolunk be, mindenképpen a gázt belélegezzük. Alattomoságához hozzájárul, hogy fájdalommentesen mérgez, sőt a mérgezés legelső stádiumában sok embernél kellemes érzések, gondolatok ébrednek, melyek a tudatlan tűzoltót még serkentik a további munkára, aminek természetes következménye az erősebb mérgezés. Miután a mérgezés első tünetei teljesen egyéniék, nagyon nehéz határozott, a mérgezési időnek megfelelő, folytatolagos tüneteket adni. Mint az alkohol egyénenkénti, szeszélyes mérgezési tünetet mutat, éppen úgy mérgez a szénmonoxyd is. Vannak egyének, kiket jó hangulatra kelt, zenei halucinációk képződnek, életének legszebb emlékei ébrednek fel bennünk. Vannak egyének viszont, kiket vakmerővé tesz, bátorságok nem ismer határt, képesek mindenre. Ez a mérgezési tünet a legveszedelmesebb, mert ilyenkor a tűzoltó elveszti józan, meggondolt

gyakran az örült benyomását keltik. Másokat sűrűn fakaszt. Legrosszabb és legkellemetlenebb emlékei jutnak eszébe olyannyira, hogy teljes búskomorságba esnek.

Az imént leírt kezdetleges mérgezési tüneteket magam is megfigyeltem. Az egyik aknaüzemnél előfordult tűz égéstermékei diffúziós szellőztetéssel két munkahelyet értek, hol hat ember dolgozott. A szolgálatban levő altiszt észrevéve a munkások különleges viselkedését, mérgezésre gondolva, kiküldte őket a bányából. Valamennyien saját lábukon kiszállva, a munkásgyülekező szobába mentek, hol akkor már az előzetesen értesített bányorvos és én vártam őket. A hat ember közül három teljes megadással viselte sorsát. Nyugodtan ültek, az orvosi beavatkozást szó nélkül türték, az oxygen belélegzést minden ellenállás nélkül végezték. Két ember igen jó hangulatban volt. Állandóan beszélt, a többit zavarta, ide-oda szaladgált, sőt az egyik dűdolni is kezdett. Egy ember azonban, kinek az elmúlt forradalmi időkből volt mit elhallgatnia és takarnia, dührohamot kapott. Trágár, illetlen szavakkal illette nemcsak a bányorvost, hanem engem is. Teljes bizalmatlanságot árult el. Többieknek kellett lefogni, hogy a szükséges injekciót megkaphassa és erőszakkal kellett az oxygen-inhalátor szájdarábját az arcához szorítani.

Valamennyien az injekció hatása és a 15—20 percig tartó oxygen-inhaláció után, részben saját lábukon, részben kocsin, nagy fejfájásról panaszkodva, hazamentek.

Másnap utánanyomozva, megállapítottam, hogy valamennyiük viselkedése megegyezett az a viselkedéssel, amilyent az alkohol szokott náluk kiváltani.

A munkahely levegőjéből vett légpróba vegyelemzése szerint, a levegő 0.02% szénmonoxydot tartalmazott. A szénmonoxyd mennyiség oly kevés volt, hogy csak huzamosabb benn tartózkodás után volt képes a vérnek bizonyos százalékát szénoxydhämoglobinná átalakítani. Valószínűnek tartom, hogy a telítődöttség 15—25% között mozgott, mert a nagyobb százaléku telítődöttségnél előálló mérgezési tünetek nem voltak megfigyelhetők. Feltevésemet igazolja az a tény, hogy kb. 3—4 óra leforgása után, valamennyiüknél a fejfájás, mint tisztulási folyamat rendes kísérője, teljesen megszűnt.

Mint érdekeset említtem, hogy másnap valamennyien a részletekre nem emlékeznek, csak homályosan derengett emlékezetükben a megtörtént esemény. Ez a tünet újólag meggyőzött arról, hogy a szénmonoxyd mérgezése hasonló az alkoholmérgezéshez.

A szénmonoxydnak erősebb fokú mérgezése akkor áll be, ha a vér hämoglobinja 25—35%-ig alakul át szénoxydhämoglobinná. Ekkor általános szédülés, homlokerek duzzadása, végtagok kisebbfokú elernyedése, a látóképesség csökkenése, rendetlen szívnyüködés, szabálytalan lélegzetvétel, a test hőmérsékletének emelkedése a jellemző tünet.

Nagyobb fokú mérgezés estén, 35—50% telítődöttség mellett, a végtagok teljesen felmondják a szolgálatot, megerőltető mozgásuk izomrángatásokat idéz elő, melyek hasonlóak az epileptikus göresökhöz, a szívnyüködés nagyon rendetlen, a test hőmérséklete a 39° C is eléri, az egyén azonban teljesen eszméleténél van.

50—60% között fokozódnak az előbb leírt tünetek, majd beáll az eszméletlenség, melyet rövidesen követ a halál.

bányatüztöltő, sajátmagamon tapasztaltam az előbb leírt mérgezési tünetek nagyobb részét és így elhiszem és ismerem a szénmonoxyd gáz alattomos, veszélyes mérgezését. Többször volt alkalmam megfigyelni a szénmonoxydban megmérgeztettek viselkedését, kérdéseket intézni hozzájuk, kikérdezni s így állítom, hogy nincs olyan gáz, amely annyira veszélyeztetné a tüztöltőt, mint e gáz. Jellemző az összes fokú szénmonoxyd mérgezésekre, hogy teljesen fájdalommentesek. A halál valószínűleg úgy áll be, hogy a megmérgezett a legkisebb fájdalmat sem érzi. Ezt igazolja és bizonyítja az a tény, hogy a szénmonoxydban elhalt egyének arcvonásai teljesen élethűek, semmiféle eltorzítás nem látszik rajtuk, sőt voltak esetek, amikor az utolsó mosoly is meglátszott a hullán. A test megtarja rendes színét, az ajkak és szemgödörök világos vörösek lesznek, mert a vér, mely szénoxydhämoglobinná alakult át, elveszti vérvörös színét és világos rózsavörös színbe megy át.

Az imént leírt mérgezési tünetek teljesen egyéniék. Az egyik embernél a tünetek egyik fajtája, a másik embernél a tünetek másik fajtája mutatkozik. Általános tapasztalat, melyet nemcsak én, hanem sok bányatüztöltő részvett öreg bányatüztöltő is állítanak, hogy a fiatalabb, tehát még kevésszer megmérgezett egyének jobban bírják a szénmonoxydot, szervezetük ellenállóbb mint az öreg; többször már megmérgeztetteknek. A pillanatnyi diszpozíció is nagy hatással van. Kipihenten, nyugodt idegállapotban, jóllakva az ember jobban bírja a gázt, mint fáradtan, éhesen. Valószínűleg ez adta az impulzust annak a kb. 250 év előtt kelt német királyi bányarendeletnek a kiadásához, mely szerint olyan bányákba, ahol fullasztó levegő honol, csak kipihenten, jóllakva, és erősen beszéssel állapotban szabad behatolni.

Szénmonoxyd mérgezés esetén a legfontosabb, hogy a megmérgeztettek a lehető legrövidebb időn belül, friss, jó levegőre kerüljenek. Miután a mérgezés a tüdőn keresztül a vérben történt, a gyógyulási folyamatot is ennek megfelelően kell megindítanunk. A cél az, hogy a vért minél hamarabb keresztül hajtsuk a tüdőn és a tüdőnek minél több oxygeniumot adagoljunk, hogy a szénoxydhämoglobin minél rövidebb idő alatt visszaalakuljon hämoglobinná. A vérbe kerülő oxygen a visszaalakítást elvégzi, a keletkező vegyi termék, a szénsav pedig kileheltetik.

Kiseb fokú mérgezéseknél a gyógyulási folyamatot orvos nélkül a parancsnok maga is megkezdheti. Legjobb ilyenkor, ha felügyelet mellett a megmérgeztettek futtatja. A futás nagyobb szívnyüködést igényel, minek következtében több a lélegzetvétel. A nagyobb szívnyüködés hamarabb hajtja át a vért a tüdőn keresztül, a több lélegzetvétel folytán pedig több oxygen kerül a tüdőbe s így a vér reorganizálása hamarabb áll be. Jó ilyenkor erős pálinkát, vagy erős feketekávé itatni a mérgeztettel. Mind a kettő serkenti a szívnyüködést. Ha rendelkezésre áll oxygen inhalátor, úgy annak használata igen jó eredményt ad. Amikor a megmérgezett fejfájásról kezd panaszkodni, a parancsnok nyugodt lehet már, mert a fejfájás az első és biztos tünete a vér visszaalakulásának.

Középfokú mérgezéseknél jó, ha már orvos van jelen. Ilyenkor szívizgató (kámfor, digitális, stb.) injekciók segítik legjobban elő a vér reorganizálását. Oxygen-inhaláció feltétlenül kell.

Miután ilyen stádiumban a test hőmérséklete is felemelkedik, a beteg fájni kezd, ezért tanácsos az illetőt jól bepakolni, azonban nem zárt helyiségben, hanem a friss, jó, szabad levegőn.

Nagyobbfokú mérgezéseknél hasonlóan járunk el, mint a középfokú mérgezeteknél. Ha már eszméletvesztéssel állunk szemben, úgy legelsősorban magához kell a beteget téríteni. A friss, jó levegőre való kihozatala után, mesterséges lélegeztetés, szénsav szippantás (levegyszerrűbben a fordított szódásüvegből fujtatunk a szájába szénsavat), majd az orvos szívigazgató és lélegeztető centrumot izgató (Lobelin) injekciót adjon. Utána a mérgezettet jól betakarva, nyugodtan a friss, jó levegőn hagyjuk, az arcára pedig az oxygen-inhalátor szájdarábját tesszük.

A vér teljes megtisztulása mikor következik be, azt eddig a fiziológusoknak megállapítani nem sikerült. Tény az, hogy szénmonoxydban elhalt emberek halóporában még évek múltán is sikerült a szénmonoxyd káros hatását kimutatni. Valószínű tehát, hogy a tisztulási folyamat rendes kísérője, a fejfájás elmulása után, szénoxydhämoglobint még tartalmaz a vér, mely csak lassan, hosszú idők elteltével alakul át teljesen hämoglobinná. A nagy vegyrokonság és a már egyszer megmérgeztettek mérgezése ezt indokoltta is teszik.

Miután a leírtak alapján megismertük a szénmonoxyd mérgező hatását, önként adódik fel a kérdés, hogyan kell a tüzet eloltani, hogy tűzoltónkat e gáz káros hatásától megvédjük. Hogy a kérdésre megfelelünk, külön kell a zárt és nyílt tüzeknél foganatosítandó intézkedéseket tárgyalni.

Zárt tüzeknél a legelső kötelességünk legyen, a tűz helyiségét kiszellőztetni. Kívülről nyitassuk ki az ablakokat, akár erőszakkal is és csak az így kiszellőződött helyiségbe hatoljunk be, lehetőleg a léghuzattal egy irányban. Elöl menjen a csővezető, őt néhány méterrel hátrább kövesse a segédcsővezető, de úgy, hogy minden mozdulatát figyelje és ha valami rendellenességet venne észre, vagy a csővezető hirtelen megszűlni lenne, kimentéséről gondoskodni tudjon. Természetesen, legjobb, ha ilyen esetekben megfelelő gázálarccal, vagy mentőkészülékekkel felszerelve indítjuk a tüzbe a tűzoltókat. Itt megjegyzem, hogy a közönséges gázálarc szűrőbetétje a szénmonoxydot nem fogja fel s így annak használata teljesen céltalan. Olyan helyeken, hol szénmonoxyd van jelen, külön szénmonoxyd szűrőt kell használni, de ezt is csak akkor, ha a levegőben még megfelelő mennyiségű oxygen áll rendelkezésre. A legjobb és a legbiztosabb, ha a behatolást oxygentartályos mentőkészülékben végezzük, mert ezek teljesen

függetlenek a körülvevő mérges gázokkal telt levegőtől, amennyiben a tűzoltó a magával vitt oxygent használja fel. Sajnos, ezek a mentőkészülékek olyan drágák, hogy csak az igen gazdag testületek képesek magukat velük felszerelni. Tanácsos, ha megfelelő számú mentőkészülékkel felszerelt tűzoltó áll a vezénylőnek rendelkezésére, az ú. n. összekötő szolgálatot megszervezni. Ez abból áll, hogy a vezénylő és a gázokban dolgozó csővezető és segédcsővezető között legalább minden öt percben két tagból álló járőr közlekedjen, egyrésztől, hogy a vezénylőt állandóan tájékoztassa a gázokban dolgozó tűzoltói hogyléte felől, másrésztben pedig, ha valami bajuk történne, őket azonnal a külszínre kihozhassa.

Nyílt tüzeknél a veszély lényegesen kisebb. A tüzben keletkező szénmonoxyd, szélmentes időben azonnal feláramlik a magasba s így a tűzoltókat elkerüli. Szeles időben a levegő depressziója sokszor lenyomja a füstöt, ezzel együtt a szénmonoxydot is és így a csővezető, ki a széllal szemben támadja a lángokat, állandóan szénmonoxydos levegőben tartózkodik. Hogy ezt a kellemetlen helyzetét a csővezetőnek el lehessen kerülni és a tüzet széllal szemben lehessen mégis megtámadni, fontos, hogy a csővezető elhelyezkedését oldalra parancsoljuk, amikor is a tüzet a széllal szemben olthatjuk és a csővezető mégis gázmentes levegőben marad.

Szeretném még a kedves bajtársak figyelmét egy igen hibás és könnyen halálos áldozatokat követelő intézkedésre, illetve a tűzoltóságok szervezeti hibájára felhívni. Szervezeti szabályzatunk szerint minden csapatban egy csővezető és egy segédcsővezető van. Már a gyakorlatok alatt is ezen érdemes emberek állandóan csak az ő számukat szerelik. Csak természetes, hogy tűz esetén automatikusan a sugárcső után nyúlnak és rohannak a tüzhöz, hol a legnehezebb feladatot látják el. Minden tűznél ők vannak kitéve a legjobban a tüzgázok mérgező hatásának és így idővel elvesztvén az ellenállóképességüket, a legkisebb mennyiségű gáz is képes őket erősebben megmérgezni. Ezt a hibát a vezénylőnek ki kell küszöbölni. Helyesen cselekszik, ha a sugárcsővel dolgozó tűzoltókat változtatja, mert ezáltal megkíméli egyes embereit és kitartó munkára számíthat.

Befejezésül említem, hogy a leírt mérgezési tünetek a tipikus szénmonoxyd-mérgezés tünetei. A valóságban a többi tüzgázok is mérgezőnek, melyeknek mérgezése lényegesen más tüneteket mutat. Így tehát komoly mérgezés esetén, rendszerint összetett mérgezéssel állunk szemben, melynek azonban a legnagyobb részét a szénmonoxyd által okozott mérgezés alkotja.

Mezőgazdaságban előforduló kazal-, szálas takarmány-, alom-, istálló-, nád- és szalmatetőtüzek oltására legalkalmasabb az oly nagy határokban szabályozható

„NAPSUGÁR” LÖVŐKE

Egyedül egy nap — Aldebrő, Vepelét, Szil és Sigárdi uradalom tüzesetei is azt bizonyítják, hogy a „Napsugár”-lövőkét egy tűzoltószertár semnélkülözheti **Októberig terjedő részlelőfizetésre is szállítjuk** Ismertetőt és árajánlatot készséggel küld:

LIGETI ÉS BIRÓ. BUDAPEST. V. VIGSZINHÁZ-U. 5

Az 1925. évi 230.000 B. M. sz. rendelet 3. §-ával minden nagyobb tűzveszélyes ipartelep, gyár, malmot stb. arra kötelez, hogy ipartelepét megfelelő — az I. fokú tűzrendészeti hatóság által előírt — tűzoltó szerekkel lássa el, azoknak jókarban tartásáról gondoskodják. Előírja azonkívül, hogy a gyár munkásaiból szervezzenek tűzoltóságot és annak tagjait rendszeres tűzoltó kiképzésben részesítsék. Ezen követelményeknek — tekintettel a rendelet azon szigorú kikötésére, hogy ezen teljesítésektől a gyár további üzemét is függővé teszi — kivétel nélkül minden iparvállalat eleget is tesz, sajnos, azonban legnagyobb részben csak papíron. Természetesen ehhez nagymértékben hozzájárul a mai súlyos gazdasági helyzet is, de egy jó része mégis a nem-törődömség rovására írható. Áll ez különösen olyan helyeken, ahol a vállalati parancsnok nem tudja a vállalat vezetését meggyőzni arról, hogy elsősorban a vállalat érdeke a tűzrendészeti kikötések teljesítése. Minden biztosító társaság kötvényeiben szigorú feltételül kiköti a tűzrendészeti előírások pontos betartását és esetleges tűzkár likvidálásánál ehhez mereven rakaszkodik is. Szükséges, hogy a vállalati parancsnok erre a vállalat vezetését — akkor, amikor valamilyen tűzrendészeti kikötés teljesítését megtagadná — figyelmeztesse.

A gyári tűzoltóságok szervezetükre nézve lehetnek önkéntesek, vagy kötelezettek. Igen célszerű a gyári tűzoltóságot önkéntes alapon megszervezni. Válasszuk meg elnöknek a gyár vezető igazgatóját, a többi tisztségeknél is biztosítsunk megfelelő helyet a gyár főtisztviselőinek, miáltal elérjük azt a célt, hogy a gyári tűzoltóságnak jó tisztikari tagokon kívül barátokat is szereztünk. Önkéntes alapon való szervezésnél különben az alapszabályok hasonlóak, lehetnek a városi vagy községi önkéntes testületek alapszabályaikhoz, természetesen egyes dolgok elhagyásával (tagdíj fizetés stb.) Amennyiben kötelezett alapon szervezzük meg a vállalati tűzoltóságot, abban az esetben a vállalati parancsnok kijelöli azokat az egyéneket, akiket tűzoltó szolgálatra alkalmasnak tart, kiképezi őket és — természetesen külön díjazásért — kirendeli őket szolgálatra. Mindkét esetben igen fontos azonban, hogy a parancsnok a testi alkalmasság mellett figyelembe vegye azt a szeretetet is, amellyel a kijelölt munkás a tűzoltó intézmény iránt viseltetik. A kijelölt tűzoltókat azután elsősorban is szoktassuk abszolút fegyelemhez, mely a gyári tűzoltóságoknál éppen úgy mint az egyéb tűzoltóságoknál, elemi feltétel.

Gyakorlatoknál a legénységet először saját szereinkkel és felszerelési tárgyainkkal ismertessük meg és csak ezek teljes megismerése után térjünk át az egyéb tűzoltói szerek ismertetésére, miáltal elérjük azt, hogy érdeklődésüket az intézmény iránt állandóan felszínen tudjuk tartani. A szolgálatot itt is 3 főcsoportba oszthatjuk és pedig: Gyakorlati, őrségi és tűzi szolgálatra.

A gyakorlatokat célszerű üzemszüneti napokon tartani, amikor azon minden munkás megjelenhetik, ezért őket természetesen díjazni kell. Tavasztól őszig tartsunk rend, szerelési és taktikai gyakorlatokat. A téli hónapok alatt tartsunk elméleti előadásokat, ahol azután vita formájában meglehet beszélni a gyárban esetleg előfor-

dult tüzeseteket és le lehet vonni azoknak a tanulságait. Ismertessük meg a legénységet tűzoltói szakkönyveinkkel, olvassunk fel szaklapokból tüzeseteket stb. Az elv az, hogy a program mindig változatos legyen, hogy a figyelmüket teljes egészében le tudjuk kötni. Készítsünk pontos őrségbeosztást naponként úgy az éjjeli, mint a nappali szolgálatról, helyezük el a beosztást az őrtanyán, nehogy előforduljon tűznél az az eset, hogy beosztás nem lévén, mindenki a sugárcsőért kapkod és közben senki sem gondol arra, hogy a sugárcsőhöz tömlő és fecskendő is szükséges. Az éjjeli őrségekhez adjunk őrellenőrző órát, helyezük el annak kulcsait a gyár alkalmas pontjain, a kulcsokat pedig úgy rögzítsük oda, hogy azokat csak erőszakos beavatkozással lehessen onnan eltávolítani. Minden húzást pontosan ellenőrizzünk, itt azután a legkisebb mulasztást is a lehető legszigorúbban toroljuk meg. Nagyobb mulasztás esetén ne rettenjünk vissza egy esetleges elbocsátástól sem. Hátra volna még a tűzi szolgálat, ez azonban már az őrség beosztásból adódik. Minden tűzoltó tűznél beosztott helyét elfoglalni, onnan csak feljebbvalójának parancsára távozhat, tartozik minden erejével azon lenni, hogy a kitört tüzet megfékezze, illetőleg egy esetleges nagyobb tűzvésznek elejét vegye. Tűznél magukat kitüntetett tűzoltókat jutalmazzuk, hogy ezáltal a többieket is serkentsük.

Ami a vállalati tűzoltóságok felszerelését illeti, azt a tűzrendészeti hatóságok írják elő, úgy, hogy annak tárgyalásával nem foglalkozom, itt csak annyit jegyzek meg, hogy a beszerzett szereket és felszerelési tárgyakat tartsuk jókarban, évenként legalább négyszer próbáljuk ki és helyezzük el úgy, hogy esetleges tűznél a tűz által semmiképpen se legyenek veszélyeztetve. Szerek és felszerelések beszerzésénél gondoskodjunk arról, hogy azok az üzem természetének megfelelőek legyenek, például ott, ahol a gépeknek árt a folyadékkal vagy vízzel való oltás, szerezzünk be megbízható por vagy egyéb oltóeszközöket.

Utoljára hagytam a vállalati parancsnok ténykedését, akkor amikor a hivatásos tűzoltóság is megjelenik. Adja át a vezényletet azonnal a hivatásos parancsnoknak és igyekezzék mindenben a hivatásos vezénylő rendelkezésére állani, hiszen kétségtelen, hogy a vállalati parancsnok jobban kiismeri magát a gyár színhelyén, mint a hivatásos parancsnok és ezáltal a hivatásos tűzoltóság munkáját igen értékesen támogathatja. Az ellenőrzést illetőleg fektessünk fel működési és esemény naplót, hogy az illetékes tűzrendészeti hatóságok bármikor tiszta képet alkothassanak a gyári tűzoltóság működéséről.

**Az új
versenyszabályzat
megjelent**

Ára 60 fillér

Debrecen város tűzrendészetének vázlatos története

Írta: vitéz Roncsik Jenő dr

(Folytatás)

1765-ben az 1733. évről való statutumokat át kellett dolgozni, mert a város machinát, — *fecskendőt* — szerzett be s most már nemcsak kézi vízipuskákkal vonultak ki a tűzhöz. Így jött létre az új statutum, amelynek a címe: „*Tűz oltásról való rendelkezések*“.

Fejlődés szempontjából is érdekes ez a rendelkezés, mert nemcsak a fecskendővel való gyakorlásra tartalmaz intézkedéseket, hanem taktikai vonatkozásai is vannak, így megelőzte *Remolt Xav. Ferenc* 1834. évben megjelent munkáját, amelynek a címe: Rövid útmutatás, mint kelljen bánni a vízipuskákkal és a tömlőkkel mind az égés idején, mind pedig annak utána.

A statutum 3 részre oszlik, az első szól a machináról, a második az egyéb eszközökről és a harmadik „egyéb praecautiókról“.

A *machinára* — fecskendőre — vonatkozó érdekesebb rendelkezések a következők:

„1. A fecskendőnek gondviselője lészen eskütt Kazai György uram, kinek tisztí ezek;

2. hogy azt zár alatt tárcsa, minden kártul, romlástul, kivált a bőr csüveket a rothadástól oltalmazza, gyakran visitállyá, legalább minden holnapban egyszer, ha mi hibája esik, azt mindigárt igazíttassa a Nemes Tanács hírével, hogy a tudatlan ember kárt ne tegyen benne.

3. A *deák ifjak* legalkalmasabbak lévén arra, hogy ezen machinával gyuladásnak idején dolgozzanak, jó lészen velek néha-néha próbát tenni, hogy jobban-jobban bele tanuljanak.

5. A *tűzhöz érkezvén*, annak ne a háta megé kerüllyenek a machinával, hanem, ha lehet, éppen elibe, amerre a tűz igyekszik, mert az a kiváltképpen való és legelső dolog, hogy a tűz tovább ne terjedgyen és több-több ház meg ne gyullyon, azért, ha láttya a mester, hogy a szomszéd épület veszedelemben vagyon, bátor meg ne égjen is, azt kell legelsőbben meglocsolni, nem azt a házat, amely ég és a tűz erőt vett rajta, mert ha még nagyon ki nem adta magát, akkor csak oda kell löni, ahol gyulad, de ha már azon elhatalmazott, akkor a szomszéd épületeket kell locsolni, hogy eleit lehessen venni, az meg lévén, — akkor kell osztán az égő házat oltani. Hogy pedig ezek jó renddel és akadály nélkül folyanak, a következőkre kell vigyázni:

6. A fecskendőt egyenesen és erősen állítván és az alsó lyukat bedugván, a bőr csüveket srófollyá fel, azon a srófon kezdvén el, amellyet bé nem lehet zárni és amely oldalra ki vagyon görbülve, addig a másik zárva légyen, de mihelyt az alkészül, mindigárt indiccsa meg, azután a másikat is, ha szükséges és mindeniket adgya értelmes ember kezében, megmondván: hova tárcsa és hogy ne a lángot löjje, hanem a tüzet. A csüveknek tartására pedig rendeltetnek az ácsok és a kéményseprő, minthogy azok bátrabak a magos helyen való mászkálásban, azért ezeket előre gyakorolni kell és nékiek megparancsolni, hogy sietve ott teremjenek.

7. Aki a réz csüvet tartya, az nem vigyázhat másuvá, azért az igazgató megszólítsa, ha nem oda kell a csüveket tartani.

8. Ha a csüvet magas helyre kell vinni, nem egyenesen, hanem menedékesen kell tartani, mert így tovább is szolgál, mint egyenesen fel-

az olyan magas épületek mellett jó hosszú és erős *lajtorják* legyenek, amelyeken a csüvet fel lehessen vinni.

9. Amint a *deákok* oda érnek, mindigárt a machinát hajtani és a vizet a bőr vedrekkel hordani, két rendbe állítván, hogy a vedrek egy felől jöjjenek, másfelől menjenek, ha a deákok nem lesznek mindigárt elegen, más vedresek is oda állíttassanak.

10. Hamarjában csak a machinába tölcsek a vizet, azután, ha több érkezik, a kádakban, melyeket, mihelyt érkeznek, mindigárt a machina mellé tegyenek két felől“.

A statutum a további részében rendelkezik a város katonáinak teendőiről, a bőrvedrekről, melyek még mindig a kollégiumban állanak, a céheknek a tűz oltásában való részvételéről, a kapitányvízről és a házaknál tartandó tűzoltó és bontó eszközökről, az esküdtek kötelességéről a házak vizsgálata kapcsán, a dohányzásról, kémények vizsgálatáról és egyéb, tűzrendészettel kapcsolatos kérdésekről.

A *helytartótanács* 1769 december hó 22-ről kelt 160—4941. számú rendeletével minden szabad királyi városnak, így Debrecennek is megküldött egy tűzrendészeti szabályrendelet-tervezetet (*Idea*) s felhívta a várost, hogy az abban foglalt és már másutt kiválóan bevált rendszabályokat és kikötéseket a helyi viszonyokra alkalmazván, készítsen új statutumot a tűz megelőzésére és a tűz oltására vonatkozólag. Miután a tanács a rendeletnek a kellő időben nem tett eleget, a helytartótanács két ízben, előbb 1771 augusztus 12-én, majd 1773 december 3-án megsürgette az elintéztést, az utóbbi rendeletben mindössze harmincnap haladékot adván.

Közben azonban a tanács a leküldött mintát már a helyi viszonyokra átdolgoztatta és abba Forgács Miklós gróf királyi biztos is kérte pótlólag egyes rendelkezések felvételét, ami meg is történt s így jött létre az 1774. évi statutum, a „*Tűz ellen való védekezések*“ amelyet a város 6000 példányban kinyomattatott és kiosztatta a város lakosainak, úgyhogy minden házhoz jutott egy-egy példány belőle. E szabályrendelet teljes egészében közölte Markosovszky Béla „*A Magyar Országos Tűzoltószövetség története*“ című munkájában. (Függelék 18. old.)

Az 1765. évi statutummal szemben több újítást is tartalmaz az 1774. évi. Rendelkezik a város *fásításáról*, mert az élő fák sokszor ellent vetnek a tűznek, nem engedi meg a szénának és szalmának az udvarokon szabadban való rakározását, azt a padlásra kellett rakni, minden háznál *kutat* kellett ásatni, a *kéményt* téglából kellett építeni, rendezi újra a céheknek a tűz oltásában való részvételét és újabb taktikai utasításokat is tartalmaz.

A felsorolt rendeletekben voltak építkezési szabályok is, azonban *építési szabályrendelete* nem volt Debrecennek egész 1803-ig, amikor az 1802. évi rettenetes tűzvész után az ügynevezett Berzeviczy-féle comissio közbenjárására és utasítására alkotta azt meg a tanács.

Az ügynevezett *tűzipénztári alap*, amelyből a város tűzrendészeti és tűzoltói kiadásait fedezték, az 1771 augusztus 12-én kelt 4475. sz.

rnénes forintot adott, jövedelmét kezelték még az alapnak a következő bevételek: telepedési díjak, a tűzrendészeti szabályrendelet ellen vétettek által fizetett büntetéspénzek, kegyes hagyományok és adományok. Ebből a pénztárból segélyezték a tűzkárosultakat is s jutalmazták azokat, akik magukat a tűz oltásánál kitüntették — legtöbbször a kollégiumi diákokat.

A városnak a tűz ellen való felkészültségére e korból a következő adatok állanak rendelkezésre: 1773-ban 100 bórveder a kollégiumba adatott, 24 a városházánál maradt, a vargáknak 100, a csizmadiáknak 200, a szűgyártóknak 20 bórvedret kellett készíteni és a tűznél azokkal megjelenni. Kézi vízpuska 149 volt a városházánál, ebből 24-et kaptak a református kollégium diákjai, a főbíróknak és a tanácstagoknak húsz jutott, a városházához 12, a szabócéhnek 50, a szűcscéhnek 38, a két toronyba 4, a városi téglavetőbe egy. Ugyanez év augusztus 2-án vitték a kollégiumba a „machinát“ s elrendelte a tanács, hogy: „ott bizonyos helyet kell neki készíteni és mellé rendeltetett deákok legyenek, akik bánjanak vele, mikor tűz támad“.

1777-ben a tanács tűzrendészeti szempontból felülvizsgáltatta a város egész területét, az összeírás érdekes adatokat tartalmaz: Volt a városban 3025 ház s a házak között a tilalom el-

egyáltalán nem volt kéménye, tiszta volt 2335 kémény, piszkos 94, a Hatvan-utcaára küldött esküdt pedig lusta volt megnézni, hogy a kémények tiszták-e vagy piszkosak?

Lámpás volt 2555 háznál, nem volt 470 háznál. Lajtorja volt 1971 háznál, nem volt 1054 háznál. Dézsa volt 2697 háznál, nem volt 328 háznál. Kút volt 2509 háznál, nem volt 455 háznál, míg 61 háznál a kút használhatatlan állapotban volt.

Az 1774. évben kiosztott statutum három év mulva 921 háznál már egyáltalában nem volt meg.

1784-ben Reviczky Imre szenátor vizsgálta felül a városban található tűzoltószereket és megállapította, hogy tíz év alatt igen nagy hanyatlás állott elő. A kalmároknak, vásári és szűrszabóknak, szűcsöknek, asztalosoknak és borbélyoknak kiosztott vízpuskák, miután fából voltak, megrepedeztek, használhatatlanná váltak, a kollégiumba adott bórvederből is csak 38 maradt meg, a többi elhasználódott és újjakkal pótolva nem lett. Ennek az okát abban kell keresni, hogy nagyobb tűz nem pusztított a városban és a tűzrendészettel így sokkal kevesebbet törődtek. (Folytatjuk.)

A gyári tűzoltóság baleseteinek elbírálása

E tárgyban az Országos Társadalombiztosító Intézet vezérigazgatósága elvi jelentőségű megállapításokat szögez le a Székesfehérvári Kerületi Pénztárhoz intézett leiratában, mely a gyári tűzoltótestületek különös érdeklődésére tarthat számot, miért is azt teljes egészében közzük:

Országos Társadalombiztosító Intézet.

T. Kerületi Pénztár, Székesfehérvár.

A gyári tűzoltóság baleseteinek elbírálása tárgyában 939/1931. sz. alatt kelt felterjesztésére a következőket közlöm: Gyári tűzoltóság kétféleképpen alakulhat. Tagjai lehetnek kizárólag tűzoltásra alkalmazottak és tagjai lehetnek a gyárban egyébként üzemi munkára alkalmazottak, akik csak tüzesetek alkalmával működnek tűzoltóként. *Nem lehet vitás a munkaadó üzemen előforduló tüzeseteknél történt balesetek üzemi jellege, akár a gyári tűzoltóság tagjai, akár a gyár más alkalmazottja szenved is balesetet. De üzemi jellegűnek ismerendő el a baleset akkor is, ha azt a gyári tűzoltóság tagjai — akár hivatásos, akár önkéntes tagjai is — bár nem munkadójának utasítása folytán, de mint a gyári tűzoltóság tagja erre bármi módon, tűzoltóversenyen, vagy díszgyakorlaton, avagy hatóság felhívására a gyáron kívüli tüzesetnél való*

segédkezés közben szenved el. A hivatásos gyári tűzoltó ilyen balesetének üzemi jellege kézenfekvő, de kétségtelen az önkéntes gyári tűzoltóság tagjainak ilyen baleseteinél is az üzemi jelleg. A munkaadónak ugyanis elsősorú érdeke, hogy gyári tűzoltóságának tagjai képzett, gyakorlott tűzoltók legyenek. A munkavállalói viszonyal összefüggő tevékenység közben történt üzemi jellegű balesetnek kell tekinteni tehát azt a balesetet is, amelyet a gyári tűzoltóság tagja tűzoltóversenyen, vagy díszgyakorlaton szenved el. Ugyanígy a munkavállalói viszonyal összefüggő tevékenységnek kell tekintenie gyár által alkalmazott hivatásos tűzoltónak és a gyár munkásának mint az illető gyár önkéntes tűzoltójának a hatóság rendeletére a gyáron kívüli tüzesetnél való részvételét is, minthogy a hatóság csak mint gyári tűzoltót rendel ki, a gyáron kívüli tüzesethez, míg ha nem volna a munkaadó gyárnak tűzoltója, kirendelhető sem volna. Gyári tűzoltók fenti kötelességei a Tűzoltó Szövetség alapszabályából is folynak, már pedig a szóban levő munkavállalók csak munkavállalói viszonyuknál fogva tagjai e szövetségnek és csak ebbeli minőségükben tartoznak mindezen kötelességeknek eleget tenni. Budapest, 1931. évi március hó 26-án. A vezérigazgató rendeletéből. Olvashatatlan aláírás sk. aligazgató PH.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáráóság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség S E G É L Y Z Ö P É N Z T Á R Á B A, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A kátránylemezfedés tűzbiztonsága

Irt: *Dévényi Endre*, makói tűzoltóparancsnok

A kátrányos anyagokat, illetve magát a kátrányt az építőiparban egyaránt felhasználják a födém szerkezeteknél és a tetőszerkezetek beborításánál. Mint födém szerkezeti anyag, — a tűzrendészet szempontjából, — nem bír különösebb jelentőséggel. Annál fontosabb azonban, mint tetőfedő anyag.

A magyar tűzoltószakirodalom általános és egyöntetű véleménye szerint a kátránylemezfedés tűzveszélyes s éppen ezért a többi tűzbiztos, illetve tűzálló tetőfedőanyagok térfoglalásával a kátránylemezfedél alkalmazása mindjobban hátrébe szorul.

Ma már Magyarországon a kátránylemezfedélet leginkább csak melléképületek tetejének fedésére használják.

De a kátránylemezfedél alkalmazásának igen jelentős akadálya az a körülmény is, hogy a biztosító intézetek, — szem előtt tartva a szakvéleménytől támogatott közvéleményt, — a tűzbiztos, illetve tűzálló tetőanyagok tűzbiztosítási összegéhez Budapesten 20%, vidéken pedig 50% pótdíjat számítanak, azon a címen, hogy a kátrányfedéllemez tetőzetű épület biztosításánál igen súlyos kockázatot vállal a biztosító intézet.

A fentiekkel kapcsolatban tudnunk kell azt, hogy a deszkaalapra szegezett kátránylemezpapír, „amelynek impregnáló anyaga nem könnyen lesz folyékonnyá“, nagyon jól bevált! Tehát már a tűzveszélyesség jobbadán a rossz anyagból készített lemezpapírra esökken, s különösen oly körülmény közrehatása idézi elő a tűz keletkezését, amely a gyártási lelkiismeretlenségre, vagy erkölcsstelen nyereszkedésre vezethető vissza. A kátránylemezfedél tetőtűzek oka rendszerint az, hogy a lemez kátrányanyaga a meleg következtében (pl. nyári nap melegétől) megolvad s emiatt javításra szorul és a javítást végző munkások, a kétségtelenül tűzveszélyes eljárású javítási munkálatoknál, nem végzik munkájukat kellő és megkívánt gondossággal.

Mind a kátránylemezpapír minőségének, mind a kátránylemezpapír javításának ellenőrzésére van mód, alkalom, lehetőség és ezt a lehetőséget a tűzoltóság ki is tudná építeni, miáltal el lehetne érni, hogy a közvéleményen túl, az illetékes biztosító intézetek is helyesbítsék álláspontjukat, ami az építőiparban az építések olcsóbságát, a biztosításoknál a díjak leszállítását eredményezné.

Mindezeknek megtárgyalása és megállapítása gazdasági szempontból is nagyjelentőségű, mert ha megállapítják a szakférfiak, hogy a kátránylemezpapír tűzbiztonság szempontjából egyenértékű a cserép-, pala-, eternit-tetőzettel, akkor a tűzbiztosítási összegnek jó része fog a gazdasági élet vérkeringésébe kerülni, helyett, hogy külföldi biztosító intézetek, amúgy is túltáplált nyereségét szaporítanák.

És ez a gondolat nem is lemosolyogni való, mert már Németországban mindez teljesebbé is ment.

Ugyanis, miután Németországban nemcsak melléképületek, de nagyszabású épületek is vannak kátránylemezrel fedve, a Berlingahlemi anyagvizsgáló intézetben hosszú éveken át tanulmányozták, — a tűzrendészeti hatóságok bevonásával, — a kátránylemezfedél tűzbiztonságát. A vizsgálat alaposabb tétele céljából próbá-

az előfordult tüzesetek után a bizottság a helyszínre is kiszállt.

Ezeknek a gyakorlati tapasztalatoknak alapján azután „megállapították, hogy a kátránylemezfedés késlelteti a tűz kifejlődését és továbbterjedését“, miután a jól elkészített kettős kátránylemezfedés csaknem légzáró és így pl. padlásűzek elhatalmasodását nagymértékben megakadályozza, amely jó tulajdonság éppen tűzoltás szempontjából (taktika) bír jelentőséggel.

Megállapították továbbá a kátrányfedéllemez már ismert sajátosságát, hogy belső tűz esetén a lemez csak akkor ég, ha az alatta lévő deszkaburkolat elégett, amivel szemben a cseréptető tartólécének elégséggel egyidejűleg megsemmisül s ezáltal a tetőtűz gyorsabb és intenzívebb lesz. (Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy a kátránylemezfedél alatt mindig sokáig lappang a tűz, a cseréptető padlásűzét pedig hamarabb észreveszik s így a tűzoltóság a már nagyobb tűzhez hamarabb is kivonulhat.)

De a külső, kívülről ható tűz ellen is jó a kátrányfedél, — a bizottság véleménye szerint — mert egyrészt rossz hővezető, másrészt tökéletesen tömít s a padlásűrbe szikrát be nem enged. Ezzel szemben pl. a bádogtető hibája, hogy hővezető és így gyújtóhatású, amellet, hogy a bádog olvadása a tűzoltók testi épségét is veszélyezteti és ezáltal hátráltatja az oltási munkálatokat is; a cseréptető pedig hézagos s így a szikrák is bejuthatnak a padlásűrbe.

Szembeállítva a kátrányfedéllemez a bádog- és cseréptetővel, kitűnnek jó tulajdonságai. Ezeknek a sajátosságoknak alapján mondatott ki Németországban, hogy a kátrányfedéllemez tűzállóság, tűzbiztonság és így biztosítási kockázat szempontjából is teljesen egyenértékű a cserép-, fém-, pala-, bádog-, eternit-tetőzettel.

Kívánatos volna ebben az ügyben a magyar tűzoltószakférfiak újbóli állásfoglalása, ami azzal kezdődne, hogy hiteles adatokat szereznének be a vizsgálatot végző berlin—dáhlemi vegyvizsgálóból és azzal végződne a taktikai szabályok részbeni szükségszerű módosításán túl, hogy a biztosító intézetek is kénytelenek lesznek leszállítani a kátrányfedéllemez tető tűzbiztosítási díját.

Tűzoltókat érdeklí,

- hogy az új tűzrendészeti kormányrendelet-tervezet alapvető rendelkezései kerettörvényben nyernek szabályozást. Megvalósul tehát végre a tűzoltóság régi vágya, a tűzrendészet törvényes szabályozása.
- hogy a Nemzetközi Tűzoltó-Szövetség francia nyelvű hivatalos lapjának legutóbbi számában részletesen ismerteti a magyar tűzoltóság szervezetét és felszerelését. Nemcsak Budapest, Debrecen, Győr, Szeged, hanem a többi nagy városokkal is foglalkozik.
- hogy az Esztergom-Komárom vármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűlése alkalmával június hó 29-én Dorogon a váci önkéntes tűzoltó testület bemutatja a Pestmegyei

Értesítés

Elnökségünk folyó hó 2-án tartott ülésén elhatározta, hogy a jövőben királyi díszérem adományozását csak azok részére hozza javaslatba, akik a tűzoltóintézmény, a tűzoltótestület fejlesztése érdekében különösen kiváló tevékenységet fejtettek ki.

Felkérjük a testületek parancsnokságait, hogy a kitüntetésre javaslatba hozott egyén érdemeit a kimutatás megfelelő rovatában részletesen indokolják és egyszerre legfeljebb egyet terjesszenek elő, a törvényhatósági szövetségek elnökségeit pedig, hogy az adatokat a legnagyobb figyelemmel vizsgálják felül és csak a megfelelően indokolt kitüntetéseket terjesszék az országos szövetség elé.

ELNÖKSÉG

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztárának elnökségi ülése Budapesten, 1934 június hó 2-án

Az elnöki széket *Marinovich Imre* dr. ügyvezető alelnök foglalta el, bejelenti, hogy az országos elnök elfoglaltsága miatt kimentette magát, majd az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Elnöklő napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Barabás Béla* dr.-nak a régi magyar politikai élet egyik legkiválóbb harcosának, az aradi önkéntes tűzoltótestület egykori működő lelkes tagjának, *Somogyi Szilveszter* dr.-nak Szeged szab. kir. város újjáépítőjének, a tűzoltóság nagy támogatójának, *Bódy Tivadar* dr.-nak, a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület alelnökének, *Tolnai István* okl. gépészmérnök, a debreceni hivatásos tűzoltóság kiváló tisztjének, *Goldschmidt József* a csákvári önkéntes tűzoltótestület érdemekben gazdag tűzoltóparancsnokának a közelmúltban történt elhalálozásáról. Elnökség a bejelentéseket szomorúan vette tudomásul és elhatározta, hogy a gyászoló családhoz, illetve testülethez részvétsorokat intéz.

Elnöklő meleg szavak kíséretében nyújtotta át *László István* esztergom-komáromvármegyei felügyelő, elnökségi előadónak a Szövetség 35 éves szolgálati érmét. *László* előadó az elnök szívből eredő szavait és az elnökség tagjainak jókívánatait keresetlen szavakkal köszönte meg és ígéretet tett, hogy a magyar tűzoltóintézménynek ezután is rendelkezésére fog állani.

Elnökség tudomásul vette *Tolna* vármegye tűzrendészeti felügyelőjének és a miskolci önkéntes tűzoltótestületnek múlt évi működéséről beküldött jelentését.

Főtákkár bejelentette, hogy vitéz *Roncsik Jenő* dr. előadó a debreceni tűzoltóság könyvtára részére átengedett könyvek helyébe értékes cserékönyveket küldött be.

Vitéz *Zombory József* előadó bejelenti, hogy május hó 9-én részt vett a debreceni tűzoltószak-

menyénnyel zárult. A tanfolyamon 52 hallgató nyert látogatási bizonyítványt. Indítványára az elnökség a tanfolyam parancsnokának és előadónak köszönetét tolmácsolta.

Főtákkár bejelenti, hogy *Zala* vármegye július hó 1—14-ig Keszthelyen, Borsod vármegye július hó 17—31-ig Miskolcon, Zemplén vármegye augusztus hó 15—30-ig Sátoraljaújhelyen, Nógrád vármegye június hó 11—25-ig Balassagyarmaton, július hó 2—16-ig Salgótarjánban, kerületi tűzoltó szaktanfolyamot tart.

Főtákkár jelenti, hogy a kevenyesi önk. tűzoltótestület f. évi június hó 24-én ünnepli fennállásának 30 évfordulóját. Elnökség Dévényi Lajos előadót kérte fel, hogy az ünnepélyen az elnökséget képviselje.

László előadó bejelenti, hogy Esztergom, Komárom vármegyék tűzoltószövetsége június 29-én Dorogon tartja évi rendes közgyűlését. Elnökség *Marinovich Imre* dr. ügyvezető-alelnököt és *Vida Pál* előadót bízta meg képviselével.

Főtákkár felolvasta a m. kir. légügyi hivatal köszönő sorait, amiért az elnökség az országos időveszélyt jelentő hálózat szervezetébe való bekapcsolódását elvállalta és tagegyesületeit közreműködésre felhívta.

Főtákkár ismerteti *Csanád*, *Arad*, *Torontál* vármegyék értesítését, miszerint a folyó évben kerületi tanfolyamot nem tartanak.

Vida Pál előadó bejelenti, hogy május hó 7—20 a Veszprémben tartott kerületi szaktanfolyam szép eredménnyel zárult. A záróvizsgán, ahol *Marinovich* dr. ügyvezető-alelnök úr is jelen volt, 31 hallgató nyert képesítést.

Főtákkár jelenti, hogy a számvizsgáló bizottság tagjai az 1933. évi számadások felülvizsgálatának időpontját megállapították. A pénztárnok betegségeire való tekintettel, a tervbe vett vizsgálat elhalasztását kérte az iroda.

Főtákkár ismerteti a Belügyminisztérium leiratát, mely szerint a III. nemzetközi tűzvédelmi kiállítás rendezősege magyar vonatkozású anyag megküldését kéri. Elnökség *Ausch Rezső*, *Erdély Ernő* és vitéz *Roncsik Jenő* dr. előadókat kérte fel az adatok összeállítására.

Vitéz *Roncsik Jenő* dr. előadó beszámolt f. évi április hó 29-én, Berettyóújfaluban rendezett tűzoltó-ünnepélyről. Az ünnepély fényét emelte *Szilágyi Lajos* főispán ünnepi beszéde, melyben méltatta a tűzoltók érdemeit, a tűzoltóintézmény fontosságát és felhívta a hatóságok és a közönség figyelmét a tűzoltóság munkájának hathatós támogatására, mert a tűzoltóság fejlesztésére fordított összegek kamatosan térülnek vissza a megmentett értékekben. Elnökség elhatározta,

Parancsnok Úr!

Elméleti oktatásnál használja a
„TŰZRENDÉSZET”
füzeteit, I—VII. Ára 750 P.
Részletes árjegyzék a 95. oldalon

Értesítés. A Magyar Országos Tűzoltószövetség irodájában július és augusztus hónapokban hivatalos órák hétköznapokon délután 4—6-ig tartatnak. Kivételt képeznek a szombati és ünnepnapok előtti délutánok, amikor hivatalos irodai szolgálat nincsen.

Az ügyvezető alelnök jelzett hónapokban hetenként egyszer, és pedig minden pénteken délelőtt 10—1 óráig található a szövetségi irodában. Nyári lakcíme: Csömör, Pestmegye.

Dr. Marinovich Imre, üv. alelnök

hogy Szilágyi Lajos főispánnak lelkesítő és megértő szavaiért a tűzoltóintézmény iránt tanúsított jóindulatáért köszönetét tolmácsolja.

Tőtítkár bemutatja a nagykovácsi önkéntes tűzoltóság átiratát, melyben meghívja az elnökséget f. évi szeptember 23-án tartandó, zászlóavatással és járási tűzoltóversennyel egybekapcsolt 40 éves emlékünnepeyre. — Elnökség képviseltetéséről később fog gondoskodni.

Vitéz *Roncsik* Jenő javaslatára elnökség elhatározta, hogy átiratban megkeresi az országos tűzoltótisztképző tanfolyam parancsnokságát, tegyen előterjesztést a belügyminisztériumban, hogy a jövőben rendkívüli hallgatókat ne bocsásson vizsgára és azok részére a lehallgatott órákról csupán látogatási bizonyítványt adjon ki.

Erdély Ernő előadó javaslatára elnökség elhatározta, hogy a belügyminisztérium útján felterjesztéssel fordul a kereskedelemügyi minisztériumhoz, hogy a tűzoltószaktanfolyamokra utazó tűzoltók részére oda- és visszautazásra érvényes 50%-os utazási kedvezményt engedélyezzen.

Főtítkár bejelenti, hogy Csanád, Arad, Torontál vármegyék szövetsége átiratban kérte, hogy megalakulása előtti időkből származó tagdíjhátralékát a szövetség törölje, mert a községek azt képtelenek megfizetni Elnökség a kérelmet az országos választmány elé utalta.

Marinovich dr ügyvezető-alelnök bejelenti, hogy a „Biztosítási és közgazdasági lapok“-nak f. évi 1. számában megjelent a tűzoltóság intézményét mélyen sértő közlemény miatt az országos szövetség elnöksége a cikk írója ellen sajtóeljárást tett folyamatba. Időközben a cikk írója az elnökséggel egyetértőleg megállapított szövegű helyre igazító közelményt a fenti lapban közzétette, miért is elnökség a sajtóeljárás megszüntetését határozta el.

Elnökség örömmel vette tudomásul főtítkár azon bejelentését, hogy Bács-Bodrog vármegye tűzoltószövetsége megalakult és működését megkezdte.

Kathona Mihály dr előadó, mint az országos szövetség jogtanácsosa bejelenti, hogy Antalffy Mária és Cser Károly felpereseknek a Breuer-síremlék pályázati ügyéből kifolyólag az országos szövetség ellen indított perében a budapesti kir. törvényszék, mint fellebbvezési bíróság, az első bíróság ítéletét megváltoztatva, megállapította a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség felelősségét és utasította az első bíróságot, hogy a kártérítés összege kérdésében hozzon ítéletet. Az elnökség által egyezkedésre kiküldött bizottság a felperes jogi képviselőjével, Bernolák Nándor dr ügyvéddel 1500 P-ben állapodott meg kártérítés, pályadíj és per költség fejében, mivel a pernek kedvezőbb elintézése nem remélhető. *Elnökség* tudomásul vette, hogy ezen összeget az iroda Bernolák Nándor ügyvédnek nyugta ellenében kifizette.

Marinovich dr ügyvezető-alelnök javaslatára elnökség felhatalmazást adott az irodának, hogy a Breuer-síremlék ügyében felmerült készletadások, mint útiköltség és bélyegek beszerzése, Kathona Mihály dr előadónak utalványoztasanak.

Elnökség köszönetét fejezte ki Kathona Mihály dr előadónak, hogy fenti perben a szövetséget minden díjazás nélkül, önzetlenül képviselte.

Főtítkár bejelenti, hogy a testületektől számos olyan kérelem érkezett a királyi díszérem elnyerése iránt, akiknek a szabályzat szerint jog-

is, hogy egy testület egyszerre 9 tagja részére kért királyi díszéremet. Kéri az elnökség állásfoglalását. — *Elnökség* elhatározta, hogy a jövőben leghigorúbban ragaszkodik a szabályzathoz és királyi díszéremre csak olyan egyéneket hoz javaslatba, akik a tűzoltóügy, a testület fejlesztése érdekében kiváló tevékenységet fejtettek ki. *Elnökség* elhatározta, hogy a jövőben minden királyi díszéremre vonatkozó felterjesztés elnökségi ülés elé terjesztendő.

Marinovich dr ügyvezető-alelnök bejelenti, hogy a hivatásos tűzoltótisztek minősítése tárgyában a belügyminisztériumban értekezleten vett részt, amelynek folyamánként felterjesztés intéztetett a belügyminiszter úrhoz a 230.000/925. B. M. sz. rendelet módosítására vonatkozólag.

Nagy Sándor főtítkár bemutatja és felolvassa az országos szövetségnek az 1933. évben kifejtett működéséről elkészített évi jelentését. *Elnökség* a jelentést tudomásul véve, utasította a szerkesztőt, hogy teljes egészében közölje a hivatalos lap júliusi számában.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Segélypénztárának elnökségi ülése Budapesten, 1934 június hó 2-án

Az elnöki széket *Marinovich* Imre dr ügyvezető-alelnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy títkár a múlt ülés óta segélyben részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette.

Segélyben részesültek: Czizka György tűzoltó (Petneháza) 50 P, Bernáth Sándor tűzoltó (Bagamér) 78 P, Várkonyi János szertárnok (Kál) 46 P, Tarsoly János tűzoltó (Óhida) 28 P, Kovács István tűzoltó (Kéthely) 30 P, Szilágyi-Németh Gyula tűzoltótiszt gyakornok (Zalaegerszeg) 70 P, Ritter János hív. tűzoltó (Kőszeg) 36 P, Sebestyén Vilmos tűzoltó (Csáford) 36 P, Borkovits Ignác tűzoltó (Mátranovák) 104 P, Lenk Béla szkp. (Ercsi) 32 P, Dukai Flórián tűzoltó (Kapunvár) 10 P, Szuppinger István tűzoltó (Kapunvár) 24 P, Lukácsi János tűzoltó (Kapunvár) 10 P, Démi András szkp. (Nagyveleg) 64 P, Ádám Péter tűzoltó (Nyiradony) 120 P, ifj. Háár Károly tűzoltó (Verpelét) 10 P, Simon Péter tűzoltó (Verpelét) 16 P, Czizó János tűzoltó (Verpelét) 6 P, Szanyi József tűzoltó (Verpelét) 16 P, Simon Andor tűzoltó (Verpelét) 16 P, Kovács János tűzoltó (Verpelét) 16 P, Oláh Sándor tűzoltó (Sopronkövesd) 20 P, Dormann Ferenc tűzoltó (Gösfő) 24 P, G. Nagy Mihály tűzoltó (Tiszassas) 40 P, Fibinger Lajos tűzoltó (Pestújhely) 28 P, Csikos Sándor tűzoltó (Hajduszoboszló) 22 P, vitéz Németh Lajos tűzoltó (Alsószék) 28 P, Szücs Miklós tűzoltó (Rácalmás) 20 P, Haranghy László tűzoltó (Hajduszoboszló) 42 P, Fitos Ferenc tűzoltó (Zalaszent) 16 P.

Elnökség a bejelentéseket jóváhagyólag tudomásul vette.

Falussy títkár bemutatta, Schwarcz vállalati tűzoltóparancsnok által beküldött, az Országos Társadalombiztosító Intézetnek a gyári tűzoltóság balesetének elbírálására vonatkozó elvi jelentőségű megállapítását. *Elnökség* utasította a szerkesztőt, hogy a leiratot teljes egészében közölje a hivatalos lapban.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést be-

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített rendkívüli érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszérmet újabban a következőknek adományozta: Pittner László őrparancsnok, Irony István őrparancsnok (Jászárokszállás önk.), Csizsár Gyula szak. parancsnok, Hajba Antal rajparancsnok és Tóth Ferenc őrvezető (Nemeskolta önk.), Pinezics Lajos alparancsnok (Sárvár cukorgyár), Kocsis Lajos parancsnok (Vészto önk.), Bodó Jenő dr főorvos (Budapesti Önkéntes Mentőegyesület).

Barabás Béla Erdély magyarságának lelkes vezére Aradon 79 éves korában elhunyt. A magyar tűzoltóság őszinte részvétellel tekint a trianoni békediktátum folytán idegen uralom alá került Arad városa felé, melynek egykori kardos önkéntes tűzoltói között az akkor fiatal Barabás Béla is helyet foglalt. Magasan ívelő pályáján a képviselőházban ismételten szót emelt a tűzoltóság érdekében. Emlékét kegyelettel őrizzük!

Tolnay István Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltótisztje, okl. tűzoltótiszt, okl. gépészmérnök, volt balassagyarmati járási tűzrendészeti felügyelő f. évi május hó 26-án életének 50-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Halálával a testület egy kiválóan képzett, izig-vérig lelkes tűzoltótisztet veszített, kinek pontossága és lankadatlan szorgalma mindenkor követendő például szolgál. Tisztelet emlékének.

Bódy Tivadar dr ny. polgármester, a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület alelnöke május hó 14-én meghalt. Az elhunyt a mentők egyik legerősebb támasza és ügyének leghivatottabb intézője volt. A magyar tűzoltóság őszinte részvétellel osztzik a testvérintézmény mély gyászában.

Goldschmidt József csákvári önkéntes tűzoltóparancsnok, ki testületében 40 éven keresztül munkálkodott a tűzoltóság érdekében, május hó 30-án elhunyt. Béke emlékére.

Schmidt Miloslav az elszakított Felvidéken alakult Szlovénországi Országos Tűzoltó-Szövetség alapítója és országos parancsnoka folyó évi május hó 8-án elhalálozott.

Kerületi tűzoltószaktanfolyamok a folyó évben: Győrött június hó 10—23-ig, Vácott június hó 17—30-ig, Keszthelyen július hó 1—14-ig, Szegeden július hó 2—15-ig, Salgótarjánban július 3—16-ig, Miskolcon július hó 17—31-ig, Nyiregyházán július hó 17—30-ig, Sátoraljaújhelyen augusztus hó 15—30-ig, Pesterzsébeten augusztus hó 21-től szeptember hó 4-ig.

„Kell-e tűzoltási járulék“ cím alatt a „Biztosítási és Közgazdasági Lapok“ folyó évi 1. számában a tűzoltóintézmény ellen sértő közlemény jelent meg. Az Országos Tűzoltó-Szövetség a cikk aláírója, Somogyi Zoltán dr ellen sajtó eljárást tett folyamatba. Somogyi Zoltán dr megjelent a szövetségi irodában és kijelentette, hogy a sértő cikket nem ő írta, minthogy az neve alatt jelent meg, sajnálatát fejezi ki és hajlandó ugyanabban a lapban, megfelelő helyen kinyilatkoztatni, hogy cikkével sem az Országos-Szövetséget, sem pedig annak kebelében tömörült testületeket sérteni nem volt szándéka és amennyiben az jogos érzékenységet sértett volna afölött sajnálkozását fejezi ki. Szövetségünk az elégtételadásnak eme formáját elfogadta és a sajtó eljárás megszüntetését kérte. A Biztosítási és Közgazdasági Lapok folyó évi 11—12. számában a következő nyilatkozat ol-

dasági Lapok folyó évi 11—12. számában megjelent: „Kell-e tűzbiztosítási járulék?“ c. cikkemben foglaltakra vonatkozóan kijelentem, hogy sem az Országos Tűzoltó-Szövetséget, sem az abban szövetkezett testületeket, vagy azoknak működését sérteni, kisebbiteni, vagy bántani nem akartam és amennyiben jogos érzékenységet sértettem volna, efölött sajnálkozásomat fejezem ki. Budapest, 1934 május 23-án. Somogyi Zoltán dr.

A Hatvani Önkéntes Tűzoltó- és Mentő Egyesület évi közgyűlése kiemelkedett a mindennapi keretből, nemcsak a megejtett tisztújítás, nemcsak az új tagok fogadalomtételével, de azzal az emelkedett szellemű beszéddel, melyet Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, tűzoltótestületi főparancsnok intézett a közgyűlésen megjelentekhez, méltatva azt az önzetlen, nemzeti vagyontmentő tevékenységet, mit a tűzoltóságbeccsületből, áldozatos készséggel kifejt. A nagyhatású elnöki szöveg után megejtett tisztújításon a régi tisztikar választott meg újból. Ügyésszé nagy lelkesedéssel vitéz dr Sziráky Károlyt választották meg. Előléptetésben részesült Gráf Andor dr orvos és Illés Gyula dr titkár. A közgyűlés folyamán és annak befejeztével meleg ünnepségben részesítette a tűzoltótestület illusztris főparancsnokát Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsost.

Vármegyei tűzoltóverseny Vácon. Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye tűzoltó-szövetsége folyó évi szeptember hó 9-én Vácon, vármegyei tűzoltóversenyt rendez. A versenyen résztvehetnek mindazok a vármegyei tűzoltótestületek, amelyek a legutóbb tartott járási tűzoltóversenyen 1—3. helyezést értek el, míg a városok önkéntes testületei kivétel nélkül.

A verseny tárgya:

- kocsifecskendő 9-es iskola- és gyorsszerelése,
- mozdonyfecskenő 9-es iskola- és gyorsszerelés,
- kismótorfecskenő 5-ös iskola- és gyorsszerelés.

A verseny támadási sorozatába csak azok a versenyzőcsapatok kerülnek, amelyeket a versenybírósság arra alkalmasnak ítél.

Tekintve, hogy a kismótorfecskenő egységes szerelési szabályzata még nem készült el, ezúttal minden testület a jelenleg használatos szerelési szabályzata szerint versenyezhet, melynek egy gépen írott példányát át kell adni a versenybírósnak. A versenyzés a vármegyében leginkább elterjedt Mátrai-féle kismótorfecskenővel történik, melyet a rendezőség bocsát a versenyzők rendelkezésére.

A verseny részletes kiírása és feltételei a vármegyei hivatalos lapban és lapunk júliusi számában jelennek meg, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség új versenyszabályzata alapján.

Folyó évi május 10-én ülte meg a Tápiai Önkéntes Tűzoltótestület megalakulásának tízéves évfordulóját. Sajnos, a nyomasztó gazdasági helyzet nem engedte meg, hogy megfelelő módon üljük meg, így csak szűk keretek közé szorítottuk az ünnep műsorát. Idegeneket nem várhattunk, nem is hívtunk, az ünnep egészen szűk, család jellegű s talán éppen ezért volt annyira meghitt és örömteljes. A szentmise alatt zsúfolásig megtelt a templom a testület barátaival, hogy részt vegyenek az ott lefolyó szolgálati érmek megáldásán és feltűzésén, mit nagy szeretettel és ünnepélllyel végez esetről esetre Toma József plébános. Mindenkit könnyekig hatott meg az a szeretetteljes beszéd, melyben az ő kedvelt tűzoltóit méltatta. A szentmisét a község ház tanácstermében díszközgyűlés követte, hol megjelent a község szinte-java élén Szirmay Sándor gróf, felsőházi tag, földes-

úrral, a testület illusztris díszelnökével. Lendvay Kálmán főjegyző, elnök üdvözlő beszéde után Kelecsényi Tibor parancsnok számolt be a tíz év munkájáról. Megállapítást nyert, hogy úgy a testület, mint a község csak búszke lehet a tűzoltók tízéves munkájára. A kora délutáni órákban megérkeztek a szomszédos bajtársak, így Pilis, Tápióbicske és Pand testületeinek képviselői, kik baráti szeretettel kívántak résztvenni a mi örömünkben. Az összegyűlt nagyszámú közönség kísérete mellett vonult ki a csapat a levente-térre, hol szintén sokan várták már a gyakorlatok kezdetét. A helybeli csapat mutatott be különféle szereléseket, majd a vendégcsapatokkal együttes támadást, melyeket a közönség mindvégig lelkes tetszéssel kísért.

Szoboravatás Kecelen. Május hó 27-én lett beszéltelve a Keceli Önkéntes Tűzoltó Testület részvételével, a tűzoltók védőszentjének, Szent Flórián vértanunak tiszteletére állított szobra.

A szobrot Kurcz Adolf esperes plébános a r. kath. egyházi szertartás szerint beszéltelve, majd ismertette a vértanui halált halt szentnek életét és halálát, valamint igen szép beszédben szólt a jelenlevőkhöz, a hitről, egymás segítéséről s az önkéntes tűzoltóság önzetlen munkájáról.

A szobrot, mely a Hősök-ligete folytatásába ez évben létesített új ligetben nyert elhelyezést, közvetlen a tűzoltóság új gyakorló tere mellett, a község nevében Horváth B. Sándor közs. bíró szép szavakkal vette át megőrzés végett.

A felavatáson jelen volt az önk. tűzoltó testület teljes számban, a község előljárói, az értelmiségből igen sokan és több száz főnyi közönség.

A felszentelés után a tűzoltóság díszmenete fejezte be a szertartást.

Hisszük és bízunk benne, hogy az eddig is oly szépen fejlődő keceli tűzoltóság, Szent Flóriántól példát véve, a jövőben még fokozottabban fognak dolgozni a közért.

A gércei önkéntes tűzoltótestület pünkösdi hétfőn tartotta fennállásának ötvenéves jubileumát, amely alkalommal egyesületi zászlót is szenteltek. Hét óra után megkezdődött a vidéki egyesületek és vendégek érkezése. Megjelentek a sárvári, vásárosmiskei, nagysitkei, kissitkei, sótonyi, nyögéri, káldi borgátai tűzoltótestületek. Résztvett Huszár Mihály apátplébános, országgyűlési képviselő, a sárvári főszolgabírói hivatal képviselőjében Csendes Ádám dr. szolgabíró, Gérce község, valamint a környék intelligenciája. Délelőtt fél 9 órakor fehér ruhás lányok és tűzoltók vonultak fel Velancsics Pálné zászlóanyához, ahol Bercsényi Endre gércei tűzoltóparancsnok kérte fel a zászlóanyát a tisztség betöltésére. Huszár Mihály apátplébános ünnepi szentmisét celebrált, amelyet hatalmas hívőereg hallgatott végig. Míse után megszentelte az egyesület zászlóját, majd hatalmas ünnepi beszédben szólt a tűzoltóság jelentőségéről, a falu magyarságának a magyar életben fontos szerepéről és a vallási egyetértés fontosságáról. Kérte, hogy ápolják azt a szent tüzet, amelyet ötven éven keresztül a jubiláló egyesület a lelkek megmentése mellett folytatott. A gércei evang. egyház részéről Belák János lelkész áldotta meg a zászlót lelkesítő szép beszéd kíséretében. Ezután a zászlószögek beverése következett. Majd díszszemle következett, ami után Gáyer Endre járási tűzrendészeti felügyelő tolmácsolva a betegsége miatt távol levő Kiss Emil dr. vármegyei felügyelő bajtársi üdvözlését, Velancsics Pál körjegyzővel kiosztotta Gérce és Vásárosmiske tűzoltói közt a szolgálati érmeiket. Délben a Pintér-nagyvendéglőben társasébred volt. Este ugyanott táncmulatság következett,

Tűzoltóverseny Zalaszántón. Bubicz Tivadar, Zala vármegye tűzrendészeti felügyelője, elnöklété mellett, körzeti verseny volt Zalaszántón május 27-én. Megjelent öt község tűzoltósága, de csak négy csapat versenyzett. Minden csapaton meglátszott a jó kiképzés és gyors, ügyes mozgás, de mégis Rezi község csapata nyerte az I. Azsid község a II. Zalaszántó község csapata a III. díjat. Utánna a szabadban mulatság volt, hol dacára a borus és hűvös időnek, a falu és környék intelligenciája, továbbá az egész lakosság vidám hangulatban szórakozott a hajnali órákig.

Felhívás. Zala vármegye törvényhatósága a m. kir. belügyminiszter úr 196.323/IX.a) 1934. sz. engedélye és a 230.000/1925. számú rendelete alapján Keszthelyen, 1934 július 1-től 15-ig kerületi tűzoltószaktanfolyamot tart, melynek célja, hogy a városok és községek részére a tűzoltóságok szervezésére, kiképzésére és vezetésére alkalmas tűzoltótisztek kiképzése.

A 254.300/1928. B. M. számú rendelet 27. §-a szerint önkéntes, köteles és gyári tűzoltóság tisztje vagy parancsnoka csak az lehet, aki ily kerületi tűzoltószaktanfolyamot sikerrel elvégzett és arról bizonyítványt kapott. Ily tanfolyamra a fenti rendelet 17. §-a szerint a szükséghez képest minden községnek — amelyben legalább két kiképzett tűzoltóvezető még nincs — legalább egy hallgatót kell küldeni, akinek tandíját, úti- és ellátási költségét a községi költségvetés keretében kell fedezni.

A keszthelyi kerületi tanfolyamra a jelentkezés határideje folyó évi június hó 15. Csak 20—42 év közti, testileg alkalmas, kellő szellemi képzettséggel bíró, büntetlen előéletű és memzeti szempontból teljesen megbízható jelentkezők vehetők fel. A tanfolyam költségeire a jelentkezéssel egyidejűleg, de legkésőbb folyó évi június hó 15-ig 80 pengő fizetendő be. Úgy az összes személyi adatokat tartalmazó bélyegtelen, hatóságilag láttamozott felvételi kérelem, mint a tanfolyamköltség „Zalavármegyei Tűzoltó-Szövetség, Zalaegerszeg“ címre küldendő.

A tanfolyamköltségben benne foglaltatik a hallgatók laktanyaszerű elszállásolási költsége ágyneművel együtt, reggeli, ebéd (három tál étel) és vacsora ára vendéglőben való étkezéssel, tankönyvek és a tanfolyam egyéb összes kiadásai, kivéve a tanfolyamra való utazás és visszautazás költségeit.

A tanfolyam július 2-án délelőtt 9 órakor kezdődik, a hallgatók július hó 1-én délután 5 órától 11 óráig tartoznak jelentkezni. A jelentkezés helyét a felvételi értesítésen fogjuk közölni, de útbaigazítással szolgál a keszthelyi vasútállomáson a poggyászok elszállítását irányító, 1-én reggeltől 2-án reggelig ott szolgálatot teljesítő tűzoltóaltiszti.

A m. kir. belügyminiszter úr 254.300/1928. sz. rendelete alapján szervezett tanfolyam hallgatói a tanfolyam végével bizonyítványt nyernek.

Alkalmi vétel — eladás

Viss község (Szabolcs vm.) előjárósága egy 5—600 literes használt vizeslajtot keres megvételre.

Jókarban levő mély medencéjű használt kocsi-fecskendő vásárolna a Mezőkeresztes-i Önkéntes Tűzoltótestület (Borsod vm.).

Eladó használt, jókarban levő mély medencéjű kocsi-fecskendő. Önkéntes Tűzoltótestület, Vác.

SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII.	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr.: Megelőző tűzrendészet, I. rész	2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószeres ki-próbálása, gondozása és működési zavarai	1.— P
Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról	1.60 P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

SZABÁLYZATOK:

Tűzoltógyakorlati szabályzat	2.— P
A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata	—30 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat	—60 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal	4.— P
Éremszabályzat	—60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet	—40 P
254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról	—40 P

Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyam-parancsnokság útján 50%-os kedvezménnyel rendelhetők meg.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel a beküldendő pénzüsszegeket szíveskedjék mokra előre befizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyező-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése feltüntetendő

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása	1.50 P
Petróczy István ny. repülővezetési: Veszélyben minden magyar város	1.50 P
Rehák Tamás: Mótóros fecskendők és szerek, kötve	8.— P
Tíz példány rendelése esetén 6.— P, fűzve	5.50 P

SZÍNEMŰ ÉS ZENEMŰ:

Techlár Ernő: Credo	2.— P
Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólámra)	1.— P

KÖNYV:

Ortutay József: Néhaj József főherceg élete	3.— P
Markusovszky Béla: A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség története	—50 P

NYOMTATVÁNYOK:

Alapszabály önkéntes tűzoltótörszervezetek részére (darabonként)	—40 P
Díszokmányúrlap	2.— P
(Egyszerűbb 1.— P)	
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként)	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonként)	—40 P
Bőrburkolatban (darabonként)	—80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —70, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása 1.— P

Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Világhírű kerékpárok varrógépek alkatrészek	Ékszeres zseb- és falórak alpacca evőeszközök
Diadal Áruház	Svájci óraház
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40 4-38	
Megkönnyített fizetési feltételek mellett részletre is	
SAJÁT JAVITÓMŰHELYEK	

A tűzoltótanfolyamok gondos parancsnokai biztosítják hallgatóikat személyenként 20 fillérért a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyező-pénztáránál

A TŰZOLTÓSÁGOT TÁMOGATJA
ha hirdeti a TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY-ben

Magyar anyag! Magyar munka! Gyárt és forgalomba hoz:	BELÜL MÉZGÁZOTT TŰZOLTÓ KENDERTÖMLŐKET
	LINUM-TAUSSIG BUDAPEST V, JÓZSEF-TÉR 8
	Lenfonó- és Szövőipar R.-T. Gyárak: Budapest, Kelenföld és Győr

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

FECSEKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.

Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkeket raktárról kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01.

Gyárt: kézi és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolákat, vízhordó- és öntöző-lajtókat, szerkocsikat.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket, a legmodernebb szempontok figyelembevételével, garanciával a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

Seltenhofer Frigyes Fiai

m. kir. udvari szállítók

LEGELSŐ MAGYAR TŰZOLTÓSZER-, KÚT-, SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR-, HARANG-, FÉM- ÉS VASÖNTÖDÉJE ALAPÍTVÁ 1816. ÉVBEN

m. kir. udvari szállítók

MORZSÁNYI J.BUDAPEST
ESKÜ-ÚT 5. SZ.

Gyárt: tűzoltó- és sportterméket,

zászlókat, zászlószegeket, mindennemű jelvényeket, felirati zománctáblákat, gumbélyegzőket

Alapítva 1870

**WALSER
FERENCZ**Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémöntöde.**FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓ TÖMLŐT
kivánt méretekben és nyomásig.

LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

Hazai
gyártmány!**Minden
kapható**

a

**Párisi
Nagyáruház-ban****„TOTAL“**
a tűzoltókészülékek
királya

Folyékony szénsavval működik és száraz porral és ezért télen nem fagy be; nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint benzín, szesz, éter, petróleum, kátrány égését, továbbá a karbid- és a villamos-tüzeket, utóbbi esetben veszélytelenül. Kimerítő ismeretessel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

LIGETI ÉS BIRO

BUDAPEST, V, VIGSZÍNHÁZ-UTCA 5. TEL. 27-7-99

MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RT, BUDAPEST
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZ.: 23-7-31**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST VIII. RIÁHA UJAZA-TÉD 1-2

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57.454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST

IV, Bástya-utca 13

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny” 1933. 53. sz. 768. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV, Bástya-utca 13. — Telefon: 84-7-94

Tűzoltótestületek a lapot tagdíj fejében kapják

Az országos választmány közgyűlését folyó évi szeptember hó 8 és 9-én tartja Vácon, amiről a tagtestületeket ezúton is értesítjük

Elnökség

Jelentés

a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének 1933. évi működéséről.

Amidőn szövetségünk 1933 letelt évi működéséről az országos választmánynak kötelességszerűen beszámolunk, nyugodt lelkiismerettel jelentjük, hogy minden lehetőt elkövettünk csonkahazánk tűzrendészetének előbbrevitelére, fejlesztésére, szövetségünk megerősítésére, tekintélyének növelésére és az alapszabályainkban lefektetett célok megközelítésére. Az elmúlt esztendő is csendes, de kitartó és kemény munkával telt el, nem síránkoztunk a rossz gazdasági helyzet miatt, mert az ügyis hiábavaló lett volna, hanem ezután is megállás nélkül dolgozunk és türelemmel bevárjuk sorsunk jobbrafordulását, amely előbb-utóbb el fog következni.

1932 május havában jelent meg hivatalos lapunkban, a Tűzrendészeti Közlönyben, elnökségünknek az összes tagtestületeinkhez intézett első felhívása, melyben adakozásra kértük fel egész tűzoltótársadalmunkat a Breuer Szilárd emlékét megörökítő síremlékre, hogy hirdesse a magyar tűzoltóintézmény harcosainak soha el nem múló háláját és bensőséges kegyeletét. Az eszme testet öltött. A díszes, művészi kivitelű síremlék a budapesti fiumei-úti temetőben felállított és 1933 október 22-én, néhány nappal néhai vezérünk elhalálozásának második évfordulója előtt ünnepélyes keretek között adtuk át rendeltetésének. A síremlék körülbelül 4000 pengő költséget felerészben boldogemlékű alelnökünk családja, a másik felerészét pedig szövetségünk és a tagtestületeink által adományozott összegből fedeztük. A síremlék Krisztián Sándor budapesti szobrászművész sikerült alkotása,

melyen érbeöntött búsuló tűzoltó önködi elhunyt bajtársunk és mesterünk örök álma felett. A síremlék leleplezése, illetve felavatása alkalomával a nagyhatású ünnepi felavató beszédet gróf Széchényi József elnökünk tartotta. A beszéd szövege és a felavató ünnepély részletes leírása hivatalos lapunk, a Tűzrendészeti Közlöny 1933. évi novemberi számában található fel. A felavató ünnepélyt Marinovich Imre dr. m. kir. h. államtitkár, ügyvezető alelnökünk rendezte.

Már most bejelentjük, hogy a jövő évben esedékes XXV-ik nagygyűlésünket és az 1935. országos választmányi közgyűlést meghívás alapján Gyöngyösön tartjuk meg, melynek pontos idejét és tárgysorozatát az alapszabályainkban előírt időben hivatalos lapunkban meg fogjuk hirdetni.

Országos szövetségünk vagyoni állapotáról az 1933. évi zárószámadás és a számvizsgáló bizottság folyó évi jelentése ad beszámolót.

Ezen bevezető sorok után az alapszabályaink 27. §, 17. pontjában előírt részletes évi jelentésünket a következőkben terjesztjük elő.

Halottaink.

Szomorodott szívvel jelentjük, hogy az elmúlt időszakban a beérkezett szomorú jelentések és egyéb hírforrások szerint — melyek tudomásunkra jutottak — a következő veszteségek érték tűzoltótársadalmunkat:

Horváth Dezső, a Vágsellyei Önkéntes Tűzoltótörszolgálat parancsnoka, járási tűzrendészeti felügyelő, 1933 április 25-én elhunyt.

Czetti József, a Budapesti Székesfővárosi Hivatásos Tűzoltótestület csövezetője, 1933 április 29-én, hivatásának teljesítése közben, tragikus körülmények között meghalt.

Balyer János, a Gyöngyösi Önkéntes Tűzoltó és Mentőegyesület szakaszparancsnoka, 1933 május 6-án elhalálozott. A megboldogult 42 évig volt testületének ügybuzgó tagja.

K. Juhász József, a Miskolci Önkéntes Tűzoltó- és Mentőegyesület szertárnoka, 1933 május 8-án elhunyt.

Bercsényi Gyula, a Gyöngyösi Önkéntes Tűzoltó- és Mentőegyesület tb. parancsnoka, 1933 június 8-án elhalálozott. A megboldogult 42 éven át volt testületének ügybuzgó tagja.

Dósa István, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye pomázi és monori járásának tűzrendészeti felügyelője, a „Tűzvédelem“ és a „Pilishegyvidéki Hírek“ című lapok főszerkesztője, 1933 július 14-én elhunyt. Elköltözött bajtársunk kiváló tagja volt a fiatal, harcoss tűzoltó gárdának.

Nagy Lajos, a Hajduböszörményi Önkéntes Tűzoltó- és Mentőegyesület parancsnoka, 1933 augusztus 2-án elköltözött az élők sorából.

Karátsonyi Jenő gróf, v. b. t. t., cs. és kir. kamarás, a Budapesti Mentőegyesület nagynevű elnöke, 1933 október 21-én elhunyt.

Németh Tibor tanár, volt Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei járási tűzrendészeti felügyelő 1933 október 5-én elhalálozott.

Bátorkeszi Kobek Kornél a Bátorkeszi Önkéntes Tűzoltótestület volt lelkes parancsnoka, 1933. év október hóban meghalt.

Tűzoltótársadalmunknak ügyis mint parancsnok, mint nagybirtokos, mint országgyűlési képviselő és végül mint főispán, ágazi lelkes és tekintélyes tagja volt.

Elköltözött bajtársaink, kik a magyar tűzoltó erényeknek példás gyakorlói voltak s fáradhatatlan munkásságukkal intézményünk felvirágoztatása körül lelkes tevékenységet fejtettek ki, nyugodjanak békében, emléküket kegyelettel megőrizzük szívünkben.

Ügymenet és az iroda működése.

Az elmúlt év folyamán tíz elnökségi ülést tartottunk, melyen 237 iktatmány tárgyalatott.

Az 1933. évi rendes, országos választmányi közgyűlésünket 1933 június hó 3, 4 és 5-én, Zala-vármegyei tűzoltószövetség 50 éves és a Zalaegerszegi Önkéntes Tűzoltótestület 60 éves jubileumán is résztvettünk. Ezen országos választmányi közgyűlés és a vele kapcsolatos jubileumi ünnepségek részletes leírása hivatalos lapunk a „Tűzrendészeti Közlöny“ 1933. évi júniusi számában fellelhető.

Az elmúlt 1933. évben is három iktató könyvet vezettünk:

a köziktatóban	2422	(2415)*
a segélyzöpinztár iktatójában	3683	(3528)
a „Tűzrendészeti Közlöny“ iktatójában	330	(942)

Összesen: 6435 (6885)

iktatmányunk volt.

A Tűzrendészeti Közlöny iktatmányainak feltűnő csökkenésére az a magyarázat, hogy az elmúlt 1933. év január 1-től kezdve, Országos Választmányunk 1932. évi közgyűlésének határozata alapján hivatalos lapunkat tagtestületeinknek a tagsági díj ellenében adjuk tovább az

Belügyminiszteri véleményezések és előterjesztések.

Az elmúlt 1933. évben a m. kir. belügyminiszter úr 168 (287)* ügydarabot küldött véleményezésre és pedig:

33 (54) tűzrendészeti felülvizsg. kérelem,
20 (19) telepengedély,
8 (12) építési engedély,
2 (6) várm. tűzr. szabályrendelet,
6 (12) városi és községi tűzr. szabályrend.,
29 (42) kéményseprő-szabályrendelet,
5 (7) mozgósínház,
1 (3) tűzoltóparancsnoki és tisztii állás szervezés,
29 (63) kir. díszérem és egyéb kitüntetés,
9 (11) önk. tűzoltótestületi alapszabály,
2 (4) tanfolyam,
5 (5) találmány,
2 (3) szértürendelet,
7 (—) tűzoltószerbeszerzés,
10 (27) különféle egyéb tűzrendészeti ügy

Öt különféle ügyben intéztünk felterjesztést a m. kir. belügyminiszter úrhoz, melyek még elintéztést nem nyertek.

Kormányintézkedések és egyéb rendeletek az 1933. évben.

Komárom és Esztergom vármegyék alispánjának 11.991/1932. sz. rendelete a tűzoltók bal- esetbiztosítása tárgyában.

A m. kir. belügyminiszter 127.691/1932. sz. rendelete a községeknek a „Tűzrendészeti Közlöny“ c. lapra való előfizetése tárgyában.

A m. kir. belügyminiszter 127.939/1932. IX. a. sz. rendelete a tűzrendészeti célokat szolgáló inségmunkák tárgyában.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 20.300/1933. sz. rendelete a kéményseprési díjak megállapítása és kültelki kémények seprése tárgyában.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 10.445/1933. sz. rendelete a kereskedelmi fatelepek iparhatósági telepengedélyhez kötése tárgyában 51.991/1893. K. M. sz. alatt kiadott rendelet kiegészítéséről.

A m. kir. belügyminiszter 160.557/1933. sz. rendelete a tűzesetek bejelentése tárgyában.

A m. kir. belügyminiszter 161.002/1933. B. M. sz. körrendelete a hordozható tűzifecskendőhöz használatos benzinmotorok hazai gyártása tárgyában.

Kinevezések, kitüntetések, kir. díszérmek és tűzoltószolgálati érmek

Kormányzó úr Ófőméltósága Szöllősy Alfréd drt a m. kir. belügyminisztérium tűzrendészeti osztályába beosztott miniszteri titkárt miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki.

Kormányzó úr Ófőméltósága megengedte, hogy Breznay Imre Heves vármegye tűzrendészeti felügyelőjének a tűzrendészet fejlesztése érdekében kifejtett szolgálataiért, legmagasabb elismerése tudtul adassék.

Kormányzó úr Ó főméltósága megengedte, hogy vitéz dr. Kiss Lajos vármegyei tb. főjegyző, vármegyei tűzrendészeti felügyelő, az Országos Tűzoltószövetség elnökségi előadója-

* A közlönyben 287 helyett 288 szerepel.

nak, a tűzrendszet érdekében kirejtett eredményes munkálkodásáért legmagasabb elismerése tudtul adassék.

Belügyminiszter úr Önagyméltósága az 1933. év folyamán a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi dísztermet a következő bajtársaknak adományozta. (Időrendben):

Horváth Lajos Hegykő, Labuda János Albertfalva, Vámos József, Varga Sándor és Borsfai József Szombathely, Csiza György Nagykanizsa, Érsek Imre Kisbodak, Zappert Károly és Fejér Mihály Rákosliget, Kul János, Horváth Harc, Koncz András és Lengyel András Nagykáta, Korozs Lajos, Páyer Ágoston és Tóth Antal Maklár, Theisz János és Cseri István Kisújszállás, Lajkó Károly Budapest hiv., Wispel János, Streck János, Novák István, Trauer György, Streck János, Plankenauer István, Streck András és Wolf János Horvátjárfalu, Szücs Sándor, dr. Szabó Ármin, id. Vojtkó András, Varga János és Heller Ignác Miskolc, Schwertl Nándor Paks, Steyevonka László Budapest hiv., Berecz Vilmos Budapest Állami Gépgyár, Györffy Tihamér, Kotschy Ede, Molnár Pál, Busch István, Mogyorósi Ferenc, Loristyké István és dr. Cseresnyés Ernő Dunakeszi, Czvach József Isaszeg, Somos Béla Besenyőtelek, Kiss Mihály Budapest hiv., Ubrankovits Ernő Galgahévíz, Bracskai Elek Alsóság, ifj. Molnár István és Babos István Veszprém, Alaksza Kálmán Budapest hiv., Hoincinger József és Balay János Budapest Kender Jutagyár, Valler József, Kotulek Kristóf, Hartinger Rezső, Tóth Imre és Pollák Gyula Ajka Üvegyár, Dancsó Ferenc Csépa, Herceg Lajos és Halmi Menyhért Budapest hiv., Virág Dezső Szeged hiv., Vizner Rezső és Wincsákovic József Bátaszék, Kozák Jenő Hejőcsaba, Melczér Gyula és Kiss Béla Kiskőrös, Telek István, id. Morvay János, Scholcz Artur, id. Misi János, id. Ács Lajos, Buzás János, Pásztor István, Buzás István, Novák Károly, Skrabák István és Prisztóka Mihály Ecséd, Sziüts Ferenc, Deutsch Ottó, Pete Ferenc, Guttman János és Jaroschek Mátyás Szombathely, Börzsei Ferenc és Gyökeres Mihály Öttevény, Waldherr József, Hlagyik István és Rammer János Mosonszolnok, Szalay Károly, Boros János, Simon Lajos és Szabó Antal Duka, Kapp János Moson vm. t. szöv. Dr. Farkas Samu, Bán István dr és Woloszinovits Aurél dr Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület, Varga Sándor Bogáta, Fliszár Károly és Bognár Mihály Csonge, Bory József, Palkó István, Németh Ferenc és Németh János Kámon, id. Schmauder János Soroksár, Bornemisza Béla dr, Nics Lajos, Kajdy Endre és Szalay Sándor Fehérgyarmat, Domán Sándor Újlőrincfalva, Jagoschütz György Szentendre, Radó János, Müller Imre, Szeiberth József, Jankó Mihály, Bócz Mihály és Preizendorfer Jakab Hosszúhetény, Szikszai István Rákospalota Huttergyár, Horváth Miklós Celldömölk, Vincsek János, Topf Ferenc és Meichenits József Mohács, Kanicsár József és Vincze Imre Budapest hiv. Weisz Ármin dr Gyöngyös, Szilvay Kornél Budapest hiv., Schumann Jakab Felsőmindszent, Király József Budapest hiv., Faragó Mihály Kiszombor, Braun Gyula, Fenusz József és Varga József Szentgotthárd, Horváth Antal Lébény, Urbán János Vácshely, Knorr Ferenc és Apáti János Budapest hiv., Brezovich Bertalan és Ancsich Gyula Horvátzsidány, László József, Hermann Géza, Czibolya János, Oláh Imre, Hermann Béla, Vereb Gyula, Czibolya János, Czi-

bolya István, Molnár Mihály és Czibolya János Hort, Mezei Gyula, Kiss István, Madarász János, Ötvös Imre, Ötvös Ádám, Szabó Pál és Tóth Gábor Átány, Keztyüs Aurél Budapest hiv., Pekelniczky Lajos, Hricsovszky András, Sztráska József, Galbács István, Kovács Gyula, Holcsek Antal, Panyi Antal és Ratkofszy Pál Salgótarján, Kiss Sándor és Schieszl János Pomáz, Simon Sándor, id. Barna Lajos és Pallag János Vajszló, Teicher Károly, Reiter József, Schwenk Tofor, Finzinger János, Nachtigall György, Nachtigall Antal és Wellesz Mihály Sopronbánfalva, Mautner Gyula Szekszárd, vitéz Kara János, Fink Mihály, Koller Ferenc, Koller Mihály és Nagy István Lengyel, Laurisch Károly, Reisz József dr és Marton Kálmán Dombóvár, N. Bak Imre és Zimmern Antal Budapest hiv., Benkő József Magyaralmás, Erdős János Dunaharaszti, Heitz Mihály és Vaszits Sándor Budapest hiv., Békeffy György, Németh László és Oláh András Várpalota, Bauer József és Cziráki Mihály Budapest hiv., Wassel Emil Budapest Kammergyár, Bitskey Géza dr Tápíószele, Csendes Péter Gáva, Csordás Imre Pestszenterzsébet. Összesen 199. (1932. évben 91).

Tűzoltói szolgálati érmek Szövetségünk elnöksége által az 1933. év folyamán kiadottak:

Ötéves 823 darab, tízéves 320 darab, tizenötéves 36 darab, húszéves 71 darab, huszonötéves 71 darab, harmincéves 50 darab, harminötéves 21 darab és negyvenéves 13 darab. Összesen 1412 darab (1932. évben összesen 1065 darab).

Országos tűzoltótiszt-tanfolyam

Miként azt az elmúlt 1932. évi jelentésünkben már bejelentettük a múlt 1933. év folyamán országos tűzoltótiszt-tanfolyam nem tartatott, mert a már korábban tanfolyamot végzett és tűzoltótiszt oklevelet szerzett tűzoltóbajtársak nagy része még mindig nem tudott elhelyezkedni.

Az 1934. év március hó 5. napján kezdődő magyar országos tűzoltótiszt-képző-tanfolyam V. évfolyama hivatalos lapunk a Tűzrendészeti Közlöny 1934. évi januári számában már megvan hirdetve. Ennek lefolyásáról majd a jövő évi jelentésünkben fogunk beszámolni.

Kerületi tűzoltótanfolyamok

Az 1933. év folyamán a következő helyeken tartattak kerületi tűzoltótanfolyamok:

1933 április 23-tól május 5-ig Zalaegersze- gen, 80 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Mózes László tűzoltóparancsnok.

1933 május 8-tól május 21-ig Veszprémben, 26 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Halász János vm. tűzrendészeti felügyelő.

1933 május 21-től június 3-ig Debrecenben, 42 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: vitéz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó.

1933 június 11-től június 24-ig Győrött, 37 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok Erdély Ernő dr elnökségi előadó.

1933 június 18-tól július hó 2-ig Magyaróváron, 34 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Schneider Ede vm. tűzrendészeti felügyelő.

1933 június hó 26-tól július hó 9-ig Kalo- csán, 38 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Lukács Zoltán dr elnökségi előadó.

1933 július 2-től július hó 16-ig Debrecen- ben, 70 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: vi- téz Roncsik Jenő dr elnökségi előadó.

1933 július 3-tól július hó 16-ig Szegeden, 18 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Papp Ferenc elnökségi előadó.

1933 július 3-tól július hó 16-ig Makón, 30 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Démusz Endre tűzoltóparancsnok.

1933 július 3-tól július 16-ig Salgótarjánban, 36 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Hallossy Andor vm. tűzrendészeti felügyelő.

1933 július 16-tól július 30-ig Nyiregyházán, 22 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: vitéz László Árpád vm. tűzrendészeti felügyelő.

1933 július 17-től augusztus 6-ig Szekszárdon, 29 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Birner István vm. árvaszéki ülnök, vm. tűzrendészeti felügyelő.

1933 augusztus 1-től augusztus 15-ig Gödöllőn, 38 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Nemes Petheő János elnökségi előadó.

1933 augusztus 21-től szeptember 3-ig Pécsen, 32 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Makutz Jenő vm. tűzrendészeti felügyelő, vm. szövetségi titkár és önk. tűzoltóparancsnok.

1933 augusztus 21-től szeptember 2-ig Sopronban, 57 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Zűgn Nándor vm. tűzrendészeti felügyelő.

1933 november 5-től november 19-ig Zalaegerszegen (II), 81 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Mózes László tűzoltóparancsnok.

Egyéb tűzoltótanfolyamok

Teasdale Ottó szövetségünk alelnöke, Budapest székesfőv. hivatásos h. tűzoltófőparancsnok kezdeményezésére 1933 szeptember 19-től 29-ig terjedő időben Budapesten a VIII. Kún-utca 2. szám alatti tűzoltólaktanyában megtartott az első továbbképző tiszttanfolyam. Ezen a tanfolyamon 13 tűzrendészeti felügyelő és önkéntes tűzoltóparancsnok vett részt. Tanfolyamparancsnok: Teasdale Ottó főparancsnok. Előadók: vitéz Roncsik Jenő dr. debreceni hivatásos tűzoltófőparancsnok, Benedek Mihály dr. Ehrlesbeck György, Szilvay Kornél, Wunderlich Antal budapesti hivatásos tűzoltófőtiszt és Lunz Sebestyén budapesti hivatásos tűzoltó tiszt.

A Szegedi kir. Katolikus Tanítóképzőintézet igazgatójának felkérésére Papp Ferenc szegedi tűzoltófőparancsnok, elnökségi előadónk, 1933 június hó 9-től 1933 június hó 23-ig terjedő időben az 1891. évben kiadott 49.749. V. K. M. számú rendeletben előírt tűzoltói kiképzésben részesítette a Szegedi kir. Katolikus Tanítóképző intézet 40 ötödéves hallgatóját.

1933 február 5-től február 18-ig Szentgotthárdon, a Vasvármegyei Tűzoltószövetség rendezésével, 48 hallgatóval járási tűzoltótanfolyam tartott. Tanfolyamparancsnok: Kiss Emil dr. vm. tűzrendészeti felügyelő.

1933 május 1-től május 20-ig Körmenten, a Vasvármegyei Tűzoltószövetség rendezésével, 69 hallgatóval járási tűzoltótanfolyamot tartott. Tanfolyamparancsnok: Kiss Emil dr. vm. tűzrendészeti felügyelő.

1933 június 26-tól június hó 29-ig Komáromban, az Esztergom-Komáromvármegyei Tűzoltószövetség rendezésével, 29 hallgatóval, al-tiszti tanfolyam tartott. Tanfolyamparancsnok: Királyi Miklós tűzrendészeti felügyelő.

Az itt felsorolt tanfolyamokon az 1933. év folyamán 869 hallgató vett részt tűzoltói és tiszti ki-

A különböző tanfolyamokon közreműködött tanfolyamparancsnokok és előadók értékes oktató munkájukért fogadják ezen a helyen is há-lás köszönetünket.

Kiszállások

Az elmúlt 1933. évben tűzoltóünnepélyeken, jubileumokon, versenyeken, zárógyakorlatokon a következő helyeken jelentünk meg, illetve képviselőt küldtünk:

1933 március 25-én *Tóalmáson*, az önkéntes tűzoltóttestület újjászervezésén.

1933 április 5-én *Budapesten*, az önkéntes tűzoltóttestület 22.000-ik órségének elosztási ünnepélyén.

1933 június 3-án, 4-én és 5-én Zalaegersze-gen, a Zalavármegyei Tűzoltó-Szövetség 50 éves és a Zalaegerszegi Önkéntes Tűzoltóttestület 60 éves jubileumán. Ez alkalommal itt tartottuk az évi országos választmányi közgyűlésünket is.

1933 június 11-én *Kiskőrösön*, 30 éves jubileum, járási verseny és szolgálati érem kiosztáson.

1933 június 12-én *Budapesten*, a vármegyék és városok országos mentőegyesületének közgyűlésén.

1933 június 14-én *Cibakházán*, a Jász-Nagykún-Szolnokvármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűlésén és tűzoltóversenyeken. Ugyanekkor *Tóközön* zászlószentelésen.

1933 június 18-án *Ajkán*, 25 éves jubileumon, versenygyakorlatokon és a Veszprémvármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűlésén.

1933 június 18-án *Hajdúböszörményen*, járási tűzoltóversenyen.

1933 június 25-én *Ácson*, az önkéntes tűzoltóttestület 50 éves jubileumán, vármegyei tűzoltóversenyeken és az Esztergom-Komáromvármegyei Tűzoltó-Szövetség évi közgyűlésén.

1933 június 29-én *Öttevényben*, Győr sz. kir. város és a Győrvármegyei Tűzoltó-Szövetség évi közgyűlésén.

1933 július 15—16-án *Wiener-Neustadtban*, az alsóausztriai tűzoltókongresszuson.

1933 augusztus 6-án *Szentesen*, az önkéntes tűzoltóttestület 25 éves jubileumán és zászlószentelési ünnepélyén.

1933 augusztus 27-én *Sásdon*, járási versenyen és a Baranyavármegyei Tűzoltó-Szövetség évi közgyűlésén.

1933 augusztus 27-én *Budapesten*, a Kender-, Juta- és Textilipar rt. önkéntes tűzoltóttestületének 50 éves jubileumán és szolgálati érem kiosztáson.

1933 augusztus 27-én *Békéssámsonon*, körzeti tűzoltóversenyen és díszközgyűlésen.

1933 szeptember 3-án *Karácsondon*, az önk. tűzoltóttestület 50 éves jubileumán.

1933 szeptember 3-án *Rákosligetén*, az önk. tűzoltóttestület 25 éves jubileumán és járási versenyen.

1933 szeptember 3-án *Szentgotthárdon*, az önkéntes tűzoltóttestület 60 éves jubileumán, járási versenyen és éjjeli légi támadást elhárító gyakorlaton.

1933 szeptember 3-án *Pécsen*, vármegyei versenyen.

1933 szeptember 8-án *Siófokon*, az önkéntes tűzoltóttestület 50 éves jubileumán.

1933 szeptember 17-én *Solton*, körzeti versenyen.

1933 szeptember 24-én *Dunakeszin*, az önk.

1933 október 1-én *Monoron*, járási versenyen és szolgálati érem kiosztáson.

1933 október 9-én *Budapest*en, a ganzgyári tűzoltótestület zárógyakorlatán és szolgálati érem kiosztáson.

1933 október 15-én *Kispesten*, a hivatásos tűzoltótestület négyezredik őrsegének ünnepélyén és szolgálati érem kiosztásán.

1933 október 15-éna *Egyeken*, az önkéntes tűzoltótestület 50 éves jubileumán és szolgálati érem kiosztásán.

1933 október 29-én *Kisterenyén*, járási versenyen.

Mint minden évben, ez alkalommal sem mulaszthatjuk el bejelenteni, hogy kiszállások alkalmával tanfolyam-záróvizsgákon, versenyeken, tűzoltóünnepélyeken, jubileumokon, zárógyakorlatoknál, díszközgyűléseken, zászlószenteléseken és a minisztériumoknál Országos Szövetségünk elnökségét majdnem minden esetben szeretett ügyvezető alelnökünk, *Marinovich Imre* dr. h. államtitkár úr képviseli, aki nagy tudásával, egyszerűségével, kiváló szónoki képességével hallgatóságát mindenkor elragadja, tűzoltóbajtársainkat büszkeséggel tölti el és az elmúlt évben is sok hasznos szolgálatot tett úgy Szövetségünknek, mint csonka hazánk tűzrendészetének, melyért ezen a helyen is köszönetünket nyilvánítjuk azon őszinte kívánsággal, hogy még hosszú ideig vállalja ezen megbízásokat.

Azon a helyeken, ahol torlódás miatt ügyvezető alelnökünk nem jelenhetett meg, elnökségünket nem képviselhette, ott *Ausch Rzeső*, *Benda László*, *Erdély Ernő* dr, *Hirling Gyula*, *Kathona Mihály* dr, *Petheő János*, vitéz *Roncsik Jenő* dr és *Vida Pál* elnökségi előadók vállalták ezen tisztséget, melyért fogadják elnökségünk köszönetét.

Tűzoltószerek műszaki felülvizsgálata és kipróbálása

Az 1933. év folyamán a budapesti tűzoltószergyárosok telepein és a soproni Seltenhofer Frigyes fiai gyártelepén a megrendelő testületek és községek kérelmére 19 darab kézi-hajtású és 1 darab motorhajtású tűzfecskendőt próbáltunk ki. A próbabizonylatokat közvetlenül a megrendelőknek küldtük el.

Szakkönyvek

Az elmúlt esztendő folyamán a szakkönyvek igénylése tagtestületeink részéről normális volt.

Mint azt a múltévi jelentésünkben megírtuk, hogy a „Tűzrendészet“ IV. füzeté Apáthy Vilmos „Tűzjelzés“ című munkája elfogyott, most azt is bejelenthetjük, hogy a „Tűzrendészet“ VI. füzeté, Erdélyi Ernő: *Vízszerezés* című munkája is elfogyott, ezen munkák új kiadásának előkészítését, illetve az új kiadás megírását elnökségünk felkérésére régi szakírónk, Erdély Ernő elnökségi előadó vállalta magára. Az új „Tűzjelzés“ és a „Vízszerezés“ remélhetőleg az 1934. év végéig elkészül.

A „Tűzrendészet“ V. füzeté, Balogh Dezső dr: „Első segélynyújtás baleseteknél“, szintén elfogyott. Amidőn ezt bejelentjük, ezúttal azt is közöljük, hogy 1933 július 1-én tartott elnökségi ülésünkön elhatározottat, hogy ezen szakkönyvből új kiadást nem rendezünk, hanem ehelyett az igénylőknek a budapesti önkéntes mentőegyesület által kiadott „Első segítség“ című füzetet fogjuk ajánlani.

Marinovich Imre dr

h. államtitkár, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ügyvezető alelnöke

A „Tűzrendészeti Közlöny“ és egyéb szaklapok

Hivatalos lapunk, a „Tűzrendészeti Közlöny“ Lukács Zoltán dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő szerkesztésében, hivatását tűzoltótársadalmunk legnagyobb meglegedésére tölti be. A lap minden hó 15-én pontosan megjelenik, szakcikkei nemcsak a kisebb községi tagtestületeink igényeit, de a legmodernebb hivatásos tűzoltóságok kívánalmait is kielégítik.

Hivatalos lapunkat az 1932 augusztus 14-én Győrött tartott országos választmányi közgyűlés vonatkozó határozata alapján 1933 január 1-től kezdve az összes tagtestületeink évi tagsági díjuk ellenében (ingyen) kapják. Tehát azon tagtestületeink, melyeknek évi tagdíjhányada csak 1, 2, 4 pengő, csakúgy megkapják lapunk minden számát, melynek évi előfizetési díja 6 pengő, mint amelyeknek tagdíjhányada évi 6 pengő, vagy ennél magasabb. Bizonyos, hogy országos választmányunknak ezen nagy-lelkű határozata Szövetségünknek nagy anyagi megterhelését jelenti, de meghoztuk a nagy áldozatot, mert tagtestületeinkkel a vármegyei szövetségeinken kívül ez az egyetlen összekötő kapcsunk.

Lapunk minden hó 15-én 3100 példányban jelent meg. Az előfizetők száma 237 volt 1932-ben 414).

Hivatalos lapunkon kívül csonka hazánk területén már csak két tűzoltószaklap jelenik meg, mert néhai Dósa István járási tűzrendészeti felügyelő bajtársunk szerkesztésében megjelent „*Tűzvédelem*“ című szaklap a szerkesztő elhalálása folytán megszűnt.

Megjelennek még:

1. „Vármegyei Tűzoltó Közlöny“, havonta egyszer megjelenő szaklap. Szerkesztője: Bojtor

* Fenti képről művészi nagyítások készültek:

12x16½ cm nagyság ára 4.-P | 21x27 cm nagyság ára 16.-P
18x24 cm nagyság ára 10.-P | 26x31 cm nagyság ára 20.-P

Megrendelhető: Rády László főnyképésznél, Budapest, X, Simor-utca 13

István, Bihar vármegye tűzrendészeti felügyelője.

2. „Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny“, megjelenik negyedévenként. Szerkesztője: Barabás István bajtársunk, Szövetségünk tiszteletbeli tagja.

Végül a trianoni békeparancs folytán sajnálatos módon külföldnek számító Szlovenszkóban megjelenik havonta egyszer a „Tűzoltók Lapja“, Turócszentmártonban, mely a Szlovenszkói Országos Tűzoltó-Szövetség magyar nyelvű hivatalos közlönye. Szerkesztője: Voldán Béla bajtársunk, a Szlovenszkói Országos Tűzoltó-Szövetség helyettes parancsnoka.

Törvényhatósági, vármegyei Tűzoltószövetségek és tagtestületeink létszáma

Tagnyilvántartónk alapján készült az alábbi kimutatás, melyből tagtestületeink létszáma és az elmúlt évben történt változások pontosan megállapíthatók.

KIMUTATÁS

a tagtestületek létszámáról 1934 január hó 1-én

Folyószám	A vármegyei, illetve törvényhatósági tűzoltószövetség neve	Van-e a várm.-ben, illetve törvényhatóságban tűzoltó sz.	A tagtestületek száma	Az összes városok és községek helyjén a tag	Észrevétel
1.	Abauj-Torna vármegyei	nincs	3	2 %	
2.	Bács-Bodrog vm. — Baja sz. kir. város	van	26	100 %	
3.	Baranya vm. — Pécs sz. kir. város	"	211	68 %	+ 1 (210)
4.	Békés vármegyei	"	31	100 %	
5.	Bihar vármegyei	"	61	100 %	
6.	Borsod-Gömör-Kisbent-Miskolc thj. város	"	202	100 %	
7.	Budapesti tűzoltós ületek szövetsége	"	41	—	
8.	Budapesti Székesfővárosi Hivatásos Tűzoltótestület	közvetlen	1	—	
9.	Csanád-Torontál-Arad vármegyei	van	40	100 %	
10.	Csongrád vármegye Hódmezővásárhely thj. város	nincs	6	30 %	
11.	Fejérvármegyei — Székesfehérvár thj. város	van	100	100 %	
12.	Győr vármegyei — Győr sz. kir. város	"	64	80 %	— 8 (72)
13.	Hajdu vármegyei — Debrecen sz. kir. város	"	21	100 %	
14.	Héves vármegyei	"	117	100 %	
15.	Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei	"	52	100 %	
16.	Komárom — Esztergom	"	76	100 %	+ 7 (69)
17.	Moson vármegyei	"	30	100 %	
18.	Nógrád — Hont várm.	"	159	100 %	
19.	Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei — Kecskemét thj.	"	352	100 %	— 7 (359)
20.	Somogy vármegyei	"	313	100 %	
21.	Sopron vármegyei	"	120	100 %	+ 2 (30)
22.	Szabolcs — Ung várm.	"	32	23 %	
23.	Szatmár-Bereg-Ugocea várm.	"	3	3 %	
24.	Szeged, és Szeged Városi Tűzoltószövetség	"	8	—	
25.	Tolna vármegyei	"	30	25 %	+ 1 (29)
26.	Vas vármegyei	"	286	100 %	
27.	Veszprém vármegyei	"	189	100 %	
28.	Zala vármegyei	"	35	8 %	
29.	Zemplén vármegyei	"	17	22 %	
Összesen			2585		
1933 január 1-én volt			2589		
fogyatékok			4		

* Lábjegyzet. A zárjelben írt számok a múlt évi adatokat jelentik.

A fenti kimutatás tanúsága szerint az 1933. év folyamán tagtestületeink létszáma négyvel megfogyatkozott. Ezen fogyatékok leginkább onnan származik, hogy a Győrvármegyei és Győr sz. kir. városi, továbbá Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Tűzoltó-Szövetségnél az 1933. évi országos választmányi közgyűlés vonatkozó határozata alapján részben más községbe való beolvadás, részben a testület megszűnése miatt több tagtestületet törölni kellett, úgyhogy az újonnan belépett 11 tagtestület a törölt 15 tagtestületet nem pótolhatta.

Jelentésünk végére érkeztünk, kérjük annak szíves tudomásulvételét.

Budapest, 1934 március 31.

Marinovich Imre dr sk., Széchenyi József gr sk.,
m. kir. h. államtitkár elnök
üv. alelnök

Nagy Sándor sk.,
m. kir. kormánytanácsos,
főtktár

Értesítés

Elnökségünk folyó hó 2-án tartott ülésén elhatározta, hogy a jövőben királyi díszérem adományozását csak azok részére hozza javaslatba, akik a tűzoltóintézmény, a tűzoltótestület fejlesztése érdekében különösen kiváló tevékenységet fejtettek ki.

Felkérjük a testületek parancsnokságait, hogy a kitüntetésre javaslatba hozott egyén érdemeit a kimutatás megfelelő rovatában részletesen indokolják és egyszerre legfeljebb egyet terjesszenek elő, a törvényhatósági szövetségek elnökségeit pedig, hogy az adatokat a legnagyobb figyelemmel vizsgálják felül és csak a megfelelően indokolt kitüntetések terjesszék az országos szövetség elé.

ELNÖKSÉG

**Az új
versenyszabályzat
megjelent**

Ára 60 fillér

**Vásárlásnál
hivatkozzék
a
Tűzrendészeti
Közlönyre**

Parancsnok Úr!

Elméleti oktatásnál használja a
„TŰZRENDESZET“
füzeteit, I—VII. Ára 750 P.
Részletes árcenyzék a 95. oldalon

Az elnökség jelentése

a „Segélyzőpénztár“ 1933. évi működéséről

Segélyzőpénztárunknak az elmúlt 1933. évről szóló jelentését a következőkben van szerencsénk előterjeszteni.

Az évi közgyűlést Zalaegerszegen, 1933. év június hó 4-én tartottuk meg. A közgyűlés elrendelte, hogy a folyópénztárnak kölcsönadott 3000 pengő a folyópénztár javára átkönyveltessék.

Az elmúlt 1933. évben 9 elnökségi ülést tartottunk, melyen 153 ügydarab és segély iránti kérelem tárgyalatott.

Segélyzőpénztárunk 1933. évi iktatókönyvében 3683 számunk volt (1932-ben 3528 számunk volt).

Segélyzőpénztárunknak az 1933. évben 3180 tagtestülete volt 87.205 taggal (1932. évben 2911 tagtestülete volt 82.980 taggal). Tehát a tagok száma az előző évhez képest, mintegy 5% emelkedett.

Tűzoltás és egyéb tűzoltói szolgálat közben baleset folytán megsérült, illetve megbetegedett 132 biztosított tag, akik részére 5038 pengő baleseti segély és végkielégítés utalványoztatott (1932. évben 130 tag, akik részére 5219 pengő baleseti segély és végkielégítés utalványoztatott).

Tűzoltásközben szenvedett sérülések és megbetegedések:

Zúzott seb a kézen	9	esetben
Zúzott seb a lábfejen	4	„
Zúzott seb a combon	1	„
Zúzott seb a térden	4	„
Zúzott seb a derékon	1	„
Zúzott seb a hason	2	„
Zúzott seb a fejen	3	„
Zúzott seb az arcon	3	„
Zúzott seb a bordán	1	„
Szúrt seb a kézen	2	„
Szúrt seb a lábon	3	„
Vágott seb a lábon	2	„
Égési sérülés a kézen	20	„
Égési sérülés a lábon	11	„
Égési sérülés az arcon	12	„
Égési sérülés a vállon	1	„
Füstmérgezés	3	„
Szemsérülés	5	„
Jobb alkar csonttörés	1	„
Bordatörés	1	„

Vállficam	1	„
Veselőb	1	„
Lázás influenza	2	„
Mellhártyagyulladás	1	„
Bokarándulás	1	„
Gyakorlatozás és egyéb tűzoltói szolgálat közben történt sérülések és megbetegedések:		
Zúzott seb a kézen	9	esetben
Zúzott seb a lábfejen	7	„
Zúzott seb a combon	1	„
Zúzott seb a térden	4	„
Zúzott seb a fejen	2	„
Zúzott seb az arcon	1	„
Zúzott seb a bordán	3	„
Orrcsonttörés	1	„
Alkartörés	1	„
Kulcscsonttörés	1	„
Lábtörés	1	„
Medencecsonttörés	1	„
Bokazúródás	2	„
Kéz csuklóficam	1	„
Derékrándulás	1	„
Vállrándulás	1	„
Bokaficam	2	„
Erőművi sérv	1	„

Kötelességünknek tartjuk ezen a helyen megemlékezni Szondi Lajos nyáregyházi önkéntes tűzoltó bajtársunkról, aki a községében rendezett táncmulatságon egyenruhában szolgálatot teljesített és ezalkalommal egy zavart és verekedést okozó katoná oldalfegyverével leszúrta. Tekintettel arra, hogy nevezett tűzoltó szolgálatból kifolyólag — bár nem tűzoltói működés közben lelte halálát — méltányosságból hátramaradottai részére 300 pengő végkielégítést utaltunk ki.

Segélyzőpénztárunk vagyoni állapotáról az 1933. évi zárószámadás ad felvilágosítást.

Kérjük jelentésünk szíves tudomásulvételét.

Budapest, 1934 január 13.

Marinovich Imre dr sk., Széchenyi József gr sk.,
m. kir. h. államtitkár elnök
üv. alelnök

Nagy Sándor sk.,
m. kir. kormánytanácsos,
főtítkár

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljárárság beiratja tűzoltóit a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

Értesítés. A Magyar Országos Tűzoltószövetség irodájában július és augusztus hónapokban hivatalos órák hétköznapokon délután 4—6-ig tartatnak. Kivételt képeznek a szombati és ünnepnapok előtti délutánok, amikor hivatalos irodai szolgálat nincsen.

Az ügyvezető alelnök jelzett hónapokban hetenként egyszer, és pedig minden pénteken délelőtt 10—1 óráig található a szövetségi irodában. Nyári lakcíme: Csömör, Pestmegye.

Dr. Marinovich Imre, üv. alelnök.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség folyópénztárának 1933. ÉVI ZÁRÓSZÁMADÁSA

BEVÉTEL

KIADÁS

	P	f		P	f
1. Maradvány az előző évről	2.873	27	1. Fűtés, világítás, takarítás, telefonra	1.422	54
2. Államsegély	3.000	—	2. Elnökségtagok napidíj és útiköltségeire	4.814	94
3. Tagsági díjakból	8.565	01	3. Tisztviselők tiszteletdíjaira	1.660	—
4. Szolgálati éremk eladásából	6.675	35	4. Szakkönyvek és nyomtatványokra	4.900	66
5. Szakkönyvek nyomtatv. eladásából	3.723	89	5. Kölcsön visszatérítésére (a spénztárnok)	1.000	—
6. Székház bérjövödelméből	3.133	30	6. Székház költségeire	912	98
7. „Tűzoltó Otthon“ telekbérjövödelméből	2.950	—	7. Irodai kiadásokra	179	40
8. Takarékpénztári betét kamatából	65	06	8. Postai kiadásokra	492	02
9. Vegyes bevételekből	79	29	9. Postatakaréki levonásokra	75	79
10. Igazolványtokok eladásából	177	70	10. Kezelési nyomtatványokra	158	88
11. Bizományba vett könyvek eladásából	187	50	11. Szolgálati éremk árának visszatérítésére	62	40
12. Breuer sírkőalap bevételeiből	3.131	42	12. Tagsági díjak visszatérítésére	234	03
13. Átfutó bevételekből	156	72	13. Vegyes kiadásokra	650	19
14. Alapok kamataiból	42	85	14. Alapoknak elkülönítésére	3.201	42
15. Kölcsön a segélyzőpénztártól	1.000	—	15. Szolgálati éremk beszerzésére	3.732	—
16. Tűzoltójelvény eladásából	6	—	16. Hozzájárulás a „Tűzr. Közlöny“ költségeihez	2.000	—
			17. Orsz. választmányi ülés költségeire	1.481	24
			18. Szakkönyvek árának visszatérítésére	9	—
			19. Nemzetközi szövetség tagsági díjára 1932 évre	83	60
			20. „Tűzoltó Otthon“ telek útkövezésére	5.670	42
			21. Átfutó tételekre	110	72
			22. Könyvek megírásáért	194	40
			23. Az 1933. évi XII. 31. maradvány, mint egyenleg	2.720	78
	35.767	36		35.767	36
az 1934 január 1-én maradvány, mint egyenleg	2.720	78			

Budapesten, 1933 december 31-én.

Marinovich Imre dr sk.
m. kir. h. államtitkár,
ügyvezető alelnök

Nagy Sándor sk.
m. kir. kormánytanácsos,
főtűtő

Keresztes János sk.
pénztáros

Széchenyi József gróf sk.
elnök

Falussy Károly sk.
ellenőr

Aranjoss István sk.
számvizsgálóbizottsági tag

Darvas László sk.
számvizsgálóbizottsági elnök

Bojtor István sk.
számvizsgálóbizottsági tag

ZÁRÓSZÁMADÁS

BEVÉTEL

a Segélyzőpénztár 1933. évi bevétele és kiadásairól

KIADÁS

	P	f		P	f
1. Maradvány az előző évről	17.648	61	1. Segélyezésekre	5.038	—
2. Biztosítási tagdíjakból	17.412	50	2. Tisztviselő fizetésére	1.920	—
3. Takarékbetétek kamataiból	876	41	3. Tisztviselő betegbiztosítására	248	88
4. Kölcsön visszatérítés a folyópénztárból	1.000	—	4. Hozzájárulás a tisztv. tiszteletdíjakhoz fél évre	1.660	—
			5. Ellenőrző orvos tiszteletdíja	200	—
			6. Postai kiadásokra	420	64
			7. Vegyes kiadásokra	10	—
			8. Kölcsön a folyópénztárnak	1.000	—
			9. Hozzájárulás a „Tűzrend. Közlöny“ költségeihez	2.000	—
			10. Kezelési nyomtatványokra	435	87
			11. Biztosítási tagdíjak visszatérítésére	67	—
			12. Irodai szerekre	3	60
			13. Az 1933. XII. 31-iki maradvány, mint egyenleg	23.963	53
	36.967	52		36.967	52
az 1934. év január 1-én maradvány, mint egyenleg	23.963	53			

Budapesten, 1933 december 31-én.

Marinovich Imre dr sk.
m. kir. h. államtitkár,
ügyvezető alelnök

Nagy Sándor sk.
m. kir. kormánytanácsos,
főtűtő

Keresztes János sk.
pénztáros

Széchenyi József gróf sk.
elnök

	P	f		P	f
1. Maradvány az előző évről	229	37	1. Felelős szerkesztő tiszteletdíja	1.440	—
2. Előfizetési díjakból	1.419	99	2. Szakcikkek díjazására	544	—
3. Hirdetési díjakból	1.231	—	3. Nyomdaköltségekre	4.765	48
4. Takarékbetétek kamataiból	12	31	4. Hirdetési díjak beszedésére	122	—
5. Vegyes bevételek	1.184	78	5. Postai kiadásokra	84	53
6. Folyópénztári hozzájárulás	2.000	—	6. Kezelési nyomtatványokra	62	03
7. Segélypénztári hozzájárulás	2.000	—	7. Irodai kiadásokra	—	—
			8. Vegyes kiadások	89	46
			9. Előfizetések visszatérítése	22	16
			10. Az 1933. XII. 31-iki maradvány, mint egyenleg	947	79
	8.077	45		8.077	45
az 1934. évi január 1-én maradvány, mint egyenleg	947	79			

Budapesten, 1933. december 31-én

Marinovich Imre dr. sk.
m. kir. h. államtitkár,
ügyv. alelnök

Nagy Sándor sk.
m. kir. kormánytanácsos,
főtítkár

Keresztes János sk.
pénztáros

Széchenyi József gróf sk.
elnök

Falussy Károly sk.
ellenőr

Aranyoss István sk.
számvizsgálóbizottsági tag

Darvas László sk.
számvizsgálóbizottsági elnök

Bojtor István sk.
számvizsgálóbizottsági tag

A könyvelést a számvizsgálóbizottság helyesnek találta s ezért javasolja, hogy a számadóknak a felmentést a szokásos fentartással adja meg az elnökség.

Megállapítja a bizottság, hogy a múlt évi jegyzőkönyvben foglalt meghagyásoknak mindenekben elég lett téve, s úgy a könyvelés mint a pénztárkezelés teljesen kifogástalan.

1495/1934. sz.

Meghívó

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ORSZÁGOS VÁLASZTMÁNYA 1934. év szeptember 8-án délelőtt 9 órakor Vácon, a városházán KÖZGYŰLÉST tart, melyre az országos választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.*

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhitelesítő két tag kijelölése.
2. Az elnökség jelentése az 1933. évi működésről.
3. Az 1933. évi zárószámadás bemutatása, a számvizsgálóbizottság jelentése, a zárószámadás feletti határozathozatal.
4. Az 1934. évi költségvetés bemutatása és afeletti határozathozatal.
5. Elnökségi bejelentések és indítványok. a) Jelentés a székházunkban levő lakások lakbérére és a fahérváriúti telekber lejjebbítéséről. b) Szakkönyvek legújabb kiadása. c) Jelentés a pályaművek beérkezéséről és a bírálóbizottság jegyzőkönyvének ismertetése. Pályadíjak odaítélése. d) Jelentés nemes Breuer Szilárd volt alelnökünk síremlékének felállításáról és a felmerült költségek fedezéséről. e) A kertületi tanfolyamparancsnokok és előadók illetményeinek újabb megállapítása. f) Elnökségi előadók útiköltségeinek és napidíjainak megállapítása.
6. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést 20 nappal megelőzően az elnökséghez írásban beadandók.

Az országos választmány tagjai:

1. Az elnökség.
2. Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltóságának igazolt képviselője.
3. A törvényhatósági tűzoltószövetségeknek tisztviselőik közül vagy választmányi tagjaik

* Névre szóló külön meghívókat nem adnak ki.

sorából kiküldött, meghatalmazással ellátott egy-egy igazolt képviselője.

4. A hatóság által kinevezett, illetve megválasztott vármegyei tűzrend. felügyelők, vagy hatóság által választott, illetve kinevezett helyetteseik.

5. Budapesti székesfőváros, továbbá a törvényhatósági és megyei városok hivatásos tűzoltófőparancsnokai, illetve vezető parancsnokai vagy azok tiszti rangban levő igazolt helyettese.

6. Budapest székesfőváros, továbbá a törvényhatósági és megyei városok önk. tűzoltóparancsnokai vagy azok tiszti rangban levő igazolt helyettese.

7. A nagygyűlés által a tűzrendészet iránt érdeklődők sorából választott 30 tag.

Budapest, 1934. július hó 10-én.

Marinovich Imre dr. sk., Széchenyi József gr. sk.,
m. kir. h. államtitkár elnök
üv. alelnök

Nagy Sándor sk.,
m. kir. kormánytanácsos,
főtítkár

Meghívó

Vác megyei város Önkéntes Tűzoltó-Testülete 1934. évi szeptember hó 8-án, szombaton déli 12 órakor Vácon, a városháza nagytermében, fennállásának 60-ik évfordulója alkalmából jubileumi díszközgyűlést tart, melyre a tűzoltó-testületeket, bajtársakat és a tűzrendészet ügyének barátait szeretettel meghívja a parancsnokság.

A díszközgyűlés napirendje:

1. Magyar hiszekegy.
2. Jegyzőkönyvhitelesítők kijelölése.
3. A megjelent vendégek üdvözlése.
4. Az elmúlt 60 év vázlatos története.
5. Ünnepi beszéd. Mondja: Melha Endre polgári isk. igazgató.
6. Üdvözlő beszédek.
7. Himnusz.

3283/1934. S. p. szám.

Meghívó

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐ PÉNZZÁRA 1934. év szeptember hó 8-án délelőtt 10 órakor (az országos választmányi közgyűlés után) Vácon a városházán tartja ÉVI KÖZGYŰLÉSET, melyre a tagterületek meghatalmazott képviselőit tisztelettel meghívjuk.*

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyv hitelesítők kijelölése.
2. Az elnökség 1933. évi jelentése.
3. Az 1933. évi zárószámadás bemutatása, a számvizsgáló bizottság jelentése és a zárószámadás feletti határozathozatal.
4. Az 1934. évi költségvetés megállapítása.
5. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség számvizsgálóbizottságának megbízása az 1934. évi számvizsgálattal.
6. Elnökségi bejelentések. Fellebbezések.
7. Esetleges indítványok, melyek legalább 8 nappal a közgyűlést megelőzően az elnökséghez írásban beadattak.

Budapest, 1934 július 10-én.

Marinovich Imre dr sk., Széchenyi József gr sk.,
m. kir. h. államtitkár elnök
üv. alelnök.

Nagy Sándor sk.,
m. kir. kormánytanácsos,
főtítká

Az Országos Választmányi Közgyűlés, Pestvármegyei Tűzoltóverseny és az ezzel kapcsolatos ünnepélyek sorrendje

Szeptember hó 7-én, pénteken

Délután és este érkező vendégek fogadása a pályaudvaron és elszállásolásuk.

Este 20 óra 30 perckor a rendező-bizottság társasvacsorája a Kuria éttermében.

Szeptember hó 8-án, szombaton

Reggel 8 óra 40 perckor az Országos Elnökség fogadása a pályaudvaron és elszállásolása. Az állomás a város nevében Krakker Kálmán dr polgármester, m. kir. kormányfőtanácsos üdvözlö az érkezőket. A későbbi vonatokkal érkező bajtársak részére az állomáson állandó fogadó-bizottság nyújt minden részletre kiterjedő felvilágosítást. Vendégeinket önkéntes tűzoltók és cserkészek kísérik szálláshelyükre.

Fél 10 órakor a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnöksége a városháza nagytermében ülést tart. Az ülésen Krakker Kálmán dr polgármester, m. kir. kormányfőtanácsos üdvözlö az elnökséget. Az ülés részletes tárgysorozatot a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség küldi meg az elnökség tagjainak.

Fél 12 órakor szentmise az Irgalmasok templomában.

12 órakor a Váci Önkéntes Tűzoltó Testület fennállásának 60-ik évfordulóját ünneplő díszközgyűlés a városháza nagytermében.

Az ünnepi beszédet Melha Endre polgári isk. igazgató mondja.

Díszközgyűlés után a Váci Önk. Tűzoltó Testület megalapítója, Krenedits Ferenc sírmelegkének megkoszorúzása a középvárosi temetőben.

14 órakor társas ebéd a Hliniczky-féle étteremben.

16 órakor a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség országos választmányának közgyűlése a városháza nagytermében.

A választmányi ülést követőleg a Pestvármegyei Tűzoltóverseny bíráló bizottságának megalakulása.

17 órakor a Váci Önkéntes Tűzoltó Testület támadási bemutató gyakorlata a Constantin-téren.

18 órakor kirándulás a Pokol-szigetre, szórakozás, tánc.

20 órakor vacsora a Pokol csárdában.

Szeptember hó 9-én, vasárnap

7 órakor zenés ébresztő.

7 óra 30 perctől Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Tűzoltó Szövetsége által rendezett vármegyei tűzoltóverseny a Szent István-téren. A csapatok a benevezés érkezési sorrendjében a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség új versenyszabályzata szerint versenyeznek. (A 11 óra után érkező csapatokat a verseny bírálóbizottságának nem áll módjában versenyre bocsátani.)

Fél 12 órakor tűzpróbák és bemutatások a Szent István-téren.

12 óra 30 perckor a Hősök szobra előtt tisztelgés.

13 órakor eredményhirdetés, díjak kiosztása, elvonulás.

13 óra 30 perckor társas ebéd a Kuria étteremben.

16 óra 30 perckor kirándulás (hajón, díjmentesen) a Buki-szigetre, a városi vízművek megtekintése, utána Vác megyei város közönsége uzsonnára vendégül látja a vendég (egyenruhás) tűzoltó bajtársakat.

Tudnivalók

1. *Bejelentés.* A rendezőség (Önkéntes Tűzoltó-Testület, Vác) arra kéri a bajtársakat és a gyűléseken, versenyen résztvenni kívánókat, hogy részvételüket legkésőbb augusztus hó 20-ig bejelenteni szíveskedjenek, mert megfelelő elszállásolásról és ételmezésről csakis akkor gondoskodhatunk.

2. *Utazás.* A MÁV, a hajózási vállalatok, az ünnepség napjaira Vácra és vissza kedvezményes jegy váltására jogosító igazolványt ad. Akik ilyenre igényt tartanak, szíveskedjenek az igazolvány ára fejében levélbélyegben 30 fillért a rendezőségnek megküldeni. A jegyeket az ünnepség napján a tűzoltóparancsnokságon a vizsautazás előtt le kell bélyegeztetni.

3. *Elszállásolás.* Az érkezésüket előre bejelentő vendégek részére csoportos és külön elszállásolást biztosítunk. A csoportos elszállásolásnál mindenki részére külön ágyat, szalmazsákot, lepedőt és takarót biztosítunk. Ez az elszállásolás személyenként és naponként 50 fillér, mely az igénybevételekor fizetendő. Külön elszállásolás szállodában és magánosoknál lesz, egy szobában legfeljebb két személyrel. Ára naponként és személyenként 2 pengő. A jelentkezők minden ily

4. *Étkezés.* Az érkező és előre bejelentett vendégek részére a rendezőség kedvezményes el- látást biztosít a szállásukhoz közel lévő étterem- ben. Étkezés az elsőrendű éttermekben, ott is, ahol az elnökség étkezik, *ebéd*, mely áll: 2 dl. le- ves, 15 dkg sült hús (sült állapotban tisztán ér- tendő), bőséges köret, salátával, nagy adag tész- tával, egy kenyérrel, 1 P 40 fill., *vacsora* 15 dkg sült hús bőséges köret (tetszés szerint) tészta vagy sajt egy kenyérrel 1 P 20 fill. Reggeli bár- mely étteremben vagy vendéglőben: kávé vagy tea, kenyérrel együtt 40 fillér. A versenyző csa- patok legénysége számára előzetes bejelentés esetén ebédre személyenként 60 filléres árban hatalmas adag gulyást és kenyeret biztosítunk. Az étkezés minden tekintetben kielégítő, jó és bőséges lesz. Étkezési jegyek a helyszínen is válthatók, de tekintve az előrelátható nagy- számmal érkező bajtársakat, tanácsos, ha étke- zési jegyüket a rendezőségnél előre megváltják, hogy a torlódást megakadályozva, mindenki ré- szére jó étkezéssel gondoskodhassunk.

5. *Fürdés.* A váci strandfürdőknél a kék Duna habjai örömmel várják a bajtársakat für- désre, hogy a napi fáradságukat ott kipihenhes- sék. Belépődíj egyenruhás tűzoltók számára 20 fillér, mely kabinhasználatra is jogosít.

6. *Kirándulás.* Szombaton délután a Pokol- csárdához, ahol fürdés, gyönyörű kilátás nyílik a környező nógrádi és pilisi hegyekre, szórako- zás és tánc. Egyenruhás tűzoltók részére a hajó- átkelés díjmentes. — Vasárnap délután kirán- dulás a Buki-szigetre, ahol a bajtársak szak- szerű vezetés mellett megtekintik a városi víz- műveket, mely egyike a legmodernebb és legsi- kerültebb vízműveknek. A Buki-szigeten Vác megyei város közönsége uzsonnára vendégül látja a vendég (egyenruhás) tűzoltó bajtársakat. Hajó az utazáshoz díjmentes.

7. *Gyűlések.* Az összes gyűlések nyilváno- sak és azon bárki, még nem tűzoltó is részt ve- het.

8. *Laktanya megtekintése.* Vác megyei vá- ros tűzoltólaktanyája bármikor megtekinthető. Az ügyeletes tisztek minden alkalommal kész- séggel állanak a vendégek rendelkezésére úgy bemutatásra, mint felvilágosításra.

9. *Felvilágosítás.* A gyűlésekkel és a vár- megyei versennyel kapcsolatos bárminemű ügy- ben készséggel ad felvilágosítást szóban vagy írásban

Önkéntes Tűzoltó-Testület, Vác.

nemes Pethő János pestvármegyei tűzrendé- szeti felügyelőt, Pest vármegye főispánja, tb. fő- szolgabíróvá nevezte ki.

Frühwald István dr-nak, a szentgotthárdi ön- kéntes tűzoltó és mentőegyesület parancsnokának, a m. kir. belügyminiszter elismerését nyilvánította a múlt évben megtartott szentgotthárdi gáz- és lég- védelmi gyakorlat sikeres rendezése és végrehaj- tása körül kifejtett kiváló tevékenységéért.

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített kü- lönösen érdemes tevékenység jutalmazására ala- pított királyi díszéremet újabban a következőknek adományozta. Laczuska Titusz parancsnok és Walcz András alparancsnok (Nógrádverőce önk.), Remete János parancsnok és Remete Béla alparancsnok (Rábabogozszló önk.), Molnár János parancsnok (Repceszentgyörgy önk.), Fodor György parancs- nok (Osló önk.), Stocz József parancsnok (Vásáros- miske önk.), Bokor János alparancsnok (Csénye önk.), Plöchl Mátyás alparancsnok (Sopronbánfalva önk.), Szabó István elnök (Nagysimonyi önk.), revisnyei Reviczky Elemér vm. szöv. elnök, parancs- nok (Esztergom), Hartmann Pál parancsnok (Sur önk.), Kiss Aurél tűzoltó (Budapest hiv.), Balogh Gyula tűzoltó (Gór önk.).

Tűzoltó-zászlószentelés Kercán. A kercai Ön- kéntes Tűzoltótestület június hó 10-én, vasárnap zászlóavatási ünnepélyt tartott, amelyen jelen volt Vargha Gábor dr országgyűlési képviselő, Kiss Elemér dr szentgotthárdi főszolgabíró, továbbá két tűzoltótestület, a környékbeli leventecsapatok és a vidékről szépszámú közönség. A 10 órakor a római katolikus és református templomokban meg- tartott istentisztelet után a Himnusz eléneklésevel kezdődött az ünnep, amelyen a megnyitóbeszédet Pataky László református lelkész, tűzoltótestületi elnök mondta el, nagy hatással. Az ünnepi avató- beszédet Vargha Gábor képviselő mondta, aki szép gondolatokban fejtegette a zászló jelentését. Majd a zászlószögek beverését a záróbeszéd követte, amelyet Juhász Mihály plébános általános tetszés mellett mondott el. A Szózat eléneklésevel végző- dött a szép ünnepség.

Tűzoltóünnep Berettyóújfaluban. Bensőséges, külső kereteiben is impozáns ünnepség volt ápri- lis 29-én Berettyóújfaluban, a hősök szobra előtti téren. A belügyminiszter Pozsár Gergely és Zángó György berettyóújfalui, továbbá P. Nagy József

Mezőgazdaságban előforduló kazal-, szálás takar- mány-, alom-, istálló-, nád- és szalmatetőtüzek oltására legalkalmasabb az oly nagy határokból szabályozható

„NAPSUGÁR”- LÖVŐKE

Egyedül egy nap — Aldebrő, Verpelét, Szil és Sigárdi uradalom tüzesetei is azt bizonyítják, hogy a „Nap- sugár” lövőkét egy tűzoltószertár semnélkülözheti *Októberig terjedő részletfizetésre is szállítjuk* Ismertetőt és árajánlatot készséggel küld:

LIGETI ÉS BIRÓ, BUDAPEST, V, VIGSZINHÁZ-U. 5

váncsodi tűzoltókat félszázados érdemes, buzgó szolgálataikért elismerő oklevelekkel tüntette ki. Az elismerő okleveleket maga Szilágyi Lajos dr főispán adta át az ünnepeltnek nagyszabású beszéd kíséretében.

A tűzoltóünnepségen több vendég jelent meg. Ott láttuk vitéz Roncsik Jenő dr debreceni tűzoltó-főparancsnokot, Hajdú vármegye tűzrendészeti felügyelőjét, Aranyoss Istvánt, Szabolcs vármegye tűzrendészeti felügyelőjét, Hassák János diósgyőri és Szöllösi Gábor földesi tűzoltóparancsnokokat. Táviratban fejezte ki üdvözlését Mátray Antal budapesti tűzoltószergyáros.

A vármegye számos községének tűzoltócsapatai is képviseltették magukat. Berettyóújfalu 45, Biharkeresztes 15, Báránd 5, Berettyószentmárton 14, Bakonszeg 24, Derecske 15, Furta 13, Gáborján 9, Komádi 10, Mezősas 12, Nagykereki 15, Sárretudvari 14, Zsáka 9 és Váncsod 30 tűzoltóból álló csapatot küldött.

A főispán Bojtor István vármegyei tűzrendészeti felügyelő jelentkezését fogadta, majd szemlét tartott a csapatok felett.

Ezután a főispán a szóközi emelvényre lépett. Balról az első sorban a három kitüntetett öreg tűzoltó foglalt helyet.

A főispán üdvözölte a vendégeket, majd nagy figyelem közepette kezdte meg beszédét.

Megilletődéssel állok a berettyóújfalu tűzoltók tisztos csapata előtt, amely országos viszonylatban is a legjobbak közül való. 1932-ben, Győrben az 5-ik, 1931-ben a tiszántúli versenyen a 3-ik helyre került a berettyóújfalu csapat.

Ezután a főispán visszaillesztést vet a rendszeres tűzoltás multjára és megállapítja, hogy a 60 éve fennálló berettyóújfalu tűzoltóság mindenkori odaadással szolgált a tűzoltás nagyjelentőségű ügyét Bihar megye sorsüldözött vidékein, a bihari falvakban, ahol annyi az elemi csapás, még fokozottabb feladat hárul a tűzoltóságra, mint másutt. A vagyoni tűzkár évente még mindig 12 millió pengő. Ezt a számot le kell törni. Az emberi élet is értékesebb, mint valaha. Emberi és nemzeti szempontból egyaránt föl kell tehát hívni a figyelmet a tűzoltóságra.

A tűzoltás is — folytatta a főispán — valóságos mesterség, sőt művészet lett. Szakértelem és tudás kell hozzá.

A biharmegyei községek nagy áldozatokat hoztak a tűzoltóság fejlesztésére. A közpénzekkel takarékosan kell bántani, de az erre a célra fordított pénzek jó helyre jutottak.

Bihar vármegye 61 községében mindenütt meg van szervezve a tűzoltóság, 9 községben fizetéses tűzoltóság van, 11 községben viszont csak kötelezett tűzoltóság.

Szilágyi Lajos dr főispán ezután a tűzoltókhoz intézte szavait. Legyenek büszkék — mondotta — a hivatásukra, a feladataikra, az egyenruhájukra. Becsüljék meg az elődöket, ápolják, erősítsék a bajtársi együvé tartozás érzését. 95.000 főből áll a magyar tűzoltóság, valóságos hadsereg, hatalmas az ellenség, a vörös kakas is.

A három kitüntetett tűzoltónak ezután Szilágyi Lajos dr meleg szavak kíséretében adta át a belügyminiszter elismerő okleveleit. Köszönetét fejezte ki félszázados önzetlen, kötelességtudó működésükért és Isten áldását kérte további életükre.

A főispánnak a lakossághoz is voltak megszívlelendő szavai. Érdeklődjék többet — szólott — az intézmény iránt, tisztelje és támogassa a tűzoltó-

Tartsák szem előtt, hogy a tűzoltóság működése közben hatóság, amelynek engedelmességre kell.

Tűz esetén: nyugalom és rend legyen, ne kapkodjon, ne okoskodjon, ne szónokoljon senki, egy fej legyen, egy, aki ért hozzá, hiszen ma már mindenhez szaktudás kell! Senki se nézze a bajt ölbe tett kézzel.

Köszönetét fejezi ki az ünnepeltnek és kívánja, hogy további közhasznú működésüket az Isten áldása kísérje.

Az Iparósdalárda Tarkó Lajos karnagy vezetésével a himnuszát énekelte és ezzel a lélekemelő ünnepség véget ért.

Ezután a közönség nagy érdeklődése mellett a berettyószentmártoni, váncsodi, derecskei tűzoltók iskola- és gyorszereléseket mutattak be nagy ügyességgel, a berettyóújfalu tűzoltóság pedig ol-tási és mentési munkát oldott meg bravurosan.

Ezután a tűzoltók, leventék és cserkészek díszmenetben vonultak el a főispán és kitüntetett öreg tűzoltók előtt.

A lócsi önkéntes testület május hó 21-én szentelte fel zászlaját a helybeli, továbbá számos vidéki egyesület, a község és a vidéki lakosság élénk részvételével. A zászlóanyai tisztséget Skublits Andrásné tormáspusztai nagybirtokos vállalta, akit férjével együtt lovasbandérium kísért be a községbe, ahol a felállított diadalkapu előtt óriási tömeg fogadta. A tűzoltócsapatok élén Varga István k. tanító, tűzoltóparancsok üdvözölte keresetlen szavakkal az érkező zászlóanyát és férjét, akiknek bőkezű adománya tette főképen lehetővé a zászló megszerzését. A templomi szertartás során Győry Antal plébános mondott magasszárnyalású, mindenkit fel-emelő lelkes beszédet az egybegyűltekekhez, majd a szertartás után a felvonult tűzoltócsapatok díszmenetben vonultak el a felszentelt új zászló előtt.

Testületi tűzoltótanfolyam Balassagyarmaton.
A balassagyarmati Önkéntes Tűzoltó-Testület 1933 október hó 16-tól f. évi május 13-ig 20 tűzoltó részvételével a tűzrendészet minden ágazatára kiterjedő testületi tanfolyamot rendezett, amelynek előadói Kassay Károly parancsok és Halwax Béla alparancsnok voltak. A tanfolyam záróvizsgáján Horváth Sándor polgármester és Halmosy Andor vármegyei tűzrendészeti felügyelő elnökölték. Úgy az elméleti, mint a gyakorlati vizsgán a hallgatók kiváló eredményt értek el és a vizsgabizottság tagjai legteltesebb megelégedésüket és elismerésüket fejezték ki, úgy az előadóknak, mint hallgatóknak. A vizsgát Halmosy Andor vm. tűzrendészeti felügyelő hatóságos, szép beszéde rekesztette be. A tanfolyamon elért eredmény a testület parancsnokának, Kassay Károlynak érdeme.

A Váci kerületi tűzoltószaktanfolyam június hó 30-án délután ünnepélyes záróvizsga keretében fejeződött be. A vizsgára elkészült hallgatók élén Lukács Zoltán dr tanfolyamparancsnok fogadta az érkező Ney Géza vármegyei főjegyzőt, Marinovich Imre dr, országos szövetségi ügyvezető-elnököt, Krakker Kálmán dr polgármestert és Horváth János járási főszolgabíró, valamint a helyi hatóságok képviselőit.

A tanfolyam tartama alatt a hallgatók a szorosán vett elméleti és gyakorlati, valamint gáz- és légvédelmi oktatáson kívül számos ipartelepet, mozi stb tekintettek meg. Egyik vasárnap a budapesti központi, rákospalotai és újpesti tűzoltóságokat tanulmányozták.

A vizsgát megkezdte a helyi lakosság részvételével.

gyakorlatok kerültek bemutatásra, melyről a vizsgabizottság a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott. A hallgatók lelkes készsége és a kitűnő előadók munkája csodát tett, mert rövid két hé alatt kezeik alól kitűnően fegyelmezett csapat alakult ki, akikre nyugodtan bízhatjuk lakóhelyük tűzoltóságainak vezetését.

Végül Marinovich Imre dr. ügyvezető-alelnök lelkes beszéd kíséretében kiosztotta a bizonyítványokat, mire a hallgatók nevében Mayer Lajos ny. á. százados válaszolt, fogadalmat téve a tűzoltóság zászlajára.

Itt említjük meg, hogy úgy a lezajlott váci tanfolyam, mint az augusztus hó 21-én kezdődő pest-szenterzsébeti tanfolyam összes költségét a Pest vármegyei Tűzoltó Szövetség fedezi.

Nógrád, Hont vármegyéek Tűzoltó-Szövetsége ez évben két kerületi tűzoltótanfolyamot rendez, egyiket Balassagyarmaton, másikat Salgótarjában. Az első tanfolyam ünnepélyes megnyitása június hó 11-én volt, amelyen megjelent a vármegye főispánja, Soldos Béla dr és Balassagyarmat megyei város polgármestere, aki az alispán megbízásából a tanfolyamot megnyitotta, méltatva beszédében a tűzoltóság munkáját és feladatát. A vármegyei tűzoltószövetség nevében Halmosy Andor vm. tűzrend.-felügyelő, az Országos Szövetség nevében Lukács Zoltán dr üdvözölte a megjelent vendégeket és a tanfolyam 29 hallgatóját.

A tanfolyam hallgatói két heti nehéz munka után, június hó 24-én Marinovich Imre dr h. államtitkár, üv. alelnök és a vármegye alispánja, Baross József dr jelenlétében megtartott záróvizsgán kiváló előhaladásról tettek tanúságot úgy elméleti, mint gyakorlati téren, kiérdemelve a vizsgabizottság legteljesebb elismerését, mely a hallgatók készségén felül nagyrészen az előadók kiváló munkájának tudható be. A tanfolyam parancsnoka Halmosy Andor vm. tűzr. felügyelő, központi előadó Lukács Zoltán dr, előadók: Kassay Károly helybeli tűzoltóparancsnok, Halvax Béla alparancsnok, Barkóczy István, Jeszenszky Miklós és Flórián Márton járási tűzrendészeti felügyelők voltak.

A salgótarjáni tanfolyam szeptember hó 24-én kezdődik.

Tűzoltóverseny Vértesszöllösön. A június 17-én Vértesszöllös községben rendezett tűzoltóversenyen úgy a kezdők, mint a haladók csoportjában 5—5 testület vett részt, összesen: 37 tiszt és 145 tűzoltó.

A vármegyei törvényhatóság képviselőjében megjelentek: Reviczky István, a járás főszolgabírája és Vizvári Viktor szolgabíró; a budapesti hivatásos tűzoltóság részéről: Sturm István hiv. tűzoltófőtiszt. A vármegyei tűzoltószövetség részéről jelen voltak: Reviczky Elemér elnök, László István szöv. ügyv. alelnök, Reviczky István alelnök, Meggyes Miklós titkár, Dallos János jegyző és mások. Zsűri elnökök voltak: Reviczky Elemér és Sturm István.

Reggel 6 órakor zenés ébresztő volt. Utána a csapatok a vasútállomáson felsorakozva fogadták az elnökséget és a vendégeket. László István vm. tűzr. felügyelő jelentése után Reviczky Elemér vm. szöv. elnök, a csapatok felett szemlét tartott. Szemle után tábori mise volt. Az oltár feldíszítése a helybeli tűzoltóparancsnok nevének, Rákóczy Lajosnénak érdeme.

A kezdők csoportjában: 1. Kocs, 2. Alsógalla, 3. Kömlőd, 4. Tarján, 5. Szomód. Egyéni díjat nyertek: Móró László, Györke Bálint, Jávor Antal, Schlég János, Nagy Mátyás és Csuppon Károly.

3. Baj, 4. Dad, 5. Bánhida. Egyéni díjat nyertek: Hamburger György, Vürer János, Biroczky István, Körmendi Lajos, Szvikk Rezső és Szakál József.

A díjak kiosztása után Reviczky Elemér a szolgálati érdemeket osztotta ki, majd lendületes beszéd kíséretében köszönetet mondott mindazoknak, akik a verseny megrendezésében segédkeztek. Külön üdvözölte a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság kiküldöttét, kinek megjelenése igazolta azt, hogy a hivatásos és önkéntes tűzoltóság között a bajtársi kapesok szorosak és a végcél elérésében teljesen azonosak.

Az ünnepséget társas ebéd fejezte be.

A versenyen részt vett csapatok ezúton is hála-köszönetüket nyilvánítják úgy a Rákóczy Lajos főjegyző, vértesszöllösi tűzoltóparancsnoknak és családjának, mint a vendéglátó testületnek, a fogadtatás, elszállásolás és ételmezés körül kifejtett messzemenő gondoskodásukért.

Komárom-Esztergomvármegyei Tűzoltó-Szövetség megalakulásának 25 éves jubileumát ünnepelte június hó 29-én.

A jubileumot díszközgyűlés keretében Dorogon a hatalmas sporttelepen tartották meg.

Az ünnepségeken megjelentek: Radocsay László dr főispán, Karcsay Miklós alispán helyettes vm. főjegyző, Glatz Gyula Esztergom város polgármestere, Schmidt Sándor dr bányaugyi főtanácsos, Marinovich Imre dr ny. h. államtitkár, a MOTSZ ügyvezető alelnöke, Sturm István budapesti hivatásos tűzoltófőtiszt, Falussy Károly a MOTSZ titkára. Ott voltak még a jubiláló szövetség tagjai: Reviczky Elemér elnök, László István és Reviczky István alelnökök és sokan mások, továbbá 32 testület: 67 tiszt, 418 tűzoltó.

A szövetség keretébe nem tartozó testületek közül jelenvoltak: a budapesti hivatásos tűzoltóság, a váci és székesfehérvári önk. tűzoltóságok; Pestvármegye Tűzoltó Szövetsége és Budafok több tiszttel képviseltették magukat.

Az ünnepség d. e. 3/4 órakor felvonulással kezdődött. A felvonuló csapatokat egy kis csapat követte, melynek felszerelése a tűzoltóeszközök fejlődését mutatta be: elől haladt 4 tűzoltó szikracapóval és vederrel felszerelve, majd gólyanyakú fecskendők következtek stb. A menetet a budapesti hivatásos tűzoltóság egyik 36 méteres „Magirus“ autó-tolólétrája fejezte be.

A felvonulást díszszemle, majd tábori mise követte.

A díszközgyűlés 10 órakor a Magyar Hízek-eggyel vette kezdetét. A közgyűlést Reviczky Elemér elnök a jelenlevők üdvözlése után ünnepélyesen megnyitotta, majd ismertette a Szövetség 25 éves történetét. Az üdvözlőbeszéd elhangzása után László István vm. tűzr. felügyelő az elnökség 1933. évi jelentését terjesztette elő. A tárgysorozat befejezte után László István vm. tűzr. felügyelő javasolta, hogy a jövő évi közgyűlés Felsőgallán tartassák meg, amit a közgyűlés elfogadott. A díszközgyűlést a Hímnusz fejezte be.

Röviddel 12 óra előtt kezdődtek a bemutatógyakorlatok, melynek keretében bemutatásra került a székesfőváros egyik autó-tolólétrája is.

A bemutatógyakorlatok után Marinovich Imre dr orsz. szöv. alelnök a szolgálati érdemeket osztotta ki, melynek befejeztével díszebéd volt.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltótestület parancsnoksága által rendezett, lapunk februári számában bejelentett téli oktatóelőadások szép sikerrel végződtek. Összesen 17 előadást tartottak, melyeken 111 egyesület, 1296 hallgató vett részt;

egy-egy előadáson átlag 76 hallgató volt jelen. A hallgatóság soraiban jelen voltak a m. kir. csendőrség kiküldöttei, főiskolai hallgatók, középiskolai tanulók, továbbá a mentők, a fővárosi és környékbéli gyári tűzoltóságok képviselői és még számos érdeklődő.

A testület parancsnoksága — a szép eredményen felbuzdulva — elhatározta, hogy a jövőben is fog tartani hasonló oktató előadásokat.

Hirdetmény

Pécs szab. kir. város és Baranyavármegye Tűzoltó Szövetsége felhívásomra és felügyeiletem mellett a 254.300—1928. B. M. számú rendelet alapján Pécsen 1934. évi augusztus hó 22-től szeptember hó 4-ig bezárólag terjedő időben kerületi tűzoltószak-tanfolyamot rendez, melynek célja az, hogy Pécs szab. kir. város és Baranya vármegye önkéntes, köteles és gyári tűzoltóságainak tisztjeit és vezetésre hivatott tagjait megfelelő elméleti és gyakorlati kiképzésben részesítse.

A tanfolyamra 1934. évi augusztus hó 9-ig kell jelentkezni. A jelentkezésre irányuló és Pécs szab. kir. város polgármesteréhez, mint a kerületi tanfolyam felügyelőjéhez címezendő kérvényeket, Pécs szab. kir. város és Baranyavármegye Tűzoltó Szövetségéhez (Pécs, tűzoltólaktanya, Rákóczi-u. 3. sz.) kell beküldeni.

Minden felvett hallgató köteles a tanfolyam megkezdésekor a tanfolyam költségeire 90 pengőt, azaz kilencven pengőt készpénzben befizetni, amely összeg vissza nem téríthető. Ebben az összegben benne foglaltatik a hallgató laktanyaszerű elszállásolásának költsége, napi háromszori étkezés és tandíj.

A felvehető hallgatók legkisebb száma 30, legmagasabb száma 50 lehet, tömegesebb jelentkezés esetén két, vagy több egymást követő tanfolyamot tartunk.

A m. kir. belügyminiszter úr 254.300—1928. számú rendelete szerint a tanfolyamra a szükséghez képest lehetőleg minden községnek, amelyben legalább két kiképzett tűzoltóvezető nincs, legalább egy hallgatót kell küldenie és a kiküldetésével járó költségeket fedeznie. Ugyanezen rendelet folytán az önkéntes tűzoltótestületnek tisztjei csak azok lehetnek, akik kerületi tűzoltótanfolyamot végeztek.

Esteleges érdeklődésre felvilágosítást Baranyavármegye Tűzoltó Szövetsége (Pécs, tűzoltólaktanya) adhat.

Polgármester

Hirdetmény!

Szabolcs vármegye Tűzoltó Szövetsége a 230.000—1925. B. M. számú rendelet alapján Nyíregyházán folyó évi július hó 16-tól 29-ig terjedő időben kerületi tűzoltótanfolyamot tart.

A tanfolyamra csak 20. életévét betöltött és 42. életévét meg nem haladott testileg és szellemileg teljesen alkalmas, büntetlen előéletű és nemzetiségi szempontból teljesen megbízható jelentkezők vehetők fel.

Jelentkezni írásban vagy személyesen Szabolcs vármegye Tűzoltó Szövetségénél, Nyíregyházán a tűzoltó-laktanyában lehet.

A tanfolyam díja 80 pengő, azaz nyolevan pengő, mely összeg a jelentkezéssel egyidőben fizetendő be Szabolcs vármegye Tűzoltó Szövetségének a Nyírvidéki Takarékpénztárnál, Nyíregyházán vezetett folyószámlájára. Ezen összegben benne foglaltatik az utazás költsége, továbbá a reggeli, ebéd és vacsora díja és a hallgatók laktanyaszerű elszállásolásának költsége, napi háromszori étkezés és tandíj.

Jelentkezés alkalmával be kell mutatni a hallgató születési anyakönyvi kivonatát, erkölcsi bizonyítványát és iskolai bizonyítványát.

Hallgatók rangjelzés nélküli szabályszerű nyári egyenruhában esetleg sisakkal tartoznak megjelenni. Övet a tanfolyam parancsnokság ad.

Tanfolyam végeztével azok a hallgatók, akik a tanfolyamot sikerrel elvégezték, országos érvényű bizonyítványt kapnak.

Közelebbi felvilágosításokat készséggel advítéz László Árpád, Nyíregyháza megyei város hivatásos tűzoltó parancsnoka, aki a tanfolyam parancsnoka is lesz.

Virányi sk., alispán

Felhívás. A Miskolci Önkéntes Tűzoltó és Mentő Egyesület a m. kir. belügyminiszter 230.000—1925. számú rendeletének 17. §-a és a 254.300—1928. számú rendelete alapján Miskolcon, 1934 július hó 17-től július hó 31-ig kerületi tűzoltószak-tanfolyamot rendez, melyre alkalmas kiküldöttek útján való részvételre a vármegyék, városok, községek hatóságait és a testületek figyelmét ezenfelhívja.

A 254.300—1928. B. M. számú rendelet 27. §-a szerint önkéntes, köteles és gyári tűzoltóság tisztje vagy parancsnoka csak az lehet, aki ily kerületi tűzoltó szak-tanfolyamot végzett és a tanfolyam elvégzéséről bizonyítványt kapott. A fenti rendelet 17. §-a szerint a szükséghez képest lehetőleg minden községnek, amelyben legalább két kiképzett tűzoltó vezető még nincsen, évenként legalább egy hallgatót kell tanfolyamra küldenie, kinek tandíj-, uti- és ellátási költségét a községnek kell fedeznie.

A jelentkezés történhetik írásban, avagy személyesen Miskolc thj. város tűzoltó parancsnok-ságánál (Verbőczy-utca 17. szám).

Csak testileg alkalmas, az előadások megértéséhez kellő szellemi képzettséggel rendelkező, büntetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható jelentkezők vehetők fel. A tanfolyam költségei: tandíj 30 pengő, közös elszállásolás, tankönyv s egyéb esetleges kiadásokra 10 pengő, együtt étkezés esetén személyenként 40 pengő élelmezési költség térítendő, melyért a hallgatók reggelit, ebédet és vacsorát kapnak. Külön étkezésről kiki maga is gondoskodhat.

A tanfolyamra felvett hallgatók július hó 16-án délután 3—7 óra között jelentkezni tartoznak a tűzoltó laktanyában. Egyenruhát lehetőleg mindenki hozzon magával.

A tanfolyamon a m. kir. belügyminiszter rendeletei és a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség előírásai alapján járunk el. A tanfolyamot záróvizsga fejezi be, ennek sikeres elvégzéséről a hallgatók országos érvényű bizonyítványt kapnak.

Alkalmi vétel — eladás

Eladó: egy lófogató benzínmotoros fecskendő a szükséges tartozékaival, 2200 pengőért.

— egy lófogató szerkocsit 180 pengőért,

— egy gőzfecskendőt a szükséges tartozékaival, 1500 pengőért,

— lófogató lajtok vastartánnyal 800—100 liter ürtartalommal,

— tömlőmotolák darabonként nagyság és minőség szerint 40—60 pengőért. Tűzoltó intézmény, Szombathely.

SZAKKÖNYVEK:

- A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. 7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).
- I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése 1.— P
- II. Vitéz Roncsik Jenő dr:
Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . 2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész 2.— P
- III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai 2.— P
- VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai 1.— P
- Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60 P
- Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye 10.— P

SZABÁLYZATOK:

- Tűzoltógyakorlati szabályzat 2.— P
- A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata —.30 P
- Új tűzoltóverseny-szabályzat —.60 P
- Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal 4.— P
- Éremszabályzat —.60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

- 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet —.40 P
- 254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról —.40 P

Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyamparancsnokság útján 50%-os kedvezménnyel rendelhetők meg.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel a beküldendő pénzüsségeket szíveskedjék minkre előre befizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyező-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése feltüntetendő

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

- Erdély Ernő: Tüzesetek nyomozása . . . 1.50 P
- Petróczy István ny. repülőezredes:
Veszélyben minden magyar város . . . 1.50 P
- Rehák Tamás: Mótoros fecskendők és szerek, kötve 8.— P
- Tíz példány rendelése esetén 6.— P, fűzve 5.50 P

SZINMŰ ÉS ZENEMŰ:

- Techlár Ernő: Credo 2.— P
- Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólamra) 1.— P

KÖNYV:

- Ortutay József: Néhaj József főherceg élete 3.— P
- Markusovszky Béla: A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség története —.50 P

NYOMTATVÁNYOK:

- Alapszabály önkéntes tűzoltótörszervezetek részére (darabonként) —.40 P
- Díszokmányúrlap 2.— P
(Egyszerűbb 1.— P)
- Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként) —.02 P
- Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonként) —.40 P
- Bőrburkolatban (darabonként) —.80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

- V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —.70, igazolványlap —.30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása . . . 1.— P

Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Világhírű kerékpárok
varrógépek
alkatrészek
Diadal Áruház
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40 4-38
Meggkönnyített fizetési feltételek mellett részletre is
SAJÁT JAVITÓMŰHELYEK

A tűzoltótanfolyamok gondos parancsnokai
biztosítják hallgatóikat
személyenként 20 fillérért
a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség
Segélyező pénztáránál

A
TŰZOLTÓSÁGOT
TÁMOGATJA

ha hirdeti a

TŰZRENDESZETI
KÖZLÖNY-ben

Magyar anyag! Magyar munka!
Gyárt és forgalomba hoz:
TŰZOLTÓ KENDERTÖMLŐKET
BELÜL MÉZGÁZOTT
LINUM-TAUSSIG BUDAPEST V, JÓZSEF-TÉR 8
Lenfonó- és Szövőipar R.-T. Gyárak: Budapest, Kelenföld és Győr

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-feoskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.

Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkeket raktárról kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01

Gyárt: kézi és motorfeoskendőket, mindentéle létrákat, mottolákat, vízfordó- és öntöző-lajtákat, szerkesztőket.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket, a legmodernebb szempontok figyelembevételével, garanciával a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

LEGELSŐ MAGYAR TŰZOLTÓSZER-, KŰT-, SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR-, HARANG-, FÉM- ÉS VASÖNTÖDÉJE**Seltenhofer Frigyes Fiai**

ALAPITVA 1816. ÉVBEN

m. kir. udvari szállítók • **SOPRON** • m. kir. udvari szállítók**MORZSÁNYI J.**BUDAPEST
ESKÜ-ÚT 5. SZ.

Gyárt: tűzoltó- és sportérméket,

zászlókat, zászlószegeket, mindennemű jelvényeket, feltrái zománctáblákat, gumi-bélyegzőket

Alapítva 1870

**WALSER
FERENCZ**Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46**Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémöntöde.****FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓ TÖMLŐT
kivánt méretekben és nyomásig.**Hazai
gyártmány!**

LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

**Minden
kapható**

a

**Párisi
Nagyáruház**-ban**„TOTAL“**
a tűzoltókészülékek
királya

Folyékony szénssavval működik és száraz porral és ezért télen nem fagy be; nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint benzín, szesz, éther, petróleum, kátrány égését, továbbá a karbid- és a villamos-tüzeket, utóbbiis teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretessel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

LIGETI ÉS BIRÓ

BUDAPEST, V, VIGSZÍNHÁZ-UTCA 5. TEL. 27-7-99

MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RT, BUDAPEST
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZ.: 23-7-31**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST VIII. BLAHA LILIA-TÉR 1-3

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57.461. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST
IV, Bástya-utca 13

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny” 1933. 53. sz. 768. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:
Budapest, IV, Bástya-utca 13. — Telefon: 84-7-94

Tűzoltótestületek a lapot tagdíj fejében kapják

Az országos választmány közgyűlését f. évi szeptember hó 8-án és 9-én tartja Vácra, amiről a tagtestületeket ezúton is értesítjük. Az elnökség a szeptember 8-án reggel 7 óra 33 perckor induló vonattal utazik a Nyugati pályaudvarról Vácra. Résztvevők tehát az elnökséghez ez alkalommal csatlakozhatnak.

Az Elnökség

A tűzkárbiztosító társaságok tűzoltói járuléka

Irta Erdélyi Ernő

Hatvanöt esztendeje kísért már a tűzkárbiztosító társaságok igénybevétele a tűzoltóságok költségeinek fedezésére. Amikor néhai Rósch Frigyes vezetése alatt az első tűzoltószövetség megalakult, ezt tüzték ki egyik lényeges programpontjukul, ezt vette át néhai Széchenyi Ödön gróf, első országos szövetségi elnökünk s jelentkezik minden nagygyűlésünkön s már a két évvel ezelőtt Győrött tartott nagygyűlésen mint befejezett tény tárgyaltuk, hogy rövidesen valóra is váljék régi vágyunk.

Az utolsó évben hatalmas lépéssel haladt előre a megoldás s ma már szinte napról-napra várjuk, hogy valóra is váljék. Talán soha jobbkor. A törvényhatóságok és községek a nyomasztó gazdasági helyzet hatása alatt kénytelenek költségvetéseiket redukálni s bizony a piros ceruza a legkevésbé a tűzoltóságokat kíméli meg. Már nemcsak az új beszerzések esnek áldozatul a takarékoságnak, hanem sok helyen a szerek javítására, fenntartására szánt hiteleket is törlik s még a régebben megvett szerek részletfizetési tételeit sem tudják biztosítani a költségvetésben. Most nagyon rászorultunk a segítségre s örömmel látjuk, hogy a jóakaró támogatás nem késik sokáig.

A szomszédos államok már mind áttértek a tűzoltóságok költségeinek s különösen az ellenőrzésnek a biztosító társaságok járulékaiból való fedezésére s most a szomszédos Csehszlovákia képviselőháza elé terjesztették be az erről szóló s alább ismertett törvényjavaslatot,

amely talán addigra, amikorra e sorok nyomdafestéket látnak, már törvényerőre is emelkedik.

A csehszlovák javaslat nem mindenben fedi a helyes tűzrendészeti igényeket. Hibája, hogy a járulékokat kifejezetten átruházza a biztosítottakra, ami pedig nem igazságos, mert azokat a gondos gazdákat sújtja csak, akik minden vagyonságukat biztosítják tűzkár ellen, míg azokat, akik a biztosítást könnyelműen elmulasztják, egyáltalában nem érinti. De nem érinti a biztosítótársaságokat sem, mert hisz az átruházással tulajdonképpen ők csak beszedői lesznek a járulékoknak. Nem megfelelő a javaslat azért sem, mert a tűzrendészeti ellenőrzésre nem fordít semmit a befolyt összegekből. Igaz, hogy ott már az állam megalakulása óta a közület viseli a tűzrendészeti ellenőrzés minden kiadását, de helyes volna, ha ez az alap jövedelmeiből kerülne. Új és helyes gondolat a javaslatban az, hogy a tűznél balesetet szenvedett vagy megbetegedett tűzoltókat az alaptól kártalanítják. Bár jogcímet nem mond ki a javaslat, tehát nem igénye van erre a segílyre a balesetet szenvedettnek, hanem csak méltányosságból kérheti, mégis mód arra, hogy a rászorultak segítséghez juthassanak. Nálunk ez a kérdés nem új, országos rendezésre sincs szükség, mert a Szövetség segílyző pénztára ideálisan oldja meg ezirányú feladatát. Az a csekély évi, fejenkénti 20 fillér egyáltalában nem olyan összeg, amely a közületeket érzékenyen sújtaná, viszont arra jó, hogy a testületek

minden esztendőben újra összeírják tagjaiknak névsorát s helyes revíziót gyakorolnak a biztosítás bejelentése alkalmával.

Nem igazságos a csehszlovák törvényjavaslat ott sem, amikor a tűzrendészeti alap bevételeiből kívánja a szerek beszerzésének és fenntartásának költségeit fedezni. Ez igazságtalanságokra vezethet s féltő, hogy az ott levő magyar tűzoltótestületeknek sokkal kisebb arányban jut a segélyből, mint a más anyanyelvűeknek. De ez már a megszállás szokott sérelme. Helyesebbnek tartom itt a mi elgondolásunkat, amely szerint a közületek megkapnák az alaphól a tűzrendészetre igazoltan fordított kiadásaiik százalékszerűen megállapított hányadát és megkapnák ugyancsak százalékszerűen a szerbeszerzések hányadát. Ezzel megszűnnék az a lehetetlen helyzet, hogy egyes városok — tűzoltóságaiik megfelelő felszerelésére és fenntartására — költségvetésükben jelentékeny összeget kénytelenek felvenni, míg ugyanoly lakosságú vagy jellegű városok a tűzrendészettel és tűzoltósággal nem törődve, csak minimális összeget vesznek fel költségvetésükbe e címen. Így nemcsak a saját biztonságukat gyengítik, hanem az összehasonlítások révén a másik jól gondozott tűzoltóságnak is kárt okoznak, esetleg a fenntartó hatóságot arra sarkallják, hogy ők is takarékosabban gazdálkodjanak a tűzrendészet terén. Hogy ennek azután a nemzeti vagyon vallja kárát, azt csak későn veszük észre. Hisz nem kell egyébre rámutatnom, mint arra, hogy még ma is sok városunk van, ahol egyáltalában nincs autófecskeendő s legfeljebb egy évekel ezelőtt beszerzett s a mai követelményeknek már nem megfelelő kisnyomású agregát adja a készültséget. Ezt a külföld egyik városában sem találjuk, sőt a szomszédos Ausztria minden valamirevaló községében van már autófecskeendő. Sajnos, az összehasonlítás azt is mutatja, hogy nagyon sok városunk van, ahol a tűzoltóság első készültsége nincs állandóan biztosítva, mert a beállított tűzoltókat csak a költségvetésben látjuk a tűzoltói rovaton, az életben azonban piacot ellenőriznek, kézbesítenek, utcát öntöznek, városi autóbust vezetnek, vagy minden másra, csak tűzoltói célra nem használják fel őket.

Hiszük, hogy a helyzet a mi új rendelkezésünkkel megváltozik.

A csehszlovákiai törvényjavaslat lényege a következő:

A csehszlovák kormány június 27-én terjesztette a szenátus elé a biztosítótársaságok tűzoltói célra történő megadóztatásáról a törvényjavaslatot.

A javaslat kimondja, hogy minden belföldi és külföldi biztosítótársaság és intézet, amely tűzbiztosítással foglalkozik, köteles járulékot szolgáltatni tűzoltói célokra. Ez az összeg azoknál a biztosítótársaságoknál, amelyek jogosítva vannak Csehszlovákiában biztosítási üzletet folytatni, három százaléka annak az összebevételnek, amelyet a biztosítótársaság a folyó évben tüzkárbiztosításból bevételezett.

Azok a biztosítótársaságok, amelyek nincsenek jogosítva Csehszlovákiában biztosítási üzletet folytatni, egy százalékot tartoznak egyszerre az egész biztosítás tartamára megfizetni. A biztosítótársaságok ezt az összeget a rendes biztosítási díjtól elkülönítetten írják elő és szedik be. Ha a biztosítónak nincs joga Csehszlová-

sítottársaságok minden év március végéig kötelesek kimutatást készíteni a bruttójövedelmekről, amely után a járulékot fizetni tartoznak s ezt a belügyminisztériumba beterjeszteni. A belügyminisztérium jogosítva van az adatok helyességéről közegei által meggyőződést szerezni, minden kötvényt és mellékleteit megvizsgálni, természetesen az üzleti titkok nem áruhatók el. A nem jogosított társaságok kötelesek minden megkötött biztosítási üzletet, amely után tűzoltói járulék fizetendő, 30 napon belül a belügyminisztériumnak bemutatni. E kötelezettség teljesítéséért felel a biztosított is, ezért a jelzett határidőn belül ő is köteles a jelentést megtenni. A belügyminiszter felhívására a biztosított köteles a kötvényt és annak minden mellékletét bemutatni. Azok a biztosítótársaságok, amelyek e kötelezettségeiknek nem tesznek eleget, 50.000 cseh koronáig terjedhető pénzbírsággal sújthatók, ezenkívül meg kell téríteniök a minisztériumnak azokat a költségeket is, amelyekkel ez adatoknak utólagos beszerzése jár.

Az a biztosított, aki fenti kötelezettségeinek nem tesz eleget, 20.000 koronáig terjedhető pénzbírsággal, behajthatatlanság esetén két havi fogházzal büntethető. Ugyanily büntetéssel sújtható a közvetítő ügynök is. A késedelmes befizetés esetén ugyanolyan késedelmi kamatok járnak, mint az állami adók után. A be nem fizetett tűzoltói járulékok úgy a biztosítónál, mint a biztosítottnál polgári és bírói úton hajtandók be.

A tűzoltójárulékokból és késedelmi kamatokból tűzoltóalapot kell létesíteni, amelyet a belügyminisztérium kezel. Ebből az összegből a belügyminisztérium minden év április végéig kiutal:

Prága város tanácsának azt a részét, amelyet a prágai biztosítótársaságok Prága városában az elmúlt évben tűzoltói járulék címen beszedtek, a prágai tartománynak azt az összeget, amely területükön, a Prága városban befolytak levonásával, e címen befolyt. A többi tartományok azokat az összegeket, amelyek területükön esedékesek voltak. A tartományok a kiutalt összeget a körzetükbe tartozó tűzoltóságok szerezniük beszerzésére, a tűzrendészeti szükségletek fedezésére, úgy a hatósági, mint az önkéntes tűzoltótestületek szövetségeinek tűzrendészeti kiadásaira, a tűznél balesetet szenvedett vagy megbetegedett tűzoltók és azok hozzátartozóinak támogatására használják fel. A felosztás felett a tartományi főnökség rendelkezik, de figyelembe kell venni azt az alaprendelkezést, hogy a folyó bevételeknek legalább 90%-át tűzoltószerek beszerzésére és javítására kell fordítani. Az alaphól támogatásra jogigénye senkinek sincs, ezt a hatóságok belátásuk szerint állapítják meg.

Az alap az állami költségvetésnek egyik részét képezi. A törvény hatálya 1935 évi január elsején kezdődik.

**Az új
versenyszabályzat
megjeleni**

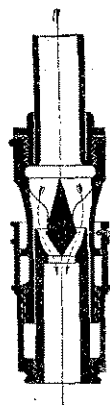
Ára 60 fillér

Mégegyszer a kötött sugár, szórt sugár kérdéséről

„Kötött vagy szórt sugárral oltunk“ cím alatt lapunk áprilisi számában megjelent közleményben foglaltak a bajtársak élénk érdeklődésével találkozott. A kérdés fontossága tényleg meg is érdemli a vele való behatóbb foglalkozást.

Említettük, hogy az ott ismertetett „Napsugár“ lövőke után a szintén újabb rendszerű Rosenbauer osztrák gyár által szerkesztett lövőke ismertetésére is visszatérünk.

Most alkalmunk van ezt az előállító gyár által egyetemes *támadó- és védő-lövőke*, illetve sugárcsőnek jelzett „Villám“-lövőkét olvasóinknak bemutatni (szabadalomra bejelentve, gyártja: Rosenbauer Konrád, motorfecskendő és tűzoltószergyára, Linz, a Duna mellett).

Knaust-lövőke

Mint fentebb említett közleményben is rámutattunk, a lövőke tulajdonképpen a nálunk Knaust-rendszerű, elzárható és szabályozható lövőkének ismert lövőke továbbképzése oly célból, hogy vele szórt sugarat is elő lehessen állítani. Mint tudjuk, a Knaust-lövőke lényege az, hogy egy bővebb kiképzésű lövőke nyílásához — menetes elforgatás útján — egy fémkúpot közelebb, vagy távolabb állítunk és ezáltal teljes elzárástól 20 mm-ig terjedő lövőkenyílást, illetve kötött sugarat kapunk. Egyébként a lövőke metszetrajzát közölt ábra mutatja.

Erre a lövőkére építi a gyár a szórt sugárképző szerkezetét.

A lövőke segítségével módjában van a csővezetőnek: nagyméretű tüzek oltásánál elengedhetetlen erőteljes és tetszés szerint állítható lövőkeméretű teljes, azaz kötött sugarat előállítani, továbbmenőleg, belső (szoba, bolti stb.) tüzeknél gyenge kötött sugarat, amely könnyen és gyorsan elzárható (vízkár elkerülése), lángsugár és hőség ellen ködszerű ernyős suga-

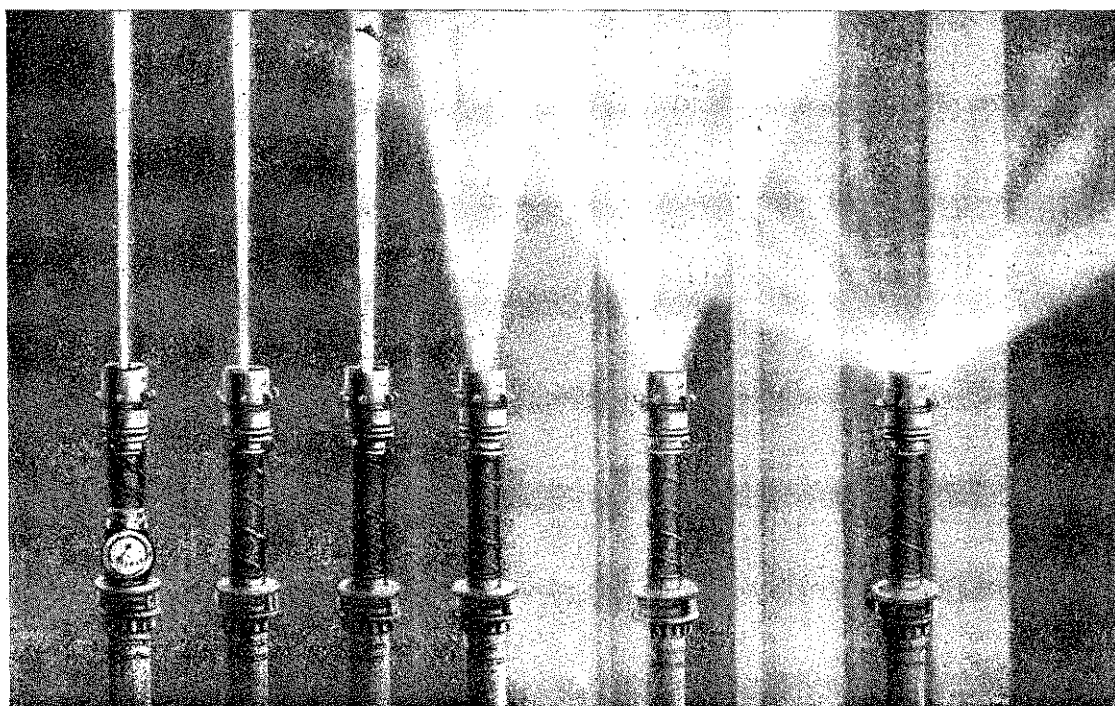
rat, helyiségek füsttelenítésével ernyős sugarat, amely pillanatok alatt változtatható, röptűz ellen kúpos szórt sugarat, helyiségek ártalmas gőzeinek és gázainak ártalmatlanná tételére ködszerű ernyőssugarat, kisebb méretű olajtűzeknél ugyancsak ködszerű ernyős sugarat, amely pillanatnyi levegőelvonás útján hat, végleges leoltási és takarítási munkálatokhoz a takarékosan beállítható és célszerű szögre szabályozható szórt sugarat, valamint a vízkárok csökkentése végett oly különböző szögű és amellettszabályozható vízmennyiségű és teljesen lezárható sugarat állíthatunk vele elő.

A lövőke tehát: 1. elzárható, 2. kötött sugara 0-tól 20 mm-ig állítható, 3. szórt sugár pillanatok alatt előállítható és a szórás kúpja a hegyesszögűtől egész a tányérszerű szórt sugárig szabályozható, 4. a különböző nyitáshoz megfelelő kúp alatt kifecskendezett vízmennyisége is szabályozható, 5. manométerrel felszerelt sugárcső pedig a fecskendő mindenkor teljesítményének és az adott körülményeknek legjobban megfelelő sugár előállítására alkalmas. (Tudnunk kell ugyanis azt, hogy minden nyomáshoz egy bizonyos lövőkebőség tartozik, amely mellett a legszebb kötött sugarat kapjuk.)

Lényegbe vágó különbség a „Napsugár“ és a „Villám“ lövőke között, hogy előbbinél a kötött sugár fix átmérőjű, tehát nem szabályozható és a szórókúpjának tányérszerű kiképzése nagyobb erővesztést jelent, mint a „Villám“ lövőke hasonló célt szolgáló Pelton-kúpja, amellet előbbi kötött sugara is kevésbé szép zárt-sugár. Fenti eltérések a két konstrukció különbözőségében nyerik magyarázatukat.

A „Villám“ lövőke Magyarországon még nem készül, de reméljük, hogy valamelyik gyárunk — licenc alapon — bevezeti, amikor is hazai gyártmányt képezve, alkalom adódik ez újabb lövőszerkezet kipróbálására is, hogy mindazt, amit ígér, tényleg mennyiben teljesíti.

r. t.

Rosenbauer-rendszerű „Villám“ elzárható, 0—20 mm-ig állítható és szórt sugárképzésre is alkalmas lövőke

A villámokozta tüzesetek megelőzése

Írta Aujeszky László dr.,
a m. kir. Meteorológiai Intézet adjunktusa

A nyár második felében évről-évre tömegesen előforduló villámokozta tüzesetek nyomában minden ősszel országszerte felébred az érdeklődés aziránt, hogyan lehetne ezeknek az esztendőnként ismétlődő tüzeknek elejét venni. Valami kevés történik is ezen a téren minden évben, de hogy nem eléggé általánosan vagy nem eléggé alaposan, azt bizonyítják a folyton ismétlődő villámokozta tűzkárok, amelyek a nemzeti vagyont még ezidőszerint is minden évben megdézsmálják. A nyári hónapokban egymást érik az ujságok hasábjain azok a tudósítások, amelyek ezekről a sajnálatos esetekről beszámolnak.

Talán annyira elkerülhetetlenek ezek a tüzek, hogy ellenük nem is lehet olyan gyökeres intézkedéseket tenni, amely őket teljesen kiirtaná? Talán olyan súlyos éghajlati csapást jelentenek nálunk a zivatarok, amely ellen emberi eszközökkel nem is lehet a mostaninál eredményesebben védekezni? Ilyen pesszimiztikus gondolatok támadhatnak bennünk, amikor szemben állunk azzal a ténnyel, hogy a tüzeseteknek ez a fajtája még mindig oly sűrűn szerepel a hazai tűzvédelem krónikáiban.

Pedig a valóság az, hogy a villámokozta tüzek lényegesen csökkenteni lehetne, és a szakörök ismételten meg is jelelték azokat az eszközöket, amelyekkel nagyértékű eredményeket tudnánk ezen a téren elérni. Közönségünk, sajnósa, nem sajátította még el ezeket az ismereteket, azért — bár nagyrésztben ismert dolgokat mondunk el — mégis szükségesnek látjuk ezt a kérdéscsoportot újból szőnyegre hozni.

I.

A villámcsapás okozta tüzek megelőzése olcsó és célszerű villámhárítókkal.

Vannak gyakorlati kérdések, amelyekkel a tudomány régóta kielégítően megoldott, de amelyek a nagyközönség tájékoztatatlansága és a széles körökben elterjedt hamis vélemények következtében mégsem lehet eleget foglalkozni a nyilvánosság előtt. Az ilyen gyakorlati kérdések közé, amelyek megnyugtató elintézése első sorban már csak az *ernyedetlen ismeretterjesztő propagandán* múlik, tartozik az épületek villámvédelme.

Megbízható villámhárítók évek óta van. És mégsem kerülnek le tűzkárstatisztikánk lapjairól az olyan tüzesetek, amelyek villámgyújtásból keletkeztek, mert az ingatlantulajdonos nem ismerte a helyes és megbízhatóan működő villámhárító berendezéseket, vagy felállításukat túl költségesnek ítélte.

Egyenesen meglepő, hogy ilyen fontos kérdésben, mint a villámvédelem, milyen mértékben tájékoztatlan a mi közönségünk. Éppen ezért elemi érdeke a tűzvédelem ügyének, de elemi érdeke az általános balesetvédelemnek is, hogy ebben a kérdésben minél gyakrabban és minél magasabbra emeljük az ismeretterjesztés fáklyáját. Nem először kerül a kérdésnek ez a része sem a Tűzrendészeti Közlönyben tárgyalásra; de nem szűnhetünk meg a villámhárító körül elterjedt káros és veszedelmes tévedéseket

Mert a villámhárító tekintetében még a legműveltebb körökben is olyan tévedések és előítéletek vannak forgalomban, amelyek nemcsak helytelen irányba terelték hosszú évtizedeken át a villámvédelmi intézkedéseket, hanem egyenesen olyan költséges és nagyarányú berendezések létesítését követelték, amelyeket csak a nagyobb pénzüsszeggel rendelkező építetők tudtak maguknak elkészíttetni. Ennek nyomában a villámhárítóberendezés olyan hírbe került, hogy az költséges luxusobjektum, amelynek zivatar idején jó hasznát lehet ugyan venni, de amelynek a megszerzése csak kiváltságosoknak adatott meg. A háztulajdonosok többsége lemondott a villámhárító védelméről, mert elérhetetlenül drágának látta a maga számára. Kivált a szegényebb sorsú falusi háztulajdonosok maradtak villámvédelem nélkül, tehát azoknak az épületeknek a tulajdonosai, amelyeket a villám leg súlyosabban veszélyeztet és amelyeknél a villámokozta tüzek oltása sem bízható olyan műszaki felkészültségű, azonnal a helyszínén megjelenő és a legkorszerűbb szerekkel dolgozó tűzoltóságokra, aminők a nagyvárosok tűzvédelme felett őrködnek.

Mint a Tűzrendészeti Közlönyben már kifejtettük, a régifajta villámhárítót elsősorban az tette felesleges módon drágává, hogy vastag rézhuzalokat alkalmaztak a villám levezetésére, még hozzá a legköltségesebb rézfajták egyikéből, az úgynevezett elektrolitrézből valókat. Vastag huzalokat kívántak meg azért, mert a vékonyabbak minden villámcsapás alkalmával megolvadtak, rézből valókat pedig azért, mert a villamos egyenáramok tanulmányozásából tudták, hogy az áramnak ezt a fajtáját a réz különlegesen jól vezeti, és feltételezték, hogy talán a villámot szintén kitűnően fogja vezetni. Súlyos milliókra rúgnak az összegek, amelyeket a különböző országokban *felesleges módon* elköltöttek ezekre a túl költséges anyagból készült és túl vastag, tömör huzalokból kiképzett levezetőpályákra. A villámhárítónak ez az alakja drága volt, és ami még komolyabb baj, nem működött kielégítően. A villámcsapás alkalmával bekövetkező átolvadásokon azzal igyekeztek segíteni, hogy még nagyobb keresztmetszetű huzalokat, valóságos tömör rézhengereket használtak, amivel a rézvillámhárító költségei még tovább emelkedtek. A drága réz árán felül még a nagysúlyú vastag vezeték hordozásához szükséges erősebb tartókampók beépítése is újabb többletköltséget okozott.

Amikor amult század közepén a villám természetére vonatkozó komolyabb kutatások megindultak, akkor kitűnt, hogy a rézvezeték vastagításával egyáltalában nem is lehet a villámhárító működését megjavítani, és a réz folytonos megolvadása egészen elkerülhetetlen. Mert a réz egyáltalában nem bizonyult olyan anyagnak, amely a villámot könnyen tudja levezetni. A huzal vastagítása pedig alig valamit segített, mivel kitűnt, hogy a villám nem is halad át a huzal belsején, hanem mindig csak annak felületét használja fel vezetőpályául.

A villám tehát egészen máskén viselkedik

halad át, mint például a vason. De nem szabad csodálkoznunk ezen a különbségen, ha tudomásul vettük, hogy minden más váltóáram is, ha elég gyors erősségingadozások vannak benne (másszóval, ha elég nagy az erőssége és elég magas a frekvenciája) ugyanígy viselkedik. A villámról pedig évtizedek óta bebizonyult, hogy erőssége igen gyorsan változik az idő folyamán, sőt a másodperc ezredrészei alatt még az áramlás iránya is megváltozik benne, például a kisülés kezdetén az áram a felhőkből a föld felé tart, később ellenkezőleg, a földről a felhő felé halad, majd újból megfordul stb.

Mihelyt kiderült, hogy a villámra nem az egyenáram, hanem a váltóáram szabályai alkalmazandók, azonnal megnyílt a lehetőség a villámhárító költségeinek lényeges leszállítására. Először is a drága elektrolitréz helyett egyszerű vasanyagot lehetett alkalmazni, miután ez az egyenáramot ugyan sokkal rosszabbul vezeti, de a gyors váltakozású áram számára lényegesen könnyebben nyit utat. A vas kisebb faj-súlya, nagyobb fajhője és magasabb olvadási hőmérséklete miatt is sokkal alkalmasabb volt a villámhárító céljaira. Könnyebb volt a vas-huzalokat felerősíteni és kevésbé kellett a tetőzet egyes gyengébb alkotórészeit megterhelni. Az új vasvillámhárító tehát a tetőzetnek olyan részeire, csúcsaira, nyulványaira is el volt vezethető, ahova a rézvillámhárítóval bajos volt eljutni.

További előnye volt a vasvezetékeknek, hogy nehezebben melegedett át és magasabb hőmérsékleten olvadt meg, mint az elektrolitréz. Ezért a villámot kisebb tömegű vasvezetékekkel is jobban vezethetjük le a könnyebben olvadó rézhuzalokkal. Ez megint újabb forrása a súly- és költségmegtakarításnak.

Ehhez járult a másik fontos felfedezés, hogy a villámáram úgyis csak a levezetőpálya felületén halad, a belsejét nem használja fel. Ebből ugyanis az következett, hogy semmi értelme sincs tömör huzalokat használni, sokkal helyesebb üres csöveket, vagy szalagalakú vezetékeket alkalmazni, amelyeknek nagy a felületük, de nem nagy a súlyuk.

Mind a két felfedezés egyrészt hatásosabbá, másrészt könnyebbé és olcsóbbá tette a villámhárítót. A vasvezeték alkalmazásánál elérhető megtakarítások viszont módot adtak arra, hogy ne csak egy vagy két levezetőpályát helyezzünk egy-egy épületre, hanem például mind a négy sarkára egyet, amelyeket vízszintesen is összekötünk egymással fent és lent. Ily módon a házat mintegy fémkalitkával vesszük körül. Ennek a villámvédelem szempontjából igen nagy előnye van, mert a fizika azt tanítja, hogy egy fémkalitka belsejében sokkal gyengébbek a külső elektromos események hatásai, sőt, ha a kalitka elég sűrű rácsoszatú, akkor gyakorlatilag minden villamos hatás megszűnik a belsejében.

Egy másik pont, amelyen a tudományos kutatások lényegesen olcsóbbá tudták tenni a villámhárítót, az úgynevezett felfogócsúcsokon jelentkezett. Mint ismeretes, a régifajta multszázadi villámhárító több méter magas fémpálcában végződött, amelynek felső vége hegyesre volt kihúzva és vastagon be volt vonva a legdrágább nemesfémekkel, arannyal vagy platinnával. E bevonatok persze sokba kerültek, pár év alatt pedig elpusztultak és akkor új áldozatok árán meg kellett őket újíttatni.

bebizonyították, hogy a villámhárító ép oly jól megfelel hivatásának, ha nincsenek rajta nemesfémekkel bevont csúcsok. Sőt bebizonyították még azt is, hogy a kalitka-rendszer szerint szerkesztett villámhárító nagyobb biztonságot nyújt felfogópózná nélkül, mint a régi rendszerű, de felfogópóznával ellátott berendezések. Nemcsak a nemesfémbevonatot, aranyozást és platinázást lehet megtakarítani, hanem magukat a felfogópóznákat is. Utóbbiak látszólag nem jelentenek komoly költségvetési tételt, a valóságban azonban elhagyásuk nagy előnyt hoz az ingatlan-tulajdonos számára és pedig azért, mert a felfogópóznák és merevítő tartóik az idő folyamán sok kárt okoztak a tetőszerkezetekben. A szél elkerülhetetlen lengésbe hozta őket, és ezeknek a nagy tömör fémtesteknek a folytonos mozgása előbb-utóbb a legjobban elkészített tetőszerkezetnek is szükségszerűen kárára volt.

Még más téren is elérhetők tekintélyes megtakarítások. Az épületszerkezeteknek sok olyan részük van, amelyek ingyenes villámhárító pályaként használhatók fel és így módot adnak a kalitkarendszerű villámhárító olcsó megvalósítására. Ma a kisebb épületeket is vasvázal építik. A felhasznált vasgerendák már egy többé-kevésbé tökéletes vezetőkalitkát alkotnak. Csak arról kell gondoskodnunk, hogy kellő földelést kapjanak és hogy a tetővezetékkel olyan összeköttetést létesítsünk, amely kizárja azt, hogy a villám a padlástér átütésével, tehát tüzet okozva ugorjon át rájuk. Az első vízlevezető csatornák függőleges ágai is fémből vannak és kitűnő levezetőpályát nyújtanak. Ezeket a lehetőségeket nem is egyedül takarékosági okból kell kihasználnunk, hanem azért is, mert az épület nagyobb fémrészeit úgyis össze kellene kötni, tisztán villámvédelmi okokból is, az elhárítóberendezéssel. Mert a villámhárítóval ellátott házakban majdnem egyedül csak abban az esetben szokott kárt tenni a villám, ha ezt a fontos óvintézkedést elmulasztottuk. A vasgerendák és a vízlevezető csatornák mellett lényeges megtakarítási lehetőséget nyújt a vízvezetéki csőhálózat is, amely mindig a legkitűnőbb ingyenes földelést teszi lehetővé. Régebben egyes városok vízművei megtiltották ugyan a villámhárítónak a vízvezetéki csövek útján való földelését, de ezzel a túlóvatos eljárással rendkívül sokat ártottak a villámhárító elterjedésének. Ma e tilalmak már alig vannak érvényben, mert ez a megoldás igen sokat használ a villámvédelem ügyének, anélkül, hogy a vízvezetéki berendezésre vagy azok használatára komoly veszélyemelkedést hozna. Köz-tudomású egyébként, hogy közeli zivatar alkal-mával nem tanácsos a vízvezeték használni, mert a földelt vezetékkel való érintkezés akkor is súlyos kockázattal jár, ha abba sehol sem csatoltak bele villámhárítókat.

Megtakarítások érhetők még el a villámhárító úgynevezett *elszigetelése* körül is. Még ma is lehet látni olyan villámhárítóvezeték-tet, amely szigetelőcsigák körül tekerve van felerősítve. Ez egyrészt felesleges, másrészt veszedelmes. Felesleges azért, mert nincs a világon olyan szerelési anyag, amely a villámszikrának képes volna útját szegni. Sőt minél jobb szigetelővel egyekezünk a villámnak útjába állni, annál súlyosabb erőművi és hőhatásokra kell elkészülve lennünk. Veszedelmes pedig a villámhárítónak az épülettől való elszigetelése azért, mert

az elhárítóberendezésnek éppen az a célja, hogy az épület minden részét lehetőleg jó összeköttetésbe hozza a földdel, nehogy a reá eső villám a szigetelők szétrombolása és felgyújtása árán legyen kénytelen magának utat törni. Világos tehát, hogy a villámhárító tartóit közvetlenül és minél nagyobb felületen érintkezésbe kell hozni a házfalakkal*, hogy azok feladatukat teljesíthessék.

Igen sok tekintetben egyszerűsíteni és olcsóbbítani lehetett tehát a régifajta, úgynevezett Franklin—Gay—Lussac-féle villámhárítót. Csak egy tekintetben nem szabad a költségek még további csökkentésére törekednünk: nem tanácsos fukarkodnunk a kalitkaelv betartása és az egyes vezetődarabok megbízható összekapcsolása tekintetében. Erre nézve röviden a következőket kell az érdekeltek lelkére kötnünk.

Kisebb, néhány szobából álló lakóházon egyszerűen azzal valósítjuk meg a kalitkaelvet, hogy a ház két *átellenes* sarkában alkalmazunk levezetőpályákat (például felhasználjuk az esővízlevezető csatornákat) és ezekkel hozzuk összeköttetésbe a tetőelek és gerincek mentén futó felfogóhuzalokat. Ha nagyon óvatosak akarunk lenni, az eresz alatt a házat körülvezető körvezetékekkel összeköthetjük ezeket a felfogópályákat. Ha a tetőzetten ereszesatorna fut körül, akkor azt használhatjuk fel körvezetékeknek. A lefutó vezetéseket megbízhatóan földelni kell. Hogy hogyan, arra a II. fejezetben visszatérünk.

Nagyon szigorúan kell megkövetelnünk a villámhárítóvezeték egyes részeinek egymással való gondos összeerősítését, kivált azokon a helyeken, amelyek a szélviharoknak ki vannak téve. Legjobb, de költséges eljárás a hegesztés. Ha a használt anyag megengedi, akkor forrasztani is lehet. Erős összeszegezés, vagy összecsavarozás is teljesen jó, de sajnos, nem valami tartós megoldás szokott lenni. A villámhárító szabadon lévő részeit ebből a szempontból időnként meg kell tekinteni. A földben fekvő vezetéknek csak ritkán, a falban lévőnek úgyszólván sohasem sérülnek meg, azokat tehát nem szükséges ellenőrizgetésekkel bolygatni.

Természetes, hogy a vasvezetéseket rozsdásodás ellen gondosan óvni kell. A mázolás semmiképpen sem akadályozza a villámhárító működését. Régebben ezt nem tudták, azért ajánlottak nemesfémekkel bevont felfogócsúcsokat. A jó miniumfesték, vagy a rozsdamentes vasfajta alkalmazása elintézi ezt a kérdést. villámhárító mázolása és a mázolás megújítása jelent ugyan valami csekély költséget, de mégis nagy megtakarítás számba megy ez a megoldás a régen megkívánt aranyozásokhoz és platinázásokhoz képest.

II.

A villámokozta tüzek megelőzési lehetőségei villámhárító nélkül.

Az előbbieket megmutatták, hogy a korszerű hárítóberendezés felszerelése egyáltalában nem jár azokkal a súlyos kiadásokkal, amelyek a régi

részvezetékes, felfogócsúcsos, dúsan aranyozott villámhárítónál felmerültek. Éppen ezért ritkábbá kell válnia annak az esetnek, hogy valaki a költségek miatt visszariad a villámhárító felállításától. De ha bárki mégis úgy érezné, hogy kis házában a villámokozta veszély nem áll arányban a hárítóberendezéshez szükséges beruházásokkal, akkor mit tehet mégis a kárveszedelem csökkentése érdekében?

Ha az épület magaslaton és egyedül áll, ha esetleg emeletes, ha homokos vagy ha sziklás talajon épült, akkor a villámveszély oly nagy és a villámhárító fel nem szerelése annyira súlyos mulasztást jelent, hogy az illetőnek semmi további tanácsot nem adhatunk.

Más a helyzet a sorház rendszer szerint épített, a környezetből lényegesen ki nem emelkedő, vagy éppen a városi háztömegbe beágyazott kisebb épületeknél, mert ezeknél a villámcsapás valószínűsége annyira csekély, hogy nem szükséges ragaszkodnunk a villámhárító felszereléséhez. De azért ilyen helyeken sem felesleges, ha a villámra vonatkozó tűzrendészeti szabályoknak azt a részét, amely szóra érdemes költséget egyáltalában nem okoz, figyelemre méltatjuk.

Melyek tehát azok az egyszerű tűzvédelmi kívánságok, amelyeket a villámhárító oltalma alatt nem álló épületek tulajdonosainak lelkükre kell kötnünk?

Két csoportba választjuk szét ezeket. Vannak ugyanis olyanok, amelyek nemcsak a villámokozta tűz, hanem minden másfajta tűz keletkezése és nagyrafejlődése elé vannak hivatva akadályokat gördíteni. A tűzrendészeti építéstanba tartozó előírások, a kellő számú kijárat szabadon tartása, az oltóvízről való előgondoskodás, a könnyen égő lim-lomnak a padlástérből való könyörtelen kitiltása csupa olyan intézkedés, amely az általános megelőző tűzrendészeti tartozik és amelynek bővebb taglalásától ezen a helyen bátran felmenthetjük magunkat.

Vannak azonban más egyszerű helyi óvóintézkedések is, amelyek a villámkisülés különleges sajátosságait aknázzák ki. Ilyen mindenképp az a kikötés, hogy a házban vagy a házon lévő nagyobb fémtárgyakat minden körülmények közt földvezetékekkel kell ellátni. Ha a házban lévő kazánt, vagy nagyobb fémgerendát egy huzal segítségével összekötjük a talajvízzel, vagy a kút vizével, akkor még nem kaptunk ugyan tökéletes villámhárítót, de az épület biztonsága tekintetében igen sokat tettünk.* Persze itt sem kell túlzásokba mennünk. Csak az olyan fémtárgy szorul földelésre, amely valamilyen irányban egy méternél nagyobb kiterjedésű.

Egy másik tanács, amelynek megszívlelése úgyszólván semmi készkiadást sem jelent a kis házacskaja tulajdonosa számára: a kémények kellő rendben tartása. Már említettük e lapok hasábjain, hogy az összefüggő koromréteg elég jó vezetője az elektromosságnak, és ebből kifolyólag bizonyos fokú veszedelmet jelent a villámcsapás szempontjából. Ez a magyarázata annak a sokszor tapasztalt ténynek, hogy a villám na-

* Ennek az elvnek az érvényesítésénél kivételt kell azonban tennünk az épület éghető anyagból készült szerkezeti elemeivel, például a tetőszerkezettel, amelyeken nem tanácsosa villámhárító vezetékét közvetlenül végigvezetni, hanem csak 8—10 cm magas fémlábakon. Ekkor a huzal és a faanyag között még levegőpárna foglal helyet, amely nem egedi, hogy a villámcsapás folyamán esetleg átmelégedő levezetőhuzal a

* Erre a célra legjobb a nagyobb átmérőjű vasvezeték, például használt vascső, olcsón beszerezhető laposvasdarabok stb. A földben fekvő részeket azonban vörösrézbe kell készíteni. Ivóvizet szolgáltató kútba rézvezeték nem szabad bocsátani; fémcsővíz szivattyús kutaknál elég a földelővezeték a kút fémcsővére kelően ráerősíteni. Ahol vízvezeték van, ott a földelővezeték ki sem kell vezetnünk az épületből, elég a

utat az épületekbe. A nyáron nem használt kéményekből tehát igen célszerű a kormot még tavasszal, a zivataros időszak beköszöntése előtti időben eltávolíttatni. Ez még akkor sem jelent többletkiadást, ha a tisztítást kéményseprőre kell bízunk; hiszen előbb-utóbb a kéményt, a villámveszedelemre való tekintet nélkül is, ki kellene separtetni. Kissé bonyolultabb a helyzet a nyáron is használt konyhai kémények körül. Ezek teljes villámbiztonságot csak akkor nyújtanak, ha a kémény legalsó részére egy földvezetéket építünk be. Sokba ez sem kerül, de csak a nagyon villámveszélyes helyeken épült házakban tartjuk okvetlenül szükségesnek. Az átlagos falusi lakóházban elegendőnek látjuk azt az óvintézkedést, ha nyáron (és kivált a nyár első felében) a szokottnál valamivel sűrűbben és alaposabban történik a kémények tisztogatása..

A rádió örvendetes elterjedése miatt fokozott figyelemben kell részesítenünk a *rádióantennák* szerepét a villámveszedelem alakulásában. Mint ismeretes, ebben a tekintetben igen sötétezlátó nézetek is szárnya keltek, amennyiben egyesek azt gondolják, hogy az antennák önmagukban véve is emelik egy-egy épület villámveszélyeztettségét. Meg kell ezzel szemben állapítanunk, hogy mai tudásunk szerint a helyesen és szakszerűen felszerelt rádióantenna nemcsak hogy nem növeli a villámcsapás veszedelmét, hanem megfelelő kezelés mellett, még bizonyos mértékű védelmet is ad egy esetleges villámcsapás ellen, úgy hogy némely esetben még a villámhárító szerénymértékű pótlékának is lehet minősíteni. Meg kell természetesen követelnünk, hogy a rádióantenna megfeleljen az elemi villámbiztonsági követelményeknek, vagyis túl hirtelen irányfordulatok ne legyenek rajta, zivatar esetén pedig az épületen kívül kifogástalanul földelhető legyen. Hiában van azonban az antennán a legcélszerűbb kékes kikapcsoló berendezés, ha zivataros időben elfelejtik, vagy elmulasztják a földelést valóban végrehajtani. Még ilyenkor is valószínű ugyan, hogy az antennát érő villámcsapás a kékes kikapcsoló szikraközén átugrik és közvetlenül a talajba fut; de megtörténhetik, sajnos, az is, hogy már előbb az épület valamely fémtárgyára szökken át, közben rombolva, gyújtva, esetleg gyilkolva is. A lakosságot tehát elsősorban arra kell kioktatnunk, hogy antennáját hozzáértő, felelős mesteremberrel szereltesse fel; másodsor és különösképen pedig arra, hogy a helyesen felszerelt kikapcsolóberendezést valóban használja és semmi körülmények közt sem mulassza el zivatar előtt a házönkívüli földelést működésbe hozni. Nem csak akkor kell bekapcsolni a földelést, amikor a közeli zivatar már felismerhető, hanem minden olyan alkalommal is, amikor hosszabb időre elávoznak otthonunkból. Az éjjeli kikapcsolás és szükséges minden olyan napon, amikor a rádió időjárásjelentése zivatarokat helyez kilátásba.

teszi, ha antennáját csakis arra az időre tartja üzemben, amíg a készüléket valóban hallgatja; a készülék kikapcsolásával egyidőben pedig az antennát is átkapcsolja a házönkívüli földvezetkekre.

Természetes, hogy az antennák földvezetékét sem szabad kanyargós vonalak mentén, vagy éppen szigetelőcsigák körül csavarva, vezetni, hiszen ez a villámot a földvezeték elhagyására kényszerítené, tehát éppoly veszedelmes lenne, mint a tulajdonképpeni villámhárítónál.

Még egy tanáccsal kell szolgáljunk az új épületek tulajdonosainak és lakóinak. A tapasztalás bizonyítja, hogy az egészen új, még nagyon sok habarcsvízet tartalmazó épületekbe gyakran üt bele a villám. A nagyon fiatal épületek tehát kezdetben különösen veszedelmesek lehetnek. Néhány hónapi száradás után a villámveszély csökken. Sok házba újkorában üt bele a villám, de azután soha többé.

Ebből a tényből kétféle következtetést kell levonnunk. Az egyik, hogy még ki nem száradt falu épületbe, egyéb egészségügyi okok mellett, már a villámveszély miatt sem tanácsos a nyár elején beköltözni. Öszre az épületek (még a nyár folyamán épültek is) nagyjában kiszáradnak és a zivatarok is lekerülnek a napirendről. A másik megszívlelendő következtetés, hogy ha új házunkba a villám beleütött, azért nem kell kétségbe esnünk afelett, hogy az épület rossz, villámveszedelmes telken emeltük. Ha volt a házön korszerű villámhárító, akkor a villám úgy sem okozott sem kárt, sem balesetet. Ha nem volt, akkor persze helyre kell hozni a károkat, de azért nem kell magunkat azzal rémítgetnünk, hogy ezek a károk mánduntalan ismétlődni fognak. Persze célszerű lenne a házat utólag még ellátni villámhárítóval, hiszen annak költségei valósággal eltörpülnek az építkezés egyéb járulékos kiadásaihoz hasonlítva. De korántsem szabad azonnal azt gondolnunk, hogy az első villámcsapást okvetlenül a villám további sorozatos látogatásainak kell követniök.

Amint láthatjuk, a villámokozta tüzek megelőzésére sok apró intézkedést tehetünk, amelyek részben semmibe nem kerülnek, részben pedig csak eltörpülő összegeket kívánnak azokhoz a károkhoz képest, amelyeket elkerülhetők tesznek. A már egyszer kitört tűz naggyáfejlődését csakis az általános tűzrendészeti megelőzés elvei alapján biztosíthatjuk, amelyek megismertetése és minél szélesebb rétegekkel való megértetése a legfontosabb nemzetnevelési célok közé sorolandó.*

* Dolgozatunk keretei nem engedték, hogy a villámokozta terménytűzek hazánkban igen-igen fontos kérdéseire is kiterjeszkedhessünk. Ezt a kérdést a Tűzrendészeti Közlönyben már több ízben érintettünk, részletes ismertetését pedig megtalálhatja az olvasó a következő munkában: „Védekezés az időjárás károk ellen”, Magyar Meteorológiai Társaság kiadása, Budapest, 1930. Ára 2 pengő.

Értesítés. A Magyar Országos Tűzoltószövetség irodájában július és augusztus hónapokban hivatalos órák hétköznapokon délután 4—6-ig tartatnak. Kivételt képeznek a szombati és ünnepnapok előtti délutánok, amikor hivatalos irodai szolgálat nincsen.

Az ügyvezető alelnök jelzett hónapokban hetenként egyszer, és pedig minden pénteken délelőtt 10—1 óráig található a szövetségi irodában. Nyári lakcíme: Csömör, Pest megye.

Dr. Marinovich Imre, üv. alelnök.

Debrecen város tűzrendészetének vázlatos története

Írta: vitéz Roncsik Jenő dr

(Folytatás)

A városi tanács több ízben bocsátott ki hirdetményt, melyben felhívta a város lakosait az 1774. évi szabályrendelet rendelkezéseinek a megtartására. Az 1785 február 17-i rendeletéhez még hozzáfűzi: Mivel az is megtörténhet a dolog, hogy a macska a tüzet a szórén elviszi, minden gazda és gazdaasszony reá vigyázzon, hogy a macska a tűz körül ne legyen.

1791 augusztus 23-án a mesterutcai kisajtnál keletkezett tűz és 26 ház pusztult el. A tűz keletkezésének a helyén német katonákat láttak ólálkodni, másnap a péterfiautcai részen, a lóvásár végén (ma Rákóczi-utca) gyulladt ki egy istálló és újra sok ház égett le. A lakosok a gyujtogatással a német katonákat gyanúsították s egy párat, akiket el tudtak kapni, annyira megverték, hogy nyomorékká váltak. Ezt követőleg egyik gyujtogatás a másikat érte, valószínűleg a város nyakára hozott német katonák akartak bosszút állani a város lakosain társaik kegyetlen megveretéseért. Az ellentét a polgárság és a német katonaság között annyira kiélesedett, hogy pl a mészárosok nem voltak hajlandók a katonák részére húst kímélni.

Az ügy kivizsgálására a városba küldött katonai bizottság a gyujtogatással gyanúsított katonákat nem találta bűnösnek, sőt a magyar királyi helytartótanács, ahova az ügy végső fokon került, a megvert katonák fájdalomdíját, gyógykezelési költségeit, elszakított ruhájuknak az árát és a nyomorékká váltak holtig tartó tartásdíját is a városra vetette ki, miután a katonák megverőit személyenként nem lehetett megállapítani.

Az 1791. évben volt tüzesetek oltásánál megállapították, hogy: „nagy vízi puskák, vagy machinák nincsenek elegendő számmal“, miért is a városi tanács Nagy Sámuel ágens közvetítésével Bécsből Fillgrader mestertől rendelt két kisebb fajtát, amelyek 1792 február havában érkeztek meg.

Az 1791 augusztus 31-i tanácsülésen referálták, hogy a városban a gazdák udvarán igen sok széna, szalma és fa van berakva. A tanács tagjai maguk is látták, hogy ezek a kazlak és farakások milyen gyorsan terjesztik a tüzet, szigorúan kiadták tehát, hogy azokat ki kell hordani a Nagyerdő melletti szénáskertbe. De nemcsak a városból hordatták ki, hanem a városhoz közel levő kertekből is. Miután azonban újabb nagyobb tüzeset nem fordult elő, a város lassanként újra megtelt széna- és szalmakazlakkal, csutkaboglyákkal s mikor 1797 szeptember 16-án a Hatvan-, Nagy- és Kisúj-, Német-, Kádas- (ma József királyi herceg, Simonffy-, Széchenyi-, Arany János-utca) és Miklós-utcák leégtek, a város újra kiadta a rendeletet a kazlak és boglyák kihordására, három forint büntetés és elkobzás terhe alatt.

Geöcz Ferenc királyi tanácsost 1794-ben Debrecen királyi biztosául nevezték ki, ő a város tűzrendészeti viszonyai iránt is meleg érdeklődést tanúsított s a tapasztalt hiányokról és a szükséges intézkedésekről jelentést tett a helytartótanácsnak is. 1797-ben a külső vásártéren levő kalmársátrak, kettő kivételével, leégtek. A debreceni vásárra járó kereskedők több ízben

és fabódék helyébe építtessen a város kőből árusítóhelyeket. E két ügyben a helytartótanács 1799 október 1-én kelt rendeletével intézkedett, amelyet a városi tanács december 11-i ülésében tárgyalta s a helytartótanács rendeletéhez képest átdolgozta az 1774-ben kiadott „Tűz ellen való rendelés“-t s azt nyomtatásban is kiadta.

E szabályrendelet újabb rendelkezései a következők voltak: Eltiltotta a fakémények készítését, kötelezte a kovácsokat, pékeket, fazekasokat, ötvösöket, hogy műhelyeiket kőből, vagy legalább vályogból építsék, szigorúan vette a kémények minden hónapban legalább egyszer való seprését, rendelkezett a puszkapor árusításáról, a Nagyerdőn készült házba kellett vinni a felesleges puszkaport, a puszkaporárusok jegyzéket voltak kötelesek vezetni, hogy kinek, mikor és mennyit adtak el. Az utca kapitányok, tizedesek és tizházigazdák minden hónap 1-én és 15-én kötelesek jelenteni, hogy a házaknál milyen tűzrendészeti hiányokat találtak.

A tüzesetek leírásai, a tűzvédek meggátolására vonatkozó intézkedések eddig a város jegyzőkönyveiben egyéb ügyekkel vegyesen fordultak elő, azonban 1799-től kezdve már elkülönítve kezelték azokat az ú. n. *Incendiarium Protocollumban*. Itt olvasható, hogy az 1800. évben újra sok kanócot találtak a város minden részén, amelyekről az volt a városi tanács véleménye, hogy „némelyeket csak tsalfaságból hánták el“, de azért a város szigorú őrzésére mégis megtette az intézkedéseket.

Az is kitűnik e jegyzőkönyvből, hogy a széna- és szalmakazlaknak a városba való berakásáért három forintjával az 1799. évben 486 forint büntetéspénz folyt be, úgylátszik, megérte a gazdáknak a büntetéspénz kifizetése azt, hogy talkarmányukat újra behordják a városba.

A tűz tovaterjedése elleni védekezés legjobb módja az lett volna, ha a házakat kőből és téglából építik s cseréppel fedik. Ez azonban az építkezést megdrágította egyrészt, másrészt pedig a Debrecenben készített téglák és cserép nem volt alkalmas az építkezésre. A tanácsi jegyzőkönyvekben rengeteg panaszt olvashatunk a téglavetők ellen. 1800 november 8-án a városi tanács megengedi ifj. Littmann Józsefnek a cserép és téglák készítését, de az egyik sarkalatos feltétel az volt, hogy a készítendő téglák és cserép jobb legyen, mint amit a téglavetők eddig készítettek, mert ellenkező esetben a tanács az engedélyt visszavonja.

Az 1802. évi tűzvész alkalmával leégett a nagytemplom, a kollégium részben, 643 házastelken több mint 1500 épület, amelyeknek az értéke az összeírás szerint 711.395 forint volt, az ingóságokban szenvedett kár pedig több mint másfélmillió forint. Ez után a tűzvész után a városi tanács is a legkomolyabban foglalkozott a házaknak téglából való építésével és cseréppel való fedésével. Péchy Mihály mérnök-kari őrnagynak a város különböző helyeiről földet küldésükben annak megállapítása végett, hogy melyik föld lesz legalkalmasabb a téglák készítésére s 1803 március 29-én, a szakvélemény beérkezése után, a téglavetőhelyeket a Tégláskert hátulján és a Kösélyszeren ki is jelölte. Ettől

kezdve fedik cseréppel a házakat.

A tűzbiztosabb építkezést nagyban elősegítette az 1811. évi tűzvész, amikor 1497 lakóház, 540 kamra, 1224 őr és istálló, 493 szín és 50 szárazmalom égett le, tehát a városnak több mint a fele. Az összes kár 4,472.406 forint volt.

E borzasztó pusztítás után is voltak a városban még nagyobb tüzesetek, amikor 20—40 házastelek esett a tűz áldozatául, de a tűzbiztosabb építkezés a nagyobb pusztításnak gátat vetett.

Miután a városi tanács arra is rájött, hogy a széles utcák gátat tudnak vetni a tűz tovaterjedésének, a város utcái pedig egynéhány kivételével meglehetősen szűkek voltak, a XVIII. századtól kezdve minden nagyobb tüzeset után, amikor utcák és házsorok semmisültek meg, elrendelte az utcák kiszélesítését és rendbehozatalát.

A vízhiányon nem lehetett segíteni. A házaknál levő kapitányvíz komoly tüzeseteknél számításba sem jöhetett, a kutak vize a nyári időszakban kiapadt, folyóvíz a városban nem volt, így a vízhiány miatt sokszor kellett tehetetlenül nézni a város pusztulását.

A város és a magánosok tűzoltófelszerelési az 1804. évben a következők voltak az összeírás szerint: 8 machina (fecskendő), 10 hordósszekér, 30 kád, 3 dézsa, 12 csáklya, 47 bőrvéder, 124 szalmaveder. Az 1812. évben pedig 21 lajtorja, 11 machina, 20 hordósszekér, 19 kád, 3 dézsa, 26 csáklya, 180 bőrvéder és 4 szalmaveder.

A dohányzás veszélye még mindig kísértett. 1816-ban a városi tanácsi üléseken többször szóba került, hogy a boltokban, borbélyműhelyekben, különösen pedig a város árkán kívül levő s a szegény emberek által lakott házakban minden tartózkodás nélkül dohányoznak, ezt látva, az idegen katonák, ők is dohányoznak. A tanács eltiltotta az utcákon, udvarokon, boltokban és borbélyműhelyekben a dohányzást, egyben kiküldték a főrendert a generálishoz, hogy tiltsa el azt a katonáknak is, annál is inkább, mert a forspontokon a városba jövő és innen kimenő katonatisztek, nem tudván a tilalmat, a városon végig dohányoznak, az itt pedig „Botránkozás és rossz példa“ (1816 május 16).

Az 1799. évi tűzrendészeti szabályrendelet rendelkezései átdolgozást igényeltek, az új szabályrendeletet 1845-ben Simonffy Sámuel „küldöttségi tollvivő“ dolgozta ki, mely négy részből áll. 1. A gyulladás eltávolítását célzó intézkedések. 2. Tűz oltására megkívántató előkészületek. 3. Tűzoltási intézkedések. 4. Tűz utáni intézkedés.

Az új rendelet előírta, hogy a pendely- és fakéményeket s azokat, amelyekbe a kéményseprő nem fér be, az utcabéli esküdték kötelesek lehuzatni és lehányatni. A város vízpuskái és a hordósszekerek az utcaházaknál voltak. A tűzipénytár megjutalmazta az alábbiakat:

1. Ha valaki tűzzel fenyegető embert jelentett, jutalma 10 forint;
2. ha valaki olyat, aki gyulladás alkalmával lopott, jutalma egy arany;
3. ha valaki valóságos gyújtogatót fogott, jutalma 50 forint;
4. a tűznél megjelent első szekér három, a második kettő és a harmadik egy forint jutalmat kapott.

Csorba János cs. kir. helytartósági titoknok és Debrecen város polgármestere 1854-ben

tűzvész kiütése alkalmával kellő rend, az oltás közben pedig célirányos eljárás uralkodjék“. Megszámozta a fecskendőket s mindegyik mellé két kormányost rendelt, hogy tűznél a fecskendőre felállván, a csövet egymást felváltva igazgassák. Minden fecskendő mellé két politikai biztost rendelt a városi tisztikar sorából. Ha a polgármester jelen van a tűznél, úgy őt illette meg a kizárólagos vezénylet, ellenkező esetben Szöllösi János tanácsnokot. Minden fecskendőfelügyelő és az, aki megbízást nyert a tűznél való foglalkozásra, a gomblyukába vörös szallagot tartozott tűzni s ezt a szallagot állandóan a zsebében kellett hordani. Rendelkezett a céhek beosztásáról is, de a diáktűzoltókat egy szóval sem említi meg.

A diákok a tüzesetek oltásánál mindig a legnagyobb buzgalommal vettek részt, a tűzipénytárból állandóan kaptak jutalmakat s bántotta őket Csorba rendelete, mert mellözve érezték magukat s azonkívül Csorba átiratban kifogásolta azt is, hogy a diákok túl nagy számban vettek részt a tüzek oltásában. A diákok erre kimondták, hogy a tüzesetekhez nem vonultak ki. A diákoknak a tűz oltásában évszázados tapasztalatuk volt s ezek a tapasztalatok szálltak nemzedékről nemzedékre s be is váltak. Egynéhány tüzesetnél a lakosság keservesen tapasztalta a diákok távolmaradását, a polgármester is belátta, hogy reájuk okvetlen szükség van s 1854 július elsejei átiratában kijelentette, hogy a tüzeseteknél a diáktűzoltóság közreműködését akarja, így a diákság is, elégtételt kapván, működését újra felvette.

Több mint kétszáz éven át működött a diáktűzoltóság. Mikor azonban az önkéntes tűzoltóegylet 1877-ben véglegesen megalakult, a két testület között nézeteltérések voltak, amelyek többször súlyosabb tetteleges összetűzésben robbantak ki, a város polgármestere tehát, hogy a sok pénzbe került önkéntes tűzoltóság szolgálata meg ne szűnjön, a diáktűzoltóság további működését betiltotta s az 1880 június 23-án meg is szűnt.

Az önkéntes tűzoltóság az éjjel-nappali állandó szolgálat biztosítására fizetett tűzoltókat vett fel, kiknek a száma 1918-ban már 30 volt. Az önkéntes tűzoltótestület 1919 január 1-ig állott fenn, majd egy átmeneti állapot következett a hivatásos tűzoltóság szervezeti szabályrendeletének jóváhagyásáig. 1922 február 1-ig, amikor a hivatásos tűzoltóság vette át a szolgálatot s a mai napig is az látja el. Önkéntes tűzoltóság a városban nincsen. A hivatásos tűzoltóság létszáma a következő: 1 főparancsnok, 1 parancsnok, 2 tűzoltótiszt, 2 tűzoltótisztgyakornok, 46 tűzoltóaltiszt és tűzoltó, 1 tűzoltó- és mentőorvos, 1 tb. tűzoltó- és mentőorvos, 10 szigorlóorvos, a mentői szolgálat ellátására.

A tűzoltóság főbb szereit: 2 autófecskendő, 3 motorfecskendő, 1 autótólólétra (28 méter), 2 mentőautó, 3 mentőkocsi s azonkívül egyéb löfogató szerek, amelyeket azonban már csak a kerületi tűzoltótanfolyamokon való oktatásra használnak.

A hivatásos tűzoltóság fejlődését nagyban megakasztotta a gazdasági válság, így az új tűzoltólaktanya építése is a jobb időkre marad.

Alkalmi vétel-eladás. Legénységi sisakot, szivattyús övet baltával 15—15 darabot vásárolna: Önkéntes Tűzoltó Testület, Nagyrév.

A tűzoltóságok közúti járműadója

Irta Erdélyi Ernő

A múlt évben részletes cikkben ismerttettem azokat a szabályokat, amelyek alapján a tűzoltóságok közúti autóadóikat befizetni kötelesek. Akkor még bizonyos fokú jogbizonytalanság volt, mert a tűzoltóságoknak csak a kedvezményük volt, hogy indokolt esetben, szabályszerű kérvényre átalányban állapították meg közúti adónkat s ennek az átalányozásnak az a hátránya is volt, hogy az egész évre meg kellett fizetni az adót még akkor is, ha évközben valamilyen ok miatt autóinkat le kellett állítani.

Június hó 29-én jelent meg a pénzügyminiszternek 104.000—1934. VII. számú rendelete, amely a tűzoltóságok régi sérelmét orvosolja részben, amennyiben kimondja 3. §-ában, hogy a községi tűzoltóság és az önkéntes mentőegyesület céljaira szolgáló gépjárművek a táblázatok szerint fizetendő közúti adónak 10%-át tartoznak fizetni. Hosszas előterjesztéseinknek végre meg lett az eredménye. Igaz, hogy mi úgy szeretnénk volna, ha a mi autóink teljesen adómentesek lettek volna, de ez is nagy eredmény s mutatja a pénzügyminisztériumnak intézményünk iránt tanúsított megértését. Nagy haladás s illő, hogy kellően értékeljük annál is inkább, mert a köztisztasági célokra szolgáló gépjárművek 75%-át tartoznak az adónak fizetni.

Külön kérvényt beadnunk nem kell. A magyar kir. adóhivatal köteles minden külön intézkedés nélkül, mindenkor a 90%-os kedvezményrel adónkat kivetni azzal, hogy a fizetendő részlet összege mindig 10 fillérrel osztható számrá felfelé kikerekítendő.

Vonatkozik ez a rendelkezés minden gépjárműre, amely a tűzoltóság céljait szolgálja, tehát akár személyautó, akár szivattyú, akár létra vagy szerkocsi.

Az adóhivatal köteles e rendelet alapján a gépjárművek által 1934. évi július hó elsejétől fizetendő közúti adó egész évi összegét soronkívül megállapítani, lajstromba foglalni s az új adótételt az adózóval végzésileg közölni. Amíg az új adókivetés meg nem érkezik, a régi alapján kell fizetni.

Az adómegállapítás VIII. csoportban történik. Az I. táblázat a motorkerékpárok, a II. csoport a személykocsik közúti adóját állapítja meg. Itt az adóalap a hengerűrtartalom után igazodik. A hengerűrtartalom megállapítása a következő képlet alapján történik:

$$H = 0.000.785 \times l \times d^2 \times s.$$

„H” a hengerek űrtartalmát jelenti köbcentiméterekben, „l” a hengerek számát, „d” a

hengerek belső átmérőjét (furat) milliméterekben, „s” a löket hosszát milliméterekben jelenti. E képlet alapján magunk állapíthatjuk meg autóink adóját s amennyiben a kivetés nem helyes, annak kiigazítását kérhetjük. Ügyeljünk azonban arra, hogy csak alapos meggyőződés után kérjük a kiigazítást, mert csak abban az esetben díjtalan a helyesbítés, ha ezt a hatóság téves intézkedése tette szükségessé.

A motorkerékpárok adója a hengerűrtartalom minden 250 köbcentiméterje után változik. 250 köbcm-ig 12 P, 500-ig 24 P, 501—750-ig 40 P, ezentul minden 250 köbcm-nél 20 pengővel emelkedik, egész 5000 kcm-ig, ahol az évi adó 380 P. Az oldalkocsi után külön évi 20 P az adó, tekintet nélkül a motorkerékpárt hengerűrtartalmára. Természetesen, mi ennek csak 10%-át fizetjük.

A II. táblázat a személygépkocsik közúti adóját sorolja fel. 1000 köbcentiméterig 40 P, 1500-ig 60, 2000-ig 80, 2500-ig 100, 3000-ig 160, 3500-ig 280, 4000-ig 400, 5000-ig 560, 6000-ig 720, 7000-ig 920, 8000-ig 1.120, 9000-ig 1320, 10.000-ig 1520 pengő évenként. Amint látjuk, az űrtartalom emelkedése után progresszíve emelkedik az adó. Ennek mi a 10%-át fizetjük.

A III. táblázat a fűvott gummival abroncszott, közhasználatra szolgáló tehergépkocsik adóját sorolja fel. Ide tartoznak a fűvott gumival ellátott tűzoltóautók is. Az adót itt az önsúly után vetik ki. Ügyeljünk arra, hogy ez az adó az önsúly után jár, tehát nem tűzoltószerekkel együtt lemérlegelve. Ha valamelyik tűzoltóautó után a terheléssel állapították meg eddig az adót, jelentse ezt be az illetékes rendőrhatóságnál s kérje az önsúly újabb megállapítását. Az autóba beépített alkatrészek természetesen nem szerelhetők le az újabb mérlegelésnél, mert önsúly alatt azt a mennyiséges értjük, amelyet az autó üzemképes állapotban — tehát kivonulásra alkalmasan — nyom. A létrák, szívó és nyomótlők, felszerelések, esetleg ráhelyezett agregat ebbe a súlyba nem számít. Az adóalap minden megkezdett 100 kg. önsúly után 8 pengő egész 4000 kg-ig, ahol az adó tehát évi 320 P, 4100 kg-nál azonban már ugrik az adótétel s itt 492 P s minden 100 kg után 12 pengővel emelkedik 5000 kg-ig, ahol 600 pengő az adó. Itt megint ugrik s 5100 kg-nál az adó a kétszerese lesz + 20 pengő, tehát 1020 pengő s minden 100 kg-nál már 20 pengő az emelkedés egész 7000 kg-ig, ahol az adó 1400 pengő. Itt újra ugrik 7100-nál 1704 pengőre s minden 100 kg-nál itt már 24 pengővel emelkedik s 10.000 kg.

Mezőgazdaságban előforduló kazal-, szálás takarmány-, alom-, istálló-, nád- és szalmatetőtüzek oltására legalkalmasabb az oly nagy határokból szabályozható

„NAPSUGÁR”- LÖVŐKE

Egyedül egy nap — Aldebrő, Verpelét, Szil és Sigárdi uradalom tüzesei is azt bizonyítják, hogy a „Napsugár”-lövőkét egy tűzoltószerfár semnélkülözheti **októberig terjedő részlelfizetésre is szállítjuk** Ismertetőt és árajánlatot készséggel küld:

fizetjük. A pótkocsik és póttengelyek után 500 kg-ig 20 P 501—2000 kg-ig 60 P, 2000 kg-on felül 120 pengőt kell fizetni.

A IV. számú táblázat a nem fúvott gumival, tehát akár tömör, akár Elastic (légkamrás) gumival abroncsozott közhasználatra szolgáló tehergépkocsik adóját állapítja meg. Ide sorolhatjuk autóink másik csoportját. Itt is felhívom a bajtársak figyelmét az ónsúly helyes megállapítására. E táblázat szerint az adó egész 5000 kg súlyig 40%-kal több, mint a fúvott gumikkal felszereltekénél, tehát 100 kg-nál 11 pengő 20 fillérrel kezdődik és 5000 kg-nál 840 pengő. 5100 kg-nál az adótétel 1530 pengőre (690 pengővel) ugrik s innen minden 100 kg. után 30 pengővel emelkedik egészen 7000 kg-ig, ahol az adó 2100 pengő. Itt újra ugrik 7100 kg-nál 2556 pengőre s minden 100 kg-nál 36 pengővel emelkedik egészen 10.000 kg-ig, ahol az adó 3600 pengő évenként. Természetesen, ennek az adónak mi 10%-át fizetjük. Pótkocsi és póttengely után 500 kg-ig 30 P, 2000 kg-ig 90 P, ezen felül évi 180 pengő a pótdíj.

Az V. és VI. táblázat a magánhasználatra szolgáló teherautók, a VII. és VIII. táblázat az autóbuszok adóját szabja meg, ez minket nem érdekel, tehát ezt nem is ismertetem.

A fent ismertetett adótételek, dacára a 90%-os engedménynek, elég súlyosak, mert a nagyobb adófevcskendők még így is évi 60—80 pengő körüli adót fizetnek, sőt ha nem marad alul az 5000 kg-on, akkor 153-on felül. Különösen sérelmes ez az autótólólétraknál, amelyeket nem lehet fúvott gumikra szereltetni s súlyuk bizony a 7000 kg körül mozog. Ha ezen alul marad, akkor évi 200 pengő körül az adója, míg ha ezt a határt átlépi, akkor már 256 pengőnél kezdődik az évi adója, ami rendkívül terhes olyan szernél, amely alig vonul ki évenként egy-kétszer.

A közúti adó tételei költségvetésünket jelentékenyen terhelik, ügyelnünk kell arra, hogy a rendelkezésünkre álló határokon belül a legkisebb összegben kérjük annak megállapítását, amit a hatóságok jóindulatával mindig el tudunk érni.

RENDELET

A m. kir. belügyminiszternek 198100/1934. B. M. sz. rendelete, a már alkalmazásban levő hivatásos tűzoltótisztek és altisztek képesítése.

A tűzrendészet fejlesztéséről szóló 230.000—1925. B. M. számú rendelet 14. §-ának harmadik bekezdésében foglalt rendelkezések hatályon kívül helyezése mellett a következőket rendelem.

A már alkalmazásban lévő hivatásos tűzoltótisztek és altisztek a hiányzó képzettség utólagos megszerzésére rendszerint nem kötelezhetők. A belügyminiszter egyébként méltánylást érdemlő esetekben a már alkalmazásban lévő tűzoltótisztek részére mind az iskolai végzettség, mind a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam sikeres elvégzésének igazolása (tűzoltótiszt oklevél bemutatása) alól felmentést adhat.

Ez a rendelet a hivatalos lapban kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1934. évi július hó 20-án.

dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc sk.,
m. kir. belügyminiszter

Bors János önkéntes tűzoltó, röjtökmuzsai lakosnak önfeláldozó magatartással véghezvitt életmentésért, a Kormányzó úr Ófőméltósága a Magyar Bronz Érdeméremet adományozta.

Dévényi Endre makói hiv. tűzoltóparancsnokot Tarnya Ivor, Békés vármegye alispánja a makói járás tűzrendészeti felügyelőjévé nevezte ki.

Pestvármegyei tűzoltóverseny Vácon. Valamennyi város polgármesterének és községek előjáróságainak.

Az elnökletem alatt működő vármegyei Tűzoltó Szövetség f. évi szeptember hó 9-én, reggel 7.30 órai kezdettel Vác megyei városban a Szent István-terén vármegyei tűzoltóversenyt rendez.

A verseny feltételeit oly felhívással közlöm, hogy azt azonnal közöljék a városban, illetve községben működő önkéntes és kötelezett tűzoltóság parancsnokával.

A verseny felételei:

A) Kis motorfevcskendő- (agregát) verseny.

Kis motorfevcskendő iskola- és gyorszerelése. A szerelésben részt vesz egy vezénylő és öt szerelő. Tekintve, hogy a kis motorfevcskendő egységes szerelési szabályzata még nem készült el, ezúttal minden testület a jelenleg használatos szerelési szabályzatok szerint négy szívótömlővel és három nyomótömlővel versenyezhet, melynek egy gépen írott példányát át kell adni a versenybírósnak. A verseny a vármegyében leginkább elterjedt Mátray-féle kis motorfevcskendővel történik, melyet a rendezőség bocsát a versenyzők rendelkezésére.

A szerelés minden versenysorozatban kizárólag tekerestömlővel történik.

B) Mozdonyfevcskendő-verseny.

Négykerékű billenő mozdonyfevcskendő iskola- és gyors szerelése.

A szerelésben résztvesz egy vezénylő és kilenc szerelő.

C) Kocsifevcskendő-verseny. (Kizárólag községi testületek számára.)

Süllyesztett medencéjű egységes kocsifevcskendő iskola- és gyors szerelése.

A szerelésben résztvesz egy vezénylő és kilenc szerelő.

Támadási gyakorlat.

Az A), B), C) pontok alatt felsorolt csoportok támadási gyakorlatában a kocsifevcskendő-csoport angol dugólétrát, a mozdonyfevcskendő-csoport kis motorfevcskendő sorozatban kihúzólétrát szerel, s ezeknek szereléséhez külön szerelészámok osztandók be.

A támadási gyakorlathoz a motorfevcskendővel versenyző csapatok három tekeres 15 méter hosszú tömlőt hozzanak magukkal.

A támadási gyakorlat két részből áll. 1. írásbeli, melyben minden vezénylő résztvesz, 2. gyakorlati, amelyre a versenybírósnak az előzetesen megtartott versenysorozatban arra alkalmasnak ítélt versenycsapatokat bocsátja. A vezénylők írásbeli taktikai feladatának megoldására 60 perc áll rendelkezésre. írónt és papírt a rendezőség ad.

Jelentkezési határidő augusztus 1.

A jelentkezéshez szükséges nyomtatványok a vármegyei tűzoltószövetség (Budapest, IV., Vármegyeháza) elnökségétől igényelhető.

Nevezési díj nincs.

A versenycsapatok csak szabályszerű egyenruhában és felszereléssel jelenhetnek meg.

A szerelés az egységes gyakorlati szabályzat szerint történik, minden ettől való eltérés, hiba. A kis motorfecskenő szerelésére vonatkozólag az A) pontban felsoroltak az irányadók.

A versenyen résztvehetnek mindazok a vármegyei tűzoltótestületek, amelyek a legutóbb tartott járási tűzoltóversenyen 1—3 helyezést értek el, míg a városok önkéntes testületei kivétel nélkül. Minden csapat csak egy versenyszámban vehet részt.

A kis motorfecskenő és mozdonyfecskenő versenysorozatra a fentemlített megszorítással benevezhetnek városi és községi testületek, míg a kocsifecskenő versenysorozatra kizárólag községi önkéntes, vagy kötelezett testületek.

Egyebekben a versenyre a MOTSZ által kiadott új versenyszabályzat rendelkezései az irányadók.

A szerelős számokat a versenybíróóság osztja be. A csövezetők beosztási helyüket megtartják. A szerelő-számok megjelölésére szükséges karszalagokat, valamint a szükséges szereket a rendezőség biztosítja rendelkezésre. A csapatok szereket magukkal nem hozhatnak.

A verseny a jelzett napon reggel 7.30 órakor kezdődik. Azok a csapatok, amelyek erre az időpontra a verseny színhelyére megérkezni nem tudnak, érkezésük sorrendjében vesznek részt a versenyen. A csapatoknak azonban legkésőbb déli 11 óráig meg kell érkezniök. A később érkező csapatok a versenyben nem vehetnek részt.

Versenydíjak:

a) Vándordíjak:

1. Kis motorfecskenő-sorozat részére Mátyás Antal által adományozott fehér selyemből díszes kivitelű csapatzászló.

2. Mozdonyfecskenő-sorozat részére „Agorasztó Tivadar“ vándordíj. Egy lófogatú és egyben személyszállító benzínmotoros turbinafecskenő teljes felszereléssel.

3. Kocsifecskenő-sorozat részére később megállapítandó vándordíj.

Egyéb díjak:

1. Kis motorfecskenő versenyben 2 díj

2. Mozdonyfecskenő versenyben 2 díj

3. Kocsifecskenő versenyben 2 díj

4. Vezénylő részére 3 díj

Azon mozdonyfecskenővel versenyző csapat, amely a vándordíjat elnyeri, köteles a vándordíj átvételekor a községi előjáróság, illetve polgármester által kiállított oly tartalmú nyilatkozatot bemutatni, hogy az előjáróság a motoros szer elhelyezéséről és szakszerű karbantartásáról gondoskodik. A versenyre vonatkozó egyéb tudnivalókat a versenyre jelentkező csapatoknak a váci önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága augusztus hó 20-ig megküldi.

Budapest, 1934. évi július 4-én.

Alispán szabadságon: Ney, főjegyző.

Vas vármegye Tűzoltószövetsége még a világháború befejezése után elhatározta, hogy Szombathelyen nagyszabású emlékművet emeltet a világháborúban hősi halált halt vas megyei tűzoltók emlékének a megörökítésére. Sok akadályt és nehézséget kellett a szövetségnek legyőznie, amíg végre az idén megbízást adhatott Rajky István szobrászművésznek az emlékmű elkészítésére és a felavató ünnepélyt szeptember hó 2-ára tűzte ki.

Az emlékmű leleplezésével és a vele kapcsolatos tűzoltó-ünnepségekkel a szövetség a város ün-

első három napját tűzte ki az országos jellegű tűzoltó-ünnepségek dátumául. A megyéből, azután az ország összes városából, sőt külföldről is több mint kétezer tűzoltó-vendéget vár a rendezőség ezekre a napokra Szombathelyre.

Az ünnepségek sorrendje a következő:

MEGHÍVÓ

Vas vármegye Tűzoltó Szövetsége Szombathelyen, 1934 szeptember 1., 2. és 3-án tartja a világháborúban elesett vasi Tűzoltó Bajtársak emlékművének avatását XLV. évi rendes közgyűlése keretében, melyre a tagegyesületeket, a vendégként érkező Tűzoltó Bajtársakat és a tűzoltó ügy minden ágazat Barátját ezennel bajtársi szeretettel meghívja az Elnökség.

Napirend és tárgysorozat:

I. szeptember 1-én.

A vasúton érkező Bajtársak fogadása.

Este tűztámadási gyakorlat. Bemutatja a szombathelyi hivatásos és önkéntes tűzoltóság.

Utána ismerkedési estély.

II. szeptember 2-án.

Reggel 6 órakor zenés ébresztő.

7 órakor az aznap érkező csapatok fogadása a pályaudvaron, a tűzoltó zászlóaljak megalakítása.

8 órakor gyülekezés a tűzoltólaktanya udvarán tartandó közgyűlésre.

9 órakor Vasvármegye Tűzoltó Szövetségének közgyűlése az alábbi tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.

2. Főtitkári jelentés.

3. Zárszámadás 1933-ról, költségvetés 1935-re.

4. A 8 nappal előbb írásban beadott indítványok.

10 órakor tábori mise, utána:

A vas megyei hősi halált halt Tűzoltóbajtársak emlékkövének leleplezése:

a) Megnyitó beszéd: Dr. Kiss Emil, a szoborbizottság elnöke.

b) Ünnepi beszéd: Gr. Széchenyi József, a M. O. T. Sz. elnöke.

c) Ünnepi beszéd a vármegye részéről: Dr. Ostffy Lajos főispán, a vm. szöv. tb. elnöke.

d) A szobrot a város nevében átveszi: Dr. Ujváry Ede polgármester.

12 órakor díszmenet a felavatott emlékmű előtt.

13 órakor díszebéd.

15 órakor a vármegyei nagyobb tűzoltóságok összesített bemutató gyakorlata a szombathelyi hivatásos és önkéntes tűzoltóság vezetése alatt.

16 órakor kirándulás Jákra, a híres XII. századból való templomnak és a jáki teljes tűzvéderő szervezet nagy bemutató gyakorlatának, valamint a híres jáki gerencsériparnak megtekintésére.

III. szeptember 3-án.

Reggel 7 óra 30 perckor találkozás a pályaudvaron.

7 óra 55 perckor indulás Kőszegre.

8 óra 37-kor Kőszeg város polgármestere és községe fogadja az érkező Bajtársakat.

9 órakor az Európa történelmében nagy szerepet játszott kőszegi vár, valamint a belső város egyéb nevezetességeinek megtekintése, a kőszegi hivatásos és önk. tűzoltóság bemutatógyakorlata, a hősi emlékmű megkoszorúzása.

11 órakor kirándulás a XVII. századból származó gyönyörű Kálvárián át az ősi Óházi-romok megtekintésére.

13 órakor megérkezés a Hétforráshoz, hol a Bajtársakat a város villásreggelire látja vendégül.

Meghívó. A nagykőrösi Önkéntes Tűzoltó Testület 1934. évi szeptember hó 22-én, vasárnapon

leumi ünnepeket tart, melyre a tűzoltótestületeket, hatóságokat, bajtársakat és a tűzrendészet ügyének barátait szeretettel meghívja. Az ünnepség sorrendje:

1. A testületi zászló felavatása, illetve felszen- telése d. e. 8, ill. 9 óras istentiszteleteken.

2. Díszközgyűlés d. e. 10 óraker a városi kultúr- palota színháztermében, következő tárgysorozattal: a) „Hiszekegy“, éneklí a testület dalkara, b) Elnöki megnyitó, tartja: dr. Szabó Ambrus városi tanács- nok, a testület elnöke. c) Ünnepi beszéd, tartja: Dezsó Kázmér Nagykörös város polgármestere. d) Üdvözlések. e) Királyi díszvörös és szolgálati érmek kiosztása. f) Indítványok. g) „Bús magyarok imád- koznak“, éneklí a testület dalkara. h) Zászlóavató beszéd, mondja: dr. Gusáth György v. főjegyző. i) A zászlóanya, ill. hatóságok és testületek szalagjai- nak elhelyezése és a zászlószegek beverése. j) Him- nus, éneklí a testület dalkara.

3. Ebéd d. u. 1 óraker a Széchenyi-kertben.

4. Tűzoltóverseny d. u. 3 óraker a MOVE NTV városi telepen.

5. Elvonulás, illetve tisztelgés a Hősök Szobra előtt.

6. A Nagykörösi Ö. T. T. bemutató gyakorlata a piactéren.

7. Vensenydíjak kiosztása.

8. Táncmulatság és tűzijáték a Széchenyi-kert- ben este 8 óraker.

A nagyszabásúnak ígérkező ünnepség íránt máris oly nagy érdeklődés nyilvánult meg még a távolabbi megyékből is, hogy kérjük a jubileumi ün- nepeken résztvenni szándékozókat, hogy részt- vételüket — a kifogástalan elszállásolás és étkezés érdekében — a rendező testületnél: Nagykörös, Tűz- oltó-laktanya, előre bejelenteni szíveskedjenek.

A hatvani járás (Heves vm) *tűzoltóversenyét* folyó évi augusztus hó 26-án Horton fogja rendezni az új versenyszabályzat szerint. E versenyre minden tűzoltó barátot szeretettel meghívunk. Vasútállomás. Hort-Csány és a 8 km-re fekvő Hatvan. A horti tűz- oltótestület minden érdeklődőnek készséggel vála- szol. A verseny előkészítése céljából Horton népes értekezletet tartottak július 15-én a járás parancs- nokai és jegyzői kara, amikor sok fontos ügyet tár- gyaltak le. Behatóan foglalkoztak az egyenruha kér- désével is.

Tűzoltó jubileum Kevermesen. Július 29-én tartotta a kevermesi önk. tűzoltó test. 30 éves jubi- leumi ünnepejét. A jubileumi ünnepség 29-én dél- előtt 9 óraker az Országzászlónál kezdődött, ahova el- zarándokolt az egybesereglett, közel 110 főnyi tűz- oltóság, továbbá a szomszéd vármegyéből egybegyűlt tisztikar, valamint igen szép számú közönség. Itt vitéz Koppándy József elnök tartott magas szárnya- lású buzdító beszédet, ahonnan az ünnepi szentmi- sére vonult fel a tűzoltóság. Az ünnepi misét dr. Bor- dor József plébános pontifikálta, aki a szent beszéd alkalmával szép szavakkal emlékezett meg a tűzoltó- ság felebaráti hivatásáról és értékes munkásságá- ról. Az ünnepi mise után a központi állami elemi iskola nagytermében mintegy 300—350 főnyi közön- ség előtt tartatott meg az önkéntes tűzoltótestületi tanfolyam vizsgája. A közel egy órán keresztül szebbnél-szebb és szabatosnál-szabatosabb feleletek- kel bizonyosságot tettek a tűzoltók arról, hogy parancs- nokuk fáradságot nem ismerő, és dicséretet ér- demlő munkát fejtett ki. Az elért eredményt Dévé- nyi Démusz Lajos békésvármegyei tűzrendészeti felügyelő központi kiküldött köszönte meg és dí- csérte meg úgy a parancsnokot, mint a vizsgázókat. A vizsga után tartotta meg a kevermesi önkéntes tűzoltótestület 30 éves jubileumi díszközgyűlését,

felügyelője: Lieszkovszky Vladimir, Makó város hi- vatásos tűzoltó parancsnoka: Dévényi Endre, to- vábbá a környékbeli tűzoltóparancsnokok, az elől- járóság, jegyzői, tanítói kar, nemkülönbén a plébá- nos vezetésével Kevermes község és a szomszédos köz- ségek közönsége. A Himnusz eléneklése után vitéz Koppándy József elnök történelmi visszapillantást magában foglaló nagy tetszést kiváltó beszéddel nyi- totta meg a közgyűlést s üdvözölte a Magyar Orszá- gos Tűzoltó Szövetség, Békés vármegye Tűzoltó Szö- vetsége és társtestületek kiküldöttéit, valamint az igen szép számban megjelent közönséget, majd Fo- dor József titkár ismertette a testület 30 éves tör- ténétét. Az Országos Tűzoltó Szövetség üdvözlését Dévényi Démusz Lajos tolmácsolta, aki hosszabb be- szédben emlékezett meg az önkéntes tűzoltók munká- járól és azon feladatokról, amelyet a tűzoltó tes- tületeknek a jövőben is be kell tölteni. Ugyancsak meleg szavakban emlékezett meg arról a kitüntetés- ről is, amellyel a Kormányó úr a napokban tüntette ki Ullmann Sándor tűzoltóparancsnokot. Ezután Lieszkovszky Vladimir, Dévényi Endre és Várkői Alajos üdvözölték a jubiláló tűzoltótestületet, annak vezetéségét és tisztikarát, nemkülönbén összes mű- ködő tagját. Ezután Reich Zoltán önkéntes tűzoltó szavalta el Dévényi Endre „Tűzoltó vagyok“ című költeményét. Az indítványok során dr. Marinovich Imrét, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség ü. v. alelnökét díszelnökké, míg Dévényi Démusz Lajost tb. parancsnokká választotta meg a díszközgyűlés. A díszközgyűlés a Hiszekegy-gyel ért véget. A díszköz- gyűlés után megalakult a verseny bírálóbizottsága, melynek elnöke: Dévényi Démusz Lajos, tagjai: Lieszkovszky Vladimir, Várkői Alajos, Dévényi Endre, Óváry Gyula, Csaba Zoltán, Lászlóffy Béla lettek. A díszközgyűlést társasbéd követte, amelyen Kőbóni Emil igazgató tanító a Kormányzót, Ullmann Sándor az Országos Tűzoltó Szövetség kiküldöttét, a vendégeket és a bajtársakat, Dévényi Démusz La- jos pedig a tűzoltó testületet köszöntötte fel. Dél- után 2 óraker vette kezdetét a tűzoltóversen, ame- lyen részt vettek: a mezőhegyesi, nagykamrási és battonyai önkéntes tűzoltótestület csapatai, míg versenyen kívül igen szépen sikerült támadási gya- korlatot mutatott be a kevermesi önkéntes tűzoltó testület Ullmann Sándor parancsnok vezénylete mel- lett. A közel 2 órán keresztül tartó verseny számai a következők voltak: 1. Támadás, 2/9-es gyorszere- lés, 3/5-ös gyorszerezés, 4/9-es iskolaszerezés, 5/5-ös iskolaszerezés.

A verseny eredményét vitéz Koppándy József elnök hirdette ki, aki a versenydíjakat is kiosztotta. A verseny végén Dévényi Démusz Lajos mondott köszönetet a megjelent szépszámu érdeklődő közön- ségnek, majd pedig a Himnuszt játszotta el a zene- kar, s ezzel a verseny is véget ért.

Utána a tűzoltóparancsnok látta vendégül a megjelent tiszteket.

Köszönettel és elismeréssel kell megemlékezni Ullmann Sándor parancsnok értékes és eredményes munkásságáról, amely lehetővé tette a kevermesi ön- kéntes tűzoltótestület újjászervezését és azt, hogy a testület fényes és bensőséges ünnepség keretében ülhette meg fennállásának 30 éves évfordulóját.

Járási tűzoltóverseny Mocsán. A Komárom- Esztergomvármegyei Tűzoltó Szövetség június hó 3-án rendezte a gesztesi járás tűzoltóversenyét, Mocsán. A versenyre 7 csapat nevezett be: Ács, Bana, Bokod, Nagyigmánd, Neszmély, Szöny és Tárkány községek csapatai, összesen: 28 tiszt és 182 önkéntes tűzoltó.

A versenyen jelen voltak a vármegye szövetség részéről: Reviczky Elemér szöv. elnök, László Ist-

ván szöv. alelnök, Reviczky István alelnök, Megygyes Miklós szöv. titkár, Dallos János szöv. jegyző, Király Miklós és Tilesch Alfréd j. tüzz. felügyelők, továbbá a zsűri tagjai.

A versenyt zenés szent mise és díszszemle előzte meg. Az első díjat — az ácsi cukorgyár serlegét — a nagyigmándi csapat, a második díjat — az ácsi cukorgyár másik serlegét — a tárkányi csapat; a harmadik díjat — a mocii ÖTT serlegét — a szőnyi csapat; a negyedik díjat — a VTSz plakettjét — a bokodi csapat nyerte, míg az V., illetve VI. helyezett — a banai, illetve ácsi csapat — oklevelet kaptak. Egyéni díjat nyertek: Pusch Antal bokodi és Czéve Zsigmond banai parancsnok, Vass Bálint az ácsi testület tagja.

A díjakat a zsűri elnöke: Reviczky Elemér vm. szöv. elnök, buzdító beszéd kíséretében osztotta szét. Az ünnepély a szolgálati érmek szétosztásával ért véget.

A kifogástalan elszállásolás és élelmezés Tóth Jenő főjegyző és családjának, valamint a vendéglátó testületnek az érdeme.

Az Orosházi Önkéntes Tűzoltó-Testület július hó 8-án ünnepelte fennállásának 60 éves jubileumát.

Fél tízkor kezdődött meg a tulajdonképpeni ünnepségek sorozata a Hősök szobrának megkoszorúzásával. A szobornál dr. *Marinovich* Imre országos szövetségi alelnök, ny. h. államtitkár kegyeletes szavakkal emlékezett meg a világháború hősi halottairól és koszorút helyezett a szoborra.

A nagyhatású beszéd után díszelvonulás volt a szobor előtt, majd 10 órakor az Alföld nagytermében megkezdődött az Orosházi Önkéntes Tűzoltó-Testület díszközgyűlése. *Kovássy* Albert nyitotta meg a közgyűlést, amelynek soráiban ott volt *Marinovich* Imre dr., *Csizmadia* András gazdasági főtanácsos, *Berthóthy* Károly dr. kormányfőtanácsos, orsz. képviselő, *Éry* Márton dr., *Kiss* László dr. járási főszolgabíró a szolgabírákkal, *Békés*-, *Csanád*- és *Bihar* vármegye tűzrendészeti felügyelői, *Szeged* és *Makó* városok tűzoltóparancsnokai, előkelő közönség és a jubileumi ünnepségre érkezett tűzoltótisztek és csapatok. *Kovássy* megnyitóbeszédében méltatja a tűzoltóhivatást és rámutat, hogy a legegyszerűbb tűzoltóra is úgy kell tekintenünk, mint a harcoló katonára, mert a tűzoltó a nemzeti vagyont védi s ezzel az egész nemzetet. Üdvözi a vendégeket és Isten áldását kéri a közgyűlés munkájára.

Kiss László dr. általános figyelem mellett mondja el beszédét *Lázár* Lajoshoz, az orosházi tűzoltók parancsnokához, akit a tűzrendészet terén 25 évtized alatt kifejtett önzetlen munkásságáért a belügyminiszter díszéremmel tüntetett ki.

Óriási taps köszönti *Lázár* Lajost, aki könnyeivel küzd, amikor válaszában kijelenti, hogy sohasem vágyott kitüntetésre, munkáját mindig községre és szeretett hazájára és főszolgabírájára érdekében végezte.

Marinovich Imre dr. az Országos Tűzoltószövetség nevében üdvözölte a jubiláló egyesületet. Történelmi visszapillantást vetett az első magyar tűzoltóegyesület megalakulására, amelyet a Nyugat országairól hazatért *Széchenyi* Ödön gróf hívott életre. Büszkeséggel állapítja meg, hogy a magyar tűzoltás hetven évéből hatvanat dolgozott az orosházi tűzoltótestület, amely egyike az ország legkitünőbb tűzoltótestületének. Az országos központ elismerését, 95 ezer tag és — bár felhatalmazás nélkül — az elszakított részek testvéregyesületeinek köszöntését is tolmácsolja.

Óriási taps zúgott fel a beszéd után, *Éry* Márton dr. köszöntötte a Testületet a Vármegyék és

Ezután a szolgálati érmek átadása következett. A kitüntetettek az elnöki asztal felé vonultak és *Marinovich* Imre dr. beszéd kíséretében nyújtotta át a szolgálati érmeket. 30 éves szolgálati érmet kaptak: *Lázár* Lajos, *Maronyák* József; 25 éveset: *Bayer* István, *Huszár* János, *Andrékó* Imre, *Káposzta* Ferenc, *Ujj* Sándor, *Fülöp* István, *Zábrák* Imre, ifj. *Káposzta* Lajos, *Balló* Sándor, *Szabó* Sándor, *Szilasi* István; 5 éveset: *Szokolay* Pál, *Bányai* István, *Csapó* József, *Dabrai* (Dimák) István, *Káposzta* Imre, *Szilasy* András, *Szilasy* József.

Kovássy Albert dr. kijelentette, hogy *Széchenyi* József gróftól és a szegedi tűzoltótestületől üdvözlő távirat érkezett. Indítványára vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és vitéz *Márky* Barna alispánt táviratilag üdvözölték, *Marinovich* Imrét pedig az egyesület örökös díszelnökévé választották. *Marinovich* meghatottan köszönte meg ezen 54-ik tiszteletbeli állását.

A közgyűlést a dalárda a Himnusz eléneklésével zárta be. Ezután a Békésvármegyei Tűzoltó Szövetség tartotta meg közgyűlését *Berthóty* Károly dr. elnöklésével. *Dévényi* Lajos vármegyei felügyelő *Korossy* György volt főispán érdemeit méltatta, amit indítványára jegyzőkönyvbe foglaltak. A szokásos jelentések tudomásulvétele után megválasztották a számvizsgáló bizottságot, amelyben pótagként *Paulovics* Gyula került be. Indítványt fogadtak el tűzoltótiszti és altiszti, valamint kerületi tűzoltótanfolyam létesítésére nézve, amihez a törvényhatóság anyagi támogatását kéri. *Csatáry* Béla dr.-t védnökké, gróf *Széchenyi* Józsefet díszelnökké választották. Folytatólag a Vármegyei Segélypénztár és a Tiszántúli Temetkezési Segélypénztár tartotta közgyűlését.

Kerületi tűzoltóverseny Orosházán. Július hó 8-án Bihar, Csanád és Békés vármegye tűzoltótestületeinek első és második díjat nyert testületéből jelentkezett 18 versenyző csapat, kerületi versenyt tartott. A verseny a községháza udvarán folyt le nagyszámú közönség jelenlétében fél 3 órai kezdettel. A közel 3 óra hosszágú tartó verseny eredményei a következők: A kocsi-fecskendő 5-ös gyorsszerelésében: 1. a vésztői, 2. a gyulavári, 3. a pusztaföldvári, a 9-es gyorsszerelésben: 1. a szarvasi, 2. a pusztaföldvári, 3. a nagyszénási, 4. a békéssámsoni csapat. A mozdonyfecskendő ötös gyorsszerelésben első helyet kapta a derecskei, ötödiket a tótkomlói csapat. A mozdonyfecskendő 9-es gyorsszerelésben első lett az orosházi, ötödik a tótkomlói testület. E verseny sorozatában nagyszerűen szerepelt a csorvási tűzoltótestület versenyzőcsapata. A versenyzőcsapatok között alig-alig volt nagyobb pontszám elérés, úgy, hogy ebből azt lehet megállapítani, hogy a csapatok a legteljesebb felkészültséggel vettek részt a versenyen, noha a legnagyobb munkaidőben volt az megtartva, amikor az önkéntes tűzoltók a szorgos munkaidőben el voltak foglalva. A közönség az egyes csapatoknak szép munkáját tapsal jutalmazta. Melegen tüntetett a nagyszámú közönség az Orosházi Önkéntes Tűzoltó Testület versenyzőcsapata mellett, amely ezt a szépen elvégzett munkával meg is érdemelte. A taktikai feladat megoldásában dicséretesen szerepelt a nagyszénási és békéssámsoni csapat vezénylője. A verseny eredményét *Dévényi* Lajos várm. tűzrendészeti felügyelő lelkes, buzdító beszédben hirdette ki. *Kovássy* Albert dr. pedig kiosztotta a díjakat. Azok a csapatok, amelyek emléktárgyat nem kaphattak, azok a versenyen elért eredményes és értékes munkásságukért dicsérő, elismerő oklevelet nyertek. A verseny a Hiszekegy elmondásával ért véget.

SZAKKÖNYVEK:

- A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII. 7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).
- I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése 1.— P
- II. Vitéz Roncsik Jenő dr:
Megelőző tűzrendészet, I. rész . . . 2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész 2.— P
- III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai 2.— P
- VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai 1.— P
- Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról 1.60 P
- Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye 10.— P

SZABÁLYZATOK:

- Tűzoltógyakorlati szabályzat 2.— P
- A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata —.30 P
- Új tűzoltóverseny-szabályzat —.60 P
- Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal 4.— P
- Éremszabályzat —.60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

- 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet —.40 P
- 254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról . . . —.40 P
- Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyam-parancsnokság útján 50%-os kedvezménytel rendelhetők meg.

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

- Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása 1.50 P
- Rehák Tamás: Mótoros fecskendők és szerek, kötve 8.— P
Tíz példány rendelése esetén 6.— P,
füzve 5.50 P

SZÍNŰ ÉS ZENEMŰ:

- Techlár Ernő: Credo 2.— P
- Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólamban) 1.— P

KÖNYV:

- Ortutay József: Néhai József főherceg élete 3.— P
- Markusovszky Béla: A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség története —.50 P

NYOMTATVÁNYOK:

- Alapszabály önkéntes tűzoltótestületek részére (darabonként) —.40 P
- Díszokmányúrlap 2.— P
(Egyszerűbb 1.— P)
- Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként) —.02 P
- Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonként) —.40 P
- Bőrburkolatban (darabonként) —.80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

- V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.
- Éremszalag —.70, igazolványlap —.30 P.
- Királyi díszérem kicsinyített mása . . . 1.— P
- Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk, a megrendelés alkalmával a beküldendő pénzüsszegeket szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva, a következő számokra előre befizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyző-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése feltüntetendő

Világhírű **kerékpárok** | **Ékszer**
varrógépek | **zseb- és falórák**
alkatrészek | **alpacca evőeszközök**
Diadal Áruház | **Svájci óraház**
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40-4-38
Megkönyvített fizetési feltételek mellett részletre is
SAJÁT JAVITÓMŰHELYEK

A tűzoltótanfolyamok gondos parancsnokai
biztosítják hallgatóikat
személyenként 20 fillérért
a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség
Segélyző pénztáránál

A
TŰZOLTÓSÁGOT
TÁMOGATJA

ha hirdeti a

TŰZRENDÉSZETI
KÖZLÖNY-ben

Magyar anyag! Magyar munka!
Gyárt és forgalomba hoz:
TŰZOLTÓ **BELÜL MÉZGÁZOTT**
KENDERTÖMLŐKET
LINUM-TAUSSIG BUDAPEST V, JÓZSEF-TÉR 8
Lenfónő- és Szövőipar R.-T. Gyárak: Budapest, Kelenföld és Győr

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.

Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkeket raktárról kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01.

Gyárt: kézi és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolákat, vízfordó- és öntöző-lajtákat, szerkocsikat.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket, a legmodernebb szempontok figyelembevételével, garanciával a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

Seltenhofer Frigyes Fiai

LEGELSŐ MAGYAR TŰZOLTÓSZER-, KŰT-, SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR-, HARANG-, FÉM- ÉS VASÖNTÖDÉJE ALAPITVA 1816. ÉVBEN

m. kir. udvari szállítók

• SOPRON •

m. kir. udvari szállítók

MORZSANYI J.BUDAPEST
ESKÜ-ÚT 5. SZ.

Gyárt: tűzoltó- és sportérméket,

zászlókat, zászlószegeket, mindennemű jelvényeket, feliratos zománctáblákat, gumbélyegzőket

Alapítva 1870

**WALSER
FERENC**Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémöntöde.**FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓ TÖMLŐT
kivánt méretekben és nyomásig.Hazai
gyártmány!

LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

**Minden
kapható**

a

**Párisi
Nagyáruház**-ban**„TOTAL”**
a tűzoltókészülékek
királya

Folyékony szénssavval működik és száraz porral és ezért télen nem fagy be; nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint benzín, szesz, éther, petróleum, kátrány égését, továbbá a karbid- és a villamos-tüzet, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

LIGETI ÉS BIRÓ

BUDAPEST, V, VIGSZÍNHÁZ-UTCA 5. TEL. 27-7-99

MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RT, BUDAPEST

GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZ.: 23-7-31

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST VIII. BLAHA LILIA-TÉR 1-3

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57.454. számú csekkszámjára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST
IV, Bástya-utca 13

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny” 1933. 53. sz. 768. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV, Bástya-utca 13. — Telefon: 84-7-94

Tűzoltótestületek a lapot tagdíj fejében kapják

A váci tűzoltónapok

A Naszály-hegy és a kék Duna mellett elterülő, ezeréves multa visszatekintő ősi Vác város szeptember 8-án és 9-én ünnepi köntösbe öltözve, meleg vendégbarátsággal fogadta falai közé a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányi közgyűlésére az ország minden részéből érkező tűzoltótiszteket és a Pest-pilis-solt-kiskünnvármegyei tűzoltóversenyre összegyűlt, közel ezerfőnyi versenyző tűzoltócsapatokat.

Szombaton reggel érkezett az Országos Szövetség elnöksége, akiket a pályaudvaron a város nevében Krakker Kálmán dr. polgármester, m. kir. kormányfőtanácsos üdvözölt. Az üdvözlő szavakra Széchenyi József gróf, országos elnök válaszolt.

Az érkező vendégek a pályaudvari tűzoltókirendeltségnél borítékban kapták meg szállás- és étkezési jegyeiket. A rendezőbizottság munkáját legnagyobb mértékben megnehezítette az a körülmény, hogy a meghívókban szétküldött jelentkezési lapokat az érkezők csekély hányada küldte be előre. Csak az alapos szervezésnek tudható be, hogy a minden előzetes értesítés nélkül érkezők nagy tömege rendes szállást kaphatott.

Az ünnepség első hivatalos programja a városházán fél 10 órakor kezdődő országos szövetségi elnökségi ülést volt, melyet a nagyszámban jelen volt tűzoltótisztek élénk érdeklődése mellett nyitott meg Széchenyi József gróf orsz. elnök. A tárgysorozat pontjait a tűzoltótisztek a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták, majd az ülés befejezése után az elnökség a tűzoltószertár megtekintésére indult. A tűzoltószertárban bemutatták a váci tűzoltóság által házilag készített, úgynevezett pestvármegyei mintára készült két autószerkocsit, miről úgy az elnökség, mint a jelenvolt tűzoltótisztek a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak.

Az irgalmasok templomában tartott szentmise után, 12 órakor, a városháza nagytermében tartotta díszközgyűlését a Váci Önkéntes Tűzoltótestület, fennállásának 60. évfordulója alkalmából. Melha Endre polgári iskolai igazgató ünnepi beszéde után a m. kir. belügyminiszter képviselőjében megjelent Marinovich Imre dr. ny. h. államtitkár, az országos szövetség ügyvezető alelnöke, a vármegye alispánja nevében megjelent Pethő János tb. főszolgabíró, vm. tűzrendészeti felügyelő, majd a törvényhatósági tűzoltószövetségek és tűzoltótestületek képviselői üdvözölték a jubiláló, nagymultú egyesületet.

Most Domokos elnök terjesztette elő indítványát, hogy Krakker Kálmán polgármestert díszelnöknek válasszák. A polgármester erre lelkes szavakkal köszöntötte városa jubiláló tűzoltóságát és kijelentette, hogy amidőn vállalja a díszelnökséget, elkötelezi magát tűzoltóságunk hathatós megsegítésére is.

Díszközgyűlés után a közgyűlés résztvevői az elnökséggel a középvárosi temetőbe vonultak, ahol a váci testület egykori alapítójának és első parancsnokának, Krenedits Ferenc, egykori 48-as honvédtisztnek síremlékére helyezték el koszorút a jelenlegi parancsnok, Domokos Andor szép beszéd kíséretében.

Végül Domokos parancsnok tisztelegve állt meg a fejfa előtt s fojtott hangon jelentette:

— Parancsnok úrnak alázatosan jelentem, az elvetett kis mag kicsirázott és terebélyes fává nőtt!

A jelenet, melynél ott volt Széchenyi gróf szövetségi elnök és Marinovich alelnök, a belügyminiszter képviselője is, egyszerre könnyet csalt a szemekbe és pillanatokig mély meghatottsággal néztek a sírra.

Délután négy órakor a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányára tartotta közgyűlését, melynek tárgysorozatán az

önkéntes tűzoltóság egyenruházatának kérdése is szerepelt. Erdély Ernő győri tűzoltóőparancsnok által nagy gonddal összeállított előadói tervezet és a tartalmas hozzászólások után remélhető, hogy az egyenruha-kérdés a jövő évi gyöngyösi nagygyűlésen végre közmegelegedésre kerül tető alá.

Este nemcsak a megjelent tűzoltóságok, hanem a város közönségének is élénk érdeklődése mellett folyt le a váci tűzoltóság vízitámadási bemutatója, melyet az elnökség a városszal szemben fekvő szentendrei szigetről szemlélt. A Dunán megjelent égő hajó lángjai kísértetiesen világították meg a várost. Az égő hajó oltására pár pillanat alatt ottermett a tűzoltóság és Domokos Andor parancsnok vezetésével csakhamar kezdetét vette az oltás. Egyik oldalról motorcsónakon elhelyezett kismotorfecskendő (aggregat), a másik oldalról propellertől vontatott, kompra helyezett benzinnemotoros fecskendő ontotta a sugarat az égő hajóra, úgyhogy rövid percek alatt a hatalmas lángtenger helyét ismét sötétség borította.

A támadási gyakorlat befejeztével az elnökség a Pokol-csárdában vacsorázott, ahol az ország különböző vidékeiről egybegyűlt tűzoltóisztek bajtársi szellemben cserélték ki egymás között gondolataikat.

Vacsora után a bajtársak egyrésze megtekintette a híres márianapi búcsút a Hétkápolnában.

Vasárnap már a kora reggeli órákban a szélrózsa minden irányából tömegesen érkeztek vasúton, autón, kocsikon a pestvármegyei versenyre érkező versenyző és érdeklődő csapatok. Reggel 8 órakor Lukács Zoltán dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő, az ünnepségek és a vármegyei tűzoltóverseny irányítója, a versenyre felsorakozott 600 tűzoltó élén adta le jelentését a belügyminiszter képviselőjében megjelent Marinovich Imre dr h. államtitkár, ügyvezető alelnöknek.

A versenyre benevezett 33 csapat, melyek az új versenyszabályok szerint három csoportban végezték feladatukat. A kismotorfecskendőversenysorozat élén vitéz Roncsik Jenő dr debreceni hivatásos tűzoltóőparancsnok, a mozdonyfecskendő-sorozat élén Szalay Lajos dr budapesti önkéntes tűzoltóparancsnok, a kocsifecskendő-sorozat élén Bojtor István, Bihar vármegyei tűzrendészeti felügyelője állottak, mint versenybírói alelnökök. Az egész versenybíróóság elnöke Petheő János tb. főszolgabíró, pestvármegyei tűzrendészeti felügyelő volt.

Különösen élénk érdeklődés kísérte a kismotorfecskendővel folyó versenyt, mint újdonságot, melyet az országban első alkalommal rendeztek a pestvármegyei versenyen, Vácott, és amelynek tanulmányozására nemcsak az országból, hanem az elszakított országrészekből is kiküldtek tűzoltótiszteket. Ez a verseny is, mely kísérletnek indult, teljes sikerrel járt, amiben kétségtelenül nagy része van a vitéz Roncsik Jenő dr vezetésé alatt, javarészt hivatásos tűzoltóisztekből összeállított versenybíróóságnak. Az itt szerzett tapasztalatok alapján a kismotorfecskendő-versenynél szem előtt tartandó vezérelvről lapunk legközelebbi számában vitéz Roncsik Jenő dr értékes tanulmányban számol be.

A minden tekintetben jól sikerült vármegyei versenyen a csapatok az átlagot messze túlhaladó kiképzésről tettek tanúságot, de ezek között is a pálmát az egyes sorozatok vándor-

féle selyemzászlót Kiskúnhalas város testülete, a mozdonyfecskendő-versenyben az Agorasztó Tivadar nevét viselő benzinnemotoros fecskendőt Pestszentlőrinc község testülete, a kocsifecskendő-versenyben a vármegyei szövetség ezüstserlegét Boldog község csapata nyerte el. (Részletes eredmény a hírek rovatában.)

A verseny végeztével Lukács Zoltán dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő öt, pestmegyei mintára, házilag készült tűzoltóautószerkocsit mutatott be, ismertette műszaki adatait, és pedig 2 váci, a gödöllői és sashalmi kocsikat, de talán a legnagyobb érdeklődéssel szemlélték a rákospalotaiak lajtal, kismotorfecskendővel, hab- és poroltóval felszerelt szerkocsiját, mely Pest vármegyében a hivatásos vármegyei tűzrendészeti felügyelet megszervezése óta a 24. autószer.

Bemutató után a csapatok a hősi emlékhöz vonultak, ahol Marinovich Imre dr, a szövetség ügyvezető alelnöke magasszárnyalású beszédben méltatta a hősök áldozatos emlékét és a tűzoltóság koszorúját elhelyezte a szobornál, majd a versenybíróóság által hirdetett eredmény alapján kiosztotta a szebbnél-szebb értékes csapat- és egyéni díjakat.

Ezután a mintegy ezer tűzoltó díszmenetben vonult el az elnökség előtt.

Ebbéd után a tűzoltóisztek teherautókon vonultak a Bulki-szigetre, ahol szakszerű vezetés mellett megtekintették a városi vízműveket, mely az országban egyike a legsikerültebbeknek. Ugyanakkor a Pokol-csárdában Vác város közönsége 500 tűzoltót vendégelt meg uzsonnával, akik elfeledve a verseny nehéz fáradalmait, vígan énekeltek és táncoközben jól megforgatták a váci lányokat és menyecskéket. A szövetség fáradhatatlan és itt is jelenlévő ügyvezető alelnöke, Marinovich Imre dr szép beszédben mondott köszönetet a város polgármesterének azért a kiváló, meleg vendégszeretetért, amelyet a tűzoltóság a város falai között élvezett. Krakker Kálmán polgármester válaszában elismeréssel nyilatkozott a tűzoltóság fegyelmezettségéről, hogy a tűzoltónapok minden legkisebb zavar nélkül, páratlan rendben zajlottak le. Végül poharát a tűzoltóság ősz, de testben és lélekben fiatalos vezére, Marinovich Imre dr ügyvezető alelnök egészségére ültette.

A váci közönség hamarosan megbarátkozott a vendég tűzoltókkal, akik rövid időre színessé tették a váci utcákat és akik messze az országban elviszik hírét ennek a szépfekvésű, kedves és jókedélyű városnak.

Nem volna teljes beszámoló, ha meg nem emlékeznénk a rendezők nehéz munkájáról, Csasztulik Vilmos dr tűzrendészeti tanácsnokról és a Domokos Andor parancsnok vezetésével működő önkéntes tisztikarról, akik fáradhatatlanul dolgoztak az ünnepség sikere érdekében.

**Az új
versenyszabályzat
megjelent**

Ára 60 fillér

meteorológiái pusztulásának megelőzésében

Irta Aujeszky László dr.,
a m. kir. Meteorológiai Intézet adjunktusa

Felbecsülhetetlen erkölcsi és anyagi értéket képviselnek azok a műkincsek, amelyeket a tűzoltói bátorság és a tűzoltói tudás az idők folyamán megmentett a lángok martalékából. Tűlzás nélkül állíthatjuk, hogy a művészettörténet és a képzőművészetek minden barátja kimondhatatlan hálaóra van lekötve a tűzoltóság intézménye iránt. Hiszen üzemeket, gyári berendezéseket, tömegárukat biztosítási úton is meg lehet védeni a tűzkárok ellen. Mindenütt, ahol csak anyagi és nem erkölcsi károk keletkezéséről van szó, a tűzoltás mellett a biztosításnak is juthat szerep a kármelegítésében. De a nagy műalkotások megsemmisülése ép olyan jövetegetlen erkölcsi kár, mint akár az emberi élet pusztulása.

Az alábbiakban azonban a tűzoltóságok műemlékmentő munkájának nem ezzel a hivatásukból folyó alakjával kívánunk foglalkozni. Tudvalevő, hogy a tűzoltóságokra sokféle mellékfeladatot is rábíznak a közösségek, amely feladatoknak a tűzvédelem ügyével nincs ugyan semmi kapcsolatuk, de amelyeket azért kell a tűzoltóságnak elvégeznie, mert a polgári hatóságoknak általában nem áll rendelkezésükre más szerv, amely technikai felkészültségben, erkölcsi értékekben és azonnali akcióképességben nyomába érhetne a korszerű tűzoltóságnak. Napról-napra látjuk, hogy a baleseteknél való segélynyújtáshoz, romok eltakarításához, kényes műszaki segélynyújtásokhoz állandóan igénybeveszik a tűzoltóságok képességeit.

A tűzoltóságoknak ilyen nem tűzvédelmi jellegű mellékfeladata kezd kialakulni egyes külföldi városokban abból, hogy értékesebb műemlékeket kell megvédeniök a légköri hatásokból eredő pusztulások ellen. Ennek teljes megértéséhez a következőket kell előre bocsátanunk.

Köztudomású, hogy a díszesebb épülethomlokzatok kiképzéséhez használt terméskövek kisebb-nagyobb sebességgel elmállanak, elpusztulnak a légköri hatások következtében. Az idő „vas foga” előbb-utóbb kikezdi őket. Nagy különbségek vannak azonban időállóság szempontjából a különböző fajta terméskövek között. Legkönnyebben és legrohamosabban pusztulnak el a homokkövek, továbbá a mészkövek bizonyos alakjai, vagyis éppen azok a kőfajták, amelyek legolcsóbban és legkönnyebben szerezhetők be a mi viszonyaink között. Aránylag időállóak a gránitok, különösen a kisebb műemlékek számára sokat használt svéd gránit.

Fővárosunk értékes műalkotásai közül ilyen időjárás iránt érzékeny anyagokból készültek, hogy csak a legismertebb példákat említsük, az országház és a koronázó templom (Mátyás templom) gyönyörű díszítései. Innen van, hogy ezeken az épületeken rövid páréves időközök elteltével mindig újra és újra kell óriási összegeket felemészítő tatarozási munkákat végeztetni.

Nem véletlen, hogy mind a két nevezetes épületünk gót-stílusban van tartva. Általánosságban is igaz, hogy a gót stílusban emelt épületek sokkal fogékonyabbak a légköri hatásokból származó pusztító hatásokkal szemben. Mert

ennek a stílusnak egyik legnagyobb szépsége éppen a sok karcsúmvívú faragványának, a sok keskeny díszítésnek az alkalmazásában van. Ezek a mállás folyamán rövidesen annyira elvékonyodnak, hogy már saját súlyukat sem képesek viselni és rövidesen leomlanak.

A homlokzatdíszítésekre használt kövek, toronyékitmények, párkányok, szobrok és domborművek anyagának légköri hatások folytán való szétmállása nemcsak értékes műkincseket pusztíthat el, hanem komoly baleseteket is okozhat. A brémai gyapotbörze épületének homlokzata már néhány évvel elkészülte után olyan mértékű mállásnak esett áldozatul, hogy nagy darabjai zuhantak le. Ennek a szerencsétlenségnek halálos áldozatai is voltak.

Közbe kell itt vetnünk, mert a tűzoltóságokat közvetlenül érdekli, hogy az ilyen időjárás által kikezdtet terméskőanyagok a *tűzoltási balesetek* keletkezése szempontjából is figyelmet kívánnak, mert a tűz hatása folytán természetesen könnyebben lazulnak meg és omlanak le az olyan párkányok és díszítések, amelyeket előzetesen a meteorológiai okokból származó mállás kikezdtet és amelyek előbb-utóbb maguktól is leszakadtak volna. Az a tanulság származik tehát ebből, hogy nagyobb tüzeseteknél, komolyabb tető- és toronytüzeknél különös bizalmatlansággal kell a tűzoltónak az olyan párkányzatokra tekintenie, amelyek az időjárás mállásnak erősen alávetett terméskőfajtákból, homokkövekből vagy mállékony mészkövekből épültek.

A balesetek megelőzése és a műkincsek megmentése egyaránt szükségessé teszi, hogy az időjárás tényezők pusztító munkáját lehetőség szerint megelőzzük. Ebben pedig a tűzoltóságoknak lényeges szerep juthat, amint egyes külföldi városok példája már mutatja. A tűzoltóságok ilyenirányú munkájára a következők különleges jelenség ad módot.

Ha közelebbről tanulmányozzuk a terméskövek időjárásokozta mállását, pusztulását, rendkívül érdekes tény fog szemünkbe ötlenni. Hasonlítsuk ugyanis össze egy homokkővel díszített toronynak a nyugati és a keleti oldalát abból a szempontból, hogy egyforma mértékben jelentkeznek-e rajta a meteorológiai elmállásból származó károk. Azt kellene ugyanis várnunk, hogy a nyugati oldal, amely a viharos szélnek és az esőverésnek sokkal erősebben van kitéve, súlyosabb károsodást szenved, mint a széltől és esőveréstől jóformán megkímélt keleti oldal. Hiszen nálunk az erős szél majdnem mindig nyugatról, vagy északnyugatról fúj, szél és eső egyszerre pedig szintén csak ebben az időjárás helyzetben szokott előfordulni. Nagy ritkaság az, ha a keleti szél viharos erősségűvé lesz, és még nagyobb ritkaság, hogy esővel is járjon együtt.

Nagyon meglepő ezután az a tény, hogy a torony nyugati és keleti oldala között éppen ellenkező értelemben találunk különbséget. A nyugati oldalon sokkal lassúbb, sokkal csekélyebb az időjárásokozta pusztulás, mint a keleti oldalon, amely pedig viszonylagosan védve van az „időjárás viszontagságaitól”.

Miből magyarázzuk ezt a különös ellentmondást? Hogyan történhetik, hogy az időjárás haragjának kitett oldalon kisebbek az időjárás-okozta károk, mint a védett oldalon? Megoldják ezt a rejtélyt azok a megfigyelések, amelyeket olyan erdős vidékek épületein végeztek, ahol mindig csak fával fűtenek és sohasem szénmel. Ezek a helyeken a homok- és mészkövek alig indulnak mállásnak. Az következik ebből, hogy nem is maguk az időjárási hatások bűnösek a kövek elmállásában, hanem a légkörbe kerülő idegen anyagok, amelyek a kőszén füstjéből származnak. Közlebről ki lehetett mutatni, hogy a kőszénfüstben foglalt kénsav, mindenkifelett pedig a benne található *kénssav* fejt ki romboló hatást a meteorológiailag érzékeny terméskövekre. Az eső és a szél egymagukban nem ártanak a köveknek, sőt még használnak is, amennyiben a levegőt kitisztítják, illetőleg a kénsavval, kénsavszal szennyezett kőfelületeket tisztára mossák. Most már megérthetjük, hogy miért éppen a szélnek és esőnek kitett oldalon kisebbek a mállási károk, a széltől és esőtől védett oldalon pedig miért tudják az ártalmas légkömi anyagok zavartalanabban és hatásosabban elvégezni romboló munkájukat.

Három további tényt kell még tudomásul vennünk, hogy a terméskövek időjárási pusztulását és annak a tűzoltóság közbevetésével való megakadályozását világosan átérthessük.

Az egyik, hogy az épületek nyugati oldalain is rögtön megjelennek a komolyabb mállási károk, mihelyt az illető terméskőrész valami védelmet kap a szél és eső ellen. Tetők alatt, magasabb tornyok szél- és esőárnyékában a károk itt is époly súlyosak, mint a keleti oldalon. Nyilvánvaló tehát, hogy éppen a szélvédelem és esővédelem az, ami veszedelmes. Ezzel szemben a tornyok csúcsain, a kupolák gombján, a minden időjárási hatásnak legjobban kitett épületrészekeken sokkal csekélyebbeknek bizonyulnak a mállási károk.

A másik tény, amely szintén nagymértékben támogatja kifejtett felfogásukat, a városi és falusi épületek termésköveinek pusztulásában észlelhető eltérés. Minél nagyobb városban, minél fejlettebb gyáripár közelében van egy épület, annál komolyabbak a károk, jeléül annak, hogy a romboló tényező valóban a kőszén égési termékeiben keresendő. Erre nézve különben történeti adatokat is idézhetünk, mert mállási károkat elsősorban Londonban észleltek, tehát abban a városban, ahol a kőszén legkorábban kezdték nagyarányú tüzelésre használni; és éppen abban az időpontban, 1683-ban, amikor a kőszéntüzelés kezdett általánosságban divatba jönni. A kőszén használatának terjedésével és megsokszorozódásával karöltve terjeszkedtek a mállási károk is. A homokkőből való nagy obeliszek, amelyeket évezredekkel ezelőtt Egyiptomban építettek és a múlt század elején egészen jó állapotban szállítottak át a nagy nyugati fővárosokba, Párisba és Londonba, mostmár a szétmállás erős tüneteit mutatják a kőszénfüsttel erősen szennyezett nagyvárosi levegőben.

A harmadik fontos tényt közvetlen környezetünkől, Budapest főváros terméskövel ékesített épületeinek sorsából vesszük. Mióta a gazdasági válság következtében külföldi szénét úgyszólván egyáltalában nem használunk, a csaknem füstmentes koksztüzelés pedig szintén

nálata lépett, azóta fővárosunk levegőjének szennyezettsége lényeges mértékben emelkedett. A magyar szeneknek többszörösen nagyobb a kén-tartalmuk, ugyanannyi hazai szén elégetésekor tehát többszörösen nagyobb mennyiség kénvegyület kerül a levegőbe. Mivel a magyar szén kalóriaértéke kisebb a külföldi szeneknél, azért egyforma hőfejlesztés érdekében még nagyobb mennyiséget is kell belőle elégetni. Mind a két kedvezőtlen hatást számításba véve, a hazai szenek 5—8-szor akkora kénvegyületmennyiséget bocsátanak a város levegőjébe, mint a régebben használt külföldi szénfajták. Ebből válik érthetővé az építésznek az a megállapítása, hogy az utóbbi évek folyamán aggasztó mértékben meggyorsult épületeink termésköveinek az elmállása.

Mivel a terméskövek pusztulása művészi értékeket semmisít meg, de tisztán anyagban is óriási károkat okoz és ezenfelül még balesetekkel is fenyeget, azért mindent meg kell tennünk, hogy ennek a folyamatnak útját szegjük. Gazdasági helyzetünk nem engedi meg, hogy a hazai szén helyett koksztot vagy jóminőségű külföldi szenet égessünk. Más módot kell tehát keresnünk arra, hogy a kőszénfűtést romboló munkáját legalábbis akadályozzuk és meglassítsuk.

Az elmondottakból önként következik az a megoldás, amely ebben a nehéz helyzetben segítségünkre lehet. Láttuk, hogy a szél és eső nagyban csökkentik a veszedelmet, mert távol tartják a kártokozó anyagokat az épületektől. Kézenfekvő tehát a gondolat, hogy csendes és száraz időben mesterségesen kellene ezeket a hatásokat pótolni. Arra persze nincs műszaki felkészültségünk, hogy az egész város felett mesterséges szelet létesítsünk, amely a füstgázokkal szennyezett levegőt felhígítja és eltávolítja. De annál könnyebb és egyszerűbb megoldás a terméskövek felületét vízsugarakkal erőteljesen lemosni, hogy a rájuk jutott mállástokozó vegyületeket onnan letisztítsuk.

Magas tornyokat, kupolákat egész terjedelmükben erőteljes vízsugárral lemosni — ez olyan feladat, amelyet az épületek gondnokai és kezelői házilag elvégezni nem tudnak. Nagyobb műszaki felkészültség, számottevő beruházások volnának ehhez szükségesek. Egyszerűbb és biztosabb eljárás tehát ennek elvégzésére a tűzoltóságokat felkérni, amelyek a szükséges műszaki felkészültséggel már amúgy is rendelkeznek. Így alakult ki több külföldi nagyvárosban az a szokás, hogy a mállékony terméskövek felhasználásával épült nagyobb és értékesebb épületek védelmére időnként erőteljes leöblítéseket végez a tűzoltóság*. Hogy *milyen gyakran* van szükség a tűzoltóság eme közbelépésére, az elsősorban az éghajlattól és az időjárástól függ. Esős vagy szeles időjárás alkalmával a leöblítés merőben felesleges. Csendes és száraz időszakokban azonban két- vagy háromhetenként is szükség lehet a „mesterséges eső” alkalmazására. Sokat határoz itt az illető város levegőjének szennyezettsége is, illetőleg az, hogy az épület mely részében van a városnak. Az uralkodó szél irányában eső városrészekben, vagy tisztalevegőjű, ritkán épített városokban persze sokkal nagyobb a veszedelem, mint sűrűn lakott, gyárvárosoktól körül-

* Adatokat lásd: Réthly Antal dr: Az Időjárás,

szélelles oldalán fekvő területeken, ahova a légáramlások minden szennyezést elszállítanak.

Tűzoltói szempönből nézve, a magunk részéről nem tartjuk általában kívánatosnak, hogy a tűzoltóság felkészültségét túlságosan sokszor és túlságosan sokféle nem tűzoltói feladatra vegyék igénybe. Bizonyos, hogy vannak balesetek és életmentések, amidön senki más nem képes olyan gyorsan és olyan hatásosan közbelépni, mint a korszerűen felszerelt és kiképzett tűzoltóság. Ezekben az esetekben természetesen nem idegenkedhetünk attól, hogy a tűzoltóság kiváltságos képességeit a veszélyben forgók érdekében igénybe veszik. De elvben mégis helytelennek kell mondanunk azt az irányzatot, amely lépten-nyomon, és nem is életfontos esetekben, a tűzoltóság segítségét kéri nem tűzvédelmi jellegű munkák elvégzéséhez. Hiszen ezek az apró esetek mégis csak elvonják a tűzoltóságot eredeti és legfőbb feladatának teljesítésétől, a tűzvédelmi érdekek szolgálatától, az állandó tökéletes készenléttől, a szükséges szak-szerű gyakorlatoktól, a természettudományos és műszaki téren való önműveléstől. Olykor még szereket, tolólétrákat is felesleges módon igénybe vesznek, holott helyesebb volna, ha ezek őrhelyeiken maradnának egy netalán előforduló komoly tűzeset számára, amelynél a legkisebb idővesztés is súlyos következményekkel járhat.

Mindezek fenntartásával meg kell azonban állapítanunk, hogy a tűzoltóságnak műemlék-ápolási célokra való igénybevételét semmiképpen sem sorozhatjuk a tűzoltóságok jogtalan vagy káros igénybevételi módjai közé. Először is azért nem, mert valóban olyan fontos közérdekű munkálatokról van szó, amelyeket legkönnyebben a tűzoltóság tud elvégezni. A pótolhatatlan művészi értékek veszedelme, a bár pótolható, de súlyos anyagi áldozatokat követelő természéköépitménynek pusztulása, kivált pedig a párkányieszakadásokból eredő balesetek lehetősége olyan nyomós okok, amelyek előtt meg kell hajolnunk. A vízsugárral való leöblítést ugyan mások is végezhetnék, de a kellő berendezés megszerzése, a szükséges személyzet kiképzése olyan nehézségeket jelentenének, amelyek lényegesen akadályoznák ezt a beavatkozást, amelyet a tűzoltóság oly gyorsan és oly könnyen hajt végre. Másodszor azért is jogosnak kell tekintünk a tűzoltóságnak ezt az igénybevételét, mert valóban csak igen csekély időáldozatról van szó, amelynek időpontját még hozzá a tűzoltóság szabadon választhatja meg, tehát olyan időszakra helyezheti, amelyben feleszámú tartalékszerekkel és tartaléklegénységgel bőven rendelkezik. Harmadszor azt sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy ez a feladat nem teljes mértékben idegen a tűzvédelem szempontjaitól, sőt éppen kiképzési szempontból ezek a torony- és kupolalocsolások bizonyos tekintetben a legénység érdekét is szolgálhatják.

Kétségtelennek látjuk ugyanis, hogy a város nevezetesebb tornyainak és kupoláinak megmászása, vízsugarakkal való megtámadása tisztán, mint tűzoltói gyakorlat is értékkel bír. Nem közömbös sem a tűzoltótiszt, sem a tűzoltólegénység szempontjából, hogy előzetesen volt-e már alkalma megbarátkozni azokkal a helyi viszonyokkal, amelyeket nagyon is tanácsos lesz ismernie, ha egyszer egy kupola- vagy torony-égéshez fogják riasztani.

a tűzoltóságnak ilyen műemlékvédelmi célokra való igénybevétele, amelyre éppen különleges helyi és gazdasági viszonyaink között előbbutóbb minálunk is szükség lehet.

Az V. Országos Tűzoltótisztképző tanfolyam záróvizsgája

Az V-ik Magyar Országos tűzoltótisztképző tanfolyamot f. évi március hó 5-én nyitotta meg ünnepélyes keretek között a m. kir. belügyminiszter képviselőjében megjelent Kontz Endre dr. miniszteri tanácsos. A tanfolyamra 19 rendes és 2 rendkívüli hallgató jelentkezett, kik az elméleti oktatás befejeztével Győrött és Szegeden végezték el az előírás szerinti vidéki gyakorlatot. Ezenkívül Budapesten a tűzrendészeti eljárásokon, továbbá Wienben, a tűzoltóság tanulmányozásával egészítették ki ismereteiket.

A záróvizsgálatokat Csatóry Béla dr. miniszteri osztályfőnök, mint a tanfolyam felügyelője, szeptember hó 4—7 napjaira tűzte ki és a vizsgabizottságba való állandó helyettesítésével Ausch Rezső tanfolyamparancsnokot bízta meg.

A vizsgálatok anyaga kiterjedt: a megelőző tűzrendészet, tűzoltói taktika, első orvosi segély, tűzrendészeti jogszabályok, vegytan, fizika, géptan, mentőeszközök, tűzoltószerek, szervezés, vízszerszék, tűzjelzés, villamosság és ezúttal először a gáz- és légvédelem tananyagára, továbbá a gyakorlati kiképzésre.

A tanfolyam záróünnepélye szeptember hó 8-án folyt le a központi tűzoltólaktanyában.

Ausch Rezső tanfolyamparancsnok a m. kir. belügyminiszter képviselőjében megjelent Csatóry Béla dr. miniszteri osztályfőnökhöz leadott jelentésében részletesen beszámolt a tanfolyam munkarendjéről és a hallgatók előmeneteléről.

Ezután Csatóry Béla dr. miniszteri osztályfőnök, a tanfolyam felügyelője lelkes beszéd kíséretében nyújtotta át a hallgatóknak az okleveleket, kiemelve a tűzoltók hivatásának fontosságát, végül köszönetet mondott a tanfolyam parancsnokának és előadójának érdemes fáradozásukért, valamint Budapest, Győr, Szeged városoknak a tanfolyam áldozatkész támogatásáért.

A tanfolyamhallgatók nevében a rangelső Benczur József tb. főszolgabíró, vm. tűzrendészeti felügyelő mondott köszönetet a tanfolyam felügyelőjének, hogy a tanfolyam megrendezésével alkalmat nyújtott nekik a legmagasabb tűzoltótisztí képesítés elnyeréséhez. Végül tolmácsolta valamennyi társának köszönetét a tanfolyam parancsnokának és előadójának.

Tiszti minősítést nyertek rangsorban a következők: Benczur József (Miskolc), Vaskó Kálmán (Székesfehérvár), Breuer Tibor (Budapest), Marinovich Endre (Budapest), Decsenyi Lajos (Tokaj), Andréka Bertalan (Piszke), Nemere Alajos (Szeged), Nagy Lajos (Nagykőrös), Baresay László (Budapest), Gáspár István (Székesfehérvár), Petheő Béla (Pestszent-erzsebet), Glós Károly (Miskolc), Széll Elemér (Szombathely), Sántha József (Eger), Illés Loránt (Budapest), Rózsa Bertalan (Kaposvár), vitéz Csaba László (Makó), Kálvay Gyula (Szeged), Halász Béla (Szeged).

Az eddig megtartott öt tanfolyamon összesen 91 bajtárs nyert tiszti oklevelet.

A gázháborúról

Írta Prohászka Lipót okl. tűzoltótiszt

Általános az a felfogás, hogy a gáztámadásoknál alkalmazott anyagok elnevezésüknek megfelelően cseppfolyósított gázok, melyek a burok szétrobbanásakor a nyomás alól felszabadulva ismét felveszik légnemű halmaz állapotukat (pl: klór). Vannak azonban olyan anyagok (folyadékok) is, melyek aránylag alacsony hőmérsékleten elgőzölögnek (például: foszgén, difoszgén). A harmadik csoportot alkotják a szilárd halmazállapotú anyagok. Ezek a lövedék szétrobbanása után rendkívül finom por alakjában lebegnek a levegőben (kékkeresztes anyagok). Az akkori gázálarcok hiányosságát a németek az úgynevezett tarka tér létesítésére használták fel. A kékkeresztes gázok az álarcok faszén rétegén áthaladva a katonák tüdejét és orrát oly nagymértékben izgatták, hogy azok kénytelenek voltak a gázálarcot levetni és védelem híján áldozatul estek az egyidejűleg alkalmazott mérges gázoknak.

Hatás szempontjából tehát már kétféle gázzal ismerkedtünk meg. Ha azonban az elmúlt háborúban alkalmazott gázokon végigtekintünk, látni fogjuk, tulajdonságaiknak megfelelően több csoportot is alkothatunk. Ilyen csoportosítás többféle van, mert a beosztást különféle szempontok szerint eszközölték.

Méreg hatás szempontjából két nagy csoportra osztották a gázokat: lélegzési és sejtmérgekre. E csoportosítás mellett a franciák 8 csoportra osztották a gázokat:

1. *Erős mérgek:* Vincennit (kéksav) mauignit (kéksav és óntetraklorid arzéntriklorid-al).

2. *Fulladást előidéző anyagok:* Bertholit (klór), „D”-anyagok (foszgén), Collongit (foszgén és óntetraklorid), „K” és „C”-anyagok, Palit (klórozott metilformiátok), „Per”-anyag vagy: zöldkeresztesanyag, Surpalit, Superpalit, Difoszgén (triklormetilkloroformiát).

3. *Könnyeztetők:* „B”-anyag (brómaceton), Martonit (brómaceton és klóraceton), „Bn”-anyag (brómmetilketon) Homomartonit (brómmetilketon és klóraceton), „T”-anyag (xililbromid), Camit, Cyclit (benzilbromid), Klop, zöldkereszt 1, Aquinit (klorpikrin), Klóraceton.

4. *Hólyagothúzó (maró)-anyagok:* sárgakeresztes anyag; Lost, Yperit, mustárgáz (diklórdietilszulfid). „D”-anyag (dimetilszulfát), Rationit (dimetilszulfát klórszulfonsavval). Sárgakereszt 1. (később: „zöldkereszt 3” — etildiklórarin).

5. *Tüsszentők:* kékkeresztes, Clark 1. (difenilazinklorid), kékkeresztes 1, Clark 2 (difenilazincianid), etilazincioxid.

6. *Hallószervre ható anyag:* diklórmetiléter.

7. *Füstöt létesítő anyagok:* vörös és sárga foszfor, kéntrioxid, füstölő kénsav, foszfor és kén, arzén-kén-parafin és szurok, naftalin és szén, sziliciumtetraklorid, széntetraklorid, stb.

A füst világosítására és állandóbbá tételére különböző anyagokat kevernek a füstképzőkhöz, például cinkoxidot.

8. *Szénmonoxid.* A szénmonoxid különválasztása igen helyes, mert ezt az anyagot eddig nem sikerült végleg lekötni, hanem csak katalitikus úton átalakítani és mint széndioxidot lé-

Az angolok előbb négy majd — elvileg alkalmazkodva a francia felosztáshoz hat csoportra osztották a gázokat.

A négyes beosztás: 1. rövidideig ható, 2. tartósan ható, 3. halált nem okozó és 4. halált okozó anyagok csoportját ismerte. Ilyen csoportosítás alapján a gázokat kevés kivétellel a negyedik csoportba kellene sorolni, mert a kifejezetten ingerlő gázok között nem egy van, amelyik halált okozhat.

A hatos beosztás lényegileg alkalmazkodik a francia csoportosításhoz: 1. tüdőt izgatók, 2. tüsszentők, 3. könnyeztetők, 4. hólyagot húzók, 5. közvetlen idegrendszer mérge, 6. a lélekzörszerv útján a vérre ható gáz.

Itt az ötödik csoport megfelel a franciák első csoportjának és a hatodik a nyolcadiknak, csak más az elnevezés.

Ha a gázokat tisztán vegyi összetételük alapján csoportosítjuk, akkor hatásszempontjából nem lehet az anyagokat kéllőkép áttekinteni, mert például a kékkeresztes Clark 1, klórtartalmú és kifejezetten ingerlő gáz, melyben rövid ideig súlyosabb következmények nélkül lehet tartózkodni és a megmérgezett egy nap alatt teljesen rendbe jön, addig az ugyancsak klórtartalmú foszgén azonos körülmények között hosszantartó betegséget, sőt halált okozhat.

A világháborúban alkalmazott gázok száma meghaladja a hetvenet, melyek közül csak körülbelül 10—12 volt állandó alkalmazásban.

A legismertebb gázok, a német (módosított amerikai) felosztás szerint csoportosítva a következők:

I. *Könnyeztetők.* Az ingerlő gázok egyik csoportja. Jellemző tulajdonsága ezen csoportnak, hogy a szem izgatásához szükséges mennyiség a halálos adagnál lényegesen kisebb. Itt említem meg, hogy a gázálarccal védekezők teljesítőképessége lényegesen csökken és aránylag rövid idő alatt teljesen kimerülnek. A gázálarcok betétjei is csak legfeljebb 6 órán át védenek — töménygáz esetén még rövidebb ideig — és harcost vagy munkást ezen idő letelével úgys le kell váltani. a) „T”-anyag (xililbromid és xililbromid). A háború elején használták a fekete „T” gránátok töltésére. Szemre, légzőszervekre és gyomornyálkahártyára hat, tehát hányingert is okoz (hánytató gáz). Télen igen nehezen párolog, vízhatásra alig bomlik. Fás terepen egy, lövészárokban két napig is megmarad.

Bromacetonnal keverve a zöld „T” gránátok töltésére szolgált. Ennek hatása nyáron elviselhetetlenebb, mint a fekete „T” anyagé. b) „B”-anyag és „Bn”-anya (bromaceton illetve brommetilketon). A háború vége felé a „T” gránátok töltésére és a gázálarccal kipróbálólhelyiség töltésére szolgált. Élettani hatásuk megegyezik a fekete és zöld „T” gránátokéval. c) Martonit, „B”-anyag klóracetonnal. d) Homomartonit, „Bn”-anyag klóracetonnal. e) „D”-anyag (dimetilszulfát). Igen alattomos mérge. Erős köhögésre ingerel, a szemszaruhártyáját felhólyagosítja. f) Rationit, „D”-anyag klórszulfonsavval. Utóbbi két anyagnak maróhatása miatt inkább a IV. csoportba való beosztás

lit (klór). Vízhátására sósavvá alakul. Az anyag könnyű ellene védekezni. Foszfógenel és klórpikrinerel keverve is alkalmazták. b) „K” és „C”-anyag, gránát illetve aknatöltés (klórozott metilformiát). Illékonyosága nagyobb a klórénál, jobban izgatja a tüdőt, utóhatása azonban rövidebb ideig tart; a zöldkeresztes anyagok elődje volt. Vízhátására könnyen bomlik. c) Palit. Azonos a II. b. anyaggal. d) Foszfén (karbonilklorid). Fullasztó, rothadt gyümölcsre emlékeztető átható szagú és igen alacsony forrponjú folyadék. Jelenléte könnyen észrevehető: egy százezredgramm egy liter levegőben már ingerli a szemet és tüdőt. Vízhátására pillanatok alatt bomlik. A megmérgezett friss levegőn hamar magához tér, néhány óra múlva azonban ismét rosszul lesz, arca megké-
kül, szája habzik és görcsös fulladozási tünetek között meghal, ha: az első tünetek fellépténél nem kerül szakszerű kezelésbe. e) Collongit. Francia foszfén-gránátanyag óntetraklorid hozzátétellel, ami a lecsapódás helyén fehérfüst alakjában jelentkezett. f. Zöldkeresztes anyag: „Perstoff”, difoszfén, Surpalit, Superpalit (triklormetilklorformiát). Közönséges hőmérsékleten veszélytelen folyadék, csak a gránát robbanásakor keletkező magas hőmérsékleten gőzzé alakult anyag bizonyult mérgezőnek. Tömény elege már egyszeri belélegzés után néhány óra múlva öl. Vízhátására azonnal bomlik és egyébként is a találat helyén 1—2 óra múlva szabadon lehet járni. g) Zöldkeresztes 1: Klop, Aquinit (klórpikrin). Jellegzetes szagú, igen erősen izgató folyadék. Vízálló, sav vagy lúg nem támadják meg. Hatása iránt legérzékenyebben a szem. Károsan hat a nyálkahártyára, tüdőre, gyomorra és belekre, hányást és hasmenést okoz. Könnyű mérgezést okoz, mely hetekig is eltarthat. Csupán az aktív szén adszorbeálja.

III. Kéksav-csoport. a) Vincennit (ciánhidrogén). Keserűmandula-olajra emlékeztető szagú folyadék. Töményen belélegezve rögtön halált okoz (légzőközpont bénulás). Igen kis mennyiség rosszullétet, ájulást okoz, komoly utóhatás nélkül. A levegővel könnyen elegyedik ezért gáztámadás céljaira nem alkalmas. Csak a franciák és szövetségeseik használták.

A gránátok ciánhidrogén töltéséhez egyéb anyagokat is keverték (például arzénklorid, óntetraklorid, kloroform). Ezen hozzátételek azonban nem csökkentették sem mérgező hatását, sem illékonyosságát. b) Mauguinit (ciánhidrogén óntetraklorid és arzéntriklorid hozzátétellel).

IV. Mustárgáz-csoport. Ennek a csoportnak csupán egy tagja van, jöllehet az arzéntartalmú anyagok csoportjába sorolt Lewisit hatás szempontjából ezen csoportban is helyet foglalhatna. a) Sárgakereszt vagy: mustárgáz, Lost, Yperit (dikloridietilszulfid). Vízhátására lassan bomló, fojtó és maró folyadék. Ingerlő hatása nincs, íze, szaga alig van, a szaglőérzékét bénítja. A tömény párák sem hatnak azonnal a szervezetre, a hatás csak 4—6 óra múlva áll be. A szem és légzőszervek megbetegedése csak átmeneti jellegű. Vakság és halál, csak akkor következett be, ha töménység literenként egy százezredgrammnál nagyobb volt. Nemesak a szervezetet, hanem a test egész külső felületét is megtámadja. A bőrön fájdalmas hólyagokat és égési foltokat okoz. A gázalarc vé-

gumiszöveten is áthatol. Az amerikaiak állítólag találtak olyan impregnáló anyagot, mellyel kezelt ruhanemű több száz órás védelmet nyújt.

A folyékony halmazállapotú anyagot széntetrakloridban, vagy más oldószerében oldva külön edényben helyezik el a gránátokban. Kétféle töltésű sárgakeresztes gránátot használtak: az egyikben csekély robbanóanyag volt, ezt főképpen talajszennyezésre (védelemre) használták; a másikban nagyobb mennyiségű robbanóanyag volt, ez gázfelhőket is alkotott. A talajra csapódott mustárgázharmat a cipőre, ruhára kerülve elhurcolható, meleg helyen elpárolog és tovább fertőz. Szélcsendes, száraz helyen, hideg időben négy hétig is megmarad.

V. Arzéntartalmú anyagok. a) Kékkeresztes anyag (fenildiklorazén). Folyadék, az Vc. alatti anyag oldószerre, erősen ingerlő hatású. Vízhátására gyorsan bomlik, bomlási termékei szintén mérgezők.

A következő két — szintén kékkeresztes elnevezésű anyag szilárd halmazállapotú, elporlasztásukra két módszer volt kidolgozva: az első módszer szerint az anyagot valamelyik oldószerében (például foszfén, V. a) oldották fel. A gránát szétrobbanása után az oldószer elpárologott és az anyag igen finom por formájában a levegőben lebegve maradt. Ez az eljárás csak nagyobb kaliberű lövedékeknél vált be, a másik eljárásnál —, mely minden kalibernél bevált, az anyag szilárd halmazállapotban került a lövedékbe. A lövedék szétrobbanásakor a robbanási hő következtében gőz alakjában került a levegőbe, majd lehűlés után porfelhőként lebegett tovább. b) Kékkeresztes Clark 1 (difenil-arzinklorid). Vízhátára gyorsan bomlik, a bomlási termék szintén mérgező. Bőrön viszketést, majd hólyagképződést okoz, ami azonban könnyen gyógyul. Belélegezve — még nagy hígításban is — ingerli a nyálkahártyákat, köhögési ingert vált ki; fog-, fül- és álkapocsfájdalmat okoz. A tünetek egy napon belül megszűnnek. c) Kékkereszt 1, Clark 2 (difenil-arzincianid). Ingerlő hatása előbbinél nagyobb (körülbelül háromszoros), víztől nehezebben bomlik és bomlástermékei szintén mérgezők, utóhatása rövidebb ideig tart. d) Adamsit (difenilaminarzinklorid). Szilárd halmazállapotú anyag, víz nem bomlítja. A kékkeresztes anyagoknál hatásosabb, szemet, nyálkahártyákat izgatja. Könnyen okozhat halált. e) Sárgakereszt 1 (etilarzindiklorid). Később a helyesebb „zöldkereszt 3” nevet kapta, mert nem védelmi, hanem támadó anyag. Gőze a bőrt nem támadja meg, de belélegezve a légutakat ingerli és igen kellemetlen érzést vált ki. Már igen kis mennyiség egynapi harc képtelenséget okoz, nagyobb mennyiség halálos. Előnye, az ellenfél szempontjából — hogy gyorsan párolog, a terep 1—2 óra múlva járható. Vízhátására gyorsan bomlik, a bomlási termék mérgező. d) Metilarzindiklorid. Ingerlő és mérgező folyadék anyag, víztől alig bomlik, a bőrön hólyagot hűz. e) Lewisit (klórvinil-arzindiklorid). Az amerikai mustárgáz. A háború vége felé kezdték gyártani, használatba azonban nem került és a felhalmozott anyagot (körülbelül 150 tonnát) a tengerbe süllyesztették. Hólyaghúzó hatása egyenlő a mustárgázéval, de a hólyagok könnyebben gyógyulnak. Elsősorban a szemet és nyálkahártyákat izgatja. Vízhátára levegő hatására igen gyorsan bomlik. A halálos mennyiség kisebb, mint a mustárgáz-nál.

VI. Robbantószerek felrobbanásakor keletkező égési termékek. Idetartoznak a lövegállás helyén a kilövéskor és a találat helyén a lövedék szétrobbanásakor keletkező légnemű égési termékek.

Kísérleti adatok szerint a fekete lőpor elégetésekor: 57% szilárd-, és 43% gázalakú (széndioxid és nitrogén) termék keletkezik és pedig 1 kg fekete lőpornál 260—280 lit. A modern robbanóanyagok robbanásakor szilárd termék nem keletkezik, de annál több gáz és pedig: pikrinsav 585, nitroglicerín 713, robbanó gyapot 826 liter gázt szolgáltat kilogramonként. A lövedékek robbanásakor keletkező gázok főalkotórészei: széndioxid (CO_2), szénmonoxid (CO), nitrogén, hidrogén és vízgőz. Néha cian és salétromsavas gőzök is keletkeznek, de oly kis mennyiségben, hogy ezekkel számolnunk nem kell. A fentebb felsoroltak közül csak az első kettő érdekel bennünket, mert a többi élettani szempontból nem számít.

A robbantó anyagok gázai közül a pikrinsav égési terméke a legmérgeesebb, mert 61% szénmonoxidot tartalmaz, a robbanó gyapot 27%-ot. A fekete lőpor és nitroglicerín gázai szénmonoxidot nem tartalmaznak. A zselatin-dinamit 34% szénmonoxidot és 37% széndioxidot, a karbonit 36% szénmonoxidot és 19% szénoxidot, a trotil pedig 57% szénmonoxidot termel.

A felsoroltakból látható, hogy e csoportba tartozó gázok kivétel nélkül tartalmazzák (a fekete lőpor és nitroglicerín kivételével, amelyek egyébként sem jönnek számításba) a legveszedelmesebb gázok egyikét, a szénmonoxidot. Hogy a háború alatt nem szerepelt a harcú gázok között, annak oka egyrészt, hogy könnyebb a levegőnél, másrészt pedig csak igen alacsony hőmérsékleten (-190°C -nál cseppfolyósítható, tehát normális hőmérsékleten igen nagy nyomást gyakorolna a lövedék falára és azt szétvetné.

(Folytatjuk)

Hozzászólás „A villámokozta tüzesetek megelőzéséhez“

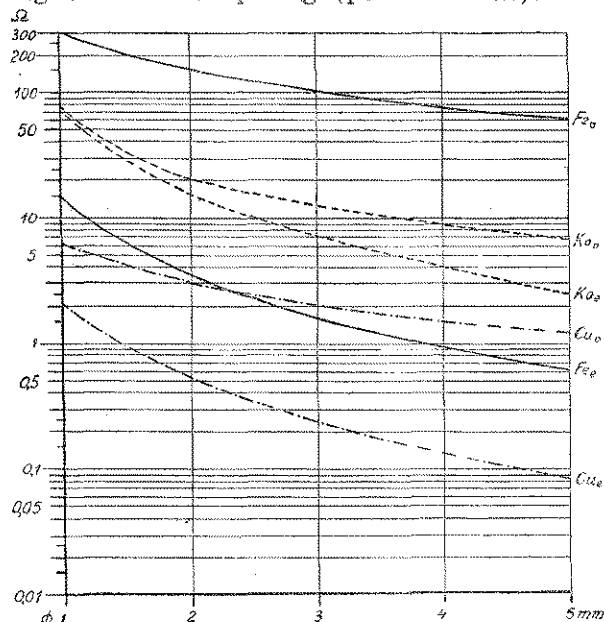
Az ilyen címen, lapunk legutóbbi számában megjelent cikk a villámhárítók anyagával kapcsolatban azt állítja, hogy a vasnak gyorsváltakozású áramokkal szemben — mint amilyen a villám is — kisebb az elektromos ellenállása, mint a vörösrézé. Minden elektromos vezető váltakozó áramú ellenállása nagyobb mint egyenáramú ellenállása. A vas egyenáramú ellenállása — mint azt a cikk is elismeri — nagyobb mint a vörösrézé, tehát váltakozó áramú ellenállása sem lehet kisebb. Van a vasnak egy tulajdonsága, mely szintén — és pedig nagymértékben — hozzájárul az ellenállásnövekedéshez, ez a mágneses vezetőképesség (permeabilitás).

konstantan vagy manganin. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a nagy fajlagos ellenállású vezetők alkalmasabbak villámhárítóvezetéknek mint a kis fajlagos ellenállásúak, mert nem egyedül az ellenállás növekedése a fontos, hanem az, hogy melyiknek kisebb az ellenállása (impedanciája) gyorsváltakozású áramokkal szemben.

A szövegábra három különböző elektromos vezető ellenállását szemlélteti egyenáram (e) és gyorsváltakozású áram (v) esetén, és pedig Cu (vörösréz), Ko (konstantán) és Fe (vas). A táblázatban foglalt értékek 100 méter hosszú egyenes huzalokra vonatkoznak; a váltakozó áramú értékek 500.000 periodusra érvényesek és a vas (Fev) mágneses vezetőképessége 400-nak vétetett.

Mint az ábráról látható, a vas ellenállásnövekedése sokszorososa a vörösréznek, sőt 2 mm átmérőig a vörösréz váltakozó áramú ellenállása kisebb a vas ohmikus (egyenáramú) ellenállásánál. Ebből önként adódik, hogy villámhárítóvezetéknek a vörösréz alkalmasabb, mint a vas, és pedig 1 max. 2 mm átmérőjű erekből kábel(kötél-) szerű szerkezettel.

A vörösréz és vas egyéb fizikai tulajdonságait összehasonlítva, végeredményben a vörösréz mellett kell döntenünk. Vegyük először a súlykülönbséget: 10 m 50 mm² keresztmetszetű vörösrézvezeték súlya 4.5 kg, a vasé 4 kg. Ennek semmi jelentősége, sőt az egész súly is elenyészik a tető, hó és fagy terhelése mellett. A vas fajhője tényleg nagyobb (0,111 cal/C° gr) mint a vörösrézé (0,091 cal/C° gr), de ez lényegtelen. A vas 1530 C°-os olvadáspontja csak látszólagos előny a vörösréz 1083 C°-os olvadáspontjával szemben, ha meggondoljuk, hogy az áramokozta felmelegedés arányos a vezető ellenállásával, az átáramlási idővel és az áramerősség négyzetével. Miután a vas ellenállása (fentebb közölt körülmények között) ötvenszer nagyobb, mint a vörösrézé, a fejlődő hőmennyiség is ötvenszer lesz nagyobb a vasban, ezt pedig nem ellensúlyozza az olvadáspontkülönbség. A termelt hő — mint ismeretes — nem marad meg a keletkezési helyen, hanem továbbterjed, eloszlik. A vörösréz e tekintetben is a vas fölött áll, mert hővezetési tényezője 0.90, míg a vasé csak 0.14—0.17 (cal/C° cm

Fev = vasvezeték ellenállása egyenárammal szemben.

Kov = konstantán vasvezeték ellenállása egyenárammal szemben.

Cue = vörösréz vasvezeték ellenállása egyenárammal szemben.

Fev , Kov , Cuv fenti vezeték anyagok ellenállása 500.000 periodusú váltakozó áram esetén.

Az összes értékek 100 m hosszúságra vonatkoznak.

Az tény, hogy nagyfajlagos ellenállású vezetők ellenállásnövekedése gyorsváltakozású áramokkal szemben — ha az anyag mágneses vezetőképessége egyenlő nem nagyobb — viszonylagosan kisebb, mint a kis fajlagos ellenállású

Örömmel és meglepetéssel kell fogadnunk azt, hogy a vállalati tűzoltóságoknak ügyével e lap hasábjain foglalkoznak. A vállalati tűzoltóságokat az utóbbi időben meglehetősen elhanyagolták, pedig a tűzoltóságok e csoportja mindig fontos hivatást tölt be és a jövőben még fokozottabban hivatás vár rá.

Sajnos, igaz van a cikkíró bajtársnak abban, hogy a vállalati tűzoltóságok egyrésze csak papíron létezik, egy másik része pedig nem áll hivatása magaslátán. Ennek egyik oka az, amit a cikk is említ, hogy a vállalatok jelentéktelen embereiket bízzák meg a tűzoltóság vezetésével, akik sem a gyárvezetés, sem a munkások felé, sem pedig kifelé nem tudják a tűzoltóságot és annak érdekeit képviselni. De ennél sokkal nagyobb hiba az, hogy a vállalatok a biztosító intézetek részéről nem részesülnek az általuk fenntartott vállalati tűzoltóságokra való tekintettel oly arányú díjkedvezményben, amelyet jogosan megkívánhatnának. A biztosító intézetek vagy egyáltalán nem adnak díjkedvezményt, vagy a megadott kedvezmény oly csekély, hogy az megfelelő vállalati tűzoltóság fenntartási költségeinek csak egy kisrészét fedezi. Pedig a megfelelő vállalati tűzoltóság a biztosító intézet kockázatát legalább 50—60, esetleg ennél is nagyobb százalékkal csökkenti. A vállalati tűzoltóság óriási előnye, hogy azonnal a helyszínen van, kenyérkereseti foglalkozásból kifolyólag pontosan ismeri a vállalat működését, ennek a technika, mai rohamos haladása mellett szinte naponként bekövetkező változásait, az ott használt anyagokat, a telep berendezését; szolgálataira a vállalattal való függő viszonyánál fogva szigorúan rászorítható, tűz esetén pedig nemcsak a köteleesség, hanem saját munkahelyének megmentése is sarkalja. A vállalat természetesen tiltakozik — különösen a mai nehéz gazdasági viszonyok között — az ellen, hogy a teljes biztosítási díj mellett még a vállalati tűzoltóság fenntartásának tetemes költségét is viselnie kelljen. Már pedig a vállalati tűzoltóságok fenntartása különböző szempontokból ott és azon mértéken túl is szükséges, ahol azt a tűzrendészeti hatóság nem rendeli el üzem bezárásának terhe mellett. Ezen a problémán csak úgy lehet segíteni, ha végre sikerül a tűzoltóságot fenntartó vállalatok részére oly díjkedvezményt kieszközölni, amely a vállalati tűzoltóság fenntartási költsé-

gének lényeges részét teszi. Ezzel szemben a biztosító intézetek megkívánhatják a vállalati tűzoltóságok kifogástalan működését és harcosságát, ami a cikkekből említett hibákat is ki fogja küszöbölni.

Nem értek azonban egyet a cikkíró bajtárs azon felfogásával, amelyet cikkjének második bekezdésében kifejt. Az önkéntes és kötelezett rendszer csak a legénység utánpótlására, nem pedig a vállalati tűzoltóság szervezetére vonatkozhat. Vállalati tűzoltóság csak az, amelyet valamely vállalat, mint üzemének egyik osztályát, saját költségére tart fenn. Ebből következik, hogy vállalati tűzoltóságban az önkéntessel rokonszervezetnek helye nincs. A vállalati tűzoltóság, mint a vállalat egy — rendszerint közvetlenül az igazgatóságnak (vállalatvezetőnek) alárendelt — osztálya, nem bírhat semmiféle egyesületi önkormányzattal, minthogy sem alapszabályokkal, sem az egyesületek működéséhez szükséges belügyminiszteri jóváhagyással nem rendelkezik, mert mindezek nem szükségesek valamely vállalat egy részének, egy osztályának működéséhez. A vállalati tűzoltóság egész szervezete és működése természetesen ehhez igazodik. A legtöbb vállalati tűzoltóságnál az igazgató a tűzoltóság tb. parancsnoka, kivételesen egy-két megfelelő tisztviselő is tb. tisztjévé kinevezhető. „Barátokat“ pedig a tisztviselői karban szerezni nem életkérdés, mert minden tisztviselőnek kötelessége kenyéradó vállalatának minden osztályát és annak működését elősegíteni. Persze ez nem azt jelenti, hogy a tűzoltóságot ne kedveltessük meg a vállalat keretében. A cikk további részéhez nem akarok észrevételt fűzni, mindaz amit a cikkíró mond teljesen helytálló és megszívlelendő, csak a cikk utolsó bekezdésében foglaltakhoz — ami a vezénylet átadására vonatkozik — lehetne megjegyzéseket tenni.

Mivel azonban a tűznél való vezénylet kérését tételes jogszabály írja elő, az ekörül forgó kérdéseket e cikk keretében nem akarom érinteni.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK

A váci országos választmányi közgyűlés és elnökségi ülések jegyzőkönyvei lapunk zártáig nem készültek el, ezért azokat legközelebbi számunkban közöljük.

Alkalmi vétel — eladás

Jókarban lévő, használt három tűzoltólajtót és három mélymedencéjű egységes kocsifecskendőt keres megvételre Körjegyzőség, Nógrádmargal.

Parancsnok Úr!

Elméleti oktatásnál használja a
„TŰZRENDESZET“
füzeteit, I—VII. Ára 750 P.
Részletes árjegyzék a 143. oldalon

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljárárság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség S E G É L Y Z Ő P É N Z T Á R Á B A, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem térítettnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

III. Tűzrendészeti jogi kérdés helyes megoldása*

A megfejtésre feladott kérdést két részre kell választani, külön kell szólani a tűzi riadó-ról és külön a köz és magánépületeken tartandó gyakorlatokról.

I. A tűzi riadónál különbséget kell tenni, hogy vajjon az csak a laktanya területére szorítkozik-e, vagy pedig az egész község — város területére?

A laktanya, őrtanya területén való riasztáshoz nem kell semmiféle előzetes bejelentés, mert a riasztás célja csak a kivonulásra való előkészülés gyorsaságának a megállapítása, így azt minden további nélkül el lehet és el is kell rendelni az arra illetékeseknek.

A község — város egész területére vonatkozó riasztás kérdését két szempontból kell megvilágítani: 1. közigazgatási jogi szempontból, 2. büntetőjogi szempontból.

Az 53888/1888. B. M. rendelet 14. §-a kimondja, hogy a tűzriadó a helyi viszonyok szerint rendezendő. Átnézve a tűzrendészeti szabályrendeleteket, csak nagyon kevés helyen találunk rendelkezést arra vonatkozólag, hogy szabad-e és ha igen, miképpen tűzi riadót rendezni? — holott ezt a kérdést a kormányrendelet alapján a helyi tűzrendészeti szabályrendeletben kellene, illetve kellett volna rendezni.

Baranya vármegye 1909. évi, Szabolcs vármegye 1911. évi és Somogy vármegye 1916. évi tűzrendészeti szabályrendeletében van ide vonatkozólag majdnem azonos szövegű §, amely kimondja, hogy: a tűzoltók tartoznak a gyakorlatoknál és a riadójelre megfelelő felszereléssel sürgősen megjelenni, szakaszban sorakozni és a parancsnak híven eleget tenni.

A 230.000/1925. B. M. rendelet 12. §-a azt mondja: önkéntes tűzoltóságok szolgálata tekintetében az egyes helyhatósági szabályrendeleteken kívül a M. O. T. Sz. egységes szolgálati szabályzata az irányadó, ennek a szabályzatnak a 27. §-a azt mondja: jogában áll a parancsnokságnak a testület tagjait bármikor körlevéllel vagy kürtszóval gyakorlatra egybehívni.

Ami a tűzrendészeti felügyelők riasztási jogát illeti, az önkéntes következik a 230.000/1925. B. M. rendelet 22-ik §-ából: a vármegyei tűzrendészeti felügyelő köteles a tűzorségi készenléletet állandóan szakszerűen felülvizsgálni és ellenőrizni. Ez az ellenőrzés pedig megkívánja azt, hogy a tűzrendészeti felügyelő a tűzoltóságok támadási készségéről és felkészültségéről a tűzoltóknak helyi módon szokásos riasztása által győződjék meg.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség alapszabályainak 12. §-a a tagtestületek köteleességét sorolja fel:

d) törvényhatóságuk területén kötelesek a tűzrendészet fejlesztésén közreműködni, és az országos vagy törvényhatósági szövetségnek e tekintetben adott megbízásait végrehajtani.

Tehát az országos szövetség kiküldötte is adhat megbízást, utasítást a tűzriadó elrende-

lésére a helyi parancsnoknak, aki azt végrehajtani köteles.

Ezekkel a jogszabályokkal szemben, de csak látszólagosan, ott áll a kihágási büntető törvénykönyv 40. §-a, amely azt mondja, hogy aki a harangok félrevereése vagy másnemű vészjelzés által tudva, hogy erre ok nem forog fent, a lakosok nyugalmát megzavarja, 8 napig terjedhető elzárással büntetendő.

A büntethetőség előfeltétele tehát a gonosz szándék, az oknélküliség, a lakosok nyugalmának szándékos, dolozus megzavarása.

Akkor, amikor az arra illetékesek tűzi riadót rendelnek el a községben, — városban gyakorlatozás szempontjából, nem a lakosság nyugalmának a zavarásáért teszik, hanem éppen a lakosok megnyugtatása érdekében annak begyakorlására és igazolására, hogy a tűzoltóság szükség esetében a legrövidebb idő alatt rendelkezésre tud állani, ez a riadó tehát éppen a tűzoltóság kiképzése érdekében szükséges. Közérdek, hogy a tűzoltók ezen a téren is kellőképpen be legyenek gyakorolva. Ha aztán a tűzi riadó elrendelése még a községi előjáróságnál is, vagy az I. fokú tűzrendészeti hatóságnál előzetesen be van jelentve s ha közönségnek is tudomására van hozva, hogy ez csak gyakorlat, akkor a gonosz szándéknak, a dolózuosságnak minden tekintetben eleje van véve.

Összegezve az elmondottak alapján a feleletet: Az arra illetékesek (tűzoltóparancsnok, járási, vármegyei tűzrendészeti felügyelő, Magyar Országos Tűzoltó Szövetség kiküldötte) hivatásukból kifolyólag a községi előjáróságnál, vagy az I. fokú tűzrendészeti hatóságnál történt előzetes bejelentés után a tűzoltóság kiképzésének ellenőrzése érdekében rendelkezhetnek el a helyi módon szokásos tűzi riadót a község, város egész területére s hivatalos hatáskörben járván el, eljárásuk semmiféle büntető következményt nem vonhat maga után. Ezt a jogot az arra illetékesek gyakorolják anélkül, hogy bármilyen hatóság részéről bárki is ellenvetést tett volna.

II. Az 53888/1888. B. M. tűzrendészeti kormányrendelet 7. §-a mondja ki, hogy tűz esetén a telkén fekvő vizet a tűzoltástól senki meg nem tagadhatja, a 25. §. szerint a tűzoltás céljából magántulajdonba való beavatkozás csak indokolt esetekben és akkor is csak a vezénylő parancsnok rendeletére történhetik. A rendelet a gyakorlatokról nem szól.

A büntető törvénykönyv 330. §-a azt mondja, hogy aki másnak lakásába, üzlethelyiségébe, azzal összeköttetésben álló helyiségbe, vagy kerített helyre az ott lakó, vagy lakással rendelkező beleegyezés nélkül jogtalanul, erőszakkal behatol, magánlaksértés büntetést követi el. Ugyancsak büntetett az, aki a fenti helyekre jogos indok nélkül, vagy az abban lakónak, vagy lakással rendelkezőnek akarata ellenére bemegy (333. §.).

Tehát középületeken, magánépületeken csak akkor lehet gyakorlatot tartani s az udvaron levő kút vizet csak abban az esetben lehet gyakorlathoz igénybe venni, ha abba az ott lakó, vagy lakással rendelkező (háztulajdonos)

* Erre a pályakérdésre helyes megoldás nem érkezett, ezért vitéz Roncsik Jenő megoldását közöljük. A másik két pályakérdés díjnyertesének megoldását

Telbisz Albert dr egyetemes orvostudor, a jogtudományok doktora, m. kir. ezredorvos: *Harcgázbetegségek kór- és gyógytana*. Budapest, 1934, 95 oldal, 24 képpel. Ára 2 pengő.

A magyar irodalomban eddig nem volt összefoglaló munka, amely a jövő orvostudománynak egyik legfontosabb fejezetével, a mérges gázok okozta betegségek vizsgálatával foglalkozott volna. Csak néhány értékes részletkutatással rendelkezünk, azoknak nagyrésze is az előttünk fekvő könyv szerzőjétől való. A hézagpótló rendszeres összefoglaló munka elsősorban az orvosi irodalom számára nagy nyereség, de népszerű tárgyalási módja mellett hasznos tanulmányi forrás mindenki másnak is, aki akár háborúban, akár békés hivatása közben ki van téve a harcászati gázok okozta megbetegedéseknek. A tüzőtét elsősorban azok a fejtegetések érdeklik, amelyek a szénmonoxid sajátosságaira és a szénmonoxidmérgezettség kezelésére vonatkoznak. Háború idején azonban az összes többi fejezetek is nélkülözhetetlen tanácsadónak válnak.

Die Luftschutzfibel. Herausgegeben von der Landesgruppe Ostpreussen des Reichluftschutzbundes. Verlag Offene Worte, 1933. 100 oldal, 109 képpel, ára 1 márka.

Németországban már a lakosság legszélesebb rétegei régóta tisztában vannak azzal, hogy a légvédelem idejekorán és alaposan való megszervezése ma minden nemzet számára *Életkérdés*. Tudják azt is, hogy a passzív légvédelem okosabb megszervezése csak a tüzőtét felhasználásával, azok legmesszebbmenő támogatása mellett képzelhető el. Örömmel láthatjuk, hogy az előttünk fekvő, sok millió olvasó részére szánt könyvecskében kellő komolysággal van a gyújtóbombák kérdése is tárgyalva. A tüzőtét ságok légvédelmi jelentőségét is kellően kiemelve találjuk benne. A kitűnően és közérthetően írt szöveget rendkívül gazdag és nagyon tanulságos képanyag teszi még hasznosabbá. *Dr. Aujezsky László.*

Kelecsényi Tibor gazdasági intézőt, a tápiószági önkéntes tüzőtéttestület parancsnokát a Kormányzó úr őfőméltósága m. kir. gazdasági tanácsossá nevezte ki. Derék bajtársunk kinevezéséhez a magyar tüzőtétársadalom jókívánatait tolmácsoljuk.

Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, országos tüzőtéttestületi előadót, továbbá Breznay Imre vármegyei tűzrendészeti felügyelőt, Heves vármegye alispánja a vármegyei tüzőtéttestület tb. alelnökeivé nevezte ki.

Dobos Gyula városi főszámvevőnek, a nagykőrösi önk. tüzőtéttestület parancsnokának a Kormányzó úr őfőméltósága megengedte, hogy a tüzőtéttestület érdekében kifejtett eredményes működéséért elismerése tudtul adassék.

Járásí verseny Pestszentlőrincen. A központi járás augusztus hó 12-én Pestszentlőrincen rendezte ideí járásí versenyét.

Az érkező vendégcsapatok a Hősök szobránál tisztelegtek, ahol Bolla József pestszentlőrincí parancsnok kegyeletes szavakkal emlékezett meg a világháború hősi halottairól és koszorút helyezett a szoborra.

A versenyen a csapatok kiváló felkészültségről tettek tanúságot. Hogy egyebet ne említsünk, a mozdonyfecskendő 9-es gyorszerelését 3 csapat 30 mp-en alul végezte.

A verseny után Petheó János, a vármegyei szövetség alelnöke buzdító beszéd kíséretében osztotta ki a szebbnél szebb versenydíjakat a győztes csapatoknak.

szentimre, 3. Maglód. Mozdonyfecskendő 9-es szerelés: 1. Pestújhely, 2. Rákosszentmihály, 3. Rákossziget. Mozdonyfecskendő 5-ös szerelés: 1. Rákosszentmihály, 2. Csepel, 3. Pestújhely. A vándordíjat Pestszentlőrinc önkéntes tüzőtéttestülete nyerte el.

A Jásznagykunszolnok vármegyei Tüzőtéttestület szeptember 2-án nagyszabású tüzőtétversenyt rendezett Karcagon, mely alkalommal ünnepelte meg a Karcagi Önk. Tüzőtéttestület is fennállásának tízéves jubileumát s szentelte fel a gyönyörű hímezékekkel díszített brokát selyemzástólját.

Dacára a rossz időnek és a folyton tartó zuhogó esőnek, egyre-másra érkeztek a tüzőtéttestületek a vármegye minden részéből úgy a versenyre, mint az ünnepélyre. Ezzel is megmutatták a tüzőtéttestületek a nagy nyílvanosságnak azt, hogy a tüzőtéttestületi hív és lelkesedés minden akadályt áttör.

A versenyt Porteleky László dr nyitotta meg, aki bejelentette, hogy Alexander Imre alispán, a szövetség agilis elnöke másnemű elfoglaltsága miatt a versenyen nem vehetett részt.

A verseny eredménye: a) mozdonyfecskendőnél: 1. Törökszentmiklós, 2. Karcag, 3. Szolnok, 4. Kisújszállás; b) kocsiyecskendőnél: 1. Jászárokszallás, 2. Turkeve, 3. Tiszasas, 4. Kunmadaras, 5. Kunhegyes, 6. Jászladány. A versenyen értékes serlegek és egyéni díjak lettek kiosztva.

A versenyt Porteleky László dr ügyv. alelnök tüzes szavakkal zárta be. Végül a csapatok díszmenetben elvonultak. Utánna 400 terítékű közös ebéd volt, melyen pohárköszöntőket mondtak: vitéz Kenyeres János képviselő a Kormányzó Úr őfőméltóságára, Hajnal István dr polgármester Szentesi Tóth Kálmán ny. polgármesterre, mint az önk. tüzőtéttestület elnökére és Szabó Ágostonra, mint a testület parancsnokára. Szentesi Tóth Kálmán dr elnök az öreg bajtársak nevében is meghatottan mondott köszönetet a szeretetnek ily nagyfokú megnyilvánulásáért. Meleg ünnepségben részesült még Szabó Ágostonné zászlóánya, Csókai István földbirtokos alparancsnok, aki a díszes zászlót ajándékozta a testületnek és végül Csókay Istvánné Mihály Lenke, aki hónapokon át minden idejét feláldozva, himezte, szötte az aranyszálakat, hogy a testület minél előbb megkaphassa a szívnek-léleknek a harmonikus munkáját: a selyemzástól. Majd Porteleky László dr elnök mondott köszönetet Karcag város vezetőségének és mindazoknak, akik a tüzőtéttestület ügyét oly hathatósan támogatják.

Az egyenruha és rangjelzési szabályzat árát az elnökség 4 P-ről 1 P-re szállította le.

A Bányai Önkéntes Tüzőtéttestület nagyszabású szerelési és támadó gyakorlatot mutatott be.

Az ünnepély — amelyen megjelent Hazay Gyula dr főszolgabíró, Farkas Géza dr polgármester és Kelemen János járásí tűzrendészeti felügyelő is — a községháza udvarán kezdődött, ahol 12 újonc tüzőtét fogadalomletétele után fecskendő szerelési gyakorlatot mutattak be a bányaiak, Marokity Pál parancsnok kitűnő vezetésével.

A szép ünnepély a községháza ellen bemutatott jelképes támadási gyakorlattal ért véget, melyhez a feltevés szerint segítségül hívták a kalocsai tüzőtéttestületeket is.

A Nagykőrösi Önkéntes Tüzőtéttestület szeptember hó 23-án, fennállásának 40. évfordulója alkalmából jubileumi ünnepséget, zászlóavatást és járásí tüzőtétversenyt rendez. Az ünnepség iránt már is rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg s az ország legtávolabbi vidékéről is érkeztek jelentkezések.

Járási tüzőtétverseny Aszódon. Augusztus hó 15-én zajlott le a járás valamennyi községének

részvételével Aszódon, a járási tűzoltóverseny. A megjelent csapatokhoz Teszáry László tb. főszolgabíró intézett buzdító szavakat. A verseny eredményei azt mutatták, hogy a testületek az utóbbi években szép fejlődést értek el.

I. díjat, Sárkány Ernő ny. főszolgabíró, országgyűlési képviselő vándorszerlegét, Kartal, a II. díjat Boldog, a III. díjat Hévízgyörk testületei nyerték.

A díjak és szolgálati érmek kiosztása után Petheő János vármegyei tűzrendészeti felügyelő, a tűzoltóságok áldozatkészségét méltatta és köszönetet mondott mindazoknak, akik a verseny rendezésének nagy munkáját végezték.

A Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi számában közölt kimutatás szerint 1933-ban Magyarország egész területén 7682 tüzeset történt és a tűzkárosultak száma 15.180 volt. Az ingókban okozott kár 4.698.000 pengő volt, az ingatlanokban szenvedett kár 4.807.000 pengő, ezek a károk azonban biztosítás révén megtérültek. A nem biztosítottak kára ingóságokban 1.237.000 pengőt, ingatlanokban 968.000 pengőt tett ki. A 10.000 lélekre eső átlagos kár 13.250 pengőt tett ki, az egy tüzesetre eső átlagos kár pedig 1524 pengő volt. Az egy biztosítottra eső kár 771 pengőnek felel meg. A biztosított vagyonban okozott mintegy 9.5 millió pengő károk lényegesen meghaladták a nem biztosított károkat, amelyek 2.1 millió pengőt tettek ki. Az átlagkárok terén legnagyobb összegekkel Sopron, Abaúj-torna, Vas, Győr, Moson és Pozsony megyék, a legalacsonyabbakkal pedig a mezőgazdasági jellegű megyék, Csanád, Békés, Csongrád, Bácsbodrog és Baranya szerepelnek. A tüzesetek közül 1415-öt, tehát 18.5 százalékot gyújtogatás okozott, 134 esetben, tehát az esetek 1.8 százalékában a tűz oka öngyulladás volt, 656 tüzesetet az esetek 8.5 százalékát, gyerekjáték okozta, 3463 tüzeset gondatlanság folytán támadt, 388 tüzet villámcsapás okozott, 67-öt kéménytűz és 848-at egyéb ok. A leégett épületek közül 4732 lakóház volt, 5311 gazdasági épület, 319 gyár és 67 hivatali épület.

Pestvármegyei tűzoltóverseny Vác. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség közgyűlésével, a Váci Önkéntes Tűzoltótestület 60 éves jubileumi ünnepségével kapcsolatosan rendezte meg a Pestvármegyei Tűzoltó-Szövetség vármegyei versenyét szeptember hó 9-én. A verseny sikeréről és jelentőségéről vezércikkünkben beszámoltunk, itt csupán a verseny részletes eredményéről tájékoztatjuk bajtársainkat.

Kismótorfecskenő: I. díjat a Mátrai-féle selyemzászló vándordíjat Kiskúnhalas, II. díjat Vác város serlegét Nagykőrös, III. díjat a vármegyei tűzoltószövetség ezüst plakettjét Albertfalva nyerte.

Mozdonyfecskenő: I. díjat az „Agorasztó” benzínmotoros fecskendőt (vándordíj, melynek védője Kecel volt, eddig két ízben nyerve) Pestszentlőrinc, II. díjat Vác város serlegét Solt, III. díjat vármegyei tűzoltószövetség plakettjét Kecel nyerte, míg a csapatok további sorrendjéét a következő volt: Rákosszentmihály, Felsőgöd, Rákosliget, Pestújhely, Csepel, Dunakeszi, Alsógöd, Cinkota, Szentendre.

Kocsifecskenő: I. díjat a vármegyei tűzoltószövégezüst vándor serlegét Boldog, II. díjat Vác város serlegét Gödöllő, III. díjat a Horganyhenger serlegét Fót nyerte (Gödöllő és Fót holtversenyben egyenlő pontszámmal végzett. A vándorszerlegést a főtűzoltóság, az alsógödi tűzoltóság nyerte meg.)

rendje a következő: Nagykáta, Maglód, Kartal, Soltvadkert, Rákoscaba, Csillaghegy, Kismémedi, Pócsmegeyer, Ócsa, Vecsés, Galgahévíz, Monor, Szód, Szada.

Az új versenyszabályzat alapján első ízben megtartott kismótorfecskenő verseny kísérlete teljes sikerrel járt és a jövőben is rendszeresítik. Ugyancsak szép eredményt mutattak fel a vezénylők az elméleti támadási feladat megoldásánál.

Egyéni díjat nyertek a kiskúnhalasi, rákosszentmihályi, nagykáta, mint legjobb vezénylők, valamint a nagykőrösi, szentendrei és kartali vezénylők, az elméleti feladat legjobb megoldásáért és ezenkívül még a legjobb szerelő számok.

Járási tűzoltóverseny Horton. A hatvani járás tűzoltótestületeinek Horton 1934 augusztus 26-án tartott versenyén a résztvevő testületek valamennyien igen szép készületségről tettek bizonyosságot.

Részletes eredmény a következő volt:

a) A taktikai támadás megfejtesében első volt a Rózsaszentmártoni Önkéntes Tűzoltótestület, amely ezért a vármegyei szövetség díját nyerte, ment a vándorzászló már volt nála.

A vándorzászlót a Tari Önkéntes Tűzoltótestület vitte el.

A harmadik helyezett lett a Nagybáttonyi Önkéntes Tűzoltótestület.

Díjat nyert még a Hatvani Petőfi cserkészcsapat.

b) A mozdony- és kocsifecskenő-szerelésében első lettek: az Ecsédi és Hatvani Önkéntes Tűzoltótestületek;

2. az Apei és Hatvan-cukorgyári Önkéntes Tűzoltótestületek.

3. a Szurdokpuspöki és Pásztói Önkéntes Tűzoltótestületek;

4. a Csányi és Hasznosi Önkéntes Tűzoltótestületek.

Elismerő oklevelet nyert a nyár folyamán alakult Mátravidéki Bányatársulat Tűzoltósága, a Hatvani Petőfi cserkészcsapat és a szomszéd vármegyéből átrándult Árokszállási Önkéntes Tűzoltótestület.

A versenyen részt vett a járás valamennyi testülete.

Egyéni díjakat kaptak elismerésül: Nyilas Ferenc, a szurdokpuspöki vezénylőparancsnok, Oláh József ecsédi, Murai Gábor horti, Bibók János tari, Siroki Zoltán rózsaszentmártoni, Molnár Ödön mátravidéki bányatűzoltóság és Mészáros Pál cserkész vezénylő Hatvan.

A pestvármegyei kerületi tűzoltó szaktanfolyam vizsgája és záróünnepélye szeptember hó 3-án zajlott le a pestszenterzsébeti tűzoltó laktnyáiban. A vizsgabiztosi tisztséget Marinovich Imre ny. h. államtitkár, az Országos Tűzoltó-Szövetség alelnöke töltötte be.

A tanfolyam hallgatói kiváló elméleti tudást igazoltak. Ezután került a sor a gyakorlati vizsgára, amelynek keretében rendgyakorlatok, fecskendőszerelés és támadás szerepeltek. A hallgatók mindannyian szabatosan, fegyelmezetten és sok hozzáértéssel mutatták be a kéthetes tanfolyam eredményét. A bizonyítványok kiosztása után Marinovich ny. h. államtitkár elismerését fejezte ki a tanfolyam gyakorlati és elméleti eredménye fölött. Lelkes szavakban buzdította a hallgatókat az odaadó tűzoltómunkára.

Petheő János dr tanfolyamparancsnok köszönetét fejezte ki az oktatóknak és különösen a helyi tűzoltótestület parancsnokának és tisztikarának azért a fővezető munkájáért melvát a tanfolyam

lott a Pécsváradon a járási tűzoltóverseny, majd ezt követőleg Baranya vármegye és Pécs szab. kir. város Tűzoltó-Szövetségének ezévi közgyűlése. Már a hajnali órákban kezdtek gyülekezni a pécsvárad-i község háza előtt a tűzoltócsapatok. Mire 6 órára imára kondult a harang, már 20 csapat, összesen 240 ember, 31 tiszttel vezetésével vonult be a templomba, hogy az Isten áldását kérje nemes munkájára.

Pontosan 7 órakor kezdődtek meg a versenyek. Külön csoportokban versenyeztek a kezdő és haladó testületek. Mindkét csoport szerelési és támadógyakorlatai kiváló munkateljesítményt jelentettek s a vezetők és a járási felügyelő céltudatos munkájáról tettek tanubizonyosságot. A küzdelmek után a következő helyezési sorrend alakult ki: a kezdők csoportjában az első díjat Nagypall, a második Kékesd, a harmadikat Hidas, a negyediket Fazekasboda nyerte. Elismerő oklevelet kaptak: Pereked, Kátoly, Püspökszenterzsébet, Palotabozsok és Ellend. A haladók csoportjában az első díjat nyerte Pécsvárad, versenyen kívül a második lett a hosszúhetényi leventék csapata, a második díjat Hosszúhetény, a harmadikat Zengővárkony, a negyediket Püspöknádasd, az ötödiket Benkesd, a hatodikat Garesd. Elismerő oklevelet kaptak: Véménd, Püspökklak, Sziláhy és Maráza.

A versenyek alatt délelőtt 10 órakor érkezett meg Fischer Béla alispán, a vármegyei szövetség elnöke, aki nagy érdeklődéssel és teljes megelégedéssel szemlélte a csapatok magas színvonalú küzdelmét.

A versenyek lezajlása után, 11 órakor Baranya vármegye és Pécs szab. kir. város Tűzoltó-Szövetségének választmánya tartotta meg a közgyűlés ügyeit előkészítő ülését a község háza tanácstermében, majd ezt követőleg déli 12 órakor ezévi rendes közgyűlést tartotta meg a Szövetség a község háza előtti téren. Mindkét ülést Fischer Béla alispán, a szövetségi elnök vezette. A közgyűlésen megjelentek Margittay Lajos, Mohács város polgármestere, Bognár Gyula szentlőrinci, Gállos Ferenc dr siklósi, vitéz Horváth István pécsvárad-i, Németh Károly mohácsi, Tóth Dezső villányi, Szivér István dr pécsi főszolgabírák, Keresztes Fischer Miklós országgyűlési képviselő, az összes járások tűzrendészeti felügyelői, a pécsvárad-i járás jegyzői kara, a helyi intelligencia tagjai nagy számban és 35 tűzoltótestület képviselői. A z impozáns közgyűlést Fischer Béla alispán, szövetségi elnök nyitotta meg. A Szövetség munkájáról a választmány évi jelentése számol be, melyet Szentkirályi Ede, járási tűzrendészeti felügyelő, a szövetség titkára olvasott fel. A jelentés szerint az egész vármegye területén a tűzrendészetben az elmúlt 3 év alatt nagyszerű, céltudatos munka és ennek megfelelőleg hatalmas fejlődés észlelhető, amit jóleső érzéssel állapíthat meg a szövetség.

A közgyűlésnek ünnepélyes pillanata volt, amikor Makucz Jenő, szövetségi elnök, nagyszerűen felépített beszéd kíséretében leleplezte Vida Pál, országos előadó, a pécsi tanfolyamoknak, az országos tűzoltószövetség részéről kiküldött előadójának arcképét. A zárszámadás és a költség-előirányzat elfogadása után a tisztújításra került a sor, melynek tartamára az elnöklést Keresztes Fischer Miklós országgyűlési képviselő vette át. A tisztújítás eredményeként egyhangú lelkesedéssel a következő tisztikart választotta meg a közgyűlés: elnök Fischer Béla Baranya vármegye alispánja, alelnökök: Margittay Lajos dr Mohács város polgármestere, Makucz Jenő tb. tanácsos,

a választmány tagjai: Tóth Dezső villányi, Németh Károly mohácsi, vitéz Horváth István pécsvárad-i, Gállos Ferenc dr siklósi, Szivér István dr pécsi, Blaskovich Iván sásdi, Bognár Gyula szentlőrinci főszolgabírák és Vörös Mihály tanácsnok Pécs. A jövő évi közgyűlés helye meghívásra Szentlőrinc.

A pécsvárad-i tűzoltónap nagyszerű megrendezése, a versenyeken felmutatott nagyszerű tudás, a versenyen elért jó eredmények Milassin László, járási tűzrendészeti felügyelő szaktudását és fáradságot nem ismerő munkáját dicsérik. A helyi rendezésben Madár Miklós helyi segédjegyző is buzgólkodott.

Az Ispánki Önkéntes Tűzoltótestület fennállásának 30 éves évfordulóját ünnepelte augusztus 5-én. Az ünnepség változatos műsorral folyt le az ispánki leventepályán. Résztvettek az ünnepségen Kiss Emil dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő, Markó István járási felügyelő, azonkívül nemcsak a környék, de a járás intelligenciájának nagy része is. Reggel 6 órakor ébresztő volt, majd 9—10 óráig az érkező tűzoltócsapatokat fogadták a helybeli tűzoltók. Fél 11 órakor Fejes Gábor nagyrákosi lelkész tartott istentiszteletet. Markó Istvánnak a tűzoltókhöz intézett buzdító szavai után az egyesület történetének felolvasása következett. A felolvasó dicsérettel emlékezett meg Laczó Józsefről, aki 40 éve, tehát a tűzoltóegyesület fennállása óta tagja az egyesületnek. Az ünnepség a Himnusz elénekülésével ért véget, mely után a községi vendéglőben közös bankett volt. Délután 3 órakor az egyesületek támadógyakorlaton vettek részt.

Zászlószentelési ünnep Alsórönkön. Az Alsórönki Önkéntes Tűzoltótestület, amely 1885-ben alakult, impozáns zászlószentelési ünnepélyt rendezett, amelyen jelenvoltak Kiss Emil dr, vármegyei tűzrendészeti felügyelő, Vargha Gábor dr, járási tűzrendészeti felügyelő, Kiss Elemér dr, Olajos József dr szentgotthárdi főszolgabírák, Piplich János dr szombathelyi és Rechnitzer Ernő dr szentgotthárdi ügyvédek. Czweck József vasszentmihályi körjegyző, továbbá a környékbéli testületek, összesen 17 község 293 tűzoltóval. Az ünnepség a tűzoltószertár előtti nagy téren felállított oltár előtt kezdődött a táborigi szentmisével, amelyet Murányi László vasszentmihályi plébános celebrált és amelyen az áhítatot a Major Kálmán vasszentmihályi tanító művészi vezetése alatt álló alsórönköi leányénekkar emelte. Szentmise után Kovács József rábakethelyi esperesplébános mondta el az ünnep jelentőségét méltató magasszárnyalású szentbeszédet, utána megszentelte az egyetlen szép zászlót, amelyre a zászlóanya, a község tanítónője, Lindt Tessza, felkötötte a zászlószalagot. Ezután a község a Himnusz énekelte el együttesen. Az ünnepi beszédet Vargha Gábor dr országgyűlési képviselő tartotta. Majd Marx János tűzoltóparancsnok rövid beszéd kíséretében átvette a zászlót. A Hiszekegy akkordjaival zárult a felemelő ünnepség. Ezután a zászlószegek beverése, majd a díszfelvonulás következett.

Járási tűzoltóverseny Siklóson. Augusztus hó 12-én nagyszabású tűzoltóversenyt rendezett Siklóson a Baranyavármegyei Tűzoltó-Szövetség.

Résztvett a versenyen 9 csapat, 70 főnyi legénységgel és 20 tiszttel.

A csapatok iskolaszerelést, gyorszerelést és jelképes támadási gyakorlatot mutattak be, a vezetőséggel együtt igen nagy számban megjelent érdeklő közönség előtt.

A hatóságok részéről Gálos Ferenc dr siklói és Tóth Dezső baranyavári járás főszolgabírái, úgyszintén a két járás derék jegyzői kara és a siklói előkelő közönség köréből igen sokan.

A verseny eredménye a következő volt: Az első díjat kilences szereléssel a vándordíjat, egy fedeles serleget és a vármegyei tűzoltószövetség díszoklevelét nyerte a Siklói Önkéntes Tűzoltótötestület, a második díjat kilencesszereléssel a Mátrai Antal tűzoltószergyáros által adományozott tűzoltó szobrot és a vármegye szövetség díszoklevelét nyerte a Villányi Önkéntes Tűzoltótötestület, a harmadik díjat egy díszes nyitott serleget és a vármegyei tűzoltószövetség díszoklevelét nyerte a diósvizlői Önkéntes Tűzoltótötestület, a negyedik és ötödik díjat kilences szereléssel a vármegyei díszoklevelét nyerte a Vajszlói Beremendi Önkéntes Tűzoltótötestület. Az első díjat az ötös szereléssel egy nyitott serleget és a vármegyei tűzoltószövetség díszoklevelét nyerte a Máriagyüdi Önkéntes Tűzoltótötestület, a második díjat az ötös szereléssel a Siklói Önkéntes Tűzoltótötestület által adományozott márványlapot és a vármegyei tűzoltószövetség díszoklevelét nyerte a Virágosi Önkéntes Tűzoltótötestület, a harmadik díjat a Siklói Önkéntes Tűzoltótötestület által adományozott ébresztő órát és a vármegyei tűzoltószövetség díszoklevelét nyerte a Csarnótai Önkéntes Tűzoltótötestület, a negyedik díjat a vármegyei tűzoltószövetség díszoklevelét nyerte, Alsószentmárton Önkéntes Tűzoltótötestülete.

A versenyző csapatok vezénylői közül díjat nyert egy díszes karkötő órát Mittler Béla a siklói csapat agilis vezénylője, egy zsebórát ifj. Csomor Lajos, a diósvizlői csapat vezénylője, egy díszes emlékérmét Mehringer András villányi csapat vezénylője, egy cigarettatárcát Hercsuth Kálmán, a máriagyüdi csapat vezénylője, egy emlékérmét Plank József, a virágosi csapat vezénylője.

A verseny lezajlása után Makucz Jenő a vármegyei tűzoltószövetség ügyvezető alelnöke, lelkes beszédet intézett a kitüntetett tűzoltókhoz és kiosztotta a szolgálati érmeiket. Ilyen szolgálati érmet kaptak: Novoszell István 35 éves, Köröm Dániel 30 éves, Tóth Márton 30 éves, Hamburger Kálmán 25 éves, Papp Sándor 25 éves, Gantner József 20 éves, ifj. Bruszt György 10 éves, Hajcskó Gyula 10 éves, Mittler Béla 5 éves, Prucser Ferenc 5 éves, Varga Pál 5 éves, Lovascher József 5 éves, Lovascher Károly 5 éves és Szerkovics István 5 éves lelkes és kifogástalan szolgálatukért.

Végül megemlítjük, hogy a szép és közmegelegedéssel rendezett tűzoltóverseny nehéz munkáját Kész József járási tűzrendészeti felügyelő vezetésével a Siklói Önkéntes Tűzoltótötestület tagjai végezték, akik közül különösen elismerést érdemel Mittler Béla alparancsnok.

A Szigetvári Önkéntes Tűzoltótötestület aug. 5-én ünnepelte fennállásának ötvenéves jubileumát. Reggel 6 órakor zenés ébresztő volt a község főbb útvonalain, majd a zenekar az állomásra vonult az érkező vendégek fogadásához. Dél előtt 9 órakor a volt parancsnokok sírjaihoz vonultak ki a működő tagok és azokat megkoszorúzták, 10 órakor ünnepi szentmise volt a plébániatemplomban, melyet *Bence* Ernő plébános celebrált nagy papi segédlettel. 11 órakor díszközgyűlés volt a községháza tanácstermében. A megnyitó beszédet *Perczel* Győző dr főszolgabíró, testületi elnök tartotta. Az egyesület 50 éves történetét, melyet *Keményfi* György szakaszparancsnok írt meg, *Radnai* István járási tűzrendészeti felügyelő, a testület parancsnoka ismertetett. A Ma-

vich Imre dr h. államtitkár, ügyvezető alelnök üdvözölte a testületet, magasszárnyalású beszédével mély hatást kelteve. Baranya vármegye és Pécs város nevében *Makutz* Jenő dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő, Somogy vármegye nevében *Gundy* János vármegyei tűzrendészeti felügyelő üdvözölték a jubiláris testületet, mely üdvözlésekhez csatlakoztak a községi előljáróság, a társadalmi egyesületek, a hatóságok és a vendégtestületek kiküldöttjei. *Turonyi-Biedermann* Ottóné, született *Tüköry* Margit zászlóánya megható szavakkal emlékezett meg a 35 év előtti zászlószenteléséről. Díszközgyűlés után a Zrinyi-emlékmű és a hősök emlékoszlopának megkoszorúzása, majd díszelvonulás következett a megjelent vendégek előtt. Délben díszebéd volt *Marinovich* Imre és a vendégek tiszteletére. Délután 3 órakor bemutató és támadási gyakorlat, utána jól sikerült kertimulatság volt.

Vármegyei tűzoltóverseny Makón. A Makói Önkéntes Tűzoltó Testület ez évben, szeptember 23-án rendezte meg ünnepélyes keretek között (díszközgyűlés, háborúban hősi halált halt tűzoltók emlékkövének felavatása, vármegyei verseny stb.) fennállásának 50. évfordulóját. A makói önkéntes tűzoltók ezen az ünnepségen be akarják bizonyítani, hogy szép multjuk biztos záloga a jövőnek.

Új tűzoltótötestület. Rózsaszentmártonban e hó 8-án megalakult a második önkéntes tűzoltótötestület, „Mátravidéki Szénbányák rt. Önkéntes Tűzoltó-Testülete“ címen. Elnöke *Hirschner* József bányagondnok, parancsnoka *Szücs* István bányamérnök. Nagy érdeklődő közönség jelenlétében 22-en tették le a fogadalmat *Szöke* Benedek járási tűzr. felügyelő kezébe.

Jancsó Kázmér tűzrendészeti felügyelő, ny. Szolnok városi birtoknyilvántartót nyugalmobavonulása alkalmával érdemeinek elismerésül a kormányzó a IV. osztályú polgári magyar érdemkeresztel tüntette ki. Ebből az alkalomból tisztelői és barátai bankettet rendeztek, amelyen képviselve volt a város társadalmának minden rétege.

A vacsora során elsőnek vitéz *Kmetty* György v. tanácsnok szólalt fel. *Tóth* Tamás dr polgármester és *Alexander* Imre alispán üdvözlő levelének felolvasása után meleg szavakkal tolmácsolta a város közönségének és vezetőségének szeretetét és megbecsülését az ünnepelt iránt, aki nemcsak közszolgálatának 40 esztendője alatt hivatalában, de nyugalmobavonulása óta és a közélet terén is önzetlenül és fáradhatatlanul dolgozik polgártársai és a város érdekében. *Elek* István dr v. főorvos a vármegyei Tűzoltó Szövetség részéről méltatta az ünnepelt érdemeit, aki az önkéntes tűzoltótötestület életrehívásával megmutatta, hogy nyugalmobavonulása után sem tölti tétlenül életét.

Nógrád vármegye alispánja 10.149/934. szám alatt rendeletet adott ki, a mezőgazdasági terményeknek a tűzveszélytől való megővése tárgyában. A rendelet pontos és lelkiismeretes betartását a vármegyei tűzrendészeti felügyelő ellenőrzi. A járási főszolgabírák és megyei városok polgármesterei tett intézkedéseikről augusztus hó 5-ig részletes jelentéstételre vannak kötelezve.

A Hegyhátszentmártoni Önkéntes Tűzoltó-Testület f. hó 24-én, vasárnap délután tartotta körzeti tűzoltóversenyét. A versenyen megjelent *Markó* István körmendi városbíró, a Körmendi Önkéntes Tűzoltó Egyesület parancsnoka, valamint a körmendi tűzoltócsapat számos tagja. A körzeti verseny után tánemulatság volt.

SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII.	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerkek kipróbálása, gondozása és működési zavarai	1.— P
Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról	1.60 P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

SZABÁLYZATOK:

Tűzoltógyakorlati szabályzat	2.— P
A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata	—30 P
Szolgálati szabályzat	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat	—60 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal	1.— P
Éremszabályzat	—60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet	—40 P
254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról	—40 P

Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyamparancsnokság útján 50%-os kedvezménnyel rendelhetők meg.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel a beküldendő pénzüsszegeket szíveskedjék megfizetni: Országos Szövetségi díjak, tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyező-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése feltüntetendő

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása	1.50 P
Rehák Tamás: Mótoros fecskendők és szerek, kötve	8.— P
fűzve	5.50 P

SZÍNŰMŰ ÉS ZENEMŰ:

Techlár Ernő: Credo	2.— P
Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólambra)	1.— P

KÖNYV:

Ortutay József: Néhaj József főherceg élete	3.— P
Markusovszky Béla: A Magyar Ország Tűzoltó-Szövetség története	—50 P

NYOMTATVÁNYOK:

Alapszabály önkéntes tűzoltótestületek részére (darabonként)	—40 P
Díszokmányúrlap	2.— P
(Egyszerűbb 1.— P)	
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként)	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonként)	—40 P
Bőrburkolatban (darabonként)	—80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —70, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása 1.— P

Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Világhírű kerékpárok varrógépek alkatrészek	Ékszeres zseb- és faliórák alpacca evőeszközök
Diadal Áruház	Svájci óraház
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40-438	
Meggönyvitett fizetési feltételek mellett részletre is SAJÁT JAVITÓMŰHELYEK	

A tűzoltótanfolyamok gondos parancsnokai biztosítják hallgatóikat személyenként 20 fillérért a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyező pénztáránál

A TŰZOLTÓSÁGOT TÁMOGATJA
ha hirdeti a TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY-ben

Magyar anyag! Magyar munka! Gyárt és forgalomba hoz:	BELÜL MÉZGÁZOTT TŰZOLTÓ KENDERTÖMLŐKET
	LINUM-TAUSSIG BUDAPEST V, JÓZSEF-TÉR 8
	Lenfonó- és Szövőipar R.-T. Gyárak: Budapest, Kelenföld és Győr

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

**FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS
TÜZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA**GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-
fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és
szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.Mindennemű
tűzoltófelszerelési cikkek
raktárról kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01.

Gyárt: kézi és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolákat, vízhordó- és öntöző-lajtokat, szerkoosikat.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket,
a legmodernebb szempontok figyelembevételével,
garanciával a legkedvezőbb
fizetési feltételek mellettLEGELSŐ MAGYAR TÜZOLTÓSZER-, KÚT-,
SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR-, HARANG-, FÉM-
ÉS VASÖNTÖDÉJE
ALAPITVA 1816. ÉVBEN**Seltenhofer Frigyes Fiai**

m. kir. udvari szállítók

• SOPRON •

m. kir. udvari szállítók

MORZSANYI J.BUDAPEST
ESKÜ-ÚT 5. SZ.Gyárt: tűzoltó- és
sportérméket,zászlókat, zászlószege-
ket, mindennemű jelvé-
nyeket, felirati zománc-
táblákat, gumi-
bélyegzőket

Alapítva 1870

**WALSER
FERENC**Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46**Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémöntöde.****FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TÜZOLTÓTÖMLŐT
kívánt méretekből és nyomásig.

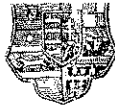
LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

**Hazai
gyártmány!****Minden
kapható**

a

**Párisi
Nagyáruház**-ban**„TOTÁL”**rendszerű tűzoltókészülékek
és a szabályozható**„NAPSUGAR”** lövőkeismeretűit érdeklődőknek
készséggel megküldi**LIGETI ÉS BIRÓ BUDAPEST
V. VIGSZINHÁZ-UTCA 5****MINIMAX**a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZ.: 23-7-31**CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.**

BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57.454. számú csekkszámjára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST
IV, Bástya-utca 13

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny” 1933. 53. sz. 768. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:
Budapest, IV, Bástya-utca 13. — Telefon: 84-7-94

Tűzoltótestületek a lapot tagdíj fejében kapják

Az új szervezeti, felszerelési és rangjelzési szabályzat tervezete

Irta Erdély Ernő dr

A magyar tűzoltóságok egyenruházatát legritkábban változtatták, hiszen az utolsó módosítás óta 25 év telt el s így joggal mondhatjuk, hogy mindennemű szabályozást a legkomolyabb megfontoltsággal, gondosan készítettek el. Az elmúlt 25 év azonban meggyőzött bennünket arról, hogy a mai állapot nem maradhat tovább, egyrészt mert egyenruházatunk kényelmetlen, az élet követelményeinek meg nem felelő, másrészt — vagy talán a fenti indokból — a tűzoltóságok önként változtatták meg ruházatukat s ma már egy-egy tűzoltóösszejeövetelen annyi tarka-barkaságot látunk, hogy külső megjelenésünk fegyelmezett testület benyomását nem keltetheti. Ehhez a tarkasághoz nagymérvben hozzájárult az, hogy a 230.000—1925. B. M. sz. rendelet 15. §-a a hivatásos tűzoltóságok részére nem kívánt egységes egyenruhát megállapítani, hanem ezt a fenntartó testületre bízta, amely — ha élt is e jogával — nem törekedett egységre s így ma itt is annyi változatát látjuk az egyenruhának, hogy egységes nevezőre csak országos rendelkezéssel lehetne hozni.

A legrégebb egyenruhát vagy szervezetet a debreceni és sátoraljaújhelyi diákok tűzoltóságánál kellene keresnünk, azonban ezekről megállapítható, hogy diákruhájukban jártak, külön tűzoltói felszerelésük a gerundiumon kívül alig volt s így ruházati szabályzatuk nem is készült. A legrégebb magyar tűzoltószakkönyv, amely pontosan száz évvel ezelőtt jelent meg (talán lehetne módot találni a százéves évforduló alkalmával az erről való megemlékezésre), Remolt Xavér Ferenc cs. és kir. szabadalmazott műszerész, aki azonban az egyenruhával nem foglalkozik, hanem csak a tűzoltói rangfokozatokat jelöli meg, és pedig: vízipuska-gondviselő, csőigazgató, csővezető, vízipuskára ügyelő. Elnevezéseiből csak a csővezető maradt meg, mint a hivatásos tűzoltóságoknál használt altiszti rang.

Remolt Xavér Ferenc után Széchenyi Ödön grófnak 1864-ben megjelent munkája foglalkozik tűzoltóságok szervezésével és egyenruhájával s ő a következő rangfokozatokat ajánlja: igazgatóparancsnok, aligazgató és alparancsnok, felügyelő, osztályparancsnok, mentőparancsnok, védőparancsnok, felügyelőparancsnok, szivattyús parancsnok, rendezők (rendfenntartó), építészek és ácsok (főépítész, alépítész és al-ács), segédosztályparancsnok, szertárnok, alszertárnok, gépész, szivattyús tagok, szolgák. Amint látjuk, különösen tisztí rangokban roppant bőséges s ha még számbavesszük, hogy minden osztályparancsnok mellé két segédet is oszt be, úgy közel 30 főben állapítható meg az általa tervezett Budapesti Önkéntes Tűzoltóság tisztjeinek létszáma, miután csak osztályparancsnokból nyolcat kíván megszervezni. Az egyenruhát a rendes tagnál sötétkék posztóban, világoskék zsinórral s avarsisakkal kívánja megállapítani, a védő-, mentő- és felügyelőtagoknak V. M. F. címeres betűjelvényt ír elő gallérjaikra, míg a főparancsnoknak és igazgató-tanácsnokoknak arany sujtásokat javasol, mely utóbbira a birtokomban levő s Széchenyi Béla gróf koronaőr tulajdonában volt könyvben, a koronaőr azt a megjegyzést teszi, hogy az aransujtás „impracticisch”. A szivattyús tagok egyenruházata sötétszürke, fekete zsinórral, míg a szolgák szürke zsinórzatot kapnak vörös hajtokával. Ez az egyenruházat azonban nem imperatív rendelkezések alapján készült, mert több helyen találjuk a „csináltathatnak”, „különböztetik meg magukat”, „láthatják el magukat” kifejezéseket, melyek arra mutatnak, hogy ezt az egyenruházatokat inkább csak ajánlják a tűzoltóságoknak, nem parancsolóan írják elő.

Az 1869-ben Budapesten tartott első nyilvános tűzoltógyakorlaton nagyobb részben a fenti ruhát hordták a tűzoltóságok, gomb helyett zsi-

nórral átkapcsolva, mint az egykorú fényképek mutatják.

Az egyenruházatban és szervezetben Rösch Frigyes 1870-ben megjelent könyve mutat új irányt. Itt már kapitány, helyettes kapitány, alkapitány, szertáros és szakaszvezető elnevezéseket találunk, míg az egyenruházatról rajzminitát közöl, amely egyszerű munkászubbonny, zsinóros átgombolással. Rendelkezést ez sem tartalmaz, inkább ajánlja a mintaszerű ruhát s megjegyzi: ha egyforma ruha nincs, legalább egyenlő jelvénye legyen a csapatnak.

1877-ben Schmidt Sándor rózsadombi parancsnok készít el új egyenruházati szabályzatot. Rösch Frigyes tiszti elnevezései mellé újra felveszi a parancsnokot és a fecskendőmestert. Ruházatul vászonruhát javasol, melyre télen barna „abaposztóból“ készült kabátot javasol felvenni.

1882-ben Szabó Károly lépteti életbe a lehajtott gallért, de ő is megengedi az álló gallért, zsinóros gombolással. Ő már főparancsnok, alparancsnok, osztályparancsnok, szakaszvezető és rajzvezető elnevezéseket használ.

A tűzoltószövetség hivatalosan 1887-ben, a fiumei kongresszuson foglalkozik először az egyenruházati szabályzattal, melyben zsinórral szegélyezett munkászubbonnyt ír elő. A nyári zubbony vászomból, piros posztógallérral, piros sapkával készül, a tisztéké aranyzsinórszerű fekete sapka. A keime színét és minőségét a testület tetszésére bízta, de ajánlja téli ruhának a sötétkék posztót, nyárinál fehérésikos vászonblúzt (innen maradt meg a kék-fehér zsávoly), fehér nadrággal. A rangokat már pontosabban állapítja meg a főparancsnok, helyettes főparancsnok, osztályparancsnok, segédtsiszt, őrpáncsnok, csővezető, segédcsővezető megkülönböztetéssel. Előírja a rangjelzéseknek a sapkán való viselését is. Érdekes, hogy a sisakok részletes leírásával nem igen foglalkoznak, inkább az egyéni felszereléssel. Csak az ábrákhoz mellékelt rajzokból állapítható meg, hogy a sisakok már az első időben is a mai Hungáriaalakúak; csak a löszórforgók és a sisakok színe, anyaga változik.

Rendszeres egyenruházati szabályzat 1897-ben készül, amelyet a belügyminiszter 120.150—1897. számú határozatával jóváhagy, amelyet egész kis részben módosít 1908-ban a szatmárnémeti nagygyűlés és amelynek alapján bocsátotta ki a szövetség elnöksége 1909 október hó 16-án tartott üléséből a ma is érvényben levő szervezeti, felszerelési és rangjelzési szabályzatot.

Ennek a szabályzatnak megváltoztatását tüzte ez évben napirendre a szövetség elnöksége és kibocsátott felhíváson 18 testület 114 féle módosítással tett javaslatot, amelyet a kiküldött bizottság az elnökség, majd pedig a váci országos választmányi közgyűlés tárgyal és alapelveiben azzal fogadta el, hogy módot ad hozzájárásra minden testületnek s a gyöngyösi nagygyűlés előtt tartandó országos választmányi gyűlés fog a végleges megállapodás tárgyában dönteni. Az új szabályzat megtartja a régi beosztást annyiban, hogy szervezett egyéni felszerelés, rangjelzés és az egyén egyéni felszerelése, ruhaviselése, gondozása fejezetekre osztja.

tők megkülönböztetése, a dob, tisztibalta, szivattyúsbalta, kéthangú sárgarézjelző, katonai nyakravaló, továbbá a tisztviselők rangjelzése, kürtös zenekar megkülönböztetése, mint amelyek a szabályzat elfogadásával feleslegessé válnak. A légénységi felszerelés viselése és hordozása lényegtelen változtatással a régi marad.

A fiumei nagygyűlés 1887-es egyenruházata magánviseli az elő nem készített gyors munka bélyegét. Tele sujtásokkal, dísszel, löszórforgókkal, rojtokkal, anélkül, hogy hogy az egységességre még csak törekvést is látnók benne. Az 1908-as szatmárnémeti egyenruházati szabályzat az egyszerűsítés jellegében készült el. Boldogult Szily József budapesti önkéntes parancsnok állott akkor a mozgalomnak az élén s arra törekedett, hogy minden dísz az egyenruháról levegyen s hosszas küzdelembe került, hogy a téli zubbony gallérján az aranyzsinór rajta maradt.

A mostani tervezet két célt tűz maga elé. A gyakorlati célnak legyen megfelelő s amellet magyaros. Négy csoportba sorakoztatam a módosítás fő jellegét. A szervezés kisebb tagozatokra való osztása, az egyenruha magyarosabbá és emellet célszerűbbé tétele, a sapka magyaros jellege és a sisak gyakorlati célnak való jobb megfelelése s emellet magyarossá tétele.

A szervezés kisebb tagozatra való osztása a tűzoltói célnak is jobban megfelel, alkalmazkodik a mai katonai beosztáshoz és módot nyújt arra, hogy több tisztet, altisztet állíthassunk be. Amikor a műszaki csapatoknál látjuk azt, hogy minden 12—14 főre már a katonaságnál is jut egy tiszt, míg altiszt a rendőrségnél jóformán minden ember, mert már a végleges rendőrt is rangjelzéssel különböztetik meg az újonctól, addig nálunk csak minden huszadik lehetett a régi szabályzat értelmében altiszt s rangjelzéssel a hűsből csak hatot lehetett ellátni.

A szervezetnek alább ismertetett elvei ezt a hibát kiküszöbölik anélkül, hogy túlzásba mennének.

Az egyenruha magyarossá tételét szolgálja a Kölcsey nyitott gallér, a régi magyar ruhák makkos gombja, a gomb két oldalán a paszomány, tehát a célt minden tekintetben eléri, viszont kiküszöböli a galléron levő kényelmetlen és egészségtelen zsinórt, amely azért maradt rajt, mert állítólag magyaros, holott a zsinórszálról megállapították már, hogy az inkább szlávjellegű. Figyelemmel kellett arra is lennünk, hogy a mai egyenruhák lényegtelen költséggel az újra átalakíthatók legyenek, amit ez a kis módosítás könnyen enged keresztülvinni. Tudom, hogy itt a rangjelzéseknek karra vagy vállra való áthelyezése nagy pártra talál, nem is foglalok ellene állást, azonban gyakorlati jelentősége egyiknek sincs. Ha pedig megfelel mind a három, akkor maradjunk meg a régivel s helyezzük el a rangjelzéseket a galléron. Nem okozna lényeges változást az sem, ha a rangjelzés alá akár piros, akár pedig a vármegye, illetve város, község színének megfelelő hajtókát tenénk.

A nyári zubbonyának kék-fehér csikozása sem nem célszerű, sem nem szép. A kórházi betegek, hordárok, fegyencek viselik. Nem praktikus, mert minden pecsét meglátszik rajta vagy a fehér, vagy a kék színen, fakul és a mai gomb-

mosást könnyűvé tessék tenni hadraggá hatarozottan kellemes benyomást kelt.

A *sapkakérdés* megoldása a legnehezebb. Az önkéntesek mai francia sapkája, a hivatások tányérsapkája sem nem célszerű, sem nem magyaros. A francia sapkának semmiféle előnyét nem látom. Nem szép, nem egységes, mert a kemény- és puhaszabású változatoknak egész tömegét engedi meg és semmikép sem magyaros. A tányérsapka ugyancsak nem célszerű. Különösen a használatos drótmerevítéssel ellátott a szél játéka és minden alkalommal tartanunk kell attól, hogy leviszi a fejünkről. Nem is illik sem a hivatások mai egyenruhájához, sem az önkéntesekéhez. Megfelelő volna, ha polgári szabású zubbonyt hordanánk hozzá, olyat, mint a tengerésztiiztek. Azonban a tengerészruhából egyedül a sapkát átvenni nem indokolt, arról pedig, hogy magyaros legyen, beszélni sem lehet. Két sapkaforma között kellett választani: a Bocskai-sapka és a Görgey-sapka között. A Bocskay-sapkának két hátránya van: az egyik, hogy nincs ellenzője, a másik pedig, hogy oldalt fölfelé szélesedik, tehát könnyen esőgyűjtővé válik. Ha mind a két hiányt kiküszöbölöm, akkor megkapom a Görgey-sapkát, amelyet az új egyenruházati szabályzat javasol. Nem találok célszerűnek a Görgey-sapka barna, illetve piros színét átvenni, ez túlságosan feltűnővé válnék, hanem helyette ugyanazt a színt ajánlom, amilyen az egyenruha, ami kellemes összbnyomást ad. Paszományt tetszés szerint helyezhetünk rá.

A *sisakok* megváltoztatása nagyon fontos. A külföld minden állama megállapította már, hogy a mai sisakoknak sem formája, sem anyaga, sem színe nem szolgálja a kívánt célt. Az ellenzők rövidege szabaddá teszi a fület és nyakat s könnyen balesetet idézhet elő. Próbálkoztak ugyan a nyakvédőbőrrel, sőt régebben a hővédő fátyollal is, ezek azonban nem feleltek meg. A legtermészetesebb az, hogy a katonai rohamsisakok mintájára oldalt és hátul az ellenzőt 2 cm.-el hosszabbítsuk meg. A mai egy taréj csak egy irányban véd. Ausztriában már áttértek a 6 taréjra, miután megállapították, hogy az ütések legnagyobb része oldalt éri a tűzoltót. Olaszországban kettős taréjt vezettek be már régebben. A 6 taréj mellett foglaltam állást, mert gyakorlatilag ez véd a legjobban s amellet magyaros jelleget ad a sisaknak. (Árpád sisak) A sisak anyagánál Németországban ebonit és fiberrel, Csehországban és Ausztriában acéllal kísérleteznek. Mindegyiknek sok hátránya van. Én a bőr mellett foglalok állást s remélem, hogy bőrgyáraink át fognak térni a sisakbőr gyártására, hogy ne kelljen a külföldre kiszállított nyersbőrt dupla áron kikészítve, visszahoznunk. A sisak színénél a fekete ellen kellett állást foglalnom, mert ez gyűjti legjobban a hősugarakat, holott úgy is elég melegünk van a tűznél, nem kell tehát a fejünkön még hőgyűjtő színt is hordanunk. A világosabb szín és lakkozás a hősugarakat visszaveri és így a célnak jobban megfelel. Gondoskodni kell a sisakok megfelelő szellőzéséről is. A régi hatféle sisak céltalan. Minden előlépésnél képtelen a testület új sisakot beszerezni, megváltoztatása pedig a mai rendszer szerint nem lehet, ezért csak kétféle, tisztí és legénységi sisakot tervezek s a rangjelzéseket könnyen cserélhető babérlevelekkel tüntetem fel. Gondoskodnom kellett arról is, hogy a sisakba állítható merevítőt helyezzek el, amely megakadályozza a bőr összeszáradását s azt

megelőzi a bőrvényesítést. A sisakot cserélnünk. Jó volna még s ez a gyárosok feladata, a sisak könnyebbé tétele érdekében kísérletezni.

A szervezés és egyenruházati szabályzat megváltoztatása a legkényesebb kérdés s ehhez mindenki hozzá tud és hozzá is akar szólni. Most itt az ideje. Ha első rövid ismertető cikkemre 114 módosító javaslatot kaptam, bizonyos vagyok abban, hogy a mostani részletes előterjesztéshez még többen fognak hozzászólni. Megfontolva akarjuk a kérdést megoldani, azért ez az első javaslat még sok retortába kerül, hogy átgurva, újabb nyilvánosságra hozzuk, mindenkinek megadjuk a módot a hozzászólásra s a gyöngyösi nagygyűlésig kell, hogy kialakuljon egy végleges állásfoglalás, amellyel a mai ruha helyébe megfelelőbbet vezetünk be . . . vagy pedig maradjon minden a régiben.

A tervezetet a következő számunkban ismeretjük.

A gázháborúról

Írta *Prohászka Lipót* okl. tűzoltótiszt

(Folytatás)

Zárt helyen robbanó lövedékek gázai azonban nem illanhatnak el oly gyorsan és könnyen, mint szabad terepen és ezért a szénmonoxid mérgező hatásával közönséges robbanó lövedékek esetében is számolni kell.

A szabad levegő szénmonoxidot nem tartalmaz. 0.06% szénmonoxidot tartalmazó levegő huzamosabb időn át belélegezve rosszullétet, ájulást; 0.1% pedig halált okoz. Szakértők szerint sok harctéri könnyebb „idegokk“-os eset tulajdonképpen szénmonoxid mérgezés volt.

A széndioxid nem kifejezetten mérgező gáz. A szabad levegő 0.3—0.4%-ot tartalmaz, 5%-on felül rosszullét, 10—15%-on felül — még oxigén felesleg esetében is — rövidebb, hosszabb idő alatt halál következik be.

A lövedék gázok mérgező hatását már az orosz-japán háborúban tapasztalták. A csuzimai tengeri ütközetben a meg nem sebesült tengerészkatona közl többeket mérgezési tünetekkel kórházba kellett szállítani, egyrésztük meg is halt. Az angol-búr háborúban az angolok lidit gránátjai (olvasztott pikrinsav) szintén igen mérgező gázokat fejlesztettek.

Fenti, esetleg kissé hosszadalmas, de talán mégsem teljesen felesleges felsorolások után rátérek a védelem kérdésére, amennyire ez a tűzoltóságot érdekl és amennyire előre lehet látni a bekövetkezendő eseményeket.

Védelem szempontjából különbséget kell tennünk az aktív és passzív lakosság között. Az aktív csoport feladata a védelem előkészítése, a fertőzött területek megtisztítása, a mérgezetek és más módon sérültek ellátása. A másik csoportba tartoznak mindazok, akik az aktív csoportba beosztva nincsenek. Ezeknek kötelessége a védő- és mentőcsapatok utasításait pontosan betartani és azokhoz alkalmazkodni, a védőcsapatoknak szánt jótanácsokat maguknak megtartani s ehelyett inkább igyekezzenek nyugalmaikat megőrizni — ha még oly erőfeszítésbe kerül is, mert mindenkinek be kell látnia, hogy két olyan ellenféllel mint a gáz és pánik, egyszerűen megküzdni nem lehet.

A megelőző intézkedések felölelik: a közönség felvilágosítását és védőkészülékekkel való

ellátásának kérdését, fedezékek létesítését; továbbá a védő- és mentőcsapatok megszervezését, felszerelését, kiképzését és a hírszolgálat megszervezésének kérdését. Minthogy mindezen kérdések a szervezéshez tartoznak ez pedig csak másodsorban a tűzoltóság feladata, ezen kérdésekkel részletesebben nem foglalkozom.

Kézenfekvő, hogy a védelemnek alkalmazkodnia kell az egyes gázok tulajdonságaihoz és elsősorban vegyi tulajdonságaihoz. Ha a gáz nem állandó, hanem víz vagy már a levegő behatására bomlik, könnyebb a fertőzött terület megtisztítása. Mint a felsorolásból látható volt, az eddig használt gázok legnagyobb része vízzel ártalmatlanná tehető. A víz hatására egyes gázoknál veszélytelen bomlási termékek keletkeznek, másoknál mérgező vegyületek. A klór és foszgén vízhatására sósavvá alakul át, a sósav — az amatőr fényképészek által is jól ismert fixírsóoldattal közömbösíthető. Másként áll azonban a dolog például az arzéntartalmú vegyületeknél. Ezek nagyobb részben vízhatásra elbomlanak ugyan, de az arzén — ha mindjárt más vegyület formájában is, de benne marad a vízben és el nem távolítható. Ezért nagyon kell vigyázni az ivóvízre és étel-neműekre.

Olyan gázoknál, melyek vízhatásra nem bomlanak, vegyszerekkel semmisítendőek meg. Így a mustárgáz, mely víz hatására csak igen lassan bomlik, klórmész, salétromsav vagy permanganátok segítségével elroncsolható.

Így minden eddig ismert gázra találtak egy ellenszert, mellyel az ártalmatlanná tehető. Az ártalmatlanná tételhez azonban szükséges, hogy gyorsan és könnyen felismerhessük, milyen gázzal van dolgunk. Ez, sajnos, nem mindig sikerül. A mustárgáznak például még ma sincs teljesen kifogástalan kémilőszere. Az úgynevezett alattomos gázoknál, melyeknek se ízüik se szaguk, a szemet nem izzgatják, csak akkor veszik észre a gázt, ha az emberek kidőlnék. Ezt elkerülendő gondoskodnunk kell megfelelő hírszolgálatról, mely idejekorán jelzi a légi járművek közeledtét. Mögöttes országrészek elleni gáztámadás csakis repülőgépekről lehetséges, ezért is fontos a hírszolgálat.

A légi támadások fegyverei lehetnek: robbanó-, gyújtó- és gázbombák, ezenkívül számításba jöhet az amerikaiak által tervezett gázpermetezés. Ennek előnyei, a megtámadott ország szempontjából: hogy elmaradnak a robbanás okozta károk és sebesülések, hátránya azonban, hogy az épületek teteje, falai tele lesznek a mérgező anyaggal, nemcsak az úttest, ami a védőcsapatokat majdnem megoldhatatlan feladat elé állítja. Van azonban egy nagy hátránya ezen elgázosítási eljárásnak: ha a gép eredményt akar elérni, alacsonyan kell repülnie, ami igen veszélyes, mert csak nagygépekről lehet szó. Ha viszont magasan repül, a permetezett folyadék igen apró szemekre bomlik és ezeket a legkisebb légáramlat is elsodorhatja esetleg kilométerekre. Ez a támadási módszer tehát nem nagyon valószínű.

Az elgázosítandó terület minden négyzetméterére a németek 10 gr, az amerikaiak 20 gr, az olaszok 50 gr gázanyagot számítanak. Ha a minimális német értéket vesszük alapul, továbbá minden 1 kg gázanyagra összesen 1 kg ot gá-

számolunk azzal, hogy a ledobott gáznak csak körülbelül egyharmada lesz hatásos, kiderül, hogy egy olyan kiterjedésű város elgázosításához, mint például Budapest, körülbelül 1600 tonna súlyú gázbombára volna szükség. Az alapul vett 10 grammos mennyiség a mustárgázra vonatkozik, más anyagból több kell.

A mennyiség megállapításánál nagy szerepet játszik az „elviselhetetlenség határa“, mely gázonként változik. Ez az adat a kétkeresztes Clark 1-nél 1 ezredgramm 1 m³ levegőben, ami annyit jelent, hogy egy ilyen arányú gáz-levegőkeverékben egészséges ember egy percnél tovább nem bírja ki. A klórnál ez az érték az előbbinek körülbelül 380-szorosa, azonban az olyan levegő, mely m³-ként 3 gramm klórt tartalmaz félóra alatt öl, töményebb oldat rövidebb idő alatt.

A gázfúvási eljárás a többi eljárásokkal szemben bizonytalan, eredménye kétséges. Itt minden a szél irányától és a szél sebességétől függ. Ha a szélesebbég kicsi, vagy közben megáll a gázfelhő, nincs eredmény, ha túlnagy a szélesebbég a gázfelhő túlságosan felhigul és nem hozza meg a kívánt eredményt. Ha pedig a szélirány a fúvási periódus alatt megfordul, a gázfelhő visszakerül a támadó félhez. Úgy az említett, mint egyéb hátrányai miatt a gázfúvási eljárást — egyes különleges esetektől eltekintve — a jövő háborújában alkalmazni nem fogják.

Ne felejtjük el azonban, hogy a felsorolt anyagok és alkalmazási módok a mult eszközei voltak. Hogy mit takargat a jelen és mit hoz a jövő, ember nem tudhatja. Ha a hadviselő felek, a nagyháború ezernyi más gondja mellett ezt, az akkoriban még új tömegkiirtási módszert ilyen magasfokra tudták fejleszteni, joggal feltételezhető, hogy azóta újabb vegyületeket fedeztek fel, melyek ellen az eddig ismert védekezési eszközök és módok nem kielégítőek, talán teljesen hatástalanok.

Arra nem lehet számítani, hogy a szembenállók mögöttes országrészek lakosságát megkímélik a gáztól, mert ezzel egy igen hathatós eszközt adnának ki a kezükből. Igaz, légítámadások céljaira nemcsak gázbombák, hanem robbanó bombák is állanak rendelkezésre és talán van remény arra, hogy a polgári lakosságot megkímélik a gáztól. Ezt a kérdést eldönti „a gázháború atyá“-nak, a német Haber professzornak ezelőtt nyolc évvel az Interparlamentáris Unió berlini ülésen tett nyilatkozata: „Ha háború törne ki és Berlinre bombákat dobnának, a robbanó bombák összehasonlíthatatlanul nagyobb számú halálesetet okoznának, mint a gázbombák. A gáz azonban leírhatatlan pánikot idéz elő s ily módon olyan állapotot teremt, melyet egyetlen rendezett állam- és hadvezetés sem viselhet el.“ Van még egy körülmény, mely azt látszik igazolni, hogy az ellenséges országok védtelen polgári lakosságával szemben a legkíméletlenebbül fognak eljárni. Egyes művelt európai államok a tudományos állatkísérleteket drákói rendszabályokkal megszigorították és az „állatkínzókat“ szigorúan büntetik (eddig rendben volna), sok esetben szigorúbban, mint az emberölést (itt a hiba!). Ha művelt államok az emberéletet kevesebbre becsülik, mint egy állat fájdalmait, mit várhatunk a kevesebb művelt államtól?

A Pestvármegyei Tűzoltó Szövetség Vácon megtartott tűzoltóversenyén első alkalommal szerepelt a kismotorfecs-kendő s köszönet illeti a vármegyei tűzoltó szövetséget, hogy a verseny megtartásával lehetővé tette a tanulságok levonását.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy az egységes szerelési szabályok a kismotorfecs-kendőre még elfogadva nincsenek. Az Országos Szövetség elnöksége Papp Ferenc szegedi tűzoltófőparancsok, elnökségi előadót kérte fel a szabályzat kidolgozására, aki a munkát el is végezte és az Országos Szövetség a szabályzat-tervezetet megküldötte a tűzoltóságoknak hozzászólás végett. Teljesen egységes szabályzatot azonban csak akkor lehet kidolgozni, ha a kismotorfecs-kendők is egységes elvek alapján készítik a tűzoltószergyárosok.

Kétségtelen, hogy a kismotorfecs-kendő nemcsak a községek, hanem a városok jövő fecskendője, mely — nem beszélve a külföldről, hol a legkisebb faluban is található — nálunk is mindinkább tért hódít. Ez a hatalmas térfoglalás indokolja a kismotorfecs-kendő egységes szerelési szabályzatának elkészítését, mely a tökéletes szerelési munkát kívánó és tevékenységet serkentő tűzoltóversenyeken kívül legfőbbképen tűz esetén, az egymás segítségére siető szomszédos községek tűzoltóságainak zavartalan együttműködését van hivatva előmozdítani. A kismotorfecs-kendő építése alig pár év alatt rendkívül nagyot fejlődött s ez idő alatt a tervezők szabadon, minden korlátoktól mentve, valósíthatták meg elgondolásaikat. A gyakorlati használatba vételnél azonban gyakran kitűnt, hogy sok tűzoltói szakszempontról lényeges kívánalmat nem vettek figyelembe. A tűzoltószergyárosok pedig sok esetben minden komolyabb műszaki indok nélkül csak azért ragaszkodtak eltérésekhez, hogy ezzel cégük gyártmányát a másiktól megkülönböztessék. Ma már elérkezettnek látszik az idő arra, hogy a különböző típusokból leszürt tapasztalatok alapján a különleges tűzoltói kívánalmak szemszögéből a kismotorfecs-kendő követelményeire egységes vezérelvek állapíttassanak meg. Ezekre vonatkozólag már történt is utalás f. évi januári számunkban Rehák Tamás debreceni tűzoltóparancsnok tollából.

Természetesen a tűzoltóság ezen egységes követelményekkel nem akar gátat vetni a technikai újításoknak és a haladásnak. Mikor az egységes követelményektől való eltérés valóban lényeges és nagyobb horderejű előnyöket rejt magában, feltétlenül indokoltnak tekinthető a változtatás, de ugyanakkor a jövőre vonatkozólag — ezt a módosítást kell egységes követelménynek elismerni.

A versenyen itt mutatkozott az első nehézség. T. i. vannak olyan fecskendők, amelyeket a targoncáról le lehet venni és vannak olyanok, amelyeket nem. Az iskolaszerezés tulajdonképpen itt is két ütemre történik, a „Szerelni-egy“-re a fecskendőt kellene a targoncáról levenni, de miután a fecskendőnek a targoncán való elhelyezése és levétele sem egyformán történik a különböző típusoknál, ezt az első ütemet a versenybíróóság kiküszöbölte és a kérdést úgy oldotta meg, hogy a kismotorfecs-kendőt levétetvén a targoncáról, — a földre helyeztette el s mellé tette a szívó és a nyomó tömlőket olyan elrendezésben, mintha mozdonyfecs-kendővel állanánk

szemben. Így a szerelési első ütem elhagyásával, amikor a szerelők csak a fordulatot tették meg a földön nyugvó fecskendő felé —, egységesítette a szerelést.

Miután az egységes szerelési szabályzat még elfogadva nincsen, minden versenyző csapat saját maga készítette el a szabályokat, amelyek nagy részben megfeleltek az egységes szabályzat alapelveinek. Helytelen megoldás volt az egyik csapatnál az, hogy a szívó- és nyomóoldali szerelések teendői nem voltak a saját szerelési oldalukra korlátozva, hanem egyik oldal a másik oldal munkájába beleavatkozott. Egy másik csapat az ötös szerelésnél a harmadik tekercs nyomótömlőt a csővezetővel vitette ki, aki a sugárcsövet, hogy a tömlőt ki tudja gurítani, az övébe dugta, a visszaszerelésnél egy tekercs tömlőt szintén a csővezető szerelt vissza és ezzel a szerelési és visszaszerelési idő megrövidült.

A taktikai támadásnál az előversenyző csapatnak esetleg hátránya lehetett volna abból, hogy hideg motorral talán a beindítás késett volna, ezért a versenybíróóság a motort megjáratta, hogy az felmelegedvén, e tekintetben egyik csapatnak se legyen hátránya, illetve előnye.

A motorkezelőt tulajdonképpen a versenyző csapatnak kellett volna adni, de miután idegen motorfecs-kendőről volt szó, amikor a motorkezelő esetleges hibája — járatlansága — (otthon más rendszerű fecskendője van a csapatnak) késleltetheti a szerelést, vagy talán a vízzel való támadási gyakorlat végrehajtását lehetetlenné is teheti, ezért a motorfecs-kendő kezelője mindig egyik versenycsapatnál a versenyben részt nem vett testület által kiküldött gépkezelő volt. Így a versenybíróóság az esetleges előnyöket, illetve a hátrányokat szintén kiküszöbölte és a verseny csapatok munkáját egy nevezőre hozta.

Amidőn a motorfecs-kendőknek a tűzoltóversenyekbe való beiktatását csak üdvözölhetjük, egyben le kell szegeznünk azt, hogy a magyar országos tűzoltó szövetségnek meg kellene indítani a mozgalmat arra vonatkozólag, hogy a tűzoltószergyárosok egységes elvek alapján készítsék a kismotorfecs-kendőket, amikor a különböző típusok közötti szerelési eltéréseket könnyen ki lehet küszöbölni s meg lehet alkotni a motorfecs-kendőkre is az egységes és minden motorfecs-kendőre alkalmazható szerelési szabályokat és ezzel ki is tudjuk küszöbölni a versenyeknél felmerült nehézségeket.

A „TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY“ folyó évi januári számában megjelent pályázat részletes eredményét és az I. díjat nyert cikkek szövegét november havi számunkban közöljük.

**Az új
versenyszabályzat
megjelent**

Ára 60 fillér

Tűz a kolumbácsi legyek miatt

Irta: *Dévényi Endre* tűzoltóparancsnok

Valamely tudomány akkor mondható kiműveltnek, ha minél több más tudományággal kerül kapcsolatba. Ez a megállapítás pompásan alkalmazható a megelőző tűzrendészet tudományára, amelynek köre örvendetes, mondhatni példátlan módon kiszélesedett az utóbbi években és gyors ütemben folyik most is fejlődése.

A fenti állítás igazolására elegendő lesz a Szionda-pusztán történt tüzeset leírása.

Az élet ezernyi megnyilvánulását kíséri a tűzoltóság higgadt és szaktudásos figyelemmel. De ki az a merész következtető, vagy ki az az aggodalmaskodó előrelátó, aki az idei nyaraszkodó tavasz kolumbácsi-légy veszedelmében újabb s komoly intézkedést igénylő tűz keletkezési lehetőséget sejtett?

A korai nagy meleg miatt az idén is hatalmas rajokban jöttek Magyarországra a kolumbácsi-legyek s a rajzás idejében (ápr. 20—május 20.) különösen a keleti országrészre jelentettek nagy veszélyt s csak a gondos hatósági intézkedések és az előrelátó magánosok óvatossága gátolta meg a kolumbácsi-legyek garázdálkodását.

Köztudomású, hogy a kolumbácsi-legyek az állatállományban okoznak mérges csípéseikkel felbecsülhetetlen károkat. Érthető tehát az ellenük minden módon való — és a tűzrendészetet igen közletről érintő — védekezés.

Ugyanis az állatokat a kolumbácsi-legyek rajzáskor csak naplementétől napkelteig lehet szabadontartani, legeltetni. Nappal csak istállóban szabad az állatokat tartani, ilyenkor is az istálló ajtaja elé erősen füstölő tüzet kell rakni, hogy a füst az istállóba tolaikodó legyeket visszartartsa, elriassza.

Az állatok istállóba zsúfolása, sötétben való őrzése s a nyílt tűz rakása, mind olyan körülmények, amelyeknek kellő szakismerettel és óvatossággal történő végrehajtása is veszélyt jelent. Mennyivel fokozottabb lesz ez a veszély, ha hozzászámítjuk az emberek sokszor vétkes, sokszor tunya gondatlanságát.

Battonya község (Csanád megye) határában a Szionda-pusztán, május 10-én (áldozócsütörtökön), a battonyai r. kath. egyház tanyájában az újonnan épített istállóba zsúfolták a lovakat és teheneket. A besötétített istállóban 20 értékes állat volt. Reggel 6 óra tájban eltávozott a bérló és ufásításainak megfelelő időben 16 éves kanásza az istálló ajtajában belülről, a megjelölt helyen tüzet rakott, majd a másik bejáratnál is tüzet akarván rakni, szalmacsóvát készített s azt meggyújtotta. Alig haladt azonban az

istálló közepéig, az elégett csóva körmét-ujját megégezte s ijedtében elhajította azt. A csóva a frissen almozott szalmára esett s pár pillanat múlva a tűz az egész istállóban elterjengett s a bentszorult állatok borzalmas bögés, nyerítés, ugradozás közben percek alatt döglöttek meg. Mentésükre a tanyabeliek a nagy hőség és a füst miatt gondolni sem mertek, amidőn pedig a tűzoltóság és egyéb segítség megérkezett, az állatok már rég megégték.

A kanász a tüzet meglátva, kimenekült az istállóból, ráhagyva az istállót s a bentszorult állatokat sorsukra.

A 40×10 m-es istállóban, mely téglafalu, cseréptetejű volt, a tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt. A tüzet nagyon élénkítették az istálló falába vágott szellőző, továbbá a mennyezetbe vágott világító nyílások. A tovaterjedést elősegítette, a mentést pedig lehetetlenné tette az a körülmény, hogy a II. sz. ajtó előtt trágya volt mintegy 1.5 m mélységben, amelyet nemcsak eltávolítani nem tudtak, de amely az ajtón át tüzet is fogott.

A tűz eloltásához reggel 7 órakor kivonult a battonyai tűzoltóság 1+8 fővel, a vészvonattal. Munkájuk azonban csak a védekezésre szorítkozott, miután a tanyán csak egy kút volt s abból hamar kifogyott a víz s mivel a tűz az istállóból a padlástéren átterjedt a tetőre s az már munkájuk elején beszakadt. A vízhiány miatt a trágyát földdel borították be s körülárkolták. Az eltakarítási munkálatoknál 50 vámőr-katona segédkezett, amely mégis este 7 óráig tartott.

Szerencse, hogy a tűz veszedelmesebb időszakában szélsémd volt s így a közelben összehalmozott takarmányneműeket és a közelfekvő épületeket a röptűz és a sugárzó hő ellen sikeresen meg lehetett oltalmazni. A kár: 13.130 P.

Vásárlásnál hivatkozzék a Tűzrendészeti Közlönyre

Minden gondos paranósnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség S E G É L Y Z Ö P É N Z T Á R Á B A, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegezen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a

Kétségtelen az, hogy ma már azok a nagy tüzesetek, melyek a tűzbiztos építkezés hiánya folytán állottak elő, nagymértékben csökkentek, éppen a megelőző tűzrendészet előírásainak következtében. Ma a nagyobb tüzesetek inkább az ipar fejlődésének tulajdoníthatók, azonban éppen azért, mert az ipar fejlődése közben nagy tűzkeletkezési lehetőségek vannak, szükséges az, hogy fokozottan vigyázzunk a tűz keletkezési lehetőségének csökkentése céljából a tűzbiztos építkezésre. Foglalkozni kívánok:

1. Az építkezés anyagával magával, mely magában foglalja: a) a felépítmények anyagát; b) a felépítmények fő- és segédszerkezetait; c) a felépítmények alaprajzi elrendezését és ezek kapcsán a különleges tűzrendészeti kikötéseket, melyek a tervek hatósági engedélyezésénél vihetők keresztül.

2. A fűtési és világítási berendezésekkel.

a) A különböző anyagok különböző ellenálló-képességet tanúsítanak a tűzzel és a tűz oltására használt vízzel szemben. Éppen ezért, az építkezési anyagok megválasztása tűzrendészeti szempontból igen fontos. Az építkezési anyagokat tűzállóság szempontjából öt csoportra osztjuk fel, és pedig: 1. tűzálló, 2. tűzbiztos, 3. viszonylagosan tűzbiztos, 4. tűzben megbízhatatlan, 5. tűzveszélyes anyagokra. Ezen fokozatok megállapítása úgy történt, hogy az egyes anyagok bizonyosfokú hőhatásának bizonyos időn keresztül lettek kitéve és csoportbasorozásuk aszerint történt, amint a követelményeknek legjobban megfeleltek. Az első csoportba azok az anyagok tartoznak, amelyek 1380 C fokú hőt négy órán keresztül alaki és szöveti elváltozás nélkül bírnak. A második csoportba azon anyagok, melyek négy órán keresztül 1000 C fokú hőt a fenti elváltozás nélkül bírnak. A harmadik csoportba azon anyagok, melyeknél az alaki vagy szöveti elváltozás 1000 C fokon aluli, vagy négy óránál kevesebb idő alatt következnek be. A negyedik csoport azon anyagoké, amelyek 500 C fokú hő mellett félóra alatt alaki vagy szöveti elváltozást szenvednek. És végül az utolsó csoportba tartoznak azon anyagok, melyek nemcsak maguk szenvednek alaki és szöveti elváltozásokat — a fenti értelemben —, hanem a körülöttük elhelyezett anyagokra gyújtó hatást fejtenek ki.

Az ezen megállapítás alá eső anyagokat általában két főcsoportba sorozzuk, és pedig szerves és szervetlen anyagok csoportjába.

Szerves anyagok

A fa. Aszerint, minél keményebb, illetve szilárdabb, annál nehezebben gyullad meg és ég el. Általában a fa tűzveszélyes anyagnak mondható, azonban különböző módoszatokkal ezen a tűzveszélyességi fokon csökkenteni lehet, mint pl. impregnálással, az építkezés módoszataival.

Nád és szalma. Teljes mértékben tűzveszélyes anyagnak mondható, azonban impregnálással bizonyos mértékben itt is csökkenteni lehet a tűzveszélyességi fokon.

Szervetlen anyagok

A téglafélék a legjelentősebb építkezési anyagok közé tartoznak, azonban súly, szilárdság és tűzállóság szempontjából igen különbö-

zők szoktak lenni. Háromféle téglalakot különböztetünk meg, és pedig: régi magyar téglá 6.5×16×32 cm mérettől 7.5×17×34 cm mére-
tig, nagyméretű téglá 6.5×14×29 cm, kisméretű téglá — mely 1919 óta megengedett méret — 6.5×12×25 cm. A téglá akkor jó, hogyha jól ki van égetve. A jó téglanyag 1000—1200 C foknál ég ki minden deformálódás nélkül. A jó téglának sík felületűnek, mész- és salétrommentesnek kell lenni, továbbá nem szabad tartalmaznia káliumot, nátriumot, magnéziumot, melyek alkalikussá teszik a téglanyagát. Az alkalikus anyagok a téglá tűzbiztonsági fokát leszállítják, mivel 600 C fok hőhatás alatt élei könnyen olvadnak, a téglá deformálódik és szilárdsága kisebbedik. Tekintettel arra, hogy az ilyen alkalikus anyagokat tartalmazó téglá 600 C fok mellett már olvadni kezd, így nem égethető jól ki. Tehát a jól kiégetett téglafajta tűzbiztos építkezési anyagnak mondható.

Vasbeton. Újabban igen kezd tért hódítani az építkezési anyagok között. A vasbeton nem egyéb, mint vasanyag betonnal bevonva. Oszlopoknak a vasat — mint azt később is látni fogjuk — nem használhatjuk, csak úgy, hogyha valami olyan anyaggal van bevonva, mely a vas körül mint hőszigetelő szerepel. Ennek igen alkalmas a beton. Tartóoszlopok vasból betonnal bevonva, illetve körülvéve, továbbá vashuzalok betonborítással, igen jó és megfelelő építési anyagnak bizonyultak tűzzel szemben is. Való azonban az, hogy hosszú- és magashőfokú tűz alatt a vasbeton is szenved elváltozásokat, amennyiben a beton a vasrésztől lepattog, azonban ez olyan kicsiny hátránya a vasbetonnak, hogy a tűzbiztos anyagok közé sorolhatjuk.

Mészke. Olyan helyeken, ahol könnyen megmunkálható mészkő található — különösen a régi időben —, építési anyagként gyakran használták. Néhol téglával keverve mint falanyag is előfordult. Kisebb tűz a mészkőnek nem árt, azonban nagyobb tűznek ellenállni nem tud. Ugyanis már 450 C foknál magasabb hőfokra való melegeedés alkalmával a mészkő szénaját és szilárdságát elveszíti. 900 C foknál pedig égetett mésszé alakul át. Az égetett méssz vízzel való érintkezéskor erős sístergés, térfogatnövekedés és hőfejlődés mellett oltott mésszé alakul át és poralakkban szétesik. Ilyenkor az az eset is igen könnyen előfordulhat, hogy a hőfejlődés következtében az égetett mésszé való átalakulás könnyen gyújtóhatást is fejt ki. A felhevített mésszkő, márvány, hidegvízzel való érintkezés következtében megreped és szétesik.

Vályog. A vízsugár hatására szétmálik, tűzben kiég, továbbá 600—800 C foknál alakját változtatja és olvadni kezd.

Az üveg az építkezési anyagok között igen nagy szerepet játszik. Az üveg 1000 C foknál olvad, de tűzben, vagy a vízsugár hatása alatt olvadása előtt is szétpattogzik, eltörik. Használhatóbb formája a drótüveg, mely nehezen törik, a hő és vízsugár hatásának is jobban ellenáll. A luxfer-, elektrolux-, Keppler-, Siemens-üvegek különleges edzésük és vegyi összetételük folytán tűzbiztos üveggé válnak elfogadva.

A kavics vagy *homok.* Elnevezése a szem nagyságát és nem az anyag minőségét jelenti.

Tűzálló anyag. A homok, mely apróbb szemcséjű, bizonyos anyagok égésénél oltásra is használható.

A *horgany*. Olvadási foka igen alacsony, éppen ezért tűzben megbízhatatlan és veszélyes anyag.

Nagyjából felsoroltam azokat az anyagokat, melyek az építkezéseknél a leggyakrabban használatosak. Természetes az, hogy ezeken az anyagokon kívül még igen sok olyan anyag van, mely az építkezésnél előfordul, azonban ezek az anyagok vagy oly kevés mennyiségben fordulnak elő, hogy tűzkezelkezési szempontból figyelembe nem jöhetnek, vagy csak különleges épületeknél, amelyek különleges alkalmakra épültek. Ezeket — mivel céloom az általánosan és legjobban elterjedt épületanyagokkal foglalkozni — nem sorolom fel.

b) Az egyes épületeknél fő- és segéd-szerkezeteket különböztetünk meg, amint az egyes szerkezetek az épület állékonyságát, vagy pedig használhatóságát szolgálják.

1. *Főszervezetek*. A főszervezetekhez tartozik a fal (kémény) földem, lépcső, tető. Ezek azok a szerkezeti részei az épületnek, melyektől az egész épület állékonysága függ és amelyek tűzrendészeti szempontból figyelembe jöhetnek. A főszervezetek ismerete tűzrendészeti szempontból is, és tüzeset vagy más egyéb körülmények folytán előforduló bontások alkalmával igen fontos. Fontos azért, mert a főszervezetek képezik az építmény gerincét s mint ilyenek, természetesen fontosság szempontjából messze fölül állanak a segéd-szerkezeteknek. Igen fontos az, hogy ismerjük a főszervezetek anyagát, teherbíróképességét, valamint azokat a szerkezeti elemeket, amelyeknek ismerete a bontásoknál feltétlenül szükségesek is, mert az épület megbontása szakszerűtlenség esetén az egész épület összeomlását idézheti elő.

A *fal*. A falak közül a főszervezetek közé csak az úgynevezett *főfalak* tartoznak, melyek az egész építményt tartják. A falak másik csoportja a válaszfal, melyekről a segéd-szerkezeteknél lesz szó. A falak anyaga, melyek leggyakrabban vannak használva s melyek az egyes korok, helyi viszonyok és igények szerint különbözők: vályog, kő, téglá, beton, fa. Ezekkel az anyagokkal mint anyagokkal, már előbb foglalkoztam. Vályogfalak különösen falvakban vannak alkalmazva. Kőfalakat most már nem igen építenek, régebben azonban még Budapesten is építettek kőből, még emeletes házakat is. Legjobban el van terjedve a téglafal. A betonfalak nálunk még igen ritkák, inkább csak raktáraknál és gyáraknál található. Ezek a falak annyira tűzveszélyesek, mint amennyire tűzveszélyes maga az anyag, mely veszélyességi fokok előbb fel vannak sorolva. A fafalak lehetnek tömb-, deszka- vagy favázás szerkezetűek. Itt már az anyag tűzveszélyességi fokán felül számít még a szerkezet is. Természetesen mind a három szerkezeti megoldás tűzveszélyes, de különböző mérvben. Tömbfalak azok, amikor a gerendák vízszintesen vannak egymásra fektetve és úgy összeróva. Ezek a falak nádazással és vakolással tehetőek tűzbiztosabbá. Ez az építkezési mód különösen Erdélyben van elterjedve, ahol igen sok és ennél fogva olcsó az egyeneszálú fenyőfa-gerenda. A púhfafa igen nagymértékben tűzveszélyes, azonban ennél a szerkezeti módnál — tekintettel arra, hogy a gerendák szorosan vannak egymásra fektetve — kevesebb az éghető felület.

(Folytatjuk)

SZÖVETSÉGI ÜGYEK

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülése Budapesten 1934 szeptember 7-én

Az elnöki széket Széchenyi József gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Elnök bejelenti, hogy az ülés egyetlen tárgya az egyenruha módosítás tárgyalása.

Erdély Ernő előadó betérjesztette gondosan előkészített és minden részletre kiterjedő tervezetét nemcsak az egyenruha módosítására, hanem a rangjelzésekre vonatkozólag is. (Az egyenruhamódosítás tervezetét lapunk más helyén teljes egészében folytatólag közöljük.)

Elnökség elhatározta, hogy az országos választmányának javasolni fogja a következő módosításokat:

a téli zubbony gallérjáról a vörös, illetve arany zsinór eltávolítható, szolgálatonkívüli egyenruha viselésénél a tisztí balta és rőzsekés elhagyható s ezek helyett tűzoltójelvényvel ellátott derékszíj viselhető. Tiszteknél szolgálatban a tisztí balta rőzsekéssel helyettesíthető. A legénységi és altisztí állományba tartozó tűzoltóknál a zárukapcsos öv és mentőkötél ezután csak csapatfelszerelés, az öv helyett szolgálatonkívüli egyenruha viselés esetén tűzoltójelvényvel ellátott derékszíj viselhető. A dob, mint tűzoltó célokra teljesen alkalmatlan hangszer teljesen elhagyandó.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést be-rekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülése Vácon 1934 szeptember 8-án

Az elnöki széket Széchenyi József gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Napirend előtt elnök üdvözölte az ülésen nagyszámban megjelent vendégeket, köztük Krakker Kálmán m. kir. kormányfőtanácsost, Vác megyei város polgármesterét, akinek egyidejűleg köszönetet mondott a szíves fogadtatásért.

Marinovich Imre dr ügyvezető alelnök örömmel jelenti be, hogy Vida Pál, az országos elnökség érdemekben gazdag tagja, a napokban töltötte be áldásos munkásságának 60. évét. Indítványozza, hogy Vida Pál érdemei az ülés jegyzőkönyvében örökíttessenek meg. Egyidejűleg engedélyt kér arra, hogy az ünepelt fényképét a szövetség tanácsstermében elhelyezzék. Elnökség elhatározta, hogy Vida Pál érdemeit az ülés jegyzőkönyvében megörökíti és fényképét a szövetség tanácsstermében elhelyezi. Vida Pál meghatottan köszönte meg az üdvözlést és ígéretet tett, hogy a szívéhez nőtt tűzoltó intézményt ezután is híven fogja szolgálni.

Erdély Ernő előadó sajnálattal állapítja meg, hogy az üléstről többen hiányoznak. Ennek okát abban látja, hogy több testület ugyanezen a napon zászlószentelést, közgyűlést és versenyt rendezett. Indítványára az elnökség határozati-lag kimondotta, hogy a jövőben az országos választmányi közgyűlés és országos nagygyűlések napjain a tagtestületek és törvényhatósági szövetségek se közgyűlést, se versenyt, de semmi-

fürdői őrparancsnok alkalmat kér saját talál-
mányú tömlőjavítási módszerének bemutatá-
sára. Elnökség felhívja nevezettet, hogy mód-
szerét a központi irodának mutassa be és ha az
célszerűnek látszik, úgy felkéri a székesfővárosi
hivatásos tűzoltóságot, hogy a gyakorlatban
próbálja ki.

Titkár előterjeszti Frűhwald István dr vas-
megyei tűzoltószövetségi titkárnak két indítvá-
nyát a légvédelmi törvény sürgős letárgyalása
és az Országos Tűzoltó-Szövetségnek lég- és gáz-
védelmi előadó kijelölése tárgyában. Vitéz Ron-
csik dr előadó bejelenti, hogy tudomása szerint,
a honvédelmi minisztérium az országos légvéde-
lem megszervezésével már foglalkozik, kár volna
előbe vágni e kérdéssel, mire Bendefy László
előadó a vas megyei szövetség nevében az indít-
ványt vissza vonta.

Titkár felolvassa a kereskedelemügyi mi-
nisztériumnak a tanfolyamhallgatók kedvezmé-
nyes vasúti utazása tárgyában tett előterjesz-
tésre érkezett leiratát. Elnök bejelenti, hogy
ebben az ügyben a miniszter úrral személyesen
fog tárgyalni.

Titkár beszámolt a legutóbb megtartott
kerületi tűzoltótanfolyamok záróvizsgáiról.
Keszthelyen július hó 14-én 31 hallgató, Miskol-
con július 31-én 43 hallgató, Berettyóújfaluban
szeptember hó 2-án 32 hallgató, Pestszenterzsé-
beten szeptember hó 3-án 37 hallgató kapott lá-
togatási bizonyítványt. Elnökség a tanfolyamok
parancsnokainak köszönetét fejezte ki.

Vitéz Roncsik Jenő dr előadó bejelenti, hogy
az Országos Tűzoltó-Szövetségnek a mátészalkai
kir. járásbíróság ellen emelt panaszát a kir.
ítélőtábla megvizsgálta, azt alaposnak találta és
a szükségesnek mutatkozó felügyeleti intézke-
dést megtette. Juhász György községi tűzoltó-
parancsnok sérelmére Bancsi István által elköve-
tett hatósági közeg elleni erőszak vétsége miatt
a büntető eljárást folyamatba tette. (Az ítélő-
tábla átiratát lapunk más helyén teljes terjedel-
mében fogjuk közölni.)

Falussy titkár bejelenti, hogy a különböző
tűzoltótestületektől „Királyi díszérem“ elnye-
rése iránt 18 előterjesztés érkezett be. Papp elő-
adó javaslatára elnökség a díszérmek elnyere-
sére vonatkozó előterjesztések elbírálását a
szűkebb elnökségre bízza és utasítja, hogy a be-
érkezett kérelmeket az illetékes előadók bevo-
násával tárgyalja.

Falussy titkár ismerteti a pénzügyigazgató-
ság átiratát, miszerint a pénzügyminisztérium
az országos szövetség abbéli kérelmét, hogy a
tűzoltóságok gépkocsijait a közúti adó alól teljes
mértékben mentesítse, illetve, hogy az általányo-
zott közúti adó összegre az 1390/1933. M. E. sz.
rendelet rendelkezései ne vonatkozzanak — tel-
jesíthetőnek nem találta. Elnökség újabb felter-
jesztésében azt kéri, hogy tűzoltó autókat ne so-
rolják a teherautók csoportjába.

Marinovich Imre dr ügyvezető alelnök be-
jelenti, hogy Vas vármegye tűzoltósága a világ-
háborúban elesett vasvármegyei tűzoltók emlé-
kére maradó emlékművet állított. Az em-
lékmű leleplezésén az országos elnökség képvi-
seletében részt vett. Indítványára az elnökség
köszönetet mondott az emlékmű elkészítése kö-
rül áldozatkészségéért Szombathely megyei vá-
ros közönségének és kifejtett fáradságos mun-
kájáért a vármegye alispánjának, Kiss Emil dr

vármegyei Tűzoltó-Szövetség elnökségének.

Aranyos István számvizsgálóbizottsági tag
rámutat arra, hogy az évenként elkészített, költ-
ségelőirányzat az országos választmányi ülés elé
jövőhagyásra csak 6—8 hónap múlva kerül,
minek következtében az elnökség az évnek első
felében jövőhagyott költségelőirányzat keretén
kívül — szabálytalanul — utalványoz. Ezt elke-
rülendő indítványozza az országos választmány
elő olyan javaslattal fordulni, hogy hatalmazza
fel az elnökséget, miszerint az elkészített költ-
ségelőirányzat jövőhagyásáig az előző évben
jövőhagyott költségelőirányzat keretén belül
utalványozhasson. Elnökség elhatározta, hogy a
javaslatot az országos választmány elé utalja.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést be-
zárta.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség országos választmányi közgyűlése Vácon 1934 szeptember 8-án

Az elnöki széket Széchenyi József gróf or-
szágos elnök foglalta el, aki az ülést a határo-
zatképeség megállapítása után megnyitotta.

Az országos választmány a szövetség 1933.
évi működéséről beterjesztett elnökségi jelen-
tést, mely a Tűzrendészeti Közlöny folyó évi
júliusi számában megjelent hozzászólás nélkül
tudomásul vette. Ugyancsak tudomásul vette a
szövetség 1933. évről beterjesztett zárszámadá-
sát és a számvizsgálóbizottság jelentése alapján
a szokásos fenntartások mellett a felelős szám-
adónak, a számvizsgálóbizottságnak és a tisztik-
ar részére a felmentvényt megadta.

Falussy titkár által beterjesztett 1934. évi
költségelőirányzatot az országos választmány
tudomásul vette és azt elfogadta.

Falussy titkár előterjesztésére az országos
választmány felhatalmazta az elnökséget, hogy
Strausz Antal építőanyag-kereskedővel a Tűz-
oltó-Otthon telkére vonatkozó, ez év végével le-
járt bérleti szerződést, 1935. évi január hó 1-től
kezdődő joghatállyal kösse meg.

Titkár bejelenti, hogy a „Tűzrendészet“ IV,
V. és VI. füzete teljesen elfogyott. A IV. és VI.
számú füzetek újbóli megírása szükséges. Az
országos választmány felhatalmazta az elnök-
séget a füzetek pótlására és hogy az elkészülő
könyvek költségeit a költségvetés keretén belül
utalványozza.

Titkár bejelenti, hogy Breuer Szilárd sír-
emlékére a testületektől és hatóságoktól adako-
zások útján 2500 pengő gyűlt össze, ahhoz a
család még 2000 pengőt adott. A síremlék a
mult évben elkészült és ünnepély keretében a
Fiumei-úti köztemetőben fel lett állítva. Az em-
lékmű elkészítésére egyik pályázó, Antalffyiné
Fémes Mária és Társa által, az Országos Tűz-
oltó-Szövetség ellen indított perben az elnökség
eljárására vonatkozó jelentést Marinovich Imre
dr ügyvezető alelnök ismertette. Az országos
választmány a jelentést, a pernek egyezségileg
történt befejezését és az 1500 pengő egyezségi
összeg kifizetését tudomásul vette.

Az országos választmány tudomásul vette
az elnökség intézkedését, amellyel a változott
gazdasági viszonyok miatt a Tűzoltó-Otthon te-
lekbérét 3000 pengőről évi 2400 pengőre szállít-
totta le.

Aranyos István számvizsgálóbizottsági tag
indítványára az országos választmány felhatal-
mazta az elnökséget, hogy az elmúlt költségelő-

irányzat jóváhagyásáig az előző évi költségvetés keretén belül utalványozásokat végezzen.

Falussy titkár javaslatára az országos választmány felhatalmazta az elnökséget a költség-előirányzatba fel nem vett és 1000 pengőt meghaladó kiadások utalványozására.

Erdélyi Ernő elnökségi előadó betérjesztette az egyenruha, rangjelzés és egyéni felszerelés módosítására vonatkozó javaslatát. Az országos választmány a javaslatnak a Tűzrendészeti Közlönyben való közlését határozta el, hogy az ország minden tűzoltótestületének módjában legyen a kérdéshez hozzászólni, azzal a felhívással, hogy az országos nagygyűlés előtt legalább három hónappal észrevételüket írásban tegyék meg. A beérkezett javaslatok alapján a tervezet átdolgozandó és az országos nagygyűlés elé terjesztendő. Egyidejűleg határozatilag kimondta az országos választmány, hogy az egyenruhagallérról a zsinórzat eltávolítandó, a mentőkötél, mászó öv és balta a csapatfelszerelésbe helyezendő. A dob mint meg nem felelő hangszer teljesen elhagyandó. A tisztek az alkalmatlan tiszti balta helyett rőzsekést hordhatnak. Szolgálaton kívül úgy tisztek, mint a légénységi állományba tartozók, tűzoltójelvényes csattal ellátott derékszíjat viselhetnek.

A kérdéshez hozzászóló Makucz Jenő választmányi tag nem látja az időt alkalmasnak az egyenruha módosítására. Javasolja, hogy az egyenruha módosítási javaslatához a közlönyben rajzokat is csatoljanak. Az országos választmány az indítványt pótlólag elfogadta, egyben elrendelte, hogy a jövő évi nagygyűlésre bemutatás céljaira egy öltöny módosított kivitelű tiszti és egy öltöny légénységi ruhát készíttessen el.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyző pénztárának elnökségi ülése Vácon 1934 szeptember 8-án

Az elnöki széket Széchenyi József gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy titkár bejelenti, hogy a múlt ülés óta a következő segélypénztári tagok részesültek baleseti segélyben: Harag József tűzoltó (Bószénfa) 60, Kovács Imre tűzoltó (Bakony-ság) 16, Mikula Tamás szakasziparancsnok (Egyek) 60, Német Sándor köt. tűzoltó (Zalavég) 10, Dávid Sándor tűzoltó (Sármellék) 42, Fenyák István tűzoltó (Újfehértó) 28, Cseh József (Ormándlak) 10, Bodnár Viktor tűzoltó (Magyarhomorog) 60, Kiss Antal tűzoltó (Hajdúböszörmény), 14 Tóth Zoltán tűzoltó (Gecse) 16, Olasz Ferenc tűzoltó (Botfa) 12, Kovács János tűzoltó (Kaba) 18, Lukács Lajos tűzoltó (Pápócs) 40, Katz Márton tűzoltó (Nyírmada) 18, Kondor Gyula tűzoltó (Iván) 28, Kiss Molnár Márton tűzoltó (Tárkány) 66, Kós Lajos tűzoltó (Somogyecicsó) 16, Szalczér Lajos tűzoltó (Palgárdi) 14, Sötét József (Pásztor) 16, Vajas László tűzoltó (Mezőcsát) 68, Mahner Ferenc tűzoltó (Budapest) 14, Szellő Ferenc tűzoltó (Újpesti Wolfner-gyár) 56, Kocsis Lajos tűzoltó (Zalakoppány) 46, Fonyád Zsigmond tűzoltó (Vasboldogasszony) 28, Flórián István tűzoltó (Bajna) 20, Hegedűs József tűzoltó (Nyírbétek) 42, Nagy László tűzoltó (Mocsa) 20, Jusztusz János tűzoltó (Ecseny) 28, Csomás

oltó (Göge) 6, Krajcsik Ferenc tűzoltó (Hort) 22, Végh József tűzoltó (Répcsjanosfa) 20, Keresztúri József tűzoltó (Királyhegyes) 72, Fürst Gyula tűzoltó (Kádárta) 40, vitéz Komjáthy Sándor őrparancsnok (Hajdúböszörmény) 14, Lencse Ferenc tűzoltó (Somogyacsa) 24, Bukucs József tűzoltó (Eger) 16, Stéger Fülöp tűzoltó (Polány) 28, Keresztúri János parancsnok (Baktalórántháza) 28, Márton József őrparancsnok (Baktalórántháza) 54, Generál István t. őrmester (Eger) 40, Farkas János tűzoltóőrpáncsnok (Zsákfa) 28, Márki György alparancsnok (Alsószentiván) 36 pengő.

Titkár ismerteti, hogy Iván község előjáróságának bejelentése szerint Kondor Gyula önk. tűzoltó tüzesetnél meghült. A beküldött orvosi bizonyítvány szerint, nevezett gyomor- és epehólyaghurutot kapott. Ellenőrző szakorvos véleménye szerint ezen betegségek egyike sem hozható összefüggésbe a tűzoltással, illetve meghüléssel, elnökség a folytatólagos segély iránti kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

Titkár ismerteti, hogy Bezeréd község előjáróságának bejelentése szerint Balogh Ferenc parancsnok, tüzeset alkalmával balesetet szenvedett. Nevezett előjáróság — sürgetés ellenére — a biztosított tűzoltók névjegyzékét csak a megtörtént baleset után küldte be, ezért elnökség a segélyiránti kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

Titkár ismerteti, hogy a petőmihályfai önk. testület parancsnoksága folyó évi július hó 9-én jelentette, hogy Rózsa Mihály 1932 december 19-én, a tűzoltása közben elesett és hashártyarepedést kapott. Miután az állítólagos baleset után csak 18 hónap múltán lett az eset jelentve, az alapszabályok szerint az elnökség a segélyiránti kérelmet elutasította.

Titkár bejelenti, hogy a Biztosítási és Közgazdasági Lapok szerkesztősége felajánlotta szolgálatait a segélyzőpénztár számára, miáltal a pénztár legális úton 50—60 ezer pengős jövedelemhez jutna. Elnökség a felajánlott szolgáltatásokat elfogadhatónak nem találta.

Sugár László dr. ellenőrző szakorvos tiszteletdíjának újbóli megállapítását kérte. Elnökség a kérelmet pártolólag a közgyűlés elé utalta.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyző pénztárának közgyűlési ülése Vácon 1934 szeptember 8-án

Az elnöki széket Széchenyi József gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Falussy titkár bemutatta az 1933. évi zárószámadást és felolvasta a számvizsgálóbizottságnak a zárószámadás felülvizsgálásáról szóló jelentését, amit a közgyűlés elfogadott és a tisztikar részére a felmentvényt, a szokásos fenntartások mellett, megadta.

Ugyancsak jóváhagyólag tudomásul vette és elfogadta a közgyűlés a betérjesztett 1934. évi költségelőirányzatot.

Falussy titkár előterjesztette a segélyzőpénztári ellenőrző szakorvos — tiszteletdíjának felemelésére vonatkozó — kérelmét. A közgyűlés az ellenőrző szakorvos tiszteletdíját a folyó évtől kezdődőleg évi 400 pengőben állapította meg.

Pirog Iván felsőszilvásvári önkéntes tűzoltó

törtentek.

Baksa Sándor vámosatyai tüzoltó fellebbezését a közgyűlés elutasította, mert nevezett csak akkor ment orvoshoz, amikor sebe már elgyenesedett, gyógyulását tehát hanyagságával meghosszabbította.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

RENDELETEK

A m. kir. belügyminiszter 198.593—1934. IX/a. sz. rendelete tüzoltóknak a biztosítási intézetek részéről tüzbiztosítási ügyletek megszerzésénél való felhasználása tárgyában.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének

Tudomásomra jutott, hogy egyes biztosító intézetek a tüzoltótestület tagjait használják fel biztosítás gyűjtésére és pedig oly módon, hogy a tüzoltó egyenruhában jár az ügynökkel és ezért bizonyos csekély díjazást kap.

Ez az eljárás mintegy hatósági támogatás látszatát kelti és a közönség félrevezetésére is alkalmas, de a tüzoltói intézménnyel sem egyeztethető össze.

Felhívom tehát Alispán (Polgármester) urat, intézkedjék és *figyelmeztesse a tüzoltótestületeket, hogy a tagjaiknak ilyen — a tüzoltói intézménnyel össze nem egyeztethető eljárástól, illetőleg közreműködéstől tartózkodniuk kell.*

Budapest, 1934 szeptember 5.

A miniszter rendeletéből:
(*Olvashatatlan aláírás*)
miniszteri osztályfőnök.

HÍREK

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tüzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: Wolmuth Lajos és Czobor Gyula tb. vármegyei tűzrendészeti felügyelők (Veszprém vm. szöv.), Timár Antal őrmester (Budapest, hiv.).

Kontz Endre dr m. kir. belügyminiszteri tanácsos, a magyar tüzoltó intézmény igaz barátja, állami szolgálati idejének leteltével végleges nyugalomba vonult. Bajtársi szeretettől áthatva, mint a belügyminisztérium tűzrendészeti osztályának vezetője, az intézmény fejlesztése körül maradandó érdemeket szerzett. Az intézményt újjászervező 1925. évi 230.000/B. M. számú új tűzrendészeti kormányrendelet megalkotásában ugyanis tevékenyen részt vett s hogy intézményünk e rendelet kiadása után valóban örvendetes fejlődésnek indult az ő jóindulatának és a tüzoltó intézmény iránti igaz szeretetének tudható be. Saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából Kormányzó Úr Őfőméltósága megengedte, hogy magas elismerése Őméltóságának újból tudomására hozassék; mi ehhez a kitüntetéshez a magunk és minden magyar tüzoltónak őszinte jókívánatait fűzzük és bízunk benne, hogy Őméltósága, aki szövetségünknek tiszteletbeli tagja is, irántunk és intézményünk iránti bajtársi szeretetét továbbra is meg fogja tartani.

Szabó Illés a sándorfalvai önkéntes tüzoltótestület parancsnoka szeptember hó 9-én elhunyt. A boldogult 26 évig volt a testület parancsnoka, teljes odaadással szolgálta a tüzoltóság ügyét.

ügyei és a közseg lejegyzoje monuottak utolso Istenhozadot. Nyugodjék békével.

Herkovits Antal soproni hivatásos tüzoltónak négy évtizedet meghaladó értékes szolgálataért a Kormányzó úr őfőméltósága a Magyar Ezüst érdeméremet adományozta.

Királyi díszérem adományozásának hatálytalánítása. A m. kir. belügyminiszter az 1934. évi június hó 24-én kelt 196.814/1934. B. M. sz. határozatát, mellyel Kenyő Kálmán, Budapest székesfővárosi hivatásos tüzoltóörmmesternek a kir. díszéremet adományozta, — hatálytalanította.

A debreceni kir. ítélőtábla elnöke a Magyar Országos Tüzoltó-Szövetséghez a következő átiratot intézte: 1934. El. IV. C. 75/2. sz. Beadványa mellékletének visszaadása mellett értesítem a Magyar Országos Tüzoltószövetséget, hogy a mátészalkai kir. járásbírószék ellen emelt panaszát megvizsgáltam, azt alaposnak találtam és a szükségesnek mutató felügyeleti intézkedést megtettem.

Egyben közlöm, hogy a Juhász György kántorjánosi községi tüzoltóparancsnok sérelmére Bancsi István által állítólag elkövetett hatósági közeg elleni erőszak vétsége miatt a nyiregyházi kir. ügyészség a nyomozást elrendelte s a büntető eljárás folyamatban van.

Debrecen, 1934. évi június hó 18. napján.

A kir. ítélőtábla elnöke helyett:
Várady Sándor dr tanácselnök.

A pétervásári járás tüzoltóversenye október 7-én folyt le Parádfürdön. A járás 26 községéből 21 testület mérközött nagy érdeklődő közönség jelenlétében. A versenyeket nagy figyelemmel szemlélte a környéknek szinte egész előkelő társadalma s az eredmény arányban volt a közönség tiszteletreméltó érdeklődésével, mert valóban szép teljesítményeket mutattak még a legkisebb falvak önkéntes tüzoltóságai is.

Három bírálóbizottság előtt versenyeztek s az eredmény a következő lett: a *taktikai* támadás első díját, a Parád-fürdő igazgatósága által adományozott vándordíjat a *Pétervásári Önkéntes Tüzoltótestület* nyerte, majd ezután a Recsk-érbányai, a bodonyi és siroki testületek következtek. A *haladók 9-es szerelésében* Parád és Recsk vezettek. A kezdők *ötös kocsi-fécskendő-szerelésében* dícsőreletesen vettek részt: Terpes, Mátraderecske, Bükkszék, Szentdomonkos, Nádújfalu, Szajla és Bátor tüzoltóságai, míg az *ötös mozdonyfécskendő* iskola- és gyorsszerelését szépen végezték: Fedemes, Erdőkövesd, Váraszó, Kisfüzes, Bükkszenterzsébet, Tarnalesz, Istenmezeje és Szuha önkéntes tüzoltóságai.

A verseny után *Buzás Endre dr* vármegyei főjegyző intézett lelkesítő beszédet a harmadfélszáz tüzoltóhoz, buzdítva őket a kitartásra, a további hazafias munkára; a díjakat pedig *Breznay Imre* vármegyei tűzrendészeti felügyelő osztotta ki.

A versenyek végeztével társasbéd volt a fürdővendéglőben, hol *Fábián Zoltán*, a járás nemrég megválasztott főszolgabírája a szokásos pohárköszöntők színvonalán messze túlemelkedő beszédben üdvözölte a járás tüzoltóit, azok vezető parancsnokait, *Práff Nándor* járási felügyelőt és a községnek jegyzőit, mint akiknek köszönhető az elért nagyon szép eredmény.

A Pestújhelyi Tüzoltó- és Mentőegyesület szeptember 30-ra, a szokásos őszi zárógyakorlattal együtt tervezte a 25. jubileumi díszközgyűlést, valamint a néhai Dávid István által kőbefaragott és díjtalanul ajándékozott Szent Flórián-szobor felavatását.

Közbejött azonban a Nemzeti Munkahét megnyitása, amely a Kormányzó úr őfőméltósága bevo-

nulásának 15. évfordulója megünneplésével lett egybekapcsolva, ezért a Tűzoltó- és Mentőegyesület ünnepélyéből csupán a Szent Flórián-szobor felavatása lett megtartva, míg a zárógyakorlat, díszközgyűlés és díszvándor október hó 21-én lesz.

A szoboravatást megelőzően a tűzoltótestület reggel 8 órakor kivonult a hősök szobrához, amelyet megkoszorúzott, majd szentmisét hallgatott a r. k. templomban. Ezután Vedres Béla apátplébánossal az élén, a község ház udvarára vonultak. A Szent Flórián-szobor előtt Vedres apát magasszárnyalású avató beszédet mondott, ismertette a tűzoltók eme patronusának hősi és szent keresztényi életét és vértanu halálát. Végül beszentelte a szobrot és átadta rendeltetésének.

Ezután Sór Ferenc dr. h. főjegyző köszönte meg Vedres apátnak megjelenését, köszönettel és elismeréssel adózott a 25 éves tűzoltó- és mentőtestület parancsnokainak és tagjainak önfeláldozó munkásságukért. Különösképpen kiemelte Staudt Ferenc főparancsnok és Staudt József parancsnok érdemeit, kik mindketten ott voltak a tűzoltótestület bölcsőjénél és azóta lankadatlan buzgalommal szolgálják annak nemes célját.

A Budakalászi Önkéntes Tűzoltótestület folyó hó 7-én tartotta zászlószentelési ünnepségét. Az ünnepély fényét nagyban emelte, hogy azon nemcsak a környező községek: Békásmegyér, Üröm, Solymár, Pomáz, Pilisvörösvár, továbbá Szentendre megyei város tűzoltótestületei, hanem Almássy László dr, a képviselőház elnöke, Marschall Ferenc dr földművelésügyi államtitkár és Preszly Elemér dr, Pest vármegye főispánja is megjelent.

A zászlószentelési ünnepség után Almássy László dr, a képviselőház elnöke kegyeletes szavakkal koszorút helyezett a budakalászi hősi szobor talapzatára, melynek megtörténte után a tűzoltók, továbbá a nagy számban kivonult társadalmi egyesületek díszmenetben léptek el a megjelent előkelőségek előtt.

Az ünnepélyt követő banketten Zboray Géza dr járási főszolgabíró, Almássy László dr képviselőházi elnök, Marschall Ferenc dr földművelésügyi államtitkár és Petheő János tb. főszolgabíró, Pest vm. tűzoltószövetségének ügyvezető alelnöke szóltak fel.

Tűzoltótestületek egészségügyi versenye Szentgotthárdon. Fröhwald István dr orvos, vármegyei egészségügyi felügyelő rendezésében szépszámú közönség előtt folytak le a szentgotthárdi, alsószőlőki, rábakisfalud-talapatkai, rábakethelyi és rábatótfalui önk. tűzoltóegyletek kebelében alakult egészségügyi csapatok sikerült versenyei, amelyen a versenyző mentőosztagok teljes felszereléssel vettek részt. Az első díjat és a vándordíjat, amelynek eddig a rábatótfalui tűzoltó mentőcsapat volt a védője, a szentgotthárdiak nyerték meg. Érdemjuttalmat a rábakisfalud-talapatkai és rábatótfalui csapatot nyertek, a rábakethelyi és alsószőlőki csapatok pedig elismerő oklevelet. A verseny után a szentgotthárdi önk. tűzoltótestület vidám táncmulatságot rendezett.

Nógrád és Hont vármegyék tűzoltó szövetsége ez évben második kerületi tűzoltószaktanfolyamát Salgótarján megyei városban rendezte szeptember hó 23-tól október hó 6-ig, amelyen a vármegye községeiből 24 tűzoltó és egy rendőr altiszt vett részt. A hallgatók legnagyobb része az egyszerű földművesek sorából kerültek ki és nagy buzgalommal igyekeztek megbirkózni a hatalmas tananyaggal. Ezt a törekvésüket méltányolta a tanfolyamparancsnokság és az alkört árasztásmunka némi másfél órával

lelkes odaadó munkája valóban meghozta a kívánt eredményt úgy az elméleti, mint gyakorlati kiképzésnél.

Október 6-án délután a záróvizsgát a megjelent hatósági kiküldöttek és előkelő közönség jelenlétében nyitotta meg a bizottság elnöke, Marinovich Imre dr, az Országos Tűzoltó Szövetség ügyvezető-alelnöke, aki a jól sikerült vizsga befejeztével nagyhatású beszédet intézett a hallgatókhoz, majd elismeréssel adózott a tanfolyam parancsnokának, Halmosy Andor vm. tb. főjegyző, vm. tűzrendészeti felügyelőnek, valamint a lelkes előadói karnak, az odaadó alapos kiképzésért. Az Országos Tűzoltó Szövetség ellenőrző előadói tisztjét Lukács Zoltán dr Pest vármegyei tűzrendészeti felügyelő, a hivatalos lap szerkesztője látta el.

Záróvizsga után a salgótarjáni önkéntes tűzoltóság a bányatűzoltósággal közös támadási gyakorlatot mutatott be az állomás emeletes épülete ellen, Czirbesz István parancsnok vezényletével. A bengáli fényvel szemléltetett „tűz“ oltására csakhamar ott termett az önkéntes testület házilag épített autószerkocsija és kismotorfecskendőjét szerelve, egyik sugárral a lépcsőházon, második sugárral a tololétrán felhatolva, rövidesen megoldották a feladatot. A jól végzett munka legszebb jutalma volt a nézők között szintén helyet foglaló salgótarjáni polgármester azon ígérete, hogy egy éven belül felépítteti a tűzoltószertárt, amelynek céljaira a téglamáris rendelkezésére áll.

Járásai tűzoltóverseny Abonyban. A Pestvármegyei Tűzoltó-Szövetség szeptember hó 16-án rendezte meg az abonyi járás tűzoltóversenyét Abonyban.

Az érkező vendégcsapatok a Hősök szobránál tisztelegtek, ahol Hajós Emil, a vármegyei tűzoltószövetség nevében koszorút helyezett a szoborra.

Verseny után Petheő János, a vármegyei szövetség ügyvezető alelnöke buzdító beszéd kíséretében osztotta ki a versenydíjakat a győztes csapatoknak.

Kocsifecskendő 9-es szerelés I. díját a vármegyei szövetség plakettjét Abony, II. díjat elismerő oklevelet Tószeg, III. díjat, oklevelet, Zagyvarékás csapata nyerte.

Mozdonyfecskendő 9-es szerelés: I. díjat, serleget Abony, II. díjat, dícsérő oklevelet, Törtel csapata nyerte.

Tűzoltóverseny Heves vármegye hevesi járásának tűzoltótestületei folyó évi szeptember hó 8-án tartották meg szokott éves versenyüket Hevesen, ahol akkor ünnepelte hatvanéves jubileumát a Hevesi Önkéntes tűzoltótestület. Érdemeit Gáspárdy Elemér országgyűlési képviselő méltatta nagyvonalú beszéd keretében. Az Országos és vármegyei Tűzoltó-Szövetség nevében Breznay Imre, a járás testületei részéről pedig Nagy Péter dr kömlői parancsnok üdvözölte a jubiláló egyesületet.

A versenyek eredménye: a vándorzászlót a tarnamérai testület vitte el a taktikai feladat legjobb megoldásáért, második lett Boconád, azután Tarnaörs és Erdőtelek. A csapatversenyek győztesei: Kömlő és Kisköre, Tarnasáday és Erk, Átány és Pély, Zaránk és Tarnabod. A hevesi testület értékes taktikai bemutatót adott, a tarnamérai nagyobb és az átányi kisebb leventecsapat pompás szerelést mutattak be s nagy elismerést arattak.

Helyreigazítás. A Karcagi Önkéntes Tűzoltótestület jubileumáról szóló lapunk legutóbbi szá-

letnek. Nevezett földbirtokos most arról értesített, hogy a zászló anyaga, a karcai társadalom adományából lett véve, melyet Csókai csupán összegyűjtött.

A Veszprémvármegyei Tűzoltó-Szövetség szeptember 8-án tartotta közgyűlését Pápán abból az alkalomból, hogy a Pápai Önkéntes tűzoltótestület fennállásának 60 éves jubileumát ünnepelte. A Tűzoltó-Szövetség az ünnepségekkel kapcsolatosan vasárnap vármegyei tűzoltóversenyt is rendezett, amelyre 23 tűzoltócsapat nevezett be.

Szombaton délelőtt tartotta a Tűzoltó-Szövetség választmányi ülését, amelynek tárgysorozata a közgyűlés előkészítése volt. A választmányi ülés után Mihály Sándor kir. gazd. felügyelő, elnök a közgyűlést, illetve annak tagjait, valamint a megjelent vendégeket meleg szavakkal köszöntötte s kiemelte azt, hogy a tűzoltóügy iránt érdeklődőket és annak támogatóit a szövetség mindig meleg szeretettel fogadja. Az elnöki megnyitó után a tárgysorozat pontjait a közgyűlés letárgyalta s a tisztikart újból megválasztotta. A közgyűlésen jelen voltak Csiba Mór dr. min. tanácsos p. ü. igazgató, a szövetség alelnöke, Hamuth János Pápa város polgármestere, Jerffy József dr. pápai járási főszolgabíró, Halász János várm. tűzr. felügyelő, a járási tűzrendészeti felügyelői kar és még sokan mások. A közgyűlésen ismertette Halász János vármegyei tűzrendészeti felügyelő az évi jelentését.

A szövetségi közgyűlést a Pápai Önkéntes Tűzoltótestület 60 éves jubiláris közgyűlése követte, amely megható ünnepség volt. Csoknyay János dr. a testület elnöke megnyitójában rövid, szép szavakkal vázolta azt a lelkes és odaadó munkát, amit a jubiláris testület 60 éven keresztül folytatott a mai napig. A Tűzoltó-Szövetség részéről Mihály Sándor elnök bensőségteljes szavakkal köszöntötte a jubiláns testületet s Isten gazdag áldását kérte további működésére. Halász János vármegyei tűzrendészeti felügyelő a felügyelői kar és a vármegye összes tűzoltója nevében, szárnyaló szavakkal üdvözölte a pápai tűzoltókat és mostani parancsnokukat, Wohlmuth Lajost. Porubszky Elemér dr. vármegyei főjegyző táviratilag üdvözölte a Tűzoltó-Szövetséget és a Pápai Önkéntes Tűzoltótestületet. Ünnepi közgyűlés után a Pápai Önkéntes Tűzoltótestület a vendégek tiszteletére a kaszinó nagytermében díszebédet adott, amelyen több felköszöntő hangzott el.

Délután a vármegyei tűzoltóverseny bíráló-bizottsága tartott értekezletet, majd este 8 órakor a pápai hivatásos és önkéntes tűzoltóság impozáns bemutató gyakorlatot végzett a most épülő református templomon, amely erre az alkalomra reflektoros fényárban úszott.

Vasárnap reggel kúrtszótól voltak hangosak Pápa város utcái, mert ekkor gyülekeztek a versenyen résztvevő tűzoltócsapatok a tűzoltó őrtanya udparára, ahol a vezénylők elméleti vizsgája folyt le. Ennek befejezése után valamennyi tűzoltócsapat a vásártérre vonult, ahol a gyakorlati versenyeket bonyolították le, amelynek eredményeként a Veszprémi Önkéntes Tűzoltótestület csapatát, a versenyen kívül bemutató gyakorlatért, egy ezüst serleggel tüntették ki.

A többi csapat a következő helyezést érte el: A II. csoportban 1. Ajkacsingervölgy, 2. Fűzfőgyártelep, 3. Siófok, 4. Vanyola, 5. Réde, 6. Gecse, 7. Marcaltó, 8. Felsőgyvrsöny, 9. Lovászpátona, 10. Csót, 11. Bakonytamási, 12. Ugod, 13. Adásztevei tűzoltócsapat. Ebben a csoportban egyéni

Szánthó István, Sós Gyula, Jelinek Pál, Németh Márton, Somos Károly, Lampert Gábor vezénylők.

Az I. csoportban: 1. Bakonyszentkirály, 2. Dabrony, 3. Nagyalásony, 4. Pápakovácsi, 5. Homokbödöge, 6. Mezőlak, 7. Béb, 8. Külsővat, 9. Bakonyjákó tűzoltócsapatai. Ebben a csoportban egyéni díjat nyertek: Dobos Ferenc, Ferenci Ernő, Bakonyi Kálmán, Németh Zsigmond, Kletner Mihály, Stenger Mátyás vezénylők.

A verseny befejezése után a díjak kiosztása következett, amely alkalommal az egyes csapatok vezényelőinek Mihály Sándor elnök buzdító szavak kíséretében osztotta ki a versenydíjajukat, majd a csapatok elvonultak.

Tűzoltó ünnep Egerben. Szeptember hó 30-án a minoriták templomában tartott hálaadó istentisztelet után, az egri városházán Gröber Ferenc elnöklésével tartotta meg jubileumi díszközgyűlést a hatvanéves Egri Tűzoltó- és mentőtestület. Breznay Imre vármegyei tűzrendészeti felügyelő ünnepi beszédében ismertette a hatvéttizedes múlt eredményes munkáját és sikereit. Dallos Iván dr. az egri önkéntes tűzoltók parancsnokának lelkesedéssel fogadott indítványára a díszközgyűlés rendkívül meleg ünnepélyben részesítette a megjelent nagycsári Kánitz Dezső elnökvezérigazgatót, a jubiláló egri tűzoltóságnak hatvan év előtti egyik alapítóját és őt érdemei elismerésül az egri tűzoltó- és mentőtestület örökös tiszteletbeli parancsnokává választotta meg Csókás István dr. ügyvéddel együtt. Délben a Korona-szálló dísztermében ünnepi ebéd volt, amelyen Buzás Endre dr. vármegyei főjegyző a kormányzó egészségére ürítette poharát, majd a jubiláló egri tűzoltótestületet köszöntötte. Utána még több pohárköszöntő hangzott el. Délután négy órakor a Kossuth-téren Praff Nándor vezetésével többezerfőnyi közönség előtt látványos díszgyakorlatot mutattak be az egri tűzoltók, majd az egri járás községei között járási tűzoltóversenyt rendeztek, melyen az első díjat Maklár község csapata nyerte. Az Okolicsányi vándorserleget, mint a taktikai feladat megoldásában a legelső, az egercsehi önkéntes tűzoltóság vitte el.

A Nagykőrösi Önkéntes Tűzoltótestület fennállásának negyvenéves jubileumi ünnepe méltóan a testület országosan is tekintélyes multjához, fényes külsőségek között, mint az ország tűzoltótársadalmának impozáns ünnepe folyt le szeptember 23-án egésznapos programsorozat keretében. Az ünnepélyre a belügyminiszter képviselőjében Marinovich Imre dr. ny. államtitkár, az Országos Tűzoltó-Szövetség alelnöke, a főispán képviselőjében Nemes Petheő János vármegyei felügyelő, az alispán képviselőjében Balás Vilmos dr. vármegyei aljegyző, a vármegyei tűzoltószövetség titkára, jelentek meg Nagykőrösön, a vármegyei tűzoltószövetséget Lukács Zoltán dr. Szeged város tűzoltóságát Papp Ferenc főparancsnok képviselték.

Az ünnepélyssorozat reggel 8 óra előtt kezdődött, az önkéntes és hivatásos tűzoltóság tűzoltózenekar kísérete mellett a felavatásra váró díszszó alatt a zászlóanyánál, Dezső Kázmérnél tisztelgett s a zászlóanya vezetése alatt vonultak először a 8 órás róm. kath. istentiszteletre, ahol Tatarek Béla esperesplébános áldotta meg a tűzpiros nehézselyem díszszólt. Délelőtt 9 órakor a református templomban Göde Lajos lelkész áldotta meg a zászlót.

Délelőtt 10 órára sok vidéki tűzoltócsapat se-reglett össze a jubiláns testület ünneplésére.

A színháztermet teljesen megtöltötte a közönség, amelynek sorában megjelentek a város

összes karhatalmi alakulatainak, hatóságainak és testületeinek képviselői.

A díszközgyűlést a tűzoltóknak Libássy Rajmond kántor vezetése alatt a Hiszekegyvel vezette be, majd Vargha György dr. v. adótanácsnok, az önkéntes testület alelnöke nyitotta meg az ünnepélyt.

A megnyitás után Petheő János, a főispán képviselője emelkedett szólásra s jelentette, hogy a legfelsőbb kormányzói kegy Dobos Gyula parancsnokot dicsérettel elismeréssel és a koronás bronz érdeméremmel tüntette ki.

— Olyan férfiút ért a legmagasabb helyről jött kitüntetés — mondotta —, akinek a hivatali munka mellett kétszeres szorgalommal betöltött önfeláldozó nemes munkáját nem a szerzett érdemek, hanem az érdemek szerzése vezette.

Bajtársi üdvözlő szavak kíséretében tűzte fel a kitüntetett parancsnok mellére a zöldszalagon függő érdeméremet. Dobos Gyula parancsnok meghatott szavakkal mondott köszönetet.

Ezután Marinovich Imre dr. ny. államtitkár, a belügyminiszter és az Országos Tűzoltó-Szövetség köszönetét tolmácsolta a jubiláns testületnek.

— Ez az ünnep — mondotta többek között — messze kiemelkedik a helyi keretek közül és ünnep a tűzoltótestületek életében. Országos jelentőségűvé teszi az a negyvenéves önzetlen, emberbaráti munkában eltöltött mult, amelynek határkövénél most ez a testület áll.

Varga György dr. testületi alelnök, a testület negyvenéves multját ismertette ünnepi beszédében.

Megható ünnep következett ezután. Nagy Lajos okleveles tűzoltótiszt, a testület titkára felolvasta a határozatot, amely szerint az önkéntes tűzoltótestület Tóth Lajost, a testület első, ma is élő parancsnokát örökös tiszteletbeli parancsnokká választotta. A díszközgyűlés közönsége felállva, tapssal ünnepelte a könnyekig meghatott ősz parancsnokot.

Balás Vilmos dr. vármegyei aljegyző az alispán üdvözlését tolmácsolta, majd Nagy Lajos titkár felolvasta az ország minden részéről érkezett üdvözléseket.

Marinovich Imre dr., az országos szövetség alelnöke osztotta ki ezután a szolgálati érmeiket Tóth Ferenc (35 év), Boros Ferenc (30 év), Dobos Gyula (25 év), Boros Lajos (15 év), Libássy Rajmund, Gács János, Hajdú Jenő (15—15 év), továbbá Magyar László, Pozsgai Pál, Gál Imre, Gulyás István, Ecetes Imre, Gregor József, Patai József, Fehér Ferenc, Molnár Albert testületi tagoknak.

A zászlóavatási ünnepet Gusáth György dr. v. főjegyző izzó hazafiasságtól áthatott beszéde vezette be. Utána Dezső Kázmérné zászlóánya, Marinovich Imre, az egyházak, a főispán, alispán képviselői Dezső Kázmér polgármester, Rádai Gedeon gróf, a város és a maga nevében, majd a többi testületek képviselői és egyesek helyezték el a zászlószegyet.

A díszközgyűlés a Himnusszal zárult, majd a gyűlés résztvevői a Hősök szobrához vonultak, ahol Marinovich Imre dr. koszorúzta meg az emlékművet.

Délután 3 órakor többszázfőnyi közönség jelenlétében folytak le a versenyek a sporttelepen. A mozdonyfecskendő I. díját (Nagykörös v. polgármesterének serlege) Pestszentlőrinc, a II. díjat (a Gyümölcskiviteli Cégek) Abony, III. díjat (az Országos Mentőegyesület díját) Pestújhely, a IV.

A kocsifecskendő versenyeken az I. díj (Nagykörös polgármesterének serlege) Albertirsa, II. díj (a Nagykörös Önkéntes tűzoltótestület serlege) Kiskörös, III. díj (a Gyümölcskiviteli Cégek díja) Tápiszele, IV. díj (Färber Oszkár díja) Törtel.

Délután 5 órakor mintegy ezerfőnyi közönség nézte végig a kisvárosháza elleni támadást, amit Csaba László szolgálatvezető tiszt irányított.

Este félnyolckor nagy közönség gyögyörködött a Cifrakertben rendezett látványos tűzijátékokban.

A Fejérmegyei Tűzoltó-Szövetség szeptember hó 16-án tartotta meg Ercsi községben 46. rendes évi közgyűlését.

Miután Batthyány Gyula gróf elnök, mint a napokban elhunyt Károlyi József gróf közeli rokona, Ivánka Géza báró alelnök pedig édesapjának szintén most történt elhalálása miatt akadályozva voltak a megjelenésben, ennél fogva a kor-elnöki tisztséget Kovács István nyug. főjegyző, mint járási tűzrendészeti felügyelő töltötte be.

Az ülés a Magyar Hiszekegy elmondásával kezdődött.

Az ülés főbb tárgyai közül kiemelkedett Vida Pál ügyvezető titkár részletes jelentése, a Szövetség elmúlt évi tevékenységéről. Majd elfogadta a közgyűlés a Szövetség 1933. évi pénztári forgalmáról szóló zárszámadást és a számadóknak a fölmentvényt megadta. Ezután Ambach Géza, a Székesfehérvári Tűzoltótestület kiküldöttje felolvasta Simon Sándor főparancsnok remekbe készült üdvözlő levelét, amelyben Vida Pál főszámvevő hatvanéves tűzoltói szolgálatát méltatta és kérte annak jegyzőkönyvileg való megörökítését.

Elhatározta a közgyűlés, hogy jövő évi közgyűlését a szomszédos Velence községben fogja megtartani. Ivánca község kérelmére a tűzoltók balesetbiztosítása tárgyában fölírni az Országos Tűzoltó-Szövetséghez.

Kimagasló pontja volt az ülésnek öt érdemes öreg tűzoltónak Vida Pál ügyv. titkár alapítványából való megjutalmazása, fejenként 30 pengő pénzajánékkal, melyet Lauschmann Géza dr. vármegyei főjegyző, az alispán nevében lendületes szavak kíséretében nyújtotta át az illetőknek. Pénzjutalomban részesültek: Somogyi Pál zámolyi, Hujber József hercegfalvi, Pigler Vendel móri, Haraszthy Dezső adonyi és Vranek József váli tűzoltók, míg külön dicséretben Siklósi Lajos baracsi tűzoltóparancsnok részesült.

Ezen ülés keretében ünnepelte Ercsi község tűzoltótestülete fennállásának ötvenedik évfordulóját, melynek alapítása szintén Vida Pál nevéhez fűződik.

Itt az ünnepi beszédet Scheffer Antal jelenlegi elnök mondotta. Egyéb kisebb ügyek megbeszélése után a közgyűlés véget ért és kezdetét vette a tűzoltóverseny. Egyébként az ülésen résztvett a megye 36 tűzoltótestülete, mintegy 200 taggal.

A versenyre benevezett tíz tűzoltótestület, melyek közül a következő sorrendben nyertek különböző értékes jutalmakat és pedig: Ráckeresztúr, Adony, Baracs, Tárnok, Tordas, Ivánca, Perkáta és Érd.

A versenyek lezajlása után Lauschmann Géza dr. megyei főjegyző, lelkesítő beszéd kapcsán kiosztotta az elnyert jutalmakat és a Himnusz ének-lésével az ünnepély véget ért.

SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII.	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerkek kipróbálása, gondozása és működési zavarai	1.— P
Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról	1.60 P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

SZABÁLYZATOK:

Tűzoltógyakorlati szabályzat	2.— P
A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata	—30 P
Szolgálati szabályzat	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat	—60 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal	1.— P
Éremszabályzat	—60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet	—40 P
254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról . . .	—40 P

Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyam-parancsnokság útján 50%-os kedvezményel rendelhetőek meg.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel a beküldendő pénzüsszegeket szíveskedjék mokra előre befizetni: Országos Szövetségi nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyző-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése feltüntetendő

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

Erdély Ernő: Tüzesetek nyomozása	1.50 P
Rehák Tamás: Mótoros fecskendők és szerek, kötve	8.— P
fűzve	5.50 P

SZÍNEMŰ ÉS ZENEMŰ:

Techlár Ernő: Credo	2.— P
Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólamra)	1.— P

KÖNYV:

Ortutay József: Néhaj József főherceg élete	3.— P
Markusovszky Béla: A Magyar Ország Tűzoltó-Szövetség története	—50 P

NYOMTATVÁNYOK:

Alapszabály önkéntes tűzoltótestületek részére (darabonként)	—40 P
Díszokmányúrlap	2.— P
(Egyszerűbb 1.— P)	
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként)	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonként)	—40 P
Bőrburkolatban (darabonként)	—80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —70, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása 1.— P

Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Világhírű kerékpárok varrógépek alkatrészek	Ékszeres zseb- és faliórák alpacca evőszközök
Diadal Áruház	Svájci óraház
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40 4-38	
Megkönyvitett fizetési feltételek mellett részletre is	
SAJÁT JAVITÓMŰHELYEK	

A tűzoltótanfolyamok gondos parancsnokai biztosítják hallgatóikat személyenként 20 fillérért a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyző pénztáránál

A TŰZOLTÓSÁGOT TÁMOGATJA
ha hirdet a TŰZRENDSZETI KÖZLÖNY-ben

FIGYELMEZTETÉS. Szolgálati érem-igénylésnél a kérvények jó előre, de legalább egy hónappal az óhajtott határidő előtt beküldendő. A kérvénnyel egyidejűleg az igényelt érmek, éremszalagok és éremigazolványok ellenértéke is befizetendő a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség (Budapest, IV, Bástya-utca 13) 23.297. számú csekkszámjára.

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

**FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS
TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA**GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-
fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és
szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.Mindennemű
tűzoltófelszerelési cikkek
raktárról kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01.

Gyárt: kézi és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolákat, vízhorodó- és öntöző-lajtákat, szerkoosikat.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket,
a legmodernebb szempontok figyelembevételével,
garanciával a legkedvezőbb
fizetési feltételek mellett**LEGELSŐ MAGYAR TŰZOLTÓSZER-, KŰT-,
SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR-, HARANG-, FÉM-
ÉS VASÖNTŐDÉJE****Seltenhofer Frigyes Fiai**

ALAPITVA 1816. ÉVBEN

m. kir. udvari szállítók • **SOPRON** • m. kir. udvari szállítók**MORZSÁNYI J.**BUDAPEST
ESKŰ-ÚT 5. SZ.Gyárt: tűzoltó- és
sportérméket,zászlókat, zászlószege-
ket, mindennemű jelvé-
nyeket, felirati zománc-
táblákat, gami-
bélyegzőket

Alapítva 1870

**WALSER
FERENC**Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46**Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémmöntöde.****FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT
kívánt méretekben és nyomásig.**Hazai
gyártmány!**

LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

**Minden
kapható**

a

**Párisi
Nagyáruház**-ban**„TOTÁL”**rendszerű tűzoltókészülékek
és a szabályozható**„NAPSUGÁR”** lövőkeismertetőit érdeklődőknek
készséggel megküldi**LIGETI ÉS BIRÓ BUDAPEST
V, VIGSZINHÁZ-UTCA 5****MINIMAX**a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a**MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST**
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 23-7-31**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**

BUDAPEST VII. DIÁKIA UTCA-TÉP 1-9

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny“ 57.454. számú csekkszámjára lehet beiktatni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST
IV, Bástya-utca 13**

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztérium 163.891/1933. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny“ 1933. 53. sz. 768. old.) a vármegeyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:
Budapest, IV, Bástya-utca 13. – Telefon: 84-7-94

Tűzoltóttestületek a lapot tagdíj fejében kapják

Hódolat

November hó 16-án lesz tizenöt éve annak, hogy egy esőre hajló, borongós őszi reggelen a forradalmaktól feldúlt nyugalmú ország fővárosába, Budapestre bevonult a magyar nemzeti hadsereg, élén nagybányai Horthy Miklós fővezérrel.

Szomorú idők jártak akkor a magyarra, melyhez hasonló az ezeréves ország történetében talán csak kettő található, a mohácsi vészt és a tatárjárást követő idők. A négyéves vesztett háború, a forradalom, a kommunizmus és a román megszállás a tönk szélére juttatta országunkat, már minden remény elveszettnek látszott, hogy ebből a borzasztó helyzetből ki lehessen lábalni.

Új remény szállotta meg a már elcsüggedő lelkeket a nemzeti hadsereg bevonulásával, mert a fővezér tiszteletreméltó személyében kellő biztosítékot látott a rend, a nyugalom és a nemzeti gondolat helyreállítására.

Nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó vezérletével megindult a békés magyar munka alkotó és építő tizenöt esztendeje. Részt vett ebben a munkában minden rendű-rangú derék magyar. Kivette a részét a magyar tűzoltóság is, mikor a semmiből olyan fejlődést mutatott fel ebben a tizenöt évben, amire nincs példa tűzoltóságunk történetében.

A magyar tűzoltóság a tizenöt éves évfordulón mély hódolattal hajtja meg zászlaját a legelső magyar ember, a legelső magyar tűzoltó, nagybányai vitéz Horthy Miklós Őfőméltósága, Magyarország kormányzója előtt.

Az új szervezeti, felszerelési és rangjelzési szabályzat tervezete

Írta Erdély Ernő dr

A tervezetet az alábbiakban ismertetem.

I. Szervezés

1. A tűzoltóságok szervezete lehet önkéntes, hivatásos, köteles és vállalati (gyári, uradalmi, bányai stb) tűzoltóságok. A fizetéses tűzoltóság megjelölést elhagyjuk, mert ez önálló testület nem lehet, mert vagy az önkénteseknek van alárendelve, vagy pedig hivatásos tűzoltósággá alakítandó át.

2. A testületek összeállítását a helyi viszonyok szabják meg. A testület egy vagy több szakaszra, a szakaszok rajokra, a rajok pedig őrségekbe oszlanak. A tűzoltót minden teendőre egyaránt ki kell képezni.

A legkisebb alakulat az őrség, amely áll egy őrzetéből és két tűzoltóból. Két őrség alakít egy rajt, amelyben egy rajvezető, két őrzetű és három tűzoltó van. Ez az alakulás mindenben megfelel a mai katonai beosztásnak s így átmenetet képezhet a kettősrendekből a félraj-oszlopra.

Két raj alakít egy szakaszt s ennek élén áll a szakaszparancsnok és altiszti rangban a szakaszvezető. Ez a legkisebb testület, amelynek tehát a létszáma egy szakaszparancsnok, egy szakaszvezető, két rajvezető, négy őrzetű és hat tűzoltó. Összesen 14 fő. Megszűnik az eddigi beosztás annyiban, hogy nem parancsnok áll minden testület élén, hanem csak olyan rangban levő, amilyen nagy a testület létszáma.

Két szakasz alkot egy osztályt (félszázad). Ennek élén áll az osztályparancsnok, melléje beosztható egy segédtsiszt és egy őrmester, tehát egy osztály legkisebb létszáma egy osztályparancsnok, két szakaszparancsnok, két szakaszvezető, négy rajvezető, nyolc őrzetű, 12 tűzoltó, tehát összesen 29 fő. A legnagyobb létszám 31 fő, amely a segédtsiszt és őrmesterrel történt kiegészítésből alakul.

Két osztály alkot egy tűzoltószázadot, amelynek élén a (század)parancsnok áll, aki mellé már feltétlenül kell segédtsisztet, őrmestert és kürtöst beosztani, úgyhogy a század létszáma tehát 2 osztály (29+29) 58 fő. Parancsnok, segédtsiszt, őrmester, vagyis összesen a legkisebb létszám 61 fő. A létszám azonban még négy fővel emelhető, úgyhogy az osztályparancsnok mellett is egy-egy segédtsiszt és egy-egy őrmester van. A század eszerint négy szakaszból áll, de szükséghez képest a szakaszok száma emelhető. Három század egy zászlóaljat képez.

Az a szakasz, amelynek létszáma a három rajt meghaladja, osztályt, az az osztály, amelynek létszáma a három szakaszt meghaladja, századot alkot és ez esetben az élén osztályparancsnok, illetve (század)parancsnok áll. Kisebb létszám emelésénél a szakasz, illetve osztály megfelelően bővíthető egy-egy rajjal, illetve szakasszal.

3. A testületek parancsnok, osztályparancsnok, illetve szakaszparancsnok vezetése alatt állnak s ezekhez tartoznak még a tiszti létszámában a segédtsisztek, míg a tisztetek: őrmester, szakaszvezető, rajvezető és őrzetű. A tűzoltóknál a mászó, szivattyús és rendfenntartó beosztás megszűnik, miután egyformán kell a tűzoltókat minden munkában kiképezni.

madik, rajvezető minden hatodik, őrzetű minden harmadik ember lehet. Lényeges ebben a változásban, hogy a testületek létszámainak megfelelően szakaszt, osztályt vagy századot alakítanak, viszont ennek megfelelően úgy a tiszti, mint altiszti állások megfelelő mérvben szaporíthatók.

5. Előléptetésben csak azt a tűzoltót lehet részesíteni, aki a testület kötelékében megszervezett őrzetű, rajvezetői vagy szakaszvezetői vizsgát letette. Az a tűzoltó, aki kerületi tanfolyamot végzett, minden külön vizsga nélkül bármilyen altiszti állásra előléptethető. Tiszt csak az lehet, aki az országos érvényű kerületi szaktanfolyamot sikerrel elvégezte s erről bizonyítványt kapott. Tiszteletbeli tisztté (tb. parancsnok, tb. osztályparancsnok stb.) is csak az léptethető elő, aki a kerületi tanfolyamot elvégzi. A testület tisztviselői (titkár, jegyző, pénztáros, szolgálatvezető, szertáros) csak az esetben jogosult egyenruha viselésére, ha egyébként tisztté megválasztották. Amennyiben az orvos, mérnök, ügyész, vagy a fent felsorolt állásokat nem megválasztott és nem képesített tisztekkel töltötték be, ezek egyenruha viselésére nem jogosultak.

7. A parancsnoklás és helyettesítés sorrendjét a magasabb rangfokozat, az egyenlő rangfokozatban levőknél pedig ugyanezen rangban eltöltött hosszabb szolgálati idő állapítja meg.

8. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget a törvényhatósági szövetségek s ezek keretén belül Magyarország összes szervezett tűzoltóságai alkotják. Az Országos Tűzoltó-Szövetség tisztviselői a védnök, elnök, társelnök, alelnökök (ügyvezető), főtitkár, pénztáros, titkár és a hivatalos lap szerkesztője.

9. A törvényhatósági tűzoltószövetséget a vármegye, illetve törvényhatósági város területén működő tűzoltóságok alkotják. Ha a törvényhatósági város önálló szövetséget nem alakít, akkor ahhoz a vármegyei törvényhatósági szövetséghez kell csatlakoznia, amelynek területén a város van. A törvényhatósági szövetség tisztviselői az elnök, alelnökök, a törvényhatósági és járási tűzrendészeti felügyelők, titkár és pénztáros.

10. A tűzoltóságok felszerelése kétféle: csapat- és egyéni felszerelés. A csapatfelszerelést az oltó-, vízszállító-, mászó-, védő- és bontóeszközök, ezek tartozékai és a továbbszállításra szolgáló szerek alkotják. Egyéni felszerelés alatt azokat a tárgyakat értjük, amelyeket a tűzoltó magán hord. A csapatfelszerelést a szövetség által kiadott szakkönyvek ismertetik.

II. Egyéni felszerelés

11. A tisztetek tiszti sisakot, továbbá arany színű és a zubbony felső gombjába gombolt, rövid zsinóron függő, kéthangú brémai csontsípót és tűzoltójelvényt, vagy törvényhatóság, illetve város címerével ellátott fekete, 4,5 cm átmérőjű bőrvet hordanak. Díszben és ellenőrző-szolgálat alkalmával a zubbony alatt felcsatolt rőzsekést viselnek.

12. A tisztetek (altisztek) és tűzoltók tűzoltósisakot, vöröszínű rövid zsinóron függő és a zubbony felső gombjába gombolt, kéthangú

hátó barna (nyersbórszín) bőrvet.

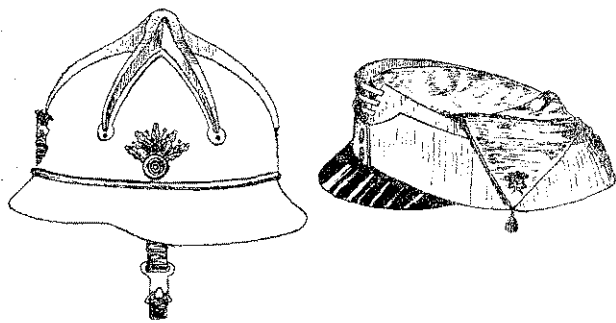
13. Szolgálatban és tűznél deréköv helyett 110 milliméter széles fekete-vöröscsíkos, zárkapcsos kenderövet s ott, ahol magasabb épületek is vannak, mentőkötelet, csökötelet és tömlőtartókötelet is hordanak.

14. Csákányt a tűzoltók csak tüzesetnél használják és ennek elhelyezhetésére a mászóövön szíjcsat van.

15. Mindennemű szolgálatban és dísz alkalomával a tűzoltóknak sisakot kell viselniük.

16. A kürtösök felszerelésükön kívül még vörös kürtzsinóron függő kürtöt hordanak.

17. A *tűzoltótiszti sisak* szürke lakkozott bőrből készülhet, sárgafémmel szegélyezett taréjú, az ellenzők oldalt öt, elől és hátul nyolc cm szélesek, kétoldalt sárga fémrózsából kiinduló és a sisak belső részére csatolt, fényezett fekete bőrből készült rézcsatos rohamszíjjal. A sisak belső részén zsinórral összehúzható fejbőr van. A sisak merevítésére annak belső részén elhelyezett két cm széles acélpánt szolgál. A sisak oldalán két 3 mm átmérőjű szellőzőnyílás van. A rangjelzés a rohamszíjat tartó fémrózsából indul ki. Elöl 8—10 cm magas, 4—5 cm széles sárgaréz tűzoltódíszes magyar címer, vagy a törvényhatóság (város) címere van.

18. A *tűzoltósisak* barna bőrből készült, hat fehér fémmel szegélyezett taréjú, az ellenzők oldalt öt, elől és hátul nyolc cm szélesek, két oldalt fehér fémrózsából kiinduló és a sisak belső részére csatolt, fényezett fekete bőrből készült, rézcsatos rohamszija. A sisak belső részén zsinórral összehúzható fejbőr van. A sisak merevítésére annak belső részén elhelyezett két cm acélpánt szolgál. A sisak oldalán két 3 mm átmérőjű szellőzőnyílás van. A rangjelzés a rohamszíjat tartó rózsából indul ki. Elöl 8—10 cm magas, 4—5 cm széles tűzoltódíszes magyar címer vagy a törvényhatóság (város) címere van.

19. A szolgálaton kívül (díszben) hordott *rőzsekés* 35 cm hosszú. Pengéje 3 cm széles, fekete bőrtokját sárga fémfoglatatú tűzoltójelvények díszítik. Szarúnyelén sárga parancsnoki sisak van. A hüvelyen zárkapocshoz való fülek és a fogantyú védpajzsán sárga tűzoltójelvény van.

20. A *tűzoltócsákány* elől símaélű, hátul hajlított, hegyescsúcsú, erős acélbalta, természetes színű nyéllal, a nyél alján síma acélgűrűvel. A balta erős bőrtokban lóg, élét és hegyét bőrvagy gumiszalaggal megerősített bőrtok védi.

21. A *brémai csontsíp* a és d hangú, 9 cm hosszú síp, felső végén érckarikával, amelyet a tisztek arany-, az altisztek és tűzoltók vörös teveszörzsinóron hordanak.

22. A *mászóöv* 110 mm széles, fekete-vöröscsíkos (három fekete, két vörös csík) kenderöv,

beszerezve. Egyik végén három 2,5 cm széles szíjban három csat, másik végén pedig e csatoknak megfelelően 2,5 cm széles és 20 cm hosszú szíjak vannak. A csatos végtől balra, kb. 20 cm-nyire van a zárkapocs, annak félkör alakú karikáját kb. 15 cm hosszan levarrt erős bőr tartja. A zárkapocs maga 14 cm hosszátmérőjű, körtealakú, belső rúgóval ellátott zárt szemű, úgynevezett „lipcsei“ zárkapocs, melyet használaton kívül egy levarrt szíj által tartott, 4 cm átmérőjű és 3,5 cm vastag drótgűrűbe akasztunk. Az öv baloldalán az alsó vörös csíkon 20 cm hosszú, 2,5 cm széles csat és szíj van a csákány tokjának felcsatolására, míg a szíj hátsó részére a tömlőtartó és csökötel zárkapcsának beakasztására egy, a fentemlítetthez hasonló drótkarika van.

23. A *gázalartáska* erős vasbádognál készült, a gázalarc nagyságának megfelelő hosszú és magas táská, közepén átfordítható sárgaréz-zárral, hátsó részén két levarrt átfogószíjjal, hogy a mászóövre legyen ráerősíthető. Ahol tömlős gázalarc van, ott nyakba akasztható táskát kell készíteni, míg azoknál a testületeknél, ahol csak füstszivacsot hordanak, 12 cm hosszú, 7 cm magas bőrtáskát kell beszerezni, két hosszvégén fabéllel s ebben 10 cm átmérőjű tisztított szivacsot helyeznek el, amelynek két végén egy-egy gumiszalag van, hogy annak segítségével a fejére legyen akasztható.

24. A *mentőkötél* 12 mm átmérőjű, 12 fonálból készült, 18—30 méter hosszú, tiszta, hosszúszerű kenderből sodort vagy fonott köté, melynek egyik végét fülbefonjuk, a másik végében pedig 8 cm hosszú átmérőjű, zártrügős zárkapocst kötünk.

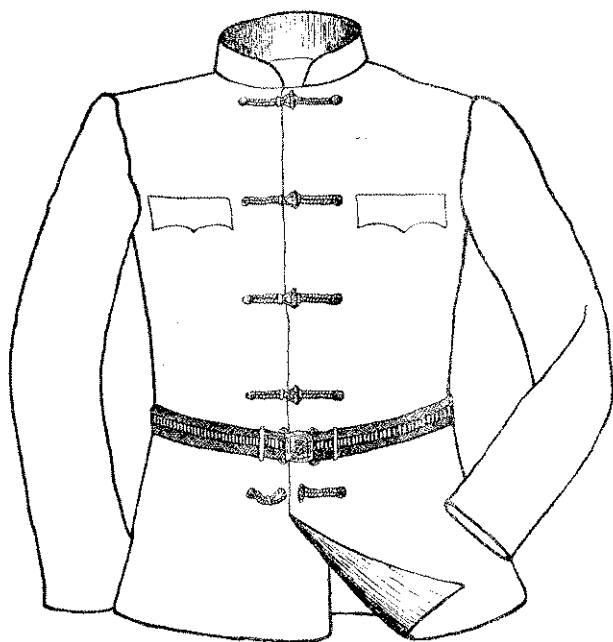
25. A *csökötel* 7 mm vastag és 15—30 méter hosszú, sodrott kenderkötél, melynek végében 55 mm-es zártrügős lipcsei zárkapocs van, míg másik végét vasból készült, 20 cm hosszú és végein 7 cm-es, kissé hajlított ágakkal határolt orsóhoz erősítjük.

26. A *tömlőtartókötel* 7 mm vastag, 80 mm hosszú végnélküli kettős köté, melyet egy 5,5 cm-es, zártrügős lipcsei zárkapocsban fűzünk.

27. A *kürt* sárgarézben készült, különálló szíjdarabbal. A hozzávaló vörös teveszörzből készült kürtzsinór 2,5 méter hosszú, 6 mm vastag és mindkét végén 80 mm hosszú bojtban végződik.

28. Azok a testületek, amelyek egyenruhát beszerezni nem tudnak, a balkaron vörös *karkötőt* viselnek, amelyen tűzoltójelvény, amennyiben pedig a tűzoltóknak már rangjuk van, ennek megfelelő rangjelzést helyeznek el. A karkötő szélessége 10 cm. A tisztek karkötőjén ugyan csak a rangjelzés és szegélyén 9 mm-es arany-paszomány van.

29. A *posztózubzony* a tiszteknél és tűzoltóknál sötétkékszinű, a tűzrendészeti felügyelőknél búzavirággék posztóból készült, álló gallérral, amely a közepén öt cm szélességben nyitott. A mellén két, tiszteknél lent is két zsebfödővel ellátott külső zseb van. A zubzony öt makkalakú fémgommbal gombolható, a gomb mindkét oldalán öt cm hosszban zsinór fut. A tisztek makkgombjai sárga fémből, zsinórzása aranyból készül, míg az altiszteknél és a legénységnek a makkgomb fehér fémből készül, a zsinórzás fekete.

30. A *nyári zubbony* búzákék zsavolyból készül, ugyanolyan szabásban, mint a posztó-zubbony, azonban rejtett csontgombokkal, úgyhogy a külső részen egészen síma. Sem a téli, sem a nyári zubbony gallérján, karján vagy vállán semmiféle zsinórzás nincs.

31. A *posztónadrág* a tűzrendészeti felügyelőnél fekete színben készül, 2 mm-es vörös csíkbetéttel, mindkét oldalon függélyes metszésű zsebbel.

32. A többi tiszt és tűzoltók *posztónadrágja* a zubbonyhoz hasonló sötétkék posztóból készül, 2 mm-es vörös csíkbetéttel, mindkét oldalán függélyes metszésű zsebbel.

33. A *nyári nadrág* mindenkinél egyformán fehér csinvatvászonból készült pantalon, mindkét oldalon függélyes metszésű zsebbel, szabása megegyezik a téli nadrággal, de vörös csík nélkül.

34. A zubbonyhoz fehér álló, elől nyitott *gallér* viselése ajánlatos.

35. A *körgallér* fekete posztóból készül, felül fekete bársonygallérral, elől, kétoldalt piros hajtókával és rajta kis recézett arany fémgommbal. A körgallér egy zsinóros makkgombbal és öt bujtatott csontgombbal elől összegombolható. Hossza az alsó lábszár közepéig ér.

36. A *télkabát* félcombíg érő, egyeneszabású, egyhátú, sötét kékekesszürke posztóból készült, egészen bélelt; 60—70 mm széles, lehajtott gallér, melyet tiszteknél egészen fekete bársony fed, kétoldalt piros hajtókával, rajta kis recézett sárga fémgommbal. A kabát a mellén két sorban levő 5—5, tiszteknél 6—6 féllapos, síma, sárga fémgommbal állig gombolható, hátul mindkét oldalon felmetszése van, mely három sárga, illetve fehér kis fémgommbal begombolható, mindkét oldalon egy-egy fedővel ellátott zseb van, míg a baloldalon levő belső zseb nyitott.

37. A *tisztiköpeny* fekete posztóból készült, térdén alul érő katonatiszti szabású köpeny, 70—80 mm széles, lehajtott bársonygallérral, kétoldalt piros hajtókával, rajta kis recézett sárga fémgommbal, elől két sorban 6—6 féllapos, síma sárga fémgommbal, kétoldalt fedővel ellátott zsebekkel, hátul a derékban két fémgombos szorítóval, lent pedig gombolható bemetszéssel. Az ujjak 20 cm magasságig felhajtottak.

elől lehajló fekete fényezett bőrermyővel. Az oldalrész előtt két fehér makkos gombbal összegombolható, kigombolva lehajtható. A lehajtott rész mellett kiemelkedő merev rész a rangjelzésnek megfelelő 1—2—3—4 fekete selyemzsinórral összekapcsolható. A középső, Bocskai-sapkához hasonló, kihajtott posztórész a sapka első széléig ér s a vége rojtban végződik. A háromszög alakú rész végén tűzoltójelvény van.

39. A *tisztek sapkája* fekete színből, a fenti szabásban készül, a rangjelzést kifejező zsinór aranyból, a kinyúló háromszögű rész rojtja és a tűzoltójelvény ugyancsak aranyból van. A lehajtható részt 9 mm-es aranycsík szegélyezi.

40. A tisztek és altisztek, utóbbiak csak díszkivonulásnál, télen fehér szarvasbőr-, nyáron fehér *cérnakesztyűt* viselnek.

41. A *fekete bőrcipő* az egyenruha kiegészítő részét képezi, de a csizma a tűzi szolgálatnál jobban megfelel. A vízmentes vászonból készült *csövezetői kabát* jó szolgálatot tesz az átázás ellen.

III. Rangjelzés

42. A tisztek, valamint tisztetek, altisztek rangjának megkülönböztetésére az itt leírt jelvényeken kívül más jelvények nem szolgálhatnak.

43. Az Országos Tűzoltó-Szövetség *védnöke, elnöke és alelnökei* 7—7 babérlevéllel díszített tisztisakot viselnek s gallérjukat teljes hosszában és 3 cm szélességében (aranyból) rajzszertintí hímzés fedli.

44. Az Országos Szövetség többi *tisztviselője*, valamint a törvényhatósági tűzoltószövetségek tisztviselői, amennyiben valamely testületnek nem tisztisakban levő tagjai, egyenruhát nem viselhetnek és szövetségi tisztviselői minőségüket 9 mm-es aranyszegélyű, 10 cm széles piros karszalagra, fekete betűkkel nyomott felírás jelzi. A szabályzat megjelenéséig egyenruha viselésére jogot nyert úgy országos, mint törvényhatósági tűzoltószövetségi tisztviselők e hivatásuk ellátásáig az elnyert rangot, a régi szabályzatban megállapított egyenruhát és rangjelzést viselhetik, azonban e szabályzat életbe léptetésekor kinevezettek vagy megválasztottak egyenruhát már nem viselhetnek. Ugyanez a szabály vonatkozik azokra a tűzoltóparancsnokokra, akiknek testülete nem éri el azt a létszámot, hogy az élén álló parancsnoki rangjelzést viselhessen, hivataluk ellátásáig a régi rangjelzést viselhetik, az újonnan megválasztottak azonban már nem.

45. A tűzrendészeti felügyelők és tűzoltó-tisztek mind tisztisakot viselnek az alább megjelölt rangjelzéssel.

46. A *kerületi tűzrendészeti felügyelők* zubbonyának gallérját 9 cm hosszú, 3 cm széles aranyhajtóka díszíti, 3—3 rózsával, sisakjukon kétoldalt 6—6 babérlevéllel.

47. A *törvényhatósági tűzrendészeti felügyelők* a galléron 9 cm hosszú, 3 cm széles aranyhajtókat és 2—2 rózsát, sisakjukon pedig 5 babérlevelet viselnek.

48. A *járási és megyei városi tűzfelügyelők* a galléron 9 cm hosszú és 3 cm széles aranyhajtókat, 1—1 rózsával, a sisakon 4 babérlevelet viselnek.

49. A *parancsnok* gallérján 3—3 aranyrózsa, sisakján 3 babérlevél van.

51. A *szakaszparancsnok* gallérján 1—1 aranyrózsa, sisakján 1—1 sárga babérlevél van.

52. A *segédtsiszt* gallérján hímzett tűzoltójelvény, sisakján 1—1 babérlevél van.

53. Az *országos tűzoltótiszt-tanfolyamot végzett*, de tisztii állásban nem levő tűzoltók tisztii egyenruhát és tisztii sisakot hordanak, karjukon a zubbony karjának szélétől 5 cm távolságban 9 mm széles aranypaszományt.

54. A *kerületi tűzoltótanfolyamot végzett* tűzoltók, amennyiben tisztii rangjuk nincs, olyan tűzoltói egyenruhát és rangjelzést viselnek, amilyent elnyertek, ezenkívül karjukon a zubbony karjának szélétől 5 cm távolságra, 9 mm széles sárga paszományt hordanak.

55. Az *örmester* zubbonya gallérján 9 mm széles sárga paszományt és ezen 3—3 rózsát hord, sisakján 3 fehér babérlevél van. A *szakaszvezető* 3—3, a *rujvezető* 2—2, az *örvezető* 1—1 rózsát hord a zubbonygalléron és 3, 2, ill. 1—1 fehér fémből készült babérlevelet a sisak két oldalán.

56. A *sisakjelvény* nem rangjelzés. A hatóságok által felállított tűzoltóságok, valamint a hatóságok által kinevezett tűzrendészeti felügyelők a sisak elején a fenntartó törvényhatóság, illetve város címerét hordják, míg a többi tűzoltóságok magyar címert, amelynek felső részén két balta, alsó részén pedig két létra nyúlik ki.

Téli oktatás

Írta Prohászka Lipót okl. tűzoltótiszt

Az őszi versenyekkel végetért a tűzoltótestületek tavaszi és nyári gyakorlati oktató munkája. Az előttünk álló téli időszak oktató munkája jórészt csak elméleti lehet, mert a vidéki tűzoltóságoknak, sajnos, nem áll rendelkezésre olymértű szertár, melyben szerelési gyakorlatokat lehetne végezni. Mindazonáltal arra kell törekednünk, hogy az elméleti oktatás szerves kapcsolatban legyen a gyakorlati oktatással és azt kiegészítse. Ezért nemcsak a szerekkörüli teendőkkal kell foglalkoznunk, hanem tűzrendészeti kérdésekkel is.

A szereléssel kapcsolatos kérdéseknél ki kell térnünk a legutóbbi versenyeken tapasztaltakra.

Nem lehet vitás, hogy a csapatok gyakorlati kiképzésének fokmérője a verseny és a versenyen elért eredmény. Az a gyakran hangoztatott mentség, hogy egyik vagy másik szerelős szám nem volt „diszponálva” nem mentőkörülmény. Egy tűzoltócsapatnak mindig formában kell lennie, mert sohasem tudja, mikor kell kivonulnia. Ha pedig a csapat előre tudja, hogy mikor és hol kell dolgoznia, mint pl. a versenyeknél, az idegesség indokolatlan — jól kiképzett csapatnál. És ha egy csapat nincs úgy kiképezve, hogy jogosan igényt tartson az elsőségre, inkább elégedjen meg egyszerű helyezéssel, vagy ha ezt sem érné el, a versenyen szerzett tapasztalatokkal és a szép szerelésért járó dícsérettel, de ne járassa le a testület tekintélyét tévesen gyorsaságnak nevezett kapkodással, mert az ilyen csorbát nehéz kiköszörölni.

A gyors és kapkodó szerelés között a laikus néző nem tud különbséget tenni, sőt az érdeklő csapat sem. A kettőközötti különbséget talán a következőképpen lehetne körülírni. Gyors szerelésnél az egyes szerelős számok céltudatosan, úgyszólván ösztönösen, minden felesleges és szertartásos mozdulat kiküszöbölésével, egymással összhangban végzik teendőjüket; míg a kapkodó szerelésnél az egyes szerelős számok, tekintet nélkül egymásra és egymás teendőire, bizonytalanul sürögnek-forognak, mert nincsenek teljesen tisztában saját teendőikkel, nem képesek a többi szerelős számok munkáját figyelemmel kísérni és nem tudnak összedolgozni.

Nézzük mármost mire kell tekintettel lennünk, ha egy versenyen esélyeinket növelni akarjuk? Erre a felelet látszólag egyszerű, mert az a csapat, amelyik a szerelésnél és visszaserelésnél nem vét hibát és ideje jobb a többinél, első

lesz. Ezt a két, egymással ellentétes szempontot összeegyeztetni nehéz, mert ha egy csapat gyorsan dolgozik, tehát jó időt ér el, könnyebben vét hibát, mint a lassabban dolgozó, tehát időben rosszabb csapat. Miután ezen kettős kérdés helyes megítélése lényegesen befolyásolja a versenyeredményt, érdemesnek tartom a kérdést néhány példával megvilágítani. Kiindulási pont az új versenyszabályzat, mely szerint a legrövidebb idő alatt végzett csapat idejét egységül véve, a szerelésnél minden két másodperc késés egy hibapontot, a visszaserelésnél pedig minden öt másodperc késés jelent egy hibapontot. Tehát a szerelésnél egy kis hiba, vagy két másodperc késés, a visszaserelésnél egy kis hiba, vagy öt másodperc késés 1—1 ponttal rontják az összeredményt, nyilvánvaló tehát, hogy nem érdemes olyan mozzanatot kihagyni, melyért egy hibapont jár, ha az két, illetve öt másodpercnél rövidebb idő alatt elvégezhető, nem szólva a durva hibákról (két pont), melyek négy, illetve tíz másodperc késéssel egyenlő elbírálás alá esnek. Így pl., ha a szívótömlőnél az anyacsavaron még egy negyed- vagy félfordulatot kellett volna csavarni — ami nem tart tovább félmásodpercnél —, hibát és legalább egy hibapontot jelent, tehát ugyanannyit, mint két másodperc késés. Összetett hiba, mely nemcsak hibát, hanem idővesztést is jelent és nem éppen ritka: a nyomótömlők kifektetésénél jelentkezik. Ha a nyomószámok valamelyike az apacsavar helyett az anyacsavart nyomja a C v. SC markába — mert gyorsan akar dolgozni — és ha az mindjárt vissza is adja és a másik tömlővéget veszi át, kb. két másodperc idővesztés keletkezik, ami egy pont, a hibáért szintén egy pont jár, tehát összesen két pont. Igaz, ilyen esetben a C (SC) is hibás lehet, mert ha látja, hogy a nyomószám még nem állott fel a helyére, ne rohanjon rá, hanem lassítsa futását, adjon időt neki, ha mindjárt egy másodperc idővesztés nélkül származik is ebből, mert ha megfontolás nélkül rárohan, két hibapontot szerez az egy másodpercenek megfelelő félpont helyett (félpont ugyan nincs, de egy másodperc annyinak felel meg). Ezeknél sokkal durvább hibák is fordulhatnak elő, pl. a lemozdonyozásnál. A lebillentett fecskendő felállításánál előfordul, hogy az S₂ és N₂ oly erővel rántják hátra a láncokat, hogy a nyomókar elgörbül vagy eltörik. Ezért kétszer két hibapont jár, ami megfelel nyolc másodperc

késésnek, míg ha ezt a szerelési mozzanatot megfelelő körültekintéssel, vagy mondjuk túlzott óvatossággal végzik el, legfeljebb két másodperc idővesztésig származik, tehát csak egy pontot jelent az előbbi minimális négy ponttal szemben. A mérleg tehát három pontot mutat a nem kapkodó, helyesen siető csapatok javára.

Ezek után bárki joggal kérdezheti, hol lehet akkor időt megtakarítani, ha az időmegtakarítás nyomában hibapontok fakadnak? Időt lehet megtakarítani, de nem az egyes szerelések önálló akciói, hanem az egész csapat helyes összmunkája révén, vagy mint sportnyelven mondani szokás, jó összjátékkal. Téves az a felfogás, hogy ha egy kilences csapatban nyolc igen ügyes szerelészám van, akkor a kilencedik lehet gyengébb, mert a többi úgyis viszi magával. A gyakorlat ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítja: egy ember elronthatja az egész csapat munkáját. A szerelések ne csak saját munkájukra összpontosítsák figyelmüket, hanem arra is gondoljanak, hogy a következő másodpercben egy másik szerelészámmal közösen kell valamit csinálni, vagy attól valamit átvenni. Munkáját tehát pontosan a kellő pillanatban fejezze be és ne zavarja a másikat, mert az ebből kifolyólag hibát ejthet. Az egyes szerelések elfoglaltsága — mint azt az iskolaszerelelnél igen jól figyelemmel kísérhetjük — nem egyforma, ha szépen akarunk szerepelni, mert az nem tesz jó benyomást — és hibapontot jelenthet —, ha egyik vagy másik szerelészám előbb lesz kész és kénytelen tanácstalanul, lézengve bevárni, míg a másik lényegesen több tenivalójával elkészül. Az ilyesmi az összbenyomás rovására megy, mert a zsűri figyelmét nem kerüli el.

A taktikai feladat írásbeli megoldásánál tartuk szem előtt, hogy nem irodalmi pályamunkáról van szó. Komplikált körmondatokat kerüljünk. A jól átgondolt megoldást parancsok formájában kell leírni. A parancs főkellékei pedig, hogy rövid, világos és határozott legyen. A szükségesnek vélt utasításokat ne keverjük össze a parancsokkal. A megoldás indokolása a megoldási lapon külön fejezetet képez. Az áttekinthetőség és rövideg rovására megy, ha az indokolás egy része a parancsok közé csúszik. Ezt legegyszerűbben úgy kerülhetjük el, ha a „mert“ szót a parancsoknál és utasításoknál nem használjuk és minden olyan gondolatot, mely a „mert“ szó után következne, az indokolásba írjuk. Ezáltal a megoldás rövidebb és világosabb lesz. A rendelkezésre álló egy óra idő nem azt jelenti, hogy ezen idő alatt folyton írni kell, és pedig lehetőleg minél többet, hanem azért van ennyi idő adva, hogy a feladatot és annak megoldását alkalmunk legyen jól átgondolni, mert csak a jól átgondolt megoldást tudjuk röviden leírni. Szükséges rövideg, mint pl.: „Ég a ház, oltuk el!“ nem megoldás.

*

A megelőző tűzrendészet egyike azon területeknek, melyeken igen sok vita folyik, legelterjedtebbek a vélemények és annak ellenére, hogy idevonatkozó irodalmunk igen sok helyes támpontot nyújt, mégis azt látjuk, hogy e téren a felfogás majdnem annyiféle, ahányan kezelik a megelőző tűzrendészetet. Ha ezen sokféle felfogás eredetét kutatjuk, vagy azokra magyarázatot keresünk, meg kell látnunk, hogy egyes esetekben a ma már nagyrészt nem helytálló

vonatkozó előírások lemásolásával találkozunk. Vannak olyan esetek is, amikor a magánérdekek a tűzrendészet szempontról rovására túlzottan vétetnek figyelembe. Ez azonban olyan dolog, ami ellen az eljáró tűzrendészet szakközeg csak ritkán tehet valamit és csak a fellebbezés során vívhatja ki igazát, feltéve, ha megvan a kellő felkészültsége álláspontjának kellő indoklására. A helyes elv az, amely a tapasztalati tényeket és segédtudományokat úgy tudja alkalmazni, hogy úgy a közérdek, mint a magánérdek a lehetőség határain belül megóvassanak. Ez csak úgy lehetséges, ha minden esetben bizonyos elvek szerint járunk el, ami azonban nem jelenti azt, hogy sablonokat alkalmazzunk és mechanikusan kezeljük a tűzrendészetet, mert két teljesen azonos eset csak a legritkább esetben fordul elő. Ha az összes lehetséges eseteket átgondoljuk és az előírható védelmi intézkedéseket rendszerbe foglaljuk, egy sablonszerű csoportosítást kapunk, melyet esetenként a *szóbanforgó esetnek megfelelően* alkalmazzunk, tehát minden esetben *gondoljunk kell* ezekre a pontokra.

Létesítmények elbírálásánál elsősorban azt kell eldönteni, hogy az engedély megadása nem ütközik-e közérdekbe. Az első nehézség itt kezdődik. A szomszédság és az esetleges konkurrens vállalat a legkülönbözőbb kifogásokkal igyekeznek az engedély megadását megfűsíteni, az iparfelügyelőség viszont az iparfejlesztés szemüvegén át bírálja a dolgokat. A tűzrendészet szakközeg ilyen körülmények között két ellentétes szempont képviselői között egyedül áll véleményével, az egyelőre általános keretek között mozgó vitánál.

A szem előtt tartandó tűzrendészet szempontról röviden a következők. A létesítendő üzem vagy raktár nem veszélyeztet-e az ugyanazon telken levő egyéb üzemeket (lakásokat). Ugyanazon telken két vagy több tűzveszélyes, vagy gyúlékony anyagot tároló, feldolgozó vagy előállító üzem lehet, de ne engedélyezzünk. A szomszédság szemrevételezésénél előbbi szempontok az irányadók, de szigorúbban alkalmazandók, mert a szomszéd nem kötelezhető, hogy telkén levő épületeken változtatásokat eszközöljön, vagy azok felhasználási módját megváltoztassa azért, hogy a szomszéd telekre vonatkozó kérelem tűzrendészet szempontból teljesíthető legyen. A távolabbi környezet megszemlélésénél tekintettel kell lennünk az iskolákra, templomokra, múzeumokra, műbeccsel bíró épületekre stb., mert pl. fatelepet iskolától száz méteren belül nem engedélyezzünk, de nádfedelel házak közé ékelt telken sem.

Magára a létesítendő üzemre (telepre) vonatkozó általános érvényű szempontok.

Az üzem (raktár stb.) nagyságának és veszélyességének megfelelő (szomszédságot is figyelembe venni!) *vízkezeléstről* gondoskodni. Úgy az épületek, mint a vízforrások tűz esetén és rossz időben a szerekkel is *megközelíthetők* legyenek.

Az *épület anyaga és tetőfedés* az üzem természetének megfelelő legyen.

A helyiségek nagyságát korlátozni, túlszűfolyást megakadályozni. Szükség esetén tűzbiztos elválasztás. Az üzem természetének és a foglalkoztatott munkások számának megfelelő számú és méretű *kijárat* (ajtók kifelé nyílnak) és

külön kijárati ajtókkal és lépcsőkkel, vagy csak külön földszintes épületben engedélyezni.

Gyúlékony és tűzveszélyes anyagoknál az egyes üzemi helyiségekben tartható napi mennyiséget (nyersanyag, készáru) és a telepen tárolható maximális mennyiséget megszabni. Ilyen anyagok hulladéka az üzemi helyiségekből naponként egyszer eltávolítandók.

Gyúlékony és robbanékony folyadékok az üzemi helyiségekben csak robbanásbiztos bádgedényben és csak korlátolt mennyiségben tarthatók. Az edények töltése csak az ilyen folyadékok tárolására engedélyezett raktárban történhet, a megfelelő óvintézkedések betartása mellett.

Dohányzási tilalom. Nyílt láng használatát mérlegelés tárgyává kell tenni (kovácstűz, forrasztólámpa, autogénhegesztés).

Az üzem természetének megfelelő szellőzést előírni (alsó-, felső-, keresztzellőzés).

Porképződés megakadályozandó (levegőnedvesítés vagy porelszívóberendezés).

Szellőző aknáknál, porelszívóknál, adagolóknál stb. a tűz terjedésének lehetőségét megakadályozó intézkedéseket tenni.

Öngyűlő anyagok eltakarítása és gondos raktározása (olajos rongyok!).

Világítás. Éghető anyagból készült lámpaernyőket még villamos világítás esetén is eltüntetni. Celluloidtartalmú festékek bevonatú színes izzólámpák használatát eltüntetni. **Vészvilágítás.** Menekülési utak, vízforrások és tűzoltóság felvonulási útja (a telepen) megvilágítandók. Villamosvilágítás esetén ezek külön áramkörrel táplálандók. Tűz esetén a világítást kikapcsolni nem szabad.

Villamosberendezésekre a Magyar Elektrotechnikai Egyesület biztonsági szabványainak betartását előírni.

Fűtés (belső, külső vagy központi fűtés). A tárolható fűtőanyagmennyiség és tárolás módja, helye.

Padlózat. Az üzem természetének és felhasznált anyagoknak megfelelő legyen.

Kémény (füstcsatorna). Mérete a tüzelés fokának megfelelő legyen. Vaskémény éghető anyagokkal ne érintkezzenek.

Igen veszélyes üzemeknél épületmagasság (földszintes, legfeljebb egyemeletes). Pavillon-szerű építkezés.

Tűztávlat. Az engedélyes telkén levő épületek között, a szabadon tárolandó anyagok (fa, szén, hordók, ládák stb.) és a szomszédság figyelembevételével. **Tűzutatak.**

Vízforrás. Vívezeték, tűzcsapok, bővíző kút, vízgyűjtő medence stb.

Tűzoltószerkek, fecskendők, tömlők, Sprinkler, kézi tűzoltókészülék stb. Tekintetbe veendő nemcsak az üzem (telep) nagysága és veszélyességi foka, hanem a helyi tűzoltóság felszerelése és létszáma is. Minél gyengébb a helyi tűzoltóság és minél távolabb fekszik a teleptől, annál szigorúbb előírásokat! Szükség esetén gyári tűzoltóságot előírni, kiképzésére felügyelni, ellenőrizni.

Éjjeliőr. Városi telefon, esetleg tűzjelző telefon (ha az állami telefonszolgálat nem 24 órás, vagy veszélyes üzem).

Vitás esetekben zsinórmértékül szolgáljon: az emberi élet biztonsága.

A tűzbiztos építkezés

Irta **Biró Áron** okl. tűzoltótiszt,
tűzoltótiszt-gyakornok

Deszkafalat nagy általánosságban görék félszerek stb. céljaira szokták használni. Itt is a nádazás és vakolás az a mód, mellyel tűzbiztosabbá lehet tenni a falat. A favázás fal elnevezés már magában foglalja a szerkezeti módot is. Tudniillik fából egy vázat készítenek, melyet téglával, vályoggal töltenek ki. Ez az építkezési forma is tűzveszélyes, úgyhogy ilyen építkezést ma már zárt sorépítkezéseknél nem engedélyeznek. Természetesen, hogyha már a szükség úgy kívánja, hogy faépület felépítését meg kell engednünk, szigorúan kell vigyáznunk arra, hogy a kémények teljesen tűzbiztos anyagból készüljenek és minden gyúlékony faalkatrésztől megfelelő távolságra legyenek.

A főfalak teherbíróképességénél tíz-húszszoros biztonságot kell tekintetbe venni, amit úgy értek, hogy a fal a megengedett terhelésnek tíz-húszszoros nagysága alatt roskadjon össze. A főfalak terhelésénél számításba kell venni a rajta lévő szerkezetek önsúlyát, az építménybe raktározott anyagot és az emberek súlyát. Természetes, e két utóbbi csak emeletes épületeknél, illetőleg ha a földszintes építmény padlasterén anyagok vannak nagymennyiségben raktározva, vagy manzardszoba esetén jön számításba.

A vályog, a kő, a téglakötésben elhelyezve — és a habarcsréteg, mely 10—15 mm vastag, alkotja a falat. A habarcs a fal anyagának összekötésére szolgál. Természetesen szerkezeti szempontból nagy jelentőséggel bír a falvastagság és a kötés módja.

Itt még annyit kívánok megjegyezni, hogy a modern épületeknél sokkal jobban kell vigyázni a bontásra, mint a régi házaknál, mert az újabb épületeknél kisebb a biztonsági hányados s a falak igénybevétele jobban ki van mérítve.

A téglakötéseket úgy kell csinálni, hogy a két téglaközötti hézag mindig az alatta levő téglaközepére essen.

Még meg kell említenem azt, hogy a főfalakban vágott ablak- és ajtónyílások felett teherbíró boltív, vasgerenda, vagy vasbeton-kiváltás kell, hogy legyen. Ez azért igen fontos, hogy ha az ajtó vagy ablak kiég, vagy kibontása válik szükségessé, akkor a főfalak teherbíróképessége ne csökkenjen.

Oszlopok, pillérek. Az anyagok felsorolásánál akarattal hagytam ki a vasat, azért, hogy a vasról itt, e helyen szóljak egy pár szót. A régi időben oszlopoknak, tartópilléreknek használták a vasat. A vas három fajtáját különböztetjük meg és pedig: öntöttvas, kovácsolt vas és az acél. E három változat különböző módon viselkedik a tűzzel szemben. Az öntöttvasat szerették azért, mert igen könnyen tudtak belőle díszes oszlopokat készíteni. 1000—1200° C-nál már cseppfolyóssá tehető. Ha kén vagy réz van benne, tűztörékennyé válik, vagyis kissé felmelegítve és megütve, igen könnyen törik. Az acélból többfajta acélt ismerünk. Halmazállapotát 1300—1400° C-nál kezdi megváltoztatni. A folyasztott vas, vagy kovácsolt vas az a fajtája a vasnak, mely ma legjobban el van terjedve. 1350—1450° C-nál kezd olvadni, azonban ha a vasanyag tiszta, akkor 1500 fokig is felmegy. Azért emlé-

keztem meg itt a vasakról, mivel a legtöbb laikus ember teljesen tűzbiztosnak hiszi. A vas már kis hőnél is, amikor még olvadásra nem számíthatunk, mint mindenki igen jól tudja, kitágul, azaz térben megnövekszik. Hogy milyen hőmennyiség az, amelynél a vas tágul, az a vas minősége és anyaga szerint változik. Itt még csak annyit akarok leszögezni, amint azt már előbb is említettem, hogy a vas oszlopoknak, tartópilléreknek nem használható, mivel tűzben bizonyosfokú hőnek kitéve, össze is roppanhat. A vas csak vasbetónként alkalmas pillérek, oszlopok céljaira. Szokták az összekötő gerendákat stb. vasból készíteni, itt azonban mindig számítani kell arra, hogy a vas akkor is tágul, hogyha kifejezetten tűzvédész nem éri, pl. nyáron, és így a vasszerkezetek végénél bizonyos tért kell hagyni arra, hogy a vas tágulásával ne hogy az következék be, hogy az épület falait benyomja, illetve kidönti.

Azokat az oszlopokat, pilléreket, melyek meg vannak terhelve, mészköből építeni — a mészko előbb felsorolt tulajdonságai miatt — csak úgy szabad, hogyha a tartott teher megfelelő tűzbiztos módon ki van váltva. Vasoszlopok csak kellő szigetelés mellett alkalmazhatók. Régi épületek termeinél találkozunk faoszlopokkal, melyek igen jól megfelelnek s csak abban az esetben veszélyesek igen nagy mértékben, ha kéménybe vannak beépítve, vagy ha kémény mellett haladva, a kéménytől nincsenek megfelelő módon elszigetelve. Azonban ez esetek oszlopoknál, pilléreknél — már csak alkalmazásuk miatt is — igen ritkán fordulnak elő, még gondatlanság esetén is.

Födémek. Födémnek a padolatot tartó szerkezetet nevezzük. Felettük van a feltöltés, azután a fedélszerkezet. A födémeket két csoportba oszthatjuk, és pedig éghető, azaz fafödémek, továbbá nem éghető födémek.

A födémek anyagát illetve, éghetősége nem közömbös a tűzoltóságokra, mert hiszen tudjuk jól, hogy a tűz leghathatósabbban felfelé terjed s elsősorban a tűz keletkezési pontja fölötti részeket gyújtja meg.

A fából készült födém lehetett borított gerendafödém, amikor is a gerendák a főfalakra vannak fektetve és a főfalakba bele is vannak építve. A gerendákat aztán szokták borítani deszkázattal mindkét oldalán, azaz alul és felül is. Felül a padlástéren a borítást be kell jó vastagon tapasztani. Az alsó borítást náddal kell ellátni és azt vakolni, hogy így — mint már hasonló eljárásokról előbb is volt szó — az éghető faanyag viszonylagosan tűzbiztos legyen. Természetesen és különösen faluhelyen, az úgynevezett gerendás házaknál az alsó borítást elhagyjuk, minek következtében a födém igen tűzveszélyes és bizony nem egyszer kis szobátüzek esetén, komoly tüzeset következménye is lehet.

A csapos gerendafödém lényege abból áll, hogy egymáshoz szorosan vannak rakva a gerendák és ezek a gerendák keményfacsapokkal vannak összekötve. Természetesen az ilyen födém-szerkezet is felülről töltve van és alulról pedig vakolva. Előnye az, hogy a fa így tűz esetén csak szenesedik, mivel jóval kevesebb az égéshez szükséges oxigén és jóval kisebb az éghető

SZÖVETSÉGI ÜGYEK

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Segélyzőpénztárának elnökségi ülése Budapesten 1934 november 3-án

Az elnöki széket Széchenyi József gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképeség megállapítása után megnyitotta.

Falussy titkár a múlt ülés óta segélyben részesített tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyósított összegeket ismertette.

Segélyben részesültek: Tóth Kálmán parancsnok (Várfölde) 40 P, Denkovics József tűzoltó (Vál) 18 P, Kiss Kálmán önk. tűzoltó (Miskolc) 16 P, Bacsó Gyula tűzoltó (Eger) 16 P, Kapusi Imre tűzoltó (Hajdúböszörmény) 12 P, Pataki Péter tűzoltó (Vajta) 60 P, Papp Sándor tűzoltó (Hajdúdorog) 54 P, Antal Miklós tűzoltó (Sáta) 20 P, Kirchner Albert tűzoltó (Szegevár) 16 P, Bagi Imre hiv. őrmester (Szentés) 34 P, Molnár Károly önk. tűzoltó (Eger) 16 P, Mértén Gyula tűzoltó (Sajókaza) 40 P, Urbán Endre tűzoltó (Csorvás) 16 P, Nagy Sándor önk. tűzoltó (Gyulavári) 30 P, Petrás Ferenc tűzoltó (Csorvás) 22 P, Bereczki Károly tűzoltó (Zsáka) 28 P, Ötvös Károly önk. alparancsnok (Szentgál) 40 P, Tóth János önk. tűzoltó (Sárospatak) 14 P.

Elnökség a bejelentéseket jóváhagyólag tudomásul vette.

Falussy titkár bejelenti, hogy a kevermesi önkéntes tűzoltótestület jelentése szerint Zsótér János tűzoltó szeptember 22-én gyakorlatozás közben megsérült. A beküldött orvosi bizonyítvány szerint a sérült tűzoltó csak október 9-én vétetett gyógykezelés alá. Miután Zsótér János kevermesi tűzoltó sérülésével csak 17 nap után jelentkezett orvosnál, amikor már nem lehetett megállapítani, hogy genyes bőrkiütése összefügg-e a sérüléssel, amely körülmény a kezelőorvos véleménye szerint sem tisztázott, de ha összefüggésben lenne, baját saját hanyagságával fokozta, a segélyiránti kérelmet az alapszabályok 18. §-a értelmében az elnökség nem vehette figyelembe.

Falussy titkár bejelenti, hogy a nagykamári önk. testület bejelentése szerint Pápai István tűzoltó gyakorlatozás közben keletkezett betegségéből kifolyólag a gyulai kórházban áll ápolás alatt. A bekért kórházi értesítés szerint nevezett tűzoltó a tüdőosztályon van és betegsége egy régebbi bajnak folyománya. Az alapszabályok szerint ilyen esetben a beteg segélyre igényt nem tarthat.

A Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó évi szeptember hó 6-án tartott közgyűlésének határozatából kifolyólag, javaslattal fordult a Segélyzőpénztár elnökségéhez, hogy a balesetbiztosítási díjat 20 fillérről évi 40 fillérré emelje fel és ezzel kapcsolatban baleseteknél magasabb napisegélyt fizessen. Elnökség a javaslatot a közgyűlés elé utalta.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

*

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség folyó évi november hó 3-án tartott elnökségi ülésének

Mint ismeretes, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége elhatározta, hogy az önkéntes tűzoltótisztek továbbképzése érdekében kizárólag hivatásos tűzoltótiszti oklevéllel nem rendelkező önkéntes tűzoltótisztek részére pályakérdéseket tűz ki s a beérkezett pályamunkákat díjazza is, és pedig az I. díjat nyert pályamunkát 30 P, a II. díjat 20 P, a III. díjat 10 P pályadíjjal.

Első alkalommal három pályakérdést tűzött ki, és pedig 1. tűzoltói műszaki; 2. taktikai; és 3. tűzrendészeti jogi kérdések megoldására.

A pályázat részletes feltételei megjelentek a Tűzrendészeti Közlöny folyó évi januári számában.

A beérkezett 57 pályamunkát a kiküldött bírálóbizottság átvizsgálta és az elnökség javaslata alapján a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmánya folyó évi szeptember hó 8-án, Vácott tartott közgyűlésén határozott a pályadíjak odaítéléséről.

Az országos választmány a 356., 303., 297., 225., 215., 214., 198., 159., 115. szám alatt iktatott pályamunkákat a pályázatból kizárta, mert nem a pályázati feltételekben előírt jelíges levéllel, hanem saját név alatt, vagy pedig az állás teljes körülrásával, tehát nem titkosan pályáztak.

I. A műszaki kérdés első díját a 357. szám alatt iktatott pályamunka megfejtőjének, Nagy Adám szegedi hivatásos tűzoltónak, a II. díjat a 338. szám alatt iktatott pályamunka megfejtőjének, Szegő Sándor sárvári vállalati tűzoltóparancsnoknak ítélte, mivel azonban egyik se önkéntes tűzoltó, a pályázat feltételei alapján az országos választmány a pályadíjakat nem utalta ki. Mivel a pályázat kizárólag önkéntes tűzoltók részére volt kiírva, az országos választmány úgy határozott, hogy a III. díjra javasolt pályázónak, Kerkovits Imre nagylóki önkéntes tűzoltóparancsnoknak ítéli oda az I. díjat, míg a pályázatból kiesetteket dícséretben részesíti.

II. A taktikai kérdés megoldásánál az országos választmány úgy határozott, hogy az I. díjat Orbán Antal rákosszentmihályi önkéntes szakasparancsnok részére, a II. díjat, miután a pályázó nem önkéntes tűzoltó (Szegő Sándor vállalati tűzoltóparancsnok, Sárvár), nem adja ki, és végül a III. díjat Kállóczy József rempehollói önkéntes tűzoltóparancsnok részére ítéli.

III. A tűzrendészeti jogi kérdést tökéletesen egyik pályázó sem oldotta meg, miért is az országos választmány a legjobb megfejtőnek, Pálffy Andor dr szentendrei önkéntes parancsnoknak a III. díjat ítélte.

Az országos választmány dícsérő elismerésben kíván részesíteni néhány, díjat nem nyert, de a helyes megoldást legjobban megközelítő pályamunkát. Így a műszaki kérdés megoldásáért „Fejlődünk“, „Piros kakas“, „A jó tűzoltótiszt...“, „Kiskúnhalas“ jelíges; a taktikai kérdés megoldásáért: „Piros kakas“, „Bősárkány“, „Heves“, „Debreceni tanfolyamot végzett parancsnok“ jelíges pályamunkát. Tekintve, hogy díjat nem nyert munkák jelíges levelei csak a tulajdonosok beleegyezésével bonthatók fel, felkérjük a felsorolt jelíges bajtársakat, hogy levélben jelentsék be hozzájárulásukat a jelíges levelek felbontásához, hogy a dícsérő iratokat a Szövetség részükre elküldhesse.

Itt említjük meg, hogy lapunk januári számában újabb pályázatot hirdetünk, három pályakérdés megoldására. Már most felhívjuk a bajtársak figyelmét, hogy a pályázati előírásokra pontosan ügyeljenek, mert azok be nem tartása a pályázatból való kizárást vonja maga után.

A PÁLYAKERDÉSEK MEGOLDÁSA

I. Műszaki kérdés

Az önkéntes szakasparancsnok jelenti a parancsnoknak: Parancsnok úr! Tisztelettel jelentem, hogy a házi vízvezeték csőrepedése folytán elöntött pincelakásból a víz kiszivattyúzása végett a hydrofor-fecskendővel kivonultunk. A víz színét a fecskendőtől csak hat méter távolságra tudjuk megközelíteni, a fecskendőt a pincébe levinni nem tudjuk és méltóztatik tudni, hogy a fecskendő hengere, dugattyúi, szelepei már kopottak és nem tudjuk vele a vizet felvétni. A dugattyú börgallérja már jobban nem dagad meg, a szelepekkel és a hengerekkel nem tudunk mit csinálni. Bosszantó a dolog, mert a víz csaknem eléri a hengereket, de a fecskendő a vizet már felkapni képtelen, a szívótömlők jók és jól össze vannak csavarva és jól vannak tömítve.

Mit csináljunk, hogy szégyenben ne maradjunk?

Kerkovits Imre nagylóki önk. tűzoltóparancsnok díjnyertes megoldása:

Ha a negyedik szívótömlő végén levő láb-szelep jól zár, lecsavarom a szívónyujtványról az első szívótömlőt és ezen keresztül megtöltöm a tömlőket vízzel és visszaszerelem a szívónyujtványra. Ha ez nem segít, a megtöltött szívótömlőket lassan kihúzom a vízből és a negyedik tömlő végénél fogva felemelem, úgy hogy a víz befolyhasson a szelepek, illetve a dugattyúk alá. Ezen művelet közben a dugattyúkat működtetem. Ha a szivattyú elkapta a vizet, amit a láb-szeleplenél hallható hörgés és a tömlők kisebb rángató mozgásából biztosan megállapítok, a szívótömlő végét gyorsan beleeresztem a vízbe és a fecskendőt továbbműködtetem. Ha a szivattyú ennek dacára sem húzza fel a vizet, akkor kiviszem a dugattyúkat, azok börgallérjának oldala és a dugattyútest közé kendert csavarok, miáltal a börgallérok terjeszkednek. Ezután a börgallérokat és a henger belső falát bekenem faggyúval, visszahelyezem a dugattyúkat. A már előzőleg vízzel megtöltött szívótömlőket felemelem, a vizet a szivattyúval elkapatom és ezután a vízbeeresztett tömlőn keresztül biztosan működik a szivattyú. Medencés fecskendőnél még más megoldás is van. A legrövidebb idő alatt üzembiztos állapotba hozom a szivattyút.

II. Taktikai kérdés

A községben csak tartalék áramfejlesztőtelep van, egyébként a szomszéd városból kapja az áramot és a telep a tűz kitörésekor üzemen kívül van, illetve csak mint transzformátorállomás működik. Egy állandó gépésze van. Az olajkapcsoló gyulladt ki, tőle meggyulladtak a villamosvezetékek. A telepen van vízzel oltó, porral oltó, tetra-gázzal oltó kézi tűzoltókészülék, az elsőből hat, a másik kettőből két-két darab. A tűzoltóság két kezifecskendővel és vizeslajttal vonult ki. Miként történik az oltás?

Oltásközben az egyik tűzoltó a segédkező gépész a fojtó füstben a földön találja, valószínűleg magasfeszültségű áram sújtotta, teljesen élettelennek látszik. Mit lehet és mit kell tenni vele?

Orbán Antal rákosszentmihályi önk. szakasparancsnok díjnyertes megoldása:

A főállomást telefonon értesítem kikapcsolás végett. A kikapcsolás megtörténtét jelző értesítés után az épületen kívül rövidere zárok, nehogy kellemetlen meglepetés érjen. Tetragázzal kezdem az oltást, utána, mikor a gáz felnyomta a füstöt, füstálarcos tűzoltókkal, poroltóval dolgoztatok. A vízfecskendőket készenlétbe helyeztettem arra az esetre, ha az épület tüzetfogna. Az áramtalanított telepen (olajra vigyázva) most már veszély nélkül és a gépekben való kártétel nélkül végeztetem az oltást és a ponyvákkal letakart gépek védelmét. Az oltásközben élettelenül talált gépész azonnal friss levegőre vitetem, orvosért küldök s mindaddig végeztetem a mesterséges légzést, a gyomor (esetleg füstmérgezés történt) és szív dörzsölését, amíg a megjelent orvos másként nem intézkedik. A gépész mielőbbi életrekeltése nagyon fontos, mivel ő tud bővebb felvilágosítást adni a transzformátorról, illetve az áramfejlesztőtelepről.

III. A tűzrendészeti jogi kérdés

helyes megoldását vitéz *Roncsik Jenő* dr debreceni tűzoltófőparancsnok tollából folyó évi szeptember havi számunkban közöltük.

Tűzoltókat érdeklí,

- *hogy Pest vármegyében a legutolsó három évben 24 autószerkocsit állítottak szolgálatba. Legnagyobb részét a tűzoltóságok házilag készítették.*
- *hogy a „pestmegyei mintára“ készült autószerkocsik iránt szerte az országban nagy érdeklődés mutatkozik. Legutóbb Nógrád vármegyében, Salgótarjánban építettek kocsit, Balassagyarmaton pedig most van munkában.*
- *hogy a budafoki tűzoltóság Berliett-teherautóalvázra házilag épített műszaki mentőszerkocsija elkészült. A kocsit szerkesztése, felépítése, felszerelése és súlyelosztása a szakemberek legnagyobb elismerését vívta ki. Előállítási költsége 4200 P.*
- *hogy a váci választmányi közgyűléssel kapcsolatos pestvármegyei tűzoltóversenyen osztrák és felvidéki megszállt területről érkezett tűzoltótisztek tanulmányozták a kismotorfecskendővel való versenyt.*

Könyvismertetés

Eger a XVIII. században. Irta: Breznay Imre. 2 kötet. Ára: 12.— P.

Tulajdonképpen Eger város kultúrhistoriája ez a munka, melynek ismertetése, az első pillanatban úgy tűnik, nem tartozna szorosán vett feladataink közé. Azonban „apró, kicsike dolgokból tevődik össze a nagy egész...“ Felvonulnak ebben a munkában a század emberei a maguk életének kicsiny eseményeivel, érzelmeivel, törekvéseivel, céljaival és gondolataival. Megismerjük belőle Eger törökföldoltság alatti és utáni képét, népességét, házait, a város közigazgatását, háztartását, családi és vallási életét, közlekedését, postáját, polgári és büntető igazságszolgáltatását, iparát, kereskedelmét, a céhek életét, a szociális intézményeket és intézkedéseket.

Ez a munka sem volna teljes, ha a régi bakterlámpa nem világítana be a századok kódébe, hogy napfényre hozza az akkori tűzrendészet karképét és berendezését.

A mű szerzője Breznay Imre régi bajtársunk, Heves vármegye tűzrendészeti felügyelője, aki szóval, tettel és tollal kipróbált harcosa tűzrendészeti intézményünknek. Tudományos munkásságát, tudós írásait úgy fűszerezi, hogy a kutatónak forrást, a felületes olvasónak élvezetet nyújtson.

A tűzrendészeti fejezetnél, nagy gonddal összekeresett anyagát a szakember áttekintésével tárgyalja a megelőző tűzrendészet, építkezés, kémények, egyéb tűzvédelmi intézkedések, a takarmányraktározás, tűzjelzés, vízszerezés, tűzoltószerkek és tűzoltás szempontjából. (Megjelent a „Tűzrendészeti Közlöny“ 1933. évfolyamának március, június és júliusi számában.)

Kitűnik ebből a munkából, hogy „a kétszáz évvel ezelőtti időkben is volt a hatóságokban nagyok jóakarata és nem hiányoztak az üdvös rendelkezések, sőt az ellenőrzésről is gondoskodott a hatóság, de a magyaros nemtörődomségen hajótörést szenvedett minden becsületes szándék. Bizonyítja ezt a körülményt, hogy ugyanazokat a rendelkezéseket ismét és ismét ki kellett adni, gyakran szigorúbb szankciókkal ellátni és... mégsem jutottak oda, ahová el kellett volna jutniok. Hiszen mai napság is nem egy hiányt észlelünk még városokban is, amelyeknek pedig — ha 150—200 esztendővel ezelőtt végrehajjták a „Fellyebb valóságok“ rendelkezéseit: — ma már nyomuk sem lehetne...

Reánk, késő utódokra hárul a feladat, hogy végrevalahára rendet, teljes rendet teremtsünk a megelőző tűzrendészet terén s egész vonalon és mindenkor és mindenütt teljes fölkészültséggel fogadjuk a tűzveszedelmet... Csak így tudunk sikeresen megbírkózni vele; csak így lehet a vagyont, melyből annyit pusztít el a vörös kakas, biztosítani, menteni...“

Lukács Zoltán dr.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SE G É L Y Z Ó P É N Z T Á R Á B A, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A tagdíj megfizetéséről a tagok érdeklődését a Magyar Tűzoltó-Szövetség honlapján lehet elérni.

VÁRMEGYEI TŰZOLTÓSZÖVETSÉGEK HIREI

Vas vármegye Tűzoltó-Szövetsége f. évi szeptember hó 2-án a szombathelyi tűzoltószertárban tartotta XLV. évi rendes közgyűlését és azzal kapcsolatosan ünnepi keretek között leplezte le a vas megyei hősi halált halt tűzoltóbajtársak emlékművét.

A közgyűlést Horváth Kálmán dr. elnök, Vasvármegye alispánja nyitotta meg a magyar Híszek-eggyel és meleg szavakkal üdvözölte a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviselőjében megjelent Széchenyi József gróf országos elnököt, Marinovich Imre dr. ügyvezető alelnököt, valamint az egyházi és világi hatóságok, a külföldi és hazai tűzoltó-szövetségek, tűzoltó testületek és rokon intézmények nagyszámában megjelent képviselőit.

Az elnöki bejelentések során kegyelettel emlékezett meg Breuer Szilárdról, akinek neve mint fogalom él a tűzoltók lelkében: az igazi tűzoltó, a talpig férfiú fogalma, aki egész életét ennek az egy célnak, a magyar tűzoltóügy megalapozásának és felépítésének szentelte. A vármegyei szövetséget közvetlenül is két súlyos veszteség érte Seebach Károly báró és Hertelendy Miklós tb. tűzrendészeti felügyelők elhúnytaival.

A betérjesztett főtítkári jelentést, az 1933. évi zárszámadást a közgyűlés elfogadta és számadóknak a felmentést a szokott fenntartással megadta.

Indítványok nem érkeztek, ezért elnök a közgyűlést a szentmise tartamára felfüggesztette.

Szentmise után a közgyűlés egész közönsége a hősi emlékműhöz vonult, ahol Kiss Emil dr. vasvármegyei tűzrendészeti felügyelő, mint az emlékmű bizottság elnöke nagyhatású beszédben méltatta a hadbavonult vas megyei tűzoltók önfeláldozó hősiességét, aminek bizonyítéka, hogy a kb. 8000 főnyi tűzoltó közül kb. 1500 halt hősi halált, tehát minden ötödik. — Ezután köszönetet mondott Szombathely megyei város polgármesterének, hogy a szükséges anyag adományozásával lehetővé tette a szobor létesítését, valamint Vasvármegye tűzoltóinak, akik a szobor felállítási költségeit adták össze.

A szobrot Tóth János városi főmérnök tervezte és Rajki István neves szobrászművész állította fel. A szobor mögötti térre fog épülni az új tűzoltószertár, irodahelység és parancsnoki lakás.

Széchenyi József gróf, országos elnök nagyhatású szoboravató-beszédben hangsúlyozta, hogy nagy tartozásunkat az elesett hősekkel szemben csak úgy róhatjuk le maradandó őszinteséggel, ha emléküket példájuk követésében őrizzuk meg és így emléküket megingathatatlan szilárd alapokra helyezzük.

„Ezen kövekben őrzött nevek olyan férfiaké voltak, akik tanubizonyságot tettek vallásosságukról, fegyelmükről, otthonuk megbecsüléséről, nemcsak akkor, amikor kimentek a harcra hősi halált halni, hanem még idehaza, amikor tűzoltóknak jelentkeztek.

Mert a szó nemes értelmében tűzoltónak lenni annyit tesz: éjjel, nappal: hóban, viharban, fagyban, hőségben mindig készen állani, hogy ha kell, az életet is föláldozni a közért.

E nagy keitős áldozatkészség örök emlékeztetésért serkentésre álljon ez a mű itt e nagy történelmi tradíciókkal rendelkező városban, mely maga is állandó ápolója és fölújítója az istenfélelemnek, a tekintélytisztületnek és a hazaszeretetnek.

lék egy hideg értéktelen kötömbbő vállni, hanem örökké fénylő gyémántja lesz a kötelességtudásnak“.

Ezután Horváth Kálmán dr. alispán tűzoltó-szövetségi elnök beszélt és Vasvármegye közönsége nevében ünnepélyes fogadalmat tett, hogy haláluk után sem feledkeznek meg derék fiaikról, hanem elzarándokolnak az emlékszoborhoz és az elismerés, a hálás kegyelet adóját róják le flyképpen a hősekkel szemben.

A tűzoltó hősi emlékművet Horváth György h. polgármester a tűzoltó-intézmény méltatása mellett átvette és ígéretet tett a város nevében, hogy azt gondozni fogják.

Ezek után megtörtént a díszelvonulás, amelyben résztvettek a Frontharcos szöv. tagjai, az aggharcosok, leventék, cserkészek, a burgenlandi és vas megyei tűzoltók. Összesen: 1126 vas megyei, 354 magyar, 83 idegen tűzoltó és 300 főnyi egyéb egyenruhás csapat.

D. u. 16 órakor az ausztriai és burgenlandi vendégek és számosan a hazaiak közül Jákra rándultak ki.

Szeptember 3-án a fent említettek, mint Kőszeg sz. kir. város vendégei Kőszegre rándultak ki, ott megtekintették a város nevezetességeit és a város által rendezett villásreggelin vettek részt, ahol is az ausztriai és burgenlandi vendégek a magyarokkal együtt a legnagyobb szeretet és barátság hangján tartottak búcsúzó pohárköszöntőket.

A Budapesti Tűzoltótestületek Szövetsége f. évi október 13-án tartotta ezévi rendes közgyűlését Mátrai Antal alelnök vezetése alatt.

A határozatképesség megállapítása után elnök üdvözölte a tűzoltóparancsnokság képviselőjében megjelent Ausch Rezső főtisztet, aki a főpolgármester megbízásából üdvözlő szavak kíséretében a jelenlevők élénk tetszésnyilvánítása mellett átadta Mátrai Antal alelnöknek és Kemény Lajos kétfestőgyáros, választmányi tagnak a 25 éves királyi díszérmet meleg szavakkal méltatván a kitüntetettek érdemeit.

A közgyűlés ezután az alapszabályszerű tárgyszorozatot tárgyalta le.

Elnök megnyitójában megindokolta a közgyűlés eltolódásának okát, majd Vágó Zoltán titkár előterjesztette az elnökség évi jelentését, megemlékezvén az elmúlt év halottairól, a szövetségi élet eseményeiről, összetartásra, együttműködésre buzdítva a szövetség tagjait.

Az elmúlt év zárszámadását és költségelőirányzatát Miakich Ernő pénztáros terjesztette elő, akinek javaslatára a közgyűlés egyidejűleg több nemfizető tagot törölt a taglétszámból.

A számvizsgáló bizottság jelentése alapján, melyet Berecz Vilmos számv. biz. tag terjesztett elő, a közgyűlés a felmentvényt megadta és egyhangulag elfogadta az 1933. évi zárszámadást, valamint az 1934. évi költségelőirányzatot.

Ezután egyhangú határozattal nagy lelkesedés mellett tiszteletbeli tagokká választotta meg a közgyűlés gróf Széchenyi József orsz. szöv. elnököt és Doufrain Jánost, a szövetség régi érdemes tagját.

Foglalkozott még a közgyűlés az egyenruhamódosítási tervzet kérdéssel és a Mária Valéria lakótelepi tűzoltó testület felvételi kérelmével, majd pedig Kállay Imre főtítkár javaslatára megbízta az elnökséget, hogy a helybeli és vidéki testületek összejövetelein és fontosabb tűzoltói eseményeknél a szövetség hivatalos képviseltetéséről saját hatáskörében belátása szerint gondoskodjék.

MEGHÍVÓ.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye tűzoltó szövetsége folyó évi december hó 15-én (szombaton) 11 órakor tartja rendes őszi közgyűlését, ezt megelőzőleg pedig választmányi ülését a vármegyeháza kistermében.

A közgyűlésre, illetve választmányi ülésre a tagokat tisztelettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

Elnöki megnyitó.

Költségvetési előirányzat tárgyalása az 1935. évre.

Elnökségi és esetleges egyéb indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlést megelőzőleg 5 nappal az elnökséghez benyújtatnak.

Budapest, 1934. november hó 8-án.

Balás dr sk., Erdélyi dr sk., Petheő sk.,
titkár. alispán, elnök. ügyv. alelnök.

H Í R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített különösen érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszérmeket újabban a következőknek adományozta: Farkas István, Gerse Károly, Mohr János szakaszparancsnokok, Marácsy György rajvezető, Nagy József I. őrparancsnok, Steininger József őrvezető, Kecskeméthy István alelnök, Moger István pénztáros és Masát Mihály választmányi tag (Sárvár önk.), Galambos József parancsnok (Viszák önk.), Várnai Ferenc alparancsnok és Keller Jakab rajvezető (Szászvár önk.), Vida Sándor alparancsnok, Varga Miklós rajvezető, Varga József őrvezető és Kiss Gyula Zsigmond elnök (Felsőpaty önk.), Bonnet Kálmán tő. parancsnok, Pajdek Pál szakaszparancsnok (Pécsvárad önk.), Jäger Mátyás szertáros (Levél önk.), Lukács Pál parancsnok, Laczó József kürtös (Ispánk önk.), Saly József szakaszparancsnok, (Jákfa önk.), Viszket József tűzoltó és Horváth Pál kürtös (Nagygenes önk.), Kalmár Ferenc őrmester, Kővári Pál és Gerencsér György s. csővezető (Budapest székesfőv. hiv.).

Közzeti tűzoltóverseny. Fejér vármegye Tabajd nevű népes községében a múlt hó 28-án, vasárnap érdekes és tanulságos zárógyakorlatot tartott néhány közeli község tűzoltósága Vida Pál vármegyei szöv. titkár parancsnoksága alatt, melyen résztvettek a szomszédos alcsúti, felcsúti és dobozi tűzoltócsapatok is.

A zárógyakorlat egyúttal versenyszámba ment, mivel a helybeli csapaton kívül az említett tűzoltótestületek mindegyike bemutatta külön-külön is szakavatottságát és így szokásos érdemsorozatban is részesültek és pedig elsőnek Alcsut, másodiknak Felcsut, harmadik helyre pedig Vértesdoboz község tűzoltócsapata helyeztetett.

Az érdeklődő nagyközönség jelenlétében és mintegy 100 főből álló tűzoltóság részvételével lefolyt épületes gyakorlat után ugyancsak Vida Pál szöv. titkár buzdító beszéd kíséretében kitüntetési jelelvényeket osztott ki néhány érdemes tabajdi tűzoltó között, kiknek nevében Grill Géza nyug. igazgató-tanító, mint 45 évi szolgálattal bíró tabajdi tűzoltó mondott köszönetet Vida Pálnak, kit a szintén jelen volt szomszédos jegyzői kar és érdekelt

A móri Önkéntes Tűzoltótestület zárógyakorlata. Október hó 14-én, vasárnap délután tartotta őszi évről való gyakorlatát a móri Önkéntes Tűzoltótestület, Szabó Emil parancsnok vezetésével, a gyakorlaton résztvettek Pálincás János alparancsnok, Gabai József alparancsnok, Müller Antal és Schindele János szertárosok, Schmidt Ferenc szakaszparancsnok és Répási Imre őrparancsnok vezetésével a 23 főnyi legénység. A csapat feladata ama feltevés megoldása volt, hogy a kigyulladt egyik legnagyobb móri iparvállalat, a Szabó-féle gőzmalom oltásához kellett kivonulniok, délután 2 óra 35 perckor szólalt meg a telefonhívás, melyre felharsant a vészriadó és derék tűzoltók Gabai alparancsnok vezetésével 6 perc alatt a helyszínre érkeztek az első szerelvénnyel, mely már a 10-ik percben oltásra készen megadta a vizadására szóló jelzést, ezen első szerelvényt követte és semmivel sem maradt vissza az első szerelvény csővezetőjétől Bársony Istvántól, a második szerelvény csővezetője, vitéz Fél Mihály. A gyakorlaton meglátzott a legénység fegyelmezettsége, nem hiába a parancsnokokat és általában tisztjeiket majdnem kivétel nélkül a világháborúban szerzett katonai érdemérmek díszítik, de legtöbbször a tűzoltás terén végzett tevékenységéért is több érmet visel. A 20-ik percben már megoldották a nem könnyű feladatot és felharsant a befejezésre szóló kürtjel, mire az elképzelhető legrövidebb idő alatt a vészjeltől számított 23-ik percben már ismét minden felszerelten a szerkocsikon állott, a sürgős munkában baleset nem történt, így Takács János egészségügyi altisztnek nem akadt dolga. A gyakorlat arról tett megnyugtató bizonyosságot, hogy tűzveszély esetén derék tűzoltóink készen állnak a védekezésre. A gyakorlat után a tűzoltó tisztikar értekezletre vonult vissza, mely után Szabó parancsnok és a tisztikar ama egyhangú nézetének adott kifejezést, hogy bár a jelenleg meglévő szerek a legjobb korban vannak és a tisztekben és legénységben a legnagyobb ambíció és, mégis a 14.000 lakosú Mór nagyközségben már nagyon időszerű volna egy a modern kor igényeinek megfelelő gépierejű tűzfecskendő a gyors és biztonságosabb tűzoltási lehetőségek ellátására, amit a sajtó nyilvánossága útján ajánl az illetékes ténylezők figyelmébe, reméljük, hogy ezen fontos kérdéseket szolgáló kíváncsi megfigyelés kerül kivitelre és a nehéz gazdasági viszonyok ellenére a község képviselőtestülete és a vármegye áldozatkészsége siettetni annak mielőbbi megvalósulását. A gyakorlaton résztvett a legöregebb móri tűzoltók egyike Pigler Vendel, akit a tűzoltás szolgálatában eltöltött 30 évi nemes tevékenységéért az Ercsi-í versenyen kitüntettek.

A Mátyásföldi Önkéntes Tűzoltótestület október hó 21-én tartotta zárógyakorlatát, mely első nyilvános szereplése volt a hat hónappal ezelőtt megalakult fiatal önkéntes tűzoltóságnak.

A zárógyakorlaton az Országos Tűzoltó-Szövetség részéről Marinovich Imre dr ügyvezető alelnök, Falussy Károly titkár kíséretében jelent meg. A község előljáróságán, valamint Cinkota és Saslalom tűzoltóságának képviselőin kívül magyszámú közönség szemlélte az Ábrahám József tűzoltótiszt vezényletével bemutatott tűzoltógyakorlatokat, valamint a Parképület ellen végrehajtott támadási bemutatót.

A gyakorlat befejeztével Marinovich Imre dr megelégedéssel állapította meg, hogy a tűzoltók alig hathónapi kiképzés után feltűnő előhaladást tanúsítottak a gyakorlati tűzoltás ismereteiben, s az elért sikert Alapfy István parancsnok ügyszere-

Az elismerő szavakat Alapítvány István parancsnok köszönte meg maga és bajtársai nevében. Igéretet tett, hogy továbbra is ebben a szellemben fognak működni és igyekeznek a jóleső elismerést még fokozottabb mértékben kiérdemelni. A sikertől zárógyakorlatot a tűzoltók díszmenete zárta be.

Tűzriadó Magyarcsanádon. Derült holdfényes este szótlanul ülünk az autóban, megyünk Magyarcsanádra. A községháza előtt már vár a tűzoltóparancsnok al- és szakaszparancsnokával. Tisztelgés, jelentkezés. A falun ilyenkor már éjszaka van, pedig még nincs félnyolc. Pontban fél 8-kor riadó. Barátommal, egy makói orvossal előremegyünk a vámörilaktanyába, amelyik innen jó egy kilométerre van, mert a feltevés szerint a laktanya udvarán lévő fából épült szin gyullad ki. Ott nemsokára halljuk a kürtjelet, az időt mérjük, mikor érnek ki a helyszínre. A riadó a hét egyik napjára volt bemandva, azonban a tűzoltóság nem tudta, melyik napon lesz. A riadójel után 15 percre helyszínen van a tűzoltóság és két perc múlva már víz van a tömlőkben. A közeli istállóból a ló kivezetve, a mellette lévő garázból a benzineshordó kigurítva, teljesen szabályos és helyesen kiadott rendelkezések alapján. Az udvar tele vámörökkel, kik tisztjeik vezetésével érdeklődve nézik a nekik talán szokatlan látványt. Jelentés és utána visszaszerelés. Mi indulunk haza, a tűzoltók még ottmaradtak a vámörparancsnok kérésére és iskolaszerelést mutattak be a legénységnek. Nemcsak dolgoznak és segítenek, de tanítanak is.

A parancsnokuk: Bellovay Sándor magyarcsanádi jegyző.

A Pestszenterzsébeti Önkéntes Tűzoltótestület október hó 28-án tartotta őszi zárógyakorlatát. A gyakorlat legérdekesebb eseménye a Somody-féle csónakház ellen végrehajtott támadási bemutató volt, mely feladatot a tűzoltóság nagy készültséggel: hárommotoros fecskendővel, nyolc sugarat szerelve, majd 70 főnyi tűzoltóval, kifogástalan szakzsérséggel percek alatt oldott meg. A gyakorlat befejeztével Marinovich Imre dr, az országos szövetség ügyvezető alelnöke intézett buzdítóbeszédet a tűzoltókhoz, melyben a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a Pázmány József parancsnok és Richter Sándor címz. parancsnok vezetés alatt működő pestszenterzsébeti tűzoltóság áldozatkész munkájáról, majd meleg szavak kíséretében nyújtotta át Rosenstein Károly tb. parancsnoknak és Holzmann László szertárnoknak a 35 éves, Marcellly Gusztáv dr, városi tanácsnok szakaszparancsnoknak a 10 éves szolgálati érmeiket. A gyakorlatot nagy és előkelő közönség szemlélte, kiknek sorai-ban ott láttuk Helle László dr, h. polgármestert, Petheó János és Lukács dr vm. tűzrendészeti felügyelőket, Miakich Ernő székesfőv. segédtisztet, Jarmatzky Jenő újpesti főparancsnokot, Horváth Endre dr tanácsnokot, Papp rendőrtanácsost, az orvosi kar élén Kintli József dr mentőfőorvost és sok környékbeli tűzoltótisztet.

A soproni tűzoltóság zárógyakorlata október hó 14-én vasárnap délelőtt zajlott le a tűzoltó laktanya udvarán Zügn Nándor főparancsnok, vármegyei tűzrendészeti felügyelő előtt. A zárógyakorlat megtekintésére megjelent Töpler Kálmán dr, a Soproni Önkéntes Tűzoltóegylet elnöke, Galassy János dr rendőrtanácsos, Schmidt Ferenc dr városi tanácsos, Blaschek Vilmos ny. főszolgabíró, Weidinger István, az iparösszövetség elnöke, a gyár-
ipar képviselőjében Seltenhofer Frigyes s Wildt Tivadar vezetésével a sörgyári tűzoltóság, valamint szépszámú érdeklődő közönség.

Zepko Ferenc tűzoltóparancsnok jelentése után megkezdődtek a gyakorlatok: autófecskendők és létrák gyorszerelése, majd egy tűztámadás. A gyakorlatokon a soproni tűzoltóság katonás fegyelmet és kellő gyorsaságot tanusított.

A gyakorlat befejezése után Töpler Kálmán dr elnök 21 tűzoltónak osztotta ki az elismerést kifejező szolgálati érmet. A városi tűzoltók közül a hivatásosak érdemes parancsnoka, Zepko Ferenc 30 éves derék szolgálatért kapott elismerést.

Az ünnepélyes zárógyakorlatot díszmenet zárta be, amely után Zügn Nándor erdőmester a soproni tűzoltóság főparancsnoka és vármegyei tűzrendészeti felügyelő buzdította további munkára a tűzoltókat, megköszönve az önkéntes tűzoltók eddigi fáradozását s elismerését fejezte ki az egész tűzoltólegénységnek s a tiszteknek a sikertől győzelmét.

Töpler Kálmán szép szavai után, melyeket a kitüntetettekhez intézett, kedélyes összejövétel volt, melyen az egybegyűlte meleg ünneplésben részesítették Zepko Ferenc parancsnokot 30. évi szolgálati jubileuma alkalmával. Zügn Nándor főparancsnok méltatta Zepko Ferenc érdemeit és eddigi munkáját, majd Töpler Kálmán, a tűzoltók és város polgárainak jókívánságait tolmácsolta az ünnepeltnek. A sörgyári tűzoltók nevében Steiner György üdvözölte a parancsnokot, aki meghatóttan köszönte meg a megemlékezést.

Tűzoltó ünnepség Gyömrőn. Október 14-én ket-tős ünnepségen volt része Gyömrő közönségének. Az onszághászólóavatáson érvényesült az izzó hazaszeretet, a második ünnepségen megnyilvánult a munka, tevékenység megbecsülése. Délben a község intelligenciája, élén a községi előljárósággal, ebédre jött össze a Katolikus Körben. Ebédközben Petrávich Andor emelkedett szólásra, Xántus Elekre, mint a tűzoltóintézmény élén 30 évet szolgált parancsnokra üritette poharát, majd átadta tisztelőinek emléktárgyát, egy értékes, finomművű ezüstfogantyús botot. Utána Prause József plébános köszöntötte az ünnepeltet, mire Xántus Elek meghatva mondott köszönetet a nem remélt meleg ovációért és ígérte, hogy míg Isten azt engedi, erejét és egészségét megtartja, ezután is munkása lesz a közügynek, embertársai és hazájának érdekében dolgozva, érvényesíti erejét és tudását. Ebéd után kezdetét vette a tűzoltóverseny. A zsüri elnöke, felsőkubinyi Meskó Rudolf főszolgabíró, annak tagjai: Petrávich Andor, Horváth János, Stirling Gyula monori jegyző és a pilisi önkéntes tűzoltóttestület szakaszparancsnoka voltak.

Verseny után a helybeli testület taktikai támadást mutatott be, melynek gyors kivitele, a tűzoltók magatartása a nagyszámú közönség részéről hosszas ovációban részesült.

A zsüri határozata értelmében első lett a gyömrői testület, nyerte az első díjat, nagyezüst-serleget, a parancsnok pedig egy gyönyörű, magyaros motívumú tintatartó készletet nyert, teljesen hibátlan vezényléséért. A második díjat, egy bronzplakettet a pilisi testület nyerte, vezénylője pedig órát nyert, a harmadik díjat egy kisezüst-serleget a monori testület nyerte el, annak alparancsnoka, mint vezénylőtiszt órát kapott jutalmul.

A díjakat a zsüri megbízásából Heigel Albert miniszteri osztálytanácsos özvegye adta át a kitüntetetteknek.

A díjak kiosztása után a zsüri elnöke, felsőkubinyi Meskó Rudolf lelkesült, meleg szeretettől átfűtött beszédben szólott a tűzoltóintézmény nagy fontosságáról, annak hasznáról. Beszéde befejeztével feltűzte Xántus Elek parancsnoknak a 30 éves,

Czövek Mihály, Povázsony István őrpáncsnokoknak, Rakó István rajvezetőnek és Mikes József csővezetőnek az 5—5 éves szolgálati érdemeket.

A közönség szünni nem akaró éljenzéssel tünette ki érmet nyert tűzoltóit. — Verseny befejezése után Xántus Elek páncsnok vendégül látta a pilisi és monori tűzoltókat, akik rövid együttlét után a bajtársi szeretet őszinte meleg érzelmével búcsúztak el a gyömrői tűzoltóktól, kijelentvén azt, hogy a gyömről tűzoltóságot meleg szeretetükbe zárták.

Háziverseny Kispesten. Október hó 24-én vasárnap délután két órakor a városháza előtti gyakorló-téren a hivatásos és önkéntes tűzoltók, valamint a leventék tűzoltó szakasza az évi zárógyakorlatokkal egybekötve házi versenyt rendeztek.

A versenyen a vármegye képviselőjében Pethő János tb. főszolgabíró és Lukács Zoltán dr vármegyei tűzrendészeti felügyelő jelent meg. A bírálóbizottság tagjai: Jarmatzky Jenő újpesti tűzoltófőparancsnok, Miakich Ernő székesfővárosi, Vajda Gyula és Halász János Ganz-gyári, Minka Lajos újpesti és Tóth Lajos pezsztentlőrinci tűzoltótisztek voltak.

A Zankó Antal páncsnok kezdeményezésére és Molnár József dr polgármester engedélyével rendezett házi verseny a legnagyobb siker jegyében zajlott le és a nagyszámban megjelent környékbeli tűzoltótisztek és majd 600 főnyi nézőközönség előtt igazolták a tűzoltók, hogy tökéletes kiképzéssel, hivatásuk magaslatán állanak.

A verseny részletes eredményei:

I. Kismotoros-fecskendő versenyben: I. hivatásoscsapat szerelési idő 70 mp. visszaszerelési idő 92 mp., hibapont 2. II. Önkéntescsapat, szerelési idő 80 mp., visszaszerelési idő 123 mp., hibapont 2.

II. Mozdonyfecskendő versenyben: I. hivatásoscsapat, szerelési idő 35 mp., visszaszerelési idő 67 mp., hibapont 3. II. Önkéntescsapat szerelési idő 35 mp., visszaszerelési idő 69 mp., hibapont 4. III. Leventecsapat, szerelési idő 63 mp., visszaszerelési idő 57 mp., hibapont 3. (Megjegyzendő, hogy balsiker folytán a gyorsszerelésnél a N. 1. a tömlőt rosszul dobta ki, a csővezetőnek háromszor kellett visszajönni, a csavarkivitelnél és ez a körülmény a szerelési időt 30 mp-el késleltette. Gyors munkájukat igazolja az 57 mp-es visszaszerelési idő.)

III. Horoglétra mászás: I. Cserjés István hiv. tűó. 41 p. II. Bácskai János önk. tűó. 41 p. III. Meznyik Mihály önk. tűó. 50 p.

IV. Angoldugólétra szerelés: I. Cserjés István hiv. tűó. 21 p. II. Tiszavölgyi Antal hiv. tűó. 23 p. III. Varsányi János hiv. tűó. 24 p.

V. Tömlőszerelésnél: I. Horváth Sándor 29 p. hiv. tűó. II. Dávid Károly önk. tűó. 32 p. III. Tánco Imre hiv. tűó. 35 p.

VI. Vízvezeték szerelésnél: I. Horváth Sándor hiv. tűó. 59 p. II. Tóth István hiv. tűó. 61 p. III. Tánco Imre hiv. tűó. 65 p.

**Az új
versenyszabályzat
megjelent**

Ára 60 fillér

VII. Taktikai feladat írásbeli megoldása: I. Csikós Imre hiv. tűó. alt. II. Bélavári Béla hiv. tűó. alt.

Vezénylődíjak: I. Bácskai János önk. tűó. II. Csikós Imre hiv. tűó. alt. III. Kovarecsik Zs. Alajos önk. tűó. alt.

A versenydíjak kiosztása előtt Zankó Antal páncsnok a vármegyei tűó szöv. alelnökének megbízásából a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség szolgálati érdemeit buzdítóbeszéd kíséretében adta át: Reviczky Dezső öt. alparancsnoknak 10 éves, Papp János önk. sz.-parancsnoknak, Horváth László, Kovarecsik Zs. Alajos öt. őrmestereknek, Koritár János, Meznyik Mihály öt. őrpáncsnokok, Nyerges József és Novotny Antal öt. rajvezetőknak és Tóth István hiv. tűónak 5 éves szolgálati érdemeit és azok igazolványait.

A csapatversenyben résztvevett leventék ezüstözött tűzoltóemlékermeket kaptak, nemzetiszínű szalagon.

Az előfelsorolt helyezetteken kívül a horoglétraszerelésnél 4-en, az angoldugólétraszerelésben 4-en, a vízvezeték szerelésnél 2-en és a tömlőszerelésnél 4-en részesültek tiszteletdíjakban. Az önkéntes csapatok mindegyik tagja szintén tiszteletdíjban részesült.

Ugyancsak tiszteletdíjakat nyertek az egyes versenyszámokat vezénylő és rendező Reviczky Dezső öt. alp., Papp János öt. szp., ifj. Herein Károly öt. mérnök és Tafferfer Ferenc öt. sgt.

A díjak és tiszteletdíjak kiosztása és szolgálati, valamint az emlékérmek átadása után Zankó Antal tűzoltóparancsnok köszönte meg a versenyző csapatok nevében a megjelentek érdeklődését, a versenybírószakszerű munkáját, valamint a társ-egyesületek és testületek kiküldöttjeinek részvételét, amellyel a gyakorlatok lefolyását kísérték, reámutatván egyben arra az önzetlen és közérdekű munkálkodásra, amelyet a tűzoltóságok a város lakosságának és így közvetve az egész magyar nemzet javára folytatnak.

Alkalmi vétel — eladás

Eladó használt, de jókarban lévő

3 drb. mozdonyfecskendő,

1 drb. targoncafecskendő,

1 drb. vészvonalat 600 lit. ürtartalommal,

2 drb. szerkocsi (felszerelés nélkül).

A szerek bármikor megtekinthetők és kipróbálhatók. Bővebb felvilágosítást szívesen ad levélbeli megkeresésre:

**Önkéntes Tűzoltótestület
Pestszenterzsébet.**

Jókarban lévő, használt

1 drb. mozdonyfecskendő,

2 drb. vészvonalat eladó.

A szerek megtekinthetők és kipróbálhatók. Bővebb felvilágosítást ad:

Tűzoltófőparancsnokság, Újpest.

Felelős szerkesztő és kiadó: Lukács Zoltán dr.,

SZAKKÖNYVEK:

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII.	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai	1.— P
Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról	1.60 P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

SZABÁLYZATOK:

Tűzoltógyakorlati szabályzat	2.— P
A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata	—30 P
Szolgálati szabályzat	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat	—60 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal	1.— P
Éremszabályzat	—60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet	—40 P
254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról	—40 P

Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyamparancsnokság útján 50%-os kedvezménnyel rendelhetők meg.

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása	1.50 P
Rehák Tamás: Mótoros fecskendők és szerek, kötve	8.— P
fűzve	5.50 P

SZÍNEMŰ ÉS ZENEMŰ:

Techlár Ernő: Credo	2.— P
Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólamra)	1.— P

KÖNYV:

Ortutay József: Néhaj József főherceg élete	3.— P
Markusovszky Béla: A Magyar Ország Tűzoltó-Szövetség története	—50 P

NYOMTATVÁNYOK:

Alapszabály önkéntes tűzoltótestületek részére (darabonként)	—40 P
Díszokmányürlap (Egyszerűbb 1.— P)	2.— P
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként)	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonként)	—40 P
Bőrburkolatban (darabonként)	—80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —70, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása 1.— P

Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk, a megrendelés alkalmával a beküldendő pénzüsszegeket szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva, a következő számokra előre befizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyező-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetése és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése feltüntetendő

Világírás kerékpárok varrógépek alkatrészek	Ékszerek zseb- és faliórák alpacca evőeszközök
Diadal Áruház	Svájci óraház
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40-4-38	
Megkönyvített fizetési feltételek mellett részletre is	
SAJÁT JAVITÓMŰHELYEK	

A tűzoltótanfolyamok gondos parancsnokai
biztosítják hallgatóikat
személyenként 20 fillérért
a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség
Segélyező pénztáránál

A TŰZOLTÓSÁGOT TÁMOGATJA
ha hirdet a
TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY-ben

FIGYELMEZTETÉS. Szolgálati érem-igénylésnél a kérvények jó előre, de legalább egy hónappal az óhajtott határidő előtt beküldendők. A kérvénnyel egyidejűleg az igényelt érmek, éremszalagok és éremigazolványok ellenértéke is befizetendő a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség (Budapest, IV, Bástya-utca 13) 23.297. számú csekkszámájára.

KÖHLER ISTVÁN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA

GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-fecskendőket, tűzoltószerkezeteket, felszereléseket és szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.

Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01.

Gyárt: kézi és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolákat, vízhordó- és öntöző-lajtákat, szerkoosikat.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket, a legmodernebb szempontok figyelembevételével, garanciával a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

Seltenhofer Frigyes Fiai

m. kir. udvari szállítók

• SOPRON •

m. kir. udvari szállítók

LEGELSŐ MAGYAR TŰZOLTÓSZER-, KŰT-, SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR-, HARANG-, FÉM- ÉS VASÖNTÖDÉJE

ALAPÍTVÁ 1816. ÉVBEN

MORZSANYI J.BUDAPEST
ESKŰ-ÚT 5. SZ.

Gyárt: tűzoltó- és sportérméket,

zászlókat, zászlószegeket, mindennemű jelvényeket, felirati zománctáblákat, gumbélyegzőket

Alapítva 1870

WALSER FERENC Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46**Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémöntöde.****FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.**

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT
kívánt méreteken és nyomásig.

LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

**Hazai
gyártmány!****Minden
kapható**

a

**Párisi
Nagyáruház**-ban**„TOTÁL“**rendszerű tűzoltókészülékek
és a szabályozható**„NAPSUGÁR“** lövőkeismertetőit érdeklődőknek
készséggel megküldi**LIGETI ÉS BIRÓ BUDAPEST
V, VIGSZINHÁZ-UTCA 5****MINIMAX**

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 23-7-31**CORVIN ÁRUHÁZ RT.**

BUDAPEST VIII. BLAHA LILJA-TÉR 1-3

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57.454. számú csekkszámjára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST
IV, Bástya-utca 13**

Előfizetési ára egész évre 6 pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk

Ajánlva a m. kir. Belügyminiszter úr 200.705/1934. B. M. számú rendeletével („Belügyi Közlöny” 1934. 51. sz. 759. old.) a vármegyék, városok és községek számára

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:
Budapest, IV, Bástya-utca 13. — Telefon: 84-7-94

Tűzoltótestületek a lapot tagdíj fejében kapják

Karácsony

Írta: Széchenyi József gróf, a Magyar Orsz. Tűzoltószövetség országos elnöke

A Tűzrendészeti Közlöny agilis szerkesztője felhívott telefonon és megkért, hogy írjak vezércikket a karácsonyi számba. A kedves felszólításnak engedve, ragadtam tollat, hogy egy előttem új és szokatlan, de ezáltal érdekes főtárgyhoz fogjak, a karácsonyi cikk írásához.

Karácsony! Ebben a lágyan és kedvesen hangzó szóban mennyi érzés, sejtés, kívánság rejlik. Nem hiszem, hogy volna ember, aki e szó hallatára behúnyva szeméit, ne látná gyermekkorának legszebb emlékeit felelevenedni. Az izgalmat, hogy mit is hoz a kis Jézuska, mely hetek óta felizgatta a kis természet egész idegzetét, hogy majd a Szent este áhítatos csendjében meg tudja, mire várt. A palotától a kunyhóig a gyermek szíve egyformán dobog e szent estén és ki felejthetné el e perceket meglelt, felnőtt korban. Ki felejtené el a karácsonyi ígét: Békeség a földön a jóakarátú embereknek. Ez a hangulat, ez a békeség tényleg a jóakarátú embereket érinti, akik fogékonyak minden szépre és jóra és akikben a felebaráti szeretet erényként él. Kik ne lennének elsősorban azok, ha nem a tűzoltók, akiknek az emberszeretet hivatásuk tengelye, akik mindig és mindenkoron készek embertársaik vagyonát és életét megvédeni, megmenteni, saját életükkel nem törődve. A tűzoltó szívének dobogása a kék zubbony alatt talpig férfi szívének a lüktetése. Oly szív az mely nem fél a veszélytől, de nem fázik az érzelmektől. A bátorság és jószívűség oly erények, melyek kéz a kézben járnak, mint két testvérpár. Mi tűzoltók, nem titkoljuk érzelmeinket és szívesen gondolunk vissza gyermekkorunkra és ma is még gyermeki kedéllyel bízunk és várunk, hogy mit hoz a karácsony, hogy mit is hoz a jövő.

Megkapjuk-e a várva-várt, az egész tűzrendészetet átreformáló törvényt, avagy kormány-

rendeletet. Nem tagadjuk, epedve várjuk azt, nem lankadó bizalommal, pedig a várás nehéz, a várvavártnak fontossága tudatában. Már éve mult, hogy a tervezett kidolgozásán megfeszített erővel éjt nappallá téve, dolgoztak kiváló elnökségi előadóink, akiknek szaktudása messze a határainkon túl is elismert és napestig tartó ülésen az elnökség összes tagjai a tervezet összeállításán fáradoztak. Hisz mindenki tudta, akinek csak része volt a tervezet szerkesztésében, hogy országra szóló fontos kérdés dől el, ha végre napvilágot lát, mint rendelet, de meginkább mint törvény . . .

A magyar tűzoltóság fontossága elvitázhatatlan, nemcsak hírnevénél — mely már bejárta a világot —, de helyzeti jelentőségénél fogva is. Vezető-tűzoltóink közt vannak egyéniségek, akik dicsőséget szereztek intézményünknek, tudásukkal, rátermettségükkel, melynek köszönhetjük, hogy ma már oly felszerelésekkel is rendelkezünk, melyek vetekednek bármely nyugati metropolisz tűzoltóságának felszerelésével. Helyzeti jelentősége tűzoltóságunknak még inkább megköveteli azt, hogy teljesen modern kívánalmaknak megfelelően végezhesse a rárótt feladatot, mely nem áll meg a polgárok vagyon- és életbiztonságának megóvásánál a tűzokozta károkkal szemben, hanem fel kell hogy karolja a lég- és gázvédelmet is.

A zivataros felhőkkel borított magyar égboltozathból napjainkban különösen ki kell, hogy olvassuk a kérdés fontosságát! A nemzetet és országot csonkító békediktátum kiszolgáltattott minket a modern háborús technika minden borzalmának, melyek közül nem utolsó helyen áll a légitámadás gyújtó, robbanó és gázbombáival. A tűzoltóság intézménye, mely elsősorban hivatala a békés polgárok vagyonát és életét mindenemű tűzkár ellen megvédeni, mely már kitartó.

céltudatos munkával jóformán minden faluban meg van szervezve; egy új, nagy emberbaráti feladat elé lett állítva az életet, a vagyont, amennyire a lehetőségek engedik a légi támadások, a gáztámadások ellen megóvni.

A tűzoltóság új feladata, ha nem is támadásra támadással felelni, — ez nem tartozhatik feladatai közé — emberbaráti célkitűzései szem előtt tartásával a légítámadások által okozható károk minimumra való redukálása, így tenát emíniens nemzetvédelmi érdeké válik az ezirányban való kiképzés.

Új tere a tevékenységnek! Felkészülve lenni a modern háború rettenetes hatásait a minimumra csökkenteni. Itt a karácsonyi gondolatfuttatás közben bizony triviálisan hangzik ezek felemlyítése, de a szomorú valóság, hogy a világháború befejezésének 16-ik évében az emberiség nyakig benn ül a fegyverkezésben és sohasem látott gyűlölettel vicsorítja egymásra fogait.

Békesség e földön a jóakarátú embereknek! E gyönyörű szavak igazsága rávilágít a mai kor emberének nagy bünére, lelkéből kivesszendőben van a jó iránti fogékonyság, a felebaráti szeretet, tehát csoda-e, ha veszélyben a világbéke. Ennek a fölismerése kell hogy egy újabb, egy nemes feladat elé vezessen minket — tűzoltókat; minket, akik behálózuk szervezetünkkel az egész országot; minket, akiknek kollégáik hozánk hasonlóan a művelt világ összes országában is ilyen hálózatot képeznek. Mi, akik büszkék vagyunk az egész világon emberbaráti intézményünkre, legyünk bármely ország fiai is, arra az öntudatra kell, hogy ébredjünk, hogy egy gyönyörű feladatot vállalhatunk magunkra: egy fekete füsttel és nagy lánggal égő tüzet, — a gyűlölet tüzt — eloltani.

A mi, letiprott helyzetünket és a népek mai hangulatát mérlegelve, nagyképu szónak hangzik ez, de tekintetbe véve a szervezetünk kiépültségét, e szervezetek útján megpróbálhatjuk, a lehetetlennek látszót is.

A karácsonyi hangulat különösen alkalmas őszintén szembenézni a feladattal. A falvakban kell elkezdenni, álljanak azok akár a Tisza partján, vagy a Szajna mentén. Egyik háztól a másikig kell az igazi békét megteremteni! Sosem voltak oly rossz szomszédok, mint manapság, sosem volt a gyűlölség és irigység akkora egyik portától a másikig, mint napjainkban. A gyűlölködés, mintha sejtrendszer alakítana, melyből összevevődik az a nagy, utálatos rém, mely megszállva tartja az egész emberiséget, mely fegyvert kovácsol, hadi repülőgépet épít, bombát és gázt gyárt, mely óráról-órára azon töri fejét, hogy pusztíthat legradikálisabban.

Bellum omnium contra omnes — szól a latin mondás, mely sajnos, soha nem volt annyira igaz, mint manapság. Álljunk meg mindannyian itt egy percre és gondoljunk vissza gyermekkori karácsonyunkra, mélyedjünk bele a kisgyermek karácsonyi örömébe és az otthon karácsonyi melegéből fejlesztjük ki háztól házig, faluról falura, városról városra, országból országba a karácsonyi est ártatlan hangulatát. Ha erre a feladatra kilencvenötezer öntudatos magyar tűzoltó vállalkozik, ennek jelentősége megtalálja az utat jóval határainkon túl is testvérszervezeteinkhez, azokat magunkkal ragadva, a világ tűzoltósága zászlóvivőjévé lehet egy mozgalomnak, mely a béke, a fölvirágozás, a megértés napjait hozhatja magával és akkor nemcsak udváriás szólám, hanem szép valóság lesz a bol-

Jövendő

Írta: *Lukács Zoltán dr*

A végtelen időt morzsoló gép kerekei nehezen csikorogva fordulnak az ünnepi szent hét áhítatos csendjébe, talán azért, mert érzi, hogy határállomáshoz, egy újabb év fordulójához érkezik. A örökkévalóság azonban nem ismer határt, megállást vagy pihenést, az avult alkatrészeket fürgén kicseréli, rendbehozza és az új év küszöbén frissen olajozva, új reményekkel vígan indítja útnak masináját új határok, új célok felé.

A magyar tűzrendészet szekerének (sajnos, hogy inkább ehhez hasonlíthatjuk és nem a gépkocsinhoz) sem szabad az új év fordulóján kátyuba akadni. A nehéz ingoványból kiemeli 95.000 magyar tűzoltó válla, s a vészt jelző kürt szavára lelkesen összedobbanó szive és az isteni Gondviselésben vetett rendületlen hite.

Ezek a húsból és vérből teremtett alkatrészek, mind derék tűzoltók, nem szorulnak cserére és általuk biztosan dőcög tovább a tűzrendészet ekhója, de, hogy ezt a dőcögést gyorsabb ütem váltsa fel, kétségtelenül szükség van olajozásra.

Bár nem számítunk a bibliai kifogyhatatlan olajos korsóra, de ezúttal sem mulaszthatjuk el rámutatni arra, hogy az anyagi feltételek biztosítása, a hatóságok hathatósabb támogatása, nemkülönben a kor követelményeinek megfelelő törvény vagy rendelet kiadása nélkül a tűzrendészet terén komolyabb fejlődés el sem képzelhető.

A külföldi államok lázasan dolgoznak a lég- és gázvédelem kiépítésén s annak passzív védelmi részét mindenütt a tűzoltóság feladatkörébe utalták. A védelmi berendezések, eszközök és a szervezés kiadásairól költségvetésileg, rendeletileg és társadalmi gyűjtés útján történt gondoskodás. Fenyegetően sürgető kérdés lett immár a hazai lég- és gázvédelem szervezése is, melynek megvalósulásával a magyar tűzoltóság sem vonhatja ki, de nem is akarja kivonni magát emberbaráti feladatainak teljesítése alól. Ezt a feladatát azonban csak megfelelő anyagi eszközök birtokában és — az előfordulható számos műszaki mentésre való tekintettel — a mentőintézménnyel való szorosabb kapcsolat létesítésével láthatja el tökéletesen.

A tűzoltóság feladatkörének ilyen nagymértékben való bővítése — melynek megvalósítására már eddig is égető szükség lett volna, s ami már tovább nem halasztható — adta a gondolatot, hogy az új év küszöbén körkérdéssel forduljak egyes hatóságok vezetőihez, közéleti és szakférfiakhoz: „Miben látják a tűzrendészet jövő fejlődését“?

A túloldalon nyilatkoznak a tűzoltás ügyét intéző hatóságok vezetői, előkelő közéleti férfiak és a tűzoltók vezetői tagjai, hogy mit várhatunk a jövőtől, miben látják a tűzrendészet fejlődését. Tájékoztatni kívánjuk ezzel a magyar tűzoltóság lelkes gárdáját, őszintén feltárva a jövő lehetőségeit, de nem hallgatva el a nehézségeket sem, melyek a megvalósítás elé sürű akadályként tornyosulnak.

A nehéz akadályok ellenére is tekintsünk bizalommal a jövő elé, mert a hatóságok, a nagyközönség és a tűzoltóság őszinte kézfogása nyomán nem maradhat el az eredmény sem; a

Csatáry Béla dr A tűzrendészet és a tűzoltói m. kir. belügyminisztériumi intézmény a belügyi kormányzati oszályfőnök

mányzatnak édesgyermeké. Bizonyosága ennek az is, hogy állandóan foglalkoztatják fejlesztésük lehetőségei. Az a törekvése, hogy a megelőző tűzrendészetet a tűzkárok további csökkentése s így a nemzeti vagyonnak a tűz pusztításától, a megsemmisüléstől megóvása, céljából minél jobban kiépítse; az esetleg kitört tűz lehető gyors és eredményes megfékezése, valamint a tűzrendészeti szabályok megtartásának ellenőrzése érdekében a tűzoltótestületek, főként azonban a testületek képzett és működő tagjainak számát lényegesen szaporítsa; végül a tűzrendészeti felügyeletet — mind a tűzoltótestületek, mind a tűzrendészeti viszonyok hatályosabb ellenőrizhetése érdekében — kiterjedtebbé tegye. Ime, a jövő feladatai.

Hiszem, hogy a vázolt célok érdekében folyó tevékenység megtermi gyümölcsét. De hiszem azt is, hogy a kitartó, lépésről-lépésre haladó munka mielőbb célunkhoz juttat.

Végezetül még ennyit: küzdjünk az értékromboló tűzveszély és tűz ellen, de élesszük, lobantsuk minél nagyobb lánggra és ne hagyjuk soha elhamvadni az értékgyarapító parasztat.

* * *

Szóllóssy Alfréd dr Milyen sokat jelentene, ha elmondhatnók, hogy a tűzrendészet és a tűzoltói intézmény újjáteremtését célzó 230.000—1925.

B. M. számú rendelet minden rendelkezését mindenütt pontosan végrehajtották! Dehát . . . És ennek ellenére, vagy talán éppen ezért legalább egy lépést kell tennünk előre. Hiszen az élet újabb határkö felállítását sürgeti. Készül is ez az új határkö. Engedje meg a magyarok Istene, hogy mielőbb elkészülhessen és hirdethesse a tűzrendészet kívánt fejlődését, a tűzoltói intézmény virágzását. Az értékpusztulást csökkentő fejlett tűzrendészet ugyanis voltaképpen a nemzeti vagyon gyarapítója, a hivatásuk magaslatán álló tűzoltóságoknak pedig nem csupán az a nemes feladatuk, hogy a pusztító erő ellen harcoljanak, hanem szent kötelességük, hogy az ország jobb jövőért folyó munkában is az élen legyenek.

* * *

Teleki Sándor gróf A magyar tűzrendészet jövő fejlődése, még pesszimista szemszögből nézve is,

százrúlesi képviselő
sok reménnyel kecsegtet. Zálogát adja ennek az a bámulatos szivósság, amellyel a tűzoltótestületek nehéz napjaikban a legnehezebb akadályokkal is megküzdöttek. A jó munkához azonban pénz kell! Nem lehet kívánni a felügyelői és tisztikartól, hogy fáradságos, nehéz munkájukat örökké anyagi ellenszolgáltatás nélkül végezzék és nem lehet kívánni attól a határgyermekes falusi gazdától, kisiparostól sem, hogy szabad idejét, ruházatát a legcsekélyebb ellenszolgáltatás, illetve kárpótlás nélkül áldozza.

Köztudomású dolog, hogy a tűzoltóságok kebelében büntetlen előéletű, politikailag és erkölcsileg kifogástalan egyének foglalhatnak csak helyet. Tekintettel pedig a tűzoltóknak katasztrófától erősen áthatott munkásságára — a vagyonbiztonsági tevékenységen kívül — tekint-

tettel kell lenni az eminens nemzetvédelmi szempontokra is, ami főképpen a mai időben fontos.

Hogy az anyagiak honnan teremtdjének elő? Ez a kormány feladatát képezi. Annyi bizonyos, hogy a jövőre nézve a tűzoltóságok anyagi szükségletei még az eddigi primitív módon sem látszanak társadalmi úton biztosíthatóknak, de e tekintetben egyébként is tarthatatlan és megalázó állapot az eddigi műkedvelői előadásokkal és különféle gyűjtésekkel garnírozott alamizsnarendszer.

Végül mint a Magyar Országos Torna-Szövetség elnöke, minden egyébtől eltekintve, testnevelési szempontból is nagy fontosságot tulajdonítok a tűzoltói intézménynek. Kell, hogy a leventesorból kikerült fiatalság a kocsmá helyett továbbra is testben-lélekben gyarapíttassék, fegyelmzettessen, mert mens sana in corpore sano!

* * *

Vargha Gábor dr Bármily pénzügyi nehézségekkel kell is a magyar államnak az ország mai nehéz helyzetében megküzdnie, a tűzrendészet fejlesztését nem tévesztheti szem elől. A fejlesztés iránya nem lehet más, mint a tűzrendészet összes szerveinek állami felügyelete alá helyezése egy országos tűzrendészeti felügyelő vezetése alatt. Mert bármely elismerésre méltó önfeláldozással teljesítik is a jelenleg fennálló önkéntes tűzoltóegyesületek a tűzbiztonsági teendőket, a valódi célt még sem tudják még csak megközelíteni sem. Az állami szervezetek nemcsak tűzbiztonsági feladatokat volnának hivatva teljesíteni, hanem nemzet és erkölcsvédelmi célok megvalósítását is lehetővé tennék, anélkül, hogy katonai jelleget öltenének magukra.

* * *

Marinovich Imre dr A tűzrendészet fejlődését a M. Orsz. Tűzoltó-Szövetség biztosítva látom, ha a tűzoltóságok közel hétévtizedes, eddigi önzetlen és lelkes munkássága változatlanul megmarad, ha a tűzrendészeti felügyelői intézménynek hármass tagozata: járási, törvényhatósági és országos tűzrendészeti felügyelői szervezet hivatásos alakban megvalósul és ha a tűzrendészeti szolgálattal kapcsolatos mindennemű anyagi szükséglet fedezéséről intézményesen gondoskodás történik.

Az első feltétel — legbensőbb meggyőződésem szerint — megvan, mert a magyar tűzoltóság minden tagja át van hatva a legnemesebb kötelességtudás érzete által, melyen dicső elődei példáját követve, szent hagyományként őriz. A második feltételnek az új tűzrendészeti kormányrendeletben kell megoldást találnia, mégpedig akként, hogy a legfelsőbb tűzrendészeti hatóság, a m. kir. belügyminisztérium kebelében országos tűzrendészeti felügyelői, a törvényhatóságokban törvényhatósági, végül a járásokban járási tűzrendészeti felügyelői állások hivatásos alapon rendszeresíttessenek. A harmadik feltétel a külföldön már régen érvényben levő gyakorlatnak megfelelően, a biztosító intézetek anyagi erejének igénybevitelével valószínűsíthető meg úgy, hogy a tűzoltótestületek és szervezetek minden anyagi gondtól mentesíttes-

senek és a közérdeket szolgáló tevékenységüket kizárólag a lehető legtokéletesebb kiképzés és felszerelés megvalósításának szentelhezzék.

Ezeknek a szempontoknak érvényesülésével a magyar tűzrendészet — még világviszonylatban is — mintaszerűvé fog válni.

* * *

Ausch Rezső A tűzrendészet jövő fejlődése, nézetem szerint, két tényezőtől függ: az egyik hazánk gazdasági életének remélhető fellendülése, mely lehetővé teszi az 1925. évi 230.000. B. M. számú körrendelet általános végrehajtását s ennek eredményeképpen a tűzrendészet és tűzoltás szakmunkájának minden beosztásban az előírt előképzettséggel rendelkező szakemberek által való vezetését és irányítását, valamint minden közületben az előírt tűzvédelmi szerelvényeknek beszerzését.

A másik tényező a tervezett országos tűzrendészeti szabályrendelet életbeléptetése s ennek nyomán megalkotása, illetve megfelelő kiegészítése a helyhatóságok tűzrendészeti és építésügyi szabályzatainak, mert ezek hivatva vannak pótolni mindazokat a jelenleg hiányzó általános jellegű rendszabályokat, melyek helyett a tudomány minden ágának rohamos fejlődésével szükségessé vált tűzrendészeti kérdéseknek megoldása egyelőre csak egyes helyközi hatósági rendelkezésekkel nyert ideiglenes elintézt.

* * *

Szauter Ferenc dr A tűzrendészet jövő fejlődése állami, törvényhatósági és társadalmi feladat. Az állam a tűzrendészeti felügyelet intézményes megalapozásával, a megelőző tűzrendészet egységes rendezésével, a hivatásos tűzoltóság költségeinek vállalásával; a törvényhatóságok a modern felszerelések megszerzésével, fenntartásával, a szabályzatok lelkiismeretes végrehajtásával; a társadalom az önkéntes tűzoltóságok felkarolásával, az intézmény szerető támogatásával szabhatják meg a tűzrendészet jövő fejlődésének irányait. A fenntartáshoz szükséges pénzt adják a biztosító társaságok, amelyeket ebből a célból a kötelező tűzkár-biztosítás életbeléptetésével kell támogatni.

* * *

Nagy Sándor A tűzrendészetet a szükség termelte ki. A tűzkároktól való félelem sarkallja az emberi társadalmat arra, hogy ez ellen védekezzen, vagy úgy, hogy tűzoltói szolgálatot vállal, vagy pedig anyagi áldozatot hoz (tűzoltói járulék, tűzkár-biztosítás). A népesség szaporodásával létfontosságunk mindig nehezebbé válik. Napról-napra újabb és újabb természeti erőket kell a folyton szaporodó munka végzésére igába hajtani. Így került a villamos energia és a brisant anyagokban rejlő nagy munkaerő az ember hatalmába (villamos erőművek, autók, repülőgépek, stb.). De ezzel együtt a káros tüzek is szaporodtak, az általános tűzveszedelem is nagyobbodott, mely ellen a tűzrendészet fejlesztése az egyetlen fegyver. A magyar ember a saját kárán tanul. Vidéki városainkban egy-egy nagyobb tűzkár adott lökést a tűzoltóságok fejlesztésére, modernizálására.

Székesfővárosunkban a város fejlődésével

és a tűzoltóság fejlesztése és így már elérte, sőt túl is haladta azt a nívót, melyre a hasonló népességű európai városok tűzoltóságukat fejlesztették. Sajnos, kénytelenek vagyunk bevallani, hogy községi (falusi) tűzoltóságaink nagy része, különösen felszerelésüket tekintve, el van maradvva, sőt több helyen még nincs is tűzvédelmi szerv. Ebben a tekintetben még a világháborútól és a békekötéstől szintén sokat szenvedett és megcsonkított szomszédunk, Ausztria is feljebb küzdötte magát.

Megállapíthatjuk, hogy miképpen az elégedetlenség az emberi társadalomban a haladás rugója, azonképpen a tűzvédelem fokozottabb művelésének a tűzoltóságok fejlesztésének a félelem az előmozdítója.

Csonka hazánk tűzrendészete a világháború, de különösen az 1925. évben megjelent 230.000 sz. tűzrendészeti kormányrendelet kiadása óta rendkívül sokat fejlődött. A legközelebbi háború még nagyobb lendületbe hozza a tűzrendészet fejlődését, mert:

Be fog bizonyosodni, hogy a légi járművekben fölényben levő ellenség állandó rettegésben és páni félelemben tarthatja a megtámadott ország frontmögötti egész lakosságát;

Be fog bizonyosodni, hogy a frontmögötti lakosság javainak a tűzkároktól való megvédésénél nem bízhatja magát a fronton harcoló honfitársaira, hanem a tűzkárok elleni védekezésben minden otthonlévő épkézláb embernek részt kell venni.

Bebizonyosodik, hogy a légi támadások által okozott káros tüzeket a hadiszolgálatot nem végző, vagy felmentett frontmögötti (otthon maradt) lakosság lesz kénytelen eloltani, tűzoltói szolgálatot végezni és ezen szolgálatra célszerű már jó előre kiképezni.

Bebizonyosodik, hogy a tűzoltói szolgálatra kiképzett, otthonmaradt lakosság csak akkor végezhet sikeres oltómunkát, ha:

a) legalább 2 emberből álló állandó őrszolgálatot tart;

b) a tűzjelző szolgálat megbízható;

c) az őrség könnyű, de legalább 400 percliter teljesítésű, bármely pillanatban üzembe helyezhető motorhajtású tűzifecskeendővel van felszerelve;

d) vízben szegény vidéken, vagy ahol a kuttakban a vízszin 6 méternél lejjebb van, házként vízkészletről van gondoskodva (vizeskád 2 vederral).

A tűzrendészet szemszögéből nézve ebben az irányban kell már most a legközelebbi háborúra előkészülni, mert: „Egy nép, amely akarata nélkül, tétlenül aláveti magát az ellenség önkényének, eljártssa becsületét és létjogosultságát”. (Göring).

* * *

vitéz Roncsik Jenő dr A tűzrendészet jövő fejlődését csak a tűzrendészeti törvény megalkotásától lehet várni, amelyért az Országos Tűzoltó-Szövetség már 63 év óta hiába küzd. A tűzrendészet feladatait társadalmi úton már megoldani nem lehet, ez túlhaladott álláspont volt már negyven évvel ezelőtt is, és hogy országunk tűzrendészete nem fejlődött olyan lépésekben, mint kellett volna, annak egyedüli oka —

Ugyanazon korszakot tüzzrendészeti kormányrendelet keretében kell megoldani az országos kerületi és vármegyei tüzzrendészeti felügyeletet, mert a tüzzfelügyelői intézmény kiépítése nélkül csak félmunkát tudnánk végezni. Ugyancsak itt kell megoldani a hivatásos és a kötelezett tüzzoltóságok kötelező megszervezését is. Mindaddig, míg nem lesz meg a tüzzoltóságoknak a hatósági jellegük, amíg nem kapják meg felülről a szükséges támogatást, de egyidejűleg a szükséges szigorat is, az országos tüzzrendészetben lényeges változás nem lesz, marad minden a régiben, ill. még ott sem, mert a visszafejlődés nagyobb arányokat fog ölteni, ez pedig nem kívánatos.

* * *

Erdély Ernő dr A tüzzrendészet jövő fejlődésének irányát a tüzzrendészeti törvény megalkotása szabja meg.

Ennek keretében gondoskodni kell a tüzzrendészeti felügyelet rendszeres kiépítéséről, a hivatásos tüzzoltóság általános megszervezéséről, az önkéntes tüzzoltóság intézményes támogatásáról és oly fejlesztéséről, hogy anyagi gondoktól mentesen végezhesse feladatát, a köteles és magántüzzoltóság rendszeres megszervezéséről. Gondoskodni kell a megelőző tüzzrendészet alapelveinek egészséges rendezéséről, a szakoktatás díjtalan állami megoldásáról minden fokon, a motorosszerek mintájának megállapításáról, a szerek és felszerelések központi, a mainál jelentékenyen olcsóbb beszerezhetőségéről és átvételkor minőségének ellenőrzéséről. Meg kell teremteni a szorosabb kapcsolatot a levették és tüzzoltók között. Meg kell szervezni a tüzzoltóság keretében a légi támadás elleni védekezést.

E tervek megvalósítására életbe kell léptetni a kötelező tüzzkárbiztosítást s ennek jövedelméből megfelelő százalékot kell tüzzoltói és tüzzrendészeti célra átengedni.

A tüzzrendészet jövő fejlődéséhez az intézmény szerete, megbecsülése és pénz kell. A többit elvégezzük mi is.

* * *

Papp Ferenc A tüzzrendészet jövő fejlődését abban látom, hogy az országos tüzzoltás és országos mentés ügyét egyesíteni kell, mert ezzel az egyesüléssel igazi egyesült erő és fejlődés jelentkeznék.

A Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületének 95 mentőautója van az ország 95 különböző középpontjában úgy elhelyezve, hogy ezzel az egész ország minden pontja legrövidebb idő alatt megközelíthető. Ezek a mentőautók, amelyek ma kizárólag betegszállítási és első segélynyújtási célokat szolgálnak, ennek a szolgáltatásnak minden sérelme nélkül, 95 darab kis hordozható motoros fecskendő hozzáadásával elérhetnénk az egész ország körzeti tüzzoltói szolgálatát is.

95.000 tüzzoltója van és ezeknél a tüzzoltóságoknál sok helyen hiányoznak még az alkalmas, teljesítőképes tüzzoltószerek. A 95 mentőautónak tüzzoltói célokra is való használata a tüzzrendészet beláthatatlan fejlődését jelentené, a 95.000 tüzzoltónak a 95 mentőautóhoz való csatlakozása tehát a két intézmény egyesítése, viszont a mentői intézmény fejlődését is nagy mértékben növelné. Már ma is ott vannak a mentőállomások legjobban ellátva, ahol azok tüzzoltói kezelésben vagy tüzzoltói intézménnyel kapcsolatosan teljesítik a mentői szolgálatot.

De különösen nélkülözhetetlenné tenné a két intézménynek az egyesülését az, ha a tüzzoltóságok a légvédelmi szolgálattal megbíznának, ami a tüzzoltói intézmény reneszánszát jelenthetné és ami a tüzzoltói intézmény olymértvű állami támogatását is eredményezhetné, hogy a fenti tervek egy csapásra megvalósíthatók lennének. Ha a légvédelmi szolgálat nyomán az országos tüzzoltói intézmény csak 300.000—400.000 pengő évi államszegélyhez jutna, mint amennyit most az országos mentők élveznek, a két összeg és a mostani jövedelemnek évi egymillió pengőt meghaladó összegével lehetne mind a három célt elsőrendűen kiszolgálni tudó, teljesítőképes, eleven, mozgékony és minden pillanatban hatékony szolgálatot teljesítő szervezeteket létesíteni.

Jövő évben megépül a london—konstantinápolyi transzkontinentális autóút. Ennek elkészülte elengedhetetlenné teszi, de más körülmények is sürgetik, hogy külföldi mintára, az összes országutainkon, minden 5 km távolságban létesüljenek oly telefonok, melyekhez kulcsa legyen minden autósoknak és hatósági személyeknek. Ezek a mentők részéről az országúti balesetek hatékony kiszolgálását, a tüzzoltók részéről a körzeti tüzzoltói szolgálat legfontosabb feltétel: a gyors tüzzjelzést valósítanák meg. És ezek a telefonok, külföldi mintára, minden állami támogatás nélkül, vállalati alapon is létesíthetők, ha minden autós megfizeti ahhoz az egész minimális évi hozzájárulást, amit a magyar autókubok már fel is ajánlottak. Természetesen, ahová ezek a telefonállomások befutnának, ott olyan vészjelző csengőt kell alkalmazni, amelyeknek hívására, tekintet nélkül a hivatalos szolgálati időre, mindenkor jelentkeznie kelljen az illetékes telefonkezelőnek.

Ha végül a tüzzrendészeti felügyelet már-már megvalósult kiépítése, mely ilymódon a mentői felügyeletet is elláthatná, a közeljövőben megtörténik a biztosító intézetek önkéntes vagy adóztatási alapon való hozzájárulásával, akkor ezeknek a költséget alig jelentő létesítményeknek megvalósítása és az egyesülés erejének kihasználása által olyan fejlődést mutathatna mindkét intézmény, amellyel pótolni lehetne a külfölddel szemben az utóbbi időben jelentkező elmaradottságunkat.

Lapzárta után érkezett nyilatkozatokat legközelebbi számunkban közöljük.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáráóság beiratja tüzzoltóit a Magyar Orsz. Tüzzoltó-Szövetség S E G É L Y Z Ö P É N Z T Á R Á B A, amely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tüzzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57.453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A hivatásos tűzoltóosztályos országos egységes egyenruha- és rangjelzési szabályzattervezete

Írta Jakobinyi József, Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóosztályvezetője

Erdély Ernő dr., Győr szab. kir. város hivatásos tűzoltóparancsnokának tollából, a Tűzrendészeti Közlöny folyó évi október és november hónapi számaiban megjelent az új szervezeti felszerelési és rangjelzési szabályzat tervezete. Részletesen óhajtok foglalkozni ezzel az évek óta hűzódó és rendezetlen egyenruha és rangjelzési ügygel. Először is a hivatásos tűzoltóságok és hivatásos tűzrendészeti felügyelők országos egységes egyenruha és rangjelzési szabályzatával és ennek letárgyalása után fogom az Erdély Ernő dr. főparancsnok úr által összeállított és leközlött új szabályzat egyes pontjaira vonatkozólag ellenvéleményemet kifejteni. Ez nem részrehajlás és elfogultság akar lenni nálam azért, mert hogy én is hivatásos tűzoltó vagyok, hanem azért, mert először a hivatásos tűzoltóságok egyenruhája és rangjelzése szorult leginkább a szabályozásra, miután az önkéntes tűzoltóságok egyenruházódása és rangjelzéseinek viselése, belügyminiszter által jóváhagyott szabályzat útján már fixírozva van. Mind ennek dacára azt látjuk, hogy a szabályzat mellett még ma is teljesen össze-vissza öltözködnek önkéntes tűzoltó bajtársaink, félredobva és semmibe sem véve a hivatalos és kötelező egységes szabályzatot. Ez a szabálytalanság különösen egy-egy tűzoltóösszejevetelen, innességen tapasztalható, amikor anyai tarka-barkaságot lát az ember és ezeken mielőbb segíteni kell a tekintély megóvása érdekében is. Én itt egy nagy hibát látok a Szövetség részéről is, mert ezeket az anomáliákat neki kellene legelőször is megszüntetni szigorú ellenőrzés útján és ha egy tűzoltóösszejevetel alkalmával a legcsekélyebb szabálytalanság volna észlelhető, az illetőkkel és testülettel szemben a legszigorúbban eljárni. Az ellenőrzés az elnökségi előadók, vármegyei tűzrendészeti felügyelők útján igen könnyen keresztül vihető volna, csak tenni kellene és nem elnézni, megengedni és magunknak is a szabályhoz alkalmazkodni. Az ellenőrzés itt nehézségbe nem ütközne, mert hiszen törvényes rendelkezés intézkedik az egységes egyenruha és rangjelzés viselésére vonatkozólag.

Sokkal nehezebb a helyzet a hivatásos tűzoltóságoknál, mert bizony ezek egységes egyenruházódásáról és rangjelzéséről semmiféle szabályzat nem intézkedik. Szabó Gyula elnökségi előadó volt az első, aki az 1904. évi január hó 16-i elnökségi ülésen rámutatott arra, hogy éppen a hivatásos tűzoltóságok egyenruhája és rangjelzése nincs egységesen szabályozva. Addig tehát a hivatásos tűzoltók egységes egyenruházatáról és annak szabályozásáról szó sem volt. Szabó Gyula előadó az elnökségi ülésen javasolta, hogy a hivatásos tűzoltók egyenruhája ugyan úgy legyen szabályozva, mint az önkéntesekké, csak világoskék színben, amit az elnökség el is fogadott. Az elnökség kérdést is intézett Budapest, Kecskemét és Hódmezővásárhely tanácsához, mint amely városokban abban az időben hivatásos tűzoltóságok voltak, hogy ezt az egyenruhát vezessék be a hivatásos tűzoltóságoknál. Miután azonban ez a kényes ügy a városok autonómiájának sérelme nélkül keresztül vihető nem volt és a belügyminiszter

elnökség a tárgyat a napirendről levette. Így tehát maradt a hivatásosak egyenruházata szabályozás nélkül és mindenki tetszése szerint öltözködött továbbra. Az 1925. évben megjelent 230.000—1925. B. M. sz. rendelet sem rögzíti le és írja elő a hivatásosok egységes egyenruházatát, hanem azt továbbra is a törvényhatóságok hatáskörébe utalja, illetve az egyes hivatásos testületekre bízza az egyenruha és rangjelzés megállapítását. A helyzet tehát 1904 óta sem változott semmit s mindenki öltözködik úgy, ahogyan neki jólesik. Különösképpen pedig éppen nekünk hivatásosoknak kellene legjobban vigyázni a tekintélyünkre ezen a téren is, hogy az sziklaszilárdan álljon. Egyes vidéki városok hivatásos tűzoltóságának parancsnokai és tisztjei igyekeztek is ugyan az egyöntetűsége törekedni és a 230.000—B. M. rendelet megjelenése után is több ízben szerepelt az elnökségi ülés tárgysorozatai között az egységes egyenruha és rangjelzés ügy, azonban az egységesítést — egyrészt maguknak az elnökségi előadóknak az éles ellentétes véleményük és nézetük folytán — közös nevezőre hozni még eddig nem sikerült és sajnos, még ma is azt látjuk, hogy a hivatásos testületben is a legnagyobb rendetlenség, egyenetlenség és teljes szélsőséges felfogás uralkodik. Az egységesítést úgy látom, egyedül törvényes rendelkezés útján lesz lehetséges teljes szigorral megvalósítani, mert különben úgy járunk, mint az önkéntes bajtársak, hol van szabályzat és még sincs rend. A tűzoltóösszejeveteleken itt is éppen elég tarkaságot láthat az ember.

Ugyan ez a helyzet a rangjelzés tekintetében is. A hivatásos tűzoltóosztályok rangjelzése ugyanis az országban 90 százalékban az egyenruha karján van, azonban a rangjelzés tekintetében az egyes városok között óriási különbségek vannak. Az 1923. évi IV. tc., mely a városi tisztviselők rangsorolására vonatkozólag intézkedik, a 19. A) mellékletben a törvényhatósági joggal feruházott városok hivatásos tűzoltóosztályvezetőit, mint tűzoltóparancsnok VIII. fizetési osztályba, tűzoltóparancsnok IX. fizetési osztályba, és tűzoltóosztályvezetők X. fizetési osztályba, megyei városok tűzoltóosztályvezetői pedig, a 20. B) melléklet, mint tűzoltóparancsnok IX. fizetési osztályba, és tűzoltóparancsnok X. fizetési osztályba sorozza és ugyanezen fizetési osztályban eltöltött hatévi szolgálat után a tűzoltóosztályvezetők magasabb fizetési osztályba lépnek elő. A 259.591—1929. B. M., illetve a 260.917—1929. B. M. sz. rendeletek pedig a vármegyei tűzrendészeti felügyelői állásokat a IX., VIII. és VII. fizetési osztályba sorozzák. Vannak azonban kisebb vidéki városok, amelyeknek a X. fizetési osztályba sorozott tűzoltóparancsnoka magasabb rangjelzést visel, mint Budapest Székesfőváros vagy a törvényhatósági joggal feruházott városok parancsnokai és főparancsnokai. Hogy itt is egy esetet emeljek ki e sok közül, szinte képtelenségnek tartom azt, hogy egy vidéki kis város hivatásos tűzoltóságának vezetője, parancsnoka, aki különben leventeoktató, 30 pengős fizetés mellett — tehát még csak nem is rangosztályba sorozott tiszt

egyenruha és rangjelzésbeli eltérések igen sokszor súlyos félreértésekre adnak alkalmat. Igen fontos tehát és a fenti indokoknál fogva kívánatos is, hogy a kérdés mielőbb rendeztessék és az országban a hivatásos tűzoltóságok és hivatásos tűzrendészeti felügyelők egyenruházata, felszerelése és rangjelzése egységesen szabályoztassék, hogy ezáltal a hivatásos tisztikar és legénység a nagyközönség előtt megszünjön neveltség tárgya, operett figura lenni.

Az Erdély Ernő tűzoltófőparancsnok úr által összeállított és a Tűzrendészeti Közlönyben megjelent új egyenruha és rangjelzési szabályzat tervezetből nem tűnik ki világosan, hogy az önkéntesekre, hivatásosakra, vagy hogy mindkettőre vonatkozik-e, miután egyes pontjaiban, például rangjelzésnél is, ellentmondások vannak, mert a hivatásosak zubbony ujján és az önkéntesek zubbony gallérján viselendő rangjelzései együtt szerepelnek a szabályzatban. A szabályzat címében feltétlen kifejezésre kellene juttatni, hogy az az önkéntes tűzoltóságok szabályzata. Amint a múltban és jelenleg is a hivatásosak az önkéntesektől minden tekintetben teljesen megvoltak és megvannak különböztetve, szerény véleményem szerint ez a jövőben is fenntartandó és határvonal huzandó a két testület között és ezt úgy az egyenruhán, mint a rangjelzéseknél kifejezésre is kell juttatni. Távol áll tőlem az a gondolat, hogy ezáltal éles válaszfalat húzzak az önkéntes bajtársaink és a hivatásosak között és hogy a barátságot, bajtársias érzést és együttműködést megbontsam, ez nem lekicsinylés akar lenni, mert hiszen mindig elismeréssel adózunk minden tekintetben az önkéntes bajtársainknak önzetlen és áldozatkész munkásságukért, de egészen más ruha, felszerelés és rangjelzés vezetendő be és rendszeresítendő egy szervezett testület tagjai részére, kik hivatásuknál fogva töltik be állásukat és amely állásban reprezentálni is kell, vagy mint az önkéntes testület, amely alapszabályon nyugvó társadalmi egyesület, melyeknek működő tagjai csak egyes alkalmakkor vannak hivatva felvenni egyenruhájukat s ezáltal nem is követelhető meg, hogy díszesebb, többrendbeli drágább ruha rendszeresítenessék, mert tagjai polgári állásban lévő egyének, akik ünnepélyesebb alkalmakkor, a mindennapi életben, úgyszintén csak polgári ruhában jelennek meg. Azonban mindenesetre ennek az összeállításánál is törekedni kell arra, hogy praktikus, egyszerű, finom legyen és neveltség tárgya szintén ne legyen.

Amint cikkem elején is említettem, először a hivatásos tűzoltóságok egységes egyenruházataival és rangjelzésével óhajtok foglalkozni és ennél is legelőször a hivatásos tűzoltótisztikar és hivatásos tűzrendészeti felügyelői kar egyenruha és rangjelzésével és csak azután a legénységével. A szabályzat tervezetbe feltétlen szükségesnek tartom legalább háromrendbeli öltönyt a felvételét és rendszeresítését (szolgálati, társasági és díszruha), hogy ezáltal a tűzoltótiszt szolgálati és társadalmi kötelezettségeinek megfelelően tudjon öltözködni és reprezentálni. Még a polgári életben is más ruhát veszünk fel a hétköznapi életben, mást ünnep alkalmakkor és estélyekre Ugyanezt követik az egyéb katonai fegyelem alatt álló testületek és maguk a katonák is. Eddig a helyzet az volt, hogy a tűzoltótiszt ilyen ünnepélyes alkalmakkor és estélyen megfelelő egyenruha hiányában nem

hol több tűzoltótiszt jelent meg és az mind más és másfajta egyenruhában és rangjelzéssel, ahol csak pirulni kellett. Hiszen még olyan esetek is vannak, ahol a testületen belül sem egységesen öltözködnek és viselik a rangjelzést, de itt nem akarok ujjal erre rámutatni. Feltétlen szükséges a ruhákat úgy kiválasztani, hogy az praktikus, szolid, de amellett megfelelő, katonás és díszes legyen és ezáltal a testületet, illetve a hivatásos tűzoltó tisztikart olyan magas nivóra emelni, hogy ebben a tekintetben is teljesen megállja a helyét a társadalomban az egyéb egyenruhás testületek tagjai mellett.

Miután hivatásos tűzoltótiszt bajtársainak régi vágya a tányérsapka s mivel már több helyen ezt rendszeresítették is, magam is emellett foglaltam állást, azonban nem magas gombolású egyenruhával, hanem fazonossal, mint amely a tányérsapkához legjobban megfelel. Sisaknak meghagytam az Erdély Ernő dr főparancsnok úr által tervezett új sisakot némi kis módosítással. Az összeállításnál ügyeltem arra, hogy a katonai (repülő, folyamőr stb.) egyenruháktól és felszerelésektől az éles megkülönböztetés meglegyen s így valószínűnek tartom, hogy ebből a szempontból a belügyminisztériumban és a honvédelmi minisztériumban észrevételt nem tesznek és a jóváhagyás ellen kifogást nem emelnek. A kettő közötti összehasonlító különbséget az egyenruha és felszerelési tárgyak leírása után a szabályzat végén fogom lefektetni. Most már főbb cél kell, hogy legyen minden hivatásos tűzoltó bajtársam előtt a mielőbbi egységesítés és arra kérünk minden elnökségi előadót és ebben az ügyben tenni tudó bajtársat, hogy ez az egységes szabályzat alanti formájában mielőbb jóváhagyassék és napvilágot lásson.

Megjegyezni kívánom, hogy a debreceni hivatásos tűzoltótisztok és hivatásos tűzrendészeti felügyelők egységes egyenruha és rangjelzési szabályzat tervezetét, szabásminta és nagy színes művészi rajzokkal illusztrálva elkészítette, amely a legutóbbi elnökségi ülésen be is lett mutatva, hol nagy tetszésre talált s jelenleg pedig a belügyminisztériumban van meg szemlélésre. Az egyes felszerelési tárgyakra pedig (tőr, gombok, övek, övcsattok stb.) Gál Dezső budapesti fémárugyárban minta darabok is készültek, melyek ott, valamint a debreceni főparancsnokságnál és az útján megtekinthetők. A tervezetben szolgálati és kis társasági ruhánál kétféle színt — sötétlamuszürkét és sötétkékét — vettem fel az esetre, ha az egyiket nem rendszeresítenék, akkor maradjon a másik. Szerintem legcélszerűbb volna, már az eddig tervezett sűrű színekhez is, a sötétlamuszürke kamgarn, nyáron ugyanaz vászonban, valamint a fehér vászon, míg díszruhának mindkét esetben a tiszt fekete szmoking.

A szabályzattervezet I—VIII. pontra tagozódik. Az I pont Bevezetés — indokolás. II. Hivatásos tűzoltótisztok és hivatásos tűzrendészeti felügyelők egyenruházata. III. Viselés és hordási mód. IV. Hivatásos tűzoltótisztok és hivatásos tűzrendészeti felügyelők rangjelzései és azok viselési módja. V. Rendjelek és érmek viselése. VI. Ellenőrzés és felügyelet. VII. Büntető rendelkezések. VIII. Záradék.

Az egyenruha és rangjelzési tervezet alatt ismertetem, szabásminta és viselési rajz-mintákkal illusztrálva.

TERVEZET.

A hivatásos tűzoltótisztek és legénység, valamint a hivatásos tűzrendészeti felügyelők országos egységes egyenruházati, felszerelési és rangjelzési szabályzata.

I. Bevezetés — indokolás.

1. §. Jelen szabályzatban rendszeresített egyenruházatot és rangjelzéseket csakis fizetési osztályba sorozott és nyugdíjjogosultsággal bíró rendszeresített állást betöltő hivatásos tűzoltótisztek és hivatásos tűzrendészeti felügyelők viselhetik, valamint a hivatásos tűzoltófőparancsnokságok, parancsnokságok és hivatásos tűzrendészeti felügyelőségek állományába tartozó tűzoltótisztek és legénység. Ebből a szempontból hivatásos tűzoltóknak csakis nyugdíjjogosultsággal bíró és rendszeresített állást betöltő, hivatásos tűzoltótiszt parancsnoksága alatt álló fizetéses tűzoltók tekinthetők, viszont a nyugdíjjogosultsággal nem bíró fizetett tűzoltók hivatásosoknak nem tekinthetők és így a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség által kiadott és a m. kir. belügyminiszter úr által jóváhagyott és az ezt követő módosító szabályzatbeli önkéntes tűzoltói egyenruhák és rangjelzések viselésére vannak kötelezve.

2. §. Azokra a tűzoltótisztekre, akik megbízás, választás, kinevezés, avagy egyéb hivatali állása vagy magánfoglalkozása mellett szintén választás, kinevezés, megbízás alapján vezetnek valamely város hivatásos vagy fizetett tűzoltóságát, a jelen szabályzat nem vonatkozik. Hanem részükre a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség által kiadott és a m. kir. belügyminiszter úr által 120.151/1897. B. M. szám alatt jóváhagyott és az ezt követő módosító szervezeti, felszerelési és rangjelzési szabályzat az irányadó és az abban előírt egyenruhákat és rangjelzéseket kötelesek viselni. Azok az okleveles tűzoltótisztek, akik önkéntes, fizetett, gyári és magántűzoltóságoknál töltenek be állásokat, valamint tiszteletbeli tűzrendészeti felügyelői állásokat, szintén az önkéntes tűzoltói egyenruhák és rangjelzések viselésére vannak kötelezve. Okleveles tűzoltótisztek, amennyiben állást nem töltenek be, a jelen szabályzatban rendszeresített egyenruhát és rangjelzéseket nem viselhetik.

3. §. Az önkéntes, fizetett, községi kötelezett és magán (gyári, bányai, uradalmi) tűzoltóságok tiszti és legénységi, az Országos Tűzoltó Szövetség védnöke, elnöke, alelnöke, s szövetségi tisztviselők, valamint a tiszteletdíjas kerületi, vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők egyenruházatára, rangjelzésére és egyéb felszerelésére vonatkozólag a m. kir. belügyminiszter úr által jóváhagyott 120.151/1897. B. M. szám alatti egyenruházati és rangjelzési szabályzat az irányadó és azt kötelesek minden tekintetben követni. Amennyiben azonban a fenti tisztségek bármelyikét egyébként hivatásos tűzoltótiszt vagy hivatásos tűzrendészeti felügyelő tölti be, ez természetesen a fizetési osztályának megfelelő hivatásos tiszti rangjelzést és egyenruhát hordhatja, viselheti.

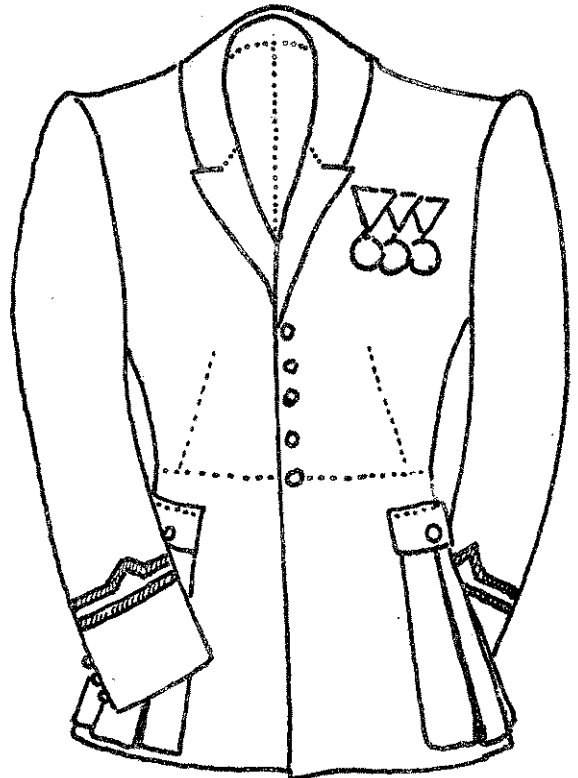
II. Hivatásos tűzoltótisztek és hivatásos tűzrendészeti felügyelők egyenruházata.

4. §. *Tiszti szolgálati zubbony:* Anyaga sötéthamuszürke, vagy sötétkék kamgarn. Az elő-

hajtás hegyes szögben végződik. A fazon kivágása mélységben az ádámsutkától kb. 16 cm. A zubbony elején 5 féllapos arany tűzoltótiszti sisakkal ellátott fémmzubbony-gomb, egysoros gombolással. Az utolsó gomb a derékhajlásban lévő varraton. A zubbony elől derékba szabott, a hátrész nyaktól hátravarrással, a középső része deréktől lefelé hasítékkal (slitz) s magassága a slusztól 5 cm-re kezdődik lefele. A zubbony aljának feltűzése 2 cm magas legyen. Két alsó faltanis síma fedővel ellátott és gombolható (tishti sisakkal ellátott kis arany fémgombbal ellátva) feltűzött foltzsebekkel. A zseb alja a zubbony aljának feltűzésénél kell hogy legyen. A zubbony mindkét ujján az alsó szélén 3—3 tiszti sisakkal ellátott kis arany fémgomb. A zubbony testhez álló sveifolt legyen. A rangjelzés az ujj aljától 6—7 cm-re kezdődik. Rajz szerinti szabási kivitelben.

5. §. *Tiszti társasági és külső szolgálati zubbony:* Anyaga színre, szabásra, gombolásra, kivitelre teljesen azonos, mint a fenti tiszti szolgálati zubbony azzal a különbséggel, hogy a hordása pantalló nadrággal történik és hamuszürke ing helyett, fehér inggel.

6. §. *Tiszti szolgálati nyári zubbony:* Anyaga sötéthamuszürke, vagy sötétkék vászon.

Szabása gombolása, kivitele stb. a már fent leírt sötéthamuszürke és sötétkék tiszti szolgálati kamgarn zubbonyal mindenben megegyezik.

7. §. *Tiszti társasági és külső szolgálati nyári zubbony:* Anyaga fehér vászon, fehér szövetyapjú. Kivitele teljesen ugyanaz, mint a fenti tiszti szolgálati nyári zubbony.

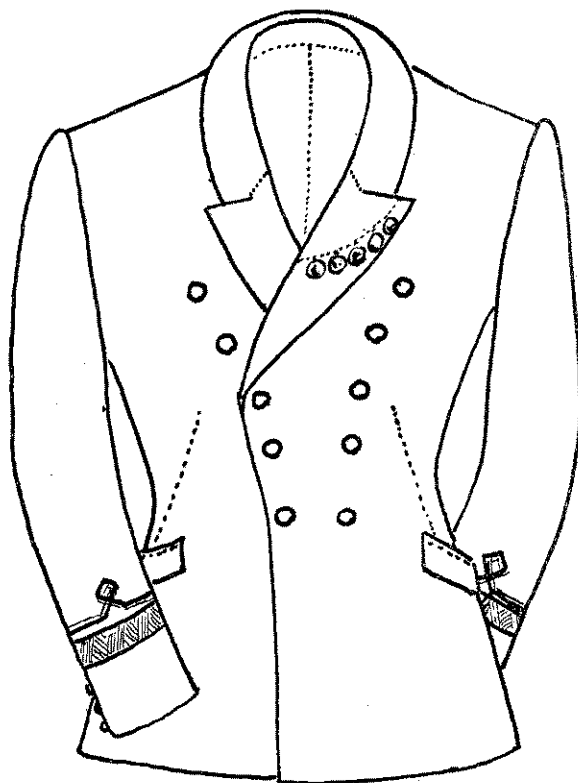
8. §. *Tiszti szolgálati térdnadrág:* Anyaga a zubbony anyagával teljesen azonos, szürke és sötétkék kamgarn. Szokásos tiszti lovagló térdnadrág. Két oldal-, egy hátrész és egy órazsebbel.

9. §. *Tiszti szolgálati nyári térdnadrág:* Anyaga sötéthamuszürke, sötétkék és fehér vászon, kivitelre teljesen azonos a fenti tiszti szol-

pantallón nadrág: Anyaga sötétmamszürke, vagy sötétkék kamgarn, mint a zubbonyoké, egyenes pantallónszabású, mindkét oldalvarráson keskeny fekete matt selyem paspoállal. A nadrág alsó-része felhajtás nélkül, két oldal-, egy hátsó- és egy órazsebbel.

11. §. *Tiszti társasági és külső szolgálati nyári pantallónadrág:* Anyaga sötétmamszürke, vagy sötétkék és fehér vászon, valamint fehér gyapjúszövet. Kivitelre teljesen azonos a fenti társasági tiszti kamgarn pantallónadrágokkal, azzal a különbséggel, hogy az oldalvarrásról a fekete matt selyem paspoáll elmarad, helyette nádlival (rávarrással).

12. §. *Tiszti díszzubbony, tiszti szmoking:* Anyaga fekete krepp szmoking anyag. Az elő-rész gomblyuk nélküli kihajtással bír és a kihaj-tás hegyes szögben végződik. A fazon kivágása mélységben az ádámcsutkától kb. 24 cm. A zub-

bony elején 5—5 féllapos tűzoltótiszti sisakkal ellátott fémarany zubbonygomb kétsoros gombolással. Az utolsó alsó gombpár a derékhajlás-ban egymástól 10 cm távolságra, míg a felső utolsó pár gomb egymástól 22 cm távolságra, vagyis a kétsor gombíveléssel. A zubbony gombolására az alsó 3 pár gomb szolgál, míg a felső utolsó 2—2 gomb díszgomb. A zubbony derék-varrásnélküli egyenes szabású, erősen sveifolt. A hátrész nyaktól hátközép varrással, azonban hasíték (slitz) nélkül. Két alsó, gombnélküli, rendes síma fedővel ellátott, kissé ferden elhe-lyezett besüllyesztett szmokingzsebekkel. A zub-bony mindkét ujján az alsó szélén 3—3 tiszti sisakkal ellátott kis fémaranygomb. A rangjel-zés az ujj aljától 6—7 cm-re kezdődik.

13. §. *Tiszti dísznadrág, tiszti szmoking-nadrág:* Anyaga fekete krepp szmokinganyag. Egyenes szabású, mindkét oldalvarráson egy-egy 1 cm-es fekete selyem lampassal. A nadrág alsó-része felhajtás nélkül, két oldal-, egy hátsó- és egy órazsebbel.

mint a zubbonyé, fekete matt selyemvászon, mély kivágással, hátul csatlóval, elején egysoros 5 kis arany tűzoltótiszti fém-gombbal gombolva, keskeny kis fazonnal és alul két kis szmokingzsebbel.

15. §. *Tiszti társasági és szolgálati zubbony mellény:* Anyaga sötétmamszürke, vagy sötétkék kamgarn, mint a zubbonyé, mélyebb ki-vágással, hátulja fekete matt selyemvászon, csatlóval. Elején két kis alsó zsebbel, kétsoros kissé ívelt gombolással, 4—4 kis tűzoltótiszti aranyfémgombbal, kis fazonnal.

16. §. *Tiszti köpeny:* Anyaga szálirányított finom fekete posztó, enyhén ívelt, sveifolt sza-bású. Elöl kétsoros ívelt gombolással, 6—6 tűz-oltótiszti arany köpenyfémgombbal. Alul két síma fedővel ellátott zseb és egy belső köpeny-zseb. A köpeny ujja 20 cm magas hajtókával. A hátrészen hét középvarrással és a dragontól le-felé hasítékkal. A hasítékon 5 kis tűzoltótiszti arany fémgomb. Saját szövetanyaggal paspoli-rozva, alacsony lehajtott síma fekete bársony-gallérral, paroli nélkül, fekete selyem makkal. Hátul kettős dragón. A baloldali zseb felvágás-sal a tör kiestésére a viseléshez. A volt tenge-résztisztek, illetve katonatisztek köpenyeinek szabása szerint. Hossza féllábszárig érjen.

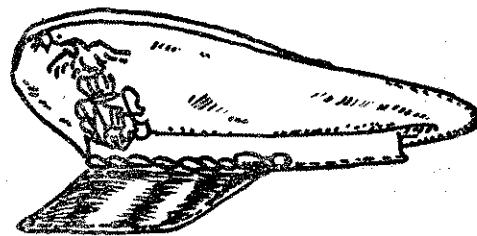
17. §. *Tiszti szolgálati köpeny:* Anyaga, sza-bása, gombolása, kivitele teljesen azonos a hosz-zú köpenyével, csak félcombig érő.

18. §. *Tiszti bunda:* Anyaga, kivitele, mint a hosszú köpenyé, azonban fekete szőrmebélés-sel és fekete szőrme-gallérral. A szolgálati bunda ugyanez, csak félcombig érő.

19. §. *Tiszti körgallér:* Anyaga fekete kam-garn, vagy szálirányított fésűs finom posztó. Alacsony síma bársony-gallérral, paroli nélkül, elöl 5 bujtatott tűzoltótiszti kis arany fémgombbal összegombolható. Fekete selyem makk-gombbal és fekete átvetővel. Féllábszárig érő.

20. §. *Tiszti esőköpeny:* Fekete gumirozott vászon, elöl egysoros zártgombolású kapucnival (csuklya), egyenes fedővel ellátott két alsó oldal-zsebbel, hátul két fekete csontgombbal ellátott kapcsolóval, dragónnal.

21. §. *Tiszti sapka:* Anyaga fekete kam-garn, tányértetejű, karima magassága 5 cm. A tányér hossza és szélessége 56-os sapkánál 26 cm. Kisebb, illetve nagyobb méretű sapkánál aránylagosan kisebb, vagy nagyobb. A félig haj-lott bőrerényő 5 cm széles, mindkét oldalán lakko-zott. A karimát fekete moaré szalag vonja be. A

sapka elején két kis arany tűzoltótiszti fém-gombbal ellátott fonott arany zsinór, továbbá 50 mm magas és 45 mm széles arany hímzett tör-vényhatósági városi, vármegyei és országos cí-merrel. A sapkának belül bőrizasztója és meg-felelő bélése van.

22. §. *Tiszti nyári sapka:* Anyaga fehér vá-szon, tányértetejű. A karimát fekete moaré sza-

lag vonja be. Teljesen azonos kivitelben készül, mint a fekete sapka.

23. §. *Tiszti szolgálati csizma*: Magas kerek keményszárú fekete angol box, vagy chevro csizma.

24. §. *Tiszti szolgálati és társasági cipő*: Egész- és fél símafejú fűzős, valamint tiszti félcugos, fekete bőr- és lakkcipő.

25. §. *Tiszti szmoking-cipő*: Egész- és fél símafejú fűzős, valamint tiszti félcugos lakkcipő.

26. §. *Tiszti szolgálati ing*: Sötét hamuszürke, saját manzsettával, dupla alacsony puha hamuszürke gallérral.

27. §. *Tiszti társasági ing*: Fehér anyag, saját manzsettával, dupla, alacsony kemény gallérral, elől rávarrott fehér csontgombbal.

28. §. *Tiszti szmoking-ing*: Szokásos fehér szmoking-ing. Nappali használatra puha elejű és dupla alacsony keménygallér, estélyekre pedig (ünnepélyesebb alkalmakkor) kemény elejű és kemény kihajtott alacsony gallér, elől kis tűzoltótiszti aranyvésetű inggombokkal és kemény manzsettával. A manzsettában tűzoltótiszti aranyvésetű manzsettagombokkal.

29. §. *Tiszti szolgálati nyakkendő*: A szolgálati ruhákhoz (sötét hamuszürke és sötétkék kamgarn), valamint a nyári és fehér ruhákhoz hosszú fekete matt selyem.

30. §. *Tiszti szmoking-nyakkendő*: Nappali használatra (puha ing és kemény dupla gallérhoz) hosszú fekete matt selyem, míg estélyekre (kihajtott kemény gallérhoz) fekete selyem lepkenyakkendő.

31. §. *Tiszti kesztyűk*: Szolgálati és társasági ruhához barna bőr, valamint fehér és krém szarvasbőr, míg szmokinghoz kizárólag fehér és krém szarvasbőr.

32. §. *Tiszti sisak*: Sötét hamuszürke, vagy fekete lakkozott bőrből készült, sárga fémmel szegélyezett hat taréjú. A hat taréjból öt a sisak felső csúcsától kiindulva, fokozatosan vékonyodva, lemegy egészen az ellenző varrásig, ahol a taréjvégek az ellenző varráson körbefutó 1 cm-es lapos sárga cserkoszorús fémlemezre vannak felerősítve. Az elülső hatodik taréj csak félig fut le a sisakon, helyet adva a címer felerősítésére. Az ellenzők oldalt öt és hátul nyolc cm szélesek, kétoldalt sárga fémrózsából kiinduló és a sisak belső részére csatolt, fényezett fekete bőrből készült rézcattos rohamszíjjal. A rohamszíjat tartó fémrózsából kiinduló hatágú cserfafejjel. A sisak belső részén zsinórral összehúzható fejbőr van. A sisak merevítésére, annak belső részén elhelyezett két cm széles acélpánt szolgál. A sisak oldalán két 3 mm átmérőjű szelőlő nyílás van. Elöl 8—10 cm magas és 4—5 cm széles sárgarézdiszes törvényhatósági városi, vármegyei és országos címer.

33. §. *Tiszti gombok*: Háromféle méretben, 15, 22 és 26 mm-ben. Féllapos, Carró kockás alap, a közepén elhelyezett tiszti sisak kellően kidomborodó aranyvésete körül babérkoszorú, e körül a polirozott gyűrű, aztán a gyöngysor és a legszélen ismét polirozott szegély, behúzódo rugós gombfelvarró füllel.

34. §. *Tiszti szmoking-ing és manzsettagomb*: Arany tiszti sisakvésetű kis arany ing- és manzsettagomb.

35. §. *Tiszti tör, rőzsekés*: Anyaga sárgaréz könnyű fém, teljes hossza kb. 38 cm. A markolat fekete csont, ebonit vagy ezekhez hasonló

anyag, hosszanti rovátkálással, a felsőrész tűzoltótiszti aranysisak díszítéssel, egyenes vékony díszített arany markolatvédővel. A hüvely nyílásánál, a markolatvédőnél hüvelyrögítő zárral, a tör kiesésének a megakadályozására. A hüvely fáklya kiképzésű és fekete fényes lakkégetéssel. A hüvely alsó részén lévő gomb aranyozva. A hüvely felsőrészén és csak egyoldalon, két aranyozott felfüggesztő karika, amely úgy helyezendő el, hogy a tör viselés közben ne vízszintesen, hanem kissé ferdén, 70—75 foknyi elhajlásban függjön. Kivitele, mint a repülős tiszti tör, egészen könnyű és masszív kivitelben. A penge nélkülözve, egyik oldala élezve, másik pedig fűrészfogású.

36. §. *Tiszti törfelfüggesztő csatlék*: Fonott gömbölyű matt selyemből, a felfüggesztésre rugós aranyozott lapos kapoccsal, két kis aranyozott karibinerrel. A gömbölyű zsinór alsó részén lévő végkötő fonás aranyozva. A fémrészek anyaga, mint a töré, aranyozva.

37. §. *Tiszti törfelkötő alsó öv*: Fonott matt fekete selyem öv, bélelve 2 cm szélességben, egy tuskés aranyozott csattal és szabályozható oldal lapos rézfüllel, hova a felfüggesztő csatlék akasztódik.

38. §. *Tiszti szolgálati- és díszöv*: Fonott matt fekete selyem öv, bélelve 4 cm szélességben, mint a székesfővárosi tűzoltóság és a repülős tiszti deréköv.

39. §. *Tiszti övcsatt*: Rajzszerinti kivitelben, Carró kockás arany alap és azon a dombornyomású tölgyágak közé foglalt vörös paizsalapon lévő arany fáklya sárga lánggal, a paizs felett szabályos és formás tűzoltótiszti sisak aranyvésete. Az egész vésetet körülveszi egy babérkoszorú aranypolirozott vésete.

40. §. *Tiszti síp*: Kéthangú kis Brémai csontsíp.

41. §. *Tiszti sípzsínór*: Makknélküli, aranyfonatú, két végén hurokkal ellátott, csavart paszományzsínór, 35—40 cm hosszú és 2 mm széles.

(Folytatása következik)

Tűzoltókat érdeklí,

— hogy tervek vannak oly irányban, miszerint nagyobb vállalatok, áruházak, épületek, raktárak, sőt padlásaik is már ellátassanak oltó gázpor bevezetésére alkalmas vezetékkel. A tűzoltóság a poroltószer vezetékeit egyszerűen csak rákapcsolja az utcáról kezelhető s a tűzoltóság által kinyitható vezetékre anélkül, hogy a helyiségbe be kellene menni, vagy hosszadalmas bevezetési lehetőséget keresni és előkészíteni és így az oltó gázpor egyszerűen be-nyomható.

— hogy egyik külföldi gyár újabban telefonbeszélgetésre is felhasználható gázálarco-kat készít. Beszélgetésnél a gázálarca szerelt mikrofont vezetékekkel hozzá- kapcsolatba a távbeszélőkészülékkel.

— hogy az angol önkéntes tűzoltótörszerve- zetsége jövő évi június 7—12-ig tartja kongresszusát Londonban. A kiállításba helyezett rendkívül kedvezményes utazási feltételekről olvasóinkat idejében tájékoz-

A tüzesetek statisztikája szerint a nagy színházak tűzkatasztrófái azok, amelyek a multban a jelentékeny anyagi pusztulás mellett csaknem minden esetben tömeges emberélet áldozatot is követeltek. E tűzkatasztrófák egyik legborzalmasabbja a Wiener Ringteaternek 1881 december 8-án bekövetkezett égése volt, melynek lángterében több százan teljesen porrá égve, szenvedtek tűzhalált s ugyancsak többszázan a felismerhetetlenségig megcsonkítva, a Wiener Zentralfriedhof közös sírjában alusszák örök álmukat. Erről a rettenetes tűzvészről akkoriban az egész világ a legnagyobb megdöbbenéssel vett tudomást s őszinte részvételt osztozott az osztrák császárváros mély gyászában.

A katasztrófa hatása alatt a nagyvárosok illetékes hatóságai, melyek előzőleg nem voltak tudatában, vagy nem tulajdonítottak fontosságot annak, hogy a színházépületek tűzvédelme, valamint a látogató közönség és a személyzet életbiztonsága érdekében megfelelő óvintézkedésekre van szükség, most már sürgősen láttak hozzá a színházak tűzrendészetének fejlesztéséhez és a kor követelményeinek megfelelő tűzrendészeti szabályrendeletek megalkotásához.

A Budapest főváros tanácsa által 1882-ben kiadott „Helyhatósági szabályrendelet a budapesti színházak tűzbiztonsága tárgyában“ is e gyászos tűzkatasztrófának köszönheti létezését. E szabályrendelet, mely nagyjában még ma is érvényben van, a színházak építési módjára, tűzrendészetére és tűzvédelmére kiterjedő részletes rendelkezéseket tartalmaz s figyelemmel van mindenre, ami a tüzek megelőzését, valamint a keletkező tüzek gyors terjedésének megakadályozását szolgálja.

A szabályrendelet életbeléptetése a budapesti színházak tűzbiztonságának jelentős mértékben való növelését vonta maga után, mivel a színházak az előírt rendelkezéseknek rövid időn belül eleget is tettek. Csupán a szabályrendelet 31-ik §-ának a díszletek impregnálására vonatkozó rendelkezése maradt a legutóbbi időkig frott malaszt, mert az csak a különösen tűzveszélyes anyagok (szalma, nád stb.) használatánál nyert kivételesen gyakorlati alkalmazást. Ennek oka főleg a mult idők kezdetleges impregnáló szereire vezethető vissza, melyek az állandóan igénybe vett díszletekről idő előtt lepergettek s ismételt alkalmazásuk nagy nehézségekbe ütközött.

A kémia fejlődésével azonban a megfelelő impregnáló szerek készítésének ma már nincs akadály s ezért Budapest székesfőváros tűzrendészeti hatósága a külföldi példák nyomán haladva, az összes budapesti színházakban, kivéve az állandó házi tűzorséggel rendelkező Operaházat és Nemzeti Színházat, az összes díszletek, elő- kör-, oldalfüggönyök, drapériák stb. kötelező impregnálását vezette be.

Az impregnálás részletes ismertetésére áttérve, mindenekelőtt tisztázni kell azt a kérdést, hogy tulajdonképpen mily célt akarunk az impregnálással elérni.

Közismert tény, hogy a színházak tűzveszélyességét főleg a színházépületben, de különösen a színpadokon lévő nagymennyiségű, könnyen gyulladó díszlet, függöny, drapéria stb., valamint a

díszletek puhafaléckerete okozza, mely anyagok bármely okból keletkezett tűz hatása folytán rövid időn belül meggyulladva, a lángok gyors terjedését nagyban elősegítik s e tulajdonságuknál fogva alkalmasak arra, hogy általuk a legcsekélyebb tűz is pillanatok alatt a színpad vagy díszletraktár egész terjedelmét hatalmába ejtse. Ezért a könnyen gyulló anyagok impregnálásának célja az, hogy ezek az anyagok lángralobbanás ellen vértelve legyenek s ezáltal a keletkezett tűz terjedésének elősegítésére alkalmatlanak bizonyuljanak. Az impregnálás tehát tűzvédelmi szempontból akkor megfelelő, ha az impregnált anyag a tűz hatása alatt csupán izzik és elszenesedik, de lángra nem lobban és a tűz megszűnése után az anyag izzása az elszenesedett rész végén szintén megszűnik.

Az impregnáló szerek használatbavétele előtt két körülményt kell figyelembe vennünk.

Az egyik az, hogy a szer a fenti követelményeknek megfelelően. Vannak ugyanis olyan impregnáló szerek, melyekkel kémiai összetételük-nél fogva megfelelő eredmény csak 4—5-szörös kezelés után érhető el, vagy a tűz elvonása után az anyag izzása nem szűnik meg, avagy a meleg hatása alatt az impregnáló réteg lepattogzik stb. Ezért ilyen szerek, díszletek impregnálására nem felelnek meg.

A másik körülmény, mely nem hagyható figyelmen kívül, a szer anyagának a tűz hatása alatt való kémiai átalakulása. Egyes impregnáló szerek ugyanis tűzzel érintkezve, az emberi szervezetre káros hatással járó mérges gázokat bocsátanak ki magukból. Ilyen szereknek színpadokon való alkalmazásától tehát életvédelmi szempontból kell eltekinteni.

Mindezekből nyilvánvaló, hogy a színházi díszletek impregnálására csak oly szerek vehetők igénybe, melyeket az ismertetett két körülményre vonatkozólag a tűzoltóparancsnokság és valamelyik hatósági anyagvizsgáló intézet kipróbált, felülvizsgált s megfelelőnek talált és ezek eredménye alapján az illető szer használatára az illetékes tűzrendészeti hatóság az elvi engedélyt megadta. (Pl. Budapest tűzrendészeti hatóság eddig hét szer használatára adott elvi engedélyt.)

Az impregnálás, áztatás, mázolás, vagy permetezés útján történik. Az eddig szerzett tapasztalatok szerint az impregnálandó anyagnak az impregnálandó folyadékba való beáztatása járt a legbiztosabb eredménnyel. Áztatással azonban csak kisebb méretű lécdarabok, végszövetek, függönyök és egyéb kiterjedelmű anyagok impregnálása végezhető. Már meglévő, keretes, vagy nagyterjedelmű díszletek impregnálása ecsettel való mázolással, vagy permetezéssel s seprővel való utánkenéssel történik. Ennél az eljárásnál az impregnálandó anyagok vízszintes helyzetben legyenek, mert különben a fo-

Parancsnok Úr!

Elméleti oktatásnál használja a
„TŰZRENDÉSZET“
 füzeteit, I—VII. Ára 750 P.
 Részletes árjegyzék a 206. oldalon

lyadék a felsőrésztől lecsurog s annak a résznek impregnálása nem lesz megfelelő.

Az impregnálás elvégzése után az impregnált anyagokat vízszintes helyzetben természetes szárításnak vetjük alá, mely a színpadok általános hőmérséklete mellett 8—12 órát vesz igénybe.

A hatósági ellenőrzés szempontjából szükséges, hogy az impregnált anyagok megfelelő jelzéssel legyenek ellátva. Ezért a szárítás után minden egyes darabot az impregnálást végző fél oly pecséttel lásson el, mely az impregnáláshoz használt szer nevét és az impregnálás keltét tartalmazza. Ehhez a pecséthez csupán könnyen lemosható vízfesték használható.

Az ily módon lepecsételt díszleteket a színház előzetes bejelentésére a tűzoltóparancsnokság a színház felülvizsgálja és pedig olyképen, hogy minden impregnált anyagból 1—2 darabkát levágva, azokat gyertya lángja felett kipróbálja és a megfelelőnek mutató anyagokat a színház pecsétje mellett, ellenőrző bélyegzéssel látja el. Az előadásokhoz ezek után csak oly díszletek használhatók, melyeken a színház pecsétje és a tűzoltóság ellenőrző bélyegzése látható, melyről az előadásokhoz kirendelt tűzország vezetője könnyen meggyőződhetik.

Az impregnáló szerek hatásának tartóssága nagyon különböző, ezért egy évi használat után feltétlenül szükséges a díszleteknek a tűzoltóság által való újbóli kipróbálása, mely az elsővel azonos módon történik. Ennél a megfelelőnek mutató díszletek érvényessége további egy évre adható meg, melynek igazolására azokat egy második bélyegzéssel látjuk el. A nem megfelelő díszletekről viszont visszaélések elkerülése végett a pecsétet és bélyegzést azonnal lemosatjuk, mely után ezek a díszletek csak újbóli szabályszerű impregnálási eljárás esetén vehetők ismét használatba.

Az impregnálás művelete különösebb előképzettséget nem igényel, rövid idő alatt elsajátítható s a szer használati utasításának betartása mellett némi gyakorlat után a kívánt eredménnyel végezhető el. Ezért a színházak általában ezt a munkát a műszaki személyzetükkel látják el. Így csupán az impregnáló szer beszerzése jár aránylag csekély költséggel, melynek ellenértékeképpen azonban a színház tűzbiztonsága nagy mértékben fokozódik.

Befejezésül legyen szabad megjegyeznem azt, hogy véleményem szerint a díszletek impregnálásának szükségessége hatványozottan áll fenn a vidéki színházakban, melyek legtöbbször nem rendelkezhetik a fővárosi színházakban előírt tűzvédelmi - és tűzoltóberendezésekkel s ezért jelen cikkemmel főleg a vidéki színházak tűzvédelmének fejlesztését kívántam szolgálni.

Tűzoltószerek karbantartása

Amilyen jóleső érzés, ha az ember egy tiszta rendezes tűzoltószertárban a ragyogó, fényes szerkeket látja egymás mellett, minden pillanatban kivonulásra készen felsorakozva és a tűz elleni támadásra szakszerűen előkészítve, ép oly lehangoló és szomorú látvány, ha valamely falu házában udvarán a sarokba dobva a naptól égetve, az esőtől verve megpillantja a község egyetlen fecskendőjét, mellyel sem kivonulni, sem tüzet oltani nem lehet.

A szerkeket állandóan rendszeresen gondozni kell és időszakonként kipróbálni, hogy az esetleg üzemzavart okozó legkisebb hiba is észrevéteessék és kiküszöböltessek.

A tűzoltószerek karbantartására vonatkozó tanácsainkat az alábbi csoportos összefoglalásban fogjuk ismertetni.

1. Kocsifecskendők, mozdony-, targonca-fecskendők

Ezeknél természetesen elsősorban magának a fecskendőszerkezetnek kifogástalansága a fontos. A dugattyúknak a hengerekben kifogástalanul kell tömítenők, hogy megfelelő szívó és nyomó hatást létesíthessenek. Az egymáson surlódó fémfelületeknek: henger és dugattyú teljesen tisztáknak és állandóan olajozottaknak kell lenniök. A dugattyú-bőrmantetták (karmanttyúk), melyek a tömítés fokozására szolgálják, ne legyenek kiszáradva, mert ez esetben nem tömítenek. A dugattyúkat a dugattyúrudakra erősítő csavarok vagy kontra anyával, vagy saszeggel biztosítandók.

A kézifecskendő-szerkezet legfontosabb része a szelepeket magában foglaló központi kúpszelep karbantartására különös gond fordítandó: teljesen tisztán, gyengén zsírozva kell tartani. A szelepeknek üléseiken pontosan kell felfeküdniök, hogy tökéletes zárást biztosítsanak, tehát a szeleplapok és üléstük a leg gondosabban tisztítandók, mert a legkisebb piszok is károsan befolyásolja a szelepek működését.

A háromágú váltócsapnak a csapházba pontosan becsiszolva és zsírozva kell illeszkednie; vigyázni kell arra, hogy be ne szoruljon és kézzel átváltható legyen.

A henger és dugattyú között előálló tömítetlenségen új bőrkarmanttyúk behelyezésével, nagymérvű berágódásoknál és kopásoknál a hengerek felfúrásával és új dugattyúknak készítésével lehet segíteni.

A szelepek tömítetlenségét pontos és szakszerű becsiszolás szüntetheti meg.

A dugattyúrudak csapjai tisztán tartandók és időnként olajozandók. A nyomókar tengely-csapágyak olajozásáról szintén gondoskodni kell.

Főszabály az, hogy a fecskendő összes alkatrészei, melyek egymáson surlódnak, csúsznak, gördülnek vagy egymásban forognak, a kopások kiküszöbölése végett olajozandók, vagy zsírozandók.

Nem elégséges azonban az, hogy a fecskendőszerkezet kifogástalanul működjék, hanem szükséges az is, hogy a szerkezetet szállító alváz (kocsiszerkezet, targonca), ugyancsak jó karban legyen.

Az alváz tengely csapjainak kenéséről, az előkocsi úgynevezett ötödik kerekének és derékszögének zsírozásáról, a rúgószemek és rúgózárcsapok olajozásáról ép úgy kell gondoskodni, mint amilyen figyelemmel kell ellenőrizni a kocsis

**Vásárlásnál
hivatkozzék
a
Tűzrendészeti
Közlönyre**

a küllők nem mozognak-e, a kerékagyak nem repedtek-e stb., mert bármily kifogástalan állapotban legyen is a fecskendőszerkezet, egy keréktörés például lehetetlenné teszi a helyszínen való megjelenést. A repedt faagyakba beszívargó víz, azokat tönkreteszi és kivonuláskor a kerék kifordul és használhatatlan lesz. Vasból készült úgynevezett Uchatius kerékagyak alkalmazása növeli az alváz biztonságát.

Fontos a víztartómedencének a vizsgálata is. Ügyelni kell arra, hogy a vaslemezből készült medence ne rozsdásodhasson meg, mert ez idővel a lemeznek kilyukadásához vezet. A régi festékréteg lekoparásával, újra való minizálással és festéssel lehet a bajt megelőzni.

Használat után gond fordítandó a fecskendőszerkezet teljes víztelenítésére (télen nagy hidegben a visszamaradó víz befagyása tönkretelheti a szerkezetet).

Ha visszatekintünk a fent felsorolt tanácsokra, nagy munkának tűnhetik fel egy elhanyagolt fecskendőnek a *karbahelyezése*. A karbahelyezés tényleg nagy munka, de egy jó fecskendőnek a *karbantartása*, már gyerekjáték: naponta pár perc alatt elvégezhető.

Törekedjünk tehát arra, hogy fecskendőket sohase kelljen karbahelyezni, hanem csak karban tartani, vagyis ha a tűzoltószergyártól megkaptuk a fecskendőt, szenteljünk annak naponként pár percet, s akkor a fecskendők mindenkor kifogástalan állapotban lesz.

A fentiekben ismertetett alapelvek vízszállítókoszlik, vésvonatok, szerkoszlik stb. karbantartását illetőleg is irányadók.

2. Motoros és autófecskendők.

Miután a motoros és autófecskendők szerkezetüket és kivitelüket illetőleg nem oly egységesek, mint a kézfecskendők, karbantartásukra részletes tanácsokat nem adhatunk, hanem csak általános érvényű szabályokat ismer-tetünk:

a) Olajozás pontosan a szállító gyár utasítása szerint eszközendő, olaj-pótlás és csere, a télen és nyáron előírt olajak minősége végte-lenül fontos. A golyóscsapágyak és tömszelence olajozására és zsírozására nagy gond fordítandó.

b) A motorhűtés lelkiismeretesen ellen-őrízendő, a hűtővezeték tisztántartása nagy

c) Víztelenítésre is nagy gond fordítandó (télen fagy-veszély).

d) Üzemutáni kezelés: szivattyú és szívó-vezeték átmosása, motor áttisztítása, újra való olajozás, zsírozás, üzemanyagpótlás, gondos át-vizsgálás, esetleg tömítés csere, meglazult csa-varok utánhúzása stb.

A házi, gyakran ismétlődő üzempróbák fontosságát e szereknél fokozottabban hangsú-lyozzuk.

3. Létrák.

A tűzoltólétrák általában száraz, levegős helyen tartandók. Nedvesség épp úgy árt a lét-rának, mint a túlságos meleg.

A tűzoltólétrákat gyakori, alapos vizgá-latnak kell alávetni. Figyelni kell arra, hogy a farészekben nem mutatkoznak-e repedések, a fókaspólások nem lazultak-e meg? Meg kell vizsgálni a vasalásokat és az ezeket tartó csa-varokat.

alább két ember súlyának megfelelő teherpró-bákkal kell ellenőrizni.

Tűzoltólétráknál a görgők, csúsztató-vasa-lások, kötelek, kötélvezető csigák, támrúdas létráknál a támrúdasalások gondos vizsgálat alá veendők.

A csúsztatóvasalások zsírozásáról, az esési záruk és görgők olajozásáról nem szabad meg-feledkezni.

A létrákról esetleg lekopott finnisz, illetve lakkréteg szakszerű pótlásáról is gondoskodni kell. Többrészi, nagy magasságú kihúzható, kü-lönléle alvázakra szerelt, esetleg elforgatható létrák karbantartása fokozott szakszerű figyel-met és gondosságot igényel.

A forgótoronyszerkezet, a felállító és ki-húzó mechanizmus karbantartására épp oly gond fordítandó, mint a létrát hordozó alváza-ra.

A létragyarak ily létrák szállításakor rész-letes kezelési és karbantartási utasításokat ad-nak, melyek épp oly pontosan betartandók, mint a motorosfecskendők előírásai.

Esetleg felmerülő javításokat csakis lelki-ismeretes gyakorlat és szakszerű kéz végezhet, mely tudatában van munkája fontosságának és felelősségének.

Tűznél való használat után a létrákat leg-először a rájuk hullott víztől kell megszabadít-tani, mert hosszabb ideig vizesen hagyva a lét-rákat, nagyobb bajok keletkezhetnek. Nemcsak a farészeket kell gondosan leszáritani, hanem az összes vasalásokat is lelkiismeretesen meg-tisztítani s ezután zsírozni és olajozni. Taná-csos ezek után a létrákat felállítani, kihúzni, egyszóval kipróbálni is.

4. Egyebek.

A használat után való alapos tisztogatás s karbahelyezés kötelessége természetesen a fenti három csoportba nem tartozó egyéb tűz-oltószerekre is vonatkozik.

A vegyifecskendők használat után haladék-talanul megtisztítandók és a szállítógyár uta-sításai szerint újra töltendők.

A nyomótömlők használat (tűz-vizesgya-korlat) után kívül belül gondosan megmosan-dók s lehetőleg felakasztva levegős helyen szá-rítandók. A szárítás semmiesetre se történjék napon, mert a hirtelen száradás a tömlők anya-gát megbontja és használhatatlanná teszi. A tömlőknek addig kell száradniok, míg kívül-belül teljesen ki nem száradnak. Ezután teker-csekbe göngyöltendők s ugyancsak napmentes levegős helyre, nem laposan, hanem élére ál-lítva, s nem közvetlen a fal mellé állítandók. Legegyszerűbb egy lógó léces állványba he-lyezni őket úgy azonban, hogy a tekercek kö-zött is hézag legyen, hogy a levegő minden ol-dalról körüljárhassa őket.

A tömlőcsavarzatok is gondosan megtisz-títandók. A használhatatlan, vagy hiányzó gumitömítőgyűrűk újakkal pótlandók.

A tűznél felhasznált szerszámokat, mászó és bontó eszközöket stb. éppúgy karba kell he-lyezni, mint a világító eszközöket, légzőkészülé-keket és álarcokat.

Legvégül a tűzoltók egyéni felszerelése is sorra kerüljenek.

A tűzoltók egyéniségét a tisztaság és az állandó harcrakészség is jellemzi s ha ezen két tulajdonság velejárója a gondozásunkban lévő tűzoltószereknek is, úgy veszély esetén közös munkálkodásunk eredménnyel fog járni.

Modern kémiai oltószerek

Írta: Szalay Lajos dr., a budapesti önk. tűzoltótestület parancsnoka

A XX. század a technikai fejlődés rádiókorszaka! Mindazon elméleti eredmények, melyeket az előző évszázad tudósai összehordtak, ebben a században váltak igazi életté, ekkor igyekeztek egyszerre mindazokat az emberiség javára, a civilizáció szolgálatára realizálni. S ha a század elején óriási léptekkel haladt a technika a fejlődés útján, az a háború természetes következménye folytán, annak utána még nagyobb tempót vett fel.

S ha ezt szigorú általánosságban minden tudományra és technikai ágazatra elfogadhatjuk, meg kell állapítanunk azt is, — habár lassabb ütemben is — de erre az időre esik a tűzoltóság technikai felkészültségének modernebb alapon való fejlődése, mely különösképen az exploziósmotorok bevezetésében nyilvánult meg, a tűzoltás szolgálatában. Gyors kivonulási lehetőséget biztosított, nagy vízszállító-képességű motorosszivattyúk beállításával — nemkülönben az egyéb, tűzoltási eszközök hasonló fejlődésével a tűzoltás biztonságát és sikerét oly fokra emelte, melynél többet alig kívánhatunk.

De a technikai fejlődés nem egyirányú! Fejlődik annak minden ága és különösen a háború kifejlesztette a legszélesebb tudományág iparát, a kémiai iparát. Ez a fejlődés azonban a tűzoltást is újabb és újabb feladat elé állította és állítja.

Tudjuk azt, hogy vannak anyagok, melyek ha égnek, nem oltathók el vízzel. Sőt, vannak anyagok, melyek víz hatására meggyulladnak és vannak megint, melyek vízhatásra a tüzet élesztik. Kellett tehát a tűzoltó technikusoknak olyan anyagokat a tűzoltók rendelkezésére bocsátani, melyekkel a fenti esetben is hatásos oltást lehet végezni.

De a fenti eseteken kívül is állandó törekvése volt a tűzoltóknak, hogy tűzoltással kapcsolatban s elkerülhetetlen, sok esetben szinte katasztrófális nagyságú vízkárt — a taktikai fogáson kívül a víz oltóhatásának emelésével csökkentésük, vagy pedig a víz kiküszöbölésével — tűzoltás céljára alkalmas anyagok felhasználásával minimálisra szállíttassék le az oltási kár. Ezen törekvés megvalósítása alapján kerültek a kémiai oltóanyagok a tűzoltó kezébe, s megnyitotta a lehetőségét annak a ma még utopisztikus gondolatnak, hogy a vizet teljesen kiküszöbölhessük a tűzoltásból ott, hol a legkisebb vízkárral is számolni kell.

A kémiai anyagokat tűzoltás céljaira már meglehetősen régi idők óta próbálták felhasználni, azonban mint mindenben, itt is szükséges a természetes fejlődés, hogy igazi célját elérje. Ki ne hallott volna a régi idők tűzbombájáról, mely gömbalakú üvegest, megtöltve ammóniákkal vagy sós, timsós vízzel — kifolyik — az égő tüzre fejt ki fokozottabban oltóhatást. Hogy ezen alkalmatlanság nem ért többet, mint egy ártatlan háziszor, azt könnyen elgondolhatjuk.

A ma is hatásos és komoly hatást elérő — s speciális oltási céloknak is megfelelő anyagok előfordulnak halmazállapotuk szerint:

1. szilárd, 2. cseppfolyós (folyékony) vagy 3. gáz- halmazállapotban. Hatásukat, mint a víz, szintén, csupán fizikai módon fejtik ki. Először hűtőhatásukkal (elpárolgásukhoz szükséges hőelvonás által) másodsor a tüzre jutott oltó

méke az égést tápláló, élesztő levegő, illetőleg oxigénréteget az égő felülettől elválasztja, annak az égő anyagokhoz jutását megnehezíti, vagy pedig a levegőben az oxigént annyira felhígítja, hogy az égés teljesen lehetetlenné válik. Itt kell rámutatnom arra, az esetleges téves fogalomkeltés elkerülése végett, hogy a mai napig használt ú. n. kémiai anyagok, mint fentebb jeleztem, tisztán fizikai alapon fejtik ki oltóhatásukat és ezért azon meghatározás, hogy vegyi, vagy kémiai oltás téves, hanem kifejezésben helyes, hogy kémiai (vegyi) anyagokkal való oltás. Kémiai oltás az volna, ha az oltóanyagokat az égő anyagba keverve, annak anyagában oly változást idéznék elő, mely új változott anyag nem éghető. Ilyen, hogy egy példával megvilágítsam, ha növényi, vagy állati zsírokat luggal, pl. luggó, vagy oltott mésszel, esetleg szalmiákszesszel, vagy szodabikarbonát vizes oldatával keverem, az átalakul zsírsavas sóvá, vagyis szappanná, mely vizes oldatban lévén nem égő anyag. Itt tehát egy tartályban égő zsírsavat vegyi úton akarnék oltani, úgy a fentemlített lugos vizes oldattal kellene összekeverni — midőn átalakulna szappanos vizes anyaggá, — az égés megszűnne. Ez esetben kémiai oltást végeztem, mert az oltásra oly anyagot használtam, mely az égő anyagot teljes anyagi karakterében átalakította. Ilyen kémiai oltást mégsem lehet tűzoltás céljaira felhasználni, mert a kémiai átalakulás (reakció) rendszeren hőtermeléssel jár és pedig az anyag minőségétől függően, néha rendkívül heves — exploziószzerű, mely nagyobb kárt okozhat, máskor pedig annyira lassú és speciális körülményeket igénylő a reakció lefolyása, hogy arra a tűzoltóság nem vállalkozhat. De különben is elképzelhetetlen a kémiai hatás alapján való oltás azért is, mert hisz minden anyagnak más és más a hatóanyaga (reagense) és így a tűzoltóságnak egy komplett vegyészeti gyár raktárát kellene beszerezni és szükség szerint oltásra készen tartani. Marad tehát a tűzoltóság részére a fizikai hatás alapján oltó kémiai anyag, a víz oltóhatásának kisebb-nagyobb értékével, de minden esetben annak hátránya nélkül, hogy vízkárt okoznának.

Bár sokféle kémiai anyag lett javaslatba hozva, a gyakorlatban megmaradt anyagok száma nem nagy, inkább a vele kapcsolatos készületek, nagyságuk, alakjuk, szerkezetüknél fogva variálódhatnak nagyobb számban és vannak kitéve inkább fejlődésnek.

Helymegengedő terjedelemben ismertetem a főbb típusú oltóanyagokat, főbb tulajdonságaikkal. Mint fentebb jeleztem, mindhárom halmazállapotban vannak jó kémiai oltóanyagok.

A folyékony kémiai tűzoltóanyag legkülönbözősebb képviselői: 1. a sósvizek. Abból az elgondolásból, hogy e sóoldat forrponjtja magasabb, mint a közönséges vízé és így hűtőhatása nagyobb, továbbá, hogy az égő anyagra fecskendezet sós oldatból a víz elpárolgása után visszamaradt sóréteg azon védőréteget képez — az elzárja a levegőrétegtől azt — ezáltal hatásosabb oltóhatást fejt ki, továbbá a só bomlása a hő hatására szintén nagyobb hőmennyiséget von el a tüztől, — mind helyes elméleti elgondolás, azonban ha számszerűen ellenőrizzük az így előállott oltóhatást, rájövünk arra, hogy az oltóhatás

vízmeztakarítást — ezáltal vízkárt csökkenteni, mert semmivel sem fogok kevesebb sósvizet felhasználni, mint közönséges vizet. Nehézséget okoz a tárolása is, mert előre elkészített nagymennyiségű oldatot kell tartanom készenlétben.

Sót használhatunk bármilyet, mely gazdasági szempontból számításba jöhet. Így szodabikarbonát, kősó, glaubersó, szalmiáksó.

Nem is mentek át általános használatba a sóoldatok — kivéve a szodabikarbonát. Jóllehet, itt sem primär cél a víz oltóhatását vele fokozni, — bár ezen feltételnek is eleget tesz — hanem inkább egyik tulajdonságát felhasználni a víznek nyomással való szállításra — fecskendezésre.

A szodabikarbonát vagy kettedszénsavnátrium, vízben oldható só, mely savval (sósav, kénsav, ecetsav) keverve erős pezsgés közben megbomlik és szénsav fejlődik. Zárt edényben a fejlődő szénsav nyomást gyakorol a vízre és azt a kivezető csövön sugár formájában szorítja ki tartányából. A kiömlött víz azonban fokozottabb mértékben fejti oltóhatását, mert benne feloldott szénsav van, szódavízhez hasonlóan. A szénsav részben a nyomáscsökkenés, részben pedig a melegtől a vízből kiszabadul, felhigítja a levegőt, az égést csökkenti, másoldalról pedig a vízben oldva maradt szodabikarbonát az égő anyagra kerülve, az tovább bomlik és pedig szénsavra és szódára, mely fokozza a fenti hatást, elzárja és hígítja a levegőt az égés felülete körül, a szóda pedig, mint a sóoldatnál, az égő anyagra rakódik, azon védőréteget képez, távol tartja attól a tüzet tápláló levegőt.

A fenti oltófolyadékhöz használendő készülékekből különböző típusok vannak forgalomban, különböző nagyságban és alakban, de mindegyiknél egy elv alapján, hogy a szénsav nyomja ki a készülékekből a folyadékot.

A szénsav pedig vagy a hydrokarbonatos oldatból fejlődik úgy, hogy a szükséges pillanatban a készülékben elhelyezett sósavat tartalmazó üvegtubust ütőszeg segítségével összetörjük, annak tartalma keveredik az oltófolyadékkal, azt szénsavfejlődés mellett megbontja, a következő kémiaegyenlet alapján:

A keletkezett konyhasó (NaCl) vagy nátriumszulfát (Na₂SO₄) a vízben marad oldva, a szénoxid (CO₂) pedig felszabadulván, gáznyomást gyakorol a folyadékra.

Más készüléknél a kénsav egy ólomedényben van, mely ugyancsak lazán ólomsapkával van lezárva, szükség esetén a készüléket megfodítják, a kénsav az oltófolyadékba ömlik, azt megbontja.

Vannak készülékek, hol úgy a szodabikarbona, mint a kénsav külön üvegtubusban tárol és egyszerre törik össze mindkét edény a szükséges időben. És vannak készülékek, melyeknél a szénsavgáz acélpalackban van rászerezve és összekötőcsővel, szelep kinyitásával adható nyomás az oltófolyadéknak.

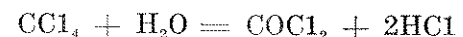
Ezen típusú vízzel oltó készülékek természetesen csak általános használatra alkalmasak, tehát csak vízzel oltható tüzeknél alkalmazhatók, ezért is csupán mint kézi készülékek nyernek alkalmazást a magángyakorlatban, — tűzoltóknak azonban nem képezi felszerelését.

tosságúak a folyadékkal oltó készülékek között azok, melyeknek az oltóanyaga szélesebb körben és speciális esetekben is alkalmazhatók. Így benzín, olaj, stb. tüzeknél és elektromos berendezések égésénél.

Ezen csoport legfontosabb képviselője: Széntetraklorid (röv. Tetra) Tetraklormethian, Benzinoform). Víziszta folyadék, édeskés, kloroformhoz hasonló szaggal, fajtsúlya 1.6, forr-pontja 76.5°—24.7° C-nál kristályos anyaggá dermed, vízzel nem keveredik, mivel fajtsúlya annál lényegesen nagyobb, annak fenekére ülepszik. Villamosáram-vezetőképessége olyan kicsi, hogy nagyfeszültségű 5—10.000 Volt feszültségű áramnál is teljes biztonsággal használható, mint oltóanyag. Maga az anyag neutrális kémhatású, kitűnően oldja a zsírokat, olajakat, viaszt, gyantát és kaucsukot. Vasat és rezet hosszabb érintkezés esetén gyengén megtámadja, éppen ezért a készülékek ólom vagy zinnréteggel látandók el.

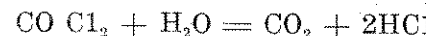
A physiológiai hatásáról az adatok nagyon eltérőek. Wöhler 1874. org. kémiájában a kloroformhoz hasonló anestetikus hatást tulajdonított neki. Ugyancsak C. Göring (Chem. Zeitung 1903.) a gyapot tetrával való zsirtalanítása ellen emelt szót hygieniai szempontból. Mindenesetre feltétlenül lesz fiziológiai — és elsősorban narkotizáló hatása, mi mellett szól az is, hogy angol orvosok kloroform helyett narkotizáló szernek ajánlották mütéteknél. (E. Schmidt Lehrbuch der pharm. Chemie 1893.)

Tűzoltó szempontból azonban kevés szerepet játszik ezen tulajdonsága, mert a tűzoltó oly töménységű tetrával és oly hosszú ideig nem jut érintkezésbe, hogy ezen káros hatását érvényesíteni tudná. Nemkülönböztetve hasonló a helyzet a tetrának bomlási terméke tekintetében. Nevezetesen a vélemények két részre oszlanak a Tetrának egészségügyi szempontból tűznél való használhatósága tekintetében. Vannak, kik elvetik, dacára kitűnő oltóhatásának azért, mert állítólag tűzre fecskendezve — megbomlik és rendkívül mérges anyag — a phosgen — keletkezik belőle a következő egyenlet alapján:

(Tetra) (vízgőz) phosgen) (sósav)

A keletkezett phosgen tovább bomlik vízgőz hatására:

Összevonva a két egyenlet kezdeti és végállapotát, tehát a Tetra tűz hatására szénsavra és sósavra bomlik, tökéletes égésnél, illetőleg elegendő vízgőz jelenlétében:

Tehát feltehető, hogy tényleg keletkezik phosgen Tetrával való oltásnál, azonban rendkívül ritka esetben akkor, ha nincs jelen elegendő vízgőz. Ez pedig csak a legkritikább esetben állhat elő, pl. izzó fémeknél, mert szerves anyagok égésénél mindig keletkezik égésterméként vízgőz, mely viszont pillanatok alatt elbontja a keletkező phosgent.

A phosgen rendkívül veszélyes mérgező gáz, mely kismértékben köhögési ingert, nagyobb mennyiségénél fulladásos halált okoz. (Tüdőméreg!)

A Tetra barátai pedig a teljes veszélytelenséget hangoztatják és használatát minden korlátozás nélkül helyénvalónak tartják.

Tűzoltók, kik nem hivatottak ezen kérdést eldönteni, leghelyesebben teszik, ha igénybeveszik a Tetra különben kitűnő oltóhatását, de különösen zárt helyiségben való oltási művelet után friss levegőre mennék és gyors szellőztetést alkalmaznak a helyiségben. Nedves szivacs, ruha, az orr és száj előtt szintén megbízható preventív intézkedés.

A fenti egyenletnél láttuk, hogy a Tetra végső égési terméke sósavgáz, mely vízzel sósavgőzzé alakul, lecsapódik, tárgyra, emberre, kisebb marásokat, bőrön csípő-maró érzést kelt, erős köhögési ingert okoz. Tehát ezen szempontból is ajánlatos beavatkozás után gyorsan friss levegőről, szellőztetésről gondoskodni.

A Tetra nem égő anyag, azonban tűzre fecskekezve, nagyon könnyen bomlik és pedig rendkívül erős fekete füstképződés mellett. Oltóhatása nem annyira a hűtő hatásában, mint inkább a nehéz gőznek levegőt elzáró tulajdonságában van, melyet fokoz a könnyű bomlás, mely részben hőelvonással jár, hűtést idéz elő, de leginkább a sűrű szénrészecskékkal telített gőzök és gázok azok, melyek teljesen elzárják, illetőleg erősen felhígítják a levegő oxigénjét.

A széntetraklorid különösen kitűnő szolgálatot teljesít elektromos berendezésű üzemeknél, továbbá vízzel nem oltható égő folyadékok oltásánál (benzin, benzol, petróleum, naftalin tüzek).

A Tetrához használt készülékek hasonló elvben vannak megszerkesztve, mint a vizes oltókészülékek és a szénsvat használják fel a készülékben nyomás előállítására. Így vannak kétpatronos készülékek, hol a kénsav és szódabikarbóna külön patronban van elhelyezve, melyeket használatbavételkor ütősegecs segítségével összetörnek. A fejlődő szénoxid nyomása szorítja ki azután a Tetrát a tartányból. Másik fajtája, hogy a készülékbe 6—8 atmoszféra levegőt nyomnak és nyomás alatt áll a használatig, vagy pedig külön nitrogén vagy szén-savpalack van hozzáépítve és annak ereje nyomja ki a Tetrát.

Ma már forgalomban van 50—100 kg-os tetrás szállítható készülék, sűrített nitrogénnyomással, úgy hogy tűzoltóság részére is komoly beavatkozási felszereléssé lett.

Ugyanezen csoportba tartozó szintén kitűnő oltóhatású anyag, mely sok tekintetben hasonlít a tetrához, hatásában annál jobbnak is mondható, azonban magas ára miatt nem terjedhet el általánosan, — ez a Methylbromid. (CH_3Br)

Csak pár év óta van csupán forgalomban és kisebb készülékekben közlekedési eszközökre van szerelve.

Szintén víztiszta folyadék, melynek forrása normális nyomásnál $+4.5^\circ\text{C}$ -nál van, fajsúlya 1.664, gőzének fajsúlya 3.66. Maga nem ég s az égést nem táplálja. A rendkívül alacsony forrása, valamint a magas gőz fajsúlya elsőrendűen alkalmassá teszi tűzoltásra. Oltóhatása azon alapszik, hogy a készülékben részben saját gőznyomása, részben pedig nitrogéngáz nyomása alatt áll, — a nyomás felszabadításakor az alacsony hőfokon forró folyadék pillanatok alatt gőzzé alakul, mely expansióból kifolyólag jelentékeny hőt köt le, — hűti az égő felületet — másrészt pedig gőzének fajsúlya 3.5-szer oly nehéz, mint a levegő fajsúlya, így az égő felületre széjjelterjeszkedve, elzárja a levegő hozzáfutását.

Mint a tetránál, úgy itt is ellene szól a methylbromid anesztetikus hatása, meg bomlási terméke a bronchidráció, mely hellelmetlen is

lönböző közbenső keletkezett bomlási termékeiről, mint a tetránál a phosgen —, eldöntve még e kérdés azonban nincs. Mindenesetre a gyakorlatban előfordult több szerencsétlenség, óvatosságra int és használata csak szabadban és csupán kisebb készülékben ajánlható. Kitűnő oltóhatását közlekedési eszközök, — rossz elektromos vezetőképességénél fogva pedig villamosberendezések tűzénél lehet elsőrendűen felhasználni. Szélesebb körben nagyobb teljesítőképességű készülékek üzembeállítását, tűzoltóság által való használatát a fenti mérgező hatásán kívül a magas ára is korlátozza.

Legközelebbi alkalommal a haboltás és portolás előnyeit, illetve hátrányait fogom ismertetni. (Folytatjuk)

Válasz a kismotorfecskeendő-szerelés kritikájára

Írta Hunyadi László önk. szakaszparancsnok

A Tűzrendészeti Közlöny októberi számában, a 149. oldalon „Verseny kismotorfecskeendővel” című, névtelenül megjelent cikkhez kívánok hozzászólni. Személyesen néztem végig a Vácon megrendezett kismotorfecskeendő-verseny lefolyását. Mint a versenyt nyerő kiskúnhalasi csapat versenyen nem szereplő szakaszparancsnoka, kíváncsi voltam, hogy a bírásokodó és nem bírásokodó hivatásos és önkéntes tisztek milyen véleményt nyilvánítanak a szerelések és támadások kivételére vonatkozóan.

A verseny előtt majdnem mindenki annak a véleményének adott kifejezést, hogy kismotorfecskeendővel versenyezni nem lehet. Ez tényleg így van, ha a mozdony- vagy kocsi-fecskeendők szerelésével hasonlítjuk össze a kismotorfecskeendő-szerelést — elméletben. A gyakorlat azonban mást mutatott. Míg a kocsi- és mozdonyfecskeendőnél a szerelések végrehajtásában a hozzá nem értő laikus közönség is gyönyörködhet, a felvonulás, a mozdulatok, a szerelés véghezvitele elválaszthatóan megkülönböztethető egyes szakaszaiban, addig a kismotorfecskeendőnél megkülönböztethető tagoltság alig lehetséges. A kismotorfecskeendő szerelése a gépeknél, robbanómotoroknál megkövetelendő gyorsaságot tükrözi vissza, szakítva az immár elavult régi szerek szerelésével. A szerelések és támadási gyakorlatok után az ott jelenlevő hivatásos és önkéntes tisztek a legnagyobb meglepetésüknek adtak kifejezést. Elhibáztottnak tartom tehát azt a bírálatot, mely a régi, a kismotorfecskeendőkire nem alkalmazható szerelési módszer mellett tör pácát. A kismotorfecskeendő neve is már magában rejtje a gyorsaságot, a gépek teljesítőképességéhez megkívánt újítást, a gyors- és újabb szerelési módszert. Ez a szerelési mód pedig nem lehet más, mint az erőknél a gyorsaság kifejtésére való irányítása, a szerelők számok gyorsaságának és teljesítőképességének teljes kihasználása. A kritikusk egyik kifogása az, hogy a szívó- és nyomóoldali számok nem csak a saját oldalakon szereltek, hanem segítettek a másik oldalon is. Szerintem az, hogy a nyomóoldali egyes elvégezvén a maga teendőit s amíg a maga munkája elvégzése után tétlenül állt volna, segített a szívóoldalnak, ez helyes, mert így kihasználva a gyorsaságot a gyorsaság a szerelési idő megrövidítésére törekedett. A kismotorfecskeendő szerelési módjának

arra törekednek, hogy kevés létszámmal, a modern gépek (harci eszközök stb.) kívánalmainak szem előtt tartása mellett, kevés emberi erővel gyors beavatkozást és nagy teljesítőképességet érjenek el, a tűzoltóságoknál is erre kell törekedni, mert mint tapasztalatból tudjuk, itt is roppant fontossággal bír a gyors beavatkozás, az erőknél céltudatos teljesítőképességre való teljes kihasználása. Amint a katonaságnál is arra törekednek, hogy a kor kívánalmainak megfelelően fejlesszék és alkalmazzák a mindig változó, de mindig újabb támadási és védekezési módszereket, a tűzoltóságoknál újabban elterjedt modern gépek szintén megkövetelik a modernséget, a céltudatos újítást.

A kritikus másik megállapításában kifogásolja (Tévedés! Nem kifogásolja, csupán mint az egységes szabályzattól való eltérést, megemlíti. Szerkesztő megjegyzése.), hogy a harmadik tömlőtekereset a csővezető vitte és gurította ki, közben, hogy ezt a feladatát hibátlanul teljesíthesse, a sugárcsövet az övébe dugta. A kismotorfecskendő szerelésénél a csővezetőnek ilymódon való kihasználása megint csak helyes, mert a gyors beavatkozást szintén jelentősen elősegíti. Ha a csővezető csak a sugárcsövet vinné ki, a második tömlő végénél hosszú másodperceket kellene tétlenül eltöltenie, amíg a nyomó kettes a kettesszámú tömlőt az elsőszámúval összeköti, majd visszamegy a harmadik számú nyomótömlőért, azt kigurítja s újra vissza kell mennie legalább az első számú nyomótömlő végéig, hogy kiigazítson. Ez olyan hosszú idő, amennyi előnyt a tűzoltóság a tűznek nem adhat. Ezalatt a csővezető pedig mást nem tehetne, mint gyönyörködni a mindjobban lábrakapó lángnyelvek szeszélyes pusztításában. Ha összehasonlítjuk a mozdony- és kocsifecskendő szerelését a kismotorfecskendő szerelésével, látni fogjuk, hogy amíg ott kilenc ember szerel négy szívó- és négy nyomótömlőt, addig a kismotorfecskendőnél öt ember szereli a négy szívó- és három — tehát csak egy szakasszal kevesebb — nyomótömlőt. Ha pedig a támadás megkezdésétől a beavatkozásig tartó időtartamot lemérjük, látni fogjuk, hogy a régi módszer szerint szerelő kilenc ember szerelési idejénél a kismotorfecskendő öt embere a „halasi“ módszer szerint lényegesen jobb, de legrosszabb esetben is ugyanannyi időt ér el.

Ha mindezeket figyelembe vesszük, ha nem burkolódzunk az újításoktól való merev elzárkózás megkopott köntösébe, mindenkinek helyeselni kell azt a nemes szándékot, mely arra törekszik, hogy embertársaink életét, embertársaink vagyonát, ezáltal a nemzeti vagyont minél rövidebb időre engedje át e veszélyes elem a borzasztó károkat okozó tűz pusztításának.

A kismotorfecskendő szerelésének „kiskúnhalasi“ módszer szerint való helyességét igazolják azok a véleménynyilvánítások, melyeket az ott jelenlevő hivatásos és önkéntes tűzoltótisztek gratuláció formájában juttattak kifejezésre a győztes csapatnak, még az eredmény kihirdetése előtt. Ugyanennek az elismerésnek hódol az is, hogy nemcsak a csonkaországi hivatásos és önk. parancsnokok, hanem megszállott területekre valóik is kértek leírást a Halason készített és Vácon bemutatott kismotorfecskendő szereléséről, s nem utolsósorban az, hogy ezzel a hibázott és kifogásolt újítással lett első a halasi önkéntes tűzoltótestület csapata.

Írta: *Bíró Áron* okl. tűzoltótiszt, tűzoltótiszt-gyakornok

(Folytatás)

Lépcsők. Tűzrendészeti szempontból igen nagy jelentőséggel bírnak az épületeknél a lépcsők. A lépcsők szerkezetileg lehetnek:

1. teljesen aláfalazott lépcsők, mely teljesen tűzbiztosnak mondható;
2. csak egyik oldalon befalazott, másik oldalon alátámasztott lépcső, mely csak akkor tűzbiztos, hogyha a lépcső anyaga is teljesen tűzbiztos;
3. az egyik oldalon befalazott, a másik oldalon lebegő lépcső, mely csak akkor tűzbiztos, hogyha anyaga műkö vagy vasbetón.

Tekintettel egyrészt arra, hogy az egyes anyag tűzben való viselkedéséről már előbb is volt szó, másrészt pedig azért, mert nem céloz magasabb épületekkel foglalkozni, hanem csak a vidéken általánosságban elterjedt építési módokkal, dacára annak, hogy igen nagy jelentősége van a lépcsőknek tűzrendészeti szempontból, azokkal részletesen foglalkozni nem kívánok, hanem hangsúlyozom, hogy a lépcsők építésénél igen nagy gondot kell fordítani arra, hogy azok anyaga *tűzbiztos* legyen, mivel a lépcsőkre emberéletek vannak bízva. Igyekezniünk kell arra, hogy a lépcsők közelében tűzveszélyes anyagot ne tartsunk s minden erőnkkel arra kell törekedniünk, hogy a lépcsőházban tűz ne keletkezhesen s a máshol keletkezett tűz a lépcsőtől távol legyen tartva, illetve annak a lépcső felé való terjedését minden erővel akadályozzuk meg.

Tetőszerkezetek. A tetőszerkezeteknél szó lehet annak

1. anyagáról,
2. szerkezetéről,
3. a fedési módokról.

A tetőszék anyaga lehet puha-, keményfa, hengerelt vagy szögvas, vasbeton.

A puhafa, mely a leggyakoribb anyag, igen tűzveszélyes és igen könnyen gyúl.

A keményfa nehezen ég, inkább csak szenesedik, használata, megmunkálása és drágasága miatt ritkább.

Hengerelt, vagy szögvas, csak nagymagasságú épületeknél, csarnokok, pályaudvaroknál alkalmazható.

Vasbetontető a legújabb, hogy a padlás-téren elhelyezett manzardszobák tűzbiztosan legyenek kiképezhetők.

Üveg-tetőről is lehetne beszélni, azonban ez nincs magában, hanem fa, vas, vagy vasbetonkeretben.

2. A tetőszék szerkezete.

a) Lapos fedél, melynek csak annyi a hajlása, hogy a víz lecsoroghasson. Anyaga faement, mely felülről kavics- és agyagréteggel van tűzbiztossá téve. A lapos fedél tűzrendészeti szempontból igen jól megfelel, mert hiányzik nála a tetőtűzek keletkezését okozó faszerkezetű padlásrész, azonban nagy hibája az, hogy csak úgy vízhatlan, ha jól van elkészítve. Hogyha szerkezeténél, vagy az anyag összeállításánál olyan hiba van, hogy a vizet átengedi, nem is javítható. Ez az oka, hogy még most is húzódoznak a lapos tetőtől.

b) Félnyereg fedél. Egy oldalra lejt. Oszlopa a tűzfal mellett van s tűzfalkapoccsal van

bekötve. A tetőhéj hajlás bádoggal, vagy habarccsal van a falazathoz zárva, azonban ha a bádogszegély kinyílik, akkor a hégzag a lángot tűz esetén odahúzza s így éppen legelőbb a tartószerkezet pusztul el.

c) Nyeregfedél kétoldalt,

d) Kontyfedél négyoldalt lejt. Szerkezetük:

Sűrű torokgerendás tető. Hátránya, hogy a sűrű gerendasor egyúttal a szoba mennyezete is. Tetőtűznél beég, szobátűznél pedig igen gyakran tetőtűz is keletkezhetik, különösen — amint már előbb is említettem — ha alul nádazva és vakolva, felül pedig kellőképp tapasztva nincs.

A szelemenek fedélszék a leggyakoribb. A főszerűállásokat 3—5 sor vízszintes szelemen köti össze s a szelemenek hajlás ellen könyékfakkal vannak alátámasztva. A szelemeneken fekszenek a szaruk, s erre jön a lécs ezekre a cserép stb. Palafödésnél deszkázni szokták a szarukat s erre fekszik fel a pala. Tűzrendészeti szempontból a lécezés sokkal jobb, mert a keletkezett tűz, keletkezése után mindjárt ki tud törni, míg a deszkázásnál sokkal nehezebben, s ez a körülmény a tűzjelzés késedelmes voltát idézi elő. A kötőgerenda alja 30—35 cm-el magasabban kell hogy legyen a padlástalaj felett. Ezzel és a tűzbiztos padlásburkolattal lehet elérni azt, hogy a padlás tetőtűz esetén nem ég be.

A sülyesztett fedélszék is szelemenek. Ez annyival veszélyesebb az előbbinél, hogy a fiókerendákat jobban éri a láng s a rászegezett fapárkány könnyen ledülhet.

Bakucos fedél a régi tölgyfateretők gyakori szerkezte. Tűzrendészeti szempontból azonos az előbbivel.

Manzardtető. Lakás, mosókonyha stb kiképzésére szolgál. A manzardszobát nem szabad úgy építeni, hogy a tetőgerendákra szegezünk deszkát, még akkor sem, hogyha a deszka nádazva és vakolva van, hanem úgy kell építeni, hogy a manzardtető leégése esetén is a szoba fala, ablaka, mennyezete épen maradjon. A rabitzfal nem tűzbiztos elválasztás, amint azt később látni is fogjuk, így tehát ilyen esetben az sem alkalmazható.

Toronytető. A közepén felállított császárfala főerőssége s ebből sugarasan haladó fogak tartják a szarufákat. Ha az összefüggés megbomlik, azaz a császárfala kiég, az egész szerkezet labilis lesz.

3. Fedési módok. A fedési módok: nád, szalma, deszka, zsindegy, facement, cserép, pala, bádogg.

Ezek annyira veszélyesek, mint amennyire maga az anyag veszélyes, azonban a nád, szalma, deszka, zsindegyfedésnél számítani kell a röptűzre is, mert ezek igen könnyen meggyúlhatnak és igen kedvezőtlen anyagok a tűz továbbterjedésének megakadályozása szempontjából.

2. *Segédszerkezetek.* A segédszerkezetekhez tartoznak a válaszfalak, ablakok, ajtók, tetőablakok, eresz, díszek stb., padlásrekesztések, tüzelőszerkezetek és a világítás. Ezek, mint már a főszerkezetek ismertetésénél is említettem, nem az épület állékonyságát, hanem annak használhatóságát célozzák. Természetes dolog igen fontos tűzoltói szempontból az is, hogy a segédszerkezeteket ismerjük, mert hiszen tűz nemcsak a főszerkezeteknél keletkezhetik, s míg a főszerkezetek nagy általánosságban tűzbiztos anyagból készülnek, addig a segédszerkezetek

A *válaszfalak.* Lakások közt van úgy alkalmazva, hogy szerkezeteket nem tart. A válaszfalak rendszerint nem önhordók, amiért is a válaszfalakat vasgerendával kell alátámasztani. Rendszerint $\frac{1}{2}$ téglavastagságúak. A rabitzfal közepén vashuzal van, erre jön egy drótháló, amelyre gipszhabarccsal csapnak fel. Ha a rabitzfalat áttörjük, az tovább már nem használható. A tűznek elég jól ellenáll, azonban ha erős vízszög ér, igen könnyen bedől. A vasbetonválaszfal hasonlít a rabitzfalhoz, csak a háló nem gipszhabarccsal, hanem portland kavicsbetonnal van keverve, illetőleg a háló két deszkafal között van, s így lesz a deszkafal köze betonnal kitöltve, úgy, hogy a háló között marad. Természetesen a beton megkeményedése után a deszkák el vannak távolítva. Félreértések elkerülése végett szükségesnek tartom újólal hangsúlyozni, hogy azok a válaszfalak, melyek valami más szerkezetet tartanak és az épület állékonyságát szolgálják, nem tartoznak a segédszerkezetek közé, természetes is, hogy ezek a falak nem az előbb említett kivételben készülnek.

Ajtók, ablakok. Közlekedési; szellőztetési szempontból feltétlenül szükséges, hogy úgy a fő-, mint a válaszfalakra áttörések legyenek. Az ajtók és ablakok lehetnek puha-, keményfa, vagy vasszerkezetűek. Ugy az ajtók, mint az ablakok szerkezetet nem tartanak. Felettük kiváltás van, úgy, hogyha az ajtó, vagy az ablak kiég, a fal állékonysága nem szenved semmit. Kivételesen az ácsokos kétszárnyú ajtó, ahol boltív nincs, hanem a fal közvetlenül az ácsokon van. Ugyancsak kivétel a faszervezetű fal, ahol az ajtó vagy ablak kiégése esetén a fal is — természetesen — meggyúlhat. Földszintes házaknál, melyek nagyobb embertömegek befogadására nem szolgálnak, a házba való közlekedéshez elég egy ajtó is, mert hiszen tűz esetén az ablakok is használhatók kijárási, illetve menekülési céljaira. Természetesen vannak tűzbiztos vasajtók is. Azonban lakóházaknál ez nem fontos, mert lakóházaknál nem olyan nagy a tűzkeletkezési lehetőség, hogy vasajtók alkalmazása válna szükségessé. Az ablakoknál is az a helyzet, hogy a lakóépületeknél az ablakok fából és közönséges üveggel való üvegezéssel van. Természetes az, hogy olyan alkalmazású épületeknél, ahol nagy tűzkeletkezési lehetőségek vannak, úgy az ajtók, mint az ablakok kő, vagy vastokban levő, vasajtó, — Siemens, vagy elektrolikus Luxfer-, vagy Keppeler-féle üvegezésű ablakok vannak alkalmazva, melyek légmentesen zárnak, úgy, hogy a füstöt nem engedik át, — füstmentesek.

Az ablakoknak, ajtóknak igen nagy szerepük van a nagyobb tömegek befogadására szolgáló helyiségekben, ahol úgy az ablakok, mint az ajtók anyaga, nagysága tűzrendészeti előírás tárgyát képezi, melyet a tűzrendészeti hatóság — a tűzoltóság szakvéleménye alapján — a tervezési engedélyezésénél köt ki.

Ugy az ablakok, mint az ajtók nagyságánál, anyagánál tekintettel kell lennünk arra, hogy olyanok legyenek, hogy a házban tartózkodható legnagyobb embertömeg is, vész esetén torlódás nélkül ki tudjon az épületből jutni. Olyan helyiségekben, ahol a tűzkeletkezési lehetőség nagyobb, az ajtóknál és ablakoknál tekintettel kell lennünk arra is, hogy bizonyos ideig füstmentesek legyenek, továbbá, hogy bizonyos ideig a tűz továbbterjedését akadályozzák meg.

Tetőablakok. A tetőablakoknál tűzvédelmi szempontból kivétel az, hogy a tetőablakok

lehesen jutni.

Padlózat. Kétféle lehet: hideg és meleg. A hideg padolat anyaga beton, agyaglap, cementlap, mozaiklap stb., ezekhez hasonló anyag. Az anyagból láthatjuk azt, hogy a hideg padolat a tűzbiztos.

A meleg padolat anyaga fa, linoleum és az

fog és lánggal ég, míg a keményfa csak szenesedik. A linoleum is csak szenesedik, míg az azbesztpadolat teljesen tűzbiztos. A legelterjedtebbek a fapadolatok, melyeknél célszerű a tűzhelyeket beton, vagy kőlapra helyezni, valamint a kályhanyílás elé $\frac{1}{2}$ m² vasbádoglemezt elhelyezni. (Folytatjuk)

100 éves az aradi Önkéntes Tűzoltó Testület

Irta Dévényi Endre makói tűzoltóparancsnok

Kimegyek a laktanyaelőtti országútra. Arad felé vezet. És megnézem a kilométerjelzőt: Arad 73 km. Nagy távolság. Lélekben sokkal közelebb érzem magam Aradhoz. Érthető is, mert most ünnepli odaát az aradi önkéntes tűzoltóság fennállásának százéves jubileumát s mi, akik legközelebb vagyunk a magyar városok közül Aradhoz, kötelességünknek érezzük, hogy miután nem engedtek átmenni bennünket a határon, legalább lelkileg jelen lehessünk a legelső magyar önkéntes tűzoltótestület jubileumán, mert ez a százéves jubileum a magyar tűzoltóintézmény ünnepe, hiszen nemcsak a megalapítás, a fejlődés, de a jelenlegi tűzoltóélet is magyar szívekből táplálkozik a románok által megszállott magyar területeken.

A nagyszabású jubiláris ünnepség október 13-án és 14-én zajlott le Aradon, vándordíjas verseny rendezésével kapcsolatosan. Erdély és Bánát tűzoltótestületei nagyszámban vettek részt az ünnepségeken (150 tiszt és 500 tűzoltó). Szóban és írásban érkeztek az üdvözlések és a kétnapos ünnepség mintaszerű rendben folyt le. Ünnepi hangulat költözött Arad utcáira. Fuvószenekekarok ütemes indulóit verték vissza a házak falai. Az újságok hasábjait írták tele az ünnepségekkel kapcsolatos eseményekről.

Szombaton, október 13-án, az Aradmegyei Tűzoltó-Szövetség választmányi ülést tartott, amelyen Záray Jenő aradi tűzoltóparancsnok ismertette a vármegye tűzrendészeti állapotát, majd az Iparos-Otthonban a társasvacsorán Cotiou Romulusz dr szövetségi alelnök mondott köszöntőt a jubiláns egyesületre.

Vasárnap délelőtt a teljesen átjavított tűzoltólaktanyában folyt le a vándordíjas verseny, mely után a rendőrszenekekar vezetésével felvonultak a vármegyeháza elé és hangversenyt adtak a prefektus tiszteletére.

A díszközgyűlés a városháza nagytermében volt. Itt Nedelcu Miklós dr szövetségi elnök, Popa Constantin városi tanácsnok és Pauk Frigyes bánáti felügyelő mondtak üdvözlő beszédet.

Az Iparos-Otthonban tartott díszében megjelentek hódoló táviratot küldtek a királynak. Majd Laza Romulusz dr síriai parancsnok „az aradmegyei tűzoltóság lelkét, Záray Jenő aradi parancsnokot” köszöntötte meleg szavakkal. Záray rendezte az ünnepséget egymaga és ezalkalommal ünnepelte tűzoltói szolgálatának harmincéves jubileumát is.

Délután volt a vármegyei tűzoltószövetség közgyűlése, melyen Chera Flóra aradi főparancsnokot, Ghiba Mihályt, Nuscan György dr-t és Lamberth Miklóst terjesztették elő a felügyelői állásokra, akiket a prefektus nevez ki.

Az ünnepségek az aradi tűzoltók által bemutatott támadási és életmentési gyakorlatokkal értek véget.

Az ünnepségeken résztvettek Pauk Frigyes, Rus Adám timismegyei felügyelő, Blum Mór és Jakabffy Zoltán timisoarai, Bordás Lajos solantai, dr Caba és Pernecky nadlaci, Polyák András aradgai, dr Muscan chisineui, Vormittag glogovati, Schork Ernő aradul-roui, Laza Romulusz síriai, Ghiba Mihály pankotai, Nagy Pál inei parancsnokok és még nagyon sokan mások.

Így ünnepelték meg az első magyar önkéntes tűzoltóság működésének százéves évfordulóját — odaát. Magyarország csonka részéről senki sem lehetett jelen ezen az igazán szép és ritka ünnepségen. Pedig hogy a magyar tűzoltóság életében mit jelentett Arad város tűzoltósága, azt csak az tudja, aki ismeri a magyar tűzoltóság történetét. Arad tűzoltósága mindenkor kivette részét a magyar tűzoltóélet irányításából.

1830-ban alakult meg a testület, mint Aradi Polgári Egyesület. Abban az időben csak a debreceni diáktűzoltóság működött Magyarországon.

1876-ban, amikor az 1870-ben alakult Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnök nélkül volt s midőn a szövetségben igen erős ellentétek voltak, Arad vállalta el a III. nagygyűlés rendezését. S meg is rendezte azt olyan buzgalommal, hogy „55 hazai egylet 459 taggal jelentkezett” arra és 7 külföldi, 3 osztrák és 9 magyar tűzoltószergyáros állított ki az ünnepségek alkalmával, melynek rendezése 3807 frt. kiadással járt, amelyből 337 frt. hiány „az aradvárosi tűzoltókar pénztárából fedeztetett”.

1903-ban már öt tűzoltóság van Aradon: egy díjazott, két önkéntes, két gyári. A díjazott tűzoltók száma 20, az önkénteseké 106, a gyáriaké 69, összesen volt 195 tűzoltó.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség egyik legkiválóbb elnöke, Bánhidya Béla báró, az aradi önk. tűzoltótestület parancsnoka volt, alelnöke pedig Varjassy József, az „első aradi polgári kar” alparancsnoka.

Furcsa játéka a sorsnak, hogy ez a kitűnő tűzoltótestület 25 éves jubileumát 1855-ben, az abszolútizmus idejében, százéves jubileumát pedig román megszállás idejében érte meg s hogy 1830-tól 1919-ig, tehát 89 évig volt magyar uralom alatt s 1919 óta, tehát 15 éve kénytelen tűrni az elnyomatás keserű életét.

Mert keserű odaát az élet...

Magyar tűzoltótestvéreink összeszorított fogakkal tűrik nehéz sorsukat és fájó szívvel, és keserű ízzel a szájukban élik át a nap-nap után újult erővel feltámadó magyar élet kisemmizését... *Pedig, amint a tűzoltóünnepségen résztvevők neveiből is megállapítható: régi magyar időkben ottmaradt tűzoltók vezetik még most is a tűzoltóéletet és a szervezést is éppen olyan, mint ahogyan azt annak idejében a magyar szívek és magyar gondolatok megalapozták...*

Tűzoltó-szolgálat falun

Irta *Benkó Dezső* önk. parancsnok, Kisterenye

Hát van ilyen is? Kell, hogy legyen, hiba ha nincs. Valljuk csak be egész őszintén, hogy kevés az a magyar falu, ahol ezzel is találkozni lehet. Bármerre járunk, tapasztalhatjuk, hogy a mi népünk elég könnyelmű a rakott szekér tetején pípára gyujtani, cséplésközben, a kazlak között járva dohányozni. Könnyelműség, óriási könnyelműség! Azzal is sok helyen találkozni, különösen bányavidéken, hogy karbidlámpa világítása mellett éjjel csépelik a gabonát. A cséplés minden gazdaságban ünnepszámba megy, mit megelőz és tarkít a pihenők alatt az áldomás. Hiszen helyesen van, mert „Méltó a munkás az ő bérére“, mondja az írás, de sokszor megtörtént már, hogy ilyen áldomások után vöröskakas szállott a kazal tetejére, mert a pipázva beszélgetők nem voltak óvatosak. Sohasem lehetünk elég éberek, elég elővigyázatosak, a baj könnyen megtörténik.

Ha tovább vizsgáljuk a falusi állapotokat, akkor látjuk, hogy a horog, szikracsapó, kaptányvíz, létra sok helyen hiányzik a gazdasági udvarokról, de ha meg is van, akkor olyanok ezek, hogy inkább ne volnának. „Ott a kútban a víz!“, mondják sok háznál, minek a hordóban is. Dícséretére legyen mondva a csendőrségnek, szigorúan ellenőrzi ezt sok helyen, de nem mindennütt egyforma eréllyel. A jó parancsnok az aratás előtt jóval megkezdi a kivonulásokat s a közönséget ezeken a gyakorlatokon szívesen látja. Fontos, hogy a tűzoltógyakorlatok nyilvánosak és ne zártkörűek legyenek. Ez már csak azért is fontos, mert alig van falusi tűzoltócsapat, ahol elegendő ember — de hogy mást ne mondjak — elegendő nyomólegénység legyen. Az ügyes tűzoltóparancsnok a kivonulásokat hangulatossá tudja tenni, ahol a legénység kellemesen tölti el idejét, de öröködi afelett, hogy mindig csak tűzoltóvonatkozású dolgokról legyen szó. Ne legyen az elég, hogy kimegyünk a szerekkel a gyakorlóterületre, egy-két jó szerelést — jó kényelmes tempóban — megcsinálunk s azután pihenő. A gyakorlat idejét kihasználhatjuk anélkül, hogy embereinket elfárasztanánk. Faluhelyen szenteljünk egy napot cséplés idején arra is, hogy a kutakat, különösen ott, ahol folyóvíz vagy tó nincs, megvizsgáljuk. Víz nélkül a tűzoltó csak pojáca. A kutak szemrevételezésénél álljunk meg embereinkkel a zsúpfedeles házak, a pajták közelébe s beszéljük meg velük, hogy mi is lenne itt a tennivalónk tűz esetén. De még ezzel sem szabad megelégednünk, az ilyen veszélyes helyeken mi is gyakran tartunk ellenőrzéseket, de legtöbbször elértünk azáltal, ha ilyen helyeken támadási feladatokat hajtunk végre vízzel, vagy anélkül.

Abban a tűzoltóegyesületben, ahol így, vagy ehhez hasonlóan végzik munkájukat, elmondhatják magukról, hogy emberileg mindent megtettek a közbiztonság érdekében. Sok parancsnok ellenszenvvel viseltetik a riadókkal szemben. Ezeknek az embereknek nincs igazuk. Káros dolog lenne, ha minden gyakorlatra embereinket riadószertüleg gyűjtenénk egybe, mert ennek a vége az lenne, hogy megúnnák, a lakosokat is feleslegesen izgatnánk s a végén az embereink lassan, vagy egyáltalán nem jönnének össze. Rendszer-kétszer évenként, azonban másképp van

legyen elég a kürt. Oktassuk ki embereinket, hogy azok, akik a tűz közvetlen közelében vannak, a helyszínen, a többiek pedig a szertárnál gyülekezzenek. A szerek legyenek mindig menetkészben. És most eljutottam egy átkos falusi szokáshoz. Hiába a tűzoltórendelkezés, szokás még mindig a falun, hogy kutak tisztítására a tűzoltókat használják. Előző helyemen gyakran előfordult, hogy beállított egy-egy atyafi: „Tessen ideadni a pompát“. A tűzoltótisztítást szertára nem a köztisztaságot szolgálja, sem az utcai locsolást. Ha ehhez szigorúan nem ragaszkodunk, igen könnyen meglepetés érhet bennünket. Ne engedjük soha át szereinket senkinek, semmi körülmények között.

Végtelenül jó hatással van az egyesületre, ha gyakorlatozás közben a helyben lakó vezetőegyenek: pap, jegyző, földbirtokos stb. meglátogatják a gyakorlatot s utána buzdító beszédet mondanak. Ha ezt az illetők maguktól nem tennek, úgy kérjük fel őket erre, hiszen még ez nem jelenti azt, hogy az illetők egyben „mecénások“ is legyenek. Vigyázzon a parancsnok az egyesületére, az embereire nagyon, de különösen arra vigyázzon, hogy kedvét ne veszítse senki. Hiszen mindenki tudja, hogy a tűzoltókat árgus szemekkel figyelik, őket kritizálják és legjobban „lekritizálják“ a tűz után. Oktassa ki a parancsnok az embereit már jóelőre, hogy minden tüzeset után van mit hallgatnia az egyesületnek, de ép ezért, ezt nem szabad meghallani. Mi tudjuk jól, hogy a közönség egy része a tűzoltókat sokszor csak parádénak nézi, a másik része a megelőző tűzrendészet miatt felesleges zaklatóknak tartja s csak egy kevés hányada értékeli, de ez a kevés hányada komolyan megbecsüli és tisztelettel van az egyesület önzetlen munkája iránt.

A mai tűzoltóságnak nem adatott meg az, amit a régiek egész természetesenek találtak. Pedig most is vannak lelkes emberek, akik semmit nem sajnálva örömmel foglalkoznak a tűzoltóság ügyeivel. A falu tűzoltóságára gondolok, ahol bajtársaink magukra vannak teljesen utalva, ahol a tűzoltóság ügye nincs ott, ahol kellene, pedig itt a legnagyobb a veszély. Kérdem: Nem lehetne-e a „Rádióval“ érintkezésbe lépni Szövetségünknek, hogy az ismeretterjesztő előadások keretében szakelőadások tartassanak? Ilyen előadást a téli hónapok alatt községünkben addig is sokat tartottunk, monhatom élénk érdeklődést lehetett tapasztalni. Országszerte oly kiváló tűzoltó tisztjeink vannak, kiknek nevei ma már fogalomná váltak, ezen szakemberek előadása bizonyosan érdeklődést keltene. Nem lehetne-e helyszíni riportot közvetíteni például a budapesti központi tűzoltólaktanyából? A „Tűzoltó nap“ megrendezése (itt nem gondolok a gyűjtésre) az egész országban egy napon talán nem lenne érdektelen.

Most, a világégés kezdetének huszadik évfordulóján, jusson eszünkbe az a sok felégett falu, az a sok földönfutóvá lett és örökre koldussá szegényedett család. Gondoljunk arra, hogy a vészharang minden pillanatban megkondulhat, hogy oly sok embernek a vagyona, élete a mi kezünkbe van letéve. Ezen nemes eszmének a szem előtt tartásával lehetünk: „a kárt szenvedőknek a legnagyobb és legmeghatározóbb meg-

A „Villámokozta tüzesetek megelőzéséről“ szóló értekezésemhez a *Tűzrendészeti Közlöny* szeptemberi számában „p. 1.“ névjelzéssel tárgyilagos hangú és érdekes hozzászólás jelent meg, amely részletes számadatokkal indokolva, javaslatokat tesz a villámhárítópályák alakjának és anyagának megválasztásáról.

Igen fontos gyakorlati kérdés került ezel Közlönyünkben ismét szőnyegre, mert ha az eddiginél célszerűbb és olcsóbb elhárítóberendezéseket tudunk ajánlani, azzal nemcsak a már védett épületek tűzbiztonsága és balesetbiztonsága válik tökéletesebbé, hanem a villámvédelem nagyarányú kiterjesztését is remélhetjük olyan épületekre, amelyek eddig teljesen oltalom nélkül állnak.

A villámhárítóvezetékek legcélszerűbb *alakjának* kijelölése elsősorban a védelem tökéletessége szempontjából fontos; a villámhárító *anyagának* megváltoztatása viszont ezenfelül még lényeges gazdasági kérdés is. A hozzászólás védelmébe veszi (és pedig *új szempontok bevonásával*) a régi villámhárítóképzítőknek azt a ma már sok oldalról támadott elvét, hogy a levezetópályákat nem olcsó vasanyagból, hanem a nagyon költséges rézből kell készíteni. Márpedig a tűzvédelem és villámvédelem szempontjából igen kívánatos volna, ha a villámhárítók elterjednének és létesítésük nem járna oly nagy költségekkel, mint aminőket a rézvezetékek alkalmazása kíván. Minthogy pedig a hozzászólás alapján kétségek merülhetnének fel lapunk olvasói előtt abban a tekintetben, hogy a vasvezeték valóban jobb-e a rézvezetékénél, szükségesnek érzem az ügy érdekében azt is részletebben kifejtetni, hogy a hozzászólásban foglaltak ellenére is miért tartjuk ma inkább helyeseknek a vasból, illetőleg legújabban az acélből készült villámhárítóvezetékeket.

I.

Milyen alakú legyen a villámhárító épületvezetéke?

Ismeretes, hogy a villámkisülés azok közé az elektromos áramok közé tartozik, amelyek rendkívül rövid idő alatt óriási erősségingadozásoknak vannak alávetve. A villámkisülések áramának átlagos erőssége elérheti az 1000 Ampèret, de a másodperc parányi törtrészei alatt ez az áramerősség nemcsak hogy 0-ra csökkenhet le, hanem még ellentétes irányú, ugyanilyen erős áram is keletkezhet a villámban ezen idő alatt. Hozzávetőleges számítások céljaira nyugodtan el lehet fogadni a cikkíró úrnak azt a feltevését, hogy a villámáram úgy viselkedik, mintha 500.000 periódusú váltóáram lenne.* Az ilyen áram tudvalevően nem halad a vezető egész keresztmetszetén át, hanem csakis annak felületén (*skin-effektus*), és pedig azért, mert az áramerősség változásaiból származó önindukciós hatások a vezető belsejében oly erősek, hogy teljesen átjárhatatlanná teszik azt az áram számára. Az ilyen áramok még a szigetelőkön is könnyebben törnek át, mintsem hogy a vezetékek

belső keresztmetszetén áthaladjanak. Éppen ebből származik a villámcsapás veszedelmes és szeszélyes természete: *inkább létesít szikrát egy szigetelőközön keresztül, semmint alkalmatlan alakú vezetők belsejében maradjon.* Ezért a villám levezetése szempontjából teljesen közömbös, hogy a villámhárító-vezeték belseje üres-e (illetőleg csak levegővel van-e kitöltve), avagy tömör fémanyag foglal-e benne helyet.

A vezető belsejét kitöltő anyagot tehát, amely a villámáram vezetésében úgysem vesz részt, nyugodtan megtakaríthatjuk, legalább is olyan mértékben, amennyit a mechanikai szilárdság megenged. Egy huzalból a villám csak a legkülső felületet használja fel, ezért a huzal helyett olyan falvastagságú csövecskét is alkalmazhatunk, amely elég erős ahhoz, hogy az erőművi követelményeknek megfeleljen. Ezért használnak ma a villámhárítótechnikában (sőt újabban erőátviteli vezetéseken is, mely utóbbiaknál azonban még az ú. n. Corona-jelenségek miatt is kívánatos a minél nagyobb keresztmetszetű vezeték) olyan alakú vezetéket, amelynek nagy a felülete, de mégsem túlságosan nagy a tömege. Csöveket, vagy egészen lapos lemezeket szokás erre a célra ajánlani. A tömör huzalt csak ott alkalmazzuk a korszerű villámhárítón, ahol azt könnyebben lehet beszerezni, mint a fémcsöveket vagy a fémszalagokat.

De ha mégis huzalt használunk, akkor természetesen olyan huzalt kell választani, amely alakjánál fogva sem jelent a villám számára nehezen járható pályát. Az éles, hirtelen görbületek, kivált pedig a tekercesek, olyan nagy önindukcióval bírnak, hogy a villám azokon áthaladni nem tud, inkább átugrik a szigetelőn, *ami a tűzkeletkezés legnagyobb veszedelmét jelenti.* De még az egyenes huzal is veszedelmet hozhat, ha túl kisátmérőjű, mert a kiskeresztmetszetű tömör vezetéknek úgy az egyenárammal, mint a váltóárammal szemben nagyobb az ellenállása, mint a nagyátmérőjűnek.

Éppen ezért tévedésnek kell tekintenünk az említett hozzászólásnak azt a kitételét, amely az épületvezeték céljaira maximálisan 1—2 mm átmérőjű huzalokat ajánl.

Először is villámhárítópályák keresztmetszete számára *csak minimális méreteket szabad előírni*, maximálisakat azonban nem, mert a berendezés annál jobban működik, minél nagyobb a felülete. Másodszer a cikkíró úr által ajánlott méret teljesen elégtelen. Ha már arra szánjuk el magunkat, hogy a célszerűbb lemez vagy csőalakú vezeték helyett huzalt használunk, akkor szem előtt kell tartanunk, *hogy a most megjelenés alatt álló magyar villámhárítószabvány 8 mm átmérőt ír elő a rézhuzalok legkisebb megengedhető méretéül.* Minél kisebb átmérőjű huzalt használunk, annál kisebb lesz a huzal szabad felülete, amely pedig egyedül használható a villámkisülés levezetésére.

Ha pedig több ilyen elégtelen huzalt vezetőköteggé fogunk egybe, akkor sem áll elő kedvezőbb állapot, mint ha egyetlen, a köteg átmérőjével egyenlő átmérőjű huzalt használnánk. Hiszen a köteg belsejébe eső vékony levezető pályák a villám számára éppoly használhatatlanok lesznek, mint a tömör huzalnak a belseje. Az áram most is csak a köteg külső felületén tud majd haladni, mert az egymás mellett lefutó áramfo-

* *Schonland* és *Collins* angol kutatóknak a *Proceedings of the Royal Society* (London) legújabb kötetében közölt adatai alapján az úgynevezett bevezető villám időtartama 2.5 mikromásodperc (milliomod másodperc) körül van; ezt követik a váltakozó irányú fővillámok.

nalak most is kölcsönösen zavarják egymást és a köteg belső részeit a villám számára átjárhatatlanná teszik. Sok kisátmérőjű vezeték egymással egybefogva, tehát éppen annyit ér, mint egyetlen vezeték, amelynek külső felülete egyenlő a köteg burkolójával.

Ha pedig a sok vékony huzal kötélszerűen kapaszkodik egymásba, mint a hozzászólás ajánlja, akkor még azzal az alapvető elvvel is összeütközésbe kerülünk, hogy a levezetőpályának egyeneseknek, görbülésmenyeseknek kell lenniök. *A túl kis felületű és összesodort vezetékekről a villám le fog ugrani, ami balesetek és tüzesetek keeltkezésének súlyos veszedelmét jelent.*

Az előadottak miatt ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy a villámhárítóhoz minél nagyobb felületű, minél egyenesebb lefutású vezetékot használjunk.

Lássuk ezekután a kérdés másik részét: hogy ezt a nagyfelületű és a lehetőség szerint egyenes vezetékot *milyen anyagból* lesz célszerű készítenünk.

II.

Vasból, vagy rézből készüljön a levezetőpálya?

Ha a villámhárító vezetékait réz helyett vasból készítjük, akkor a költségek kisebbek lesznek és sok olyan házat is részesíthetünk villámvédelemben, amely rézvillámhárítót nem kaphatna; ami pedig még ennél is lényegesebb, a villámhárítóval ellátott házak védettsége sokkal tökéletesebbé tehető, mert az olcsóbb anyagból több vezetékot létesíthetünk és így könnyebben megvalósíthatjuk a háznak szellős fémkalitkába való befoglalását. *Rendkívül fontos kérdés tehát, hogy a vasvillámhárító valóban egyenértékű-e a rézből valóval.*

Ki kell mindenekelőtt emelnem, hogy az épületvezetékeknek réz helyett vasból való készítése nemcsak az én igénytelen véleményem szerint helyesebb, hanem a kérdéssel foglalkozó nemzetközi irodalom állásfoglalása szerint is vasvezetéket kell a rézzel szemben előnyben részesítenünk.

Mint ismeretes, a vas- és rézvezeték hívei közt hosszú és elkeseredett vita folyt le a múlt század második felében. Ez a vita az alább részletezendő érvek súlya alatt a vasvezetékek híveinek győzelmével ért véget. Az első vasvezetékes villámhárítót *Reimarus*, a nagy Franklin kortársa alkalmazta; de *Franklin* tekintélyével akkor még nem lehetett szembeszállni, úgy hogy hosszú évtizedeken át csakis a drága rézanyagból készítették a villámhárítókat. 1854-ben a francia akadémia megbízásából *Duhamel*, *Pouillet* és *Cagnard de Latour* vizsgálták meg a villámhárítókérdést és még mereven követelték, hogy a villámhárítók vezetékait csak rézből szabad készíteni. De nemsokára fellépnek a nagy német kutatók: *Helmholtz*, *Kirchhoff* és *Siemens*, akik a vasvezetékekre már bizalommal tekintenek. Nagy lépéssel vitték előre a vasvezeték ügyét *Sir Oliver Lodge*-nak, a nagy angol fizikusnak bűvárlatai, ki meggyőző érveket szolgáltatott arranézve, hogy a vas minden tekintetben alkalmasabb a villámhárító földön kívül fekvő alkotórészeinek elkészítésére, mint a réz.

Meg kell említenem, hogy a magyar szakirodalomban már meglehetősen korán, 1888-ban állást foglalt a korszerű vasvillámhárító mellett *Ráth Arnold*, a Kir. Magy. Természettudományi

Sir Oliver Lodge munkálatai után már csak egy kényes pontja maradt a vasvezetékek alkalmazásának: ez a rozsdakérdés. A rozsdásodás veszélye egyrészt elvi okokból, másrészt gazdaságilag volt aggodalmas. Elvileg attól félték, hogy a rozsdával bevont felfogószervek nem felelnek meg hivatásuknak. Gazdasági szempontból pedig az az ellenvetés hangzott el, hogy a vasvezeték rövidebb élettartamú lesz, mint a réz, és így végeredményben mégsem jelent megtakarítást az ingatlantulajdonos számára, ha a villámgyújtás ellen vasvillámhárítóval védekeznek.

Az utolsó évtizedek folyamán ezek az aggodalmak is sokat veszítettek súlyukból. Ami a rozsdabevonat szerepét illeti, kiderült, hogy a rozsdarétteg nem zavarja a villám útját. Ujabbán még vékony szigetelőburkolat (üvegtakot) is helyeznek a villámhárítóvezetékre, anélkül, hogy ez működését megzavarta volna. Ugyanezen okból nyugodtan be is mázoltathatjuk az épületvezetéket. Kellő gondozás mellett tehát megóvhatjuk a vasvezetéket a korai pusztulástól és a rozsdavédelem költségei még mindig csekélyebbek lesznek, mint ha az egész berendezést rézanyagból létesíttetjük. Különbösen is, a korszerű villámhárító épületvezetékei túlnyomó részben bent a falban kapnak elhelyezést.

Kétségtelen, hogy akik ebben a hosszadalmas vitában a rézvezetékek mellett szálltak síkra, egészen más, sokkal avultabb érveket hoztak fel a vasvezeték ellen, mint Közölnyünk említett cikkírója, aki egy teljesen új, a tudomány mai állásának megfelelő szempontokra alapítja a vasvezeték iránt való aggodalmait. Ezért az alábbiakban különösen ennek a szempontnak kívánunk figyelmet szentelni, és megmutatni, hogy ezek a megfontolások sem kényszerítenek a rézvezetékek pártolására.

Ezek előrebocsátása után tekintsük át rendszeresen a kérdés jelenlegi állását. Azok a követelmények, amelyeket a jó épületvezeték anyagával szemben támasztanunk kell, nyilván a következők:

1. Nyújtszon olyan levezetőpályát a villámnak, amelyről a villámszíkra semmi körülmények között le nem ugrik. Megfelelő alakú villámhárítón ez már csak azon múlik, hogy minő látszólagos ellenállással bír a vezeték anyaga a villámárammal szemben.
2. Megolvadás révén ne váljék a vezeték használhatatlanná.
3. Hőtágulás és más légköri hatások se pusztítsák el.
4. Erőművi behatásokkal szemben, amelyeknek óvhatatlanul ki van téve, legyen ellenálló.
5. Súlya ne legyen oly nagy, hogy beszerzése, szállítása, szerelése emiatt aránytalan nehézségekbe ütközzék.
6. Legyen olcsó és könnyen beszerezhető.

Úgy vélem, hogy ezeknek a szempontoknak egyenként való megvilágítása minden félreértést el fog oszlatni és a helyes villámhárító tűzrendészeti szempontból oly rendkívül fontos kérdését egy lépéssel előre viheti. (Folytatjuk)

Ne feledje el

tűzoltóinak biztosítását megújítani, névsor és targonként

20 fillér

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyző-

Gázhare! A lég- és gázvédelem. Írta: Frühwald István főorvos, lég- és gázvédelmi szakelőadó, önkéntes tűzoltóparancsnok. Ára 4 pengő.

Aki figyelemmel kíséri a napisajtó hasábjait, bizonyára csodálkozva látja, hogy amikor egyik oldalán a leszerelési és békekonferenciák végnélküli, állandó üléseiről, tanácskozásairól ad gondosan megfogalmazott, rejtélyesen semmitmondó kommunikék alapján híreket, ugyanakkor másik oldalán a különböző államok hadügyi költségvetésének lényeges emeléséről számol be, melynek tekintélyes részét fordítják harci repülőgéppálmányuk növelésére, a gáz- és légvédelem költségeire.

Ennek a hatalmas készülődésnek oka kétségtelenül annak tudható be, hogy a jövő háborújában különösen fontos szerepe lesz a légi- és gáztámadásoknak. S amíg a külföld lázas készülődéssel igyekszik a polgári lakosságot a valóban nagy veszedelem elleni küzdelemre kioktatni és megszervezni, addig minálunk ezideig semmi sem történt. Az egész ország készületlenül várja az eestleg bekövetkezendő katasztrófát és lerongyolódottságunkban teljesen kiszolgáltatva a kegyetlen sorsnak, túrni vagyunk kénytelenek azt, hogy amíg szomszédaink állig felfegyverkeznek, addig mi még ezideig a kellő védelmi felkészültségre sem igen gondolhatunk.

Pedig Franciaország, Németország, Lengyelország, Oroszország és a többi államok mind-mind lázasan készítik elő védelmi berendezéseiket, szervezeteiket és karitatív intézményeiket is mind talpraállítják.

Csonkamagyarországban azonban ezirányban — mondhatnám — semmi sem történt. Pedig nekünk éppen elég okunk van a lég- és gázvédelem kérdésének állandó hangoztatására és napirenden tartására, mert körülöttünk a légi haderők oly tömegei állanak készenlétben, hogy ellenük csak jól megszervezett lég- és gázvédelem nyújthatna valamelyes biztonságot.

Tudvalevő, hogy a légitámadások — a jövő leghatásosabb támadó módozata — ellen kétféleképpen lehet védekezni: aktíve és passzíve. Aktíve a levegőben megfelelő légierőkkel végrehajtott offenzív támadással vagy bombázással, a földről pedig megfelelő elhárító légi tűzérőséggel. Passzíve védekezhetünk: a levegőben deffenzív formában, gyors és hatékony vadászerekkel, azonkívül a földön, megfelelő kiépített és készenlétbe helyezett korszerű légvédelmi szervezetekkel.

Régi aranyigazság, hogy legjobb védelem a támadás! Vagyis leghatásosabb védelem maga a légi fölény. Erre azonban nem is gondolhatunk, mert a trianoni békeparancs az aktív védekezésnek még a lehetőségétől is megfosztott és így légihaderőnk egyáltalában nincsen. Nem foszthat azonban meg bennünket semmiféle parancs a légitámadások ellen való védekezéstől, vagyis a pusztá élethez való jogunktól.

Önkéntelenül felvetődik a kérdés, ezek szerint mit csináljunk mi? Hogyan készülődjünk az esetleges fenyegető veszély ellen és mik lennének a legsürgősebb teendők?

Ezekre a kérdésekre adja meg a feleletet „Gázhare!“ című munkájában Frühwald István dr, melyben a szakértő és a laikus egyaránt megtalálja mindazt, ami a gázharcról ezideig általában ismeretes és a lég- és gázvédelem alapelveivel is megismerkedhet. Magyar könyv ezideig még nem tárgyalta együttesen az összes számba-

legvédelmi, sajnos, aranyilag sovány irodalmunkban valóban hézagpótlónak tekinthető.

Előljáróban feltett kérdésre, hogy a háború vagy béke-e az emberiség természetes állapota, megállapítja, hogy a béke az emberiség igazi törvénye és a haladás útja. Azonban a béke és háború felett végeredményben nemzetek óhaja vagy államférfiak bölcsessége nem igen dönt, mert a népek természetes fejlődése következtében beálló nemzetközi helyzetek és az ezekből következő szükségszerűségek irányítják ezeket a világjelenségeket, így tehát az „örök béke“ vágya hiú ábránd.

A peloponezusi háborúban szurkos farakásokra hintett és meggyújtott kénpor mérges gázokat fejlesztő kísérleteitől a modern gázhare első igazi esetén, az „yperni fekete nap“-on keresztül napjainkig, nemcsak mint alapos tanulmány, hanem mint érdekesítő olvasmány elevenednek meg előttünk a kémiai háború története és fejlődése című fejezetben.

Részletesen tárgyalja és bírálja a harc-gázok alkalmazásának módjait, a fűvő, a gázvezető eljárást, a tűzérőségi gázlövés és légitámadás esélyeit.

A harc-gázok általános ismertetésén és különböző szempontból történő osztályozásán túl, egyenként felsorolja az e szempontból számbajöhető harc-gázokat. Beható tanulmány tárgyává teszi azok vegyi összetételét, jellemző tulajdonságait, az emberi szervezetre kifejtett káros hatását, a mérgezés tüneteit, a gyógykezelés módjait és lehetőségét.

Különös figyelemre tarthat számot a gázelleni védekezésről írt fejezet, mert a gázvédelemnél számolni kell nemcsak a hadsereg, hanem a polgári lakosság elleni gáztámadások lehetőségével is. A gázvédelem lehet egyéni és tömegvédelem. A gázvédelemnél tevékeny szerepet játszó egyének (tűzoltók, mentők stb.) megvédeése kizárólag gázvédő-készülékekkel lehetséges.

Tömegvédelemnél Frühwald dr szerint a felvilágosításon kell elsősorban a hangsúlynak lenni, mert a mostani bizonytalanságban a tömegek tudatlansága sokkal feketébb színben látja a légi- és gázhare lehetőségeit, mint ahogy az a valóságnak megfelelő. A nagyközönséget már az elemi és közpiskoláktól kezdve, széles körben kellene a mérgező gázok megismerésére tanítani és a védekezés minden módozatára kioktatni. A felvilágosító munkával egyidőben javasolja célszerű tervezettel a szervezési munkálatok megindítását és a házakban lég- és gázbiztos férőhelyek szakértők által való kijelölését és ismertetését azok kívánalmait.

A gyújtóbombák elleni küzdelem, a tűzesetek oltása, házbeomlások stb.-hez nyújtandó műszaki segély, nemkülönbön a fertőzött városrészek erélyes locsolással és chlór-mészszintéssel való méregtelenítése természetesen a tűzoltóság feladatkörébe tartozna. Hogy ennek a feladatának minél jobban megfelelhessen, javasolja Frühwald dr — aki egyébként a szentgottthárdi önkéntes tűzoltók parancsnoka — a nagyobb városi tűzoltóságok decentralizálását, korszerű felszerelését, a legmodernebb oltószereken kívül (poroltó, haboltó) a fertőzött területek fertőtlenítéséhez szükséges vegyi anyagokkal való ellátását, a gépjárművek célszerű hernyóvontatásával való kiegészítését, hogy azok az úttestek esetleges akadályain: omladékokon, bombatölcsérekön áthaladhassanak.

Szervesen kiegészíti a munkát a múlt év

folyamán Szentgotthárdon, az ottani önkéntes tűzoltótestület jubileuma alkalmából Magyarországon első ízben rendezett polgári lég- és gázvédelmi gyakorlat ismertetése és az ott tapasztaltak alapján a tanulságok levonása. Így a bennünket különösen érdeklő „tűzoltókészültségek munkájánál az volt tapasztalható, hogy a gázalarcokban való tűzoltómunka nagyon nehéz. Ezért a szerelési és egyéb tűzoltómunkát le kell egyszerűsíteni, hogy minél kevesebb mozgással járjon, és beigazolódott az is, hogy eredményes tűzoltói munka légítámadásnál csak motoros vagy gépi szerekkel érhető el. Látási viszonyok is rosszabbak a gázalarc alatt, ezért gondoskodni kellett megfelelő világításról. Legjobban beváltak a sisakra helyezett kis villanylámpák“.

A kötet végén áttekinthető táblázat tájékoztatja az olvasót a legfontosabb harcászati jellegzetes tulajdonságáról. Frűhwald dr főorvos könyvéhez mintegy 30 forrásmunkát és a szaklapok számos évfolyamát kutatta át. Ha még megemlíthjük a nagy gonddal szerkesztett név- és tárgymutatót, valamint a jórészt külföldről összehordott dús szemléltető képanyagot, akkor láthatjuk, milyen alapos, derék munkát végzett Frűhwald dr bajtársunk, kinek könyvét melegen ajánlhatjuk a tűzoltóságok figyelmébe, mert valóban haszonnal forgathatják, illetve gáz- és légvédelmi oktatásnál vezérfonalként alkalmazhatják.

Lukács Zoltán dr

Felhívás a magyar társadalomhoz!

A trianoni magyar határt — kiutasításuk folytán — szerencsétlen vércinknek százai és százai lépik át.

A szenvedésektől, a téli hidegtől testileg meggyötörve, lelkükben a bizonytalan jövő érzéseivel futnak be szomorú vonatjaik.

Sóhajaik, gyermekeik jajjai a magyar Haza lelkiismeretéhez kiáltanak!

A hatóságok mindent elkövetnek megsegítésük érdekében, azonban a gazdasági erőforrásaiktól megfosztott magyar állam egyedül nem képes a megsegítésük körül felmerülő megoldására, ezért a társadalom erőinek igénybevitelére is szorul.

A társadalom lelkiismerete máris megmozdult és a tehetősek már többen ajánlották fel segítségüket. Éppen ezért bizakodóan határoztam el magamat arra, hogy a kiutasítottak támogatása érdekében átmenetileg országos gyűjtést indítsak.

Érzem és tudom, hogy a jelenlegi gazdasági helyzet a társadalom minden rétegét súlyosan érinti, de azt is tudom, hogy a nemzet tehető tagjai kötelességüknek fogják érezni, hogy testvérimi jobbot nyujtsanak azoknak, akik önhibájukon kívül kerültek szörnyű helyzetükbe.

Az országos gyűjtés céljait pénzbeli és természetbeni (gabonaművek, élelmi, ruházati cikkek, fűtőanyagok stb.) adományok szolgálják.

A pénzbeli adományokat a magyar királyi belügyminisztériumnak a postatakarékpénztárnál nyitott 64.086. számú letéti számlájának javára lehet befizetni, a természetbeni adományokat pedig a törvényhatóságok főispánjainak címére. Budapesten a polgármester (szociálpolitikai és közjótékonyossági osztály) címére kell küldeni vagy följárni.

Az adományok hírlapilag nyugtáztatni fognak, kezelésük és elszámolásuk az állami számvitelre nézve előírt szabályok szerint történik.

Budapest, 1934. évi december hó 7-én.

Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc dr. s. k.

VÁRMEGYEI TŰZOLTÓSZÖVETSÉGEK HIREI

A Komárom—Esztergom vármegyei Tűzoltó-Szövetség f. évi december hó 18-án délelőtt 10 órakor a vármegyeháza kis tanácstermében választmányi ülést tart, amelynek ünnepi keretében nyújtja át a vármegye főispánja László István vármegyei tűzrendészet felügyelőnek a Kormányzó úr legfelsőbb elismerését. Tárgysorozaton szerepel az 1935. évi költségvetés, valamint a vármegyei tűzrendészeti felügyelő előterjesztése: a) Körlevél kiadása a téli elméleti oktatás anyagára és idejére vonatkozólag. b) Tájékoztató körlevél kiadása az új egyenruha és felszerelésre nézve. c) Szerek és felszerelések központi egységes beszerzésének bevezetése. d) Parancsnokok szolgálati érmének a szövetség általi beszerzése. Esetleges indítványok.

A Budapesti Tűzoltótestületek Szövetsége f. évi december hó 1-én tartotta rendes választmányi ülést Mátrai Antal alelnök vezetése alatt.

Határozatképesség megállapítása után, elnök üdvözölte a megjelent választmányi tagokat és a vendég bajtársakat.

A választmányi ülés elsőnek a téli program öszeállításán dolgozott. Felolvasásra jelentkeztek: Szalay Lajos dr, Praeger Jenő malmi mérnök, Falusy Károly és Kállay Imre főtitkár. Felolvasás tárgyai lesznek: „Az ipari vegyészeti“, „A gőzmalmok tűzrendészete“, „A MÁV-tűzoltóság és a vasuti állomások tűzrendészete“, „Gyújtogatás“.

Ezután áttért a választmány az Országos Tűzoltó-Szövetség egyenruházati és rangjelzési szabályzat módosítási tervezetének tárgyalására.

Tekintettel arra, hogy a Budapesti Tűzoltótestületek Szövetsége behatóan kíván e fontos tárgyal foglalkozni, ezért egy bizottságot küldött ki a budapesti önkéntes és a nagyobb gyári tűzoltótestületek parancsnokságának tagjaiból. Jövő év január hónapjában a bizottság jelentése amint beérkezik a választmány összeül és meghozza határozatát, melyet a magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének be fog mutatni. A választmányi ülés folyamán elhangzott felszólalásokból már is kitént, hogy a szövetség tagjai nem nagyon lelkesedtek a dologért, s az a vélemény alakult ki, hogy az egyenruha változtatás jelenleg egyáltalán nem időszerű, egyrészt mivel céltalan felesleges nagy költséget okoz a testületeknek, másrészt pedig, ha a tűzrendészeti törvény — amint hírhik — a közeljövőben megjelenik, úgy leghelyesebb lenne azt bevárni, mert valószínű, hogy abban rendelkezés lesz a mindenkire kötelező egyenruha viseletre is.

Ezután a választmányi ülés, téli programjához híven felolvasási ülésé alakult át és Kállay Imre főtitkár értékes felolvasásban ismertette a Budapesti Tűzoltótestületek Szövetségének történetét.

Tűzoltóknak közmunkák alól való felmentése.

Egy konkrét ügyből kifolyólag Vas vármegye alispánja akként intézkedett, hogy miután a tűzoltóknak a közmunkák alól való felmentése az 1890. évi I. t.-c.-be ütközik, ez nem eszközölhető, úgy-szintén a vármegye a közmunkából a reá eső hányadot el nem engedheti, azonban, miután a község előljáróságától függ az, hogy a községeket illető közmunkákra kiket rendel ki, nem tesz kifogást az ellen, hogy az önkéntes tűzoltók, akik úgymint közmunkát teljesítenek, csak az esetben legyenek ki-

*Méltóságos Széchenyi József gróf úrnak,
a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség
országos elnöke*

Budapest

A Kormányzó úr öfömméltósága Budapestre való bevonulásának tizenötödik évfordulója alkalmából a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nevében Méltóságod által táviratilag előterjesztett hódolatot szíves köszönettel fogadni méltóztatik.

Erről van szerencsém Méltóságodat értesíteni.

Budapest, 1934. évi november hó 6-án.

VÉRTESSY sk.,
a kabinetiroda főnöke

SZÖVETSÉGI ÜGYEK

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülése Budapesten 1934 november 3-án

Az elnöki széket Széchenyi József gróf országos elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképeség megállapítása után megnyitotta.

Napirend előtt elnök fenkölt szavakkal emlékezett meg Kormányzó úr Öfömméltóságának Budapestre történt bevonulásának tizenöt éves évfordulójáról és indítványozta, hogy az elnökség a nevezetes évforduló alkalmával Kormányzó úr Öfömméltóságát táviratilag üdvözölje. Elnök szavait a jelenlévők felállva hallgatták és az indítványt egyhangú lelkesedéssel határozattá emelték.

Vida Pál az elnökség nevében meleg szeretettel köszöntötte Marinovich Imre dr ügyvezető alelnököt közelgő névnapja alkalmából. Kérte, hogy vezesse tovább is a magyar tűzoltókat jó egészségben és az ügy iránt való szeretetét őrizze meg szívében.

Papp Ferenc előadó rámutat arra, hogy nem éppen szimpátikus feladatként hárul reá az országos szövetség azon intézkedése, hogy a kéményseprési ügyekkel kapcsolatos belügyminiszeri ügyiratok elintézés végett neki adatnak ki. Miután előfordult olyan eset is, hogy szakvéleménye a kéményseprők anyagi érdekével nem találkozott, ezért a kéményseprők őt úgy tekintették, mint aki velük szemben elfogult. Kijelenti, hogy minden neki kiosztott ügyet, mindég és kizárólag a tűzrendészet érdekeinek szem előtt tartásával intéz el. Végül sajnálattal állapította meg, hogy az elnökségi ülésen elhangzott egyes tárgyalásokról a kéményseprők tökéletesen tájékoztatva vannak. Elnökség megállapította, hogy Papp Ferenc előadó javaslatait elnökségi ülésben mindenkor behatóan letárgyalta s az így hozott határozataiban kizárólag a tűzrendészet követelményei vezérlik. Az elnökség egyébként előadóival azonosítja magát.

Főtájtár bemutatja az országos szövetséghez érkezett Budapesti Önkéntes Tűzoltótestület alapszabályait, szolgálati és vizsgaszabályzatát, Békés vármegye tűzrendészeti felügyelőjének

vármegyei Tűzoltó Szövetségének aug. 26-án, Vas vármegyei Tűzoltó Szövetségének szept. hó 2-án tartott rendes közgyűléséről felvett jegyzőkönyv és határozatokat.

Főtájtár bejelenti, hogy a folyó évben Pesten a tűzoltótestületi tanácsban, Berettyóújfaluban és a környező rendezett kerületi tűzoltó szaktanfolyókon résztvevő halgatók névsorát az illetékes önkéntes tűzoltó alparancsnokságok betérjesztették.

Főtájtár bejelenti, hogy az elnökség felkérése folytán szeptember hó 8-án a hevesi önk. testület elnöke, a helyi ünnepélyen Breznay Imre Helyi Tűzrendészeti felügyelője, a cseh határterületen lévő Párkány község Önkéntes Tűzoltótestületének 50 éves jubiláris zászlószentelési ünnepén László István elnökségi előadó szeptember hó 22-én és 23-án a Makói Önkéntes Tűzoltótestület jubileumi ünnepén Déry János elnökségi előadó, szeptember hó 23-án a Győr-Ménfőcsanak tartott jubileum és tűzoltóverseny alkalmából Papp Ferenc elnökségi előadó képviselő a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségét.

Főtájtár bejelente Vác megyei város tűzoltóparancsnokának átíratát, melyben a f. évi szeptember hó 8-án és 9-én 60 éves jubileumi ünnepségek alkalmából a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség felajánlott megértő támogatásért, továbbá az ajándékozott aranykoszorúért az önkéntes szövetség elnökségének hálás köszönetnyilvánítást.

Főtájtár bejelenti, hogy Vas vármegye alispánja a tűzoltótestületnek köszönetet azért, hogy hőseinek emlékére emelt szoborra koszorút helyezett, továbbá a tűzoltótestületi együttérzése jeléül.

Főtájtár bejelenti, hogy a közeljövőben kiadásra kerülő Magyar Nemzetgazdasági Enciklopédia munkájának előfizetésre hívta fel Széchenyi József gróf Öfömméltóságát.

Főtájtár bejelente alapján a királyi díszéremre feljuttatásért az elnökség Gyalog János (székelyföldi. hív.) csővezető, Varga László (Kisvárdai önk.) alparancsnok részére a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség felajánlotta a díszéremre feljuttatására vonatkozó iratokat a szükséges előkészítésére.

Főtájtár bejelenti, hogy a Kevermesi Önkéntes Tűzoltótestület parancsnoksága Reich Péter kevermesi önkéntes tűzoltótestület részére a 30 éves szolgálati érem feladását kérte. Minthogy Reich Péter önkéntes munkájának bizonyítást nem nyert, ezért a kérelmet elutasította, mert az éremfeladás irat rendelkezéseivel ellenkező intézkedésnek tehető.

Elnökségi ülésénél vette Hirling Gyula előadó bejelentését, hogy az elnökség felkérésére Jánosi Zoltán önkéntes tűzoltó, pétervári lakos panaszát megvizsgálta és azt alaptalannak találta.

Marinovich Imre dr ügyvezető alelnök bejelenti, hogy Székánits Ferenc tűzoltás közben hősi halált halt budapesti önkéntes szakasparancsnok halálát közbenjárására a Farkasréti temetőbe áthelyezték az új Rákosi köztemető 43. parcellájának 1. sorába, mely parcella a hivatásuk teljesítése közben elhalt tűzoltók részére van fenntartva.

Főtájtár bejelenti, hogy Walther E. cég szolgálati érmek szállítására előnyös ajánlatot tett. Elnökség utasította az irodát, hogy több budapesti cégtől szerezzen be ajánlatokat és a legkedvezőbb ajánlattévővel állapodjon meg.

Főtitkár bemutatja az „Acetic“ rt. megkeresését, melyben kéri a Papp Ferenc által kiadott „Tűzrendészeti Közigazgatás“ című könyvnek hibátlan példányra való kicserélését. Papp előadó kijelenti, hogy a kért könyvet kicseréli.

Főtitkár bemutatja Bubics Tivadar vármegyei tűzrendészeti felügyelő megkeresését, melyben bejelenti, hogy az 1933. év folyamán Fodor Gyula balatonszőlősi lakosnál tűz volt, amelyhez kerékpáros küldönc a balatonfüredi önkéntes tűzoltóságot hívta segítségül. A tűzhöz, mely 8 km távolságon belül volt, kivonult balatonfüredi tűzoltóságnak benzin és olaj fogyasztásból kifolyólag 44 pengő költsége merült fel, amelynek megtérítését úgy Balatonszőlős község előljárósága, mint a tűzkárt szenvedett Fodor Gyula megtagadta azzal, hogy a költségeket megtéríteni nem kötelesek. Bubics Tivadar kéri annak eldöntését, hogy a költségek kit terhelnek. Elnökség szükségesnek tartja annak megállapítását, hogy a küldönc kinek az utasítására kért segítséget? Amennyiben Balatonszőlős község előljárósága kérte a segítséget, akkor a költségek az előljáróságot terhelik, ha nem a községi előljáróság kért segítséget, akkor a költségeket a károsult félnek kell viselni, mely közigazgatási úton behajtható.

Marinovich Imre dr ügyvezető alelnök bejelenti, hogy az egri hivatásos és önkéntes tűzoltóságok vezetői között régebben húzódó ellentétek tárgyában a belügyminisztérium a vármegye alispánjához leiratot intézett, melynek másolatát az országos szövetség részére megküldte.

Marinovich Imre dr ügyvezető alelnök javaslatára elnökség elhatározta, hogy Széchenyi Viktor gróf országos elnök és néhai Breuer Szilárd volt ügyvezető alelnök arcképét a szövetségi iroda tanácsterme részére 4—500 pengő költséggel megfesteti. Elnökség utasította az irodát, hogy neves festőművészeketől kérjen ajánlatot a két kép elkészítésére.

Vitéz Roncsik Jenő dr előadó javaslatára elnökség elhatározta, a „Tűzrendészeti Közlöny“-ben újabb pálya kérdéseket tűz ki. Elnökség a pályakérdések elkészítésére vitéz Roncsik Jenő dr és Rosta Géza elnökségi előadókat kérte fel.

Egyéb tárgy hiányában elnök az ülést bezárta.

Felhívás

Alapszabályaink 2. § b) pontja szerint „Amelyik testület a megelőző évi tagsági díjjal hátralékban van, szolgálati érmeiket nem kaphat, országos versenyeken nem vehet részt, a közgyűlésen és nagygyűlésen szavazati jogát nem gyakorolhatja, ezeknek képviselői, paracsnokai, tagjai országos szövetségi tisztségre nem választhatók stb.“.

Ezért felkérjük az alábbi kimutatásban felsorolt vármegyei tűzoltószövetségeket és közvetlen tagtestületeinket, hogy a feltüntetett tagdíjhátralékokat folyó évi december 3-ig befizetni szíveskedjenek.

Kimutatás

a tagsági díjjal hátralékos tagtestületekről:

2. Aszaló: 1931. évről 16, 1932. évről 16, 1933. évről 16, 1934. évről 16, összes tartozás: 64 pengő.
3. Onga: 1934. évről 16 pengő.
4. Szikszó: 1934. évről 24 pengő.
5. Bács-Bodrog vármegye Tűzoltó-Szövetsége: 1934. évről 148 pengő.
6. Békés vármegye Tűzoltó-Szövetsége: 1934. évről 242 pengő.
7. Bihar vármegye Tűzoltó-Szövetsége: 1933. évről 9, 1934. évről 253, összes tartozás: 262 pengő.
8. Csánytelek Önkéntes Tűzoltóttestület: 1934. évről 20 pengő.
9. Kistelki Önkéntes Tűzoltóttestület: 1934. évről 32 pengő.
10. Sándorfalva Önkéntes Tűzoltóttestület: 1934. évről 24 pengő.
11. Moson vármegye Tűzoltó-Szövetsége: 1934. évről 85 pengő.
12. Nógrád vármegye Tűzoltó-Szövetsége 1934. évről 377 pengő.
13. Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye Tűzoltó-Szövetsége 1934. évről 383 pengő.
14. Somogy vármegye Tűzoltó-Szövetsége: 1934. évről 595 pengő.
15. Szabolcs vármegye Tűzoltó-Szövetsége: 1934. évről 104 pengő.
16. Szatmár vármegye Tűzoltó-Szövetsége: 1933. évről 18, 1934. évről 8, összes tartozás: 26 pengő.
17. Veszprém vármegye Tűzoltó-Szövetsége: 1934. évről 434 pengő.
18. Zala vármegye Tűzoltó-Szövetsége: 1933. évről 68, 1934. évről 131, összes tartozás: 199 pengő.
19. Battonyai Önkéntes Tűzoltóttestület: 1933. évről 32 pengő.
20. Almáskamarási Önkéntes Tűzoltóttestület: 1933. évről 16 pengő.
21. Eleki Önkéntes Tűzoltóttestület: 1932. évről 24, 1933. évről 24, összes tartozás: 48 pengő.
22. Medgyesbodzásai Önkéntes Tűzoltóttestület: 1932. évről 16, 1933. évről 16, összes tartozás: 32 pengő.
23. Nagykamarási Önkéntes Tűzoltóttestület: 1933. évről 16 pengő.
24. Püspöktelei Önkéntes Tűzoltóttestület: 1931. évről 16, 1932. évről 16, 1933. évről 16, összes tartozás: 48 pengő.
25. Makói Önkéntes Tűzoltóttestület: 1931. évről 50, 1932. évről 50, 1933. évről 50, összes tartozás: 150 pengő.

Marinovich Imre dr
m. k. h. államtitkár
ü. v. alelnök

Keresztes János
pénztáros

**Az új
versenyszabályzat
megjelent**

Ára 60 fillér

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén több mint negyed századon át teljesített különösen érdemes tevékenység jutalmazására alapított királyi díszérmet újabban a következőknek adományozta: Eröss János őrmester és Kádi József csővezető (Budapest székesfőv. hiv.), Király István parancsnok és Horváth Gyula szertáros (Dozmat önk.), Szendrődy Károly dr orvos (Szigetvár, önk.), Hornyák Béla és Toldy József őrparancsnok (Gyöngyös, önk.), Tóth Gyula parancsnok, Lukács József és Berzsényi József őrparancsnokok (Gyöngyösoroszi, önk.), Regös János parancsnok (Szécsény, önk.).

Varga Lajos elnök (Kunsziget, önk.), Dobos Gyula parancsnok, Hajdú Jenő őrparancsnok, Boros Ferenc őrvezető és Kőte Ferenc tűzoltó (Nagykörös, önk.).

Kitüntetés. A Kormányzó úr főmértósága megengedte, hogy a tűzrendészet fejlesztése érdekében kifejtett szolgálataért László István városi tanácsnok, Komárom-Esztergom vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek elismerése tudtul adassék.

László István bajtársunk, a Komárom-Esztergom vármegyei tűzoltóságok szervezésén túl, mint az Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi előadója és jelentős munkát végzett a tűzrendészet terén s ezen munkájának legfelsőbb helyről történt elismerése alkalmából mi is tolmácsoljuk a tűzoltóságok őszinte jókívánatait.

Figyelmeztetés. A múlt hónapban egy Rákóczi-úti sokszorosító iroda a tűzoltóaitiszi tanfolyam sokszorosított jegyzetének megrendelésére körlevélben hívta fel a tűzoltóttestületek parancsnokságait. A körlevél szerint ez a jegyzet minden tisztnek és altisztnek nélkülözhetetlen segédkönyv.

E tárgyban számos tűzoltóttestület érdeklődött Szövetségünknel, miért is közérdekűnek tartjuk a következők közlését:

A jegyzet nem a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadványa.

Sem a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, sem a Budapest székesfővárosi tűzoltófőparancsnokság nem ismeri a jegyzet szerzőjét, anyagát, tartalmát, miért is a tűzoltóttestületek parancsnokságait ez ügyben a legnagyobb óvatosságra intjük.

Solymosi Benő a majosházi önkéntes tűzoltóttestület szakaszarancsnoka november 25-én elhunyt. Temetésén a majosházi tűzoltóság tagjain kívül megjelentek a pestszenterzsébeti, taksonyi, szigetcsépi és dunakisvarsányi tűzoltóság kiküldöttei is. Tisztelet emlékére.

Faragó Mihály járási tűzrendészeti felügyelő Zalaegerszegen rövid szenvedés után elhunyt. Béke emlékére!

Az **Új Vívmányok** című havonta megjelenő lap, mely a puskapornélküli lőfegyvertől a rádióig a világ minden részében feltalált technikai újításokkal foglalkozik, augusztusi számában Aujeszky László dr a száraz oltást ismerteti. Novemberi számában érdekes cikket közöl Párizs légvédelméről és a harcgázbetegségekről. Előfizetési ára évi 4.40 pengő. Kiadóhivatal Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 4. Tűzoltók kedvezményben részesülnek.

Tűzoltóverseny Csácsbozsokon. A zalaegerszegi járáshoz tartozó Csácsbozsok környéki községek önkéntes tűzoltóttestületei szeptember 23-án délután félhárom órai kezdettel összevont körzeti tűzoltóversenyt tartottak.

Csácsbozsokra a versenyben résztvevő csapatok és a tűzoltószerternál gyülekeztek. A csapatokkal egyidőben érkeztek a bírálóbizottság tagjai.

A versenybizottság sorshúzás útján megállapította a versenyzés sorrendjét és megkezdődött a verseny, melyben a résztvevő csapatok mind dicséretreméltó eredményt mutattak. Legelső lett Varga József szakaszarancsnok vezényletével Petőhenye, 2. Döklen József parancsnok vezényletével Pózva, 3. Bali István parancsnok vezényletével Zalabesenyő, 4. Dala Imre alparancsnok vezényletével Csácsbozsok, 5. vitéz Parragi Gyula parancsnok vezényletével Alibánfa csapata.

A nevezett csapatok vezényelői és egyes tagjai oklevél- és ezüstérem, valamint bronzérem jutalmazásban részesültek. A díjakat Balás István tb. főszolgabíró szép beszéd kíséretében nyújtotta át a kitüntetetteknek és köszönetét fejezte ki a vármegyei viszonylatban is elsőrendű teljesítményekért. Megdicsérte a megjelent csapatok szorgalmas munkáját. Köszönetét és dicséretét fejezte ki Gaál Károly járási tűzrendészeti felügyelőnek és vitéz Fodor József parancsnoknak, akik e példás verseny megrendezését lehetővé tették, továbbá a bírálóbizottságnak a gondos közreműködésért.

„Zalai Tűzrendészet“ címmel Mózes László zalaegerszegi hiv. tűzoltóparancsnok szerkesztésében új tűzoltó-szaklap indult, mely egyúttal a Zala vármegyei Tűzoltó-Szövetség hivatalos közlönye.

Mint az előfizetési felhívásból kitűnik, a lap célja különösképpen a községi tűzoltóságok fejlesztése, tanítása és szaktanácsokkal való ellátása, a nélkülözhetetlenül szükséges rendelkezések általános ismertetése, tűzoltóságokat érintő hírek, eredmények közlése.

A havonta nyolc oldal terjedelemben megjelenő lap előfizetési ára egy évre 4 pengő.

Örömmel üdvözljük új lap társunkat, mint minden írást, betűt, amely a tűzrendészet és tűzoltóság céljait szolgálja és kívánjuk, hogy ezekben a nehéz időkben is meg tudja szerezni a lap fenntartásához szükséges olvasótábort.

Az első számban két cikket közöl; egyiket a nyomtömlők gondozásáról, másikat a köteles tűzoltóságok szervezéséről. Nem hallgathatjuk el, hogy a köteles tűzoltóságok szervezéséről írt cikkben túl sötétten állítja be az önkéntes tűzoltóság szerepét, akik a cikk szerint:

„Ha mégis nagy unszolásra és rábeszélésre jelentkeznek is tűzoltónak, nem járnak rendszeren gyakorlatokra, kényelmeskednek és ha netán a parancsnok mulasztásukért vagy hibájukért komolyan felelősségre próbálja vonni, nagy büszkén kijelentik, hogy ők „önkéntesek“ és ha nem bánnak velük, mint a hímestojással, leszerelnék. Tényleg le is szerelnék vagy előbb vagy utóbb, vagy megúlvva a dicsőséget, vagy valami állítólagos sérelem miatt.“

Hát bizony ezt a hangot nem tartjuk alkalmasnak a különböző szervezetű tűzoltóságok között szükséges és eddig fennálló tökéletes egyetértés szorosabbá tételére, de nem alkalmas a vármegyei Tűzoltó-Szövetség tagtestületi létszámának szaporítására sem, melynek száma ma sem haladja meg a 35-öt, ami a vármegye 400 községéhez viszonyítva elég csekély, mindössze 8 százalék.

A cikk szerint a köteles tűzoltóság legkisebb létszáma 20 fő, de a létszám megállapítása úgy történt, hogy a község minden 25 lakosára egy működő köteles tűzoltó essék. Hát ez tévedés! Az 1925. évi 230.000 B. M. sz. rendelet 11. §-a szerint: „A köteles tűzoltóság alakítása oly mérvben történjék, hogy átlagban a község minden 50 lakosára

egy tűzoltó essék, egy-egy község tűzoltósága azonban legalább 15 főből álljon."

Befejezésül még csak annyit, hogy a tanfolyamrendelet száma helyesen 254.300—1928. B. M.

A nagygyecsi tűzoltótestület két tagját: Vizket József pénztárost és Horváth Pál I. kürtöst, a belügyminiszter a királyi díszéremmel tüntette ki. A kitüntetést vasárnap mise után díszközgyűlés keretében adta át Kiss Emil dr. vármegyei tűzrendészeti felügyelő. A díszközgyűlésen megjelent Galba Vince főszolgabíró, Széll Elemér járási tűzrendészeti felügyelő, Bartos Győző szombathelyi tűzoltóparancsnok, Kopesándy Sándor tb. kanonok, Mészáros István felsőházi tag, Szerdahelyi Elek dr. és Bodorkos János körzeti főparancsnok, továbbá Gáspár községbíró, nagygyecs község elöljárósága, valamint a hernyi és gyöngyösapáti tűzoltótestületek és nagyszámú közönség. Kiss Emil dr. szép beszéd kíséretében tűzte fel az érmeket a kitüntetettek mellére, akiket Galba főszolgabíró a járás, Gáspár községbíró a község, Bodorkos főparancsnok pedig a tűzoltóság nevében üdvözölt.

Vas vármegye alispánja elrendelte, hogy a vármegye összes tűzoltóságai a szabályrendeletileg előírt mentő-felszereléssel ellátassanak és minden tűzoltóság egy hordágyat is készítsen.

A hordágy elkészítése házilag eszközölhető, mert ehhez nem kell más, mint két darab legalább 2 méter hosszú gömbölyű rúd, ami mindenütt pénz nélkül beszerezhető, alája négy darab 25—30 cm-es lás és a két rúd közé zsákszövetből fekhely készíthető.

A Kispesti Önkéntes Tűzoltó-Testület a téli évadban, december hó 2-től 1935. évi április hó 28-ig minden vasárnap 10—12 óráig elméleti oktatásban részesíti tagjait. A tűzrendészet és tűzoltás minden den ágát felölelő, nagy gonddal részletesen összeállított tananyag előadói: Zankó parancsnok, Reviczky alparancsnok, Papp szakasziparancsnok, Herein test. mérnök, Rosenfeld dr. testületi orvos.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület Parancsnoksága az elmúlt évben megrendezett téli előadássorozata iránt megnyilvánult nagy érdeklődés hatása alatt, kiváló előadók bevonásával ez évben is felolvasásokat tart, hogy a tűzoltás ügyét szolgálva rendelkezésre álljon Bajtársainknak és mindazoknak, akik a tűzoltás nemese ügye iránt érdeklődéssel viselkednek.

Az előadások mindegyike teljes, önálló egészlet képez, melyen az egyes tárgyak elemeit és azok fejlődését is tárgyalják, úgy, hogy ezzel az alapismeretek megszerzését, valamint a továbbképzés célját is szolgálják.

Az előadásokat az alant jelzett napokon, vasárnaponként d. e. féltíz órai kezdettel a központi tűzoltólaktanyában (VIII., Kun-utca 2. sz. I. em.) lévő tanteremben tartják, melyre bajtársainkat és a tűzoltás ügye iránt érdeklődőket ezúton és bajtársi szeretettel hívja meg:

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület Parancsnoksága.

Az előadások sorrendje: 1934 dec. 9-én: A tűzoltóság szervezete, ügykezelése és készenléti szolgálata. Előadó Kállay Imre ny. f. t. ft. bpszövft. 1934 dec. 16-án: A vegytan és fizika vonatkozó része, tűzveszélyes anyagok, elektromos tüzek és óvintézkedése. Előadó Hollub János vegyész-mérnök, műszaki tan. 1934 dec. 30-án: A tűzbiztos építkezés elemei (impregnálás). Előadó dr. Benedek Mihály szf. t. f. t. 1935 jan. 6-án: A tüzek keletkezésének okai, nyomozások.

ságok, felügyelet. Előadó dr. Marinovich Imre onsz. sz. v. ügyv. alelnök. 1935 jan. 20-án: Géptan a szivattyúkkal kapcsolatban, különös tekintettel a kismotorfecskekre. Előadó Antalffy János ok. l. gépészmérnök. 1935 jan. 27-én: A tűzoltóság segédeszközei, mászó, mentő, bontó és világító eszközök. Előadó Kirchmann Árpád szf. t. t. 1935 febr. 3-án: Tűzjelzési módok és eszközök. Előadó Falussy Károly bp. önk. tb. alp. 1935 febr. 10. Vizszerzés. Előadó Verseygy Ferenc bp. önk. alp. 1935 febr. 17-én: Tűzoltási taktika. Előadó Sturm István főtiszt. 1935 febr. 24. Modern vegyi oltóanyagok és készülékek. Előadó Szilvay Kornél főtiszt. 1934 márc. 10-én: Megelőző tűzrendészet és annak fejlődése. Előadó dr. Erdélyi Ernő Győr város tűzoltófőparancsnoka. 1935 márc. 17-én: Áruházak tűzrendészete. Előadó Wunderlich Antal főtiszt. 1935 márc. 24-én: A M. Kir. Operaház tűzvédelmi berendezéseinek bemutatása — (Gyülekezés a Hajós-ucrai oldalon d. e. 10 órakor). Előadó Wunderlich Antal főtiszt. 1935 márc. 31-én: Tűz- és robbanásveszélyes üzemek (vegytisztítók, garázsok, benzinkutak, celluloidraktárak és feldolgozó filmraktárak és filmkölcsönzők). Előadó Erlesbek György főtiszt. 1935 ápr. 7-én: Fonodák, textil- és szövőüzemek tűzrendészete. Előadó Horn József, a Váci-úti juttatógyár parancsnoka. 1935 ápr. 14-én: Polgári légvédelem a tűzoltósággal kapcsolatban. Légzőkészülékek. Előadó Kéler Dénes f. v. tűzoltótiszt. 1935 ápr. 28-án: A központi tűzoltólaktanya berendezésének és felszerelésének bemutatása. Előadó Szilvay Kornél főtiszt.

Tűzoltóünnepély Sárváron. Kettős tűzoltóünnepség volt vasárnap, nov. 25-én Sárváron. Az önkéntes tűzoltóegylet díszközgyűlésén nyújtották át Kiss Emil dr. vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek az osztrák állami tűzoltószövetség díszérmét, valamint Kiss Emil dr. vármegyei tűzrendészeti felügyelő a sárvári és járási kitüntetett tűzoltóknak a belügyminiszter által adományozott 25 éves királyi díszérmét.

A díszközgyűlés a polgári iskola tornatermében délelőtt fél 12 órakor kezdődött. Jelen volt Unger Károly tartományi tanácsos, a burgenlandi tartományi tűzoltószövetség elnöke, Huszár Mihály apátképviselő, Pászthely Dezső dr. járási főszolgabíró, Eöry Vilmos városbíró, Kecskeméthy István városi főjegyző, Markó István és Gayer Endre járási tűzrendészeti felügyelők, Bartos Győző szombathelyi hiv. tűzoltóparancsnok, a város intelligenciájának legnagyobb része, továbbá számos tűzoltó, cserkész és leventék parancsnokaikkal együtt. A díszközgyűlés a Szózatral kezdődött, amelyet az Iparoskör dalárdája adott elő Pelle László tanár vezetése alatt. Utána Kecskeméthy vezető jegyző, egyesületi alelnök mondott megnyitó beszédet s állva mondotta el a Magyar Híszkegyet az alelnök szavai után.

Majd Unger Károly burgenlandi tartományi tűzoltószövetségi elnök emelkedett szólásra, melyen üdvözölte Kiss Emil dr. vármegyei tűzrendészeti felügyelőt. Rámutatott Kiss Emil dr. érdemeire, amelyet a vasvármegyei tűzoltóság fejlesztése terén kifejtett és arra, hogy az a jóviszony és bajtársi kapcsolat, amelyet a vasvármegyei és a burgenlandi tűzoltószövetség között fennáll Kiss Emil dr.-nak köszönhető. Utána kijelenti, hogy ez az első kitüntetés, amelyet magyar tűzoltótiszt kapott. Beszéde befejeztével az érdemek elismerésül átnyújtotta Kiss Emil dr.-nak az osztrák állami tűzoltószövetség díszérmét és akklevélt.

viselésében kiosztotta a belügyminiszter által adományozott 25 éves királyi díszérmeket. E kitüntetés a következők kapták: Kiss Gyula, Zsigmond, vármegyei árvaszéki helyettes elnök, felsőpatyi tűzoltó egyesületi elnök, Vida Sándor alparancsnok, Varga Miklós rajvezető, Varga József örvezető, Sali József jákfai szakaszparancsnok, Bokor János esényei alparancsnok; a sárváriak közül: Kecskeméthy István egyesületi alelnök, Masát Mihály uradalmi jószágigazgató, választmányi tag, Móger István volt városbíró, pénztáros, Farkas István, Gense Károly, Móhr János szakaszparancsnok, Maráczy Gyöngy rajvezető, Nagy József örvezető. Kiss Emil dr lelkes beszéd kíséretében nyújtotta át a kitüntetések és rámutatott arra, hogy a királyi díszérmek még nagy királyunk I. Ferenc József alapította és semmi sem jelképezi jobban Nagymagyarországot, mint ez a tűzoltó-díszérem.

Utána Huszár Mihály apátképviselő mondott gyönyörű ünnepi beszédet, ismertette a magyarországi tűzoltó-intézmény multját. Az önkéntes tűzoltóság és a kórházi betegápoló apácák, az a két intézmény, amely teljesen önzetlen munkát végez, sokszor életét veszélyeztetve — mondotta az apátképviselő.

Eöry Vilmos kormánytanácsos városbíró a polgármester nevében üdvözölte a kitüntetett tűzoltókat buzdítva őket a további nemes célú munkálkodásra.

Kecskeméthy István alelnök a kitüntetettek nevében köszönetét fejezte ki a vármegyei tűzoltószövetségnek, valamint a kormánynak s utána az ülést berekesztette. Himnusz eléneklése után ért véget a lelkes díszközgyűlés. Délben a Grosz Károly vendéglőben közebéd volt, amelyen több köszöntő hangzott el.

A szombathelyi tűzoltóság folyó évi október hó 28-án, vasárnap délután tartotta zárógyakorlatát. A gyakorlaton megjelent a város vezetősége élén a polgármesterrel, dr. Kiss Emil vármegyei tűzrendészeti felügyelő, Kőszeg és Zalaegerszeg tűzoltóparancsnokai és tisztjei, de Szombathely város közönsége is igen nagy érdeklődést tanúsított. A bemutatóról a szakemberek nagy elismeréssel nyilatkoztak. A gyakorlat után díszfelvonulás következett a tűzoltózenekar részvételével.

Az Újpesti Önkéntes Tűzoltótestület folyó évi október hó 28-án tartotta nagyszerű és eredményes zárógyakorlatát, melyen megjelentek Marinovich Imre, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alelnöke, Petheő János vm. tűzrendészeti felügyelő az alispán úr képviseletében, Miáki Ernő tűzoltótiszt, a Budapest szföv. tűzoltósága képviseletében Hess Pál polgármesterhelyettes, Labiner Gyula tanácsnok, Vincze Károly rendőrtanácsos, az újpesti ker. kapitányság képviseletében, továbbá képviseltette magát számos gyár tűzoltóparancsnokaikkal és számos legénységgel. Továbbá megjelent a város több számottevő előkelősége és nagyszámú közönség. A zárógyakorlat előkészítése Minka Lajos alparancsnok érdeme, ki szívvel-lélekkel munkálkodott a zárógyakorlat sikeréért, melyet Szabó István parancsnok irányítása mellett végzett. A zárógyakorlat Szabó István parancsnok parancsnoksága alatt Minka Lajos alparancsnok vezénylése mellett nagy sikert aratott és a megjelentek osztatlan elismerését érdemelte ki. A zárógyakorlattal kapcsolatosan a hivatásos tűzoltókkal együtt tűzoltói éremkiosztás is volt, melyből kiemelkedett Jónák Gyula, az újpesti hivatásos tűzoltóság parancsnokának 40 éves tűzoltói érem átadása, melyet Marinovich Imre államtitkár, a Ma-

gyar beszéd keretében nyújtott át Jónák Gyula parancsnoknak s beszédében méltatta Jónák Gyula 40 éves érdemdús munkásságát és nagy szaktudását, mellyel az újpesti tűzoltóságot oly magas színvonalra emelte. Beszédében kérte őt, hogy maradjon meg annak, aki volt és szolgálja továbbra is a tűzoltóságot úgy, mint eddig. A jelen voltak nagy ünneplésben részesítették Jónák Gyula parancsnokot. A többi jogosult tűzoltóknak is nagy beszédben és lelkesedéssel adta át öméltósága a tűzoltó érmeket. A zárógyakorlat előkészítésében segítségében hivatásos tűzoltóság részéről Jarmaczky Jenő tűzoltóparancsnok, Jónák Gyula parancsnok és Jónák Ernő tiszt támogatták és voltak segítségére az önkéntes tűzoltó testületnek. A zárógyakorlat után nagyszerű magyarnóta matinét tartottak, melyen a színház zsúfoltságig megtelt.

Alkalmi vétel — eladás

Eladó használt, de jókarban lévő

3 drb. mozdonyfecskendő,

1 drb. targoncafecskendő,

1 drb. vészvonat 600 lit. ürtartalommal,

2 drb. szerkocsi (felszerelés nélkül).

A szerek bármikor megtekinthetők és kipróbálhatók. Bővebb felvilágosítást szívesen ad levélbeli megkeresésre:

Önkéntes Tűzoltótestület
Pestszenterzsébet.

Újpest megyei város hivatásos tűzoltóságának gépkocsikkal való felszerelése folytán a következő fölöslegessé vált lófogatú tűzoltószerek kerülnek eladásra:

1 drb. benzinmotor-fecskendő. Köhler-féle féle gyártmány, 4 kerekű, dugattyús szivattyúval, 90 mm. henger átmérővel, Csonka-Bánki-féle motorral. Teljes fölszereléssel, 6 ember részére ülőhellyel;

1 drb. utána akasztható tömlőorsóval, 300 m. nyomótömlő részére dobbal;

1 drb. mozdony-fecskendő. Köhler I. által szállítva, előkocsis „Budapesti“ billenő fecskendővel, 100 mm. henger-fúratúval, az összes tartozékaival;

1 drb. utána akasztható tömlőorsóval 300 m. nyomótömlő részére dobbal;

2 drb. vészvonat-fecskendő, Köhler I. által szállítva, 4 kerekű, egyenkint 600 liter víztartálylyal, 85 mm. henger-fúratú fecskendővel, csuklós nyomókarokkal. Teljes fölszereléssel, 5 ember részére ülőhellyel;

1 drb. szerkocsi, Köhler féle, golyós-csapágygyal bíró 4 kerékkal, 4 kerékfékkel, tíz ember részére ülőhellyel. Kitűnő állapotban van;

1 drb. utána akasztható tömlőorsóval 300 m. ny.-tömlő részére dobbal;

1 drb. tolólétra, Braun-féle, nürnbergi egyensúlyos, 4 kerekű, 22 m. teljes magasságra.

Az összes szerek állandó gondozása mellett komoly használható állapotban az újpesti hivatásos tűzoltóság laktanyájában vannak és ott bármikor megtekinthető. Bővebb felvilágosítással szolgál:
Tűzoltóparancsnokság, Újpest.

Felelős szerkesztő és kiadó: Lukács Zoltán dr.,
Pest-Pilis-Solt-Kiskún várm. tűzrendészeti felügyelője

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG KIADVÁNYAI**SZAKKÖNYVEK:**

A „Tűzrendészet“ I., II., (I/II.), III., VII.	7.50 P
(Ezen füzetek egyenként is kaphatók).	
I. Erdély Ernő: A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése	1.— P
II. Vitéz Roncsik Jenő dr: Megelőző tűzrendészet, I. rész . . .	2.— P
Megelőző tűzrendészet II. Alkalmazott rész	2.— P
III. Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai	2.— P
VII. Köhler: A fecskendő és tartozékai és Erdély: A tűzoltószerkek kipróbálása, gondozása és működési zavarai	1.— P
Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról	1.60 P
Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye	10.— P

SZABÁLYZATOK:

Tűzoltógyakorlati szabályzat	2.— P
A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata	—30 P
Szolgálati szabályzat	1.20 P
Új tűzoltóverseny-szabályzat	—60 P
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal	1.— P
Éremszabályzat	—60 P

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:

230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet	—40 P
254.300/1928. B. M. sz. kormányrendelet a tűzoltótanfolyamokról	—40 P

Fenti kiadványok tanfolyamok részére a tanfolyam-parancsnokság útján 50%-os kedvezménnyel rendelhetők meg.

EGYÉB SZAKKÖNYVEK:

Erdély Ernő: Tüzesetek nyomozása	1.50 P
Rehák Tamás: Mótoros fecskendők és szerek, kötve	8.— P
füzve	5.50 P

SZÍNEMŰ ÉS ZENEMŰ:

Techlár Ernő: Credo	2.— P
Barabás István: Tűzoltóinduló (zongorára és két énekszólamra)	1.— P

KÖNYV:

Ortutay József: Néhai József főherceg élete	3.— P
Markusovszky Béla: A Magyar Ország Tűzoltó-Szövetség története	—50 P

NYOMTATVÁNYOK:

Alapszabály önkéntes tűzoltótörszervezetek részére (darabonként)	—40 P
Díszokmányúrlap	2.— P
(Egyszerűbb 1.— P)	
Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez (darabonként)	—02 P
Tűzoltóigazolványtok vászonburkolatban (darabonként)	—40 P
Bőrburkolatban (darabonként)	—80 P

SZOLGÁLATI ÉRMEK:

V. éves 2.—, X. éves 3.—, XV. éves 6.—, XX. éves 7.—, XXV. éves 11.—, XXX. éves 12.—, XXXV. éves 15.—, XL. éves 16.— P.

Éremszalag —70, igazolványlap —30 P.

Királyi díszérem kicsinyített mása 1.— P

Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék, a szabályszerű névkimutatással a 23.297. számú postacsekk útján előre küldendő be.

Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk, a megrendelés alkalmával a beküldendő pénzeszegeket szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva, a következő számokra előre befizetni: Országos Szövetségi tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297, Segélyező-pénztári tagsági díjak 57.453, Tűzrendészeti Közlöny előfizetés és hirdetések 54.454. A csekklap hátlapján az összeg rendeltetése feltüntetendő

Világhírű kerékpárok varrógépek alkatrészek	Ékszeres zseb- és faliórák alpacca evőeszközök
Diadal Áruház	Svájci óraház
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 26. SZ. TEL. 40-438	
Megkönyvített fizetési feltételek mellett részletre is SAJÁT JAVITÓMŰHELYEK	

*A tűzoltótanfolyamok
gondos parancsnokai
biztosítják hallgatóikat
személyenként 20 fillérért
a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség
Segélyező pénztáránál*

A TŰZOLTÓSÁGOT TÁMOGATJA
ha hirdet a TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY-ben

FIGYELMEZTETÉS. Szolgálati érem-igénylésnél a kérvények jó előre, de legalább egy hónappal az óhajtott határidő előtt beküldendők. A kérvénnyel egyidejűleg az igényelt érmek, éremszalagok és éremigazolványok ellenértéke is befizetendő a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség (Budapest, IV. Bésta utca 12.) 23.297. számú postacsekk útján

KOHLER ISTVAN

BUDAPEST, X., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

FECSKENDŐ-, SZIVATTYÚ- ÉS
TŰZOLTÓFELSZERELÉSEK GYÁRA
GYÁRT: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó-
fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és
szivattyútelepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

ALAPÍTVÁ 1896

MÁTRAI ANTAL ÉS TÁRSA R.-T.

Mindennemű
tűzoltófelszerelési cikkek
raktárról kaphatók

BUDAPEST, I, FEHÉRVÁRI-ÚT 98. — Központi iroda és gyári telefon: 59-0-01.

Gyárt: kézi és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, mottolákat, vízholdó- és öntöző-lajtákat, szerkocsikat.

Gyártja a tűzoltás körébe tartozó összes szereket,
a legmodernebb szempontok figyelembevételével,
garanciával a legkedvezőbb
fizetési feltételek mellett

Seltenhofer Frigyes Fiai

LEGELSŐ MAGYAR TŰZOLTÓSZER-, KÚT-,
SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR-, HARANG-, FÉM-
ÉS VASÖNTŐDÉJE
ALAPITVA 1816. ÉVBEN

m. kir. udvari szállítók • SOPRON • m. kir. udvari szállítók

MORZSÁNYI J.

BUDAPEST
ESKŰ-ÚT 5. SZ.

Gyárt: tűzoltó- és
sportérméket,

zászlókat, zászlószeg-
ket, mindennemű jelvé-
nyeket, felirati zománc-
táblákat, gumi-
bélyegzőket

Alapítva 1870

WALSER FERENC

Budapest, VI, Lomb-utca 34-36
Telefonszám: 91-3-46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára.
Harang- és fémöntöde.

FELTEN ÉS GUILLEUME RT., BUDAPEST, I.

a budapesti hivatásos tűzoltóság szállítója

GYÁRT: BELÜL GUMIZOTT TŰZOLTÓTÖMLŐT
kivánt méretekben és nyomásig.

Hazai
gyártmány!

LEVÉLCÍM: 115. POSTAHIVATAL, POSTAFIÓK. TELEFON: 58-8-80

*Minden
kapható*

a

*Párisi
Nagyáruház*-ban

WALTHER E.

BUDAPEST, IV,
HARISKÖZ, FÉLEMELET

GYÁRT

RENDELEKET,

ÉRMEKET,

ZOMÁNCJELVÉNYEKET

MINDEN CIKK:
ELSŐRENDŰ HAZAI GYÁRTMÁNY

MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánpótlásokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RT., BUDAPEST
GYÁR, IRODA: VI, RÓZSA-UTCA 85. TELEFONSZÁM: 23-7-31

CORVIN ÁRUHÁZ RT.

BUDAPEST VIII, BLAHA LUJZA-TÉR 1-3

Az 1934. évfolyam tartalomjegyzéke

	Oldal		Oldal	
a) Vezércikkek:				
Bajtársak! Olvasóink! <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	1	A tűzoltóság tavaszi tevékenysége <i>(Prohászka L.)</i>	55	
Állami tűzkárbiztosítás <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	17	Készüljünk a versenyekre <i>(Prohászka Lipót)</i>	67	
Tallózás <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	33	Vállalati tűzoltóságok szervezése <i>(Robiczsek Gy.)</i>	87	
„Tűzoltó-Alap“ létesül <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	49	A kátránylemezfedés tűzbiztonsága <i>(Dévényi E.)</i>	90	
A hivatásos tűzoltótisztai képzés kérdése <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	81	A villámokozta tüzesetek megelőzése <i>(Aujeszky László dr)</i>	116	
Jelentés a MOTSz elnökségének 1933. évi működéséről <i>(Nagy Sándor)</i>	97	A tűzoltóságok közötti járműadója <i>(Erdély Ernő)</i>	122	
A tűzkárbiztosító társaságok tűzoltói járuléka <i>(Erdély Ernő dr)</i>	113	A tűzoltóságok szerepe a műemlékek meteorológiai pusztulásának megelőzésében <i>(Aujeszky L. dr)</i>	131	
A váci tűzoltónapok <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	129	Az V. tűzoltótisztképző tanfolyam záróvizsgája <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	133	
Az új szervezeti, felszerelési és rangjelzési szabályzat tervezete <i>(Erdély Ernő dr)</i>	145	Hozzászólás a villámokozta tüzesetek megelőzéséhez <i>(Prohászka Lipót)</i>	136	
Hódolat <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	161	Hozzászólás a vállalati tűzoltóságok szervezéséhez <i>(Schwarz János)</i>	137	
Karácsony <i>(Széchenyi József gróf)</i>	177	Tűzrendészeti jogi kérdés helyes megoldása <i>(vitéz Roncsik Jenő dr)</i>	138	
Jövendő <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	178	Verseny kismotorfecskenővel <i>(vitéz Roncsik Jenő dr és Lukács Zoltán dr)</i>	149	
b) Jegyzőkönyvek a M. T. O. Sz. üléseiről:				
Budapesten 1934 február 3-án, elnökségi ülés	25	Tűzbiztos építkezés <i>(Bíró Áron)</i>	151	
Budapesten, 1934 március 10-én, elnökségi ülés	59	Új szervezeti, felszerelési és rangjelzési szabályzat tervezetének szövege <i>(Erdély Ernő dr)</i>	162	
Budapesten, 1934 április 21-én, elnökségi ülés	74	Téli oktatás <i>(Prohászka Lipót)</i>	165	
Budapesten, 1934 június 2-án, elnökségi ülés	91	Eger a XVIII. században c. könyv ismertetése <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	170	
Budapesten, 1934 szeptember 7-én, elnökségi ülés	152	Miben látja a tűzrendészet jövő fejlődését? (Hatóságok, közéleti és szakfériak nyilatkozatai)	179	
Vácson, 1934 szeptember 8-án, elnökségi ülés	152	A hivatásos tűzoltók felszerelési szabályzatának tervezete <i>(Jakobinyi József)</i>	182	
Vácson, 1934 szept. 8-á, választmányi közgyűlés	153	Válasz a kismotorfecskenő-szerelés kritikájára <i>(Hunyadi László)</i>	192	
Budapesten 1934 november 3-án, elnökségi ülés	201	100 éves az aradi tűzoltó-testület <i>(Dévényi Endre)</i>	195	
c) Rendeletek:				
A m. kir. belügyminiszter 163.891—1933. számú rendelete a „Tűzrendészeti Közlöny“ c. lapra való előfizetés tárgyában	11	e) Tűzoltótechnikai cikkek és ismertetések:		
A m. kir. belügyminiszter 164.430—1933. számú rendelete a Magyar Országos Tűzoltótisztképző tanfolyamra való jelentkezés és felvétel tárgyában	11	Egységes követelmények a kismotorfecskenőkkel szemben <i>(Rehák Tamás)</i>	8	
A m. kir. belügyminiszter 161.002—1933. számú rendelete a hordozható tűzifecskenőkhöz használatos benzinmotorok hazai gyártása tárgyában	29	Tisztázzuk a fogalmakat <i>(Rehák Tamás)</i>	24	
A m. kir. belügyminiszter 198.100—1934. számú rendelete a már alkalmazásban levő hivatásos tűzoltótisztek és altisztek képzése tárgyában	123	Az elektronfém tűzoltói jelentősége békében és háborúban <i>(Aujeszky László dr)</i>	51	
A m. kir. belügyminiszter 198.593—1934. számú rendelete a tűzoltóknak a biztosítási intézetek részéről tűzbiztosítási ügyletek megszerzésénél való felhasználása tárgyában	155	Kötött, avagy szórt sugárral oltunk? <i>(Rehák T.)</i>	57	
d) Tűzoltói és tűzrendészeti oktatócikkek:				
Emlékek <i>(László István)</i>	2	Szénmonoxiddől <i>(Tillesch Alfréd)</i>	83	
Kórházak tűzrendészete <i>(Dévényi Endre)</i>	6	Mégegyeszer a kötött sugár-, szórt sugár-kérdésekről <i>(Rehák Tamás)</i>	115	
Tűzrendészeti kikötések <i>(Prohászka Lipót)</i>	9	A gázháborúról <i>(Prohászka Lipót)</i>	134	
Gépjárművek tűzveszélyéről <i>(Szolnoki Sándor)</i>	21	Színházi díszletek impregnálása <i>(Wunderlich Antal)</i>	187	
Debrecen város tűzrendészetének vázlatos története <i>(vitéz Roncsik Jenő dr)</i>	22	Szerek karbantartása	188	
Az önkéntes tűzoltóság egyenruházatának módosítása <i>(Erdély Ernő)</i>	35	Modern kémiai oltószerek <i>(Szalay Lajos dr)</i>	190	
A németországi bizt. intézetekről <i>(Rehák Tamás)</i>	37	A villámhárító-vezetékek anyaga és méretezése <i>(Aujeszky László dr)</i>	197	
A rádió tűzveszélyéről <i>(Szolnoki Sándor)</i>	38	Gázharc. Frühwald István dr könyvének ismertetése <i>(Lukács Zoltán dr)</i>	199	
Templomaink tűzrendészete <i>(Bíró Áron)</i>	41	f) Tüzesetek és egyéb veszedelmek:		
Két templomi tűz <i>(Papp Ferenc)</i>				4
A harmadik templomi tüzeset <i>(Bíró Áron)</i>				19
A makói ort. hitközség sátorosházának tetőtüze <i>(Dévényi Endre)</i>				36
Az aldebrői és verpeléti tűzvész <i>(Ruzsin Ferenc)</i>				69
Tűz a kolumbácsi legyek miatt <i>(Dévény Endre)</i>				150